A Dernschwam-könyvtár

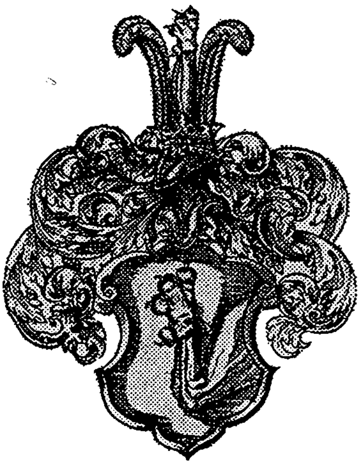

A Dernschwam-könyvtár

ADATTÁR XVI—XVIII. SZÁZADI SZELLEMI MOZGALMAINK TÖRTÉNETÉHEZ

12.

Szerkeszti
KESERŰ BÁLINT

KIADJA A JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM

A Dernschwam-könyvtár

Egy magyarországi humanista könyvjegyzéke

SZEGED
1984

Készült a József Attila Tudományegyetem Központi Könyvtárában és az I. sz. Magyar Irodalomtörténeti Tanszéken

Kísérőtanulmánnyal közreadja

BERLÁSZ JENŐ

Sajtó alá rendezte és a mutatót készítette

KEVEHÁZI KATALIN
MONOK ISTVÁN

Munkatárs

VARGA ANDRÁS

Lektorálta

HOLL BÉLA

ISBN 963 481 187 6
HU ISSN 0230—8495

A borítón: Johann Dernschwam ex libris-e

TARTALOMJEGYZÉK

Catalogus librorum Joannis Dernschwammii 7
Index minor 199
Annotationes chronologicae Joannis Dernschwammii 259
Index nominum locorumque 261
Appendix 285
Berlász Jenő: Johann Dernschwam könyvtára 299
Szerkesztői utószó 341
Die Bibliothek des Johann Dernschwam (Zusammenfassung) 343

CATALOGVS LIBRORVM
JOHANNIS DERNSCHWAMMII

ita ut mense Julio 1575 a Magnifico Domino Helfrico Gutt et Hugone Blotio recensione Bibliothecae Caesareae facta fuit inventus

(Wien, Österreichische Nationalbibliothek. Cod. 12652.)

IN FOLIO

(Codex noster mancus est. Desunt chartae 1—4., in quibus tituli librorum in folio a numero 1 usque ad numerum 19 conscripti erant. Haec pars textus ex indice minore a nobis redintegrata et ineunte codice publicata est.)

1/6743 Platonis opera omnia Grece (246.)

2/6744 Platonis opera omnia Latine. Marsilio Ficino interprete (246.)

3/6745 Plotini Philosophi Opus de rebus Philosophicis libri LIII. per Marsilium Ficinum (247.)

4/6746 Porphirij Universalia Grece cum Aristotelis impressa (247.)
Aristotelis Operum Tomus Primus et Secundus Grece (205.)

5/6747 Aristotelis Operum Tomus Tertius Grece (205.)
Galeni de Philosopho Historia cum Aristotelis impressa (222.)
Theophrasti Vita ex Laertio Grece (255.)
Theophrasti de Igne liber I. Grece (255.)
Theophrasti de Ventis liber I. Grece (255.)
Theophrasti de Lapidibus Grece (255.)
Philonis Judei de Mundo Grece (245.)

6/6748 Aristotelis Operum Tomus Quartus Grece (205.)

7/6749 Aristotelis Operum cum Theophrasto et Alexio Aphrodisio Tomus V. et IV. Grece (205.)
Alexandri Aphrodisei Problematum libri II. Grece (202.)
Theophrasti Methaphisicorum liber I. Grece (255.)
Theophrasti de Historia Plantarum libri X. Grece (255.)
Theophrasti de Causis plantarum libri VI. Grece (255.)

8/6750 Aristotelis Operum omnium Latine Tomus Primus (205.)

9/6751 Aristotelis Operum omnium Latine Tomus Secundus (205.)

10/6752 Plutarchi opuscula Moralia omnia LXXXXII. Grece (247.)

11/6753 Plutarchi Paralella hoc est Vite Illustrium Virorum Grece (247.)

12/6754 Plutarchi illustrium Virorum Vite N° 48 a diuersis translata (247.)
Aemilij Probi Vite Illustrium Virorum (201.)
Flori De gestis Romanorum libri IIII. cum Annotationibus Camertis (221.)
Messale Coruini De progenie Augusti (240.)
Sexti Ruffi De Historia Romana libellus (252.)

13/6755 Gregorij Primi Pape Epistole Eccelesiastice (224.)
Plutarchi Opuscula Moralia omnia latine (247.)

14/6756 Demostenis Orationes LXII. Grece et Vita eiusdem (216.)
Libanij Sophiste in Orationes Demostenis Argumenta Grece (236.)
Eiusdem de Vita Demostenis Grece (236.)
Plutarchi de Vita Demostenis Grece (247.)

15 Demostenis Opera omnia per Hieronimum Vuolfium translata (216.)
6757 Hieronimi Wolffij translatio Operum Demostenis (226.)
Vlpiani Rhetoris Commentaria in Demostenem per Hieronimum Wolfium (257.)
16 Pausanie de uniuersa Gretia Geographia cum eius Historijs (244.)
6758 Strabo de Situ Orbis libri XVII. Grece (252.)
17 Abrahami Loescheri translatio Pausanie (201.)
6759 Nicolai Sophiani Cicerei Tabula descriptionis Gretie libri VII. (241.)
Nicolai Gerbelij declaratio tabule Gretie Sophiani (241.)
Pausanie Descriptionis Gretie per Abrahamum Lescherum (244.)
Sophiani Tabule descriptionis Gretie (253.)
18 Joachimi Vadiani in Pomponium Melam Commentarij (229.)
6760 Pomponius Mela de Situ Orbis libri III. cum Commentarijs Vadiani (247.)
Srabo Latine redditus a Guarino Veronensi et Georgio Triffernale (252.)
19 Aeschinis Rhetoris Orationes Grece IIII. et Vita eiusdem (201.)
6761 Alcidamantis Rhetoris Orationes Grece (202.)
Alcidamantis Oratio Greca contra dicendi magistros (203.)
Andocidis Rhetoris Orationes Grece (204.)
Antiphontis Orationes Grece (204.)
Antistenis Rhetoris Orationes Grece (204.)
Aristidis Rhetoris Orationes Grece (205.)
Arpocrationis Dictionarium X. Rhetorum (205.)
Demadis Rhetoris Oratio Greca (216.)
In XIII. Orationes Demostenis Enarrationes Grece (216.)
Dinarchi Rhetoris Oratio Greca (216.)
Gorgie rhetoris Orationes Grece (224.)
Harpocrationis Rhetoris Oratio Greca (225.)
Herodis Rhetoris Oratio Greca (226.)
Isei Rhetoris Oratio Greca (234.)
Isocrates recognitus et auctus Grece cum Orationibus etc. (234.)
Lesbonactis Rhetoris Oratio Grece (236.)
Licurgi Rhetoris Oratio Grece (236.)
Lysie Rhetoris Syracusani Orationes et Vita eius Grece (236.)
Marsilij Ficini De sole opusculum (239.)
Vlpiani Commentaria in Olintiacas Philippi Orationes Demostenis Grece (257.)
20 Eutropij Vniuerse Romane Historie volumen insigne. Grecorum Imperatorum Vite.
6762 De rebus in Oriente, Constantinapoli, Persia, Arabiaque gestis. Annales Constantinapolitane appellate, scripsit a Jano usque ad Jouinianum Cesarem.
Pauli Diaconi Aquileiensis: De gestis Longobardorum Libri VI.
Impress. Basilee, Anno 1532. in folio, per Frobenium.
Aristotelis de Historia Animalium Libri IX.
De partibus Animalium et earum causis Libri IIII.
De generatione animalium Libri V.
Theodoro Gaza interprete.
De communi animalium gressu Liber Vnus.
De communi animalium motu Liber Vnus
Petro Altionio interprete.
Theophrasti de Historia plantarum Libri Nouem.
Et decimi principium dumtaxat.
De causis plantarum Libri Sex
Theodoro Gaza interprete.

Vocabula Latina et Greca ex Aristotelis Libris de Animalibus et Theophrasti de plantis.
Impress. Basilee, Anno 1534. in folio per Cratandrum.

21 Xenophontis omnia que extant Opera Grece.
6763 Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1525. in folio.

Athenei Dipnosophistarum, Id est argute sciteque Conuiuie disserentium Libri Quindecim Grece.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1514. in folio.

Tucidides Grece.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1502.

22 Tucididis Atheniensis Historiographi De bello Peloponensium Atheniensiumque Libri
6764 Octo, Laurentio Valla interprete.
Impress. Colonie, Anno 1544. in folio, per Eucharium.

Isocratis Orationes omnes que extant Vna et Viginti numero vna cum Nouem eiusdem Epistolis in Latinum conuerse per Hieronimum Vuolfium Oetingensem.
Impress. Basilee, Anno 1548. in folio, per Oporinum.

23 Xenophontis philosophi ac Historici Opera, que extant omnia partim iam olim, partim
6765 nunc primum Latinitate donata per diuersos.
Impressa Basilee, Anno 1545. in folio.

Eutropij Romane Historie vniuerse Volumen insigne.
Addite sunt Grecorum Imperatorum Vite. De rebus in Oriente et Constantinapoli, Persia, Arabiaque gestis.
Pauli diaconi de gestis Longobardorum Libri Sex.
Impress. Basilee, Anno 1532. in folio, per Frobenium.

24 Lutiani dialogi et alia multa Opera, Quorum Index est in proximis paginis Grece.
6766 Imagines Philostrati. Imagines Iunioris Philostrati.
Eiusdem Heroica. Descriptiones Callistrati.
Eiusdem Vite Sophistarum.
Impress. Venetijs, Anno 1522. in folio, per Aldum.

25 Lutiani Samosatensis Opera que extant omnia e Greco in Latinum, partim iam olim
6767 diuersis Autoribus, partim nunc demum per Jacobum Micillum translata.
Impressa Francofurti, Anno 1543. in folio, per Christianum Egenolphum.

26 Herodoti Libri Nouem, quibus Musarum indita sunt nomina Grece.
6768 Impress. Venetijs. per Aldum, Anno 1502. in folio.

Aristophanis Comedie Nouem cum Commentario Grece.
Impresse Venetijs, per Aldum, Anno 1516. in folio.

27 Herodoti Halicarnasei Historiographi Libri Nouem musarum nominibus inscripti. In-
ist terprete Laurentio Valla. Et a Conrado Heresbachio castigati.
nit da Impress. Colonie, Anno 1537. in folio, per Eucharium Ceruicorum.

28 Iamblicus de Mysterijs Aegiptiorum, Chaldeorum, Assyriorum Latine.
6769 Proclus in Platonicum Alcibiadem de anima, atque demone.
Deest Proclus de Sacrifitio et magia.
Porphyrius de Diuinis atque Demonibus.
Synesius Platonicus de Somnijs.
Psellus de Demonibus.
Expositio Prisciani et Marsilij In Theophrastum de Sensu, phantasia et intellectu.
Alcinoi Platonici philosophi Liber de Doctrina Platonis.
Speusippi Platonis discipuli Liber de Platonis definitionibus.
Pytagore philosophi Aurea verba.

Symbola Phytagore philosophi.
Xenocratis philosophi platonici de Morte.
Mercurij Trismegisti Pinander.
Eiusdem Asclepius.
Marsilij Ficini de triplici vita Libri Duo.
Eiusdem liber de Voluptate.
Eiusdem de Sole et Lumine Libri Duo.
Apologia eiusdem In librum suum de Lumine.
Eiusdem libellus de Magis.
Quod necessaria sit securitas et tranquillitas animi.
Preclarissimarum sententiarum annotatio.
Interprete Marsilio Ficino.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1516. in folio.

Ist nit gar auf-ge-schri-ben. Man-gelt 15. Julij 75.

Phylostrati de Vita Apollonij Tyanei Libri Octo Grece.
Iidem Latini, interprete Alemano Rinuccino Florentino.
Eusebius contra Hieroclem qui Tyaneum Cristo conferre conatus fuerit.
Idem Latinus interprete Zenobio Acciolo Florentino monacho.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1501. et 1502. in folio.
Bessarionis Cardinalis in Calumniatorem Platonis Libri Quattuor.
Eiusdem correctio Librorum platonis Georgio Trapezuntio interprete.
Eiusdem de Natura et arte, aduersus eundem Trapezuntium.
Eiusdem Metaphysicorum Aristotelis XIIII. Librorum translatio.
Theophrasti Metaphysicorum liber Vnus, Bessarione interprete.
Index eorum omnium, que singulis libris pertractant.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1516. in folio.

29 / 6770 Archimedis Syracusani Philosophi ac Geometre Opera, que quidem extant omnia, Grece et Latinitate iam olim donata.
Eutochij Ascalonite in Archimedis libros de Sphera et Cylindro atque alios quosdam Commentaria Grece et Latine.
Impress. Basilee, Anno 1544. in folio per Heruagium.
Ioannis Archiepiscopis Cantuariensis Perspectiua communis.
Impress. Venetijs, Anno 1504. in folio.
Albubather et Centiloquium Hermetis.
Impress. Venetijs, Anno 1501. in folio.

30 / 6771 Suide Grecum Dictionarium, cui accessere varia aliorum Lexica 14.
Eudemi Rhetoris de dictionibus ordine alphabeti.
Helladij similiter, qui uixit sub Theodosio Iuniore.
Eugenij ex Augustopoli phrygie urbe de uarijs dictionibus ordine alphabeti.
Zozimi Gazei de dictionibus rhetoricis ordine Alphabeti.
Cecilij Siculi ecloge dictionum ordine Alphabeti.
Longini Cassii de dictionibus ordine Alphabeti.
Luperci Berytij Attice dictiones.
Iustini Iulij Sophiste Epitome Glossarum Pamphilij librorum 91.
Pacati de consuetudine Attica. Ordine alphabeti.
Pamphili pratum uariarum dictionum, quod continetur libris 95, nempe ab e tenui usque o magnum. Nam quae ab a usque ad d sunt, Zoperon fecerat.
Polionis Alexandrini Atticarum dictionum collectanea ordine literarum.
Impress. Venetijs per Aldum, Anno 1514. in folio.

Hesychij grammatici Alexandrini Lexicon siue Dictionarium Grecum.
Impress. Venetijs per Aldum, Anno 1514. in folio.

31 / 6772 Dictionarium Ambrosij Calepini Bergomatis auctum et castigatum.
Impressum Lugduni Anno 1538. in folio per Griphium.

32 / 6773 Dictionarium Latino Germanicum, auctum per Petrum Colinum et Ioannem Frisium.
Impressum Tiguri, Anno 1541. in folio per Frosthouerum.

33 / 6774 Dictionarium Grecum cum interpretatione latina copiosissimum.
Collectio dictionum que differunt significatum per ordinem literarum.
Dictiones Grece reddite ex latino.
Ammonius de similibus et differentibus dictionibus.
Vetus instructio et denominationes Prefectorum militum.
Orbitius de nominibus ordinum militarium.
Significata τω η και ως.
Ioannis Grammatici quedam de proprietatibus linguarum apud Homerum.
Corinthius de proprietatibus linguarum.
Verborum anomalorum declinationes secundum ordinem literarum.
Herodiani quedam de encliticis.
Cherobosci quedam de encliticis.
Ioannis Grammatici Caracis quedam de encliticis.
Eustachij quedam de proprietatibus linguarum apud Homerum.
Thome magistri ecloge Atticorum nominum et uerborum.
Phrynichi ecloge Atticorum nominum et uerborum.
Emanuelis moschopuli ecloge atticarum dictionum.
Impress. Venetijs, apud Aldum, Anno 1524. in folio.

34 / 6775 Lexicon Grecolatinum Ioannis Vualderi.
Farrago Libellorum Grecorum, quorum Elenchus sequitur.
Cyrilli opusculum de Dictionibus, que accentum uariant ignificatum.
Ammonius de similitudine ac differentia dictionum.
De re militari ueterum et nominibus prefectorum libellus.
Orbitij de ordinibus exercitus.
Significata του η — Significata του ως
In quibus dictionibus ρ addatatur uel abitiatur ex Cherobosco.
Quod Uerborum Canones non exacte inuestigari possint ex eodem.
De proprietate lingue Grece ex Joanne Grammatico Plutarcho et Corintho.
De passionibus dictionum ex Tryphone grammatico.
De uerbis anomalis.
De inclinatis encliticis et sinencliticis.
De Grecorum notis Arithmeticis.
De mensibus Grecorum.
Impress. Basilee, per Walderum, Anno 1537. in folio.

35 / 6776 Dictionarium seu Latine lingue Thesaurus non singulas modo dictiones continens Sed integras quoque latine et loquendi et scribendi formulas ex Catone N. etc. To. I.
Impressum Parisijs, Anno 1536. in folio Regali, per Robertum Stephanum.

36 / 6777 Dictionarij siue Latine lingue Thesauri Secunda Pars.
Impress. Parisijs, Anno 1536. in folio Regali, per Robertum Stephanum.

37 / 6778 Latine Lingue vniuerse Promptuarium ex diuersis ac optimis quibusque Autoribus concinnatum, omnibus qui hactenus sunt ab alijs collecti Dictionarijs multo locupletius, Theodosio Trebellio Foroiuliensi Autore Pars Prima.
Impress. Basilee, per Oporinum, in folio, Anno 1545.

38
6779 Promptuarij Lingue latine Pars Altera. Theodosio Trebellio Foroiuliensi autore.
Impress. Basilee, Anno 1545. in folio, per Oporinum.

39
6780 Commentariorum lingue latine. Tomus Primus Stephano Doleto Gallo Aurelio autore.
Impress. Lugduni, Anno 1536. in folio, per Griphium.

40
6781 Commentariorum lingue latine. Tomus Secundus Stephano Doleto Gallo Aurelio autore.
Impress. Lugduni, Anno 1538. in folio, per Sebastianum Griphium.

41
6782 Lodouici Celij Rhodigini Lectionum antiquarum libri XVI.
Elenchus siue index eorum, que Capitibus singulis continentur.
Elenchus siue Syllabus rerum dignarum, que hisce commentariis continentur.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1516. in folio.

42
6783 Lodouici Celij Rhodigini Lectionum Antiquarum Libri Triginta recogniti et locupletati, in tertia parte auctiores.
Impress. Basilee, Anno 1550. in folio, per Frobenium.

43
6784 Alexandri ab Alexandro Iurisperiti Neapolitani Genialium dierum Libri Sex, Varia ac recondita eruditione referti. Cum duplici Indice.
Impress. Colonie, Anno 1539. in folio.
Polyanthea, Opus suauissimis floribus exortum. Authore Dominico Nano Mirabellio auctius factum.
Impress. Salingiaci, Anno 1539. in folio.

44
6785 De Asse et partibus eius Libri Quinque Guillielmi Budei Parisiensis, Secretarij regii.
Impress. Parisijs, Anno 1516. in folio, per Ascensium.
In omnes C. Plinij Secundi Naturalis Historie libros Stephani Aquei Bituricensis Commentaria.
Impress. Parisijs, Anno 1530. in folio.

45
6786 Joannis Stobei Sententie ex thesauris Grecorum delecte et in Sermones siue locos communes digeste, a Conrado Gesnero in latinum sermonem traducte, tam Grece quam latine.
Cyri Theodori dialogus de exilio Amicitie Grece et Latine.
Opusculum de Iusto Platoni ascriptum.
Aliud eidem ascriptum An Virtus doceri possit.
Omnia per Conradum Gesnerum latinitati donata.
Impress. Tiguri, Anno 1543. in folio, per Frosthouerum.

46
6787 Martij Fabij Quintiliani Oratoriarum Institutionum, vna cum annotationibus Raphaelis Regij, et deprauationes eiusdem.
Et tabula per alphabetum addita.
Impress. Venetijs, Anno 1522. in folio.
Martij Fabij Quintiliani Oratoriarum institutionum Libri XII.
Vna cum Declamationibus eiusdem XIX.
Impress. Colonie, Anno 1521. in folio.
Ioannis Tortelij Aretini Orthographia.
Ioannis Tortelij Lima quedam per Georgium Valla tractatum de Ortographia.
Impress. Venetijs, Anno 1501. in folio.

47
6788 Prisciani Grammatici Volumen maius cum Expositione Ioannis de Aingre.
Eiusdem volumen minus. Et de duodecim Carminibus
Ac etiam de Accentibus, Cum espositione Danielis Caietani.
De numeris, Ponderibus et Mensuris.

De preexercitamemtis Rhetorice.
De Versibus Comicis.
De Declinationibus.
De situ Orbis.

Impress. Venetijs, Anno 1509. in folio.

Diomedis uetustissimi ac diligentissimi Grammatici Opus necnon Phoce, Prisciani, Capri, Agretij, Donati, Seruij et Sergij aurea Opuscula.

Impress. Venetijs, Anno 1511. in folio.

Nicolai Feretti Rauennatis Opera.
De ratione syllabarum in genere et specie.
De accentibus Grecis et Latinis seruandis.
De arte poetica.
De Pedibus et modo componendi uersus.
Commentarius in emendationes septem Aeneidos.
De sermonis latini elegantia et ueborum proprietate.
De ratione componendi epistolas et orationes.
De propositionum latinarum compositione et earum significatione.
De accentibus et sillabica ratione Compendium.
De Inuentione Kalendarum et ratione dierum festorum apud Romanos.
De Gerundijs et eorum significatione Commentarius.

Impress. Venetijs, Anno 1507. in folio.

Curij Lancilotti De litteratura non uulgari siue grammatice institutionis Libri Decem.

Impress. N(escio?) Anno 1504. in folio.

Probi Catholica.
Cornelij Frontonis De nominibus verborum differentijs.
Phoce Grammatici De flatili nota atque de aspiratione.

Impress. Veicecie(!), Anno 1509. in folio.

48/6789 Laurentij Valle Opera, quorum Catalogus sequitur:
Elegantiarum Libri Sex.
De reciprocatione Sui et Suus Libellus.
Antidoti in Pogium Libri Quattuor.
In eundem Dialogorum Libri Duo.
In Antonium Raudensem Annotationum Libellus.
Ad Alphonsum Regem Epistola Apologetica.
Inuectiuarum siue Recriminationum.
In Benedictum Morandum Libri Duo.
In Barptolomeum Fatium et Antonium Panhormitam Libri Quattuor, In quorum ultimo Sex Titi Liuij de bello punico restituit.
In Bartoli de insignijs et armis Libellum, ad Candulum Decembrum Epistola Dialecticarum Disputationum.
Contra Donationis, que Constantini dicitur Priuilegium, ut falso creditum Declamatio.
Apologia pro se et contra Calumniatores, ad Eugenium Quartum Pontificum.
Annotationes in Nouum Testamentum.
De Voluptate et uero Bono Libri Tres.
De Libero Arbitrio.

Impress. Basilee, Anno 1540. in folio, per Petreium.

49 / 6790 Macrobij in Somnium Scipionis interpretatio, a Cicerone confectum Libri Duo.
Eiusdem Saturnaliorum siue conuiuiorum Libri Septem.
Impress. Basilee, Anno 1535. in folio, per Heruagium.
Auli Gellij noctium atticarum Libri Viginti cum duplici Indice.
Impress. Basilee, Anno 1519. in folio, per Cratandrum.
De Germanorum prima Origine, Moribus, Institutis, Legibus pace et bello gestis omnibus omnium seculorum usque ad annum 1539.
Libri Chronici XXXI. Ex probatioribus Germanicis Scriptoribus in latinam Linguam translati. Autore H. Mutio.
Impress. Basilee, Anno 1539. in folio per Petreium.

50 / 6791 Marci Tullij Ciceronis omnia que extant Opera in Tres secta Tomos, recognita et locupletata.

Ad hec:

M. T. Ciceronis Vita ex Plutarcho et T. Liuio.
C. Pomponij Attici Vita per Cornelium Nepotem.
Annotationes in aliquot Ciceronis locos.
Eorum, que Grece hoc Opere scribuntur Latina interpretatio.
Index omnium que hisce tribus Tomis habentur.

Primus Tomus habet Opera Rhetorica, Oratoria et Forensia:

Ad C. Herennium Rhetoricorum Libri IIII.
De Inuentione que et Vetus Rhetorica Libri II.
Topicorum ad Trebatium Liber.
De partitione Oratoria Dialogus.
De Oratore ad Q. Fratrem Libri III.
De Claris Oratoribus, qui dicitur Brutus.
De perfecto Oratore liber qui et Orator inscribitur.
De optimo genere Oratorum Liber.
Aeschinis contra Ctesiphontem Oratio. Et Demosthenis defensio Leonardo Aretino interprete.

Secundo Tomo insunt:

M. T. Ciceronis Orationes Quinquaginta Septem.
C. Crispi Salustij in Ciceronem Inuectiua.
Ciceronis in eundem Recriminatio seu Responsio.
Impress. Basilee, Anno 1528. in folio, per A. Cratandrum.

51 / 6792

Tertius Tomus, in quo sunt:

M. Tullij Ciceronis Opera. Epistolica et Philosophica, secundum Catalogum sequentem:
Epistolarum familiarium Libri XVI.
Epistolarum ad Marcum Brutum Liber I.
Epistolarum ad Q. Ciceronem fratrem Libri III.
Epistola ad Octauium Vna.
Epistolarum ad T. Pomponium Atticum Libri XVI.
Epistole due Francisci Petrarche ad Ciceronem demortuum.
M. Tullij Ciceronis Academicarum Questionum Libri imperfecti.
De Finibus bonorum et malorum Libri V.
Tusculanarum Questionum Libri V.
De natura Deorum Libri III.
De diuinatione Libri II.

De Fato Liber I.
De Somnio Scipionis e Sexto de Republica.
De Legibus Libri IIII.
De Offitijs Libri III.
Cato Maior siue de senectute Liber I.
Lelius seu de Amicitia Liber I.
Paradoxorum ad Brutum Liber I.
Timeus seu de Vniuersitate Liber I.
Q. Ciceronis de petitione Consulatis ad M. fratrem Liber I.
De Re Militari incerto autore.
In Arati Phenomena fragmentum.
Impress. Basilee, Anno 1528. in folio, per Cratandrum.

52 Obseruationes in Ciceronem, Quibus omnis uere latine loquendi ratio per exempla Ci-
6793 ceronis demonstratur, per Marium Nizolium Brixellensem collectus.
Impress. Basilee, Anno 1536. in folio.

53 Latine lingue Dictionarium, siue de latinorum uerborum omnium scientia, cum Syno-
6794 nimorum contrariorumque explicatione, Que sic inscribuntur.
Marij Nizolij Brixellensis Obseruationes Latinorum Verborum in Opera Ciceronis omnia, In quibus apta rectaque collatio uerborum cum uero ac puro delectu latini sermonis plane demonstratur.
Impress. secundario Basilee, Anno 1544. in folio.

54 Antonij Codri Vrcei Orationes seu Sermones XV.
6795 Eiusdem Epistole, Sylue, Satire, Egloge, Epigrammata.
Impress. Venetijs, Anno 1506. in folio.
Epistole et Commentarij Jacobi Picolomini Cardinalis Papiensis.
Impress. Mediolani, Anno 1506. in folio.

55 Opera Agricolationum Columelle, Varronis, Catonis et Palladij, cum Annotationibus
6796 Philippi Beroaldi.
Impressa Bononie, Anno 1504. in folio.

56 Francisci Philelfi Epistolarum familiarium Libri Triginta Septem ex eius Exemplari
6797 transsumpti, Ex quibus vltimi XXI nouissime reperti fuere.
Impress. Venetijs, Anno 1502. in folio.
Marsilij Ficini Florentini Epistole Libri XII.
Impresse Venetijs, Anno 1495. in folio.

57 Apuleius de Asino Aureo cum Commentarijs Philippi Beroaldi et cum figuris.
6798 Impress. Venetijs, Anno 1516. in folio.
Georgij Agricole De ortu et causis subterraneorum Libri V.
Eiusdem De natura eorum, que effluunt ex terra Libri IIII.
De natura fossilium Libri X.
De ueteribus et nouis metallis Libri II.
Bermannus siue de re metallica Dialogus.
Interpretatio Germanica Vocum rei metallice.
Index copiosus.
Impress. Basilee, Anno 1546. in folio, per Frobenium.

58 Baptiste Fulgosi De dictis factisque memorabilibus Opus collectaneorum a Camillo Gi-
6799 lino ex Italico idiomate latinitate donatum, Libri Nouem.
Impress. Mediolani, Anno 1509. in folio.

L. Domitij Brusonij Contursini Lucani Facetiarum Exemplorumque Libri Septem.
Impress. Rome, Anno 1518. in folio.

59/6800 Georgij Trapezuntij Rhetoricorum Libri Quinque.
Consulti Chirij Fortunatiani Libri Tres.
Aquile Romani De figuris sententiarum.
P. Rutilij earundem figurarum e Gorgia Liber.
Aristotelis Rhetoricorum Georgio Trapezuntio interprete libri Tres.
Eiusdem Rhetorices a Francisco Philelpho in latinum uerse Liber.
Paraphrasis Rhetorice Hermogenis ex Hilarionis monachi uersione.
Priscianus de Rhetorice preexercitamentis ex Hermogene.
Aphtonij declamatoris Rhetorica progymnasmata Io. Mar. Cat(anaeo) interprete.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1523. in folio.

Opera Marci Antonij Sabellici.
Epistolarum familiarium libri Duodecim.
Orationes Duodecim.
De situ Venete Vrbis libri Tres.
De Venetis Magistratibus liber Vnus.
De Pretoris officio liber Vnus.
De reparatione latine lingue libri Duo.
De Officio Scribe liber Vnus.
De Vetustate Aquileie libri Sex.

Poemata:

Genethliacum Venete Vrbis.
De Apparatu Venete Vrbis.
De Vicetie ortu et uetustate.
De Italie tumultu.
De coriolani luctu.
De munitione sontiaca.
De cede sontiaca.
De Incendio Carnico.
De Barione Cymba.
De Hunni origine.
De inuentoribus Artium.
De Laudibus Deipare Virginis Elegie XIII.
Impress. Venetijs, Anno 1502. in folio.

60/6801 Omnia Opera Angeli Politiani et alia quedam lectu digna.
Prefatio in Carmidem Platonis e Greco in Latinum.
Miscellanea.
Herodiani Historia e Greco in latinum.
Enchiridion Epicteti Stoici e Greco in latinum.
Defensio pro Epicteto ad Bartholomeum Scalam.
Alexandri Aphrodisei problemata e Greco in latinum.
Plutarchi amatorie narrationes e Greco in latinum.
Lamia. Panepistemon.
De Ira ad Laurentium Medicem.
Prefatio in Homerum.
Prefatio in Quintilianum et Statij Syluas.
Prefatio in Suetonium.

Oratio pro Oratoribus Senensium ad Alexandrum VI. Pontificem.
Oratio pro Oratoribus Florentinorum ad Alphonsum Regem Siculum.
Oratio pro Oratoribus Florentinorum ad eundem Alphonsum.
Oratio pro Pretore Florentino ad Dominos Florentinos.
Athanasij opusculum in psalmos e Greco in latinum.
Dialectica. Prelectio de Dialectica.
Prelectio in Persium. Nutritia.
Rusticus. Manto. Ambra sylue.
Epicedion in Albieram.
Liber Epigrammatum latinorum.
Liber Epigrammatum Grecorum.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1498. in folio.

61 / 6802 Polygraphie Libri Sex Joannis Trithermij Abbatis Peapolitani, quondam Spanhemensis ad Maximilianum Cesarem.
Clauis Polygraphie Joannis Trithemij Abbatis diui Jacobi Herbipolensis, quondam Spanhemensis Ordinis Sancti Benedicti.
Impress. Constantie, Anno 1518. in folio.
Henrici Cornelij Agrippe De Occulta Philosophia Libri Tres.
Impress. N(escio?) Anno 1533. in folio.

62 / 6803 Anitij Manlij Seuerini Boethi Opera que extant omnia.
In Porphirium a Victorino translatum Libri II.
In Porphirium a se latinum factum Libri V.
In predicamenta Aristotelis Libri IIII.
In librum de interpretatione commentaria minora Libri II.
In eundem de interpretatione commentaria maiora Libri VI.
Analiticorum priorum Aristotelis Boethio interprete Libri II.
Analiticorum posteriorum Aristotelis Boethio interprete Libri II.
Introductio ad categoricos sylogismos Liber I.
De Sylogismo categorico Libri II.
De Sylogismo hypothetico Libri II.
De Diuisione Liber I.
De Diffinitione Liber I.
Topicorum Aristotelis Boethio interprete Libri VIII.
Elenchorum sophisticorum Aristotelis Boethio interprete Libri II.
In Topica Ciceronis Libri VI.
De differentijs topicis Libri IIII.
De Consolatione Philosophie Libri V.
Aduersus Euthichen et Nestorium Liber I.
Ad Symachum, quod Trinitas vnus sit Deus, non tres Dij Liber I.
Ad Joannem Diaconum, an personarum nomina de esentia prodicentur Liber I.
An omne quod est, bonum sit Liber I.
De Vnitate et vno Liber I.
De Disciplina scolarium Liber I.
De Arithmetica Libri II.
De Musica Libri V.
De Geometria Libri II.
Impress. Basilee, Anno 1546. in folio, apud Henricum Petrum.

63/6804 Isidori Episcopi Hispalensis Ethymologiarum Libri XX.
Impress. Parrhisijs, Anno 1509. in folio.
Papie Dictionarium.
Impressum Venetijs, Anno 1491. in folio.
Nestoris dictionarium.
Impressum Argentine, Anno 1507.

64/6805 Franciscus Petrarcha.
De Ignorantia sui ipsius et multorum Liber I.
De Otio Religiosorum Liber I.
Itinerarium.
Propositum factum coram Rege Hungarie.
De Vita Solitaria Libri II.
De Remedijs utriusque fortune Libri II.
Libri, quem Secretum siue de conflictu curarum suarum inscripsit. Colloquium trium Dierum.
De uera Sapientia Dialogi II.
De rebus memorandis Libri IIII.
Contra Medicum obiurgantem Inuectiuarum Libri IIII.
Epistolarum de rebus familiaribus Libri VIII.
Ad quosdam ex Illustribus quasi sui contemporanei forent Epistole.
Epistolarum sine titulo Liber I.
Ad Carolum Quartum Romanum Regem Epistola.
Septem Psalmi penitentionales.
Inuectiua contra Gallum.
Epithoma Illustrium Virorum.
Eiusdem Epitome post obitum Autoris supplementum N.
Beneuenuti Libellus, Qui Augustalis dicitur.
Vita Petrarche per Hieronimum Squarzasicum.
Epistole rerum Senilium 128, Diuise in Libris 18.
Epistole 57 Eiusdem et aliorum.
Bucolicum Carmen in 12 Eglogas distinctum.
Epistole Metrice ad Barbatum 64 et Libri tres.
Testamentum suum.
Priuilegium Laureationis sue.
Impress. Venetijs, Anno 1501. in folio.

65/6806 Aenee Syluij Epistolarum liber.
Impress. Norinberge. Anno 1481. In folio.

66/6807 Joannis Antonii Campani Opera omnia.
Campani vita per Michaelem Fernum.
Campani de Ingratitudine fugienda Libri Tres.
De regendo Magistratu.
De dignitate Matrimonij.
Descriptio Trasimeni.
De obitu fratris Cardinalis Papiensis epistola consolatoria.
In uarios Autores Censure.
Epistola, in qua comparat Ciceronem Quintiliano.
Oratio is Ascensionem Domini.
Oratio in principio studij Perusie.

Oratio Cineritia.
Oratio de Spiritu Sancto.
Oratio de Circumcisione.
Oratio de Sancto Stephano.
De Sancto Thoma Aquinate.
Contra Turcos ad Principes Germanos.
In Exequijs Pape Pij.
In Exequiis Nelli de Balionibus.
In Exequijs Joannis Archiepiscopi Beneuentani.
In Exequijs Cardinalis Sancte Susanne Saxoferrariensis.
In Exequijs Ducis Vrbinatis.
Epistolarum Libri Nouem.
Vita Pape Pij.
De Vita et gestis Brachij Libri Vi.
Epigrammatum Libri Octo.

Impress. Venetijs, Anno N(escio?) in folio.

67/6808 Antiquitatum Romanarum collectanea in diuersis locis repertarum.
Impress. Ingolstadij, Anno 1534. in folio, per P. Apianum.

Deest Antiquitatum Romanarum Maguntie repertarum.
Impress. Maguntie, Anno 1520. in folio, per Joannem Schoeffer.

Rerum Wiennensium Austriacarum commentarij Libri 4 Vuolfgangi Lazij.
Impress. Basilee, Anno 1546, in folio, per Oporinum.

68/6809 Catalogus Glorie Mundi, Laudes, Honores, Excellentias ac Preeminentias omnium fere Statuum, plurimarumque Rerum illius continens, Bartholomei Cassenei, cum typis Libri 12.
Prima Pars Operis Declarat et diffinit Terminos.
Secunda Pars complectitur Dignitates, Laudes, Excellentias hominis, precipue mulierum.
Tertia pars: De ordine Celestium corporum et de locis spirituum.
Quarta pars: De Laude, Gloria, Honore et Ordine Ecclesiasticorum.
Quinta pars: De Laude, Gloria, Honore et Excellentia Principum Secularum.
Sexta pars: Est de Offitiarijs Principum.
Septima pars continet Officia iustitie et Jurisditionum.
Octaua pars Nobilium seu Gentilium ordinem extollit.
Nona pars Laudes et honores militum declarat.
Decima pars De preeminentia Scientiarum enunciat.
Undecima pars De Plebeis, Artificibus seu Opificibus tractat.
Duodecima pars Diuersarum rerum materias continet.
Impress. Lugduni, Anno 1546. in folio.

69/6810 Joannis Capnionis alias Reuchlin Rudimentorum Hebraicorum Libri Tres ad Dionisium fratrem suum.
Impress. Phorce, Anno 1506. per Thomam Anshelmum, in folio.

Joannis Capnionis De Verbo mirifico Libri Tres.
Impress. Tubinge, Anno 1514. per Thomam Anshelmum, in folio.

Joannis Capnionis De Arte Cabalistica Libri Tres ad Leonem X.
Impress. Hagenoi, Anno 1517. in folio, per Thomam Anshelmum.

70/7811 Raphaelis Volaterrani Commentariorum Vrbanorum Libri Triginta Octo, Tribus Tomis conscripti.
Primus Tomus Geographiam ueterem continet.
Secundus Tomus Antropologiam habet.
Tertius Tomus Philologiam continet.
Oeconomicus Xenophontis ab eodem latinitate donatus.
Index Duplex secundum Tomos collectus.
Impress. Basilee, Anno 1530. in folio Regali, per Frobenium.

71/6812 L. Annei Senece Opera.
Prefatio Erasmi Rotherodami.
Vita Senece incerto autore.
De beneficentia ad Ebutium Libri VII.
De institutione uite ad Lucilium balbum Sicilie presulem Libri XXII.
Epistole CXXIIII.
De Diuina prouidentia ad eundem Liber I.
De paupertate Liber I.
De Remedijs fortuitorum ad Gallionem Liber I.
De Ira ad Nouatum Libri III.
De Clementia ad Neronem Libri II.
De Vita beata ad Gallionem fratrem Liber I.
De Tranquillitate Vite ad Serenum Libri II.
De Breuitate Vite ad Paulinum Liber I.
De Consolatione fratris ad Polibium.
De Consolatione ad Martiam Liber facundissimus imperfectus de quo dubitatur.
De Consolatione ad Albinam siue Elbiam matrem Liber I.
Naturalium Questionum Libri VII.
Declamationum Libri X. complectentes per Epitomen Argumenta 74.
Suasoriarum et Controuersiarum Libri VI. in quibus Declamationes 35.
De morte Claudij Ludus cum Commentarijs Beati Rhenani.
Oratio ad Neronem.

Falso Senece tributa:

De Quattuor Virtutibus moralibus Liber I.
De Moribus Liber I.
Epistole Senece ad Paulum et Pauli ad Senecam.
Mimi Publiani falso Senece inscripti cum alijs aliquot sententijs.
Impress. Basilee, Anno 1537. in folio, per Heruagium.

72/6813 Alberti Magni de Animalibus Libri Viginti Sex.
Impress. Venetijs, Anno 1519. in folio.
Auicenna de Animalibus Libri XIX. per Michaelem Scotum de Arabico in latinum translati.
Impress. —.
Bartholomeus Anglicus De Rerum proprietatibus Libri XIX.
Impress. Norinberge, Anno 1519. in folio, per Joannem Koberger.

73/6814 C. Plinij Secundi Naturalis Historie Libri XXXVII.

Elenchos Librorum omnium:

Primo: Prefatio Operis ad Titum Vespasianum Imperatorem. Item Autorum nomina, ex quibus desumpsit ea, que persequitur libris 36.
Secundo: De Mundo, Elementis et Syderibus.

Tertio: Primus et Secundus Europe sinus.
Quarto: Tertius Europe sinus.
Quinto: Describitur Africa.
Sexto: Asie descriptio continetur.
Septimo: De Homine et Rebus ab homine inuentis.
Octauo: terrestrium Animalium genera et nature.
Nono: Aquatiliarum Animalium historie et nature.
Decimo: Volucrum genera.
Vndecimo: Insectorum siue paruorum Animalium et reptilium.
Duodecimo: De Arboribus et Plantis peregrinis et odoratis
Decimo tertio: De Arboribus peregrinis marittimis.
Decimoquarto: De Vitibus, Vineis et Vinis, Vinisque ficticijs.
Decimoquinto: De natura frugiferarum arborum et cultarum speciatim.
Decimosexto: Nature Syluestrium Arborum, earumque partium.
Decimoseptimo: De cultu arborum satiuarum fere in genere, uaria earum cura.
Decimooctauo: De Agricultura siue de naturis frugum et cerealium.
Decimonono: De Lino, sparto Hortensibus et hortorum cura.
Vigesimo: Que cibis et medicine in plantis satiuis conueniant
Vigesimoprimo: De floribus et coronamentis.
Vigesimosecundo: Corone et medicine ex herbis.
Vigesimotertio: Medicine ex Vino et Arboribus urbanis.
Vigesimoquarto: Medicine ex Arboribus siluestribus.
Vigesimoquinto: Medicine herbarum sponte nascentium.
Vigesimosexto: Noui morbi et medicine quarundam herbarum per morbos.
Vigesimoseptimo: De reliquis siluestribus herbarum generibus et medicinis.
Vigesimooctauo: Medicine ex Homine et animalibus magnis.
Vigesimonono: De Medicine Autoribus, medicinis ex reliquis animalibus.
Trigesimo: Magia et Medicine quedam per membra.
Trigesimoprimo: Medicine ex Aquatilibus.
Trigesimosecundo: Reliqua ex Aquatilibus.
Trigesimotertio: Metalla auri et argenti.
Trigesimoquarto: Metalla eris et plumbi et Artifices erarij.
Trigesimoquinto: Pictura, Colores et Pictores.
Trigesimosexto: Marmora et Lapides luxurioseque structure.
Trigesimoseptimo: De Gemmis.
Annotationes Sigismundi Gelenij in Plinium.
Indices Duo copiosissimi, Primus Materias, Secundus Geographica continens.
Impress. Basilee, Anno 1535. in folio Regali, per Heruagium.

74/6815 Hermolai Barbari Veneti Patriarche Aquileiensis in Castigationes Plinianas.
Impress. Rome, Anno 1493. fol.
Marci Antonij Sabellici annotationes veteres et recentes ex Plinio, Liuio et pluribus authoribus.
Philippi Beroaldi annotationes Centum.
Eiusdem contra Seruium grammaticum Libellus.
Eiusdem castigationes in Plinium.
Eiusdem Appendix annotamentorum.
Joannis Baptiste Pij Bononiensis annotationes.
Angeli Politiani Miscellaneorum Centuria Vna.

Domitij Calderini Obseruationes quedam.
Eiusdem Politiani Panepistemon.
Eiusdem prelectio in Aristotelem, cui titulus est Lamia.
Joannis Baptiste Egnatij ueneti Racemationes.
Impress. Venetijs, Anno 1508. in folio.

75 Polibij Megapolitani Historiarum Libri Quinque et epitome Duodecim Grece.
6816 Polibij Megapolitani Historiarum Libri priores Quinque Nicolao Perotto interprete. Item Epitome sequentium librorum usque ad Decimumseptimum Vuolfgango Musculo interprete.
Impress. Basilee, per Heruagium, Anno 1549.

76 Augustini Dathi Senensis Opera.
6817 De immortalitate Animorum. Tractatus Decem.
Orationum Libri Septem, quarum latinarum sunt 222.
Epistolarum Libri Tres.
Fragmenta Historiarum.
Elegantiarum Libellus.
Stromatum Opus.
De Voluptate.
De ordine discendi.
De Nouem Verbis.
De Gemo et geniali hieme.
Lectio in Aeneida Vergilij.
De Vita beata.
De septem Virtutibus.
De Sacramentis panis et aque.
De Connubijs Sanctorum.
Flosculorum Liber.
Impress. Venetijs, Anno 1516. in folio.
Formularium Instrumentorum diuersarum generum cuiusdam Procuratoris, in vsum Notariorum compositum.
Impress. Bononie, Anno 1499. in folio.

77 Practica Musice utriusque cantus Franchini Gaffori Laudensis, Quattuor libris modulatissima, nouissime impressa.
6818
Impressa Venetijs, Anno 1512. in folio.
Henrici Glareani Dodecachordi libri Tres.
Impressum Basilee, Anno 1547. in folio, per H(enricum) P(etrum).
Index in Dodecachordum Glareani Rerum summarum.
Rerum Musicarum Opusculum Joannis Frosthij.
Impressum Argentorati, Anno 1535. in folio.

78 Bonifatij Simonete Abbatis De Cristiane fide et Romanorum Pontificum persecutionibus, in quo habentur infrascripta in Libris Sex.
6819
Oratio et Epistole dedicatorie tres.
Orationes tres De tribus Sectis maximis totius Orbis.
Vita et mores omnium Romanorum Pontificum.
Epistole 289, Quarum quelibet singulare aliquid continet.
Regesta Duo, quorum alterum nomina Pontificum, alterum materiam operis insinuat.
Impress. Basilee, Anno 1509. in folio, per Nicolaum Kesler.

De memorabilius et claris Mulieribus, aliquot diuersorum scriptorum Opera, ut sequitur:

Plutarchi de claris mulieribus Alamano Rinuctio interprete. Jacobi Philippi Bergomensis de claris mulieribus ad Beatricem.

Joannis Pini Tolosani de Illustribus feminis.

Volerandi Varani Abauillei de gestis uirginis Joanne gallice.

Impress. Parisijs, Anno 1521. in folio, per Colineum.

79/6820 Rituum Ecclesiasticorum, siue sacrarum Cerimoniarum Sacrosancte Romane Ecclesie Libri Tres, non ante impressi.

Que ratio creandi Pontificis. Que reliquorum Antistitum.

Qui modus admittendi Imperatoris, cum Vrbem inuisit.

Que Diuorum nostrorum apotheoses, id est Canonisatio.

Qui pietatis ordo, dum diuinis Pontifex operatur per anni circulum.

Explicatio personarum ac Officiorum Que operanti Pontifici adsunt.

Impress. Venetijs, Anno 1516. in folio.

Rationale diuinorum Officiorum Guillelmi duranti, episcopi Mimatensis Libri Octo.

Impressum Venetijs, Anno 1519. in folio.

Epigrammata Antique Vrbis, Romane.

Valerij Probi de Notis Antiquarum litterarum.

Impress. Rome, Anno 1521. in folio.

Mare magnum, id est Priuilegia Carmelitarum.

80/6821 Conradi Gesneri Tigurini Bibliotheca vniuersalis siue Catalogus omnium Scriptorum, in tribus linguis Latina, Greca et Hebraica, extantium et non extantium, Veterum et Recentiorum, in hunc usque diem, Doctorum et Indoctorum publicatorum et in bibliothecis latentium, Opus nouum.

Index Nominum Scriptorum inueniendorum.

Impress. Tiguri, Anno 1545. in folio, per Frosthouerum.

81/6822 Pandectarum siue Particionum uniuersalium Conradi Gesneri Tigurini Libri XXI. Bibliothece Tomus secundus, totius philosophie et omnium bonarum artium atque studiorum locos communes et Ordines uniuersales simul et particulares complectens.

Ordo Librorum huius Operis:

Primus: De Grammatica et Philologia.
II. De Dialectica
III. De Rhetorica.
IIII. De Poetica.
V. De Arithmetica.
VI. De Geometria, Opticis et Catroptricis.
VII. De Musica.
VIII. De Astronomia.
IX. De Astrologia.
X. De Diuinatione cum licita, tum illicita et Magia.
XI. De Geographia.
XII. De Historijs.
XIII. De diuersis Artibus illiteratis, Mechanicis et alijs humane uite utilibus.
XIIII. De naturali philosophia.
XV. De prima philosophia seu metaphisica et Theologia Gentilium.
XVI. De morali philosophia.

XVII. De Re politica, id est Ciuili et Militari.
XVIII. De Jurisprudentia. Indices Tres.
(XIX. Deest.)
XX. De Medica.
XXI. De Theologia Cristiana.
Medicinales Particiones Author promisit.
Index communis in Libros Viginti Pandectarum.

Impress. Tiguri, Anno 1547. et 1549. in folio, per Frosthouerum.

82/6823 Georgij Valle Placentini De Expetendis et Fugiendis Rebus opus, in quo hec continentur, Tomus Duobus diuisum.

De Arithmetica Libri III., vbi quedam a Boethio pretermissa tractantur.

De Musica Libri V. et primo de Inuentione et commoditate eius.

De Geometria Libri VI., in quibus elementorum Euclidis difficultates omnes fere exponuntur, ubi etiam de Mechanicis spiritalibus Catroptricis ac opticis, deque Quadrato Circuli habetur Tractatus.

De tota Astrologia Libri IIII., in qua fabrica, ususque Astrolabij exaratur et que signorum in exhibendis medicaminibus sit habenda obseruatio.

De Physiologia Libri IIII., Vbi et Metaphisices quedam lectu dignissima utilissimaque.

83/6824 Georgij Valle De Expetendis et Fugiendis Rebus Tomus Secundus.

De Medicina Libri VII., Vbi de Simplicium natura per ordinem litterarum.

Problematum liber Vnus.

De Grammatica Libri Quattuor.

De Dialectica Libri Tres.

De Poetica Liber Vnus.

De Rhetorica Libri Duo.

De Morali Philosophia Liber Vnus.

De Oeconomia siue Administratione Domus Libri Quattuor, in quibus de Architectura, Reque Rustica suus est locus.

Politicon Vnicum Volumen, Vbi de Jure Ciuili ac Pontificio primum, mox de Legibus in uniuersum, inde de Re militari agitur.

De Corporis commodis et incommodis Libri Tres, quorum primus totus de Anima, secundus de Corpore, tertius uero de vrinis, ex Hippocrate et Paulo Aegineta, deque Galeni questionum in Hippocratem.

De Rebus Externis Liber Vnus ac ultimus, Vbi de Gloria, Amplitudine et ceteris huiusmodi.

Hec summatim, sed insunt et alia plurima, que legendo licet cognoscere.

Tabula eorum, que in Opere continentur.

Impress. Venetijs, Anno 1501. in folio Regali, per Aldum.

84/6825 Titi Liuij Patauini Decades Tres cum dimidia, cum Beati Rhenani et Sigismundi Gelenij Annotationibus.

Addita et Chronologia Henrici Glareani.

Impress. Basilee, Anno 1534. in folio maiori, per Frobenium.

Titi Liuij Decadum Quattuordecim Epitome per Lutium Florum. Chronologia, siue temporum supputatio in omnem Romanam Historiam a Troia capta ad Millesimum Ducentesimum Octogesimum Tertium ab Vrbe condita Annum per Henricum Glareanum.

Impress. Basilee, Anno 1534.

Index Rerum et Vocum apud T. Liuim insigniorum.

Impress. Basilee, Anno 1534. in maiori folio, per Frobenium.

85
6826 Valerij Maximi factorum dictorumque memorabilium Exempla ab Illustribus electra Authoribus et in Locos Communes digesta Libri Nouem, ad Tiberium Cesarem cum Commentarijs Oliuerij Arziganensis et Jodoci Badij Ascensij familiari expositione.

Impress. Venetijs, Anno 1518. in folio.

C. Crispi Salustij Bellum Catilinarium cum interpretatione Laurentij Vallensis, Omniboni Leoniceni et Ascensij.

Eiusdem bellum Jugurtinum cum commentarijs Joannis Crisostomi et Ascensij.

Portij Latronis Declamatio contra L. Catilinam ab Ascensio cum sequentibus familiariter explanata .... fol. 122.

M. Tullij Ciceronis Inuectiue Quinque in Catilinam .... 143.

L. Sergij Catiline in Ciceronem Responsiue Inuectiue Due .... 143.

C. Crispi Salustij Inuectiua in Ciceronem .... 146.

M. Tullij Ciceronis in eundem Responsiua .... 147.

M. Aemilij Lepidi Oratio ad Populum Romanum .... 149.

Oratio Philippi in Senatu contra Lepidum .... 150.

Oratio C. Cotte ad Populum .... 151.

Oratio M. Tribuni Plebis ad Plebem .... 151.

Epistola Gnei Pompei Magni ad Senatum Romanum .... 152.

Epistola Mitridatis ad Arsacem .... 152.

Orationes Due ad Cesarem De Republica .... 153.

Impress. Venetijs, Anno 1514. in folio.

C. Julij Solini polihistoris siue Orbis Rerum memorabilium collectanea cum Joannis Camertis enarrationibus, cumque Indice Rerum notabilium.

Impress. Wienne, Anno 1520. in folio.

86
6827 Blondi Flauij Forliuiensis Eugenij Pontificis IIII. Secretarius De Roma Triumphante Libri Decem priscorum Scriptorum lectoribus utilissimi, ad totiusque Romane Antiquitatis cognitionem pernecessarij.

Rome instaurate Libri Tres.

Italia illustrata. Sunt autem ab eo Italie Regiones seu Prouintie 18 hoc ordine:

De Italia in genere.

Regio prima Liguria siue Genuensis.
2. Hetruria.
3. Latina siue Campania marittima.
4. Vmbria siue Ducatus Spoletanus.
5. Picenum siue Marchia Anconitana.
6. Romandiola siue Flaminia et Aemilia.
7. Gallia Cisalpina, siue Lombardia.
8. Venetie.
9. Italia transpadana siue Marchia Taruisina.
10. Aquilegiensis siue Foroiuliana.
11. Histria.
12. Samnitum siue Aprutium.
13. Terra laboris, siue Campania.
14. Lucania.
15. Apulia.
16. Salentini, siue terra Hydrunti.
17. Calabria.
18. Brutij.

Historiarum ab Inclinato Romano Imperio Decades Tres Libris 31., quas Historias morte preuentus non compleuit.

Index Rerum et Nominum Romane Antiquitatis.

Imrpess. Basilee, Anno 1531. in folio, per Frobenium.

87/6828 Pij Pontificis Decadum Blondi Epitome, qua omnis ab inclinato Romanorum Imperio Historia, que cepit fere Anno Cristi 407. per Mille et amplius annos miro compendio complectitur. Cum Indice.

Impress. Basilee, Anno 1533. in folio, per Bebelium.

Francisci Irenici Ettellingiacensi Germanie Exegeseos Volumina Duodecim. Cum Indice.

Impress. Hagenoe, Anno 1518. in folio.

88/6829 C. Suetonij Tranquilli Vite 12 Cesarum.

1. C. Julius Cesar	1.	7. Sergius Galba Imp.	118.
2. Octauianus Cesar	22.	8. Otto Syluius	124.
3. Tiberius Cesar	52.	9. Aulus Vitellius	128.
4. C. Caligula Cesar	71.	10. Vespasianus Imperator	133.
5. Claudius Cesar	87.	11. Titus Augustus	140.
6. Nero Claudius	101.	12. Domitianus Imperator	143.

Dionis Cassij Coccij Nicei Vite Imperatorum, Georgio Merula interprete.

Nerula Cocceius	151.	Adrianus	161.
Traianus	153.	Conflagratio Veseui Montis	168.

Aelij Spartiani De Vitis Imperatorum Romanorum.

Adrianus Imperator	170.	Aelius Verus	180.

Julij Capitolini de Vitis Imperatorum Romanorum.

Antonius Pius	183.	M. Antonius Philosophus	188.
		Verus	199.
Ex Aelio Spartiano:		Didius Julianus	203.
Aelij Lampridij de Vitis Imperatorum.			
Commodus Antonius	206.		
Ex Julio Capitolino:		Pertinax Imperator	213.
Ex Vulcatio Gallicano:		Auidius Cassius	219.
Ex Aelio Spartiano:			
Seuerus	224.	Antonius Caracallus	237.
Pescennius	233.	Antoninus Geta	241.
Ex Aelio Lampridio:			
Antoninus Heliogabalus	244.		
Antoninus Diadumenus	255.		
Ex Julio Capitolino:			
Opilius Macrinus	259.	Maximini Duo	290.
Clodius Albinus	264.	Gordiani Tres	301.
Alexander Seuerus	269.	Maximus et Balbinus	312.
Ex Trebellio Pollione:			
Valerianus pater	318.	Triginta Tyranni	328.
Valerianus Junior	320.	Titus	341.
Galienus	321.	Censorinus	341.
Salonius Galienus	322.	Diuus Claudius	342.

Ex Flauio Vopisco Siracusio:

Diuus Aurelianus	348.	Proculus	381.
Tacitus	363.	Bonosus	382.
Florianus	367.	Carus	383.
Probus	369.	Numerianus	385.
Firmus	378.	Carinus	387.
Saturninus	380.		

Herodiani Vite Imperatorum a Commodo ad Gordianum Libri VIII. ab Angelo Politiano translatus.

Sexti Aurelij Victoris De vitis et moribus Imperatorum Romanorum ab Augusto usque ad Theodosium, Epitome. 475.

Pomponij Leti Compendium Historie Ab interitu Gordiani Junioris usque ad Justinum tertium. 497.

Ammiani Marcellini Rerum gestarum Libri XVII. a Decimo quartto usque ad Tricesimum, a Constantino Juliano et Valentiniano Romanorum Imperatoribus. 547.

Joannis Baptiste Egnatij Veneti Romanorum Principum a Dictatore Cesare ad Constantinum Paleologum, hinc a Carolo magno ad Maximilianum Cesarem Libri Tres.

Annotationes Erasmi Rotherodami et Egnatij.

Impress. Basilee, Anno 1533. in folio, per Frobenium.

89 Opera Marci Antonij Sabellici in Duos digesta Tomos

6830 Rapsodie Historice Aennedum Vndecim:

Quinque priores Vno Tomo continentur, altero Sex relique.

Casparis Hedionis Syonopsis Historica Rerum gestarum ab anno Domini 1504., quo pertigit Sabellicus usque ad annum 1538.

Cum Indice et Authorum Catalogis, quibus tota Historia nititur.

Loci Communes Exemplorum Ethnicorum et Cristianorum Libri X.

Impressa Basilee, Anno 1538. in folio per Heruagium.

90 Secundus Tomus Operum Marci Antonij Coccij Sabellici, continet Sex posteriores

6831 Aenneades Rapsodie Historice, Sinopsim Historicam Casparis Hedionis, Locos communes Exemplorum et Indicem.

Impress. Basilee, Anno 1538. in folio, per Heruagium.

91 Suetonius Tranquillus de Duodecim Cesaribus vitis. Commentarijs Philippi Beroaldi,

6832 et Indice.

Impressus Bononie, Anno 1506. in folio.

92 Ammiani Marcellini Opus Rerum gestarum, a Libro Decimo Quarto usque ad Librum

6833 Vigesimun Sextum.

Impress. Bononie, Anno 1517. in folio. Cum Indice.

Ammianus Marcellinus Rerum gestarum Libris quinque auctus ultimis.

Impressus Auguste, Anno 1533. in folio.

Magni Aurelij Cassiodori Senatoris Variarum Libri XII.

De Anima Liber Vnus.

Impressi Auguste, Anno 1533. in folio.

93 Procopij Cesariensis De Rebus Gothorum Libri Tres Cristophoro Porsena interprete.

6834 Cum Indice.

Eiusdem de Bello Persico Libri Duo.

Et item Duo de Bello Vandalico a Raphaelo Volterrano latinitate donati.

Agathie Scolastici Smyrnei de Bello Gothorum, et alijs peregrinis Historijs Libri Quinque Cristophoro Porsena interprete.

Leonardo Aretini de Bello Italico contra Gothos Libri Quattuor.
Jornandis de Origine Rebusque Gothorum Liber.
Eiusdem de Regnorum ac temporum successione Liber.
Chunradi Peuttingeri de gentium quarundam emigrationibus.
C. Sollij Apollinaris Sidonij epistola, qua Theodericum Vese Gotorum regem eleganter describit.
Procopij Liber de Aedifitijs Justiniani Augusti, grece.
Impress. Basilee, Anno 1531. in folio, per Heragium.

94/6835 Flauij Josephi Hierosolmitani Judei Opera quedam, Ruffino presbitero interprete.
De Antiqitatibus Judeorum Libri XX.
De Bello Judaico Libri VII.
De Antiquitatibus contra Appionem grammaticum.
De Imperatrice ratione, Vbi de morte Machabeorum agitur.
Index totius Operis.
Impress. Basilee, Anno 1524. in folio, per Frobenium.

95/6836 Joannis Boccatij de Genealogia Deorum Libri XV. cum annotationibus Jacobi Micylli.
Eiusdem de Montium, Syluarum, Fontium, Lacuum, Fluuiorum, Stagnorum et Marium nominibus Liber I.
Index fabularum copiosissimus.
Impress. Basilee, Anno 1532. in folio, per Heruagium.
Omnium Gentium mores, leges et ritus ex multis clarissimis rerum scriptoribus a Joanne Boemo Aubano sacerdote Teutonice militie deuoto collectos et in Libros Tres distinctos, scilicet Aphricam, Asiam, Europam. Cum Indice.
Impress. Auguste, Anno 1530. in folio.

96/6837 Antonij Bonfini Rerum Vngaricarum Decades Tres, id est Libri Triginta ad Vladislaum Regem.
Vngarice Historie coronis, in qua continentur Auctores sequentes:
Michael Ritius Neopolitanus de Regibus Vngarie Libri II.
P. Callimachus Experiens de Attila.
T. Alexander Cortesius De Matthie Regis laudibus bellicis.
Impress. Basilee, Anno 1543. in folio, per Robertum Wintter.

97/6838 P. Cornelij Taciti Annalium ab excessu Augusti siue ut ipse uocat Historie Auguste Libri Sedecim, qui supersunt.
Eiusdem libellus De Germanorum populis, moribus ac situ.
Dialogus de Oratoribus.
Vita Julij Agricole soceri sui.
Thesaurus locutionum, constructionumque et Vocum Tacito solemnium per Beatum Rhenanum collectus.
Annotationes Beati Rhenani, Beroaldi et Alciati.
Index Rerum memorabilium.
Impress. Basilee, Anno 1533. in folio, per Frobenium.
Beati Rhenani Selestadiensis Rerum Germanicarum Libri Tres.
Eiusdem de aliquot locis Plinij Epistola.
Impress. Basilee, Anno 1531. in folio, per Frobenium.

Deest Bellum Cristianorum principum contra Sarracenos Anno salutis 1088. pro terra Sancta gestum Roberti monachi.
Carolus Verardus de Expugnatione Regni Granate per Ferdinandum Regem Hispaniarum.

Cristophorus Colombus De prima insularum in mari Indico sitarum lustratione, sub Rege Ferdinando facta.
De legatione Regis Aethiopie ad Clementem Pontificem VIII. ac Regem Portugallie.
Joannes Baptista Egnatius de Origine Turcarum.
Pomponius Letus de exortu Maomethis.
Impress. Basilee, Anno 1533. in folio, per Henricum Petrum.

98/6839 Chronicum Abbatis Vrspergensis a Nino rege Assiriorum usque ad Fridercum Secundum Romanorum Imperatorem.
Paralipomena Rerum memorabilium a Friderico Secundo usque ad Carolum Quintum Augustum, hoc est ab anno Domini 1230. vsque ad Annum 1538. ex probatioribus Scriptoribus in arctum coacta, et Historie Abbatis Vrspergensis per quendam Studiosum annexa.
Index Cesarum Romanorum inuicem se succedentium.
Impress. Argentorati, Anno 1537. in folio.
Saxonis Grammatici Danorum Historie Libri XVI.
Rerum et Verborum historie Danice precipue memorabilium Index.
Impress. Basilee, Anno 1534. in folio, per Bebelium.

99/6840 Polidori Vergilij Vrbinatis, Pontificis Romani in Anglia Questoris Anglice Historie Libri Viginti Sex.
Impress. Basilee, Anno 1546. in folio, per Isengrinium.

100/6841 Dionisij Halicarnassei Antiquitatum siue Originum Libri decem Sigismundo Gelenio interprete. His additus est Vndecimus ex uersione Lapi. Et Chronologia temporum Henrici Glareani in Dionisij Historias comprehensorum.
Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1549, in folio.

101/6842 Vincentij Beluacensis presulis Ordinis predicatorum grande et admirabile Opus Speculorum De omni re scibili in multis uoluminibus comportatum, Quod ita prenotatum et distinctum est, in Tomos Quattuor.
Speculum Historiale, Libri XXXI.
Impressum Venetijs, Anno 1494. in folio.

102/6843 Vincentij Beluacensis Speculorum Tomus Secundus:
Speculum Naturale, Libri XXXII.
Impress. Venetijs, 1494. in folio.

103/6844 Vincentij Beluacensis Speculorum Tomus Tertius et Quartus:
Speculum Morale, Libri III.
Speculum Doctrinale, Libri XVII.
Impress. Venetijs, Anno 1494. in folio.

104/6845 Joannis Naucleri prepositi Tubingensis Chronica succinctim comprehendentia res memorabiles seculorum omnium ac gentium ab initio mundi usque ad Annum Cristi 1500. Cum Auctario Nicolai Baselij ab Anno Domini 1501. usque in Annum post Cristum natum 1544. Rapsodis partim Conradi Tigemanno, partim Bartholomeo Laurente.
Excusum Colonie, apud Petrum Quentel, Anno 1544. In folio.

105/6846 Chronica, hoc est rerum secundum temporum successiones in Orbe gestarum Elenchos, a mundi creatione usque ad Annum Cristi 1549. per claros Viros continuati,
Quorum nomina sunt:
Eusebius Pamphilius Cesariensis Divo Hieronimo interprete.
Divus Hieronimus presbiter: Ad chronicon Eusebij adiectio.
Prosper Aquitanicus: Ad chronicon Eusebij adiectio.

Mattheus Palmerius Florentinus: Temporum et Historiarum continuatio.
Matthias Palmerius pisanus et alij hos secuti ad hec usque Opera.
Adiectis quoque M. Aurelij Cassiodori, nec non Hermanni Contracti Chronicis.
Excusi Basilee, per Henricum Petri, Anno 1549. in folio.

106/6847 Diodori Siculi, Scriptoris Greci Libri Duo. Primus de Philippi Regis Macedonie, aliorumque quorundam Illustrium Ducum. Alter de Alexandri filij Rebus gestis per Angelum Cospum Bononiensem latinitate donati.
Alexandri Regis Vita, quam Grece scriptam a Joanne Monacho, Angelus Cospus uertit in nostram linguam.
Index rerum.
Impress. Venetijs, Anno 1518. in folio.

Laurentij Vallensis Commentariorum grammaticorum secundum Elegantiam lingue latine Libri Sex.
De reciprocatione pronominis Sui et Suus Libellus.
Laurentij Vallensis Lima quedam per Antonium Mancinellum.
Index Vocabulorum passim sparsa in margine repositorum.
Impress. Venetijs, Anno 1513. in folio.

L. Annei Senece Opus Tragediarum X. cum figuris, Cum expositoribus Bernardino Marmita et Daniele Gaietano.
Impress. Venetijs, Anno 1522. in folio.

Poggij Florentini Opera iuxta Elenchum sequentem:
Historia disceptatiua de Auaritia.
Historia Conuiualis: Vter alteri gratias debeat pro Conuiuio, an qui uocatur, an qui uocat?
Historia Conuiualis: Vtra artium Medicina an Juris Ciuilis prestet?
Historia Conuiualis: Vtrum priscis Romanis latina lingua omnibus communis fuerit, an alia quedam Doctorum uirorum, alia plebis et uulgi?
De Nobilitate Liber disceptatorius I.
De humane conditionis miseria Libri II.
Inuectiua in felicem Antipapam I.
Inuectiue in Franciscum Philadelphum IIII.
Inuectiue in Laurentium Vallam III.
Orationes funebres IIII.
Epistolarum Liber.
De thermis badensibus.
Obitu Hieronimi.
Prestantia Raris.
In lasciuos poetas I.
Disceptatio super prestantia Scipionis et C. Julij Cesaris.
De infelicitate principum I.
Facetiarum Liber Vnus.
Impress. Basilee, Anno 1538. in folio, per Henricum Petrum.

107/6848 Nouus Orbis Regionum ac Insularum ueteribus incognitarum, vna cum Tabula Cosmographica et aliquot alijs consimilis argumenti libellis.
In Tabulam Cosmographie introductio per Sebastianum Münsterum.
Aloysij Cadamusti nauigatio ad terras ignotas.
Cristophori Columbi mauigatio ad Insulas hactenus incognitas.
Petri Alonsi nauigatio.

Pinzoni nauigatio.
Alberici Vesputij nauigationum Epitome.
Petri Aliaris mauigationis, et epistolarum quorundam mercatorum Opusculum.
Josephi Indi nauigationes.
Americi Vesputij nauigationes IIII.
Epistola Emanuelis Regis Portugallie ad Leonem X. Pontificem de Victorijs habitis in India et Malacha.
Ludouici Romani nauigationum Aetiopie, Aegipti, utriusque Arabie, Persidis, Sirie, Indie intra et extra Gangen Libri VII.
Locorum Terre Sancte descriptio autore Brocardo monacho.
M. Pauli Veneti de Regionibus Orientalibus Libri III.
Haithoni Armeni Ordinis premonstratensium de Tartaris Liber.
Mathie a Miechou de Sarmatia Asiana atque Europea Libri II.
Pauli Jouij de Moschouitarum Legatione Liber.
Petri Martiris de Insulis nuper repertis Liber.
Erasmi Stelle de Borussie Antiquitatibus Libri II.

Index rerum memorabilium.

Impress. Basilee, Anno 1532. per Heruagium, in folio.

108/6849 Supplementum Chronicarum a mundi exordio usque ad Annum Domini 1510. editum a Jacobo Philippo Bergomate, monacho Heremitano.

Impress. Venetijs, Anno 1513. in folio.

P. Vellei Paterculi Historie Romane Duo Volumina ad M. Vinitium progenerum Tiberij Cesaris. Accesserunt Joannis Alberti Burerij castigationes.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno Domini 1520. in folio.

109/6850 Machumetis Saracenorum Principis, eiusque successorum Vite doctrina, ac Ipse Alcoran, Que ante annos CCCC Petrus Abbas Cluniacensis ex Arabica lingua in latinam transferri curauit.

His adiuncte sunt confutationes multorum authorum Arabum, Grecorum et Latinorum.

Item de Turcarum siue Saracenorum origine, ac rebus gestis a DCCCC. annis ad nostra usque tempora Libelli aliquot ut sequitur, Opera et studio Theodori Bibliandri in vnum collecta.

Catalogus Primi Tomi:

Philippi Melanctonis ad Alcorani lectorem premonitio.
Apologia pro editione Alcorani Theodori Bibliandri.
Summula contra hereses et sectam Saracenorum siue Ismaelitarum.
Epistola Petri Abbatis Cluniacensis de translatione Alcorani.
Prefatio Roberti Retenensis de Alcorani uersione.
Lex Saracenorum, quam Alcoran uocant, per Robertum Retensem et Hermanum.
Doctrina Mahumetis ab eodem Hermanno Dalmata translata.
De generatione Mahumetis et educatione eius, per Hermannum Dalmatam.
Chronica mendosa et ridiculosa Saracenorum, Vita Mahumetis.
Annotationes cuiusdam eruditi.

Catalogus Secundi Tomi:

Ludouici Vivis de Mahomete et Alcorano, ipsius censura.
De Mahometo eiusque legibus et Saracenorum rebus ex Volaterrano.
De Mahometanorum secta Hieronimi Sauanarole.
Disputatio Cristiani et Saraceni aduersus doctrinam Mahumetis.

Cribrationum Alcorani Nicolai de Cusa Libri III.
Richardi confutatio legis Mahumetane per Demetrium et Bartholomeum.
Cristiane fidei exomologesis siue confessio Saracenis facta.
Joannis Cantacuzeni contra Mahumeticam fidem Libri 4. per Rudolphum Gualterum e greco translati.

Catalogus Tertii Tomi:

Martini Epistola ad lectorem.
De moribus, religione, conditionibus et nequitia Turcorum N.
Epistola Pij Pape II. ad Morbisanum Turcarum principem. .... 59.
Morbisani Turcarum principis ad Pium papam responsio. .... 99.
Ordinatio Politie Turcarum domi et foris, incerto autore. .... 108.
Turcicarum rerum commentarius Pauli Jouij ad Carolum V. .... 107.
Ordo ac disciplina Turcice militie Pauli Jouij .... 135.
Joannis Lodouici Vivis de conditone uite Cristianorum sub Turca. .... 140.
Quibus itineribus Turci sint aggrediendi, Felicis Petantij. .... 143.
Jacobi Sadoleti de Regno Hungarie a Turcis oppresso et capto. .... 154.
Presagium Mahometanorum de Cristianorum calamitatibus et sue gentis interitu Bartholomei Georgowitz. .... 174.
Epistola exhortatoria contra infideles eodem autore. .... 171.
Eiusdem de afflictione tam captiuorum, quam etiam sub Turce tributo uiuentium Cristianorum. .... 174.
Eiusdem de ritu et ceremonijs domi militieque ab ea gente usurpare solitis. ..... 181.
Cristophori Richerij de rebus Turcarum ad Regem Gallie: .... 192.
De origine Turcarum et Ottomani successorumque eius imperio.
De Turcice gentis moribus et institutis.
Mahumetis pseudoprophetae.
Tamerlanus Parthus.
Constantinopolis a Mahumete secundo expugnata.
Castelli noui Dalmatie expugnatio.

Excusum Anno Domini 1550. in folio.

110 Belli sacri Historia libris XXIII. comprehensa de Hierosolima ac terra sancta, Syriaque
6851 per occidentales Principes Cristianos recuperata, usque ad Regnum Balduini Quarti, per Annos LXXXIIII. continuata ante annos CCCC, conscripta per Guilelmum Tirensem Archiepiscopum.

Impress. Basilee, per Oporinum, Anno Domini 1549. in folio 510.

De Bello sacro continuate historie Libri VI commentarijs prioribus rerum Siriacarum Guilelmi Tirensis, additi per Joannem Heroldt Hochstetensem.
De expugnatione Vrbis Ptolemaidos monachi Florentini Richini.
Insuper De Saracenis profligatis ab Alphonso X. Hispaniarum Rege rescriptum, cum Epistola procerum etc.

111 Hegesippi Historiographi De rebus a Judeorum principibus in Obsidione fortiter ges-
6852 tis, Deque Excidio Hierosolimarum aliarumque Ciuitatum adiacentium Libri V, Diuo Ambrosio episcopo interprete.

Impress. Colonie, Anno 1544. in folio.

Freculphi Episcopi Lexouiensis Chronicorum Tomi Duo, Quorum prior ab initio mundi usque ad Octauiani Cesaris tempora et Cristi natiuitatem, posterior usque ad Francorum et Longobardorum regna rerum gestarum historiam continet.

Impress. Anno Domini 1539. in folio.

Witichindi Saxonis Rerum ab Henrico et Ottone primo Imperatoribus gestarum Libri III. Vna cum alijs diuersorum autorum historijs ab Anno DCCC. usque ad presentem etatem, Quorum Catalogus sequitur:

Witichindi Saxonis Historiarum Libri tres .... 1.
Vita Henrici Quarti Imperatoris a quodam conscripta.............................. 53.
Epistole Henrici IIII. Imperatoris ad Pontificem et alios principes. .... 73.
Conradi Vecerij libellus De rebus gestis Henrici VII. .... 84.
Hermanni Comitis Nuenarij de origine et sedibus pistorum Francorum .... 102.
Vita et gesta Caroli magni per Eginhardum siue Alcuinum. .... 107.
Aenee Syluij de Boemorum et ex his Imperatorum aliquot origine et gestis. ..... 126.
Luithprandi Ticinensis ecclesie leuite Rerum ab Europe Imperatoribus ac Regibus gestarum Libri VI.. 219.
Epitome Imperatorum Germanicorum opera Jacobi Wympfelingij et suorum contexta. .... 315.
Chronicon Rerum Maguntiacarum per Conradum episcopum. .... 381.

Impressi Basilee, per Heruagium, Anno 1532. in folio.

Reginonis monachi Prumiensis Diocesis Treuerensis Annales non tam de Augustorum Vitis, quam aliorum Germanorum gestis ante Sexingentos fere annos editi libris duobus.

Impress. Moguntie, Anno 1521. in folio.

112/6853 Lilij Gregorij De Deis Gentium uaria et multiplex historia, in qua sit de eorum imaginibus et cognominibus agitur, Vt in sequenti Catalogo continetur XVII Syntagmatibus:

De Deis in vniuersum.
De Joue, Belo, Ammone et ceteris.
De Junone, Hymeneo et Talassio.
De Celo, Saturno, Rhea, Magna mater, Bona dea, Venere, Jano et Vertumno Deis.
De Neptuno et Vxore et alijs Deis Aquaticis, item de Nymphis deque Aeolo et Ventis.
De Plutone et Proserpina, ceterisque inferorum Deis.
De Apolline et uarijs diuinationum generibus, et de Aesculapio et Musis et Aurora.
De Bacho, Osiride et Priapo.
De Mercurio et Somno.
De Marte, Bellona, Victoria, Hercule, deque Martis et Herculis uxoribus.
De Minerua.
De Diana et Iside et Latona.
De Venere, Cupidine, Gratijs, Adonide et Vulcano.
De Cerere et Triptolemo.
De Demonibus, Genijs et Lemuribus, Laribus, larius, Pane, Satiris, Themide, Lamijs ceteris.
De Fortuna, multiplicique eius numine ac potestate, de Nemesi, Rhamnusia et Adrastea.
De Sacrifitijs, de Templis, Sacerdotibus et festiuitatibus, item de Expiationibus, Supplicationibus, Lectisternijs, alijsque eiusmodi, de mortuorum inferijs, demum particularis sacrifitiorum descriptio.

Impress. Basilee, per Oporinum, Anno 1548. in folio.

113 Chronicum Regum Regnorumque omnium Catalogum et perpetuum ab exordio mundi, temporum seculorumque seriem complectens, ex optimis quibusque Hebraicis, Grecis et Latinis autoribus congestum Paulo Constantino Phrigione autore.
6854

Impress. Basilee, per Heruagium, Anno 1534. in folio.

114 Celij Calcagnini Ferrariensis Opera aliquot, quorum Catalogus sequitur:
6855 Epistolarum familiarium Libri XVI.
Juditium Vocalium.
De rebus Aegiptiacis commentatio.
Disquisitiones aliquot in libros Officiorum Ciceronis.
De imitatione commentatio.
De juditijs liber.
De talorum, tesserarum et calculorum ludis.
De re nautica.
Quod studia sunt moderanda?
Ne quis se a sua Vmbra uinci sinat.
De verborum et rerum significatione commentatio.
Collectanea Vetustatis.
Quod celum stet, terra moueatur commentatio.
De libero animi motu commentatio.
De Vita aulica.
Encomium pullicis.
De Concordia.
De Calumnia.
De salute et recta ualetudine.
Paraphrasis trium librorum Meteororum Aristotelis.
De mutuo amore.
Compendium Rhetorice.
Paraphrasis in primum librum Ethicorum Aristotelis.
Paraphrasis in Politica Aristotelis.
Paraphrasis in commentationem de sensu et sensibili Aristotelis.
Quod Stoici dicunt, magis fabulosa, quam poete.
De citrio, cedro et citro commentatio.
In Venete classis expugnationem.
Descriptio silentij.
Compendium Magie.
Sermones et Orationes.
Dialogi V.
Apologi VII.
Apologorum liber, Oraculorum liber, Dicta Moralia.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1544. in folio.

115 Cosmographie vniuersalis Libri VI., in quibus iuxta Certioris fidei Scriptorum traditionem describuntur:
6856 Omnium habitabilis Orbis partium situs, proprieque dotes, Regionum Topographice effigies.
Terre ingenia, quibus fit, ut tam differentes et uarias speties res et animatas et inanimatas ferat.
Animalium peregrinorum nature et picture.
Nobiliorum Ciuitatum icones et descriptiones.

Regnorum initia, incrementa et translationes.
Omnium Gentium mores, leges, religio, res geste, mutationes.
Item Regum et Principum genealogie Autore Sebastiano Münstero.
Impress. Basilee, per Henricum Petri, Anno 1550. in folio.

116/6857 Eusebij Pamphili Cesariensis Opera omnia, que hactenus inueniri potuerunt, Quorum Catalogus sequitur:

Tomus primus:
De Euangelij preparatione Georgio Trapezuntio interprete Libri XIIII.

Tomus secundus:
De Euangelij demonstratione, quas Donatus Veronensis transtulit Libri X.

Tomus quartus(!):
De historia ecclesiastica Ruffino interprete Libri IX.
Ruffini presbiteri Aquileiensis Historie ecclesiastice, que Eusebius alijs post se commemoranda reliquit Libri II.
Eusebij aduersus heresim Hieroclis liber I.

Tomus quartus: Cronicon
Eusebij, quod Diuus Hieronimus transtulit.
Item Diui Hieronimi presbiteri.
Prosperi Aquitanici.
Matthei Palmerij Florentini.
Matthei Palmerij Pisani.
Item duorum quorundam doctrina et fide insignium Virorum, qui res gestas memoratu dignas usque ad hoc tempus perscripserunt.
Impress. Basilee, per Henricum Petri, Anno 1542. in folio.
Catalogus Annorum et Principum ab homine condito usque ad annum Domini 1540. per Valerium Anshelmum Ryd.
Impress. Berne, 1540.

117/6858 Flauij Josephi Antiquitatum Judaicarum Libri Viginti.
Adiecta in fine Appendicis loco Vita Josephi per ipsum conscripta, a Sigismundo Gelenio nouiter iam conuersi.
De bello Judaico Libri Septem, ex collatione Grecorum codicum per Sigismundum Gelenium castigati.
Contra Apionem Libri Duo, pro corruptissimis antea iam ex Greco itidem non solum emendati, sed etiam suppleti opera eisudem Gelenij.
De Imperio Rationis siue de Machabeis liber vnus a Desiderio Erasmo Roterodamo recognitus.
Impress. per Frobenium, Basilee, Anno 1548. in folio.

118/6859 Chronica Regnorum Aquilenarium: Danie, Suetie, Noruegie per Albertum Krantzium Hamburgensem.
Impress. Argentorati, Anno 1548. apud Joannem Schottum.
Saxonia Alberti Krantz.
Impress. Colonie, Anno 1530.

119/6860 Denmarchische, Schwedische vnd Norwägische Chronika durch Albertum Krantzium von anfang aller Mitternächtischen Länderen, Kunigen, thaten, vnd Zufelligen Kriegshandlungen Bis auff die JarZall Cristi 1504.
Gedrugt zw Strasburg, Anno 1545. durch Hanss Schotten.

120/6861 Josephi von den Juden altten geschichten XX Buecher.
Von dem Judischen Krieg vnd Zerstörung Hierusalem VII Buecher.
Wieder Apionem Grammaticum II. Buecher.
Von maisterschafft der Vernunft ader von den Machabeern I. alles durch Caspar Hedio vertheugscht.
Gedrugt Zw Strasburg Im 1535-sten Jar, in folio.
Egesippus von den Judischen geschichten, Belegerung vnd Zerstörung Hierusalem, durch Caspar Hedio verteugscht.
gedrugt Zw Straspurg Im 1532-sten Jar, in folio.

121/6862 Duplex confessio Valdensium ad Wladislaum Regem Vngarie.
Augustini prepositi Olumucensis Epistola contra Valdenses.
Excusatio Valdensium contra litteras Augustini prepositi.
Jacobi Ziegleri Landaui contra heresim Valdensium Libri V.
Impress. Lipsi, Anno Domini 1512. in folio.
Historie Hussitarum Libri Duodecim per Joannem Cochleum, quibus adiuncti sunt Duo de Septem Sacramentis et de Ceremonijs Ecclesie Tractatus Duorum Boemorum, Joannis Rokizane et Joannis Pržibram, cum Philippica Septima Joannis Coclei De publica Caroli V. Imperatoris Ordinatione, que uulgo Interim dicitur.
Impress. Moguntie, Anno 1549. in folio.

122/6863 Terre Sancte, quam Palestinam nominant, Syrie, Arabie, Aegipti et Schondie descriptio, Vna cum singulis Tabulis earundem regionum topographicis Authore Jacobo Zieglero Landuo.
Holmie Regie Vrbis calamitosissima clades per eundem.
Terre Sancte altera descriptio iuxta ordinem alphabeti authore Vuolfgango Weyssenburgio mathematico.
Index totius operis in Palestinam Ziegleri.
Elenchus, quo libro et capite Bibliorum et quoties singuli Palestine loci continentur.
Impress. Argentorati, Anno 1536. in folio.
In C. Plinij de naturali Historia Librum Secundum Commentatio, quibus difficultates omnes Pliniane Astronomice presertim explicantur. Item Organum quo Catholica siderum ut apud Plinium est mira arte docetur per Jacobum Zieglerum.
Accesserunt in eundem Plinij Librum Georgij Collimitij et Joachimi Vadiani scolia.
Impress. Colonie, Anno 1550.

123/6864 Authores Historie Ecclesiastice dicte Tripartite Eusebij Pamphili Cesariensis Libri IX.
Ruffino interprete.
Item ex
Theoderico Episcopo Cirensi,
Sozomeno Et Socrate Constantinopolitano Libri XII Versi ab Epiphanio Scolastico, Abbreuiati per Cassiodorum Senatorem vnde illis Tripartite Historie uocabulum.
Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1523. in folio.
Eusebius de Euangelica preparatione a Georgio Trapezuntio e Greco in Latinum traductus.
Impress. Venetijs, Anno 1500.

124/6865 Fasciculus Rerum expetendarum ac fugiendarum, in quo primum continetur Concilium Basiliense, Quod Aeneas Syluius, qui eidem interfuit, conscripsit.
Insunt preterae huic Operi Summorum aliquot Virorum Epistole, Libelli, Tractatus et Opuscula numero LXVI, In quibus et admiranda quedam et obstupenda inuenies Ad celebrandum Concilium cognitum necessaria.
Impress. Colonie, Anno Domini 1535. in folio.

Theoderici a Niem De Schismate omnium longissimo, pernitiosissimoque, Quod in Ecclesia Romana inter Vrbanum papam et Clementem antipapam eorumque successores per XXXIX annos, scilicet ab Anno Cristi 1374. usque ad Concilium Constantiense viguit atque durauit Libri III.
Impress. Norinberge, Anno Domini 1532. in folio.

125 / 6866 Hieronimi Cardani De Subtilitate Libri XXI.

Elenchus Librorum:

1. De Principijs, materia, forma, uacuo, corporum repugnatia motu naturali.
2. De elementis et eorum motibus et actionibus.
3. De Celo.
4. De Luce et Lumine.
5. De mixtione et mixtis imperfectis seu metallicis.
6. De Metallis. 146.
7. De Lapidibus.
8. De Plantis.
9. De Animalibus, que ex putredine generantur.
10. De perfectis animalibus.
11. De Hominis necessitate et forma.
12. De Hominis natura et temperamento.
13. De sensibus sensibilibusque ac uoluptate.
14. De anima et intellectu.
15. De Inceti generis aut inutilibus subtilitatibus.
16. De Scientijs.
17. De Artibus artificiosisque rebus.
18. De mirabilibus et modo representandi res uarias preter fidem.
19. De Demonibus.
20. De Angelis seu intelligentijs.
21. De Deo et vniuerso.

Impressi Norimberge, Anno 1550. per Petreium, in folio.

Vrbis Rome Topographia Libri Quinque Bartholomeo Marliano authore.
Impressi Basilee, per Joannem Oporinum, Anno Domini 1550. in folio.

De Scribenda vniuersitatis Rerum Historia Libri Quinque Cristophoro Mileo autore.
Impressi Basilee, per Joannem Oporinum, Anno Domini 1551. in folio.

126 / 6867 Georgij Agricole
De Mensuris et Ponderibus Romanorum atque Grecorum Libri V.
De Externis Mensuris et Ponderibus Libri II.
Ad ea, que Andreas Alciatus denuo disputauit de mensuris et ponderibus breuis defensio Liber I.
De Mensuris, quibus Interualla metimur Liber I.
De Restituendis ponderibus atque mensuris Liber I.
De pretio Metallorum et monetis Libri III.
Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1550. in folio.

Hieronimi Cardani De Subtilitate Libri XXI.
Impress. Norinberge, Anno 1550. per Petreium, in folio.

127 / 6868 Georgij Agricole Opuscula prescripta secundario empta.

Alberti Dureri Pictoris et Geometre De Symmetria partium in rectis formis humanorum corporum Libri in Latinum conuersi.
Impress. Norinberge, Anno Domini 1534. in folio.

128 / 6869 Autores Historie Ecclesiastice.
Eusebij Pamphili Cesariensis episcopi Libri IX. Ruffino interprete.
Ruffini presbiteri Aquileiensis Libri II.

Item ex

Theodorico episcopo Cirensi, Sozomeno et Socrate Constantinopolitano Libri XII. Versi ab Epiphanio scolastico abbreuiati per Cassiodorum senatorem, Vnde illis Tripartite vocabulum.

His accesserunt:

Nicephori ecclesiastica historia incerto interprete.
Victoris episcopi Libri III De persecutione Vandalica.
Theodorici Libri V a Joachimo Camerario Latinitate donati.
Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1544. in folio.

129 / 6870 Deest Aristotelis Ethicorum siue Moralium Nicomachiorum Libri X.

Vna cum

Eustratij, Aspasij, Michaelis Ephesij, nonnullorumque aliorum Grecorum explanationibus, a Joanne Bernardo Felitiano Latinitate donati, cum eiusdem prefatione.
Impress. Basilee.
Caroli Bouilli Samarobrini opera ut sequitur:
De Intellectu Liber.
De Sensu Liber.
De Nichilo Liber.
Ars Oppositorum.
De Generatione Liber.
De Sapiente Liber.
De Duocedim numeris Liber.
Epistole complures.
Mathematicum opus quadripartitum.
De Numeris perfectis.
De Mathematicis Rosis.
De Geometricis corporibus.
De Geometricis supplementis.
Impress. Anno 1510. in folio.

130 / 6871 Conradi Gesneri medici Tigurini Historie Animalium. Liber siue Tomus primus De Quadrupedibus uiuiparis.
Impress. Tiguri, per Cristophorum Frosthouerum, Anno 1551. in folio magno.

131 / 6872 Eustatij archiepiscopi Thessalonicensis Commentariorum in Iliada Homeri Grece. Tomus primus.
Impress. Rome, Anno, 1542. in folio.
Index copiosissimus in Commentaria Eustatij tam Iliada, quam Odissea a quodam erudito confecta Grece.
Impress. Rome, apud Antonium Bladum, Anno 1550. in folio.

132 / 6873 Eustatij archiepiscopi Tessalonicensis Commentariorum in Iliada Homeri Grece. Tomus Secundus.
Impress. Rome, Anno 1542. in folio.

133 / 6874 Eustatij archiepiscopi Tessalonicensis Commentariorum in Odissea Homeri Grece. Tomus tertius.
Impress. Rome, apud Antonium Bladum Asalanum, Anno 1549. fol.

134/6875 Vergilij Poetarum omnium longe Principis Opera quecunque extant et in hec Commentationes complurium doctissimorum uirorum.

In Bucolica et Georgica:

Seruius, Donatus, Mancinellus, Beroaldus.

In Aeneida autem hi:

Seruius, Domitius Calderinus, Augustinus Dathus, Beroaldus, Ascensius.

In XIII Aeneid. additio et reliquis opusculis Ascensius.

Impressum Venetijs, Anno 1515. in folio.

135/6876 Marci Actij Plauti Comedie Viginti cum Commentarijs Bernardi Saraceni, Joannis Petri Valle, Piladis Brixiani, necnon Obseruationibus Pij Bononiensis, Vgoleti et Grapaldi scholia, Anshelmi Epiphilladibus, adiecto Indice.

Impress. Venetijs, Anno 1518. in folio.

Terentius cum Quinque Commentarijs, videlicet Donati, Guidonis, Calphurnij, Ascensij et Seruij.

Impress. Venetijs, Anno 1515.

136/6877 P. Ouidij Methamorphosis cum Raphaelis Regij enarrationibus.

Impress. Venetijs, Anno 1518. in folio.

P. Ouidij Nasonis Fàstorum Libri, Antonio Constantino Fanensi, Paulo Marso Piscinate Commentatoribus.

Impress. Venetijs, Anno 1520. in folio.

Epistole heroides Ouidij, Commentatoribus Antonio Volsco et Vbertino Crescentinate. In Ibin autem Domitio Calderino et Cristoforo Zaroto.

Impress. Venetijs, Anno 1515.

P. Ouidij Nasonis Libri De Arte amandi et Remedio Amoris cum Commentarijs Bartholomei Merule et alijs additionibus nouis.

Impress. Venetijs, Anno 1509. in folio.

P. Ouidij Nasonis Libri De Tristibus cum Commentarijs Bartholomei Merule.

Impress. Venetijs, Anno (!).

137/6878 P. Ouidij Nasonis Libri De Ponto cum Commentarijs Bartholomei Merule.

Impress. Venetijs, Anno 1507. in folio.

P. Ouidij Nasonis Amorum Libri Tres.

De Medicamine fatiei Libellus et Nux cum Domitij Marij Nigri Veneti commentarijs.

His accedunt Pulex et Philomela licet falso Nasoni adscribantur.

Impress. Venetijs, Anno 1518. in folio.

Marci Valerij Martialis Epigrammata Libri XIIII vna cum Commentarijs Domitij Chalderini et Georgij Merule.

Impress. Venetijs, Anno 1514. in folio.

Annei Lucani Bellorum Ciuilium Pharsalia scribentibus Joanne Sulpitio et Omnibono Vicentio.

Impressus Venetijs, Anno Domini 1511. in folio.

138/6879 Q. Horatij Flacci Odarum Libri Quattuor

Epodi Carmen Seculare.

Porphirio, Antonio Mancinello et Ancensio interpretantibus.

Eiusdem Ars Poetica,

Sermonum Libri Duo.

Epistolarum totidem,

Joanne Britanno Brixiano interprete.

Impressum Venetijs, Anno 1520. in folio.

Junius Juuenalis cum Commentarijs Joannis Britannici.
Impressum Venetijs, Anno 1512. in folio.
Auli Flacci Persij Satirographi opus, interpretantibus Joanne Baptista Plautio, cornutoque philosopho, Joanne Britannico ac Bartholomeo Fontio.
Impress. Venetijs, Anno 1520. in folio.
Albij Tibulli Elegiarum Libri Quattuor Vna cum Valerij Catulli Epigrammatis, necnon et Sexti Propertij Libris Quattuor elegiaci cum suis Commentarijs, videlicet Cyllenij Veronensis in Tibullum, Parthenij et Palladij in Catullum et Philippi Beroaldi in Propertium.
Impress. Venetijs, Anno 1520.

139/6880 Cari Lucretij poete et philosophi De Rerum natura Libri Sex heroicis uersibus scripti, Videtur Epicurus fuisse, cum Commentarijs Joannis Baptiste Pij Bononiensis.
Eiusdem retractationes ex commentarijs Plautinis.
Impress. Bononie, 1511.
Martialis cum Commentarijs Domitij Calderini et Georgij Merule.
Impress. Venetijs, Anno 1514. in folio.

140/6881 Calpurnij et Nemesiani poetarum bucolicum carmen cum Commentarijs Diomedis Guidalotti Bononiensis.
Impress. Bononie, Anno 1504. in folio.
Sydonij Apollinaris poema, eiusdemque epistole cum Adnotationibus Joannis Baptiste Pij.
Impress. Mediolani, Anno 1498.
Philippica Ciceronis cum Annotationibus Philippi Beroaldi et Francisci Maturantij Perusini.
Impress. Bononie, 1501.

141/6882 Claudij Ptolemei Pelusiensis Alexandrini omnia que extant Opera, ab Erasmo Osualdo Schrekenfuchsio castigata, et ab eodem Isagogica in Almagestum prefatione, et in priores Libros annotationibus illustrata.

Catalogus Librorum:

Almagesti seu magne Compositionis mathematica Opus a Georgio Trapezuntio translatum Libri XIII.
De Juditijs Astrologicis, aut ut uulgo uocant Quadripartite Constructionis Libri IIII, quorum priores duo a Joachimo Camerario Latinitati donati sunt, in reliquis multa emendata.
Centum Sententie, quod Centiloquium dicunt, a Jouiano Pontano Jose.
Inerrantium Stellarum seu fixarum significationes per Nicolaum Leonicenum traducte.
Procli Diadochi Hypotiposes astronomicarum positionum, quod est omnium, qui in Almagesto demonstrantur, epitome et compendium ad reminiscentiam rerum plurimum conducens Georgio Valla Placentino interprete.
Addite etiam propter illustrationem Operum et memoriam rerum Luce Guarici Annotationes.
Adsunt etiam Annotationes et Prefatio Isagogica in tres priores Libros Almagesti Erasmo Osualdo Schrekenfuchsio autore.

Impress. Basilee, per Henricum Petri, Anno 1551. in folio.
Geographia Vniuersalis complectens Veterem et Nouam Claudij Ptolemei Alexandrini enarrationes libros VI, quorum primus noua translatione Pirkheimeri et accessione commentarioli illustrior, que hactenus fuerit redditus est, reliqui cum Greco et alijs uetustis exemplaribus collati in infinitis fere locis castigatiores facti sunt.

Addita sunt insuper Scholia, quibus exoleta Vrbium, Montium, Fluuiorumque nomina ad nostri seculi morem exponantur.

Succedunt Tabule Ptolemaice opera Sebastiani Münsteri, nouo parate modo.

His adiecte sunt plurime noue Tabule, modernam Orbis fatiem literis et pictura explicantes.

Vltimo annexum est compendium Geographice descriptionis, in quo uarij gentium et regionum ritus et mores explicantur.

Index memorabilium populorum, ciuitatum, fluuiorum, montium, terrarum, lacuum etc.

Impress. Basilee, per Henricum Petri, Anno 1545. in folio.

142/6883 Euclidis Megarensis mathematici Elementale Geometricorum Libri XV. Cum expositione Theonis in priores XIII, a Bartholomeo Veneto Latinitate donata, Campani in omnes, et Hypsiclis Alexandrini in duos postremos.

His adiecta sunt Phenomena Catoptrica et Optica, deinde Protheoria Marini et data.

Opusculum de Leui et Ponderoso eiusdem autoris.

Impress. Basilee, Anno 1537. per Heruagium, in folio.

Julij Firmici Materni junioris Siculi V. C. ad Mauorcium Lollianum Astronomicon Libri VIII Matheseos siue Asronomicarum.

His accesserunt:

Claudij Ptolemei Pheludiensis Alexandrini *αποτελεσματων* quod Quadripartitum uocant Libri IIII.

De Inerrantium stellarum significationibus Liber I.

Centiloquium eiusdem.

Ex Arabibus et Chaldeis:

Hermetis uetustissimi astrologi Centum Aphorismorum Liber I.

Betheni Centiloquium siue de consuetudinibus in astrorum iudicijs et horis Planetarum.

Eiusdem de horis Planetarum Liber alius.

Almansoris astrologi propositiones ad Saracenorum Regem.

Zahelis Arabis De electionibus Liber I.

Messahalah De ratione circuli et stellarum, et qualiter in hoc seculo operentur Liber I.

Omar De natiuitatibus Libri III et interrogationibus.

Marci Manilij poete Astronomicon Libri V.

Othonis Brunfelsij De deffinicionibus et terminis Astrologie.

Impress. Basilee, per Heruagium, Anno 1533. in folio.

143/6884 Aduersus usurpatam Romani Pontificis Jurisditionem Marsilij Patauini De re Imperatoria et Pontificia Liber, qui Defensor pacis inscribitur tribus partibus, quas ipse Dictiones appellat sectas ad Imperatorem Cesarem Ludouicum Bauaricum a tribus Romanis Pontificibus indigna perpessum, circa Annum Domini 1324. conscriptus.

Impress. Anno 1522.

Eiusdem De translatione Imperij tractatus manuscriptus.

Sphera cum Commentis in hoc Volumine contentis tractatus IIII.

Cichi Esculani cum textu Joannis de Sacro Busto Anglici.

Expositio Joannis Baptiste Capuani in eandem.

Jacobi Fabri Stapulensis commentarij in Joannis de Sacro Busto libros IIII.

Theodosij De spheris libri II.

Michaelis Scoti super Autore Sphere cum questionibus.

Questiones Petri de Aliaco in Sphera mundi Joannis de Sacro Busto XIIII.

Roberti Linchoniensis Compendium sphere.
Tractatus de sphera solida.
Tractatus de sphera Campani.
Tractatus de computum maiori eiusdem Campani.
Disputatio Joannis de Monte Regio contra Cremonensia deliramenta.
Textus theorice Georgij Purbachij cum expositione Joannis Baptiste Capuani.
Ptolemeus De speculis.
Thebith de imaginatione sphere, et Joannis cremonensis.
Impress. Venetijs, Anno 1518. in folio.

Organum Vranicum Sebastiani Münsteri, in quo explicantur theorice omnium planetarum, atque eorum singuli et quotidiani motus ad Annos usque centum et ultra exprimuntur, Lune quoque in lumine crescentis, senescentis et per eclipsim deficientis, item Solis deliquium pacientis omnis uarietas, quibus omnibus commodi adiecti sunt canones.
Impress. Basilee, Anno 1536. per Henricum Petri, in folio.

Guidonis Bonati Foroliuiensis mathematici De astronomia tractatus X, Vniuersum quod Juditiariam rationem Natiuitatum aeris, tempestatum attinet comprehendentes. Adiectus est Cl. Ptolemei liber fructus cum commentarijs Georgij Trapezuntij.
Impress. Basilee, Anno 1550. in folio.

Albohazen Halij filii Abenragel Libri De juditijs astronomicis, per Antonium Stupam Rhetum Pregalliensem Latinitati donati.
Impress. Basilee, Anno 1551. per Henricum Petri, in folio.

145/6886 C. Julij Higini Augusti liberti Fabularum liber.
Eiusdem Poeticon astronomicon Libri Quattuor.
Quibus accesserunt similis argumenti:
Palephati de fabulosis narrationibus Liber I.
F. Fulgentij Placiadis episcopi Cartagiensis Mithologiarum Libri III.
Eiusdem De uocum antiquarum interpretatione Liber I.
Arati Phenomenon fragmentum Germanico Cesare interprete.
Eiusdem Phenomena Grece cum interpretatione Latina.
Procli De sphera libellus Grece et Latine.
Index rerum et fabularum.
Impress. Basilee, Anno 1535. per Heruagium, in folio.

Joannis Stoffleri Jastingensis Sueui Variorum astrolabiorum compositionis seu fabrice libri duo, cum explanatione usuum eorundem ex postrema autoris recognitione.
Impressum Moguntie, Anno 1535. in folio.

Joannis Stoffleri in Procli Diadochi Spheram mundi commentarius
Impress. Tubinge, Anno 1534. in folio.

Introductorium astronomicum theorias corporum celestium duobus libris complectens Jacobi Fabri Stapulensis, cum commentario Judoci Clitouei Neoportuensis.
Impress. Parisijs, Anno 1517.

146/6887 Vitellionis mathematici *περι οπτικηs* id est De natura ratione et proiectione radiorum uisus, luminum, colorum atque formarum, quam uulgo Perspectiuam uocant Libri X. Habes in hoc opere pluriam Geometrie elementam, que in Euclide nusquam extant. De speculorum omne genus imaginum ratione, et cur quedam opposita soli urant. Deque Vmbris ac uarijs circa uisum deceptionibus, a quibus magna pars magie naturalis pendet.
Impress. Norinberge, Anno 1535. per Petreium, in folio.

Cleonide Harmonicum introductorium, interprete Georgio Valla Placentino.
L. Vitruuij Pollionis De architectura Libri X.
Sexti Julij Frontini De aqueductibus Liber I.
Angeli Politiani opusculum, quod Panapistemon inscribitur.
Eiusdem in priora analitica prelectio cui titulus est Lamia.
Impress. Venetijs, Anno 1497. in folio.

147/6888 Rudimenta mathematicas Sebastiani Munsteri Libri II, quorum prior Geometrie tradit principia seu prima elementa vna cum rerum et uariarum figurarum dimensionibus, posterior uero omnigenum horologiorum docet delineationes.
Impressum Basilee, Anno 1551. in folio, per Henricum Petri.

Instrument Buech Petri Apiani Dorinne begriffen:

1. Ein newer Quadrant dardurch tag vnd nacht, bey der Sonnen Mon vnd andern Planeten, auch durch etliche gestirn die Stunden vnd ander nutzung gefunden werden.
2. Wie man die Hoch der thurn vnd ander gebew desgleichen die weyth, brayth, vnd tieffe durch die Spiegel vnd Instrument messen sol.
3. Wie man das wasser absehen ader abwegen sol, Ob man das in ein Stadt ader Schloss fueren möge, vnd wie man die Brunne suchen sol?
4. Szo seind 3 Instrument, Die man in der gantzen weldt, bey tag vnd nacht prauchen mag etc.
5. Wie man durch die finger, der Hände die Stundt in der nacht an alle instrument erkhennen sol?
6. Ein newer Messtab, dessgleichen man nent Baculum Jacob, Dardurch auch die Höch, brayt, weyt, vnd tieffe auff newe art gefunden wirt.

Impress. Ingolstadt, Anno 1533. in folio.

Von abmessung aller grosse, ebene ader nidere, In die lenge, höhe, braite vnd tieffe, als gräben, cisternen vnd brunnen man mag darzu khommen ader nit Mit einem Astrolabio ader Quadranten aus der Geometrei, Perspectiva vnd Arithmetica Durch Joannem Stofflerum beschriben.

Sonn Vhr, Horarium Bilimbatum genant, Alle stunden dem Sonnen schein nach zuersehen.

Ein leichtes kunstlichs Geometrisch Instrument, damit Zumessen alle Höhe, weyte vnd tieffe, als thurn, gepew, bawm, felder, egker, tieffe gräben, brunnen, thäler etc. durch Philipp Weyssthoff.
Impress. Frankfurt, Anno 1536. in folio.

Joannis Fernelij Ambianatis Monalospherium partibus constans IIII.
Impress. Parisijs, Anno 1526. in folio.

Eiusdem de Proportionibus libri II.
Parisijs, Anno 1528.

Francisci Sarzosi Cellani Arragonei In Aequatorem planetarum.
Impress. Parisijs, Anno 1526. in folio.

Orontij finei delphinatis Mathematicarum professoris Quadratura circuli tandem inuenta et demonstrata.
De circuli mensura et ratione circumferentie ad Diametrum Due demonstratione.
De multangularum omnium et regularium figurarum descriptiones. De Inuenienda longitudinis locorum differentia aliter quoque per lunares eclipses etiam dato quouis tempore.

Planispherium geographicum, quo tum longitudinis atque latitudinis differentie tum directe locorum deprehenduntur elongationes.

Impressum Parisijs, Anno 1544. in folio.

Eiusdem Orontij Arithmetica practica Libri Quattuor.

Impressum Parisijs, Anno 1542. in folio.

148 Opera mathematica Joannis Schoneri, quorum Catalogus sequitur:

6889 Isagoge Astrologie Judiciarie.

De Judicijs Natiuitatum libri III.

Tabule resolute.

De usu Globi celestis.

De compositione Globi celestis.

De usu Globi terrestris.

De compositione Globi terrestris.

Libellus de Distantijs locorum per numeros et Instrumentum inuestigandis.

De constructione Torqueti.

In constructionem atque usum Rectanguli siue radij astronomici annotationes.

In fabricam et usum magne regule Ptolemei annotationes.

Horarij Cylindrini canones.

Aequatorium astronomicum, ex quo errantium stellarum motus, luminarium configurationes et defectus colligantur.

Planispherium seu Meteoroscopium, in quo singula que per motum primi mobilis contingunt inueniuntur.

Organum Vranicum, e quo facillime absque scrupulosa supputatione ueri medijsque planetarum motus reperiuntur.

Instrumentum impedimentorum Lune, per quod dies impediti facillime colliguntur, his apprime utile qui Almanach conscribere gestuit.

Impressum Norinberge, Anno 1551. in folio.

149 Tabule eclipsium Georgij Peurbachij.

6890 Tabula primi mobilis Joannis De Monte Regio.

Indices monumentorum, que clarissimi Viri studij Wiennensis alumni in Astronomia et alijs Mathematicis disciplinis scripta reliquerant.

Impress. Wienne, Anno 1514. in folio.

Hieronimi Cardani mathematici Artis magne, siue de Regulis Algebraicis Liber Vnus, qui et totius operis de Arithmetica, quod Opus perfectum inscripsit est in ordine Decimarum.

Impressum Norinberge, Anno 1545. in folio.

Chiromantia, Physiognomia ex aspectu membrorum hominis.

Periaxiomata, De faciebus signorum.

Canones Astrologici de Juditijs egritudinum.

Astrologia naturalis.

Complexionum notitia, iuxta dominium planetarum Autore Joanne Indagine.

Impress. Argentorati, Anno 1534. in folio.

Bede presbiteri Anglosaxonis De natura rerum et temporum ratione Libri Duo.

Impress. Basilee, per Henricum Petri, Anno 1529.

Joannis Stöffleri Tabule Astronomice.

Verarum mediarumque coniunctionum et oppositionum Solis et Lune supputatio pro omni tempore et toti propemodum Europe accommoda.

Cyclorum patrum antiquorum de coniunctionum et oppositionum reditu imperfectio et fere redargutio.
Eclipsium luminarium predictio.
Impress. Tubinge, Anno 1514.
Albohazen Halij filius Abenragel de Juditijs astrorum.
Impressum Venetijs, Anno 1520. in folio.
150/6891 Calendarium Romanum magnum Joannis Stöfleri.
Impessum Oppenhaim, per Jacobum Kobel, Anno 1518. in folio.
Eiusdem Stofleri Variorum astrolabium compositio seu fabrica necnon eorundem usum ac uariarum utilitatum explanatio.
Impress. Moguntie, Anno 1535. in folio.
Orontij Arithmetica practica libri IIII.
Impress. Parisijs, 1535.
Beschreibung der Horologien, nemlich wie man der Sonnen Vren In mancherley weys vnd form vnd auff allerlei gattung entwerffen soll, an die mawern, auff die nider vnd aufgehebte ebne, auff rotund, schlecht, aufgraben vnd andere mancherlei instrument, Durch Sebastianum Münsterum.
Impress. Basilee, 1537.
Folium populi Petri Apiani.
Impressum. Ingelstat. 1533.
Von Abmessungen Joannis Stöffler.
Impress. Frankfurt, Anno 1536.
Deutzsch Astronomei.
Impressum. Frankfurt, Anno 1545. in folio.
151/6892 Instrument Buech Petri Apiani.
Impress. Ingolstadij, Anno 1533. ut supra folio 147.
Gualtieri Riuij Ineptie De Perspectiua et Geometria in Vitruuium, edite Germanice conscripte.
Impress. Norinberge, Anno 1547.
152/6893 Vitruuij De Architectura Libri X per Gualterium Riuium in Germanicum translati.
Deest Impress. Norinberge, Anno 1548.
153/6894 Epitome compendiosaque introductio in Libros Arithmeticos Boetij per Jacobum Fabrum Stapulensem, cum Commentario Judoci Clichtouei Neoportuensis.
Impress. Parisijs, Anno 1503.
Arithmetica speculatiua Gasparis Lax Arragonensis de Sarinyena Duodecim Libris demonstrata.
Impress. Parisijs, Anno 1515.
Eiusdem proportiones.
Impress. Parisijs, Anno 1515. in folio.
Liber de Triplici motu proportionibus annexis Aluari Thome Vlixobonensis phisicas Suiseth calculationes ex parte declarans.
Impressum. Parisijs, Anno 1... (!) in folio.
Nicolai Copernici Torinensis De Reuoliutionibus orbium celestium Libri Sex.
Impressum Norimberge, Anno 1543. in folio.

154 Joachimi Camerarij Pabenbergensis Commentarij utriusque lingue, in quibus est Ex-
6895 quisitio nominum quibus partes corporis humani apellari solent. Additis et functionum nomenclatoris et alijs his accedentibus, positis contra se Grecis ac Latinis uocabulis.

Impress. Basilee, per Heruagium, Anno 1551. in folio.

Asconij Pediani In Orationes M. T. Ciceronis Enarrationes.

Georgij Trapezuntij in Ciceronis Orationem pro Q. Ligario interpretatio.

Antonij Lusci Vicentini in reliquas Ciceronis.

Xichonis Polenteni Patauini Argumenta super aliquot orationibus et inuectiuis Ciceronis.

Impress. Parisijs, 1520. in folio.

Omniboni Leoniceni Vicentini in oratorem Ciceronis Ad Q. fratrem commentaria.

Impress. Vicentie, Anno 1476.

155 Cronica Heluetiorum per Joannem Stumpff Germanice scripta Libris Tredecim cum
Deest. 15. Iulij Tabulis Geographicis et (figu)ris(?).
75. Impress. Tiguri, Anno 1548. in Regali papiro.

OMNIA OPERA

156 Desiderij Erasmi Roterdami quecunque ipse Autor pro suis agnouit Nouem Tomis dis-
6896 tincta, quorum Elenchum sequentes Catalogi perspicue exhibebunt, ex quibus hic Primus ea continet que spectant ad Institutionem litterarum. Cum prefatione Beati Rhenani vitam Auctoris describente.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1540.

Index Operum Desiderij Erasmi Roterdami cui in fine subnotati sunt loci Scripturarum, quos hinc inde explicat. In folio.

157 Desiderij Erasmi Roterdami Secundus Tomus Adagiorum Chiliades Quattuor cum
6897 Sesquicenturia complectens, ex postrema ipsius Autoris recognitione.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1540. in folio.

158 Desiderij Erasmi Roterdami Operum Tertius Tomus Epistolas complectens vniuersas,
6898 quotquot ipse Autor unquam euulgauit aut euulgatas uoluit, quibus preter nouas aliquot addite sunt et prefationes, quas in diuersos omnis generis Scriptores non paucas idem conscripsit.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1540. in folio.

159 Desiderij Erasmi Roterdami Operum Quartus Tomus, que ad Morum Institutionem
6899 pertinent complectens, continet libros sequentes:

Ex Plutarcho uersa.	pagina
De discrimine adulatoris et amici.	5.
Quomodo utilitas capiatur ex inimicis.	26.
De tuenda bona ualetudine.	31.
Cum Principibus philosopho maxime disputandum.	46.
Animi an corporis morbi grauiores.	48.
Num recte dictum sit λαϑεβιωσαξ	50.
De cupiditate Diuitiarum.	52.
De cohibenda Iracundia.	57.
De curiositate.	67.
De vitiosa Verecundia.	73.

Apophtegmatum Libri Octo hoc est egregie data. Pagina 84.
μωριαξ εγκωρυιον. Stultitie laus. 353.
Ad Philippum Burgundionum principem Panegiris. 390.
Ad Philippum eundem Carmen gratulatorium. 428.
Institutio principis Cristiani. 433.
Isocratis De regno administrando uersum. 474.
Declamatio de Morte. 479.
Declamatiuncula gratulatoria. 484.
Querela pacis. 486.
Lingua. 503.
Xenophontis Hieron. 583.
Carmen De Senectute. 595.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1540. in folio.

160/6900 Desiderij Erasmi Roterdami Operum Quintus Tomus, que ad pietatem instituunt complectitur, qui sequentes libros continet:

Enchiridion militis Cristiani 3.
Oratio de Virtute amplectenda 56.
Ratio vere theologie 63.
Paraclesis 116.
Modus confitendi 122.
Enarratio psalmi Beatus vir 144.
Enarratio psalmi Quare fremuerunt 166.
Paraphrasis in psalmum Cum inuocarem 205.
De puritate ecclesie Cristi 248.
Enarratio psalmi Dominus regit me 264.
De bello Turcis inferendo Consultatio 292.
Enarratio psalmi Benedicam Domino in omni tempore 310.
Enarratio in psalmum Dixi custodiam uias meas 351.
De amabili ecclesie concordia 394.
Contio in psalmum LXXXV 424.
De misericordia Domini contio 466.
Virginis et Martiris comparatio 493.
Contio de puero Jesu 501.
Epistola consolatoria ad Virgines sacras 508.
Cristiani matrimonij institutio 513.
Vidua Cristiana 603.
Ecclesiastes 643.
Modus orandi Deum 917.
Symbolum siue Catechismus 945.
Precationes 998.
Pean (scilicet: Paean) Matri Virgini dicendus 1025.
Oratio ad Mariam in rebus aduersis 1030.
De contemptu Mundi 1034.
Paraphrasis in psalmum Quid multiplicati 147. (vlsz. 1047)
De redio et pauore Cristi disputatio 1057.
De preparatione ad Mortem 1082.
Ode de casa natalitia Jesu 1103.
Expostulatio Jesu cum homine pereunte 1104.

Hymni uarij Pagina 1106.
Liturgia Virginis Lauretane 1110.
Carmen uotiuum Genouese 1118.
Commentaria in duos Hymnos De natali et epiphanio pueri Jesu 1121.
Cristiani hominis institutum carmine 1141.
Epitaphia in Odiliam 1144.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1540. in folio.

161/6901 Desiderij Erasmi Roterodami Operum Sextus Tomus Noum Testamentum complectens, iam quintum ac postremum recognitum ab Autore, cum Annotationibus eiusdem ita locupletatis, ut propemodum Opus nouum uideri possit.

Impress. Basilee, Anno 1541.

162/6902 Desiderij Erasmi Roterodami Operum Septimus Tomus Paraphrases in vniuersum nouum testamentum continens.

Impress. Anno 1540.

Desiderij Erasmi Roterodami Operum Octauus Tomus Theologica ex Grecis scriptoribus theologicis ab ipso in Latinum sermonem transfusa complectens, quorum nomenclatura sequitur:

Ex Ioanne Chrisostomo uersa:

Aduersus Judeos homilia V 1.
De Lazaro et diuite homilia IIII 50.
De visione Esaie homilia V 83.
De Philogonio martire homilia I 104.
De orando Deum libri II 110.
De Dauid et Saule deque tolerantia homilie III 119.
Quum presbiter esset designatus homilia I 139.
In psalmum Cantate Domino canticum nouum homilia I 142.
Quum Sartoninus et Aurelianus acti essent in exilium. I 147.
De fide Anne homilie II 152.
Commentariorum in Acta Apostolorum homilie IIII 162.
Commentaria in Pauli II. ad Corinthios epistolam homilie VII 186.
Commentaria in totam Diui Pauli ad Galatas epistolam. 229.
In epistolam ad Philipenses homilie II. 272.

Ex Athanasio Alexandriensi uerso:

De Sancto Spiritu Epistole II 280.
Contra Eusebium de Nicena Sinodo epistola I 285.
Apologetici II aduersus eos qui calumniabantur, quod in persequutione fugisset 302.
De passione Domini ac de Cruce homilia I 311.
De eo Euntes in Castellum quod etc. 328.
De Virginitate, siue de Exercitatione 332.
De peccato in Spiritum Sanctum 339.
De Spiritu sancto liber 346.

Ex Origene uersa:

Desiderij Erasmi Roterdami De uita, Phrasi, docendi ratione et operibus Origenis cum singulorum librorum censuris. 362.
Fragmentum Origenis in Mattheum. 375.

Ex Basilio:

Principium Esaie 413.
De Spiritu Sancto liber 420.
De Laudibus Jeiunij homilie II 457.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1540. in folio.

163
6903 Desiderij Erasmi Roterdami Operum Nonus Tomus complectens quascunque Apologias aduersus eos, qui illum locis aliquot in suis Libris aut non satis circumspecte aut malitiose sunt calumniati, quarum nomenclatura sequitur:

Epistola Apologetica ad M. Dorpium pro Moria	Pagina 3.
Apologia ad Jacobum Fabrum Stapulensem	16.
Ad Jacobum Latonium de Linguis	68.
Ad Atensem pro Declamatione Matrimonij	91.
Apologia De In Principio erat sermo	95.
Apologie tres ad Notationes Eduardi Lei	105.
Apologie uarie ad Jacobum Lopem Stunicam	238.
Aduersus Sanctium Caranzam	337.
Apologia de Loco Omnes quidem resurgemus	359.
Apologie aliquot in natalem Beddam	366.
Apologia aduersus debachationes Petri Sutoris	589.
Appendix de Scriptis Jodoci Clithouei	652.
Declamationes aduersus Censuras Theologorum Parisiensium	654.
Apologia ad Phimostonium de Diuortio.	775.
Apologia ad Juuenem Geronto didascalum	786.
Apologia ad Monachos quosdam Hispanos	825.
Apologia ad Albertum pium Carporum principem	894.
Ad Episcopum Basiliensem De esu Carnium et hominum constitutus	982.
De Libero Arbitrio Diatribe seu collatio	997.
Hiperaspiste Diatribes Libri II contra Seruum Arbitrium M. Luteri	1026.
Purgatio aduersus Epistolam eiusdem M. Luteri	1263.
Detectio prestigiarum libelli cuiusdam	1280.
Epistola aduersus pseudoeuangelicos	1293.
Epistola ad Eleutherium	1303.
Epistola ad Grunnium	1305.
Epistola ad fratres Germanie inferioris	1306.
Spongia aduersus Aspergines Vlrici Hutteni	1339.
Pantalabus, seu aduersus febricitantem	1374.
Aduersus mendatium et obtrectationem admonitio	1382.
Antibarbarorum liber	1388.
Aduersus Gracculos	1432.
Responsio ad Petri Cursij defensionem	1433.
Epistola de termino suo	1442.

Habentur et nonnulla alia eiusdem Argumenti
in uolumine Epistolarum, nempe Epistole Apologetice.

Ad Epistolam cuiusdam anonimi.
Ad Marcum Laurinum contra Rumorem.
Contra libellum Hollandice scriptum.
Aduersus Tyrologum.
Ad Eugabinum.

Sunt et Nouo Testamento premisse
Apologie, quas isthic inuenies.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1540. in folio.

164/6904 Concilia omnia tam Generalia quam particularia ab Apostolorum tempore in hunc usque diem a sanctissimis prioribus celebrata, et quorum acta literis mandata ex uetustissimis diuersarum regionum bibliotecis haberi potuere his duobus Tomis continentur.

Primus Tomus ea recenset Concilia, que a beato Petro Apostolo usque ad Joannem huius nominis papam II. seruata inuenius vt sequitur:

Concilium	Pagina	Concilium	Pagina
Cartaginense	84	Agatense	326
Anciranum	117	Arausicanum I.	336
Neocesariense	131	Vasense primum	338
Nicenum	149	Vasense secundum	339
Romanum	161	Arausicanum II.	ibidem
Elibertinum	167	Carpentoracense	341
Arelatense I.	170	Arelatense tertium	342
Gangrense	171	Ephesinum primum	440 (!)
Arelatense II.	174	Constantinapolitanum aliud	411
Cartaginense I.	175	Beritense	488
Romanum	188	Anthiochenum	499
Agrippinense	189	Ephesinum II. prophanum	404 (!)
Anthiochenum	190	Calcedonense	459 (!)
Sardicense	194	Veneticum primum	512
Laodicense	223	Romanum	514
Aquileiense	330 (!)	Turonense primum	513 (!)
Constantinapolitanum I.	235	Romanum	518
Valentinum Gallie	241	Tarraconense	521
Telense	245	Epaunense	537
Cartaginense secundum	247	Romanum	542
Cartaginense tertium	249	Romanum aliud	543
Cartaginense quartum	256	Romanum quartum	544
Taurinitanum	259	Romanum quintum	552
Cartaginense quintum	262	Romanum sextum	553
Toletanum primum	263	Ilerdense	557
Mileuitanum	284	Valentinum Hispanie	ibidem
Cartaginense sextum	293	Aurelianum primum	564
Cartaginense septimum	295	Gerundense	566
Aphricanum	297	Cesaraugustanum	567
Regiense	320	Toletanum secundum	571

Impressum Colonie, per Petrum Quentel, Anno 1538. in folio.

165/6905 Conciliorium omnium tam Generalium quam Particularium a temporibus Agapeti pape usque ad Eugenium papam Quartum ex uetustissimis Bibliotecis collectorum. Secundus Tomus quorum ordinem et numerum indicant sequentes:

Constantinapolitanum	Pagina 21	Turonicum secundum	Pagina 70
Contantinapolitanum V.	11 (!)	Parisiense primum	74
Hierosolimitanum	33	Aurelianum V.	75
Aurelianum secundum	48	Parisiense secundum	76
Aurelianum tertium	48	Hispalense primum	83
Aruernense	66	Toletanum tertium	84
Aurelianum quartum	68	Matisconense I.	89

Matisconense II.	Pagina 90	Constantinapolitanum sextum	Pagina 4
Lateranense	94	Toletanum vndecimum (!)	87
Antisiodorense	95	Toletanum XIII.	92
Hispalense secundum	96	Romanum	100
Toletanum quartum	100	Francie	111
Toletanum quintum	107	Moguntiacense	113
Toletanum sextum	108	Wormatiense	117
Bracarense primum	110	Remense	123
Bracarense secundum	112	In Theod. Villa	125
Toletanum septimum	118	Triburiense	146
Toletanum octauum	122	Lateranense	160
Toletanum nonum	128	Constantiense	501
Toletanum decimum	130	Basiliense	609
Cabilonense	132	Ferrariense	754
Toletanum vndecimum	134	Florentinum	781
Bracarense tertium	139		

Impressum Colonie, per P. Quentel, Anno 1538. in folio.

166/6906 Concilium Constantiense Anno Domini 1413. celebratum, cum figuris Germanice conscriptum.

Impress. Auguste, Anno 1536.

Acta Concilij Constantiensis Et conclusiones singularum sessionum per Joannem Stumpff Germanice conscriptum.

Impressum Tiguri, Anno 15...(!) in folio.

167/6907 Guilelmi Ockam Anglici Ordinis fratrum minorum Opus Dialogorum Libri VII. De inestimabili et summi Pontificis et maximi Imperatoris maiestate, quonam usque potentiarum sese vtraque protendit, et hoc disputatiue in uarias sententias nihil assertiue ponens propter calumniatores.

Impress. Lugduni, 1495.

Eiusdem Compendium errorum Joannis Pape XXII. Editio et compilatio. Quod opus inscribitur Nonaginta Dierum Libelli fratris Michaelis de Cezena.

Impress. Lugduni, Anno 1495. in folio.

168/6908 Aluri Pelagij ordinis fratrum Minorum, natione Hispani, Scoti auditoris De Planctu Ecclesie Libri II contra Marsilium Patauinum, Deque Vitijs et defectibus omnium Statuum.

Impressum Lugduni, Anno Domini 1517. in folio.

169/6909 Canones Apostolorum. Veterum Conciliorum Constitutiones, quorum Catalogus sequitur.

Regule Ecclesiastice Apostolorum per Clementem I. Anno Domini 95.

Nicenum	in Bithinia	324.
Anciranum	in Galatia	304.
Neocesariense	in Ponto Pol.	314.
Gangrense	in Paphlagonia	333.
Anthiochenum	in Syria Cele.	345.
Laodicense	in Phrigia pac.	368.
Constantinapolitanum	in Bosphoro Tracie	383.
Ephesinum I.	in Asia prouincia	434.
Calcedonense	in Ora ponti Euxini	454.
Sardicense	in Thracia	351.
Carthaginense	in Aphrica	420.
Aphricanum	in Aphrica	395

Decreta Pontificum antiquiora Juxta Catalogum sequentem:

Syritius	Imp. Theodosio I.	389.
Innocentius I.	Imp. Arcadio	408.
Zozimus	Imp. Honorio	424.
Bonifatius I.	Imp. Honorio	425.
Celestinus I.	Imp. Theodosio II.	428.
Leo I.	Imp. Valentiniano III. et M.	436.
Hilarius	Imp. Leone I.	465.
Simplitius	Imp. Zenone	471.
Gelasius I.	Imp. Anastasio	494.
Anastasius II.	Imp. Anastasio	498.
Symmachus	Imp. Anastasio	499.
Hormisola	Imp. Justino	514.
Gregorius II.	Imp. Leone III.	708.

De primatu Romane Ecclesie. P. II.

Impressum Moguntie, Anno Domini 1525. in folio.

Theoderiti Episcopi Cyrensis Rerum Ecclesiasticarum Libri Quinque, conuersi in Latinum a Joachimo Camerario Babenbergensi.

Catalogi Episcoporum in precipuis Ecclesijs et Cesarum atque aliquot orthodoxorum necnon Sectarum precipuarum illius temporis historiola eodem autore folio 152.

De Essentia et Substantia ex Grecis conuersiones eiusdem 113.

Impressum per Heruagium, Basilee, Anno 1536. in folio.

Onus Ecclesie, In quo Opere admiranda quadam et obstupenda de Septem Ecclesie statibus, abusibusque grauissimis et futuris eiusdem calamitatibus enarrantur. Autor Joannes episcopus Chemensis, suffraganeus Saltzburgensis.

Impress. Colonie, 1531.

170 Petri Galatini ordinis Minorum Opus de Arcanis Catholice ueritatis, in Hebraicis lib-
6910 ris, presertim in Talmut inuentis in defensionem Joannis Capnionis et aduersus Judaicam nostri seculi obstinationem Dialogo editum.

Impress. Orthone maris, Anno Domini 1518. in folio.

171 Liber Conformitatum, siue Opus quod intitulatur de Conformatione Vite beati Fran-
6911 cisci, ad Vitam Domini Jesu Cristi redemptoris, Editum a fratre Bartholomeo de Pisis Ordinis Minorum ob reueretiam sui patris precipui beati Francisci Anno Domini 1385.

Impressum uero Mediolani, Anno 1510. in folio.

Si quando lector in illum librum Blasphemiarum incideris, tibique ob Zelum pietatis bilem mouerit, non liber, sed Seductor ille populi et Signifer Anticristi omnibus diris perpetuo deuouendas erit. Insunt enim admirandae quedam et obstupendae Blasphemiarum traditiones, merito ferro et igne vna cum Autoribus suis puniende, quas ob blasphemias et seductiones nunc totus mundus alienam culpam luit et penas dat, Librum aut serua diligenter.

172 Des heyligen Reychs Ordnungen:
6912 Gulden Bulla Kayser Caroli des IIII. Zw Nurbergkh Anno 1356. auffge — richt. folio 1.

Wie man die gaistlichen Khurfürsten Trier, Coln vnd Mayntz ertzbischoffen setzen sol. 5.

Reformation Kayser Friderichs des III. Zw Frankfurt Anno 1442. auffgericht. 16.

Ordnung der Ro. Ko. Mayestät Khammergerichtz Zw Wurmbs Anno 1495. auffgericht. 19.
Der königlich Landfridt Zw Wormbs 1495. 24.
Handhabung des fridens, rechtens vnd der Ordnung Zw Wormbs 1495. auffgericht. 27.
Von dem gemainen Pfennig Zw Wormbs auffgericht Anno 1495. 29.
Konigliche satzung vber die Gotzleiterer Zw Wormbs Anno 1495. auffgericht. 32.
Reformation Kayser Maximilians die Freysthoffen vnd das heymlich Gericht Zw Westphaln betreffendt Zw Wormbs Anno 1495. auffgericht. 33.
Ro. Ko. Mayestät Ordnung vnd satzung vber die Wein Zw Freyburg in Breisgaw Anno 1498. auffgericht. 35.
Ro. Ko. Mayestät vnd des h. Reichs Stende Ordnung des Regimentz Zw Augspurg Anno 1500. auffgericht. 46.
Chammergerichtz Ordnung Zw Augspurg Anno 1500. 49.
Ratification der Cammergerichtz Artikel. 54.
Ro. Ko. Mayestät vnd des h. Reichs Stendt Ordnung auff dem Reichstag Zw Costnitz Anno 1507. auffgericht. 70.
Wie nun hinfurt am Chammergericht in sachen sol procedirt werden Zw Regenspurg Anno 1507. auffgericht. 77.
Auffsatzung vnd Ordnung auff dem Reichstag Trir vnd Coln Anno 1512. auffgericht. 87.
Abschiedt auff dem Reichstag Zw Trier vnd Cöln Anno 1512. auffgericht. 96.
Ordnung vnd vnderrichtung der Offen Notarien 1512. 100.
Abschiedt der Kays. Commissarien vnd Khurfürstl. Rath Zw Worms so newe Ordnung Kammergerichtz gemacht Anno 1517. 101.
Abschiedt des Reichstag(!) Zw Augspurg 1518. 109.
Regiment Zw Wormbs auffgericht Anno 1521. 111.
Geordnet Kammergericht Zw Wormbs 1521. auffgericht. 118.
Landfridt Anno 1521. auffgericht Zw Wormbs. 131.
Reichstag Abschiedt Anno 1521. Zw Wormbs. 139.
Edict vom Regiment Zw Nurnberg Anno 1521. De Successione. 144.
Ordnung vnd Execution wider die Contumaces Rebelles vnd proscriptos Anno 1522. auffgericht. 145.
Dergleichen. 156.
Reichstag Abschiedt Zw Nürnberg Anno 1522. 157.
Ordnung wie am Kammergericht sol procedirt werden 1523. 160.
Abschiedt des Reichstags Zw Nürnberg Anno 1524. 165.
Abschiedt des Reichstags Zw Augspurg Anno 1525. 173.
Abschiedt des Reichstags Zw Speyer Anno 1526. 175.
Abschiedt des Reichstags Zw Esslingen Anno 1526. 182.
Abschiedt des Reichstags Zw Rengspurg Anno 1527. 185.
Cammergerichtz Ordnung publiciert Anno 1527. 189.
Abschiedt des Reichstags Zw Speyer Anno 1529. 192.
Constitution wie geschwister kinder vnder sich taylen sollen. 199.
Constitution wider die Widerthauffer. 200.
Abschiedt des Reichtags Zw Augspurg Anno 1530. 203.
Ordnung vnd Reformation gutter Policei Anno 1530. 224.

Reformation Kay. Kammergerichtz Anno 1531. 235.
Abschiedt des Reichstags Zw Rengspurg Anno 1532. 240.
Chammergerichtz Ordnung auffgericht Anno 1533. 251.
Reichstage Monsteristhen handlung halben 1535. 254.
Chammergerichtz Ordnung belangendt Anno 1538. 255.
Die Aydt der Khammergerichtz perssonen. 255.
Wie die Khammer bothen Exequirn sollen. 260.
Abschiedt des Reichstags Zw Regenspurg Anno 1541. 263.
Abschiedt des Reichstags Zw Speyer Anno 1542. 276.
Abschiedt des Reichstags Zw Nürnberg Anno 1542. 299.
Abschiedt des Reichstags Zw Speyer Anno 1544. 308.

Impressum Moguntie, Anno 1545. in folio.

173/6913 Abschiedt des Reichs tags Zw Augspurg Anno 1548.

Sacre Cesaree Maiestatis Declaratio quo in negotio Religionis per Imperium usque ad definitionem Concilij generalis iuuendam sit in Comitijs Augustanis Anno 1548. publicata.

Der Ro. Kay. Mayestät Erclarung wie es der Religion halben im Reich bis Zw Auftrag des Concilij gehaltten werden sol auff dem Reichstag Zw Augspurg Im 1548. Jar publicirt vnd angenommen.

Formula Reformationis per Cesarem Maiestatem Statibus Ecclesiasticis in Comitijs Augustanis ad deliberandum proposita.

Ro. Kay. Mayestat vnd Reichs Landtfriden Zw Augspurg auffgericht 1548.

Chammergerichtz Ordnung Im 1548 Jahr.

Forma iuxta quam in Visitatione Cleri et Populi Ciuitatis et Diocesis Coloniensis Inquisitio institui uel fieri debeat.

Impressum Colonie, Anno 1550.

Der Erste thail des kays. Khammergerichtz Ordnung Von Personen des Khammergerichtz.

Der Ander thail des kays. Khammergerichtz Ordnung Vom Gewalt vnd Gerichtz Zwang des kays. Kammergerichtz In erster Instanz.

Aurea Bulla Caroli Quarti Romanorum Imperatoris.

Ro. Kay. Mayestät sondere Constitutiones auff etlichen hieuor gehalttenen Reichstagen auffgericht vnd beschlossen.

Ro. Kay. Mayestät Ordnung vnd Reformation gutter policei auf dem Reichstag Zw Augspurg Anno Domini 1548. auffgericht.

Imperatoris Caroli V. De Capitalibus Juditijs Constitutio germanice primum euulgata, et a Justino Goblero Goarino Jure consulto in Latinum uersa et Commentario aucta.

Eiusdem Caroli V. Imperatoris Constitutio De pace publica tenenda Wormatie edita atque e Vernacula lingua per eundem Justinum in Latinam traducta.

In L. Respiciendum Tit. Pandectarum de plenis Explanatio eodem Justino autore.

Impress. Basilee, Anno 1543. per Oporinum.

Reichs tags Abschiedt Zw Augspurg Anno 1551. auffgericht.

Impressa sunt Germanica suprascripta omnia Moguntie, in folio, per Joannem Schoffer.

174/6914 Roberti Gaguini monachi De Origine et gestis Francorum.

Impressum Lugduni, Anno 1497. in folio.

175 Geberi siue Gebri philosophi De Alchimia Libri Tres latine.
6915 Impress. Argentorati, Anno 1531. in folio.
Eiusdem Geberi De Alchimia Libri Tres Germanice.
Impress. Argentorati, Anno 1530. in folio.
Celum philosophorum seu De Secretis Nature Philippo Vlstadio Norenbergensi authore.
Impress. Argentorati, Anno 1528.
176 Dewzsch Formular all schreyberei betreffendt durch Alexandrum Hugen.
6916 Impress. Tubinge, Anno 1528. in folio.
Notariath Buech Szo einem Notari ader Schreiber in allen sachen von notten.
Impress. Frankfurt, Anno 1534. in folio.
177 Deuzsch Formular Alexandri Hugen All schreiberey betreffendt.
6917 Impress. Tubinge, Anno 1535. in folio.
Formular Friderich Riederer von Mulhausen in Hegenau.
Impress. Augspurg, Anno 1535. in folio.
178 Martinus Ordinis Predicatorum D. Pape penitentionarius et capellanus, patria Carsu-
6918 lanus scripsit Historiam pontificum et Imperatorum. Apud me extat manu scriptus in pergameno.
Marsilius Patauinus de Translatione Imperij.
Item Bulla Jubilei Vrbani VI.
179 Astronomicum Cesareum per Petrum Apianum.
6919
Deest Impressum Ingolstadij, Anno 1540. in Regali.
180 Declaratio operis Astronomici Cesarei per Petrum Apianum Germanice conscriptum.
6920 Impress. Ingolstadij, In folio.
181 Aenee Syluij Opera, quorum Catalogus sequitur:
6921 De gestis Concilij Basiliensis Commentariorum Libri II.
De Coronatione Felicis V. Pontificis Liber I.
De ortu et Historia Boemorum.
Abbreuiationum Flauij Blondi Ab Inclinatione Romani Imperij usque ad Joannem 23. Pontificem.
Cosmographie uel de mundo vniuerso Historiarum Liber I.
Europe in qua sui temporis uarias Historias complectitur Liber I.
In Antonium Panormitam de Dictis ac facis Alphonsi Aragonie Regis libros.
In triumphum Alphonsi.
In Alphonsum Regem Oratio.
Epistolarum opus quibus acta Regum et principum describuntur. Alie familiares ex offitio tam amicitie Nonnulle commendatorie, Alie uarie ut quam gratias agunt gratulantur per Nicolaum de Vuille collecte.
Questionum solutio Liber I.
De fortuna Liber I.
De Poetice laudibus Liber I.
De Duobus amantibus Liber I.
Contra Boemos et Taboritas de communione sub utraque spem Liber I.
De clade Constantinopolitana et bello contra Turcas suscipiendo Liber I.
De clade uniuersalis Ecclesie Liber I.
De miseria Curialium Liber I.
De rebus a se gestis Liber I.

De Pape offitio et eius offitialibus Liber I.
De Grauamine Germanice nationis Liber I.
De fide Cristianorum ad Turcam.
Oratio in Conuentu Mantuano.
De profectione in Turcas Liber I.
Ad Calixtum Papam Oratio.
Oratio coram cetu Cardinalium.
De Amore Guisgardi et Sigismunde.
De Lucretia Romana Liber I.
Carmen in laudem Saluatoris.
De liberorum educatione ad Ladislaum Vngarie et Boemie Regem Liber I.
De Grammatica ad eundem Liber I.
De arte Rhetorica et Epistolarum partibus ad Episcopum Treuerensem.

Impessum Basilee, per Henricum Perti, Anno 1551. in folio.

182/6922 Galeni Pergameni Opera omnia Grece In Quinque Tomis.

Primi Tomi Catalogus:

Horatio ad Artes discendas.
De optima doctrina.
Optimum Medicum eundem esse Philosophum.
De Sectarum uarietate ad introducendos.
De optima Secta.
De constitutione medicine.
De Elementis Libri duo.
De complexionibus Libri tres.
De potentijs naturalibus Libri tres.
Anatomici Libri nouem.
De venarum et arteriarum dissectione.
De Neruorum dissectione.
De Odoratus instrumento.
De Vulue dissectione.
De fetuum formatione.
An sanguis natura in arterijs contineatur?
De Spermate Libri duo.
De optima corporis constitutio.
De bona habitudine.
De inequali dyscrasia.
De Hippocratis et Platonis dogmatibus Libri Octo sine primo.
De substantia facultatum naturalium.
Animi mores temperaturam Corporis sequuntur
De Vitijs et passionibus anime.
De Curatione.
De usu partium corporis humani Libri XVII.
De musculorum motu Libri Duo.

Impressum Basilee, per Cratandrum, Anno 1538. in magno folio.

Secundi Tomi Catalogus Grece:

De temperatura medicaminum simplitium Libri XI.
De compositione medicaminum per singulas corporis partes libri X.
De compositione medicaminum per genera libri VII.

De Antidotis libri Duo.
De Theriaca ad Pisonem.
De Theriaca ad Pamphilianum.
De paratu facilibus Liber sine principio.
De purgantium medicaminum ui.
Quos nam oporteat purgare et qualibus medicamentis purgantibus et quando liber.
De ptissana liber.

Impressum Basilee, per Joannem Bebelium, Anno 1538. in magno folio.

183/6923 Galeni Operum Grecorum

Tertij Tomi Catalogus:

De pulsibus ad ea que introducuntur Liber I.
De differentia pulsuum Libri IIII.
De pulsuum dignotione Libri IIII.
De causis pulsuum Libri IIII.
De prenotionibus ex pulsibus Libri IIII.
De usu pulsuum Liber I.
De usu Spirationis Liber I.
De causis Spirationis Liber I.
De Difficultate Spirationis Libri III.
De Differentia morborum Liber I.
De causis morborum Liber I.
De differentia Symptomatum Liber I.
De causis Symtomatum Libri III.
De locis affectis Libri VI.
De differentia febrium Libri II.
De plenitudine Liber I.
De Tumoribus preter naturam Liber I.
De atra bile Liber I.
De Tremore et Palpitatione et conuulsione et rigore Liber I.
De Tabe Liber I.
De temporibus morborum Liber I.
De temporibus morbi totius Liber I.
Quo coarguendi sint qui fingunt se egrotare.
De Juditijs Libri III.
De diebus Judicialibus Libri III.
De prenotione Liber I.
De dignotione ex insomnijs Liber I.
Aduersus eos qui de formis siue circuitibus scripserunt Liber I.
De formis Liber I.
Ars medica Liber I.

Impressum Basilee, Anno 1538. in folio magno.

Quarti Tomi Catalogus Operum Grecorum:

De Vene sectione aduersus Erasistratum Liber I.
De Vene sectione aduersus sequaces Erasistrati Rome agentes Liber I.
De curatione per Vene sectionem Liber I.
De hirudnibus reuulsione cucurbitula et concisione cutis siue scarificatione.
Consilium puero morbo comitiali laboranti scriptum.
De captionibus que in dictione consistunt Liber I.

Curandi ratio Libri XIIII.
De curandi ratione ad Glauconem Libri II.
De tuenda ualetudine Libri VI.
Ad Trasibulum Vtrum medicine gimnastice sit tueri ualetudinem I.
De ea que parua Pila sit exercitatione Liber I.
De facultate alimentorum Libri III.
De boni et mali succi cibis Liber I.
De libris suis Liber I.
De ordine librorum suorum Liber I.

Libri Galeno adscripti:

Introductio uel medicus Liber I.
Definitiones medice Liber I.
Quod qualitates sine corpore sint Liber I.
An animal sit quod in corpore continetur Liber I.
De Vrinis Liber I.
Dignotio passionum quae in renibus sunt ac eorum curatio liber I.
De philosophi narratione liber I.
De facile parabilibus medicamentis ad Solonem liber I.
De mensuris et ponderibus liber I.
De atra bile ex libris Galeni, Ruphi et Aetij Samij excerpta.
De medicamentis quae inter se commutantur liber I.
De decubitu prenotiones ex mathematica scientia liber I.

Impressum Basilee, apud Heruagium et Frobenium, Anno 1538. in magno folio.

184/6924 Galeni Operum Quintus Tomus Grece in quo continentur:
In librum Hippocratis De natura hominis.
In librum Hippocratis De ratione uictus salabris.
In librum Hippocratis De ratione uictus acutorum morborum.
In Prenotiones Hippocratis.
In Predictiones Hippocratis.
In Aphorismos Hippocratis.
Aduersus Lycum pro nihil delinqitur ab Hippocrate In Aphorismo N.
In primum, tertium, sextum Hippocratis de morbis passim grassantibus.
In librum Hippocratis De fracturis.
In librum Hippocratis De Articulis.
In librum Hippocratis De medici uulnerarij munere.
Expositio antiquarum dictionum Hippocratis.
De Ossibus liber Galeni Latinus.

Impressum Basilee, per Isengrenium, Anno 1538. in magno folio.

185/6925 Claudij Galeni Pergameni Asiani Medici Opera que extant omnia partim iampridem partim recens in Latinam linguam conuersa per Janum Cornarium exornata et recognita. Tomi 8. Accesserunt capitum numeri et Argumenta per Conradum Gesnerum in omnes libros.

Primi Tomi Catalogus:	Columna
De Elementis libri II Nicolao Leoniceno interprete.	3.
De Temperaturis libri III Thoma Linacro interprete.	35.
In I. et II. librum Hippocratis De natura humana commentaria, Hermanno Cruserio Campensi interprete.	99.
De atra bile liber Bartholomeo Syluano interprete.	153.

De optima corporis constitutione liber Ferdinando Balamio Siculo interprete. 167.
De bona habitudine liber eodem interprete. 173.
De ossibus liber eodem interprete. 175.
De neruorum dissectione liber ab Antonio Fortolo uersus. 191.
De Venarum arteriarumque dissectione per eundem et a Vesalio emendatus. 195.
An sanguis natura in arterijs contineatur, a Julio Martino Rota uersus. 213.
De Anatomicis administrationibus libri IX a Joanne Andernaco uersi. 225.
De Vteri dissectione liber Jano Cornario interprete. 395.
De Instrumento odoratus Ludouico Bellisario Mutinensi interprete. 403.
De Vsu partium libri XVII Nicolao Regio Calabro interprete. 417.
De utilitate respirationis liber Jano Cornario interprete. 849.
De causis respirationis liber eodem interprete. 865.
De pulsuum usu liber Thoma Linacro interprete. 867.
De substantia facultatum naturalium fragmentum Bartholomeo Siluano interprete. 877.
De Hippocratis et Platonis decretis libri IX primus a Jano Cornario, reliqui a Joanne Bernardo Felitiano interpretati. 881.
De facultatibus naturalibus libri III Thoma Linacro interprete. 1113.
De motu musculorum libri II Nicolao Leoniceno interprete. 1183.
De motu thoracis et pulmonis fragmentum. 1215.
Que animi mores temperaturam corporis sequentur Bartholomeo Syluano interprete. 1217.
De fetuum formatione liber Jano Cornario interprete. 1237.
An omnes particule animalis quod in utero est simul fiant Nicolao Regio Calabro interprete, Grecum exemplar desideratur. 1303.
An animalis sit id quod in utero est Horatio Limano interprete. 1305.
De Septimestri partu Jano Cornario interprete. 1313.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in magno folio.

Index in Tomos operum Claudij Galeni omnes.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in magno folio.

186 Galeni Operum Secundus Tomus latine. In quo continentur:
6926 Hippocratis de aere, aquis et locis libellus Jano Cornario interprete. 5.
Galeni de alimentorum facultatibus libri III Martino Gregorio interprete. 21.
De cibis boni et mali succi liber Ferdinando Balamio Siculo interprete. 129.
In Librum De Salubri dieta commentarium Hermano Cruserio Campensi interprete. 151.
De attenuante Dieta liber Martino Gregorio interprete. 169.
De ptisana liber Joanne Polito interprete. 181.
De parue pile exercitio liber Jano Cornario interprete. 187.
De cognoscendis curandisque animi morbis, Quas perturbationes Latini appellant liber I Bernardo Donato Veronensi interprete. 193.
De cuiuscunque animi pectorum notitia atque medela liber secundus a Junio Paulo Crasso Patauino conuersus. 219.
De assuetudinibus liber Nicolao Regio Calabro interprete Grecus desideratur. 235.
De Sanitate tuenda libri VI Toma Linacro Anglo interprete. 245.
Ars tuende sanitatis liber Junio Paulo Crasso Patauino interprete. 403.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in magno folio.

Galeni Operum Tertius Tomus latine. In quo continentur:

De differentijs et causis morborum symptomatumque libri VI Nicolao Leoniceno et Thoma Linacro interpretantibus. 5.
De differentijs febrium libri II Nicolao Leoniceno interprete. 113.
De inequali intemperie liber Thoma Linacro interprete. 161.
De marasmo siue Marcore liber Jano Cormario interprete. 169.
De Comate liber Jano Cornario interprete. 183.
De Tremore, palpitatione, conuulsione ac rigore liber Jano Cornario interprete. 195.
De difficultate respirationis libri III Jano Cornario interprete. 221.
De Multitudine Liber Bartholomeo Syluano interprete. 329.
De Tumoribus preter naturam liber Horatio Limano interprete. 341.
De morborum temporibus liber Joanne Andernaco interprete. 341.
De totius morbi temporibus liber eodem interprete. 355.
De Typis liber eodem interprete. 363.
Ad eos qui de typis scripserunt atque circuitibus liber eodem interprete. 369.
De causis protocarcticis liber Nicolao Regio Calabro interprete. 381.
In I. Hippocratis De morbis uulgaribus librum commentaria III Hermanno Cruserio Campensi interprete. 399.
In tertium Hippocratis de morbis uulgaribus commentaria III eodem interprete. 487.
In Sextum Hippocratis librum De morbis uulgaribus commentaria VI Junio Paulo Patauino interprete. 583.

Impessum Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in magno folio.

Claudij Galenij Operum Quartus Tomus latine:

De locis affectis libri VI Gulielmo Copo Bas. interprete. 5.
De pulsibus ad Tirones liber Hermanno Crùserio Campensi interprete. 165.
De pulsuum differentijs libri IIII eodem interprete. 179.
De dignotione pulsuum libri IIII. eodem interprete 271.
De causius pulsuum libri IIII. eodem interprete 335.
De precognitione seu presagatione ex pulsibus libri IIII eodem interprete. 401.
De Vrinis liber spurius Jano Cornario interprete. 473.
De Crisibus libri tres Nicolao Leoniceno interprete. 483.
De diebus Decretorijs libri III Joanne Vaseo Meldensi interprete. 615.
In prognostica Hippocratis Commentaria III Laurentio Laurentiano Florentini interprete. 725.
De dinotione ex insomnijs libellus Jano Cornario interprete. 819.
De prenotione liber eodem Jano interprete. 821.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in magno folio.

187/6927 Galeni Operum Quintus Tomus latine Classes duas Quintam et Sextam complectens.

Quinta hos libros continet:

De simplitium medicamentorum facultatibus libri XI Theodorico Gerardo Gaudano interprete. 5.
De substitutis medicinis liber a Julio Martiano Rota uersus. 321.
De purgantium medicamentorum facultate eodem interprete. 327.
Quos purgare conueniat quibus medicamentibus et quo tempore eodem interprete. 335.
De Theriaca ad Pisonem Joanne Andernaco interprete. 341.

De usu Theriace ad Pamphilianum liber Galeni non genuinus a Julio Martiano Rota translatus. 371.
De Antidotis libri II ab eodem translati. 379.
De compositione medicamentorum localium libri X a Jano Cornario. 449.
De compositione medicamentorum per genera libri VII a Joanne Andernaco. 787.
De ponderibus et mensuris Jano Cornario interprete. 1045.

Sexta Classis hec continet:

De Hirudinibus, reuulsione, cucurbitula, cutis concisione siue scarificatione Jano Cornario interprete. 1053.
De Vene sectione aduersus Erasistratum liber Josepho Tectandro Cracouiensi interprete. 1057.
De Vene sectione aduersus Erasistrateos qui Rome degebant eodem interprete. 1075.
De curandi ratione per sanguinis missionem liber Theoderico Gaudano interprete. 1101.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in magno folio.

Operum Galeni Sextus Tomus Classem Septimam habet in quo tomo hec continentur:

Galeni de medendi methodo libri XIIII Thoma Linacro interprete. 5.
De arte curatiua ad Glaucum libri II Nicolao Leoniceno interprete. 365.
De remedijs paratu facilibus ab Huperto Barlando uersus. 417.
De Remedijs paratu facilibus Spurius a Junio Paulo Crasso uersus. 447.
Liber tertius De remedijs paratu facilibus Spurius eodem interprete. 485.
Documentum de puero epileptico Nicolao Leonico Themeo interprete. 517.
De Incantatione et amuletis et colli suspensione Spurius incerto interprete qui Grece non habetur. 525.
De oculis Therapeuticoni Demetrio greco interprete Spurius grecum exemplar desideratur. 529.
De renum affectuum dignotione atque medela Spurius Çrisophoro Heyl 565.
In Librum Hippocratis De uictus ratione in morbis acutis Commentaria IIII Joanne Vasseo Meldensi interprete. 585.
In Librum Hippocratis De ijs qui in medicatrina fiunt Commentaria III Joanne Bernardo Felitiano interprete. 745.
In Librum Hippocratis de fracturis Commentaria III eodem interprete. 839.
In librum Hippocratis De Articulis Commentaria IIII eodem interprete. 943.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in magno folio.

188 Galeni Operum Septimus Tomus qui extra ordinem classium sunt Vt sequitur:

6928 In Aphorismos Hippocratis libri VII a Nicolao Leoniceno translati. 5
Aduersus Lycum Julio Alexandrino Tridentino interprete. 229
Contra ea que a Juliano in Hippocratis Aphorismos dicta sunt eodem interprete. 247
Obsoletarum uocum Hippocratis expositio Jano Cornario interprete. 265

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in folio.

Octauus Tomus in quo insunt Libri Galeno ascripti spurij:

De Historia philosophica liber a Julio Martino Rota uersus. 5.
Prognostica de infirmorum decubitu ex mathematica scientia Josepho Strutio interprete. 43.
De partibus artis medicatiue liber Nicolao Regio Calabro interprete. 59.
De Dinamidijs liber sine principio. 67.

Alter liber de dinamidijs. 69.
De Spermate liber. 133.
De natura et ordine cuiuslibet corporis. 153.
De anatomia parua. 162.
De Anatomia uiuorum. 166.
De Anatomia oculorum Nicolao Regio Calabro interprete. 217.
De compagine membrorum siue de natura humana. 221.
De uirtutibus nostrum corpus dispensantibus. 227.
De Voce at Anhelitu. 229.
De utilitate respirationis. 235.
Compendium pulsuum. 247.
De motibus manifestis et obscuris liber quem Joannitius de Greca lingua in Arabicam transtulit, Marcus autem Toletanus de Arabica in Latinam. 251.
De dissolutione continua. 271.
De bonitate Aque liber. 287.
De Vinis liber. 289.
Presagium experientia confirmatum Georgio Valla Placentino interprete. 293.
De Vrine significatione ex Hippocrate eodem Georgio interprete. 297.
De simplicibus medicamentis. 301.
De Virtute Centauree Nicolau Regio Calabro interprete. 347.
De Catharticis. 353.
De gineceis id est passionibus mulierum Nicolao Regio Calabro interprete. 359.
Liber Secretorum ad Montensem. 361.
De medicinis expertis liber cui titulus est Medicinalis experientia. 391.
De Melancolia ex Galeno Rufo et Possidonio ab Aetio conscripta, Jano Cornario interprete. 411.
De cura Icteri liber. 417.
De cura Lapidis liber. 421.
Quesita in Hippocritem. 427.
Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in magno folio.

Operum Galeni libri Isagogici Artis medice prima queque elementa complectentes nullo Tomorum numero insigniti. Quorum Calalogus sequitur:

Oratio suasoria ad artes Ludouico Bellissario Mutinensi interprete. 5.
Optimam medicam eundem esse philosophum eodem interprete. 19.
De sophismatis in verbo contingentibus ab Horatio Limano. 23.
Que qualitates in corpore sint eodem interprete. 29.
De libris proprijs liber Joanne Fichardo Frankfordiano. 37.
De ordine librorum suorum ab eodem latinus factus. 53.
De sectis ad eos qui introducuntur liber per Ludouicum Bellissarium. 57.
De optima secta liber Junio Paulo Crasso Patauino interprete. 77.
De optimo docendi genere Jano Cornario interprete. 115.
De suffiguratione empirica incerto interprete. 121.
De constitutione artis medice liber a Bartholomeo Syluano. 139.
Definitiones medice liber ab eodem traductus. 165.
Introductio seu Medicus Joanne Andernaco interprete. 195.
Quod deprehendere oportet eos qui se egrotare fingunt Jano Cornario. 237.
Ars medicinalis Nicolao Leoniceno interprete. 241.
Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in folio magno.

De dissectione partium corporis humani libri Tres a Carolo Stephano doctore medico editi, vnacum figuris et incisionum declarationibus a Stephano Riuerio chirurgo compositis.

Impressum Parisijs, per Colineum, Anno 1545. in magno folio.

189 Epitome Galeni Operum in Quattuor partes digesta, methodo vniuersam illius Viri
6929 doctrinam complectens per Andream Lacunam Secobiensem collecta.

Impressum Basilee, per Isengernium, 1551.

Joannis Damasceni Opera que Orthodoxe fidei uim tradunt. Sunt autem hec:

De Orthodoxa fide Jacobo Fabro Stapulensi interprete Libri IIII.
Quantum Bona Opera uiuentium defunctis prosint Sermo.
Historia Josaphat et Barlaam quam ferunt Trapezuntium transtulisse.
Eiusdem Damasceni Vita a Joanne partiarcha Hierosolimitano conscripta.

Impressum Basilee, per Henricum Petri, Anno 1539. in folio.

190 Hippocratis Coi Medicorum omnium Principis Octoginta uolumina quibus maxima ex
6930 parte Annorum circiter Duo Millia Latina caruit lingua per M. Fabium Caluum translata. Sequitur Elenchus:

1. De Arte.
2. De prisca medicina.
3. De Medico.
4. De honestate probitateue siue.
5. De mente sensuue.
6. De preceptis mandatisue.
7. De Jure Jurando.
8. De lege.
9. De Aeribus Aquis locis.
10. De humidorum liqiudorumue usu.
11. De natura.
12. De Seminis genitalis natura.
13. De pueri fetusue natura.
14. De Septimestri partu.
15. De Octimestri partu.
16. De pueri dentitione.
17. De Virginum natura.
18. De superfetatione.
19. De feminarum morbis primum.
20. De feminarum morbis secundum.
21. De feminarum morbis tertium.
22. De pueri fetibus inutero mortui extractis.
23. De natura femine.
24. De Hominis natura.
25. De salubribus sanisue rebus.
26. De nutricatione.
27. De Victus ratione primum.
28. De Victus ratione secundum.
29. De Victus ratione tertium.
30. De Victus ratione etc.
31. De Morbis primum.
32. De Morbis secundum.

33. De Morbis Tertium.
34. De Morbis Quartum.
35. De Morbis qui extra.
36. De Morbis qui intra.
37. De Sacro morbo Comitialiue.
38. De morbis passim uigentibus I.
39. De Epidemijs Secundum.
40. De Epidemijs Tertium.
41. De Epidemijs Quartum.
42. De Epidemijs Quintum
43. De Epidemijs Sextum.
44. De Epidemijs Septimum.
45. De Septimanis.
46. De Morborum decretorio.
47. De Decretorijs diebus.
48. De porcionius medicis.
49. De Veratro Helleboroue.
50. De Lauationibus.
51. De Glandulis per omnia membra.
52. De locis in homine.
53. De Venerea re.
54. De Oraculis Definitionisbusue et Aphorismis.
55. De prescito Prognosticoue.
56. De predictorio primum.
57. De predictorio secundum.
58. De Coacis prenotionibus.
59. De Somnijs.
60. De Visu oculiue atie.
61. De humoribus complexionibusue Chymis.
62. De flatibus perflationibusue.
63. De Carnibus.
64. De Maristis Hemorrhoidibusue.
65. De corporum secatione Anatomeue.
66. De Corde.
67. De Medici uulnerarij munere.
68. De Ossium natura.
69. De fracturis fractisue ossibus.
70. De luxatorum locoue motorum repositione.
71. De pernitiosis periculosisue uulneribus.
72. De Capitis uulneribus.
73. De Vlceribus.
74. De Fistulis.
75. De telorum extractione.
76. De Mochlico, qui luxata reponantur.
77. De furore seu insania maniaue.
78. De Lotij notis signisue quod Hippocrationes esse nolunt.
79. De Epistolis Hippocratis queuis ad rem medicam facere non uideantur tamen posite.

80. De Simulachro Hippocratis super tumulum aramue comparentis quod Epobomos dicitur.
81. De Senatusconsulto Atheniensium.
82. De Thessali Hippocratis filij Oratione.

His additus Tractatus Aphricani de ponderibus et mensuris quedam Balbi de Asse et eius minutis partibus.

Impressum Rome, Anno 1525. in folio.

191 / 6931 Omnia Opera Hippocratis Grece. Sequitur Index librorum:

Iusiurandum Hippocratis.
De Arte.
De prisca medicina.
De Medico.
De probitate.
Hippocratis precepta.
Lex Hippocratis.
De natura hominis.
De ratione uictus salubris Polibij discipuli Hippocratis De Semine.
De natura fetus.
De Carne.
De Septimestri partu.
De Octomestri partu.
De superfetatione.
De extractione fetus.
De Dentitione.
De Dissectione.
De corde.
De Glandibus.
De natura ossium.
De locis in homine.
De aere, aqua, locis.
De Victus ratione.
De insomnijs.
De Alimentis quem esse Hippocratis negat Galenus.
De usu humidorum.
De Humoribus.
De flatibus.
De Sacro morbo Docti cuiusdam.
De Morbis.
De Affectibus Polibij.
De internarum partium affectibus.
De Morbis Virginium.
De natura muliebri.
De morbis mulierum.
De Sterilibus.
Supposititia quedam calci primi de morbis mulierum adscripta.
De morbis passim grassantibus.
De ratione uictus acutorum.
De Juditijs.

De diebus Juditialibus.
Hippocratis definite Sententie.
Hippocratis prenotiones.
Hippocratis predictiones.
Coace precognitiones.
De uulneribus capitis.
De fracturis.
De Articulis.
Hippocrates De Medici munere.
Hippocrates de curandis luxatis.
De Vlceribus.
De fistulis.
De Hemorrhoidibus.
De Visu.
Decretum Atheniensium.
Hippocratis Epistole.
Epibonnos.
Oratio Thessali Hippocratis filij Legati ad Athenienses.

Impressum Venetijs, in Aedibus Aldi, Anno 1526. in folio.

Pauli Aeginete Medici Libri Septem Grece.

Impress. Venetijs, in Aedibus Aldi, Anno 1528. in folio.

Aetij Amideni librorum medicinalium Tomus Primus, primi sciliet libri Octo Grece.

Impress. Venetijs, ab Heredibus Aldi, Anno 1534. in folio.

192 / 6932 Hippocratis Coi medicorum omnium principis Opera que ad nos extant omnia, per Janum Cornarium latina lingua conscripta.

Index Librorum:

Hippocratis Vita ex Sorano.	1.
Hippocratis Iusiurandum.	3.
Lex Hippocratis.	4.
De Arte liber.	5.
De ueteri medicina.	10.
De Medico.	20.
De Decenti ornatu.	23.
Preceptiones.	27.
De natura hominis.	30.
De Salubri dieta Polibi.	37.
De genitura.	39.
De natura pueri seu fetus.	43.
De Carnibus.	55.
De Septimestri partu.	61.
De Octimestri partu.	64.
De superfetatione.	66.
De exsectione fetus.	72.
De Dentitione.	74.
De corporum resectione.	75.
De Corde.	75.
De Glandulis.	78.
De Ossium natura.	81.

De locis in homine.	88.
De aere, aquis et locis.	104.
De flatibus.	117.
De medicamentis purgantibus.	125.
De dieta siue Victus ratione.	124.
Liber secundus.	136.
Liber tertius.	148.
De insomnijs.	156.
De Alimento.	161.
De humidorum usu.	164.
De Humoribus.	167.
De morbo Sacro.	172.
De Morbis liber primus.	180.
De Morbis liber secundus.	194.
De Morbis liber tertius.	218.
De Morbis liber quartus.	228.
De Affectionibus.	245.
De internis Affectionibus.	258.
De Virginum morbis	286.
De natura muliebri.	287.
De morbis mulierum liber primus.	309.
De morbis mulierum liber secundus.	350.
Notha ad finem primi libri de morbis mulierum adiecta.	383.
De Sterilibus.	386.
De morbis popularibus liber I.	397.
De morbis popularibus liber Secundus.	410.
De morbis popularibus liber Tertius.	421.
De morbis popularibus liber Quartus.	434.
De morbis popularibus liber Quintus.	444.
De morbis popularibus liber Sextus.	455.
De morbis popularibus liber Septimus.	467.
De Victis ratione in morbis acutis.	489.
De Judicationibus.	510.
De diebus Judicatorijs.	514.
Aphorismi.	517.
Prenotiones.	533.
Predictionum liber primus.	542.
Predictionum liber Secundus.	549.
Coace prenotiones.	563.
De uulneribus capitis.	590.
Chirurgie Officina.	598.
De fracturis.	602.
De Articulis.	621.
De Vlceribus.	658.
De fistulis.	655.
De Hemorrhoidibus.	667.
De uisu.	669.
Hippocratis Epistole.	671.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1546. in folio.

193/6933 Aetij Amideni quem alij Antiochenum uocant Medici libri XVI in Tres Tomus diuisi quorum Primus et Vltimus Joanne Baptista Montano Veronensis medico, Secundo Jano Cornario Zuittauiensi interpretibus Latinitate donati sunt. In quo Opere cuncta qua ad curandi artem pertinent congesta sunt, Ex omnibus qui usque ad eius tempora scripserunt excerpta.

Impress. Primi et Tertij Tomi Anno 1535. Et Secundi Tomi Anno 1533. per Frobenium in folio.

194/6934 Pauli Aeginete Medici Opus, Quo totam artem medicam in Epitomen redigit Libri VII Albano Torino Vitodurensi interprete.

Impress. Basilee, per Cratandrum, Anno 1532. in folio.

De re medica huic Volumine insunt:

Sorani Ephesij in artem medendi Isagoge.
Oribasij Sardiani fragmentum de Victus ratione.
C. Plinij Secundi De re medica Libri Quinque.
L. Apuleij Madaurensis philosophi De Herbarum uirtutibus.
Libellus De Betonica quem quidam Antonio Muse, nonnulli L. Apuleio adscribendum autumant.

Impressum Basilee, per Cratandrum, Anno 1528. in folio.

195/6935 Pedatij Dioscoridis Anazarbei De medica materia Libri Sex a Marcello Virgilio Latinitate donati, Cum eiusdem commentationibus. Index Duplex.

Impress. Florentie, Anno 1523. in folio.

Martini Capelle De nuptijs philologie et Mercurij Libri II.

Eiusdem De Grammatica liber, Dialectica liber, Rhetorica liber, Geometria liber, Arithmetica liber, Astronomia liber, Musica liber.

Impressum Mutine, Anno Domini 1500. in folio.

196/6936 Joannis Serapionis Arabis de Simplicibus medicinis Opus Abrahamo Judeo Symone Januensi interpretibus.

Auerrois Arabis De eisdem liber.

Rasis filij Zacharie De eisdem Opusculum.

Dictionum Arabicarum iuxta atque Latinarum Index.

Impressum Argentorati, Anno 1531. in folio.

Constantini Africani medici Opera, Quorum Catalogus est:

De morborum cognitione et curatione	Libri VII.
De Remediorum et Aegritudinum cognitione	Liber I.
De Vrinis.	Liber I.
De Stomachi affectionibus	Liber I.
De Victus ratione uariorum morborum	Liber I.
De Melancholia	Liber I.
De coitu	Libri II.
De Anime et Spiritus discrimine	Liber I.
De Incantatione, Adiuratione Collique suspensione	Liber I.
De Mulierum morbis	Liber I.
De Chirurgia	Liber I.
De gradibus Simplitium	Liber I.

Impressum Basilee, per Henricum Petri, Anno 1536. In folio.

197 6937 Nicolai Myrepsi Alexandrini Medicamentorum Opus in Sectiones 48 A Leonardo Fuchsio in Latinum conuersum cum eiusdem Annotationibus.

Impressum Basilee, per Joannem Oporinum, Anno 1549. in folio.

Experimentarius Medicine continens Trotule Curandarum Aegritudinum muliebrium Librum Vnicum nusquam antea editum.

Oct. Horatiani De curationibus omnium fere morborum, De Acutis et Chronicis passionibus, De mulierium accidentibus et curis eorundem, Deque phisica scientia experimentorum libri Quattuor.

Hildegardis Abatisse Theutonice De Elementorum Fluminum aliquot Germanie, Metallorum, Leguminum, Fructicum, Herbarum, Arborum, Arbustorum, Piscium, Volatilium et Animantium terre nature operationibus.

Oribasij De simplitium que Medicis precipue in usu sunt uirtutibus Libri Quinque.

Theodori Dieta Quibusnam salubriter utendum uel cautius abstinendum, Hippocratis item breuissima per singulos menses.

Esculapij De morborum Infirmitatum, corporisque accidentium origine causis descriptionibus et cura Liber I.

Impress. Argentorati, Anno 1544.

198 6938 Onomasticon Medicine Othonis Brunfelsij continens omnia nomina Herbarum, Fructicum, Suffructicum, Arborum, Sentium, Seminum, Florum, Radicum, Lapidum pretiosorum, Metallorum, Colorum, Definitionum medicinalium, Instrumentorum medicine, Vnguentorum, Diapasmatum, Emplastrorum, Eclegmatum, Acoporum, Suffituum Electariorum, Pharmacorum, Clisterium, Balanorum, Pessorum, Pastillorum, Malagmatum, Balneorum, Cirurgie, Morborum pecudum, Animantium omnis generis nomina propria Eorum que in miropolijs habentur Morborum, Medicorum et Inuentorum Medicine, Anatomie, Ponderum, Philosophie naturalis, Magie, Alchimie et Astrologie.

Tabulis Operi prescriptis nominum Anatomie et Egritudinum totius corporis humani.

Saladinis de ponderibus medicinalibus.

Impressum Argentorati, Anno Domini 1534. in folio.

Symon Januensis Opusculum, cui nomen Clauis Sanationis simplicia Medicinalia latina, greca et arabica Ordine Alphabetico elucidans.

Impressum Venetijs, Anno 1514. in folio.

Contenta in hoc Volumine:

Liber Rasis ad Almansorem.
Diuisiones eiusdem.
Liber de iuncturarum egritudinibus eiusdem.
Liber De Egritudinibus puerorum eiusdem.
Aphorismi ipsius.
Antidotarium quoddam ipsius.
Tractatus de preseruatione ab egritudine lapidis eiusdem.
Introductorium medicine eiusdem.
Liber de sectionibus et cauterijs et uentosis eiusdem.
Casus quidam qui ad manus eius peruenerunt.
Sinonima eiusdem.
Tabula omnium antidotorum in Operibus Rasis contentorum.
De proprietatibus iuuamentis et nocumentis Sexaginta Animalium.
Aphorismi Rabi Moysi.
Aphorismi Damasceni.

Liber Secretorum Hippocratis.
Liber pronosticationis secundum lunam in signis et aspectu planetarum Hippocratis.
Liber qui dicitur Capsula eburnea Hippocratis.
Liber De Elementis siue de humana natura Hippocratis.
Liber De farmatijs Hippocratis.
Liber de Insomnijs Hippocratis.
Libellus Zoar De cura lapidis.
Hieronimi Manfredi Centiloquium de medicis et infirmis.
Impressum Venetijs, Anno 1508. in folio.
Lumen Apotecariorum Quirici de Augustis de Terthona.
Impressum Venetijs, Anno Domini 1517. in folio.
199/6939 Arnaldi De Villa Noua Medici Opera Cum Tractatu De philosophorum Lapide.
Impressum Lugduni, Anno 1532. in folio.
Lumen Apothecariorum Quirici de Augustis de Terthona.
Impressum Venetijs, Anno Domini 1517. In folio.
Luminare maius Apothecariorum Jacobi de Manlijs de Boscho Alexandrini Super descriptiones Antidotarij et practice Joannis Mesue et aliorum illustrium medicorum.
Thesaurus Aromatariorum Pauli Suardi.
Impress. Venetijs, Anno Domini 1525. In folio.
200/6940 Cyrurgia Guidonis de Cauliaco.
Cyrurgia Bruni et
Theodorici,
Rolandi,
Lanfranci,
Rogerij,
Bertapalie.
Impressum Venetijs, Anno Domini 1519. in folio.
Cyrurgia parua Guidonis.
Cyrurgia Albucasis cum cauterijs et alijs instrumentis.
Tractatis de Oculis Jesu Hali.
Tractatus de Oculis Canamusali.
Impressum Venetijs, Anno Domini 1500. in folio.
Cyrurgia Petri de Largelata libri VI.
Venetijs, Anno 1499.
Expositio Dini super Tertia et Quarta et parte Quinte seu 4-ti Canonis Auicenne.
Gentilis de Fulgineo super Tractatu de Lepra.
Gentilis de Florentia super tractatibus de Dislocationibus et fracturis.
Tractatus Dini de Ponderibus et Mensuris.
Eiusdem de Emplastris et Vnguentis.
Impressum Venetijs, Anno Domini 1499. in folio.
201/6941 Joannis Manardi Medici Ferariensis Epistolarium Medicinalium libri Viginti.
Eiusdem Annotationes et censura in Medicamina simplitia et composita Mesue.
Cum Indice latino et altero greco.
Impressum Basilee, per Isingrinium, Anno 1549. in folio.

202 Jani Damasceni Decapolitani summe inter Arabes autoritatis medici, therapeutice
6942 methodi, hoc est curandi artis libri VII partim Albano Torino Vitodurano paraphraste, partim Gerardo Jatro Cremonensi metaphraste.

Impressum Basilee, per Henricum Petrum, Anno 1543. in folio.

Nicolai Leoniceni Vicentini philosophi et medici Opuscula: De Plinij et plurium aliorum Medicorum in medicina erroribus libri IIII.

De tribus doctinis ordinatis secundum Galeni sententiam liber I.

De Virtute formatiua liber I.

De Dipsade et pluribus alijs serpentibus liber I.

De Tiro seu uipera liber I.

De morbo Gallico siue Neapolitano liber I.

Contra suarum translationum obtrectatores Apologia.

Medici Romani Nicolai Leoniceni discipuli Antisophista.

Impressum Basilee, apud Cratandrum, Anno 1532. in folio.

203 Almansoris liber Nonus cum Expositione Syllani.
6943 Rasis medicus est Arabs, a nonnullis citatur Almansoris nomine, nominatur etiam Albubetri Arazi filius Zacharie. Almansori principum libros suos in re medica Rasis nuncupauit.

Recepte Petri de Tusignano super nono Almansoris.

Impressum Venetijs, Anno Domini 1490. in folio.

Liber Anathomie corporis humani et singulorum membrorum illius, editus per Gabrielem de Zerbis Veronensem.

Impressum Venetijs, Anno Domini 1502. in folio.

Anathomia Mondini.

Impressum Venetijs, Anno 1507. in folio.

Tacuini egritudinum et morborum ferme omnium corporis humani cum curis eorundem Buhahiliha Bingesla autore.

Impress. Argentorati, Anno 1532. in folio.

204 Andree Vesalij Bruxellensis Scole medicorum Patauine professoris de humani corporis
6944 fabrica libri Septem cum elegantissimis omnium ubique figuris.

Impressum Basilee, per Joannem Oporinum, Anno Domini 1543. in folio amplo.

205 Joannis Ruellij De Natura Stirpium, Medici Suesslonensis natione Galli. Cum Indice
6945 copiosissimo. Libri Tres.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno Domini 1537. in folio.

206 Herbarium uiue Icones Ad Nature Imitationem effigiate vna cum effectibus earundem
6946 et nominibus latinis, grecis ac germanicis edite, Tribus Tomis per Othonem Brunfelsium.

Impressum Argentorati, Anno 1532. et 1536.

207 De Historia Stirpium Commentarij adiectis earundem uiuis plusque Quingentis imagi-
6947 nibus, nunque antea ad nature imitationem artifitiosius effictis et expressis Leon-
Deest hardo Fuchsio medico Autore.

Accessit ijs succincta admodum uocum difficilium et obscurarum passim in hoc opere occurenium explicatio. Vna cum Quadruplici Indice.

Impressum Basilee, per Isingrinium, Anno 1542. in magno folio.

208 Petrus Crescensiensis Senator Bononiensis De Agricultura multisque plantarum et ani-
6948 malium generibus Libri Duodecim in Germanicam linguam translati.

Impress. Argentorati, Anno 1518. in folio.

Hortus Sanitatis Libri IIII In lingua uulgari.

Impressum Argentorati, Anno Domini 1536. in folio.

Synonima Herbarum, Radicum, Florum, Seminum, Lapidum, Succorum etc. Latine, Arabice, Grece et Germanice cuiusdam Phrisij.

Impressum Argentorati, Anno 1519. in folio.

209 / 6949 Lexicon Juris ciuilis per Jacobum Spiegelium ex uarijs probatorum authorum Commentarijs congestum postremo auctum et recognitum.

Eiusdem Jacobi Spiegelij et aliorum reliqua, que huic Lexico accessere. Juxta Catalogum sequentem.

Impressum Basilee, per Heruagium, Anno 1549. in folio.

In XII Tabulas Scholia Joannis Oldendorpij. Pag. 1.
In easdem Scholia Jacobi Spiegelij. 89.
Nomina atque tempora prudentium, ex quorum scriptis Digestorum opus est concinnatum per Joannem Oldendorpium. 97.
Jureconsultorum laus 100.
In eos qui sermonis proprietatem negligentes, rem ipsam spectare se dicunt, Censura. 101.
Quo tempore Romanorum leges introducte ac rursus oppresse tandem que restitute sint Joanne Oldendorpio autore. 103.
Eadem de re Jacobi Spiegelij. 105.
De commentarijs doctorum et certis Juris preceptis sequentis 106.
Oratio de scripto Jure et dignitate ueterum interpretum Juris Philippi Melanthonis 110.
Catalogus omnium regum et Imperatorum Romanorum ad cognitionem Juris ualde necessarius 113.
Anni et Vite Imperatorum quorum Constitutiones XII libri Codicis sunt in serte, annotati per Jacobum Spigelium. 117.
Nomina Cesarum Germanorum Imperatorumque quorum constitutiones atque leges in Codice Justiniani ac in placitis feudalibus siue feudorum usibus atque in Extrauagantibus que et Vndecima collatio uulgo dicitur continentur. 125.
Romanorum leges a Longobardicis et Francicis ad tempus oppessas. 127.
Index in omnes libros et titulos Juris Ciuilis Joannis Oldendorpij. 131.
Eiusque usus. 135.
Tituli qui et Rubrice uulgo nuncupantur in uniersum Jus Ciuile alphabeti serie cuiuis editioni respondentes per Gregorium Holoandrum. 179.
Nomenclatura Jurisperitorum qui in Jure Ciuili et Pontificio nomine sunt assecuti. 219.
Epitome Tirocinij Juris Ciuilis Cristophori Hegendorphij. 235.
Loci communse Juris Ciuilis. 251.
De ratione studij legalis Paranesis Claudij Cantincule 261.
Romanum Jus antecedere legibus aliarum gentium Philippi Melanthonis. 281.
Censura Philippi Melantonis de Legibus. 287.
Exegesis Cristophori Hegendorphij in XII libros Codicis. 317.
De perfecto Jurisconsulto M. T. Ciceronis. 303.

210 / 6950 Summa totius Artis Noratie Rolandini Rodulphini Bononiensis in eadem Summam apparatus qui Aurora dicitur per excellentiam pertractans quiquid ad Tabellioniatus artem perinet ut nihil iam sit amplius desiderandum.

In Primo Tomo Summe Rolandini habentur:

De Emptione et Venditione. Pag. 2.
De Dotibus. 70.
De Debitis et Creditis. 83.
De Cessionibus. 102.
De Locationibus et conductionibus. 115.
De Compromissis. 147.
De Adoptione, Arrogatione, Curatione et Professione. 173.
De Testamentis et ultimis uoluntatibus. 230.
De Juditijs et ordine Juditiorum. 273.
De Exemplificationibus et resectionibus scripturarum. 396.
Flos Testamentorum. 238.
De Juditijs et ordine Juditio etc. 272.
Tractatus notularum. 406.
De Offitio tabellionatus in Villis et castris exercendo. 474.
Balthasaris d'Perusio Tractatus de Tabellionibus cum additionibus Martini d'Fano. 475.

In Secundo Tomo hec habentur:

Expositio Petri de Boaterij in totam Summam. Folio 1.
Jacobi Butrigarij Tractatus de renuntiationibus Juris in contractibus occurentes. 98.
Joannis Jacobi Canis libellus de Tabellionibus. 100.
Philippi Detij de reprobatione Instrumenti. 114.

Impressum Venetijs, Anno Domini 1546. in folio.

211/6951 Codicis Theodosiani libri XVI quibus sunt ipsorum Principum autoritate adiecte nouelle:

Theodosij	Caij Institutionum libri II.
Valentiniani	Julij Pauli Receptarum sententiarum libri V.
Martiani	Gregoriani Codicis liber V.
Maioriani	Hermoginiani liber I.
Seueri	Papiniani liber I.

His adiecta ex uetustissimis Bibliotecis eo que ad Jus Ciuilem pertinerent et alterius etiam Responsa passim in pandectis legerentur.

L. Volusij Metiani liber De Asse.

Julij Frontini liber De Controuersijs limitum cum Aggeni Vrbici Commentarijs.

Impressum Basilee, per Henricum Petri, Anno 1528. in folio.

Henrici Loriti Glareani liber De Asse et partibus eius.

Impressum Basilee, per Isingrinium, Anno 1550. in folio.

Felicis Malleoli uulgo Hemerlin Jureconsulti De Nobilitate et Rusticitate Dialogus, theologie, Jurium philosophorum et poetarum sententijs, hiſtorijs et facetijs refertissimus.

Eiusdem De Suitensium ortu, nomine, confederatione, moribus et quibusdam [vtinam bene] gestis.

Eiusdem Processus Judiciarius coram Deo habitus inter Nobiles et Thuricenses ex una et Suitensis partibus ex altera cum Sententia diffinitiua et eius executione.

Eiusdem Epistola nomine Caroli Magni ad Fridericum Tertium Romanorum Regem, qua de celo eum hortatur Vt de Suitensibus uindictam sumat.

Vixit Author circa Annum Domini 1444. In folio.

212 / 6952 Tripartitum Opus Juris Consuetudinarij Regni Hungarie per Stephanum de Werbewtz.
Impressum Wienne, Austrie, Anno Domini 1545. in folio.

213 / 6953 Biblie Hebraice et Chaldaice cum Commentarijs Rabinorum Tomus Primus in magno folio.
Impress. Venetijs.

214 / 6954 Biblie siue Veteris testamenti Hebraice et Chaldaice cum Commentarijs Rabinorum Hebraicis Tomus Secundus in magno siue Regali folio.
Impress. Venetijs.

215 / 6955 Hebraica Biblia Cum plane noua Sebastiani Munsteri translatione e regione locata et quoad fieri potuit hebraice ueritati conformata, adiectis insuper e Rabinorum commentarijs Annotationibus haud penitendis, pulchre et uoces ambiguas et obscuriora queque loca elucidantibus Tomus primus.
Impress. Basilee, per Isingrinium, Anno 1546.

216 / 6956 Hebraice Biblie Cum translatione Sebastiani Munsteri Secundus Tomus.
Impress. Basilee, per Isingrinium, Anno 1546. in folio.

217 / 6957 Bibliorum Veteris et Noui testamenti secundum Hebream et Grecam sententiam veritatemque obseruata Latini sermonis puritate et perspicuitate. Interprete Sebastiano Castilione.
Impressum per Joannem Oporinum, Basilee, Anno 1551. cum Annotationibus.

218 / 6958 Biblia Vtriusque testamenti iuxta Vulgatam translationem et ea que potuit haberi emendatissima, Cui in Nouo testamento utraque uersio apposita est, Hoc est Erasmi Rotherodami et Vulgata. Cum Indice interpretationum nominum Hebraicorum ac Chaldaicorum copiosissimo.
Impress. Basilee, per Frobenium, 1538.

219 / 6959 Vulgata editio Veteris ac Noui testamenti quorum alterum ad Hebraicam, alterum ad Grecam ueritatem emendatum est, Vt noua editio non facile desideretur, et Vetus tamen hic agnoscatur, Adiecta ex eruditis Scriptoribus Scholijs, ita vbi opus est locupletibus ut pro commentarijs sint, Authore Isidoro Clario Brixiano.
Impress. Venetijs, Anno 1542. in folio, tribus in tomis.

220 / 6960 Concordatie Biblie maiores Vltra omns editiones castigate et locupletate.
Impress. Basilee, per Heruagium, Anno 1549. in folio.

221 / 6961 Sacre Scripture Veteris Noueque omnia Grece Tomi Tres.

Elenchus Prime partis:

Genesis	1.	Regum III	113.
Exodus	18.	Regum IIII	125.
Leuiticus	32.	Paralipomenon I.	136.
Numeri	43.	Paralipomenon II.	146.
Deuteronomium	58.	Esdre	160.
Josue	71.	Ester	174.
Judicum	80.	Tobie	178.
Ruth	89.	Judit	182.
Regum I.	91.	Job	187.
Regum II.	103.	Psalterium	196.

Elenchus Secunde partis:

Prouerbia Salomonis	222.	Amos	314.
Ecclesiastes	229.	Abdie	316.
Sapientie Salomonis	233.	Jone	316.
Ecclesiasticus	238.	Michee	317.
Isaias	249.	Naum	319.
Jeremias	265.	Abakuk	320.
Baruch	282.	Sophonie	321.
Θρλῶοι ιερεμιου	283.	Aggei	322.
επισολη ιφεμιου	285.	Sacharie	323.
Ezechielis	286.	Malachie	326.
Daniel	303.	Machabeorum I.	327.
Osee	310.	Machabeorum II.	338.
Joel	313.	Machabeorum III.	345.

Elenchus Tertie Partis:

Euangelium Matthei	353.	Pauli Epistole ad Colossenses	419.
Euangelium Marci	364.	Pauli Epistole ad Tessalonicenses	422.
Euangelium Luce	371.	Pauli Epistole ad Timotheum	424.
Euangelium Joannis	382.	Pauli Epistole ad Titum	425.
Acta apostolorum	391.	Pauli Epistole ad Philemonem	426.
Pauli Epistole ad Romanos	403.	Pauli Epistole ad Ebreos	426.
Pauli Epistole ad Corinthios	412.	Jacobi Epistole	430.
Pauli Epistole ad Galathas	415.	Petri Epistole	432.
Pauli Epistole ad Ephesios	416.	Joannis Epistole	435.
Pauli Epistole ad Philippenses	418.	Jude epistole	435.
		Apocalipsis	436.

Impressum Venetijs, per Aldinos, Anno 1518. in folio.

222 Biblia Veteris et Noui Testamenti Latine
6962 Parisijs impressa in magno folio Anno Domini 1546. per Robertum Stephanum.

His accesserunt Schemata Tabernaculi Mosaici et Templi Salomonis.

Index rerum et sententiarum que in his continentur.

Hebrea item Chaldea, Greca Latina nomina Virorum, Mulierum, Populorum, Idolorum, Vrbium, Fluviorum, Montium ceterorumque locorum que in ipsis Biblijs leguntur, restituta cum Latina interpretatione et ipsorum locorum descriptione ex Cosmographis.

223 Noui Testamenti Concordantie Grece Xisti Bethuleij artium professoris Auguste.
6963 Impress. Basilee, per Oporinum, Anno 1546.

Jacobi Ziegleri Landaui Conceptionum in Genesim mundi et Exodum Commentarij.

Eiusdem

Super Arbitrio humano Exempla et scripture.

Ex Epistola ad Corinthios II. locus De raptu Pauli in III. Celum Tractatus.

De solenni festo Pasche ad Veteres collatio.

In Historiam Judit elucubratio et chronographica censura.

Ad hec:

Joannis De Monte Regio libellus De Cometa.

Candidi Ariani ad Marium Victorinum Rhetorem De Generatione diuina.

Marij Victorini Afri De generatione Diuini Verbi. Confutatorium Candidi Ariani ad eundem.

Impressum Basilee, per Oporinum, Anno 1540. in folio.

224/6964 Euangelium secundum Mattheum in lingua Hebraica cum uersione Latina atque succinctis Annotationibus Sebastiani Munsteri.

Impressum Basilee, Anno 1537. in folio.

Commentarium Hebraicum Rabi Dauid Kinchi in decem primos Psalmos Dauidicos cum uersione e regione Latina pro exercitamento Hebraice lingue studiosis per Paulum Fagium.

Impressum Constantie, Anno 1544. in folio.

Lexicon Chaldaicum autore Aelia Leuita cui Methurgeman nomen fecit, Cum prefatione Hebraica eiusdem.

Excusum Isne, Anno Domini 1541. in folio.

225/6965 Nouum Testamentum Cum Epistolis Pauli, alijsque Catholicis Epistolis, et Apocalipsi Joannis Ex Bibliotheca Regis Frantie.

Deest Impressum per Robertum Stephanum, Parisijs, Anno 1547.

Psalterium Hebreum, Grecum Arabicum et Chaldeum cum tribus Latinis interpretationibus et glossis.

Impressum Genue, per Petrum Porrum, Anno 1516. in folio.

Suprascriptio operis sic habet: Octaplus Psalterij Augustini Justiniani Genuensis Predicatorij Ordinis, Episcopi Nebiensis, cuius prima Columella habet Hebream editionem Secundam Latinam interpretationem, respondentem Hebree de verbo ad verbum, Tertia Latinam communem, Quarta Grecam, Quinta Arabicam, Sexta paraphrasim, sermone quidem Chaldeo, sed literis Hebraicis conscriptam, Septima Latinam respondentem Chaldee, Vltima uero hoc est Octaua continet Scholia id est Annotationes sparsas et intercisas.

226/6966 Veteris Testamenti in lingua Germanica Pars Prima.

Impressum Wittenberge, Anno Domini 1541. in folio.

227/6967 Veteris et Noui Testamenti Germanice Secunda pars.

Impressum Wittenberge, Anno Domini 1541. in folio.

228/6968 Diui Hieronimi Stridonensis Lucubrationes omnes que extant una cum pseudepigraphis et alienis admixtis in Nouem Tomos digeste per Desiderium Erasmum Roterodamum nunc postremum emendate.

Vita Hieronimi ex ipsius potissimum scriptis contexta per Erasmum.

Opus Epistolarum vna cum Scholijs Erasmi Rotherodami.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1537. in folio.

Alter Epistolarum Diui Hieronimi Tomus, complectens ea que pertinent refellendas diuersas Hereses et maledicorum calumnias, vna cum Argumentis et Scholijs Erasmi Roterodami.

Impressum Anno 1536.

Tertius Tomus Epistolarum Diui Hieronimi complectens ea que ad Expositionem Diuine scripture faciunt vna cum Argumentis et Scholijs Erasmi Roterodami.

Impress. per Frobenium Anno 1536. in folio.

229/6969 Hieronimi Quartus Tomus In cuius Prima parte reperies erudita quedam sed hactenus falso inscripta Hieronimo, In Secunda aliena, sed suis quoque titulis Autorem testantia, In Tertia lectu prorsus indigna et impudenter attributa doctis Viris que tamen adiuncta ne quid amputasse uideatur editioni iam recepte.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1537. in folio.

Hieronimi Operum Quintus Tomus Commentarios in prophetas quos maiores uocant continet.

Impressum Anno 1537. in folio.

230/6970 Hieronimi Operum Sextus Tomus Commentarios in Duodecim prophetas quos minores uocant iuxta utramque translationem continet.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1537. in folio.

Hieronimi Operum Septimus Tomus, In quo sunt In Parabolas Salomonis Commentarij, In Ecclesiasten Commentarij, Homilie in Cantica Canticorum Quattuor Origenis nomine, Denique in Job commentarij.

Impress. Anno 1537. in folio.

231/6971 Hieronimi Operum Octauus Tomus Commentarios in Psalterium habet.

Accessit his Psalterium triplici lingua Hebraica, Greca et Latina.

Impress. Anno 1537. in folio.

Hieronimi Operum Nonus Tomus complectens Commentarios in Mattheum et Marcum et in Diui Pauli Epistolas viginti ad Galatas, Ephesios, Titum, Philemonem, necnon Commentarios in omnes Pauli Epistolas, sed incerto autore, postremo Dydimi de Spiritu Sancto librum a Hieronimo uersum.

Impressum Anno 1537. per Frobenium.

232/6972 Diui Hieronimi opera omnia que extant vna cum pseudoepigraphis et alienis admixtis in Nouem Tomos digesta per Desiderium Erasmum Roterodamum postremum emendata.

Accesserunt Theophili Alexandrine Vrbis Episcopi Paschales libri tres interprete Diuo Hieronimo in alijs editionibus olim desiderati.

Vita item eiusdem Hieronimi ex ipsius presertim syngrammatis Sanctorumque Augustini Damasi Gregorij Gelasij aliorumque aliquot Tractatibus collecta.

Opus epistolarum Diui Hieronimi Stridonensis vna cum Scholijs Desiderij Erasmi Roterodami denuo per illum recognitum correctum et locupletum.

Impressum Parisijs, apud Carolum Guillard, Anno 1546. in folio.

Alter Tomus epistolarum Diui Hieronimi complectens ea que pertinent ad reuellendas diuersas Hereses et maledicorum calumnas Vna cum Argumentis et Scholijs Erasmi Roterodami.

Impressum Parisijs, apud Carolum Guillard, Anno 1546. in folio.

Tomus Vltimus epistolarum Diui Hieronimi complectens nempe que ad expositionem diuine scripture faciunt Vna cum Argumentis et Scholijs Erasmi Roterodami.

Impressum Parisijs, Apud Carolum Guillard, Anno 1546. in folio.

Quartus Tomus Operum Diui Hieronimi In cuius Prima parte reperies erudita quedam sed hactenus falso inscripta Hieronimo, In Secundo aliena sed sua queque titulus Autorem testantia, In Tertia lectu prorsus indigna et impudenter attributa doctis Viris Que tamen adiunximus nem quid amputasse uideremur editioni iam recepte.

Impressum Parisijs, apud Carolum Guillard, Anno 1546. in folio.

233/6973 Quintus Tomus Operum Diui Hieronimi Commentarios in prophetas quos Maiores uocant continet.

Impressum Parisijs, apud Carolum Guillard, Anno 1546. in folio.

Sextus Tomus Operum Diui Hieronimi Commentarios in XII Minores iuxta utramque translationem continet.

Impressum Parisijs, apud Carolum Guillard, Anno 1546. in folio.

Septimo Tomo Hec insunt In Parabolas Salomonis Commentarij, In Ecclesiasten Diui Hieronimi Commentarij, Homilie in Cantica Canticorum Quattuor Origenis nomine, Denique in Job Commentarij.

Impressum Parisijs, apud Carolum Guillard, Anno 1546. in folio.

234/6974 Octauus Tomus Operum Diui Hieronimi Commentarios in Psalterium habet. Accessit his Psalterium triplici lingua Hebraica, Greca et Latina.

Impressum Parisijs, per Carolum Guillard, Anno 1546. in folio.

Nonus Tomus Operum Diui Hieronimi complectens Commentarios in Mattheum et Marcum et Diui Pauli Epistolas videlicet ad Galatas, Ephesios, Titum, Philemonem, necnon Commentarios in omnes Pauli epistolas sed incerto Autore, postremo Dydimi De Spiritu Sancto librum a Hieronimo uersum.

Impressum Parisijs, per Carolum Guillard, Anno 1546.

Index omnium Diui Hieronimi Lucubrationum in duas sectas partes, quarum prior Sincerioribus seruit et de quibus nulla apud eruditos dubitatio, posterior reliquis in expeditionem ordinem redactus. Cui accesserunt Autoritatum a Diuo Hieronimo explicatarum, Item Scholiorum Erasmi cum nominum Hebraicorum et Grecorum interpretatione Indices.

Impress. Parisijs, ut supra, Anno 1546. in folio.

235/6975 Diui Augustini Hipponensis episcopi Omnium Operum Primus Tomus repurgatorum a mendis innumeris per Desiderium Erasmum Roterodamum, cum Indice copiosissimo.

Excusa Basilee, in officina Frobeniana, Anno 1529. in magno folio.

Sunt autem Tomi X.

Retractationum libri II.
Confessionum libri XIII.
De Grammatica liber I.
Principia Dialectice.
Categorie decem
Principia Retorices.
De Musica libri VI.
Contra Academicos libri III.
De ordine libri II.
De Vita beata.
Soliloquiorum libri II.
De Magistro.
De immortalitate anime.
De quantitate anime.
De libero arbitrio libri III.
De uera religione.
De moribus ecclesie et Manicheorum libri II.
De Genesi contra Manicheos libri II.
Regule Augustini.
Possidonius de Vita Augustini.

Anno 1529.

236/6976 Diui Augustini Operum Tomus Secundus complectens illius Epistolas, quarum insigniorum Argumenta sunt sequentes:

Consolatio super obitu mariti	6.
De Petro reprehenso a Paulo	8.
De bene uiuendi modo	20.
De baptismo paruulorum	23.
De origine animarum	27.
Questio ex epistola Jacobi	29.
De contemptu mundi	36.
Execratio idololatrie	42.
Paganismi irrisio	44.
De contemptu mundi perfecto	45.
De libero arbitrio	46.
De vi corrigenda hereticorum contra Donatum	48.
Sex questiones contra paganos exposite	49.
De correctione Donati et hereticorum	50.
De uera felicitate	52.

Pro reis questio intercedendum 54.
De curiosis questionibus 56.
De presentia Dei et questio etc. 57.
De uarijs scripturis locorum explicandorum 58.
Ad questiones IX Paulini 59.
De cohercendis Hereticis 60.
De cohercenda temulentia et contentione 64.
De trinitate vnius Dei 66.
De immanitate circumcellionum 68.
Quatenus mali tolerandi 69.
De contemptu mundi et potestate humana etc. 70.
De phantasijs intellectus et memorie 72.
De ornatu Christiano 73.
De blasphemijs Manicheorum 74.
An ob vnius peccatum alius excommunicandum 75.
De monachis apostatis 75.
De tempore secundi Aduentus incerto 78.
De die secundi Aduentus 79.
De supremo mundi die 80.
De otio Monachorum 81.
Consolatio in aduersis 83.
De Trinitate incorporea 86.
De ieiunijs priscorum 86.
Contra Pelagianos et Manicheos 89.
Contra Pelagianos 90.
Damnatio Pelagianorum 91.
De Pelagio 94.
De Euangelio mortuis predicato 99.
De anima incorporea 100.
De actu anime sine corpore 101.
De inquisitione rerum diuinarum 102.
An Petrus fuerit baptisatus? 108.
Regula Monacharum 109.
De electione Eradij 110.
De uidendo Deo 111.
De tranquillitate animi 116.
De consuetidinibus uariarum regionum 118.
Ad inquisitiones Januarij 119.
De ritibus Ecclesie 119.
De gratia noui Testamenti 120.
De orando Deum 121.
De afflictione piorum 122.
Consolatio super morte Vxoris 125.
De corrigendis Hereticis 127.
Exhortatio ad piam uitam 128.
De catholice ecclesie incremento 130.
De disciplinis liberalibus 131.
De offitio doctoris ecclesiastici 132.

De perpeciendis malis 133.
Quomodo laudandus Christianus 135.
De afflictionibus pacientia ferendis 136.
De nontemere iudicando 137.
Exhortatio ad amorem charum 144.
De pia tristitia 145.
De corporum resurrectione 146.
De schismate finiendo 147.
Institutio Episcopi 148.
De tolerantia aduersa Valdenses 149.
De ineffabili Trinitate 150.
De uera beatitudine 151.
Contra Donatistas 152.
De Iureiurando Idolotitis 154.
De uera amicitia 155.
De mala huius mundi tolerantia 156.
De origine animarum et Pel(?) 157.
De peccato originali paruulorum 157.
De corrigendis Hereticis 158.
De mansuetudine ecclesiasticorum 170.
De ecclesia Catholica 171.
Contra Donatistarum pertinantia 162.
De innocentia Ceciliani 162.
De concordia sarcienda 163.
De schismate Donatistarum 164.
De dissidio Donatistarum 165.
Exhortatio ad concordiam ecclesie 166.
De Donatistarum ui coercenda 167.
De parricida Donatista 168.
De immani licentia Donati 169.
Contra Arianos 174.
De Deo non triformi sed vno 177.
Altercatio de Trinitate 178.
De fuga in persecutione 180.
Epistole Bonifatij ad Augustinum et Augustini ad Bonifatium fol. 519. (!)
Votum continentie non nisi ex coniugum consensu suscipiendum 199.
De Judaismo et uocabulo 200.
De moderandi supplitio nocenti questio est cogendi sint homines 222.
Ad bona epistola Vltima

Impressum ut supra, Anno 1529.

237/6977 Diui Augustini Operum Tertius Tomus complectens ea que proprie ad docendum pertinent, cum Censuris.

De doctrina Cristiana libri IIII.
Locutionum libri VII.
De fide et simbolo liber I.
De fide, spe et charitate liber I.
De ecclesiasticis dogmatibus liber I.
De fide.

De Trinitate libri XV.
De Genesi ad litteram. Imperfectus.
De Genesi ad litteram libri XII.
De mirabilibus sacre scripture libri III.
De Agone Cristiano.
De opere monachorum liber I.
De Spiritu et littera liber I.
De diuinatione demonum liber I.
De spiritu et anima liber I.
Speculum de preceptis Diuinationis.
Questiuncule de Trinitate.
De benedictionibus Jacob patriarche.
Sententie es Augustini et aliorum libris decerpte.

Impressum ut supra.

238 / 6978 Diui Augustini Operum Quartus Tomus complectens reliqua que ad Docendum pertinent.
De Mendatio ad Consentium liber I.
Contra mendatium ad eundem liber I.
De fide et operibus liber I.
Questionum libri VII.
Questionum euangelicarum libri II.
Questionum euangelicarum secundum Mattheum liber.
De consensu Euangelistarum libri IIII.
Octogintatrium questionum liber I.
Vigintiunus (?) liber I.
De diuersis questionibus libri II.
De VIII Dalcitij questionibus liber I.
Questionum LXV Dialogus.
Questionum Veteris et Noui Testamenti liber I.
De cura pro mortuis gerenda liber I.
De cathechisandis rudibus liber I.
De incarnatione verbi libri II.
De Trinitate et Vnitate liber I.
De essentia diuinitatis liber I.
De fide rerum inuisibilium liber I.
De substantia dilectionis liber I.
De continentia liber I.
De pacientia liber I.
De bono Viduitatis liber I.
De uera et falsa penitentia liber I.
De saluatoribus documentis liber I.
De Amicicia liber I.
De Sermone Domini in monte libri II.
Expositionis epistole Pauli ad Romanos inchoate.
Expositionis epistole quarundam propositionum.
Expositionis epistole ad Galatas.
Annotationum in Job liber I.

Impressum ut supra.

239
6979 Diui Augustini Operum Quintus Tomus complectens Viginti duos libros De ciuitate Dei recognitos per Joannem Ludouicum Viuem non paucis adiectis per Erasmum Roterodamum ex codice Longobardicis litteris descripto.

Impressum Basilee, Anno 1529. per Frobenium.

240
6980 Diui Aurelij Augustini Operum Sextus Tomus continens Decertationes aduersus Hereses, precipue Judeorum, Manicheorum, Priscilistarum, Origenistarum, Arrianorum et Jouiniani. Catalogus:

De Heresibus ad Quod uult Deum liber I.
De quinque Heresibus Oratio.
De altercatione Ecclesie et sinagoge.
De utilitate credendi liber I.
Contra epistolam Manichei quam uocant Fund.
De duabus animalibus contra Manicheos liber I.
Contra Fortunatum quendam Manicheorum presbiterum.
Contra Adimantum Manichei discipulum liber I.
Contra Faustum Manicheum libri XXXIII.
De actis cum Felice Manicheo libri II.
Contra Secundinum Manicheum liber I.
De natura boni contra Manicheos liber I.
De fide contra Manicheos liber I.
Contra aduersarium legis et prophetarum libri II.
Contra Priscillanistas et Origenistas.
Contra sermonem Arianorum liber I.
Contra Maximinum Arianorum episcopum libri III.
Contra Felicianum Arianum de Vnitate trinitatis liber I.
De bono coniugali contra Jouinianum.
De sancta Virginitate liber I.
De adulteriis coniugijs ad Pollentium libri II.
Tractatus de Epicureis et Stoicis.
Tractatus de eo quod dictum est a Deo ad Moisem Ego sum qui sum incerti autoris.

241
6981 Diui Augustini Operum Septimus Tomus continens reliquam partem pugnarum aduersus Hereses Donatistarum et Pelagianorum. Catalogus:

Contra partem Donati psalmus.
Contra epistolam Parmeniam libri III.
Contra literas Petiliani Cirthensis episcopi donatiste libri IIII.
Contra Gaudentij Donatistarum episcopi epistolam libri II.
De baptismo contra Donatistas libri VII.
De unico baptismo contra Petilianum.
De unitate ecclesie contra Petiliani donatiste epistolam liber I.
Opus breuiculi collationum cum Donatistis.
Post collationem contra Donatistas.
Super gestis cum Emerito Donatistarum episcopo sermo.
Contra Fulgentium Donatistam liber I.
De peccatorum meritis et remissione ad Marcellinum libri IIII.
De natura et gratia contra Pelagianos libri II.
De gratia Cristi contra Pelagium et Celestium libri II.
De nuptijs et concupistentia II.
Contra duas epistolas Pelagianorum ad Bonifatium libri IIII.

Contra Julianum Pelagianum libri VI.
De anima et eius origine libri IIII.
De predestinatione et gratia liber I.
Prosperi epistola ad Augustinum de reliquijs pelagiane hereseos.
Hilarij ad eundem de eadem materia.
De predestinatione Sanctorum liber I.
De bono perseuerantie liber I.
De predestinatione Dei liber I.
De gratia et libero arbitrio liber I.
Ad eundem de correptione et gratia [liber] I.
Ad Articulos sibi falso impositos Augustini responsio.
Contra Pelagianos Hipognosticon libri VI.
De perfectione justitie liber I.

242/6982 Diui Augustini Operum Octauus Tomus continens enarrationes in psalmos misticos.
Impressum ut supra Anno 1529. in folio.

243/6983 Diui Augustini Operum Nonus Tomus continens illius Tractatus hoc est Primo quidem loco expositiones ad Populum factas in nouum Testamentum, Secundo opuscula quedam inflamantia affectum pietatis, Tertio Contionalia quedam de uarijs argumentis. In his que non sunt uisa Augustini notata, sunt elegie ab Erasmo.

Index:

In Euangelium Joannis expositio.
In epistolam Joannis expositio.
In Apocalipsin Joannis expositio.
Meditationum liber Vnus.
De diligendo Deo liber alius.
Soliloquiorum anime ad Deum liber Vnus.
Manuale liber Vnus.
De triplici habitaculo liber I.
Scale paradisi liber.
De XII abusionum gradibus.
De contritione cordis liber I.
De cognitione uere Vite liber I.
De Speculo liber I.
De uita Cristiana.
De decem chordis.
De assumptione beate Marie.
De disciplina Cristiana.
De cantico nouo liber I.
De contemptu mundi liber I.
De uarietate seculi liber I.
De obedientia et humilitate Sermo.
De bono discipline Sermo.
De uisititatione infirmorum libri II.
De consolatione mortuorum Sermones II.
De 4[ta] feria siue cultura agri Domini.
De cataclismo Sermo.
De tempore barbarico Sermo.
De sobrietate et uirginitate.

Speculum peccatoris Tractatus.
De penitentie medicina liber I.
De utilitate penitentie liber I.
De conflictu Virtutum et Vitiorum liber I.
De IIII Virtutibus Charitatis Tractatus.
De laudibus Charitatis Tractatus.
De honestate Mulierum liber I.
De pastoribus liber I.
De Ouibus liber seu Homilia.
De simbolo fidei ad Catechumenum. IIII.
De conuenientia X precepta et X plage etc.
De rectitudine catholice conuersationis.
De utilitate Jeiunij Tractatus.
De Vrbis excidio Tractatus.
De creatione primi hominis Tractatus.
De Arbore scientie boni et mali.
De pugna anime Tractatus.
De Anticristo Tractatus.
Psalterium quod matri sue composuit.
Super Magnificat expositio.

Impressum ut supra, Anno 1529.

244/6984 Diui Augustini Operum Decimus Tomus continens reliqua tractata apud populum.

Catalogus sermonum:

De Verbis Domini.
De Verbis Apostoli.
Homilie 50.
Homilie de tempore.
Homilie de Sanctis.
Ad fratres in Eremo.
Index omnium que insigniter dicta sunt a Diuo Augustino iuxta ordinem litterarum accurate digestus.

Impressum ut supra, Basilee apud Frobenium, Anno 1529. in folio.

245/6985 Diui Aurelij Augustini Opus De Ciuitate Dei libri XXII per Joannem Ludouicum Viuem emendatum ad uetustatis exemplaria et eruditissimis Commentarijs hortante ac incitante Desiderio Erasmo Roterodamo illustratum.

Impressum Basilee, apud Frobenium, Anno Domini 1542. in folio.

246/6986 Omnium Operum Diui Augustini Epitome, Et quid Vir ille De Ecclesie Sacramentis necnon Sacre Scripture locis Communioribus insignioribusque senserit, scripserit simulatque docuerit, per Joannem Piscatorium Litopolitanum hoc libro compendiaria quadam uia comportatum.

Impressum Auguste, Anno 1537. in folio.

247/6987 Diui Ambrosij Episcopi Mediolanensis Opera omnia cum per Desiderium Erasmum Roterodamum, tum per alios eruditos Viros diuersorum codicum collatione emendata In quinque digesta Ordines quorum Primus habet Mores, Secundus pugnas aduersus hereticos, Tertius orationes, epistolas et contiones ad populum, Quartus et Quintus explanationes voluminum Veteris et Noui Testamenti vna cum Indice.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1538. in folio.

Catalogus Primi Tomi:

Offitiorum libri III.
Institutio Virginis I.
De Viduis I.
De fuga Seculi I.
De Virginibus libri III.
Ad Virginem deuotam I.
De Penitentia II.
De bono mortis I.
Ad Virgines exhortatio.
Ad Virginem lapsam I.
Exhortatio ad penitetiam.

Diui Ambrosij Operum Secundus Tomus continens pugnas hoc est ea que pertinent ad confutationem Hereticorum ac Gentium.

Catalogus Secundi Tomi:

De uocatione Gentium libri II.
De fide ad Gratianum V.
De Spiritu Sancto ad eundem III.
De fide contra Arianos.
De Incarnatione Domini e Sacramento I.
De misterio Pasche I.

Diui Ambrosij Operum Tertius Tomus continens Orationes, epistolas et Sermones ad Populum habitos.

Catalogus Tertii Tomus (!):

Oratio funebris de obitu Valentini Imperatoris.
De excessu fratris sui Satiri funebris.
De fide resurrectionis de eodem.
Funebris de morte Thedosij Imperatoris.
Epistole ad diuersos uarijs argumentis.
Contiones ad populum breues.

248/6988 Diui Ambrosij Operum Quartus Tomus continens explanationes hoc est ea que faciunt ad interpretationem Diuinarum scripturarum Veteris Testamenti, iuxta Catalogum sequentem:

Hexameron libri VI.
De paradiso liber I.
De Cain et Abel libri II.
De Noe et Arca liber I.
De Abraham libri II.
De Isaac et anima liber I.
De Jacob et beata uita II.
De Joseph patriarcha. I.
De benedictionibus patriarcharum I.
De Nabuthe Jesrahelita I.
De Helia et ieiunio.
De Tobia liber I.
De interpellatione IIII.
Apologia Dauid I.
De Salomone. I.
De his qui initiantur misterijs I.
De Sacramentis Ecclesie VI.
De dignitate sacerdotali.
Apologia Dauid.
De interpellatione Dauid I.
Precationes preparantes admissam II.
Commentarij in psalmum CXVIII.

Diui Ambrosij Operum Quintus Tomus complectens Scholiorum seu commentariorum in Euangelium Luce libros X, tum Commentarios in omnes Pauli epistolas excepta ad Hebreos.

Index omnium Vniuersis Diui Ambrosij operibus obseruandorum copiosissimus, Vbi monendus lector omnia sacre Scripture tum similium loca tractata in littera S. recenseri.

249/6989 Opera Diui Ambrosij Mediolanensis Episcopi que extare noscuntur omnia, in Quinque Tomos digesta.

His preter superiorem editionem accesserunt sequentia:

Elegia aliquot pro Diuo Ambrosio ex Grecis autoribus translata.
Epistola Basilij Cesariensis archiepiscopi ad Ambrosium in ordine 55.
Baptiste Mantuani carmen in laudem Diui Ambrosij.

De fide Resurrectionis fragmentum libri.
Sermo de martiribus Nazarij et Celsi.
Commentarioli in epistolam Pauli ad Herbeos ad finem usque X capitis.
Orationes siue meditationes aliquot pie.
Hymni aliquot.
Canticum Ambrosij et Augustini Te Deum laudamus.
Index operum Diui Ambrosij iuxta litterarum ordinem in principio positus.

Impressum Parisijs, Anno 1549. in folio magno.

250 / 6990 Gregorij Pape Opera huius nominis primi cognomento Magni.

Primus Tomus et Secundus:

In Job expositionum moralium libri XXXV.
In primum Samuelis uariarum enarrationum libri VI.
Pastoralis cure liber I in tres sectus partes.
De Vita et Miraculis patrum Italicorum et De Aeternitate anime dialogorum libri IIII.
In Cantica Canticorum expositio.
In Ezechielem prophetam Homilie XXII.
In diuersas Euangelij lectiones Homilie XL.
Expositio in septem Psalmos penitentionales.
Epistolarum ex registro Pontificatus eiusdem collectarum libri XII.
Index egregie dictorum et sententiarum quas materias uocant in omnia opera primum scilicet et secundum Tomum.

Secundus Tomus:

Pastoralis cure liber Vnus in tres sectus partes.
De Vita etc. ut supra.

Impress. Lugduni, Anno 1540. in magno folio.

251 / 6991 Origenis Adamantij Opera que quidem extant omnia per Desiderium Erasmum partim uersa, partim uigilanter recognita. Cum prefatione, De Vita, Phrasi, Docendi ratione, et Operibus illius, adiectis epistola Beati Rhenani nuncupatoria, que pleraque De Vita, Obituque ipsius Erasmi cognitu digna continet et Indice copiosissimo.

Prima parte que continentur:

In Genesim Homilie XVII.
In Exodum.
In Leuiticum.
In Numeros.
In librum Jesu Naue
In librum Judicum.
In librum Regnorum
In librum Job Tractatus.
In psalmum 36. Homilie.
In psalmum 37. Homilie.
In psalmum 38. Homilie.

In psalmum 38.	Homilie	II.
In Cantica Canticorum explanatio prioris.	Homilie	II.
In Cantica Canticorum explanatio posterioris	Homilie	IIII.
In Esaiam	Homilie	IX.
In Hieremiam	Homilie	XIIII.
In Ezechielem	Homilie	XIIII.
Periarchon id est de recipijs	libri	IIII.
Treni seu planctus Origenis Tractatus	liber	I.
Apologia Pam. Mart. pro Origene	liber	I.
Ruffinus de deputatione librorum	liber	I.

Impress. per Frobenium, Anno 1536. in folio.

252 / 6992 Origenis Adamantij Operum Pars Secunda. Continet:
In Mattheum Tractatus XXXVIII.
In Lucam Homilie XXXIX.
In diuersos Noui Testamenti Homilie X.
In epistolam ad Romanos libri X.
Contra Celsum libri VIII.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno Domini 1536. in folio.

253 / 6993 Q. Septimij Tertulliani Carthaginensis presbiteri Opera per Beatum Rhenanum a situ uindicata, adiectis singulorum librorum argumentis et nullibi non coniecturis ac uetusti exemplatis collatione emendata, nouisque annotationibus exposita.

Catalogus Operum:

De patientia	liber I.	De penitentia	liber I.
De carne Cristi	liber I.	De Virginibus uelandis	liber I.
De resurrectione Cristi	liber I.	De habitu Muliebri	liber I.
De prescriptione Hereticorum	liber I.	De cultu feminarum	liber I.
Aduersus omnes Hereses	liber I.	Ad Vxorem suam	libri II.
Aduersus Judeos	liber I.	De fuga in persecutione	liber I.
Aduersus Martionem	libri V.	Ad Scapulam	liber I.
Aduersus Hermogenem	liber I.	De exhortatione Castitatis	liber I.
Aduersus Valentinianos	liber I.	De Monogamia	liber I.
Aduersus Praxeam	liber I.	De Pallio	liber I.
De corona militis	liber I.	Apologeticus aduersus gentes	liber I.
Ad martires	liber I.	Index.	

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno Domini 1521. in folio.

254 / 6994 Magni Athanasij Episcopi Alexandrini Opera aliquot Latine

Excusa sunt apud Knoblochum Argentine, Anno 1522. in folio.

Commentarij in epistolas Pauli qui a plerisque Vulgario adscribuntur.
Contra gentiles liber Vnus.
De incarnatione Verbi, eiusque ad nos per Corpus aduentu.
Disputatio contra Arrium.
In VIIII. psalmorum Opusculum.
Exhortatio ad Monachos.
De passione imaginis Domini libellus.
Epistole nonnulle Romanorum Pontificum ad Athanasium et Athanasij ad eosdem.
Eiusdem Athanasij De uarijs Questionibus liber.
Interpretibus uero Cristophoro Porsena, Ambrosio Monacho Angelo Politiano et Joanne Capnione.

Impress. Argentine, Anno ut supra.

255 / 6995 Index in Quinque Tomos Operum Diui Joannis Chrisostomi Episcopi Constantinapolitani.

Eiusdem Vita ex Suida atque alijs ecclesiasticis Scriptoribus apposita.

Tomus Primus:

Operum Joannis Chrisostomi complectens Homilias LXXXIX in Mattheum quarum octo priores Anianus ad Horontium e Greco uertit, reliquas Georgius Trapezuntius Latinitate donauit.

Impress. Basilee, per A. Cratandrum, Anno 1522. in folio.

Tomus Secundus:

Operum Joannis Chrisostomi continet Commentarium in Joannis Euangelia Homilias videlicet 87, Francisco Aretino interprete.

Impressum Basilee, per A. Cratandrum, Anno 1522. in folio.

256 Tomus Tertius:

6996 Operum Joannis Chrisostomi Episcopi Constantinapolitani continet:

De laudibus Pauli Homilias VIII incerto interprete.
In epistolam ad Titum Homilias VI Ambrosio Camaldulensi interprete.
In epistolam ad Hebreos Homilias 34 Mutiano Scolastico interprete.
In epistolam ad Philemonem Homilias III Ambrosio Camaldulensi interprete.
In epistolam I. ad Thimoteum Homilias 18 incerto interprete.
In epistolam II. ad Thimoteum Homilias 10 incerto interprete.
In epistolam ad Corinthios Homiliam I Hieronimo Donato interprete.
Aduersus uituperatores Vite monastice libri III Ambrosio Camaldulensi interprete.

Impress. per Andream Cratandrum, Anno Domini 1522. in folio.

Tomus Quartus:

Operum Joannis Chrisostomi habet Homilias 80 ad populum Antichenum potissimum habitas, Bernandino Brixiano interprete.

Quarum themata sunt:
Vino modico utendum.
Contra auaritiam.
De detractione.
De patientia et tolerantia.
De juramentis omni studio fugiendis.
Quare utilis est principum timor.
Quare tristia ad peccatorum destructionem.
Ad Virtutem exhortatio.
De Superstitione.
Enarratio contra Gentiles.
Gratiarum actio ad Deum.
De creatione hominis.
De mutatione tristium.
De populo liberato ab omni tristitia.
De calamitate ciuitatis Antiochie.
De seditione.
Pro Inquirendis Statuarum euersoribus.
De Jeiunio.
Ad Homines agros colentes.
De Regis cum ciuitati reconciliatione.
De mulieribus se sertis ornantibus et uaticinia incantantionesque sectantibus.
De penitentia continentia et virginitate.
Quomodo Cristianum oporteat uitam rectam habere?
De optima conuersatione.
De Vita recta.
Quare ex minimis incipiendus virtus.
De Juramentorum abstinentia.
De fugiendis juramentis.
Contra irascentes.

De ira.
De ira et longanimitate.
De elemosina et misericordia.
Quare ars est elemosina et quaestuosissima?
Circa Dei desiderium studium.
De elemosina et misericordia.
Magnum bonum in nos peccatibus dimittere.
De elemosina et misericordia.
De humilitate et quiete.
Et praesentibus quasi non sint contemnendis.
Quare non oporteat de seipso lapsum desperare.
Magnum bonum propria peccata agnoscere.
Quomodo proprie anime curam oporteat habere.
De uana gloria et ambitione.
De liuore et inuidia.
De inuidia et liuore.
Quare oportet peccatorum semper memoriam habere?
Supplitio peius Regno dei priuari.
De tremendo Juditij die et dei dilectione.
De juditio et auaritia etc.
Qui gehennalem penam non credunt.
De concordia et charitate.
In mansuetudine Cristum imitandum.
De charitate secundum Deum.
Qui ebrietati et delitijs uacant?
In luxuriantes et delitijs deditos.
De Monachorum uita.
De benefitio Indigetibus exhibito.
De sumentibus indigne diuina misteria.
De sacrorum participatione misteriorum.
Quare utiles sint moderate tentationes?
Ob amorem Cristi omnem afflictationem sufferendam
Lucrum in tribulationibus gratiarum actio.
Quare Deo gratias debemus?
Regnum celeste absque tribulatione et laboribus acquiri non posse.
Quare infestantem magnanimiter ferre propter deum magis est quoque benefacere?
Quare peccatores lugendi sunt Viuentes et mortui?
Pro defunctis non lugendum atque orandum.
Quare nihil nobis prodest ieiunium si relique desint merita?
Quare maximum est sacrifitium Dei benefitia recogitare?
De Sancte Quadragesime Jejunio.
Quare utilis est paupertas?
In Euangelium Matthei cum iudesset Jesus turbas.
In Euangelicam dictionem Domine quoties in me peccabit frater meus.
Quare ad finem usque stantem confidere non oportet neque lapsum de se desperare?
Melius esse iniuriam pati quam inferre.
De oratione.
De penitentia.

Impressum Basilee, per Andream Cratandrum, Anno Domini 1521. in folio.

Tomus Quintus

Operum Diui Joannis Crisostomi Episcopi Constantinapolitani continens Homilias XLV:

De dignitate sacerdotali libri VI	folio 118.
De compunctione cordis libri V	157.
De repartione lapsi librum Vnicum	173.
De prouidentia Dei libri III	191.
Sermones XXXVI	229.

Quorum omnium Argumenta sequuntur:

Expositio in supscriptionem Psalmi 50^{mi}.
Expositio in Psalmum Quinquagesimum.
In Psalmum 150^{mum}.
De beato Job.
De ascensione Helie.
De natiuitate 7 machabeorum.
De tribus pueris.
De Sancta Susanna.
De fide in Cristo.
De diuite et paupere.
De Lazaro resuscitato.
De muliere Cananea.
In Euangelium Matthei Ve mundo.
In Euangelium Marci De principijs Euangelij.
In Euangelium Luce De diuite.
In Euangelium Joannis.
De recipiendo Seueriano.
Sermo ipsius Seueriani de pace.
De eruditione discipline.
Ad Eutropium.
De expulsione beati Joannis.
Ad Theodorum Monachum.
De Militia Spirituali.
De Militia Cristiana.
De patre et duobus filijs.
Ad neophitos.
De tartare.
De regressu Sancti Joannis.
Post reditum prioris Exilij.
Quare nemo leditur nisi a seipso?
De proditione Jude.
De Cruce et Latrone.
De Latrone et Cruce.
De Cruce Dominica.
De Natiuitate Domini.
De Aduentu Domini.
De Pentecoste.
De Inuentione Sancte Crucis.
De commemoratione Sancti Pauli.

In festo Sanctorum Innocentum.
In uigilia Epiphanie Domini.
In Epiphania Domini.
De Dominica prime Quadragesime.
In festo Sancti Joannis et Pauli.
In feria quarta cinerum.
Sermo de malis a nobis euertendis.
De nequitia de pulsa et uirtute inducta.
Contra gulam et ceteras uoluptates.
De misericordia.
De nulla regni spe uel honoris.
De mundi(?) glorie cupiditate.
De gratijs reddendis Deo.
Virtutibus progenitorum ne confidamus.
Contra desperationem et superbiam.
Ne scrutemur pauperes curiose.
Vt bendicamus maledicentibus.
Ne carnis concupiscentis sectemur.
Ne scandalum cuique fratrem ponamus.
Diligamus omnes etiam persequentes.
De Dauidicis cantibus.
De Elemosina.
Deum laudandum fide formata.
De amore Dei et tolerantia in aduersos.
De premijs Sanctorum.
De dispensatione rerum tuarum.
Ne desperemus in bene operando.
De uanitate et breuitate praesentis Vite.
De charitate quae cuncta dirigit.
Quod nulla apud nos resideat Vitiorum memoria.
De ascensione Domini.
De Pentecoste.
De natiuitate Sancti Joannis Baptiste.
De decollatione Sancti Joannis Baptiste.
De Penitentia.
De Jejunijs et Geneseos lectione.
De natali Sanctorum Innocentum.
Quare primus Homo toti prelatus sit Creature?
De lapsu primi hominis.
De fide Abraham et immolatione Isaac.
De commemoratione Sancti Pauli.
De patientia Sancti Job ad quandam Virginem.
De uirtutibus et uitijs.
His accesserunt:
De incomparabili Dei natura hominis V.
Ad Theodorum lapsum paranesis prior.
De Apostoli dicto Vtiman tolerassetis.

In dictum Apostoli cum subiecta illi fuerint omnia De mundatione leprosi.
In dictum Apostoli oportet Hereses esse.
Impr. Basilee, per Andream Cratandrum, Anno 1522. in folio.

(257) Nota: Inter numerum 256 et 258 nullam fierj mentionem numerj 257 neque etiam ullus in Bibliotheca Dererswammiana liber hoc numero notatus invenitur, Error itaque est non in defectu, sed in numeratione eius que libris numeros asscribendo hunc numerum 257 negligenter preterijt.

258/6997 Diui Gregorij Nazianzeni Opera que quidem extant Grece.
Impressa Basilee, per Heruagium, in folio.

Diui Gregorij Theologi Episcopi Nazianzeni Opera, que quidem extant, omnia tam soluta quam pedestri Oratione conscripta, partim quidem iam olim, partim uero nunc primum et e Greco in Latinum conuersa. Quorum Catalogus post Vitam eiusdem sequitur:

1. Apologeticus quo rationem reddit, cur in Pontum propter presbiterij ordinationem auffugerit Vuolfgango Musculo interprete.
2. Oratio ad Nazinzenos, qui ipsum uocauerant et postque uenisset non comparebant, Bilibaldo Pirkheimero interprete.
3. Apologeticus ad patrem et Nazianzenos post fuge reuersionem, eodem B. P. interprete.
4. Oratio dicta in praesentia Gregorij fratris Basilij, quum ille post electionem presideret, eodem B. P. interprete.
5. Oratio presente patre et Basilio magno habita, quum in episcopum Azimorum esset electus, eodem B. P. interprete.
6. Oratio cum a patre in consortium assumeretur, eodem B. P. interprete.
7. Oratio quae se excusat quod abstinuerit aliquamdiu a functione ecclesiastica, eodem interprete.
8. Oratio in funere fratris sui Cesarij, eodem B. P. interprete.
9. Oratio in funere Gorgonie sororis, eodem B. P. interprete.
10. Oratio consolatoria, cum pater ipsius Episcopus taceret ob grandinis calamitatem.
11. Oratio in funere patris praesente Basilio magno habita, eodem B. P. interprete.
12. Oratio funebris in laudem Basilij magni, eodem interprete.
13. Oratio funebris in Athanasium Alexandrinum Episcopum, eodem B. P. interprete.
14. Oratio in Ciprianum, eodem interprete.
15. De pace siue reconciliatione monachorum Oratio I., eodem B. P. interprete.
16. De pace Oratio II., eodem B. P. interprete.
17. De pace Sermo III., ad Amphilochium, eodem B. P. interprete.
18. Oratio ad Subditos timore perculsos, eodem B. P. interprete.
19. De cura pauperum, siue De paupertate fouenda, eodem B. P. interprete.
20. De statu Episcopali et dogmate Oratio instructiua, eodem B. P. interprete.
21. Ad Machabeos, eodem B. P. interprete.
22. De modestia in disputationibus sequenda (?) eodem B. P. interprete.
23. Ad Heronem philosophum ab exilio regressum, eodem B. P. interprete.
24. Ad eos qui in classe ex Aegipto uenerant, eodem B. P. interprete.
25. Aduersus Arianos et de seipso, eodem B. P. interprete.
26. De seipso contra eos qui ipsum cathedram Constantinapolitanam affectare uulgauerant, eodem B. P. interprete.
27. De his qui contra Maximum gesta fuerant cum reuerteretur ex agro, eodem interprete.
28. Oratio in praesentia Episcoporum CL habita, eodem interprete.
29. De electione Doarensium, eodem interprete.
30. Ad Virginem exhortatoria, eodem B. P. interprete.

31. In dictum Euangelij, eodem B. P. interprete.
32. Ad Euagrium de Deitate, eodem B. P. interprete.
33. Ad Nectarium episcopum Constantinapolitanum, eodem interprete
34. Contra Eunomianos, Petro Mosellano interprete.
35. De Theologia, eodem P. M.
36. De filio I., eodem P. M.
37. De filio II., eodem P. M.
38. De Spiritu Sancto, eodem P. M. interprete.
39. In theophania seu natalem Saluatoris nostri, B. P. interprete.
40. In festum Epiphanie, eodem B. P. interprete.
41. In sanctum lauacrum eodem interprete.
42. De paschate et ignoscenda obsequendi tarditate W. Musculo interprete.
43. In sanctum Pascha B. P. interprete.
44. De pentecoste eodem B. P. interprete.
45. De noua Dominica et tempore uerno ac martire Mammate eodem interprete.
46. Annotatio in Ezechielem, W. M. interprete.
47. Metaphrasis in Ecclesiasten eodem interprete.
48. In Iulianum Apostatam Inuectiua I. Bilibaldo Pirkheimero interprete.
49. In eundem II. eodem interprete.
50. Ad Clidonium epistola prima eodem interprete.
51. Ad Clidonium epistola secunda eodem interprete.
52. De fide tractatus Ruffino interprete.
53. De fide Nicena eodem Ruffino interprete.
54. Epistole Diui Gregorij Nazianzeni LXXX. W. Musculo interprete.
55. Carmina eiusdem diuersa ad bene beateque uiuendum utilissima ab Aldo Manutio Romano e Greco ad uerbum conuersa.
56. Tragedia Cristus patiens Sebastiano Guldebeccio Tigurino interprete.

Impressum Basilee, per Joannem Heruagium, Anno Domini 1550. in folio.

259/6998 Diui Basilij Magni Cesarie Cappadotie episcopi Opera omnia siue recens uersa, siue ad Grecos archetipos ita collata per Vuolfgangum Musculum Dusanum Vt aliam omnino faciem supersisse uideantur, In duos Tomos partita, quorum Catalogus sequitur.

Primo Tomo continentur:

Monodia Gregorij Nazianzeni in Basilium Magnum.
Hexameron Diui Basilij magni siue de Mundo sex diebus condito.
Homilie XI.
Aduersus Eunomij Apologeticon libri V.
Liber de Spiritu Sancto.
Homilia de laudibus psalmorum et uirtute.
In psalmum I. Beatus vir sermo.
In psalmum VII. quem cecinit Domino super sermonibus Chusi sermo.
In psalmum XIIII. Domine quis habitabit sermones duo.
In psalmum XXVIII. Afferte Domino filij Dei.
In eundem de eo quod dicit Adorate Dominum.
In psalmum XXIX. Exaltabo te Domine.
In psalmum XXXII. Exultate.
In psalmum XXXIII. Benedicam Dominum.
In psalmum XXXVII. Domine ne in furore.
In psalmum XLIIII. Eructauit cor meum.

In psalmum XLV. Deus noster refugium.
In psalmum XLVIII. Audite hec omnes Gentes.
In psalmum LIX. Deus repulisti.
In psalmum LXI. Nomine Deo subiecta.
In psalmum CXIIII. Dilexi quoniam.
In psalmum CXV. Credidi propter.
In Diuites auaros super illud Luce.
Homilis cuiusdam diuitis ager sermo.
In diuites auaros super illud Matthie: magister bone quid boni fatiam.
In diuites super verba illa scripture.
In fame et squalore.
De Jeiunio sermo.
De Jeiunio alius sermo.
In ebrietatem et luxum sermo.
De Inuidia sermo.
De Ira sermo.
In Verba Mosi Attende tibi ipse sermo.
Quod Deus non sit autor malorum sermo.
De gratijs Deo agendi sermo.
In martirem Judiettam (?) sermo.
De fide siue Trinitate sermo.
In verba illa In principio sermo.
In principium prouerbiorum sermo.
Diuina Cristi generatione sermo.
In aliquot scripture locos multorum uitiorum natura sermo.
In quadraginta martires sermo.
In Gordium martirem militem Cesaris.
Quomodo gentilium scriptorum studia prosint adulescentibus sermo
De Spiritu Sancto.
Contra Sabellianos Arium et Anomios.
De martire Manante sermo.
De Barlaam martire sermo.
De penitentia sermo.
De humilitate sermo.
Modo esse adherendum rebus secularibus.
Ad baptismum exhortatio.
Baptisandi quibus rebus debent institui.
Baptisma in Euangelio Domini nostri.
Jesu Cristi quodomo fiat.
Sermo secundus tredecim capitum.
De Baptismo.
De praua conscientia.
De Eucharistia.
De fide uerborum Domini.
De incredulitate.
De inobedientia.
De seruo peccati.
De operibus legis.

De preuaricatoribus.
De scandalo.
De abseruatione mandatorum Dei.
Dona Dei quibus impertienda.
De tentatione.

Secundi Tomi Catalogus:

Epistole Diui Basilij et Gregorij theologi 180.
De paradiso sermo.
De Virginitate uera liber I.
De renuntiatione huius Vite et spiritualis perfectione asceticus sermo.
Quemadmodum monachus amari debeat.
De fide et Vita Cristiana epistola.
De dispositione religionis exercendi.
De Juditio Dei proemium.
De fide sermo.
Ethica siue moralia continent difinitiones orthodoxas 80 varijs scripture locis explicatas.
De Honore, que sit imago Dei que peccato deformetur sermo.
Vite religiose scopum esse anime salutem.
De dilectione Dei et proximi et plerisque alijs communibus scripture locis vt de consuetudine habita cum impijs.
Definitiones siue regule contractiores de operibus ambiguis de ratione vite in cetu timentium Deum. De emendando peccatore Constitutiones quibus utendum cenobitis aut solitarium alioquin uitam degentibus.
De Vite perfectione epistola.
Ad monachum preuaricatorem epistola.
Admonitio ad Juniores.

Impressum Basilee, per Joannem Heruagium, Anno Domini 1540. in folio.

260/6999 Diui Cecilij Cipriani Episcopi Carthaginensis per Desiderium Erasmum Roterodamum Opera emendata vna cum annotaciunculis eiusdem.

Impressum Basilee, per Frobenium, Anno Domini 1521. in folio. Cum Indice

Epistolarum libri quattuor quorum epistole sunt numero 60.
Primi libri epistole 12:

De perseuerantia fidei seu confessione. Pagina 1.
De ijs qui ob tormentorum metum a fide defecerunt. 3.
Hortatoria contra Heresiarchas deque confirmanda sacerdotali autoritate.
De Martiale et Basilide Heresiarchis. 18.
De obseruatione discipline. 22.
De ijs qui in lecto Gratianum consequuntur. 24.
De Fortunatiano episcopo. 29.
De quinque presbiteris schismaticis. 31.
De Victore qui Faustinum presbiterum tutorem nominauit. 35.
De Histrione. 36.
De Virginibus. 37.
De ijs qui apud Hereticos baptisantur. 40.

Secundi libri epistole 12:
De concilio habito super baptisatis apud Hereticos. 42.
De sua conuersione. 44.
De sacramento dominici calicis. 51.
Ad Mosen et Maximum de confessione eorum. 58.
In ordinandis clericis ad clerum et plebem de Aurelio lectore ordinato.
Ad martires de martirio. 61.
Presbiteri et diaconi Romani ad Ciprianum. 64.
De Nouatiano et Nouato schismaticis. 68.
De Ethippo. 70.
De vnitate ecclesie. 70.
De hereticis. 72.
Congratulatoria. 73.
Tertij libri epistole 26.
Ad Lutium papam Romanum de exilio reuersu. 74.
De vnitate. 76.
Ad Maximum et Vrbanum ad ecclesiam reuersos. 76.
Ad presbiteros Rome consistentes. 78.
Apud eosdem se expurgat a maledicis. 78.
Vt ijs fratribus qui in carcere sunt, omnis humanitas exhibeatur ad eosdem. 80.
De acceptis literis gratias agit. 81.
De infantibus baptisandis. 82.
De diacono qui contra episcopum contendit. 84.
Ad presbiteros et diaconas vt diligentiores sint circa religionis administrationem. 86.
De nonnullis ad ecclesiam reuersis. 87.
De quibusdam schismaticis. 89.
De Martiano Arelatense episcopo heresiarcha. 90.
Maximus, Vrbanus ad Ciprianum. 92.
Ad clerum de quibusdam presbiteris qui temere pacem lapsis dederunt. 92.
Ad martires et confessores qui lapsis petierunt pacem. 94.
Significatio ad plebem de petitione super lapsis facta per martires. 96.
Ad clerum propter lapsos et cathecumenos ne uacui exirent. 97.
Ad clerum de ijs qui ad pacem festinant. 98.
Ad clerum non esse temere lapsis pacem dandam. 99.
Ad Calidonium episcopum super lapsis egerit. 99.
Ad clerum Rome consistentem. 100.
Ad clerum de lectore Saturno et hippodiacono Optato. 101.
De ijs qui per tormenta superantur. 101.
Ad clerum de cura populi. 102.
Ad martires et confessores virtutum ipsorum laudem extollentes. 103.
Quarti libri epistole 10:
Consolatoria ad constitutos in carcere. 106.
De Cornelio et Nouatiano schismaticis. 109.
Ad Mosen et Maximum qui in persecutione fidem servarunt. 120.
De deprecando Deum per peccatis nostris. 121.
Ad clerum et plebem de Celerino confessore lectore ordinato. 124.
Ad Thibaritanos vt integram fidei confessionem seruent exhortatoria. 126.

De ijs qui in lecto Gratianum consequuntur. 132.
De literis se purgat apud Cornelium. 135.
Purgat se Florentio quod obtrectatoribus crediderit. 136.
De Numidico confessore presbitero ordinato. 140.
Tractatus quattuor:
1. Contra Demetrianum tractatus dicentem Cristianis imputari dicere omnia quibus nunc mundus urgebatur quod ab ipsis Dij non colerentur, in quo ab obiectis se purgans demonstrat mala multiplicari quod ab idolatris Deus non coleretur. 141.
2. De habitu virginium, earum disciplina, pudicitia et conuersatione. 152.
3. Contra Nouatianum schismaticum de ecclesie vnitate. 162.
4. De idolorum uanitate et vnum uerum Deum, quem Cristiani colunt. 174.
Sermones sex:
1. De elemosina ad pietatis et maxime opera inuitans. 178.
2. De zelo et liuore. 190.
3. De bono pacientie. 197.
4. De mortalitate ad amorem relinquandi hanc vitam inuitans. 207.
5. De lapsis et coronatis iam martiribus uel ad uitam seruatis. 216.
6. De oratione dominica scilicet Pater noster. 231.
Libri reliqui eiusdem:
Libellus vnus ad Fortunatum de exhortatione martirij habens capita duodecim: 245.
1. Idola non esse deos, et elementa non colenda.
2. Dominum solum colendum esse.
3. De comminatione Dei contra sacrificantes idolis.
4. Deum non facile ignoscere idolatris.
5. Quod idolatrie sic indignetur Deus, vt praeceperit etiam eos interfici, qui sacrificare et seruire idolis suaserint.
6. Quod nihil Cristo proponere debeamus.
7. Ne erepti e laqueis diaboli et seculi habemus propter angustias egredi denuo ad seculum uelint et perdant quod euaserint.
8. Perseuerandum in fide vt ad palmam et coronam possit perueniri.
9. Ad hoc enim pressuras et persecutiones fieri vt probemur.
10. Iniurie et pugne persecutionum non timende, quia maior est Dominus pugnante diabolo.
11. Predictum esse quod nos mundus odio habiturus esset ac persequiturus ne eius inscij conturbaremur.
12. Que spes quoque merces maneat iustos et martires post conflectationes huius temporis.
Aduersus Judeos libri duo ad Quirinum. 261.
Ad eundem de preceptis dominicis continens locos communes 120. 289.
Opera Diui Cipriani quae antea non habebantur in excusis voluminibus, sed ex uetustis codicibus addita sunt per Desiderium Erasmum Roterodamum:
De hereticis baptisandis ad Jubaianum epistola. 322.
Contra epistolam Stephani epistola de eadem re. 332.
De hereticis et scismaticis baptisandis epistola ad Quirinum. 337.
Sententie episcoporum concilij Cartaginensis No. 85 de hereticis baptisandis. 339.

Opera quae videntur falso adscripta Cipriano:

Tractatus de montibus Sina et Sion aduersus Judeos. 349.
De reuelatione capitis beati Joannis baptiste. 356.
Expositio in simbolum apostolorum ad papam Laurentium. 361.
Libellus de singularitate clericorum. 389.
De cardinalibus operibus Cristi usque ad eius ascensum ad Coronandum papam. 417.

Opera addita ex descriptis calamo libris Notha tamen:

Ad Moysen, Maximum et ceteros confessores de laude martirij. 483.
De disciplina et bono pudicitie incerto autore. 494.
Quod lapsis spes uenie non est deneganda. 500.
Oratio ad Deum Hagios Hagios beati Cipriani. 510.
Alia oratio quam sub die passionis sue dixit diuus Ciprianus. 511.
Sermo sancti Augustini De sancto Cipriano martire. 513.

261/7000 Diui Cyrilli patriarche Alexandrini in euangelium Joannis commentaria Georgio Trapezuntio interprete libri XII.

Opus quod Thesaurus inscribitur de consubstantialitate filij et Spriritus Sancti cum Deo patre contra hereticos libri XIII Georgio Trapezuntio interprete.

Insuper in Leuiticum Commentarij libri XVI, Incerto interprete. Quidam hoc opus Origeni tribuunt.

Impressum Basilee, per Andream Cratandrum, Anno Domini 1524. in folio.

262/7001 Diui Hilarij Pictauorum episcopi lucubrationes quotquot extant per Desiderium Erasmum Roterodamum emendate et recognite.

Impresse Basilee, apud Frobenium, Anno Domini 1535. in folio.

Hec habentur in hoc uolumine:

Prefatio Erasmi Roterodami dedicatoria.
Diui Hilarij de Trinitate libri XII aduersus Arianos et alios hereticos perperam sencientes de filio Dei.
Aduersus Constantium Augustum Ariane secte fautorem liber I.
Ad eundem liber I.
Aduersus Auxentium Mediolanensem liber I.
Auxentij epistola apologetica Ariane factionis.
De sinodis diuersis aduersus Arianos habitis liber I.
Ad Apram filiam epistola, sed notha.
Ad eandem hymnus sed nothus.
Commentarius in euangelium Matthei.
Commentarij in plerosque psalmos.

Index eruditi cuiusdam.

263/7002 Clementis episcopi Romani recognitionum libri decem ad Jacobum fratrem Domini, Rufino Torano Aqueleiense interprete cum eiusdem prefatione.

Execusi Basilee, per Andream Cratandrum, Anno 1536. in folio.

Quibus accesserunt uetustissimorum presulum epistole et quattuor conciliorum insigniorum decreta ab omnibus ecclesijs approbata.

Catalogus eorum quae preter recognitionum libros hoc opere continentur:

Aegiptiorum pontificum epistole II.
Alexandri III.
Anacleti I.
Antheri I.
Athanasij I.
Carthaginensis concilij I.
Clementis IIII.
Damasi VI.

Euaristi II.
Eusebij III.
Eutichiani I.
Felicis I.
Flauiani I.
Hieronimi I.
Higini II.
Innocentij epistole III.
Liberij II.
Leonis L.
Marcelli I.
Marcellini II.
Marci I.
Mileuitani concilij I.
Pontiani I.
Quinque episcoporum I.
Soteri I.
Stephani I.
Victoris I.
Vrbani I.
Xisti I.
Zephirini I.

Concilium Nicenum, Constantinopolitanum, Ephesinum, Calcedonense.
De primitiua ecclesia et sinodo Nicena.
Martiani imperatoris edictum in confirmatione concilij Calcedonensis.
Constantini imperatoris confessio.
Valentiniani et Martiani imperatorum sanctio contra Euticianos hereticos.
Eiusdem Martiani alia sanctio contra eosdem hereticos.
Sinodus Romana sub Damaso papa.
Celestini pape decreta.
Quod omnes de filio Dei et Spiritu Sancto et de Vnitate Trinitatis male sentientes similes sint Judeis et Vnitate Trinitatis.
Irenei episcopi Lugdunensis opus in quinque libros digestum, in quibus retegit et confutat ueterum hereseon impias ac portentosas opiniones, ex uetustissimorum codicum collatione quantum licuit emendat opera Desiderij Erasmi Roterodami.

Cum indice.

Impressum Basilee, per Frobenium, anno 1528. in folio.

264 L. Celij Lactantij Firmiani opera.
7003 Impressa Basilee, apud Andream Cratandrum, anno 1532. in folio.

Sunt autem haec:

Diuinarum institutionum libri VII.
De ira Dei liber I.
De opificio Dei liber I.
Epitome in libros suos Acephalus.
Phenix.
Carmen de dominica resurrectione.
Carmen de passione Domini.
Index.

Opera B. Fulgentij Aphri episcopi Ruspensis theologi antiqui in uetustissimo codice apud Germanos inuenta obsoletis et Longobardicis literis conscripta.
De duplici predestinatione Dei vna bonorum ad gloriam, altera malorum ad penam liber I ad Mommum.
Tres questiones vna de sacrifitij oblatione, altera de Sancti Spiritus missione, tertia de supererogatione Sancti Pauli liber I.
De uera expositione illius dicti et Verbum erat apud Deum I.
Contra Arianos liber vnus continens X responsiones ad totidem Arianorum obiectiones.
Ad Trasimundum regem libri tres, quorum primus est de misterio mediatoris Cristi, secundus de immensitate diuinitatis filij Dei, tertius de sacramento dominice passionis.

Ad diuersos epistole VII.

1. De coniugali debito et uoto continentie a coniugibus emisso.
2. De consolatione super mortem mariti, deque induitate.
3. De virginitate simul atque humilitate.
4. De oratione ad Deum et conpunctione cordis.
5. De charitate et eius dilectione.
6. De conuersione a seculo.
7. De recta penitentia et futura retributione.

Ad Donatum liber I de fide ortodoxa et diuersis erroribus hereticorum.

Sermones V ad populum:

1. De confessoribus et dispensatoribus domini.
2. De duplici natiuitate Cristi eterna et temporali.
3. De laudibus Marie et partu Saluatoris.
4. De Sancto Stephano protomartire et conuersione Sancti Pauli.
5. De epiphania deque innocentum nece et muneribus Magorum.

Opera Maxentij Joannis serui Dei.

Libellus fidei Rome tanquam catholicus a papa et senatu approbatus.
Capitula contra Nestorianos et Pelagianos edita.
Professio breuissima catholice fidei.
Breuissima adunationis ratio uerbi Dei ad propriam carnem.
Responsio contra Acephalos de illa adunatione.
Epistola pape Leonis ad Flauianum contra Eutichen.
Contra Nestorianos dialogorum libri duo.
Epistola ad possessorem Episcopum false adscripta Hormisde.
Responsio Maxentij pro monachis Schytarum contra falsam epistolam.

Impressa Hagenoe, Anno 1520. in folio.

Philonis Judei Alexandrini libri.

Impressi Basilee, apud Adamum Petrum, anno Domini 1527. in folio.

Antiquitatum.
De nominibus Hebraicis.
Questionum et solutionum in Genesi.
De mundo.
De Esseis.

265/7004 Diui Epiphanij Cipri Salamine vrbis episcopi [que postea Constantia dicta est] contra octoaginta hereses opus, Panarium siue Arcula aut Capsula medica appellatum, vna cum alijs eiusdem operibus, quorum catalogus sequitur.

Impressa Basilee, per Robertum Winter, anno Domini 1545. in folio.

Contra octoaginta hereses opus Panarium appellatum continens libros tres et tomos siue sectiones ex toto septem.

Hereseon 80 enumeratio Grece et Latine:

Barbarismus	3.	Sebuei	14.
Schytismus	4.	Gortheni	14.
Grecismus	4.	Dosithei	14.
Judaismus	4.	Sadducei	14.
Stoici	6.	Scribe	15.
Platonici	6.	Pharisei	16.
Pitagorij	7.	Hemerobaptiste	17.
Epicurei	8.	Nasarei	17.
Samarite	11.	Osseni	18.
Esseni	13.	Herodiani	21.

De presentia Cristi et aduentu in carnem ac ueritate vnaque ac sola in Deum fide
De Nazareis siue Cristianis a quibus differunt 22.
Simoniani 26.
Menandriani 28.
Saturniliani 29.
Basilidiani 32.
Nicolaite 35.
Gnostici 38.
Carpocratiani 48.
Cherinthiani qui et Merinthiani 52.
Nazorei 55.
Ebionei 59.
Valentini 77.
Secundiani 98.
Ptolemei 101.
Marcosij 110.
Colorbasij 122.
Heracleonite 124.
Ophite 127.
Caiani 131.
Sethiani 134.
Archontici 138.
Cerdoniani 142.
Marcioniste 143.
Lucianiste 177.
Apelleiani 178.
Seueriani 172.
Tatiani 183.
Encratite 188.
Phrigaste siue Montaniste aut Tascodrugite 189.
Pepuziani qui et Quintiliani et Priscilliani quibus coniunguntur Artotirite 196.
Tessaresce decatite 197.
Alogi 198.
Adamiani 215.
Sampsei qui et Helcesei 217.
Theodotiani 217.
Melchisedetiani 220.
Bardesianiste 224.
Noetiani 225.
Valesij 230.
Cathari 232.
Angelici 238.
Apostolici 238.
Sabelliani 241.
Origeniani 245.
Origeniani alij Adamantij 247.
Paulus Samosatensis 249.
Manichei 294.
Hieracite 340.
Melitiani 344.
Ariani uel Ariomanite 349.
Audiani secta non heresis 389.
Photiniani 397.
Marcelliani 400.
Semiarij 405.
Pneuthomachi 425.
Aeriani 434.
Anomei 437.
Dimocrite 476.
Antidicomarianite 494.
Colliridani 505.
Massiliani quibus coniunguntur Martiriani Euphemite ac Satanianі 509.
Compendiaria uera doctrina de fide catholice et apostolice ecclesie 515.

Epistola siue liber Ancoratus appellatus docens de uera fide Cristiana.
Anacephaleosis siue summa totius Oporie Panarij appellati et contra 80 hereses conscripti.
Libellus de mensuris ac ponderibus et de Asterisco ac Obelo deque notis ac characteribus in diuine scripture interpretibus per Origenem usurpatis. Omnia per Janum Cornarium Latine conscripta.
Historia de prophetarum vita et interitu, Albano Torino interprete.
Epistola ad Joannem Constantinapolitanum episcopum Diuo Hieronimo presbitero interprete.

266 Hoc volumine continentur:

7005 Sententiarum siue capitum theologicorum precipue ex sacris et prophanis libris tomi tres per Antonium et Maximum monachos olim collecti. Antonij loci Melissa inscripti numero sunt 175, Maximi uero 71.

Abbe Maximi philosophi confessoris et martiris aphorismorum seu capitum de perfecta charitate et alijs uirtutibus Cristianis centurie 4.

Theophili Sexti Anthiochensis episcopi de Deo et fide Cristianorum contra gentes institutionum libri tres.

Tatiani Assirij Justini martiris discipuli oratio contra Grecos.

Interpretibus Conrado Gesnero, Joanne Ribitio, Vincentio Obsopeo et Conrado Clausero.

Impressa Tiguri, per Frosthouerum, anno Domini 1546. in folio.

267 Theophilacti archiepiscopi Bulgarie in quattuor Euangelia enarrationes est autem
7006 ueluti summa quedam e Crisostomi commentarijs decerpta, Joanne Oecolampadio interprete.

Eiusdem in omnes Diui Pauli epistolas enarrationes, Cristophoro Porsena Romano interprete.

Impresse Parisijs, per Ascensium, anno 1534.

268 Dionisij Areopagite opera que extant Latine. Cum scholijs Jacobi Fabri Stapulensis.
7007 Excusa Parisijs, in folio, anno 1515.

Hierarchia celestis et ecclesiastica. 8.
De diuinis nominibus cum commentario. 103.
De mistica theologia liber cum commentario. 176.
Eiusdem epistole vndecim. 182.
Ignatij vndecim epistole. 240.
Policarpi epistola vna. 223.
Magnentij Rabani Mauri Sexti archiepiscopi Moguntini de laudibus sancte crucis opus eruditione, uersu prosaque mirificum.

Impressum Phorce, anno 1503. ad Sergium papam.

269 Quincuplex psalterium Gallicum, Romanum, Hebraicum vetus et conciliatum cum ex-
7008 positione Jacobi Fabri Stapulensis.

Impressum Parisijs, anno Domini 1513. in folio.

270 Commentarij initiatorij in quattuor Euangelia Jacobi Fabri Stapulensis.
7009 Impressi Basilee, per Cratandrum, anno 1523.

271 Clementis Alexandrini omnia que quidem extant opera Grece et Latine, nunc primum
7010 e tenebris eruta, Latinitateque donata, Gentiano Herueto Aurelio interprete.

Impressa Florentie, anno Domini 1550. et anno 1551. in folio.

Catalogus eorundem:

Liber adhortatorius aduersus gentes qui Protrepticus inscribitur.
Pedagogus in quo docet quod nam sit Cristiani hominis offitium libris tribus.
Stromatum siue commentariorum de varia multiplicique litteratura ad instituendam Cristianum philosophum libri octo.
Scriptor est antiquissimus et grauissimus qui Pantei martiris fuit discipulus et preceptor Origenis.

272 Beati Theodereti Cyrensis episcopi in Quattuordecim Sancti Pauli epistolas commenta-
7011 rius, nunc primum Latine uersus, Gentiliano Herueto Aurelio interprete.

Impressus Florentie, anno Domini 1552. in folio.

Cathena aurea super psalmos Francisco de Puteo Carthusiano authore.

Impressum Parisijs, anno 1534. in folio.

Alphonsi de Castro Zamorensis Ordinis Minorum aduersus omnes hereses libri XIIII, In quibus recensentur omnes Hereses quarum memoria extat, que ab Apostolorum tempore ad hoc usque seculum in Ecclesia orte sunt. Cum indice duplici.

Tituli heresum:

Adoratio	pagina 31.	Hore canonice	pagina 134.
Absolutio	34.	Idololatria	135.
Adam et Eua	36.	Jejunium	136.
Angelus	40.	Imago	138.
Anima	40.	Indulgentie	139.
Annus	45.	Infernus	140.
Apostoli	47.	Inimicus	141.
Aqua	47.	Iniuria	141.
Baptismus	49.	Judas	141.
Beatitudo	55.	Juditium	142.
Bellum	60.	Judex	142.
Bestia et Brutum	61.	Juramentum	143.
Calciamentum	61.	Justus	144.
Cantus	62.	Labor	144.
Character	63.	Lex	147.
Caro et corpus	64.	Libertas arbitrij	149.
Cibus	65.	Malum et malitia	153.
Circumcisio	67.	Maria virgo	154.
Cristus	67.	Martirium	156.
Concilium	78.	Matimonium	156.
Coitus	80.	Melchisedech	157.
Confessio	82.	Mendicitas	157.
Confirmatio	84.	Meritum	158.
Contritio	85.	Miraculum	159.
Correctio	86.	Missa	160.
Creatura	86.	Monachatus	162.
Crux	87.	Mulier	163.
Decime	87.	Mundus	163.
Deus	87.	Nuditas	164.
Diabolus	87.	Nuptie	164.
Ecclesia	87.	Obedientia	166.
Elemosina	101.	Occidere	167.
Episcopus	102.	Opera	167.
Euangelium	105.	Oratio	169.
Eucharistia	105.	Ordo sacramentum	171.
Eunuchus	121.	Papa	172.
Excommunicatio	121.	Pascha	175.
Exorcismus	124.	Paupertas	176.
Fatum	125.	Peccatum	177.
Fides	126.	Penitentia	180.
Fornicatio	129.	Potestas	183.
Futurum	129.	Preceptum	183.
Gratia	130.	Predestinatio	184.
Hereticus	134.	Predicatio	185.

Propheta 187.
Purgatorium 188.
Regnum Dei 190.
Resurrectio 190.
Sacerdotium 192.
Sacramenta 195.
Sancti 195.
Satisfactio 197.
Scriptura 197.
Silentium 198.
Simonia 199.
Studia generalia 199.
Subditus 200.
Suffragia defunctorum 201.
Templum 202.
Timor Dei 203.
Tirannus 204.
Verecundia 205.
Vinum 205.
Virginitas 206.
Vnctio extrema 207.
Votum 208.
Vsura 210.

Juditium huius authoris Minorite sit apud doctos Vendit enim et extrudit suas merces, oblitus libri conformitatum sue professionis et heresiarche omnium maximi videlicet Francisci ordinisque sui.

273 / 7012 Biblie veteris et noui Testamenti in lingua Bohemica, Bartholomeo Netholicky et Georgio Melantrich interpretibus.

Impresse Prage, anno Domini 1549. in magno folio.

274 / 7013 Veterum quorundam breuium theologorum siue episcoporum siue presbiterorum, aut sacri ordinis aliorum, qui aut tempore Apostolorum aut non multo post uixerunt.

Elenchus Quorum hinc nomina sequuntur:

Diui Ignatij Antiocheni episcopi epistole 1.
Policarpi Smirneorum episcopi ad Philippenses epistola 27.
Diui Dionisij Areopagite epistole 29.
Justini martiris admonitorius liber 31.
Sancti Maximi de caritate centurie IIII Grece et Latine 49.
Diui Thalassij sentetiarum Hecatontades IIII 100.
Diui Gregorij Neocesarionensis episcopi in Ecclesiasten commentarius et alia. 119.
Diui Petri Alexandrini episcopi de penitentia canon. 129.
Gennadij patriarche et sinodi Constantinapolitani epistola 134.
Nicephori de soluendi ligandique potestate fragmentum. 135.
Olimpiodori in Ecclesiasten Salomonis enarratio. 136.
Justi episcopi in Cantica Canticorum explanatio. 187.
Diui Salonij episcopi Vienensis in parabolas Salomonis dialogi I. 216.
Diui Martialis apostoli epistole. 239.
Sancti Marci heremite de lege spirituali sententie Grece et Latine. 269.
Philonis Judei antiquitatum Bibliacarum liber, nec non alia eiusdem que extant opera que se inuicem sequntur partim Grece et Latine. 295.
Cromatij de 8 beatudinibus et alia quedam eiusdem opuscula 440.
Symachi episcopi apologeticum. 437.
Diui Antonij abbatis epistole 250.
Ecclesie orientalis ad Simachum epistola 444.
Albini in Genesim questiones 447.
Athenagore de mortuorum resurrectione Grece et Latine. 471.
Aristeas de 72 interpretibus Bibliorum. 494.
Bertrami de corpore et sanguine Domini 513.
Lanfranci de sacramento Eucharistie. 525.

Juliani Pomerij contra Judeos libri III. 547.
Georgij Flori de oratione et precibus compendium. 575.
Pantoleonis de luminibus sanctis sermo Grece et Latine. 587.
Testamentum 12 patriarcharum filiorum Jacob 589.
Euangelice historie ex IIII euangelistis continuata narratio ex Ammonij Alexandrini fragmentis 617.
Rabi Samuel libellus ueri Messie parafrasis. 633.
Diui Andree Hierosolimitani super salutationem angelicam Grece et Latine. 651.

Impressum Basilee, apud Henricum Petri, anno 1550. in folio.

Ecclesiastica historia siue metropolis Alberti Crantzij Hamburgensis, in qua ostendit quomodo inde usque a Carolo Magno primum religio Cristiana in Saxoniam inuecta et propagata et consilio principum duodecim episcopi constituti sint, quorum vitam, mores, studia et facta usque ad hoc tempora describit ac simul et aliarum nationum regum et principum res gestas recenset.
Eiusdem confutatio legende fabulose de Benedicto papa quarto martirio coronato Hamburgi cum alijs etc. 391.
Catalogus Romanorum pontificum et episcoporum Saxonie.
Index rerum et uerborum.

Impressum Basilee, anno Domini 1548. per Oporinum, in folio.

275/7014 Joannis Baptiste Folengij Mantuani Monachi Commentarij in Psalterium summa fide, mira luce, gratiosa breuitate, ex ipsa Hebraica ueritati confecti et absoluti.

Impressum Basilee, per Isingrinium, anno Domini 1549. in folio.

276/7015 Laurentij Justiniani Veneti Ordinis Celestini, Patriarche tandem Veneti Opera, quorum catalogus sequitur:
Vita auctoris per Bernardum Justinianum nepotem descripta.
Lignum vite, habet capita XIIII.
De disciplina et perfectione monastice conuersationis, continet capita XIIII.
De spirituali et casto uerbi ammeque connubio, habet capita XXV.
Fasciculus amoris in cena Domini, habet capita XVIII.
De triumphali agone mediatoris Cristi, continet capita XXVIII.
Opusculum de interiori conflictu, habet capita XIIII.

277/7016 Eiusdem Laurentij Justiniani operum pars secunda, quorum catalogus sequitur:
De compunctione et complanctu Cristiane perfectionis et anime reformatione ad perfectionem libri duo.
Sermones in sanctorum solennitatibus 38 juxta tabulam.
Sermo de corpore Cristi.
De vita solitaria habet capita XVIII.
De contemptu mundi habet capita XXI.
De spirituali interitu anime et de resurrectione eiusdem libri II.
De institutione et regimine prelatorum capita XXII.
De obedientia continet capita XXVIII.
De humilitate continet capita XXIIII.
De gradibus perfectionis continet capita XV.
Epistole eiusdem et aliorum.

Impressa sunt omnia Brixie, anno Domini 1506. in folio.

278/7017 Catena in Genesim ex Autoribus Ecclesiasticis tam Grecis quam Latinis connexa, authore Aloisio Lippomano Metonensi episcopo, coadiutore Veronensi.
Index quadruplex videlicet rerum memorabilium Hebrearum, Grecarumque dictionum, authoritatum postremo sacre scripture explicatum.

Impressum Parisijs, anno 1546. in folio magno.

279 Catena in Exodum ex Auctoribus Ecclesiasticis plus minus sexaginta partim Grecis
7018 partim Latinis connexa, authore Aloisio Lippomano Metonensi episcopo, coadiutoreque Veronensi.

Index quadruplex rerum memorabilium etc.

Impressa Parisijs, anno Domini 1550, in folio magno.

280 Joannis Gersonis Galli studij Parisiensis cancellarij opera in quattuor partes digesta.
7019 Impressa Basilee, anno 1518.

Prime partis tractatus qui spectant potestatem ecclesiasticam et fidem potissime sunt hec:

De laude scriptorum, qualis sit uel esse debeat Scriptor.
Monotessaron id est Vnum ex Quattuor vel de Concordia Euangelistarum.
De potestate Ecclesiastica.
Sermo pro Viagio Regis Romanorum.
De auferibilitate Pape ab ecclesia.
De modo se habendi tempore Schismatis.
Schismata quot fureunt?
De Vnitate ecclesiastica.
De Statibus ecclesiasticis.
De modo uiuendi omnium fidelium.
Sermo de signis ruine ecclesie.
Declaratio defectuum Virorum ecclesiasticorum.
De Schismate quidam tractatus.
De Schismate alius tractatus.
De concilio generali vnius obedientie in schismate concilij Constantiensis.
Decreta concilij Constantiensis.
Sermo coram Alexandro Papa in die Ascensionis.
Sermo coram Papa Benedicto Massilie.
Propositio facta coram Anglicis euntibus ad concilium Pisis.
Trilogus in materia ecclesie.
Sermo in festo Sancti Antonij nupcie facte sunt.
Tractatus de Nuptijs ecclesie.
Errores circa preceptum Non occides.
Sermo in die Purificationis Marie.
Sermo coram Concilio ambulate dum lucem habetis.
Propositio in concilio ex parte regis Fracie.
Sermo coram Commissarijs fidei De erroribus contra fidem et mores: Non occides.
Contra Assertiones magistri Joannis Parui sermo.
Que Veritates sint de necessitate salutis credende.
Determinationes Due per concilium Constantiensem.
De protestatione circa materiam fidei contra Hereses diuersas.
De pertinatia considerationes et signa.
Questio et an liceat in causis fidei a Papa appellari ad concilium?
Contra Petrum de Luna.
De Assertione illa Sententia Pastoris iniusta timenda et tenenda est.
De susceptione humanitatis Cristi.
Contra tertiam partem Ruissbroech De ornatu spiritualium nuptiarum.
Libellus fratris Joannis de Schonhauia qui nititur Ruissbroech tueri.
Contra illam defensionem.

Lectiones super Marcum.
Propositiones de sensu literali sacre scripture et causis errantium.
De communione laicorum sub Vtraque specie.
De probitate Spirituum.
De examinatione Doctrinarum.
Epistola ad fratrem Oswaldum Carthasiensem.
Epistola ad Studentes Collegij Nauarre. Alia Epistola ad eosdem.
An monachus pro studio lectionis possit se subtrahere a diuinis.
Epistola De studio Religiosorum.
De libris quorundam caute legendis.
De distinctione uerarum Visionum a falsis.
Trilogium astrologie theologisate.
Contra superstitiosam obseruationem Dierum presertim Innocentum.
Contra superstitiosam cuiusdam Medici sculpentis imaginem Leonis.
Contra obseruationem Dierum quo ad opera.
De erroribus circa artem Magicam et Articulis reprobatis.
Propositiones contra Assertiones fratris Matthei Grabon ordinis predicatorum.
Cardinalis Cameracensis responsio super eodem.
Conclusiones fratris Matthei Grabon contra quas scripsit Gerson.
Contra Sectam flagellantium.
Epistola de eadem secta Ad Vincentium ordinis predicatorum.
Contra proprietarios regule Sancti Augustini.

Secunde Partis Operum Joannis Gersonis Tituli qua continentur precipue opuscula ad Mores accomodata:

Regule morales explicantes locos communes de vitijs animi et sacramentis.
Compendium Theologie sed non apparet Gersonis esse.
Opusculum Tripartitum De preceptis Decalogi, confessione Arte moriendi.
De cognitione Venialium peccatorum et mortalium.
De Arte audiendi Confessiones.
De Confessione mollitiei.
De remedio contra recidiuum.
De statuto Carthusiensium qui in mortali certo confessus remittatur.
Auisamentum pro modo confessionis in religionibus non lapsis audiendi.
De modis excommunicationum et irregularitatum et absolutionis ab eis.
Notabile de primis motibus et consensu.
De absolutione confessionis Sacrementalis.
De Absolutione defuncti Carthusiensis.
De moderata Casuum reseruatione.
Epistola super eodem.
De potestate ligandi atque soluendi.
Resolutio supra casum quodam de Irregularitate.
De contemptu Clauium et materia excommunicationum et irregularitatum.
De Cordis induratione.
De Indulgentijs.
Multarum breuium et utilium Questionum resolutiones.
De correptione proximi.
De paruulis ad Cristum trahendis.
De Contractibus.

De Simonia.
De sollicitudine ecclesiasticorum.
De testamento condendo.
Epistola super testamento librorum suorum.
Epistola ad Carthusienses super acceleratione suffragiorum post obitum oblatorum.
De Anniuersario quod sibi procurauit Lugduni in ecclesia Sancti Pauli.
Testamentum quottidianum peregrini.
Testamentum peregrini metricum.
Epistola consolatoria super morte fratris.
De preparatione ad missam et pollucione nocturna.
De pollutione diurna.
De celibatu ecclesiasticorum dialogus.
Carmen contra pulchritudinem corporis.
Contra impugnantes Ordinem Carthusiensem.
De non esu carnium Cartusiensium.
An liceat grauato debitis religionem intrare.
De temperantia Prelatorum.
Sermones XX De festiuitatibus et sanctis.
Carmen Contra tumidum Cordis.
Carmen de Voluntaria paupertate.
Carmen optatiuum ut lilia crescant.
De verbis Domini Venite ad me omnes.
Cause propter quas uoluit dimittere cancellariam.
Recommendatio licenciandorum in Decretis.
Tractatus de Nobilitate.
Epistola ad Martinum Papam nomine Regis.
De considerationibus quas debet habere princeps.
Dialogus Franci et Angli.
De puella olim in Frantia equitante in armis.
De mirabili Victoria puelle contra Anglicos.

Impressum ut supra.

281/7020 Joannis Gersonis Operum Tertia Pars ad misticam uitam seu contemplatiuam accomodata, cuius tituli sunt:
De consolatione Theologie libri 4.
Dialogus Apologeticus.
Carmina nonnulla.
Josephina id est historia Joseph sponsi Marie.
Sermo in Natiuitatem beate Virginis.
Carmen de differente immunitate a peccato Cristi et matris sue.
Centiloquium de conceptibus.
De uita spirituali anime siue 6 lectiones.
Centiloquium de impulsibus.
De mistica theologia speculatiua.
De mistica theologia practica.
De elucidatione scolastica mistice theologie.
Carmina de purificatione sensuum internum.
De religionis perfectione et moderamine.
De consilijs Euangelicis et statu perfectionis.
De perfectione cordis.

De meditatione.
De simplificatione, stabilitione seu mundificatione cordis.
Carmen de simplificatione Cordis.
De directione Cordis.
De illumintatione cordis.
De oculo.
De remedijs contra pusillanimitatem.
De tentationibus Diaboli diuersis.
Contra professum inobedientem.
De zelo et feruore nouitiatus.
De exercitijs discretis deuotorum simplitium.
Documentum nobile de sacro altaris.
Epistole quedam.
De passionibus Anime.
Carmen de somnio huius vite.
De morte contemplationis.
Epistole quedam.
De mendicitate spirituali.
Appellatio ciuisdam Peccatoris a Diuina Justitia ad eius Misericordiam.
De oratione et suo ualore.
Decem consideerationes in orando Deum.
Expositio super Dimitte nobis debita.
Oratio cum peccator de peccatis suis multum est anxius.
De canticorum originali ratione.
De cantichordo.
Centiloquium de canticis et solatio.
Collectorium super Magnificat.
Carmina super Magnificat.
Centiloquium de meditatione Crucis.
Carminum suorum honesta defensio.
Anagogicum De hymno glorie.
Epithalamium misticum Theologie et theologi.
Super cantica canticorum.
Alphabetum Diuini amoris.
Expositio super VII psalmos Pentecosten.
Donatus Moralisatus.
Epitaphium Gersonis.
Annotatio operum Gersonis.

Quarta Pars Operum Joannis Gersonis Quorum nonnulla in Gallica lingua scripta, aut in Contionibus popularibus disseminata fuerunt lingua, ex ea tandem in Latinum translata sunt autem:

Sermones ad Populum plures.
Orationes ad Clerum et
Tractatus quidam utilissimi.
De Passione Domini secundum 4 Euangelistas.
Index in Tres partes.

282 Opuscula quedam Joannis Fabri episcopi Wiennensis, quorum Catalogus sequitur.
7021 Impressa Lipsie, anno 1537. in folio.

Aduersus absolutam necessitatem rerum contingentium a Martino Lutero temere assertam.

De Sacrosancto Misse sacrifitio ac de Sacerdotio none legis in Martini Luteri Cacodemonem.

Disputatio De Precipuis rebus Orthodoxe religionis aduersus Baltasarem Pacimontanum Anabaptistam.

De intercessione Sanctorum Aduersus Joannem Oecolampadium.

XC Articuli in quibus Johannes Hus et Pickhardi Vualdenses ac Joannes de Vesalia tolerabiliores Martino Lutero inueniuntur.

Aduersus Anabaptistas sermones.

Antilogiarum Martini Luteri liber I.

De religione et moribus Moscouitarum.

De origine ac tirannide Turcarum ad regem Anglie Henricum 8. oratio.

Cause propter quas Joannes Faber noluit, ac bona conscientia non potuit Luteri doctrinam approbare.

Sermones XV De sacrosancto Eucharistie Sacramento apud Boemos habiti.

Censura in Visitationem Saxonicam a Lutero et Melanctone institutam et habitam.

Confutatio noui et ante hac inauditi erroris circa Eucharistiam.

Joannis Fabri Episcopi Vuiennensis Sermones fructuosissimi cunctis ecclesie Catholice defensoribus ac doctrine euangelice professoribus summopere necessarii.

Impressi Colonie, anno 1537.

Summam earum rerum que in Sermonibus De Eucharistia et alijs Titulis continentur, ostendet index Libri uel Operis:

De Eucharistia Sermones 59	folio 1.
De Victoria contra Turcas Sermones 37	56.
De pacientia Sermones 44	93.
De baptismo paruulorum contra Anabaptistas	133.
Oratio funebris de morte et laude Margarete N.	143.
Et quedam alia	
Triuphus beati Job Orthuini Gratij libri IIII.	147.

283 Joannis Fabri Episcopi Wiennensis Operum Pars Tertia.
7022 Impressa Colonie, anno Domini 1539. in folio.

Quorum catalogus sequitur:

Confutatio grauissimi erroris asserentis in Sacramento Altaris post consecrationem non esse totum et integrum Cristum, sed sub spetie panis non esse nisi Corpus tantum, et sub spetie Vini non esse nisi sanguinem tantum	folio 3.
Confutatio Erroris negantis Missam esse Sacrifitium aduersus misse mastiges	38.
De fide et bonis Operibus libri tres	67.
De catholicis edictis Imperatorum, Regum ac Principum liber I	113.
De admirabili Catolicis a Deo data Victoria liber I.	134.
De sacris temere neque uiolandis, neque inuulgandis contra sacrilegos libri Duo	150.
Sermones de Octo Beatitudinibus	174.
Sermo exequiarum pro mortuis	197.
Sermo de spe Victorie contra Turcas	202.

Speculum ordinis Carmelitarum mira continens qui inscribitur Liber de Institutione et peculiaribus gestis Religiosorum Carmelitarum.
Impressum Venetijs, anno 1507.

284/7023 Elucidatorium Ecclesiasticum. Ad Offitium Ecclesie pertinentia planus exponens et Quattuor libros complectens.
Primus Hymnos de tempore et sanctis per totum anni spatium adiecta explanatione declarat.
Secundus Nonnulla Cantica Ecclesiastica Antiphonas et Responsoria, Vna cum benedictionibus Calendarum Cerei Paschalis et Fontium, familiariter explanat.
Tertius Ea que ad Misse pertinent offitium, presertim prefationes et sacrum Canonem breuiter explicat.
Quartus Prosas que in sancti Altaris sacrifitio ante Euangelium tam de tempore, quam Sanctis facili annotatione dilucidat.
Jodoco Clichtoueo explanatore.
Impressa Basilee, apud Frobenium, anno 1519. in folio.

Pastoris nuntij penitentie Mandata ac similitudines in quibus apparuit et locutus est Herme Discipulo Pauli Apostoli, cui etiam in principio apparuit Ecclesia in uarijs figuris.
Sunt autem Visiones Ecclesie Numero Quattuor.
Pastoris nuntij penitentie Visionum vna.
Mandata eiusdem Duodecim.
Similitudines Decem.
Impressa Argentorati, anno Domini 1522. in folio.
Ex initio libri apparet eum Rome uixisse, Grece scripsisse, cuius autem interpretis ea translatio sit quam habemus ignoratur.

In Aurelij Prudentij Clementis Cesaraugustani Hispani viri clarissimi De Miraculis Cristi hymnum ad omnes horas Jacobi Spiegel interpretatio.
Impress. Selestadij, anno 1520. in folio.

Joannis Francisci Pici Mirandulani Hymni heroici tres ad Sanctam Trinitatem, Ad Cristum et Virginem Mariam vna cum commentarijs luculentissimis.
Eiusdem sylua.
Eiusdem Staurostichon hoc est Carmen de misterijs Crucis in Germaniam delapsis.
Impressa Argentorati, anno Domini 1511. in folio.

285/7024 Joannis Caluini In omnes Diui Pauli Epistolas atque etiam in Epistolam ad Hebreos Commentaria Cum Indice Sententiarum et locorum omnium.
Eiusdem in Epistolas Canonicas Commentarij:
Vnam Petri, Vnam Joannis, Vnam Jacobi
Petri alteram, Jude vnam,
Impressa Genue, Anno Domini 1551. in folio.

286/7025 Martini Lutheri Operum Tomus Primus Continens Scripta Triennij Ab eo tempore, quo primum Controuersia De Indulgentijs mota est, videlicet Ab Anno Cristi 1517. vsque Ad Annum 1520.
Impressa Wittenberge, anno 1545.

1. Decem Precepta aliquot annis ante quam Controuersia de Indulgentijs mota est Wittenberge predicata Pag. 1.
2. Propositiones De Penitentia et Indulgentijs et quedam alie Disputationes initio cause proposite 49.

3. XII Contiones quarum alique e Germanica in Latinam linguam uerse sunt:

De Indulgentijs	58.	De Sacramento Baptismi	72.
De Penitentia	60.	De Confessione et Sacramento Eucharistie	76.
De Virtute excommunicationis	62.	Quomodo Cristi passio sit meditanda	83.
De Digna preparatione cordis pro suscipiendo Sacramento Eucharistie	64.	Quomodo sit paratus animus ad mortem	89.
De tripilici justitia	66.	De coniugio	90.
Quomodo sit orandum	70.		
De duplici iustitia	68. (!)		

4. Epistola ad Cardinalem et Archiepiscopum Moguntinensem Albertum 92.
5. Positiones Joannis Tetzelij quibus Indulgentias defendit contra Lutherum 93.
6. Epistola Lutheri cum propositionibus de Indulgentijs ad Hieronymum episcopum Brandenburgensem. 98.
7. Alia ad Joannem Stupitzium Augustiniane familie Vicarium. 99.
   Alia ad Leonem X. Pontificum Romanum dedicatoria premissa resolutionibus 100.
8. Resolutiones disputationum de Virtute Indulgentiarum 102.
9. Probationes Conclusionum in Capitulo Heidelbergensi disputatorum 141.
10. Asterisci Lutheri aduersus Obeliscos Eckij 145.
11. Dialogus Syluestri Prieratis contra Luteri Conclusiones 159.
12. Responsio Luteri ad dialogum Syluestri. 170.
13. Replica Syluestri ad Luterum 186.
14. Epitome Responsionis Syluestri ad Luterum et Luteri epistolam 188.
15. Protestatio Luteri breuis 195.
16. Epistola Luteri ad lectorem contra Jacobum Hochstraten 196.
17. Qui iustus etiam inter bene operandum peccet contra Scolasticos. 196.
18. Instructio pro confessione peccatorum abbreuianda 199.
19. Synodi Augustinianorum De libertate Monachorum sententia 201.
    Ad lectorem epistola 202.
20. Epistola Imperatoris Maximiliani ex Conuentu Augustano Ad Leonem X. pontificem Romanum 1518.
21. Breue Leonis X. Ad Fridericum Saxonie Ducem 204.
22. Aliud ad Thomam Caietanum Cardinalem 205.
23. Epistola Academie Wittenbergensis ad Carolum Miltitz 206.
24. Alia eiusdem ad Leonem X. Romanum pontificem 206.
25. Acta Lutheri apud legatum Apostolicum Thomam Caietanum Augustinum 207.
26. Epistola Lutheri ad Philippum Melanctonem de dicto negotio 207.
27. Epistole Due Luteri ad Cardinalem Caietanum 215—216.
28. Appellatio Luteri prima a Caietano ad Papam 217.
29. Epistola Thome Caietani ad Fridericum Saxonie Ducem 214.
30. Responsio Friderici Saxonie Ducis ad epistolam Caietani 221.
31. Luteri epistola ad Electorem Fridericum 221.

32. Epistola Academie Wittenbergensis ad Fridericum Ducem 227.
33. Responsio Friderici Ducis ad epistolam cardianalis Raphaeli 228.
34. Noua Decretalis et ultima Leonis X. pontificis de indulgentijs 228.
35. Appellatio secunda Lutheri a Papa ad Concilium 231.

Historia anni 1519. Negotij Euangelici:

1. Breue Leonis X. ad Degenhardum Pfeffinger 233.
2. Aliud eiusdem argumenti ad Georgium Spalatinum 234.
3. Acta Luteri cum Carolo Miltitio Aldenburgi 234.
4. Epistola Luteri ad Leonem X. missa per Miltitium 235.
5. Epistola Erasmi Roterodami ad Fridericum Saxonie Ducem 237.
6. Responsio Electoris ad Erasmum 237.
7. Epistola Luteri ad fratres Ordinis minorum Luterboccenses 238.
8. Disputatio et excusatio Luteri aduersus criminationes Eccij 240.
9. Eckij positiones contra Luterum 241.
10. Disputatio Lipsica 243.
11. Sermo Luteri Lipse in arce habitus. 291.
12. Resolutiones Luterane super propositionibus suis Lipsie disputatis 294—298.
13. Epistola Luteri premissa resolutioni super positione 13 311—312.
14. Epistola Joannis Eckij ad Jacobum Hochstraten 335.
15. Philippi Melanthonis epistola de Lipsica disputatione etc. 336.
16. Excusatio Joannis Eckij etc. 338.
17. Defensio Philippi Melanctonis contra Joannem Eckium 339.
18. Emseri Epistola ad Joannem Zak De Disputatione Lipsica 342.
19. Ad Aegoceroten Emserum Martini Lutheri additio 345.
20. Ad Joannem Eckium Luteri epistola super expurgatione Ecciana 353.
21. Contra malignum Joannis Eckij Juditium Luteri defensio 350.
22. Articuli heretici Joannis Eckij 367.
23. Canonicorum indoctorum Luteranorum Responsio ad Joannem Eckium 368.
24. Epistola Philippi Melanthonis premissa Disputationibus Luteri 371.
Disputationes Luteri ab Anno 1519. Vsque 1545. 371.

Epistola premissa Disputationibus Melanthonis 419.
Disputationes Philippi Melanthonis 420.
Loci doctrine Cristiane precipui 489.

287/7026 Martini Luteri Operum Secundus Tomus Continens Monumenta que de multis grauissimis controuersijs ab Anno Vigesimo usque ad Vigesimum septimum Annum edita sunt. Series operum ostendet plures Controuersias ab hostibus Euangelij motas, Lutero prebuisse occasionem plures errores taxandi:

Initio doctrina de Justificatione patefacta que hic sepe repetitur.
Deinde accesserunt disputationes de Vsu Sacramentorum.
De potestate Ministrorum Euangelij.
De applicatione Cene Domini.
De discrimine legum diuinarum et Ceremoniarum humanarum.
De votis.

Catalogus singularum partium:

1. Epistola ad Leonem X. Romanum pontificem anno XX. folio 1.
2. De libertate Cristiana. 3.
3. Tessaradecas consolatoria 13.
4. Epistola ad Fridericum electorem Saxonie ducem 24.
5. Confitendi ratio Luteri 25.
6. Luteri responsio ad schedulam inhibitionis 30.
7. Acta academie Louaniensis contra Luterum 34.
8. Condemnatio doctrinalis librorum Luteri per quosdam magistros nostros Louanienses et Colonienses facta 36.
9. Responsio Luteri ad articulos quos magistri nostri Louanienses et Colonienses uelut hereticos damnauerunt 39.
10. Ad Carolum V. imperatorem Luteri epistola 44.
11. Luteri oblatio seu protestatio 45.
12. Luteri epistola ad cardinalem et archiepiscopum Moguntinensem Albertum 46.
13. Cardinalis responsio. 47.
14. Epistola Luteri ad episcopum Mersburgensem Adolphum. 48.
15. Episcopi responsio 49.
16. Epistola Joannis Eckij sedis papistice nuntij
17. Epistola Vlrichi de Hutten ad Luterum
18. Exeplum responsionis scripte a duce Saxonie electore Friderico ad Valentinum a Deitleben 50.
19. Breue Leonis X. ad Fridericum electorem ducem Saxonie 51.
20. Appellatio Luteri a papa ad concilium 52.
21. Pictura Romane curie ex epistola quadam Vlrichi de Hutten 53.
22. Bulla Leonis X. contra errores Luteri et sequatium 54.
23. De captiuitate Babilonica, preludium Luteri 66.
24. Aduersus execrabilem Anticristi bullam M. Luterus 93.
25. Adsertio omnium articulorum Martini Luteri per bullam Leonis X. nouissimam damnatorum 99.
26. Axiomata Desiderij Erasmi Roterodami pro causa Luteri 121.
27. Breuis commemoratio rerum Colonie gestarum etc. in causa Luteri 121.
28. Responsum Friderici ducis Saxonie datum legatis pontifitijs 122.
29. Consilium cuiusdam ex animo cupientis esse consultum et Romani pontificis dignitati et Cristiane religionis tranquillitati 123.
30. Quare pontificis Romani et discipulorum eius libri a Lutero combusti sint? 125.
31. Exustionis Anticristianorum decretalium acta 129.
32. Simon Hessus 131.
33. Responsio Luteri ad librum Ambrosij Catharini cum exposita uisione Danielis 8 de Anticristo 141.
34. Epistola Luteri ad Fridericum electorem Saxonie ducem de conuentu Wormatiensi etc. 164.
35. Cesaris Caroli V. litere ad Luterum quibus uocatur ad comitia Wormatiensia 170.
36. Acta Luteri coram cesaream maiestatem in comitijs Wormatie 176.

37. Luteri epistola ad imperatorem Carolum quintum post abitionem ex conuentu Wormatie 176.
38. Alia eiusdem fere argumenti ad electores et omnes imperij ordines 177.
39. Responsio Luteri extemporaria ad articulos etc. 179.
40. Epistole due Vlrichi de Hutten ad Luterum 182.
41. Epistola Vlrichi ab Hutten ad Bilibaldum Pirkhaimerum quid actum sit cum Lutero in conuentu Wormatiensi 183.
42. Fragmentum ex inuectiua Vlrichi ab Hutten in Hieronimum Aleandrum 184.
43. Vlrichi ab Hutten inuectiua in Marinum Caractiolum oratorem Romanum
44. Alia eiusdem in cardinales, abbates, episcopos impugnantes Luterum 185.
45. Ad Carolum quintum imperatorem Vlrichi ab Hutten epistola 190.
46. In incendium Luteranum exclamatio Vlrichi ab Hutten 193.
47. Determinatio theologice factionis Parisiensis super doctrina Luteri 194.
48. Philippi Melanthonis pro Luteri apologia 202.
49. Ludus Luteri a stolida et sacrilega Sorbona damnati 207.
50. Confutatio inepti et impij libelli Augustini Alueld pro Lutero 213.
51. Ad requisitionem archiepiscopi Magdeburgensis super re vxoria Bartholomei Bernhardi pastoris Kembergensis responsio 220.
52. Defensio eiusdem ad Fridericum electorem ducem Saxonie 222.
53. Luterana confutio rationis Latomiane etc. 223.
54. De abroganda missa priuata Luteri Sententia. 257.
55. De votis monasticis Luteri juditium etc. anno 1522. 284.
56. Epistola Luteri ad Joannem Brismanum de libello de votis 323.
57. Alia ad Wolffgangum Fabritium Capitonem 326.
58. Alia ad senatum Pragensem 328.
59. Aduersus falso nominatum ordinem episcoporum 329.
60. Epistola Luteri ad Fridericum electorem ducem Saxonie de reditu ex Pathmo ad Wittenbergenses suos 353.
61. Contra Henricum regem Anglie 355.
62. Sententia quorundam delectorum ab academia Wittenbergensi de missa priuata 373.
63. Instuctio Cristiani Bayer 375.
64. Informatio et deliberatio delectorum ab vniuersitate 377.
65. Breue Adriani VI. pontificis ad Fridericum ducem Saxonie 379.
66. Aliud eiusdem Adriani VI. ad electores principes et omnes ordines imperij 380.
67. Aliud ad consules et senatum Babenbergensem 382.
68. Appendix Luteri anno 1523. 384.
69. Edictum Caroli quinti imperatoris de causa Luterana 385.
70. Contra calumniatores et falsarios edicti cesarei Luterus 387.
71. De instituendis ministris ecclesie ad senatum Pragensem 391.
72. Quod ecclesia potenstatem habeat iudicandi de qualibet doctrina 402.
73. De doctrinis hominum uitandis 406.
74. Refutatio quorundam sententiarum contra confirmationem doctrinarum humanarum allegantur 410.
75. Formula misse et communionis pro ecclesia Wittengergensi 412.
76. De pijs ceremonijs in cetu ecclesie seruandis 417.
77. De abominatione misse priuate quam canonem vocant 419.

78. Interpretatio papaselli per Philippum Melancthonem 425.
79. De Martini Luteri amen. 428.
80. Interpratatio monachouituli per Martinum Luterum 429.
81. Exemplum theologie et doctrine papistice 432.
82. Aduersus armatum virum Cocleum 432.
83. Duo breuia Clementis pape VII. ad Fridericum ducem Saxonie anno 1524. 444.
84. Laurentij Capegij legati Romani pontificis epistola ad Fridericum ducem 444.
85. Duo contraria et inter se pugnantia cesarea edicta cum prefatione Luteri 444.
86. Breue Clementis pape VII. ad regem Polonie 452.
87. Due episcopales bulle, prior pij, posterior papistici pontificalis cum prefatione Luteri
88. Juditium Luteri de Erasmo Roterodamo 456.
89. De seruo arbitrio Martini Luteri ad Desiderium Erasmum Roterodamum anno 1525. 457.
90. Epistole Nicolai Amsdorfij et Martinij Luteri de Erasmo Roterodamo 526.
91. Epistola Luteri ad Georgium ducem Saxonie 531.
92. Alia ad regem Anglorum 533.
93. Responsio Luteri ad titulum maledici scripti regis Anglie 534.
94. Disputationes aliquot Martini Luteri et Philippi Melanthoni 534.

Impressa Wittenberge, Anno Domini 1546. in folio.

288 / 7027 Martini Luteri Operum Tertius Tomus Continens Enarrationes Deuteronomij, vltimorum uerborum Dauidis, multorum Psalmorum pias luculentas et ualde utiles.

Impresse Wittenberge, anno 1549. in folio.

Catalogus singularum partium:

1. Prefatio Martini Luteri in Vetus Testamentum.
2. Quomodo et quo fructu libri Mose a Cristianis legendi sint.
3. Narratio precationis qua benedicitur populo num. 6, quibus in nostris ecclesijs pronuntiari solet post communionem.
4. Deuteronomium ex Hebreo castigatum cum annotationibus Luteri.
5. Enarratio ultimorum uerborum Dauidis Martini Luteri, interprete Casparo Crucigero.
6. Epistola Luteri nuncupatoria ad ducem Fridericum Saxonie electorem prefixa operationibus eiusdem in aliquot psalmos.
7. Epistola Philippi Melanthonis ad theologie studiosos.
8. Pie ac docte operationes Martini Luteri in psalmos XXII priores Wittenberge studiosis theologie pronunciate, anno 1519.

Operationes Luteri in psalmum:

1.	Beatus vir	135.	13.	Vsque quo Domine	281.
2.	Quare fremuerunt Gentes	143.	14.	Dixit insipiens	284.
3.	Domine quid multiplicati	154.	15.	Domine quis habitabit	299.
4.	Cum inuocarem	163.	16.	Conserua me Domine	304.
5.	Verba mea auribus	175.	17.	Exaudi Domine justitiam	314.
6.	Domine ne in furore	205.	18.	Diligam te Domine	324.
7.	Domine Deus meus	213.	19.	Celi enarrant	344.
8.	Domine Dominus noster	226.	20.	Exaudiat te Dominus	356.
9.	Confitebor tibi Domine	240.	21.	Domine in uirtute tua	362.
10.	Vt quid Domine	256.	22.	Deus meus, Deus meus	368.
11.	In te Domine confido	298.		Luterus ad amicum.	398.
12.	Saluum me fac Domine	274.			

Argumenta psalmorum omnium a Martino Lutero primum Germanice edita, postea uersa a Justo Jona vna cum prefatione in librum psalmorum. 399.

Aliquot psalmorum publice prelectorum Enarrationes Martini Luteri ab auditoribus eius quam maxima diligentia fieri potuit excepte et a Vite Theodoro in lucem edite ac ab ipso autore recognite videlicet:

11. Quare fremuerunt Gentes 440.
45. Eructauit cor meum 469.
Epistola Viti Theodori dedicatoria 501.
51. Miserere mei Deus 503.
82. Deus stetit in Sinagoga 538.
90. Domine refugium tu factus 551.

Enarrationes M. Luteri in psalmos graduum ex eius prelectionibus collecte et edite per Vitum Theodorum:

Prefatio in psalmos Viti Theodori 571.
Alia Luteri 573.
120. Ad Dominum cum tribularer 574.
121. Leuanui oculos meos 582.
122. Letatus sum in his que dicta 589.
123. Ad te leuaui oculos 600.
124. Nisi quia Dominus 603.
125. Qui confidunt in Domino 608.
126. In conuertendo Dominus captivitatem 613.

289/7028 Commentaria Bibliorum, id est XXIIII Canonicorum Veteris Testamenti librorum, et illa breuia quidem et Catholica opera Chuonradi Pellicani Rubeaquensis elaborata, qui et Vulgatam editinem inseruit commentarijs Sed ad Hebraicam lectionem accurata emendatam. Acceserunt etiam Commentaria in omnes Veteris Testamenti libros Ecclesiasticos.

Primus tomus complectitur expositionem quinque librorum Moysis.

Impressus Tiguri, per Frosthouerum, Anno 1536. in folio.

Secundus tomus Operum Chunradi Pellicani, In quo continentur Historia Sacra, Prophete Priores, Libri videlicet Josue, Judicum, Ruth, Samuelis, Regum Et ex Hagiographis, Paralipomenon, Ezre, Nehemie et Hester, commentarijs Chunradi Pellicani illustrati.

Impressum Tiguri, per Frosthouerum, anno Domini 1538. in folio.

290/7029 Tertius Tomus Operum siue Commentariorum Chunradi Pellicani, In quo continentur Prophete posteriores omnes, videlicet Sermones prophetarum Maiorum, Isaie, Jeremie, Ezechielis, Danielis, et minorum Duodecim Commentarijs Chunradi Pellicani enarrati.

Impressi Tiguri, Anno 1540. in folio.

Quartus Tomus Commentariorum Chunradi Pellicani, In quo continentur Scripta reliqua, que uocant Hagiographa libri, videlicet quique Job, Psalterium, Parabole, Ecclesiastes et Cantica Salomonis Commentarijs C. Pellicani illustrati.

Impressa Tiguri, Anno Domini 1540. in folio.

291/7030 Quintus Tomus, in quo continentur omnes libri Veteris Instrumenti qui sunt extra Canonem Hebraicum, perperam Apocriphi, Rectius autem Ecclesiastici appellati, puta Tobie, Judit, Baruch, Sapientie Ecclesiastici libri singuli, Ezre duo, Machabeorum duo cum fragmentis Danielis et Ester, Commentarijs C. Pellicani expositi.

Impressa Tiguri, Anno Domini 1538. in folio.

Sextus Tomus Commentariorum Chunradi Pellicani In Sacrosancta Quattuor Euangelia et Apostolorum Acta, In quibus ueluti compendio selectissimo queque congesta habes, que hodie in illa cum apud priscos, tum apud neotericos Euangeliorum interpretes othodoxos extant.
Impressa Tiguri, Anno Domini 15. (!) in folio.

292/7031 In omnes Apostolicas Epistolas Pauli, Petri, Jacobi, Joannis et Jude, Chunradi Pellicani Commentarij ad collationem optimorum quorumcunque Interpretum conscripti et editi, in usum Theologie Apostolice studiosorum.
Impressum Tiguri, Anno 1539.

293/7032 Loci communes Bibliorum Constructi a Chunrado Pellicano adscriptis integris sententijs istis, que in personis, locis et dogmatibus consentiebant, uel dissentire uidebantur et Indicem Bibliorum appellauit Autor, cui proposuit Summarium, quo singillatim omnia complectitur, cum locorum Inditijs, Opus omnibus studiosis sacrarum literarum, Contionatoribus ecclesiasticis appositione necessarium et utile.
Impressum Tiguri, per Frosthouerum.

294/7033 Esaias propheta Commentarijs explicatus Autore Joanne Brentio.
Impressis Frankforti, Anno 1550. in folio.

295/7034 In Euangelium secundum Mattheum Commentariorum libri XII, per Henricum Bullingerum.
Impressi Tiguri, Anno 1546. in folio, per Frosthouerum.

In Euangelium secundum Marcum Commentarij libri VI, per Henricum Bullingerum.
Impressi Tiguri, Anno 1545. in folio, per Frosthouerum.

In Euangelium secundum Lucam Commentarij Libri IX. per Henricum Bullingerum.
Impressi Tiguri, Anno 15. (!) in folio.

296/7035 In Euangelium secundum Joannem Commentariorum Henrici Bullingeri libri X.
Impressi Tiguri, anno 1548. in folio.

In Acta Apostolorum Henrici Bullingeri Commentariorum libri VI.
Impressi Tiguri, Anno 1540. in folio.

Joachimi Vadiani Aphorismorum libri VI De consideratione Eucharistie, De Sententijs videlicet super hac re contrauersis, De sacramentis antiquis et nouis, deque Verbo, Simbolis et Rebus, Item de uero ueri Corporis Domini esu, De transubstantiationis dogmate et ueritate corporis Cristi humani, Preterea qualis fuerit ritus cene, veteribus, Rursus per quos, quomodo et quibus temporibus is Ceremoniarum accessione, auctus atque immutatus sit.
Impressum Tiguri, Anno 1536.

297/7036 In Epistolas Pauli XIIII et VII Canonicas Commentarij Henrici Bullingeri.
Accessit Operi Index et Duo libelli, Alter de Testamento Dei vnico et eterno, Alter uero De utraque in Cristo natura.
Impressa Tiguri, Anno 1549. in folio.

298/7037 In psalterium Commentarij Wuolffgangi Musculi.
Impressi Basilee, per Heruagium, Anno 1551. in folio.

299/7038 Opera Huldrichi Zuinglij uigilantissimi Tigurine ecclesie antistitis, Partim quidem ab ipso Latine conscripta, partim uero e Vernaculo sermone in latinum translata, in quattuor Tomos digesta, Indicibus ubique adiectis.
Primus tomus Continet iuxta Indicem etc.
Impressa omnia Tiguri, per Frosthouerum, in folio.

300/7039 Operum Huldrichi Zuinglij secundus Tomus Continens pugnas, que ipsi cum Pontifitijs, Anabaptistis et alijs Aduersarijs suis intercesserunt.
Impress. Tiguri, in folio.

301 / 7040 Operum Huldrichi Zuinglij Tertius Tomus Continens ea que in Genesim, Exodum, Esaiam et Jeremiam prophetas, partim ex ore illius excepta, partim ab illo conscripta sunt, Vna cum Psalterio Latinitate donato.
Impressa Tiguri, per Frosthouerum, in folio.

302 / 7041 Operum Huldrichi Zuinglij Quartus Tomus Continens Annotationes in Euangelistarum et Apostolorum Scripta, aliquot ex ore eiusdem per Leonem Jude exceptas. Adiecta est epistola Pauli ad Hebreos et Joannis Apostoli epistola per Gasparem Megandrum.
Impressa Tiguri, in folio.

303 / 7042 In primum librum Mose enarrationes Martini Luteri bona fide et diligenter collecte per suos Auditores cum prefatione Luteri.
In Genesim Enarrationum per Vitum Theodorum collectarum Secundus Tomus.
Impressa Norimberge, Anno 1550. in folio.

304 / 7043 Missale ad notulam Dominorum Teutonicorum.
Impressum Hagenoe, Anno Domini 1519. in folio.

305 / 7044 Operum Martini Luteri Tomus Primus inscriptus Continens in lingua Germanica Sermones et enarrationes epistolarum aliquot apostolicarum.
Impresse Wittenberge, Anno 1539. in folio.

306 / 7045 Institutio totius Cristiane Religionis ex postrema Authoris recognitione, quibusdam locis auctior infinitis uero castigatione Joanne Caluino Authore.
Indices Duo Rerum insignium et locorum.
Eiusdem Catechismus Ecclesie Geneuensis hos est formula erudiendi pueros in doctrina Cristi [charta 679.]
Impressum Geneue, Anno 1550. in folio.

307 / 7046 Annalium Boiorum libri Septem Joanne Auentino authore.
Impress. Ingolstadij, Anno domini 1554. in folio.

308 / 7047 Tomus Quarttus omnium Operum Reuerendi Domini Martini Lutheri Doctoris theologie, Continens enarrationes in Ecclesiasten, Cantica canticorum, Esiam, Ezechielem, Danielem et in prophetas minores opus insigne et uere aureum. Sequitur catalogus singulorum partium que in hoc Tomo 4-to continentur.
Impressum Wittenberge, anno Domini 1552. in folio.

Annotationes in Eccelsiasten.
Enarratio in Cantica canticorum.
Explicatio prouerbiorum Salomonis Philippi Melanthonis.
Enarratio breuis in Ecclesiasten Philippi Melanthonis.
Argumentum in Cantica canticorum Philippi Melanthonis.
Scolia Lutheri in Esaiam.
Argumentum in Esaiam Philippi Melanthonis.
Argumenta in priora 4 capita Esaie Philippi Melanthonis.
Argumentum Philippi Melanthonis in Jeremiam.
Argumentum in Threnos Hieremie Philippi Melanthonis.
Argumentum Lutheri in Ezechielem.
Argumentum Lutheri copiosius in Ezechielem.
Commentarius Lutheri in Danielem.
Commentarius Philippi Melanthonis in Danielem.
Commentarius Lutheri in Hoseam.
Commantarius Lutheri in Joelem.
Commentarius Lutheri in Amos.

Commentarius Lutheri in Abdiam.
Commentarius Lutheri in Jonam.
Commentarius Lutheri in Micheam.
Prefatio et hypothesis Lutheri in Naum.
Annotationes Lutheri in Habacuc.
Commentarius Lutheri in Sophoniam.
Annotationes Lutheri in Malachiam.
Argumentum contionum prophete Aggei.

309 Hoc opere continentur:

7048 Liber de passione Domini Carmine incerto Autore ad Donatum Episcopum.
Abdie Babilonie Episcopi et Apostolorum discipuli de Historia certaminis apostolici. Libri X Julio Africano cuius subinde Hieronymus meminit interprete.
Mathie Apostoli uita ex Hebraica lingua incerto interprete uersa.
Beatorum Marci, Clementis, Cipriani et Apollinaris historie ex scrinijs et archiuis primitiue Ecclesie notariorum.
Vita beati Martini Sabariensis, episcopi Turonensis a Sulpitio Seuero conscripta Latine.
Joachimi Perionij liber de rebus gestis uitisque Apostolorum.
Impressum Basilee, per Joannem Oporinum, Anno Domini 1552.
Commentariorum Aenee Syluij de concilio Basiliensi Libro Duo cum multis alijs antea non impressis.
De coronatione Felicis Pape in Concilio Basiliensi. 68.
Littere Juliani Cardinalis ad Eugenium Pontificem connate dissoluere Concilium Basiliensem. 71.
Vita et gesta Hildebrandi Romani Pontificis dictus Gregorius 7. et miranda de alijs pontificibus Romanis videlicet Benedicto 9., Gregorio 6., Siluestri 11., Joannis 20., Leonis 9., Alexio 11. etc. 89.
Vita Henrici Quartti Cesaris bauari. 101.
Professio fidei Fratrum Waldensium ad Wladislaum regem. 125.
Responsio Waldensium contra literas Doctoris Augustini. 138.
Wilhelmus Widefordus aduersus Joannem Wicleph Anglum. 162.
Articuli Joannis Wicleff damnati per concilium Constantiensem. 261.
Articulorum Joannis Wicleff in Concilio Constantiensi reprobationes. 279.
De origine Wiclefitarum et condemnatione Joannis Hus et Hieronymi. 298.
Leonhardus Aretinus contra Hipocritas libellus. 306.
Aribonis Archiepiscopi Moguntini Sinodus. 313.
De vocatione Boemorum ad Basiliensem Concilium. 315.
Petitiones boemorum in concilio Basiliensi anno 1438. a charta 329.
Ad petitiones Boemorum Responsiones a Concilio Basiliensi ordinate sed non date, a charta 331.
Paradoxa Joannis de Wesalia damnata et examen Inquisitorum. 335.
Condemnatio Joannis Wicleff, Joannis Hus et Hieronimi In Concilio Constantiensi. 345.
Chronographia Ecclesie Cristiane Qua Patrum et Doctorum excellentium ordo cum omnium Heresum origine et multiplici innouatione Decretorum et rituum in Ecclesia per Imperatores, Principes, Concilia aut Pontifices Romanos a Cristi natiuitate ad nostra usque tempora ostenditur Autore Henrici Pantaleonis.
Impr. Basilee, Anno Domini 1551.

310 Euclidis Elementorum Geometricorum libri XV cum expositione Theonis in priores
7049 XIII, a Bartholomeo Veneto Latinitate donata, Campani in omnes, et Hypsiclis Alexandrini in duos postremos. His adiecta sunt Phenomena Catoptrica et Optica, Deinde Protheoria Marini et Data, Postremum uero Opusculum de Leui et Ponderoso eiusdem autoris.

Impr. Basilee, per Joannam Heruagium, Anno 1546.

Euclidis Sex libri priores De Geometricis principijs Greci et Latini, vna cum demonstrationibus propositionum absque literarum notis ueris a proprijs et alijs quibusdam, usum earum concernentibus.

Algebre porro Regule propter numerorum exempla passim propositionibus, adiecta his libris premisse sunt eademque demonstrate. Autore Joanne Scheubelio professore Tubingensi.

Impress. Basilee, per Joannem Heruagium, Anno Domini 1550.

311 Laonici Chalcondile Atheniensis De Origine et rebus gestis Turcorum libri X e Greco
7050 in Latinum conuersi, Conrado Clausero Tigurino interprete. Anno 1544.

Adiecti Theodori Gaze et aliorum quoque eiusdem argumenti De rebus Turcorum aduersus Cristianos et Cristianorum contra illos hactenus ad nostra usque tempora gestis diuersa Opuscula, Juxta Catalogum sequentem:

Theodori Gaze de origine Turcorum Epistola I a charta 181.
Baptiste Egnatij de Origine Turcorum liber I 183.
Nicolai Euboici Saguntini Episcopi de Origine et rebus gestis Turcorum liber I, 186.
Joannis Rami de rebus a Turcis gestis et eorundem origine libri II. 191.
Andree a Lacuna Secobiensis de origine regum Turcorum liber I. 217.
Wolffgangi Drechsleri de Turcorum et Saracenorum origine et rebus gestis liber I. 220.
Petri Pecondini Pratensis de uita Tamerlanis liber I. 235.
P. Callimachi Experientis de clade Varnensi libri II. 299.
Leonis Chiensis Mitilenei Episcopi De capta Constantinapoli liber I. 313.
Isidori cardinalis Ruteni De capta Constantinapoli. 327.
Incerti autoris De capta Chalcide siue Nigroponto. 330.
Marci Antonii Sabellici de clade Sontiaca liber I. 332.
Coriolani Cepionis de rebus Petri Mocenici Imp. Veneti contra Turcas gestis libri III. 341.
Guilelmi Canoersin De oppugnatis a Turca Constantinapoli Nigroponto, Rhodo ex commentarijs Braitenbachij liber I. 369.
Eiusdem de captione Hidrantis urbis. 381.
Marini Barleti de Scodrensi urbe a Turca expugnata libri III. 382.
Henrici Penie de gestis Sophi contra Turcas epistola. 441.
Jacobi Fontani Brugensis de bello Rhodio libri III. 444.
Melchioris Soiteri a Vinda de bello Pannonico libri II. 502.
Aloisij Armerij De Guleta et Tuneto expugnatis liber. 532.
Joannis Etrobij De Tunicee urbis et Gulete expugnatione liber I. 547.
Joannis Crispi Aegei maris Ducis De Naxo insula a Turca expugnata epistola. 590.
Nicolai Villagagnoni de expeditione ad Argieram liber I. 595.
Joannis Martini Stelle de Turcarum in Hungaria anno 1543. et 44 gestis epistola. 604.
Eiusdem de Alba Regali a Turcis expugnata epistola. 614.

Item De Altenburgi siue Owar munitione. 621.
Item De munitione Vrbis Wienne. 664.
Joannis Cristophori Calueti Stelle De expugnato Aphrodisio. 628.

Impressum Basilee, per Ludouicum Lutium Stellum, Anno Domini 1556.

Joannis Tzetze Variarum Historiarum liber Versibus politicis ab eodem conscriptus et Pauli Lacisij Veronensis opera ad uerbum Latine conuersus.

Impressum Basilee, per Joannem Oporinum, Anno Domini 1546.

312 Joannis Cuspiniani De Consulibus Romanorum Commentarij.

7051A Prefertur his Commentarijs Sexti Ruffi V. Consularis rerum gestarum Pontificum Romanorum, deque accessione Imperij Epitome cum Scolijs eiusdem Cuspiniani.

Magni Aurelij Cassiodori Senatoris Chronicon siue de Consulibus Romanis libellus passim Cuspiniani commentarijs insertus.

AVSTRIA

Joannis Cuspiniani cum omnibus eiusdem Marchionibus, Ducibus, Archiducibus ac rebus preclare ad hec usque tempora ab eisdem gestis.

Eiusdem Oratio protreptica De bello Turcis inferendo, Item de interitu Ludouici Regis Vngarie Deque Dotibus Regni Vngarie.

Accessit Chronicon Magistri Alberti Argentinensis, Incipiens a Rudolpho primo Habspurgensi usque ad sua tempora.

Impressa omnia Basilee, Anno Domini 1553. per Oporinum et Heruagium.

Regum, Consulum, Dictatorum ac Censorum Romanorum Fasti vna cum Triumphis Actis a Romulo Rege usque ad Tiberium Cesarem Carolo Sigonio auctore.

Eiusdem de Nominibus Romanorum liber.

Kalendarium uetùs Romanum e marmore descriptum et Pauli Manutii de ueterum dierum ordine opinio, eiusdemque interpretatio literarum, que in Kalendario non ita faciles ad intellegendum uidebantur.

Impressum Venetijs, per Paulum Manutii Aldi filium, anno 1555.

313 Commentariorum Reipublice Romane illius, in exterijs prouincijs belli (...?) quisite,
7051B constitute Libri Duodecim. In quibus Limitum omnium (...?) Magistratus Munera
Deest tam militaria quam ciuilia (...?) vniuersa. Legiones (...?) Autore Wolfgang.

Das Buch N° 313 Got Doctor Latz wollen emendirn und anderss drugkhen. Dorumb ich das hab weg geben. (Textus Germanicus loco eraso legitur.)

314 Gothorum Sueonumque Historia Autore Joanne Magno Gotho Archiepiscopo Vpsa-
7052 lensi.

Impressum Rome, apud Joannem Mariam, Anno Domini 1554. Vide librum No. 329.

315 Martini Cromeri de Origine et Rebus gestis Polonorum libri Triginta. Adiecta est in fine
7053 eiusdem Autoris Funebris Oratio Sigismundi Regis Vitam compendiose complexa.

Impressum Basilee, per Joannem Oporinum, anno Domini 1555.

Rerum Moscouiticarum Commentarij Sygismundi liberi Baronis in Herberstain etc. Continentes sequentia:

Item Russie et que nunc eius Metropolis est Moscouie descriptio.

De Religione quoque uaria inserta sunt et que nostra cum religione non conueniunt.

Item Cronographiam (?) denique totius Imperij Moscici et Vicinorum quorundam mentionem, quis denique excipiendi et tractandi Oratores disseritur.

Itineraria quoque Duo in Moscouiam sunt adiuncta.

Cum indice.

Impress. Basilee, Anno Domini 1551. per Joannem Oporinum.

316/7054 Santis Pagnini Lucensis Isagoge ad Sacras litteras liber Vnicus.
Eiusdem Isagoge ad misticos Sacre scripture sensus libri XVIII.
Impress. Colonie, Anno Domini 1540.

317/7055 Antonini Archiepiscopi Florentini Ordinis Predicatorum Hystoriarum siue Chronicorum opus Tribus Tomis discretorum.
Excusum Lugduni, anno Domini 1517.

Quorum Prima Pars usque ad Constatinum Imperatorem et Syluestrum papam, secunda usque ad tempora Henrici VI. Imperatoris et Innocentij IIII. Pape, tertia exinde usque ad sua tempora et quoad uixerit. Sunt autem totius Operis Tituli XXIIII, qui rursus per capita diuiduntur, quorum perioche sunt iste.

Tituli primi tomi:

1. De prima et secunda mundi etate.
2. De tertia etate mundi.
3. De quartta etati mundi.
4. De quintta etate mundi.
5. De sexta etate mundi.
6. De ecclesia militante.
7. De quibusdam imperatoribus Romanis et nonnullis pontificibus et sactis.
8. De persecutioni Diocletiani et Maximiani contra ecclesiam.

Tituli secundi tomi:

9. De Constantino Magno imperatori et alijs.
10. De doctoribus et claris uiris illius etatis.
11. De XI pontificibus, Bonifatio etc. et de regno Persarum, Gothorum, Hunorum, Longobardorum et Francorum.
12. De Joanne papa primo et alijs.
13. De XXII summis pontificibus et imperatoribus et sanctis.
14. De summis pontificibus et imperatoribus.
15. De religiosis et anachoritis.
16. De XXXX summis pontificibus et de regibus et imperatoribus.
17. De summis pontificibus et imperatoribus per annos C. et de quibusdam sanctis et bellis plerisque.

318/7056 Antonini Archiepiscopi Tomus Tertius Historiarum siue Chronicorum.

Tituli tertii tomi:

18. De religiosis quibusdam et de scriptis eorum.
19. De summis pontificibus et imperatoribus et alijs rebus gestis ab anno 1218. vsque ad annum 1260.
20. De summis pontificibus et imperatoribus et bellis Caroli contra hostes ecclesie ab anno 1265. vsque 1305.
21. De summis pontificibus et imperatotibus et rerum uarijs mutationibus.
22. De summis pontificibus et imperatoribus et scismatibus et bellis diuersis.
23. De ordinibus mendicantibus ac initijs eorum et primo de predicatorum institutione.
24. De institutione ordinis minorum per Franciscum ac eius gestis et fratrum suorum.

Dictonarium trilingue in quo scilicet Latinis uocabulis in ordinem alphabeticum digestis respondent Greca et Hebraica, Hebraicis adiecta sunt magistralia et Chaldaica, Opere et labore Sebastiani Munsteri congestum.
Impress. Basilee, Anno 1530. per Henricum Petrum.

319/7057 Explicationes Euangeliorum et Epistolarum que Dominicis diebus more usitato proponi in Ecclesia populo solent, in Tabulas redactae Autore Joanne Spangenbergo Comitatus Mansfeldensis superintendente. Addite sunt et Euangeliorum de Sanctis Tabule eodem autore.

Locorum Veteris et Noui Testamenti communium Tabule per Joannem Ruthenum.

Impress. Basilee, per Joannem Oporinum, Anno 1555.

320/7058 Hieronimi Cardani Mediolanensis medici De Rorum Varietate libri XVII.

Impress. Basilee, per Henricum Petrum, Anno 1557.

321/7059 Claudij Aeliani Prenestini Pontificis et Sophiste Qui Rome sub impreratore Antonino Pio uixit, Meliglossus aut Melitphongus ab orationis suauitate cognominatus Opera que extant omnia Grece Latineque e regione, cura et opera Conradi Gesneri Tigurini.

De Animalium natura libri XVII Petro Gillio gallo et Conrado Gesnero heluetio interpretibus recogniti et tertia fere parte aucti ad Grecos et manu scriptos libros.

Varie Historie libri XIIII Justo Vulteio Vueterano interprete recogniti.

De militaribus ordinibus instituendis more Grecorum liber I a Francisco Robertello Vtinensi in Latinum sermonem uersus et picturis ab eodemque plurimis illustrata. Adiecta est etiam Theodori Gaze translatio.

Epistole rusticane Sebastiano Guldenbeckio Tigurino interprete.

Impress. Tiguri, apud Gesneros fratres, Anno 1556.

322/7060 Alphonsi a Castro Zamorensis ordinis minorum aduersus omnes hereses libri XIIII. Opus nunc postremo a Autore recognitum et auctum.

Impress. Antuerpie, per Joannem Steelsium, Anno 1556.

323/7061 Hereseologia hoc est Opus ueterum tam Grecorum quam Latinorum theologorum per quos omnes que per chatolicam Cristi ecclesiam grassate sunt Heresis confutantur, et summa omnia theologie capita questionesque de Trinitate, Prouidentia Dei, Creatione mundi, Angelis, Peccato, Demonibus, Generatione uerbi, Cristi duabus naturis humana et diuina, Libero arbitrio, Sacramentis, et Mundi consummatione et Juditio extremo et reliqui questiones, quos tota theologia tractat loci explicantur.

Authorum uero nomina hec sunt:

L. Celius Lactantius	Idatius Clarus
Theophilus Alexandrinus	Prosper Aquitanicus
Faustus episcopus	Rusticus diaconus
Beatus Fulgentius	Proclus episcopus Contantinapolitanus
Vincentius Lirinensis	Gelasius episcopus Romanus
Antoninus episcopus	Vigilius
Marius Victorinus	Thimotheus episcopus
Cerealis episcopus Africanus	Joannes episcopus Romanus
Agnellus episcopus	Gennadius scolarius episcopus Constantinopolitanus.

Impressum Basilee, per Henricum Petreium, anno 1556.

324/7062 In psalterium Dauidis, Joannis Baptiste Folengij Mantuani, monachi Cassinatis commentarij.

Impress. Basilee, per Michaelem Isingrinium.

325
7063 Dominici Marij Nigri Veneti Geographie Commentariorum libri XI quibus non solum Orbis totius habitabilis loca, Regiones, Prouincie, Vrbes, Montes, Insule, Maria, Flumina et cetera Vt nostro tempore sunt sita et denominata, uerum etiam omnium fere populorum et uariarum Gentium mores a ritus, tam sacri quam prophani exacte describuntur Ita ut et Strabone utilior nostris temporibus. Autor hic Doctorum quorundam iuditio merito habeatur.

Vna cum Laurentij Coruini Nouoforensis Geographia Et Strabonis Epitome per Dium Hieronimum gemuseum translata, quam adiecimus Vt quo cum Marium hunc lector conferat habeat.

Impress. Basilee, per Henricum Petri, 1557.

326
7064 Opera omnia Joannis Pici Mirandule Concordieque Comitis, sunt autem hec que ab hoc Autore scripta sunt:

Heptaplus, de Dei creatoris sex dierum opere Geneseos.

Conclusiones nongente Rome publice proposite, precipuos theologie locos et pleraque in quibus philosophorum omnis labor et studium cernitur continentes.

Apologia aduersus eos qui aliquot propositiones Theologicas carpebant.

De Ente et Vno opus in quo plurimi loci Mose, in Platone et Aristotele explicantur.

De Hominis digitate.

Ad Cristiane Vite institutionem regule siue precepta quibus homo possit uincere mundum et tentationes.

In psalmum Conserua me Domine, qui est XV Commentarius.

De Cristi Regno et vnitate huius mundi.

Epistolarum liber.

De Astrologia Disputationum libri XII.

Elegie aliquot.

In Platonis Conuiuium libri III Italice scripti.

Item Cabala Joannis Reuchlini, ad intelligenda loca quedam Pici magno usui futura lectori.

Impress. Basilee.

327
7065 Ioannis Zonare Monachi, qui olim Byzantij magnus Drungarius Excubia seu Bigle et Protosecretarius fuit Compendium Historiarum in Tres Tomos distinctum. Quorum Primus agit De Rebus Judaicis ab exordio mundi usque ad Hierosolimitanum excidium, Secundus Historiam Romanam ab Vrbe condita usque ad Constantinum Magnum breuiter complectitur, Tertius Imperatorum res gestas a Constantino Magno usque ad Alexium Comnenum tractat, Hieronimo Wolffio interprete.

Impressum Basilee, per Joannem Oporinum, Anno Domini 1557. In magno folio.

Nicete Acominati Choniate, magni Logothete Secretorum, Inspectoris et Judicis Veli, Prefecti sacri cubiculi LXXXVI Annorum Historia, videlicet ab Anno restitute salutis circiter 1117. in quo Zonaras definit, usque ad Annum 1203. Libris XIX descripta, incipiendo a Joanne Comneno, Alexij filio Vsque ad Initia Imprerij Balduini et Henrici fratrum Flandrie comitum.

Impressum Basilee, per Joannem Oporinum, Anno Domini 1557. In magno folio. Suntque hi duo Autores simul colligati.

328
7066 Joannis Sleidani De Statu Religionis et Reipublice Carolo Quinto Cesare Commentariorum Libri Viginti Quinque.

Impress. Argentorati, per Rihelios fratres, Anno Domini 1556.

329 / 7067 Historia De Gentibus Septentrionalibus earumque diuersis Statibus, Conditionibus, Moribus, Ritibus, Superstitionibus, Disciplinis, Exercitijs, Regimine, Victu, Bellis, Structuris, Instrumentis ac Mineris, metallicis et rebus mirabilibus, nec non vniuersis pene animalibus in Septentrione degentibus, eorumque natura, Autore Olao Magno Gotho Archiepiscopo Vpsalensi, Suetie et Gothie primate.

Impress. Rome, Anno Domini 1555. Vide librum No. 314.

Herodoti Halicarnasei Historiographi Libri Nouem Musarum nominibus inscripti, Interprete Laurentio Valla. Adiecta sunt aliquot folia a Conrado Heresbachio, que forte in Primo libro a Laurentio uitio Exemplaris pretermissa sunt, Item de Genere et Vita Homeri libellus a Heresbachio conuersus.

Impress. Colonie, 1537.

Annonij Monachi Bendictini quorundamque aliorum eiusdem professionis De Regum procerumque Francorum origine gestisque usque ad Philippum Libri Quinque.

Impress. Parisijs, Anno 1514.

330 / 7068 Marggraf Albrechten fernere Schrifften Wider die Bischoffe Wÿrtzburgk vnd Brandenburg, auch Stadt Nurenberg, ittem Wilhalm von Grimdtpachs Klagschrifft Wider die Bischoffe von Bamberg vnd Wyrtzburg auch Nurenberg.

Gedrugt in 1555-sten Jar.

Der Bischoff von Bamberg vnd Wÿrtzburg auch Stadt Nurenberg summarischer gegenbericht vnd Verantwurttung auff Marggraffen Albrechten legten, gros vnd Erber Leichtferttig Schmachbuech.

Gedrugt in 1556 -sten Jar.

331 / 7069 Biblia vrtiusque testamenti cum duplici translatione Vetere scilicet et noua, nec non cum annotationibus Vatabli et Bertini et Sanctis pagnini. Tomus primus noua autem uersio per Vetus testamentum est Sanctis Pagnini, In Apocriphis uero sequutus Baduellus Complutensem editionem.

Impress. Geneue, per Robertum Stephanum, Anno 1557. in folio magno.

332 Veteris Testamenti Tomus Secundus

7070 per Robertum Stephanum in magno folio.

333 Nouum Testamentum secundum Veterem translationem, nunc denuo a Theodero

7071 Bezauersum cum eiusdem annotationibus. Tomus Tertius.

Impress. per Robertum Stephanum, Anno Domini 1556. in folio maiori.

334 Concordantie Bibliorum utriusque Testamenti Veteris et Noui noue et integre.

7072 Impress. per Robertum Stephanum, Anno 1555. in magno folio.

Ad has Concordantias pertinet Biblia illa in Octauo

per Robertum Stephanum Anno Domini 1555. impressa No. 101.

335 Tomus Quintus omnium Operum Martini Luteri, secundum Catalogum sequentem:

7073 Annotationes in aliquot capita Matthei.

Commentarius super Magnificat, Canticum Marie Virginis.

Prefatio Methodica totius scripture in Epistolam ad Romanos.

Exegesis in septimum Caput prime epistole ad Corinthios.

Sermo de Matrimonio habitus Wittenberge anno 1522.

Duorum Thematum de Matrimonio analytica, quorum primum est parentes non habere ius cogendi liberos ad matrimonium, Alterum non licet liberis sine parentum consensu contrahere matrimonium.

Homilie seu enarratio in Decimum Quintum Caput prioris epistole Pauli ad Corinthios de resurrectione mortuorum.

Enarratio in Decimum septimum caput Joannis Euangeliste.

Commentarius primus in epistolam Pauli ad Galatas editus Anno 1521.
Enarrationes in duas epistolas Sancti Petri et Jude Vnam.
Commentarius in prophetam Zachariam Martini Luteri.
Enarratio Philippi Melanthonis in prophetam Zachariam.
De bonis operibus libellus.
Catechismus maior.
Catechismus minor.

Impress. Wittenberge, per Joannem Lufft, 1554. in folio.

336 / 7074 Tomus Sextus omnium Operum Martini Lutheri continens enarrationes in primum librum Mose fontem librorum propheticorum et apostolicorum.

Impress. Wittenberge, per Joannem Lufft, Anno 1556. in folio.

337 / 7075 Tomus Septimus omnium Operum Martini Lutheri continens infrascripta:
Enarrationes in Quintum, Sextum et Septimum Capita Mathei.
Enarratio Orationes Dominice Anno 1520. 99.
Enchiridion piarum precationum. Breuis expositio Decalogi. 119.
Explicatio symboli. Breuis expositio Orationis Dominice.
Siplex orandi modus. Tria symbola Criastiane fidei.
Note uere Ecclesie. Precatio contra Turcam.
Libellus de Jesu Cristo uero Iudeo et semine Abrahe, Anno 1523.
De Iudeis et eorum mendatiis. Epistola contra Sabatarios.
De Missa Priuata et Vnctione Sacerdotum.
Conciuncule quedam cuidam amico prescripte.

Sermones aliquot Latinitati donati Anno 1526.

In Euangelium de diuite epulone et Lazaro mendico.
De excidio Hierosolime Luce XIX.
Sermo quid Cristiano prestandum sit.
Sermo de tollendis abusibus ecclesie. De rebus medijs et simulachris.
De simulachris et Ciborum delectu. Sermo de fide.
Sermo in Euangelium Joannis X: Ego sum pastor bonus.
Sermo in Euangelium Marci VIII: De septem panibus.
De robore et incremento fidei ex tertio Capite ad Epheseos.
De X. leprosis Luce XVII. In Psalmum X. breuis enarratio.
Sermo de summa Cristiane uite. I. Timotheus I.
Sermo consolationis super aduentu Cristi et signis summam diem precessuris Luce XXI. Sermo de oue perdita Luce XV.
Sermo de Sacramento Eucharistie. Homilie de Baptismo.
Defensio uerborum Cene Dominice: Accipite comedite hoc est corpus meum.
De Vsura taxanda commonefactio. 418.
Adversus Papatum Rome a Sathana fundatum.
Farrago Epistolarum.
Enarratiuncula psalmi XXXVI. pro sedanda iracundia in aduersitatibus ab impijs hominibus illatis.
Commentarius in psalmum 118.: Confitemini Domino.
Supputatio annorum mundi. 555.

Impress. Wittenberge, Anno 1557. per Thomam Klug, in folio.

338 / 7076 Conradi Gesneri Historie animalium Liber Tertius, qui est de Auium natura cum Indice.

Impress. Tiguri Anno 1555. per Frosthouerum in folio.

Eiusdem historie Animalium Liber Secundus de Quadrupedibus ouiparis.

Impress. Tiguri per Frosthouerum Anno 1554. in folio.

Eiusdem Appendix historie quadrupedum uiuiparorum et ouiparorum.

Impressum Tiguri, per Frosthouerum, Anno 1554. in folio.

339 / 7077 Nicephori Calisti Xantopuli Ecclesiastici historie libri XVIII.

Impress. Basilee, per Oporinum et Heruagium, Anno 1555, In magno folio. Editus autem primum Anno 1553.

340 / 7078 De uero uerbi dei Sacramentorum et Ecclesie ministerio libri II.

De adulterinis Sacramentis Libri II.

De adulterato baptismi Sacramento, deque sanctorum deorum usu et consecrationis liber I.

De adulterata Cena Domini et de tremenda sacra misse misterijs Libri VI.

De theatrica Misse saltatione Cento ex ueteribus poetis Latinis consarcina. Autore Petro Vireto.

Impress. per Robertum Stephanum, Anno 1553. in folio.

Eiusdem De Origine, continuatione, usu, autoritate atque prestantia ministerij uerbi dei et Sacramentorum et de controuersijs ea de re in Cristiano orbe hoc presertim seculo excitatis, ac de earum componendarum ratione.

Impress. per Robertum Stephanum, Anno 1554. in folio.

341 / 7079 Von warer wesenlicher vnd pleibender Gegenwertigkeit des leibs vnd bluts Cristi nach beschener consecration, vnd derselben anbetung im hochwirdigsten heiligsten Sacrament des altars, vnd von der Communion vnder Eyner gestalt, wider yetziger Zeit entstandene vnd weith verpraite Ketzereien vnd secten, durch Joannem Gropperum archidiacon Zw Kollen.

Impress. Colonie, apud Gasparum Gennep, Anno 1556. in folio.

342 / 7080 Euangelium secundum Joannem Centum Quinquaginta Quattuor homilijs explicatum per Joannem Brentium.

Impress. Frankofurti, per Petrum Brubach, Anno 1554. in folio.

343 / 7081 Esaias propheta commentarijs explicatus Autore Joanne Brentio.

Impress. Francofurti, per Petrum Brubach, Anno 1555. in folio.

344 / 7082 In Esaiam prophetam Commentarijs editi per Vuolffgangum Dusanum.

Impress. Basilee, per Heruagium, Anno 1557. in folio.

345 / 7083 In Isaiam prophetam Commentarij Joannis Caluini ad Eduardum VI. Anglie regem.

Impress. Geneue, per Joannem Crispinum, Anno 1551. in folio.

Contiones Centum in Apocalipsim Autore Heinrico Bullingero.

Impress. Basilee, per Joannem Oporinum, Anno 1557. in folio.

346 / 7084 Harmonia ex tribus Euangelistis composita Mattheo, Marco et Luca adiuncto seorsum Joanne, quod pauca cum alijs communia habeat, cum Joannis Caluini commentarijs.

Impress. per Robertum Stephanum, Anno 1555.

In librum Psalmorum Joannis Caluini Commentarius.

Impress. per Robertum Stephanum, Anno Domini 1557. in magno folio.

347 C. Plinij Cecilij Secundi Nouocomensis quem et juniorem uocant Epistolarum libri X,
7085 Vna cum eiusdem Panegyrica Oratione Traiano imperatori dicta cum Commentarijs Ioannis Marie Catanei.

Eiusdem de Viris in re militari et administranda Republica illustribus liber, Conradi Lycostenis enarrationibus illustratus.

Impres. Basilee, per Frobenium, Anno 1552. in folio.

348 Gulielmi Rondeletij De piscipus marinis liber XVIII, in quibus uere piscium effigies
7086 expresse sunt.

Impress. Lugduni, apud Matthiam Bonhomme, Anno 1554. in folio.

Eiusdem vniuerse aquatilium historie pars altera cum ueris ipsorum imaginibus.

Impress. Lugduni, apud Matthiam Bonhomme, Anno 1555. in folio.

349 Georgij Agricole De re metallica libri XII, Quibus Offitia Instrumenta, Machine, ac
7087 omnia denique ad metallicam spectantia describuntur et per effigies suis locis insertas, adiunctis Latinis, Germanicisque apellationibus ob oculos ponuntur.

Eiusdem De animalibus subterraneis Liber ab Autore recognitus Cum Indicibus diuersis.

Impress. Basilee, per Frobenium, anno 1556. in folio.

Eiusdem de re metallica Libri XII in lingua Germanica per Philippum Bechium.

Impress. Basilee, Anno 1557. per Frobenium, in folio.

350 In omnes Marci Tullij Ciceronis Orationes, quod quidem extant doctissimorum Viro-
7088 rum enarrationes, In vnum ueluti corpus collecte ac partim etiam antea, partim nunc primum in lucem edite.

Catalogum uero singulorum a prefatione reperies.

Impress. Basilee, per Oporinum, Anno 1553. in duobus Tomis, Nomina Commentatorum propter pluralitatem adscribi non potuerunt.

351 Joannis Ludouici Vivis Valentini Opera in duos distincta Tomos, quibus omnes ipsius
7089 lucubrationes quotquot unquam in lucem editas uoluit complectuntur, preter Commentarios in Augustinum de Ciuitate Dei seorsim impressos.

Contenta in primo Tomo sunt sequentia:

De ratione studij puerilis.
Exercitatio lingue Latine.
De conscribendis epistolis.
De ratione dicendi libri III.
De consultatione.
Declamationes VII.
Pompeius fugiens.
Fabula de homine.
Liber in pseudodialecticos.
Prelectiones IIII in uaria.
Aedes legum.
Isocratis oratio arepagitica.
Isocratis Nicocles.
De corruptis artibus tomi III.
De explanatione cuiusque essentie liber I.
De censura ueri.
De instrumento probabilitatis liber I.
De disputatione liber I.
Interpretatio allegorica in Bucolica Virgilij.
Prefatio in Georgica Virgilij.
In Suetonium quedam.

Catalogus librorum Joannis Ludouici Vivis in Secundo Tomo contentorum:

De initijs, sectis et laudibus philosophie liber I.
Anima senis siue prelectio in librum Ciceronis de Senectute
Somnium siue prelectio in somnium Scipionis Ciceronis.
Vigilia ad somnium Scipionis.
Introductio ad sapientiam.

Satellitium animi uel simbola.
Genetliacon Jesu Cristi.
De tempore quo natus est Cristus.
Veritas fucata seu in triumphum Cristi prefatio.
Jesu Cristi triumphus.
Clipei Cristi descriptio.
Virginis deipare ouatio.
In 7 psalmum penitentia meditata.
De passione Cristi meditatio.
Excitationes animi in deum.
Commentarius in orationem domini.
De sudore Jesu Cristi sacrum diurnum.
De ueritate fidei Cristiane libri V.
De anima et uita libri III.
De offitio mariti liber vnus.
De institutione femine Cristiane.
De concordia et discordia.
De pacificatione liber vnus.
De conditione uite Cristianorum sub Turca.
De subuentione pauperum.
De communione rerum ad Germanos inferiores.
Epistole uarie.

Omnia cum indice.

Impress. Basilee, per Episcopium, Anno 1555. in folio.

352 Georgen Fursten Zw Anhalt etc. Thumprobst Zw Magdeburg vnd Meyssen Predigen
7090 vnd andere schrifften zusammen zogen.

Impress. Wittenberg, durch Hans Krafft, Anno 1555.

353 Harmonia ex tribus Euangelistis composita Matheo, Marco et Luca, Adiuncto seorsum Ioanne, quod pauca cum alijs communia habeat, cum Joannis Caluini Commentarijs.

ist nitt da

Impress. Geneue, Anno 1555. per Robertum Steffanum.

In librum Psalmorum Joannis Caluini Commentarius.

Impress. Geneue, Anno Domini 1557. per Robertum Stephanum.

354 Heinrici Bullingeri Conciones Centum in Apocalipsim Joannis Euangeliste.

Deest

Impress. Basilee, anno Domini 1557. per Oporinum.

Joannis Caluini commentarij in Isaiam prophetam.

Impress. Geneue, per Joannem Crispini, Anno Domini 1551.

355 Kayser Hainrychs des Vierdten, Hertzogen Zw Francken vnd am Rheyn etc. funfftzig
7091 Jarige Historia, Von seynem leben vnd thaaten was sich bey seinen Zeytth Zugetragh, was schwaren widerstandts Er auch von etlichen Bapsten vnd wider In erwelten Konigen erlitten hot, Durch Johann Stumpff beschriben.

Impress. Anno 1556. In Zürich.

Ferdinandi Cortesij von dem Newem Hispanien, Szo Im meer gegen Nidergang Im 1520 vnd 1524, Auch von andern landtschafften Indie von dem 1536 bis auff das 1542 Jar erfunden worden, Vnd von Xisto Betuleio vnd Andrea Diethero verdeutzscht.

Impress. Augspurg, Im 1550-ten Jar.

Handel Buech, Darin angezaigt wirdt, welcher gestalt in den fürnemsten Hendel Stedten Europe, allerley wahren anfencklich kaufft, Dieselben wider mit nutz verkaufft, Wie die Wexel gemacht, Pfund, Ellen vnd Muntz vberall verglichen, Vnd Zw welcher Zeit die Mergkten gewonlich gehaltten werden, Durch Lorentz Meder von Marnburg

Impress. Nürnberg, 1558.

Zwifach Buech haltten, sampt seinem Giornal Durch Wolffgang Schweyker von Nürnberg.
Zwyfacher Giornal bezaichent mit dem +
Vndterricht vnd erklerung des Haupt Buechs.
Zwyfach hauptbuech bezaichent mit wie hernach †
Impress. Nürnberg. Anno 1548. per Petreium.
Gesprech Zierlichs schreyben Durch Johann Newdorffer Zw Nürnberg. 1549.
Petri Montij Exercitiorum atque Artis militaris collectanea in Tres libros distincta.
Impress. Mediolani, Anno domini 1508.

356/7092 1. Ordnung vnd Artikel der Landtgericht des Hertzogthumbs OsterReich vnder der Ens, durch Khayser Maximilian auffgericht Anno domini 1514.
2. Reformation vnd ernewerung der Landgerichts ordnung, szo weillend Khayser Maximilian In Osterreich vnder der Ens, auffgericht hot, durch Konig Ferdinandus Anno 1540.
3. Gerichtz Ordnung des Landtrechten des hertzogthumbs Osterreich vnder der Ens. Anno 1540.
4. Gerichtz process vnd ordnung des herzogtumbs Osterreich vnder der Ens Anno 1557.
5. Ordnung des landtrechten In Osterreich ob der Ens. 1535.
6. Des Furstentumb Steyer bestatigung der Newen Reformation des landgerichtz alda 1533.
7. Des Hertzogtumbs Crayen vnd der angeraichten Herschafften vnd graffschafften der windischen Marg, Metling, Isterreich vnd Karst Landtgerichtz ordnung Anno 1535.
8. Die New Policei ordnung der Handwercher vnd dienstvolck der Nider Osterreichischen lande Anno 1527.
9. Policei ordnung vnd satzung in der Stadt Wien auff die Handthleut daseblst von newem auffgericht Anno 1527.
10. Ordnung vnd reformation gutter policei In Niderosterreich 1542.
11. Ordnung vnd reformation gutter policei In den 5 Niderosterreichischen landen vnd graffschafft Görtz auffgericht vnd ernewert 1552.
12. New Muntz ordnung sampt Valuirung der gulden vnd silbren Muntzen In Osterreich Anno 1552.
13. Der Stadt Wien Ordnung vnd freyhaitten Anno 1526.
14. Ordnung vnd mass wie die frembden vnd ausslendischen khaufleut Ire waren Burgern vnd gesten Zw Wien hingeben vnd verkhauffen sollen. 1536.
15. Der Kron Behem vnd derselben Zugethonen Furstenthumen vnd landen, als Merhern, Schlesy, ober vnd nider Lausitz bewilligung, wie es mit der Schatzung Irer gutter vnd bewilligten kriegsvolk soll gehaltth werden. 1541.
16. Der Niderosterreichische Erblandt sampt Graffschaft Görtz Auffgerichte vergleichung vnd anlag des werdtz, szo neben der Kron Behem beschlossen worden. 1542.
17. Mulner vnd Becken ordnung Zw Wien Anno 1534.
18. Ordnung Mall vnd Beckenwerchs im landt ob der Ens.
19. Fewer Ordnung Zw Wien Anno 1534.
20. Ornung der Weiczerll, Hawer vnd ander Weingartleut Zw Wien Anno 1534.
21. New fisch ordnung der Stadt Wien Anno 1557.
22. Infection ordnung der Stadt Wien Anno 1551. vnd 1552.

23. Ordnung der Oeler, Greusler, Wildpratter, Gansler, Haringer, Hunnerayerer, Khassstecher vnd Schmaltzler Zw Wien.
24. Burgerlicher Aydt der Statdt Wien in gemain Artikell.
25. Newe hilff vnd bewilligung der Ro. Ko. Mayestat von den Stenden In Osterreich vnder der Ens auff das 1557. Jar, neben anderer hilff bewilliget worden.
26. New Ordnung hilff vnd anlag der landschafft Steyer, neben anderer Irer Hilff auff das 1557. Jar allein bewilliget worden.
27. Ro. Ko. Mayestet Mandat, die Newe hilff belangendt Anno 1556.
28. Ro. Ko. Mayestet Mandat die Religion belangendt 1538.
29. Decreta et constitutiones Regni Polonie Anno 1538.
30. Ro. Ko. Mayestet Bergordnung Im Jochamstahll sampt andern vmligenden sylber berwergken Anno 1558.
31. Ro. Ko. Mayestet Zyn Berg ordnung auff die Bergwerke Hengst etc. 1558.
32. Mer Zw Schlachenwaldt etc. 1558.
33. Ro. Ko. May. New Zoll vnd auffschlag auff alle Waren Anno 1558.

357/7093 Ecclesiastica hystoria integram Ecclesie Cristi ideam, quantum ad Locum Propagationem, Persequutionem, Tranquillitatem, Doctrinam, Hereses, Ceremonias, Gubernationem, Schismata, Synodos, Personas, Miracula, Martiria, Religiones extra ecclesiam et, statum Imperij politicum attinet, complectens per Illiricum etc.
Impress. Basilee, 1559. per Oporinum.

358/7094 Prodigiorum ac Ostentorum Chronicon Que preter nature ordinem motum et operationem et in superioribus et his inferioribus mundi regionibus, ab exordio mundi usque ad hec nostra tempora acciderunt.
Impress. Basilee, per Henricum Petri, Anno 1557. in folio. per Conradum Licostenem Rubeaquensem.

359/7095 Joannis Huss et Hieronimi Pragensis Historia et monumenta partim annis superioribus publicata, partim nunc in lucem edita cum scriptis et testimonijs multorum, qui tractationum omnium in Sinodo Constantiensi conscij fuerunt.
Impress. Norimberge, per Montanum, Anno 1558.

Catalogus prime partis:

Historia de actis et martirio Ioannis Hus in concilio Constantiensi.
Explicatio simboli, decalogi, orationis dominice.
De matrimonio.
De cognitione et dilectione dei.
De tribus hostibus hominis et 7 peccatis mortalibus.
De penitentia, sacramento corporis et sanguinis domini.
De sanguine Cristi sub specie vini a laicis summendo.
De sufficienta legis Cristi ad regendam ecclesiam.
Sermo de fidei sue elucidatione.
De verbis pax huic domini.
Alius sermo de pace.
LXVIII epistole Ioannis Hus et aliorum tempore concilij Constantiensis.
Narratio de initijs et progressu certaminum Joannis Hus cum factione pontificia.
Tenor appellationis ab archiepiscopo Pragensi ad papam contra combustionem librorum Joannis Wiklef.
Epistole quo tempore Joannes Hus per excommunicationem Praga abierat.
De libris hereticorum legendis.
Actus pro defensione libri Joannis Wicleff de trinitate.

Replica contra Anglicum Joannis Stokes, Wiclefi calumniatorem.
Defensio quorundam articulorum Joannis Wiclef.
De ablatione bonorum temporalium a clericis.
Joannes Hus de decimis.
Replica contra occultum aduersarium.
Replica contra predicatorem Pilsnensem.
Questio de arguendo clero pro contione.
De quinque offitijs sacerdotis.
Determinatio questionis cum suo tractatulo de omni sanguine Cristi glorificato.
Tractatus de corpore Cristi.
Tractatus de tribus dubijs factis in Holonnitz.
Questio de credere.
Bulla indulgentiarum Joannis XXIII. pro subsidio contra Ladislaum regem Apulie.
Alia bulla commissarijs data de erectione crucis contra Ladislaum.
Questio de indulgentijs siue de cruciata pape Joannis XXIII.
Contra bullam Joannis XXIII.
Opusculum de sex erroribus.
Tractatus de ecclesia.
Responsio ad scripta Stephani Paletz.
Responsio ad scripta Stanislai de Znoyma.
Refutatio scripti octo doctorum theologie.
Repetitio Joannis Jessinetz pro defensione cause Joannis Hus.
Liber de Anticristo et membrorum eius anatomia.
Liber de regno, populo, vita et moribus Anticristi.
De sacerdotum et monachorum abhorrenda abominatione desolationis in ecclesia Cristi.

Catalogus scriptorum secunde partis:

Historia gestorum Cristi ex 4 euangelistis in vnum collecta.
Historia passionis Cristi ex 4 euangelistis collecta.
Contiones synodice.
Sermones viginti octo.
Explicatio in septem priora capita prime epistole Pauli ad Corinthios.
In septem epistolas apostolorum canonicas.
Enarrationes in aliquot psalmos.
De corpore Cristi in sacramento altaris, quod non creatur nec incipiat esse.
De adoratione et contra imaginum adorationem.
Narratio historica de condemnatione et supplitio Joannis Hus.
Carmen quoddam Joannis Hus de cena domini.
Narratio de Hieronimo Pragensi Constantie exusto.
Scriptum queddam Poggij de Hieronimo Pragensi.
Sermo habitus in memoriam nouorum martirum Joannis Hus et Hieronimi.
Adsertio communionis sub vtraque spetie vniuersitatis Pragensis.
Reuocatio cuiusdam monachi Pragensis de vna spetie sacramenti.
Testimonium vniuersitatis Oxoniensis de doctrina et vita Joannis Wicleff.

360/7096 Sachsenspiegel Lateinisch vnd Deuczsch mit Summarijs vnd newe Additionibus Zusamen bracht, sampt den Glossen durch Cristof Zobel.
Impressum Leipzig, anno 1561. vber sehen worden.

361 Institutiones. Ausszugung etlicher kayserlicher Rechten durch Andream Perneder.
7097 Impress. Ingolstat, Anno 1561.
Gerichtz Process Andree Perneder.
Impress. Anno 1561. Ingolstat.
Lehen Recht vertheutzschung. Ittem Gerichtliche Practica aller Malafitz, ader Peinlichen sachen.
Impress. Ingolstat, Anno 1561.
Von straff vnd Pen aller malefitz Handlung dicti Andreas Perneder.
Impress. Ingolstat, Anno 1561.
Summa Rolandina, Das ist ein kurtzer bericht von Contracten vnd Testamenten.
Impress. Ingolstat, Anno 1561.

362 Der Rechten Spiegel Aus Naturlichen, Gaistlichen, Weltlichen Vnd andern gepreuchli-
7098 chen rechten, auch des Reichs Constitutionibus Durch Justinum Gobler.
Impress. Franckfurt, Anno 1558.
Dienstparkhaitten Statlicher vnd Bawrischer Erbaygungen, durch Martinum Pegium.
Impressum Ingolstat, 1561.
De Jure Emphiteutico, Bawernlecht, die man sunst nent Erbrecht, Durch Martinum Pegium.
Impressum Ingolstat, Anno 1559.
Kayser Karls Peinlich gerichtz Ordnung.
Impress. Frankfurt, Anno 1559.

363 Caroli Sigonij fasti Consulares ac Triumphi acti a Romulo usque ad Tiberium Cesarem.
7099 Eiusdem in fastos et triumphos Commentarius.
Eiusdem de Nominibus Romanorum Liber.
Antiquatum Romanarum Pauli Manutij liber de Legibus.
Impress. Venetijs, Anno 1557.
Fasti et Triumphi Romanorum a Romulo usque ad Carolum V. Cesarum, Regum, Consulum, Dictatorum, Magistrorum Equitum, Tribunorum, militum Consulari potestate, Censorum Imperialium et aliorum magistratuum Romanorum cum Orientalium, tum Occidentalium, Auctore Onuphrio Panuinio.
Impress Venetijs, Impensis Jacobi Strade, Anno 1557.

364 Commentarij siue Annales rerum Flandricarum libri XVII, Autore Jacobo Meyero.
7100 Impress. Antuerpie, Anno 1561.
De Orbis terre Concordia Libri Quattuor Gulielmi Postelli.

365 Justiniani Philosophi Opera Joachimo Perionio interprete.
7101 Impress. Parisijs, Anno 1554.
Ad Senatum Romanum defensio pro Cristianis.
Pro Cristianis ad Neronem Imperatorem defensio.
Oratio Parenetica ad Gentes.
De Monarchia liber.
Expositio fidei de vera rectaque confessione, Id est de S. eiusdemque sancta trinitate liber.
De Questionibus a Cristianis Gentibus positis liber.
Questionum quas Gentes Cristianis ponunt de eo quod corpore uacat et de deo ac mortuorum resurrectione explicationes.
Eiusdem de necessarijs questionibus ad Cristianos.
De quorumdam Aristotelis decretorum infirmatione.
Questiones Gentibus posite.

366 / 7102 Pantheon siue Vniuersitatis libri, qui Chronici appellantur XX. Omnes omnium seculorum et Gentium tam Sacras quam prophanas Historias complectentes per Gotfridum Viterbiensem conscripti.

Impress. Basilee, per Jacobum Parcum, Anno 1559.

Chronicon Monasterij Hirschaugiensis Ordinis Sancti Benedicti, per Joannem Tritehemium Abbatem Spanheimensem.

Impress. Basilee, per Jacobum Parcum, Anno 1559.

Onuphrij Panuinij Veronensis fratris Eremite Augustiniani Romanorum Principum et eorum quorum maxima in Italia Imperia fuerunt libri IIII.

Eiusdem de Comitijs Imperatorijs liber:

Item Imperij Romani diuisio in Occidentale et Orientale cum alterius excidio eiusque per Carolum Magnum et Othonem restitutio.

Impress. Basilee, per Henricum Petri, Anno 1558.

367 / 7103 Petri Justiniani Patritij Veneti Aloysij F. Rerum Venetarum ab Vrbe Condita Historia. Libri XIII.

Impress. Venetijs, Anno 1560.

368 / 7104 Vere Alchimie artisque metallice citra enigmata doctrina certusque modus, scriptis tum nouis, tum veteribus nunc primum et fideliter maiori ex parte editis comprehensus. Guilelmus Gratarolus.

Impress. Basilee, per Henricum Petri, Anno 1561.

369 / 7105 Confessio Catholice fidei Cristiana, vel potius explicatio quedam confessionis a patribus prouintiarum Gnesnensis et Leopoliensis in Regno Polonie facte, anno 1551. Authore Stanislao Hosio.

Impress. Wienne, Anno 1561.

1/7108 Digestorum seu Pandectarum Juris Ciuilis Tomus Primus, quod uulgo Digestum Vetus appellant Justiniani Imperatoris, cum Annotationibus.
Impressum Parisijs, Anno 1538.

2/7109 Digestorum seu Pandectarum Juris Ciuilis Secundus Tomus, quod uulgo Digestum Infortiatum appellant, cum Annotationibus Expositore Accursio.
Impr. Parisijs, anno 1538.

3/7110 Digestorum seu Pandectarum Imperatoris Justiniani Tomus Tertius, quod Digestum Nouum uocant, cum Casibus Francisci Accursij glosse insertis ac plurimorum scholijs Vnius cuiuscunque legis sensum obscurum elucidantibus. Locata est in calce operis arbor Exceptionum siue Figura cum sua declaratione Petri Rebussi.
Impress. Parisijs, anno 1535.

4/7111 Codicis Justiniani Libri Nouem, In quorum margine notatur lectionum varietas. Adiecta sunt huic Operi hec:
Catalogus Consulum Romanorum tum ad discernenda Constituionum tempora necessarius, tum ad vniuersam Romanam Historiam cognoscendam mirum in modum utilis.
In C. Note literarum prout per omnes Condicis libros legende sunt in principio pagine V.

5/7112 Justiniani Romanorum Imperatoris Volumen, vt peculiari uocabulo nuncupant, totius Juris Ciuilis uelut Colophon ac complementum Cum Andree Altiati ac Pyrrhi Anglebermei Annotationibus, in tres presertim libros Codicis. Ad cuius Calcem nomina Feudorum Arborem cum declaratione Petri Rebussi.

Contenta in hoc volumine:

Autenticorum liber in Nouem Collationes distinctus.
Tres postremi libri Codicis Justiniani scilicet X., XI., XII.
Liber Feudorum, qui nonnullis Collatio decima dicitur.
Constitutiones Federici Secundi imperatoris.
Extrauagantes Due Henrici Septimi imperatoris.
Libellus de Pace Constantie.
Impressum Parisijs, Anno Domini 1536.

6/7113 Institutiones legales per Tribonianum Sacri Palatij Exquestorem et magistrum ex uarijs priscorum Jureconsultorum Commentarijs collecte et in Quattuor Digeste libros, In quibus omnium que ad utriusque Juris notitiam spectant seu elementa reperies vna cum Accursij glossematis.
Impresse Parisijs, Anno 1531. in 4-to Mediano.

7/7114 Decretum aureum D. Gratiani Monachi Ordinis Sancti Benedicti scripsit post Juonem episcopum Carnotensem dictum, Volumen Decretorum ex ueterum statutis, sanctionibus et scriptis Quo Juris Canonici professores in Scolis utuntur, ab Eugenio Papa tertio approbatum, cuius Titulus est Concordantia discordantium Canonum libri IIII, Claruit temporibus Henrici Quartti Anno 1120.
Adiecte Canones Penitentionales.
Vita Gratiani Autoris scabiosi scilicet monachi.
Impressum Parisijs, anno 1518. in Quartto Mediano.

8 / 7115 Decretales Diui Pape Gregorij Noni cum multiplicibus Tabulis et repertorijs, ad materias quascunque promptissime inueniendas.
Annexe sunt insuper locupletes Concordantie.
Opus Decretalium diuisum est in Quinque libros uel partes, Vt in principio in Glossa videre licet, cum Argumentis eorundem.
Vnde uersus Prima ministros dat et ritus offitiorum.
Altera dat testes et cetera iuditiorum.
Tertia de rebus et uita presbiterorum.
Quarta docet quales sint nexus iuditiorum, alij coniugiorum.
Vltima de uitijs et penis tractat eorum.

Vel sit breuius

Index. Juditium. Clerus. Sponsalia. Crimen.
Vita Gregorij Pape Noni maximi nebulonis.
Impressum Parisijs, Anno 1516. in Quartto Mediano.

9 / 7116 Sexti libri Decretalium in Concilio Lugdunensi per Bonifatium Octauum editi compilatio Summarijs, Diuisionibus, Casibus longis ac quibusdam alijs additionibus illustrata.
Vita Bonifatij Octaui Hominis iniquissimi per omnes gradus perfectissimi.
Tabula Rubricarum secundum ordinem Alphabeti.
Impress. Parisijs, Anno 1517. in Quartto Mediano.
Clementis Pape Quinti Constitutiones vna cum profundo apparatu Joannis Andree. Casus literales, Notabilia et glossarum diuisiones complexe, Que quidem Constitutiones loco Septimi libri Decretalium sunt, quem Joannes XXIII., eius Successor publicauit, Qui uulgariter nominatur Codex Clementinarum liber I.

Vide bibliothecam folio 178.

Vita Clementis pape.
Constitutiones Viginti Joannis pape XXII., Quas Extrauagantes nominant, Cum familiari Apparatu Zenselini de Cassanis adiectis patentibus summarijs, dataque singulis apta situatione nec pretermissa glossarum utili explicatione.
Impress. Parisijs, Anno Domini 1517. in Quartto Mediano.

10 / 7117 Joannis Jouiani Pontani Opera omnia soluta oratione composita, Tribus Tomis distincta, Quorum Primus Tomus ad mores formandos spectat, continetque libros sequentes:

De Obedientia libri V.
De Fortitudine libri II.
De Principe liber.
De liberalitate liber.
De Beneficentia liber.
De Magnificentia liber.
De Splendore liber.
De Conuiuentia.
De Prudentia libri V.
De Magnanimitate libri II.
De Fortuna libri III.
De Immanitate. liber.

Impressa Venetijs, per Aldum, Anno 1518. in Quarto.

11 / 7118 Joannis Jouiani Pontani Operum soluto sermone scriptorum Tomus Secundus:

1. De Aspiratione libri II
2. Charon Dialogus.
3. Antonius Dialogus.
4. Actius Dialogus.
5. Aegidius Dialogus.
6. Asinus Dialogus.
7. De Sermone libri Sex.
8. De Bello Neapolitano libri VI.

Impress. Venetijs, ab Alldo, Anno 1519. in Quarto.

12 / 7119 Joannis Jouiani Pontani Operum Tomus Tertius soluta oratione conscriptorum.
Centum Sententie Ptolomei ad Syrum fratrem, a Pontano e Greco in Latinum translatae atque exposite.
De Rebus celestibus libri XIIII.
De luna liber imperfectus.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1519. in Quarto.

13 / 7120 Libri de re rustica:
M. Catonis liber I.
M. Terentij Varronis libri II.
L. Iunij Moderati Columelle libri XII.
Eiusdem de Arboribus liber separatus ab alijs.
Palladij Rutilij Tauri Aemiliani Viri illustris libri XIIII.
De duobus dierum generibus scilicet de Vmbris et Horis.
Index rerum. Index Grecarum dictionum.
Enarrationes priscarum uocum.
Impress. Basilee, per Heruagium, Anno 1535. in Quartto.

14 / 7121 Opera Pomponij Leti:
Romane Historie compendium ab interitu Gordiani Junioris usque ad Justinum Tertium.
De Romanorum magistratibus.
De Sacerdotijs.
De Jurisperitis.
De legibus.
De Antiquitatibus Vrbis Rome libellus Pomponio adscriptus.
Epistole aliquot familiares.
Pomponij Vita per Marcum Antonium Sabellicum.
Impress. Argentorati, Anno 1515. in Quarto.
Leonis Baptiste Alberti Florentini De Re edificatoria libri Decem per Capita distincti, nonnullis e textu rebus insignibus depromptis et in margine annotatis, cumque Indice Capitum et rerum scitu dignarum.
Impress. Parisijs, Anno 1512. in Quartto.
Diogenis Laertij De Vitis, Decretis et Responsis celebrium philosophorum Libri Decem, Ambrosio quodam monacho Italo interprete.
Excusi Parisijs, Anno N(escio?), in Quartto.

15 / 7122 Conspiratio Boemorum contra regem ipsorum Ferdinandum et Acta in Germanico.
Impressa Prage, Anno 1548. in Quarto.

16 / 7123 Sextus philosophus Platonicus De Medicina Animalium, Bestiarum, Pecorum et Auium, cum Scholijs Gabrielis Humelbergij.
Impressum Tiguri, anno 1539. in Quartto.
Quinti Sereni Samnionici Poete et Medici De Re Medica siue morborum Curationibus liber cum Gabrielis Humelbergij commentarijs.
Impress. Tiguri, Anno 1542. In Quarto.
Apitij Celij de Obsonijs et Condimentis, siue Arte Coquinaria libri Decem cum Gabrielis Humelbergij annotationibus.
Impress. Tiguri, Anno 1542. in Quarto.
Antonij Muse De Herba Vetonica liber I.
L. Apulei de medicaminibus herbarum liber I Cum commentariolo Gabrielis Hummelbergij.
Impress. Tiguri, Anno N(escio?) In Quartto.

17/7124 Opusculum de Mirabilibus Noue et Veteris Vrbis Rome, editum a Francisco Albertino.
Impress. Lugduni, Anno 1520. in Quartto.

Formulare Instrumentorum, necnon Ars Notariatus cum tabulis subiunctis pro ijs qui solent Instrumenta edere et componere.
Impress. Argentine, Anno 1516. in Quartto.

Aegidij Tschudi Claronensis De prisca ac uera Alpina Rhetia cum cetero Alpinarum Gentium tractu descriptio.
Impress. Basilee, apud Isingrinium, Anno 1538. in Quartto.

Historia Batauica cum Appendice De Vetustissima nobilitate Regibus ac Gestis Germanorum, Rapsodo Gerardo Nouiomago.
Impress. Argentorati, Anno 1530. in Quartto.

Catalogus Ducum Regumque Boemorum, in quo summatim gesta singulorum singulis Distichis continentur. Insuper Addite eorum faties Iconice et ad uiuum deliniate, Autore Martino Cutheno.
Impress. N(escio?) Anno 1540. in Quartto.

De Monetarum potestate simul et utilitate libellus Gabrielis Biel. Accessit eiusdem Argumenti Materia ex libello Joannis Aquile Jurisconsulti. Item De Valore Numismatum priscorum secundum monetam Norenbergensem, autore Bilibaldo Pirkheimero.

Epistola De nouatione monete.
Impressum Norenberge, Anno 1542. in 4-to.

Acta Juditiorum inter F. Jacobum Hochstraten Inquisitorem Coloniensem et Joannem Reuchlin.
Impress. Hagenoe, Anno 1518. in 4-to.

Oratio protreptica Joannis Cuspiniani de bello Turcis inferendo, deque interitu Ludouici regis et Dotibus Hungarie.

18/7125 Iani Pannonij Quinqueecclesiensis Episcopi Sylua Panegirica ad Guarinum Veronensem, preceptorem suum. Et eiusdem Epigrammata.
Impressa Basilee, per Frobenium, Anno 1518. in quarto.

De admirandis in Hungaria aquis Hypomnematione, Authore Georgio Wernero.
Impress. Wiene, 1551. in Quarto.

Libellus de Lapidibus pretiosis Marbodei Galli carmine editus.
Impress. Wienne, Anno 1511. in Quarto.

Lapidarium omni uoluptate refertum et Medicine plurima notatu dignissima experimenta complectens, Incerto Autore.
Wienne editum et impressum anno N(escio?), in Quartto.

Joannis Tritemij Abbatis Spanheimensis De Septem Secundeis id est Intelligentijs siue Spiritibus Orbes post Deum mouentibus recondissime scientie et eruditionis libellus, multa scituque digna mira breuitate in se complectens arcana, ad Maximilianum Imperatorem.
Excusum Frankforti, Anno 1545.

In primum et secundum Caput libri Trigesimi Plinij Commentarius naturalis Magie compendiariam rationem complectens, Cui adiecta de fascinationibus Disputatio. Item de Incantatione et Adiuratione collique suspensione Epistola incerti Autoris, Vna cum Joannis Tritemij in libros suos Steganographie Epistola apologetica a quibusdam Anonymis excerpta.
Impress. Wirtzburgi, Anno 1548. in Quartto.

Deutzsche Arithmetica Inhaltendt die hausrechnung, Deutzsche Coss vnd kirch Rechnung durch Michel Stifel.

Impress. Nurnberg, Anno 1545. in Quattro.

Eccius dedolatus cuiusdam sub ficto nomine libellus famosus.

Impress. in Vtopia.

Hieronimi Balbi opusculum Epigrammatum.

Impress. Wienne, Anno Domini 1494. factus tandem Episcopus Gurcensis.

Libellus de Minutijs phisicis et practicis Astronomice, arithmetice regulis collectus ab Henrico Vuelpio.

Colonie, 1544.

Libellus de communibus et usitatis Arithmetice practice Regulis conscriptus ab Henrico Vuelpio Lingensi, in academia Rostachiana.

Impress. Colonie, Anno 1544. in Quartto.

19/7126 Epigrammata Thome Mori Britanni.

Impress. Basilee, Anno 1520.

Deest Henrici Bebelij libri Facetiarum et Carminum atque prouerbiarum cum Prognostico perpetuo Practica nominata.

Impress. Argentorati, Anno 1514, in Quarto.

Margarita Facetiarum, Que continet
- Alphonsi Arragonie Regis Vafre dicta.
- Item Prouerbia Sigismundi et Friderici tertij Romanorum imperatorum.
- Item Tropi siue Sales Joannis Keisersberg contionatoris Argentinensis.
- Marsilij Ficini de Sole opusculum.
- Hermolai Barbari orationes.
- Facetie Adelphine.

Impress. Argentine, Anno 1509. in Quartto.

Epistole Obscurorum Virorum, nil preter lusum et iocum continentes in paleas, feces et quisquilias ac quibus sese Barbari quidam et elingues scioli iactitant etc.

Impress. Berne.

Lamentationes Obscurorum Virorum non prohibite per sedem apostolicam Ortwino Gratio auctore, cum apologia eiusdem.

Impress. Colonie, Anno 1518. in Quartto.

Ex Obscurorum Virorum Salibus cribratus Dialogus, in quo introducuntur Colonienses Theologi tres et tres Celebres Viri.

Impress. apud Antipodas, in Quartto.

De fide Concubinarum in Sacerdotes questio accessoria causa ioci et urbanitatis in Quodlibeto Heidelbergensi determinata.

De fide Meretricum in suos Amatores Questio minus principalis Vrbanitatis et facetie causa in fine Quodlibeti Haidelbergensi determinata. In Quartto.

Parabolae Alani seu Doctrinale altum cum luculenta carmina ac sententiarum expositione.

Impress. Argentorati, Anno 1519.

Apitij Celij de Re Coquinaria libri X.

Impress. Venetijs, 1493.

Omnes Patriarchatus, Archiepiscopatus, et Episcopatus totius Ecclesie catholice, siue omnium Prouintiarum, tam Orientalium, quam Occidentalium Nationum.

Impress. Wienne, In Quarto.

20
7127 Vom Schem Hamphoras vnd Vom Geschlecht Cristi Luce (...?) Martini Luteri.
Impress. Wittenberge, Anno 1544. in 4-to.

Der gantz Judisch glaub, aller Satzungen, Ceremonien, gebethen, haimliche vnd offentliche gepreuch, szo die Juden durch das gantz Jar haltten, Mith gegranttem Argumenten Wider Iren glauben durch Antonium Margaritam hebreischen Leser
Zw Leipczig, Anno 1531. in Quartto.

Liber Historiarum partium Orientis, siue Passagium Terre Sancte Haythono Ordinis premonstratensis Authore, scriptus Anno Domini 1300.
Impress. Haganoe, Anno 1529. in Quartto.

Compendiosa quedam nec minus lectu iocunda descriptio Vrbis Hierusalem, atque diligens omnium locorum Terre Sancte in Hierosolimis adnotatio per quendam Gabrielem Vngarum Ordinis Franciscani congesta.
Impress. N(escio?), Anno 1521. in Quarto.

Vita et gesta Joannis de Capistrano Ordinis Fratrum minorum et Bernardini Senensis olim discipulus.
Impress. Wienne, Austriae, Anno 1523. in Quarto.

21
7128 Nicolai de Clemangis De Lapsu et Reparatione Justitie.
Eiusdem Disputatio super materia Concilij Generalis.

Libellus apostolorum Nationis Gallicane cum constitutione Sacri Concilij Basiliensis et Arresto curie Parlamenti super Annalis non soluendis.
Impress. Wienne, Anno 1519. in Quarto.

Nicolaus Clemangis Archidiaconus Baiocensis, Doctor etc. De corrupto Ecclesie statu, Quibus rationibus Res ecclesiastica creuerit et Pietas decreuerit.
Impress. N(escio?), in Quartto.

De Emendatione Ecclesie libellus a Petro de Aliaco Cardinali Cameracensi, Patribus olim in Concilio Constantiensi congregatis oblatus, jussu Cesaris Sigismundi congregatis Anno Domini 1415. mense Nouembris.
Impress. N(escio?), In Quarto.

Aduersus Papatum Rome a Satana fundatam Martini Luteri.
Impress. N(escio?), Anno 1545. in Quartto.

Wider das Bapstum Zw Rom vom Teuffel gestifft Martini Luteri.
Impress. Wittenberg, Anno 1545. in Quarto.

Der Barfuser Munche, Ewlen Spiegel vnd Alcoran aus Irem aigen Buech libro Conformitatum gezogen durch Erasmum Albertum cum prefatione Luteri.
Impress. Wittenberge, 1542.

Hailtumb Zw Sant Steffan Zw Wien, Szo man Jarlich am Sontag noch Ostern Zaigt hot, Dorin die Silbren klainot alle contrafet sein.
Impress. Wienne, Anno 1514. in 4-to.

De Quattuor Heresiarchis Ordinis Predicatorum de observantia nuncupatorum, apud Suitenses in Ciuitate Bernensi combustis Anno Cristi 1509.
Impress. N(escio?), in Quarto.

22
7129 Manuale Curatorum Predicandi prebens modum tam Latino, quam uulgari, passim quoque Gallico sermone practice illuminatum cum certis alijs ad curam animarum pertinentibus, Autore Vlricho Surgant
Impress. Argentorati, Anno 1520. in Quartto.

A Januale Parrochialium Sacerdotum Continet sequentia capita:

De sancta Sinodo.
De Sacramento Baptismatis.
De Sacramento Confirmationis.
De Sacramento Altaris.
De Sacramento Confessionis.
De Sacramento Ordinis.
De Sacramento Matrimonij.
De Sacramento extreme Vnctionis.
De negotijs et Offitijs clericorum.
De immunitate ecclesiarum et rerum ad eas pertinentium.
De obseruatione Jeiuniorum.
De festiuitatibus.
De Bisexto.
De Die Pasche.
De ieiunijs 4 temporum
De sententia excommunicationis.

Impressum Norinberge, Anno 1512. in Quartto.

Liber Hymnorum in metra redactorum cum breui interpretatione Henrici Bebelij.

Impress. Hagnoie, Anno 1517.

Sequentie de tempore et sanctis per totum Annum.

Impresse Argentine, Anno 1516. in Quartto.

Vocabularis Predicantium dictus Variloquus, qui uerbum polisemon ac equiuocum lingua Germanica multifariam exponit, per Joannem Melberium Geroltzhofiensem collectus.

Impress. Argentorati, Anno N(escio?).

23/7130 Opera Antonij Mancinelli Veliterni cum quibusdam in locis commentaria explanatione Ascensij.

Impress. Lugduni, Anno 1511.

Donatus melior 2.
Catonis Carmen de Moribus 14.
Carmina poetica de Virtutibus 61.
Libellus de Arte

Epitoma seu Regule Constructionis titulis 13 hoc ordine Personalia uerba, Impersonalia, Aduerbia localia, Infinita, Gerundia, Supina, Distributiua, Partitiua, Relatiua, Interrogatiua, Comparatiua, Superlatiua, Participia Figure. 71.

Summa Declinationum Quinque De Patronimicis uarijs, Vnus, totus, Solus, Vllus et similia. De numeralibus, De compositis e duobus rectis, Ex recto et obliquo, Ex duobus genitiuis, A quis et a qui deducta, composita pronomina. 85.

Thesaurus de uaria Constructione Verborum et Nominum iuxta ordinem Alphabeti. 93.

Spica Voluminum Quattuor De Declinatione ijsdem fere capitibus et ordine ut supra in Summa Declinationum, ijsdem quoque Versibus repetitis, sed hic nulla est prosa oratio et meris constat hexametris, Carmen De Generibus nominum, De Preteritis, De Supinis. 106.

Versilogus eodem genere Carminis De Quantitate Inprimis Medijs et Vltimis sillabis, De Pedibus et Generibus aliquot Carminum Et de Dictionibus que sillabas generales habent. 168.

Carmen De Figuris, Vnamquamque figuram, uersibus explicatam scholia sermone soluto sequuntur. 183.

Flores Vocabulorum id est Electis Vocabulis, Quorum hi sunt Tituli: 195.

De Nominibus per A. B.
De Verbis per A. B.
De Participio.
De Pronomine.
De Prepositione.
De Aduerbio.
De Interiectione.
De Coniunctione.
De Ortographia.

Epitome seu portus elegantiarum ex Laurentio Vallensi, Est autem ueluti lexicon quoddam, in quo uaria Vocabula ordine Alphabeti enumerantur, cum explanatione, quomodo elegantur, usurpentur, construantur ac inuicem differant. 244.
Lima decorationis in Vallam cum Ascensiana subnotatione. 299.
Scribendi et Orandi modus, artis Oratorie studiosis admodum necessarius, Cuius subsequentes sunt tituli: 305.

Orationis initium.
Epistola quid et vnde dicitur.
Epistolare offitium quid.
Epistolarum genera.
Epistole modus et qualitas.
Littera et littere.
Bine littere due epistole.
Calende, none, idus.
Quot dies nonas, idus mensis habet?
De V partibus artificiose eloquentie.
De phrasi elocutione.
De laude et vituperatione.
De memoria.
De pronuntiatione.
Discendum esse.
Studendi modus.
Lectio qualis.
Discipulorum offitium.
Preceptoris offitium.
Preceptoris' contubernium.

Vocum proprietates Tituli 21 ex Donato, Gellio, A Pediano, Macrobio, Cicerone, Vegetio, Capro, Festo Pomponio, Mo. Marcello, Cicerone, Lactantio.
De vita sua, Patria, Parentibus et Studijs. 326.

24/7131 Margarita Philosophica Cui insunt sequentia.
Impressa Argentine, Anno Domini 1512. in Quartto.

Institutio Grammatice Latine.
Precepta Logices.
Rhetorice informatio.
Ars memorandi Rauennatis.
Beroaldi modus componendi epistolas.
Arithmetica.
Musica plana.
Geometrie principia.
Astronomia cum quibusdam de Astrologia.
Philosophia naturalis.
Moralis philosophia cum figuris.

Appendix Matheseos in Margaritam Philosophicam, Qua continentur sequentia.
Grecarum literarum institutiones.
Hebraicarum literarum rudimenta.
Musice figurate institutiones.
Architecture et perspectiue rudimenta.
Quadrantum Varie compositiones.
Astrolabij Messahab compositio.
Astrolabij Geographici compositio.
Formatio torqueti.
Formatio polimetri.
Vsus et utilitates eorumdem omnium.
Figura Quadrantis poligonalis.
Synonima ex Cicerone excerpta et alijs Autoribus ex omnibus partibus orationis grammatice secundum ordinem Alphabeti constructis que in humanum usum aut quomodum euenire possunt.
Oratio Francisci Mutinensis de poetica excellentia.

Impressum Wienne, Anno 1513. in quartto.

Liber Jordani Nemorarij De Ponderibus proportiones XIII et earundem demonstrationes, multarumque rerum Rationes complectens.
Impressum Norinberge, Anno 1533. In Quartto.

25/7132 Lasari Bayfij Annotationes in Legem II. De captiuis et postliminio reuersis, in quibus tractatur De Re Nauali.

Eiusdem Annotationes in tractatum De Auro et Argento legato, quibus Vestimentorum genera et Vasculorum explicantur, His omnibus Imagines ab antiquissimis monumentis desumptas ad argumenti declarationem subiuncte.

Antonij Thylesij De Coloribus Libellus, a Coloribus Vestium non alienus.

Impressa sunt hec Basilee, per Frobenium, Anno 1537.

Libellus de Compositione Regularum pro Vasorum mensuratione, Deque arte ista tota theorice et practice per Henricum Gramateum Erphorem.

Impressus Wienne, Anno 1518. In Quartto.

Vlrichi Hutteni Equitis super interfectione propinqui sui, Joannis Hutteni equitis deploratio.

Eiusdem ad Ludouicum Huttenum Super Interemptione filii Consolatoria.

In Vlrichum Wirttenbergensem Orationes V.

In eundem Dialogus, cui titulus Phalarismus.

Apologia pro Phalarismo et aliquot ad Amicos epistole.

Ad Franciscum Galliarum Regem epistola, ne causam Wirttenbergensem tueatur exhortatioria.

Hoc Vlrichi de Hutten Equitis Germani Inuectiuarum cum alijs quibusdam in Tirannum Wirttenbergensem opus.

Excusum in arce Stekelberk, Anno 1519. in Quartto.

Libellus Palephati Greci autoris Quo aliquot Veteres fabule, vnde tracte sint narratur.

Impressus Wienne, Anno 1514.

26/7133 Francisci Marij Grapaldi Parmensis De Partibus Aedium Lexicon utilissimum cum indice libri Duo.

Impressi Parme, Anno 1516. in 4-to.

Primi libri capita X:

1. Paries, vestibulum, janua, limen, sera, atrium, peristilium et porticus.
2. Cauedium, puteus, cisterna, fons, siphonculus, antlia, harpax.
3. Cella vinorum et eius genera defrutum, omphatium, acetum, lora, flocces, vappa, torcular, tinea, colum, infundibulum.
4. Cellarium caseus, succidia, perna, sumen, vulua suilla, lucanica axungia, butirum, oleum, mel, sal, ouum, saccarum, aromata
5. Hortus, olera uaria, alieque plante.
6. Piscina et aquatilium genera multa.
7. Leporarium et uarie quadrupedes.
8. Stabulum, jumenta, canis et instrumenta, ornamentaque ac huiusmodi veterinaria.
9. Ornithones cum uarijs auibus.
10. Therme, piscine et que pertinent ad balnea uel sudatoria.

Libri secundi capita XII.

1. Scale, contignatio, pauimentum, procestrium.
2. Basilica.
3. Cenaculum, fenestra, laquearium, aliaque uasa et supellex mensaria cum bellarijs et arborum fructibus esculentis.
4. Coquina, culina, ignis, focus, caminus, prune, et quecunque uasa aut organa culinaria sunt.
5. Gynetium, speculum, colus, acus, cunabula.

6. Cubiculum, lectus, scamnum, calcitra, ceruical, puluius, toralia, gausape auleo, conopeum, cubitus, pectem, sudarium, auriscalpium, vnguenta, arca, vestis, alueus, loculi, lucerna, horogolium, matula, latrina.
7. Valetudinarium et uarij morbi corporis eiusque partium.
8. Sacellum.
9. Bibliotheca et quicquid ad eam pertinet.
10. Armamentarium, quod arma telaque uaria continet.
11. Granarium cum frugibus et leguminibus, vannus, cribrum, sextarius, radiunculus.
12. Turris, transtra, tibicines, delitia, templum, imbrices, pectinatum, stillicidum, subgrandia, culmen.

De Verborum expluatione que in libro de partibus Aedium continentur.
Aldi Pij Manutij Institutionum Grammaticarum libri IIII.
Erasmi Roterodami De Octo partium orationis constructione Opusculum.
Impressa Venetijs, per Aldum, Anno 1523. in Quartto.

27/7134 Aldi Manutij Romani Grammatice Institutiones Grece.
Impresse per Aldum, Venetijs, Anno 1515. in Quarto.
Eiusdem institutionum grammaticarum libri quattuor Latine, in quibus habentur precipua hec:

In primo:

De grammatice partibus.
De nomine.
De generibus nominum.
De inflexione nominum.
De casuum terminatione.
De heteroclitis.
De pronomine.

In secundo:

De verbo.
De inchoatiuis et reliquis deriuatorum verborum spetiebus.
De inflexione verborum.
De preteritis et supinis.
De aduerbio et ceteris orationis partibus.

In tertio:

De constructione uerborum, aduerbiorum, localium participiorum, Nominum
De figuris dictionis duodecim et constructionis octo.

In quarto:

De quantitate syllabarum.
De pedibus metrorum a bissillabis usque ad hexasillabos 124 Grece et Latine.
De uersu hexametro, pentametro, jambico, dimetro, trimetro, tetrametro, jambico choliambo.
De carmine bucolico.
De hendecasillabo Saphico et phaletio.
De trochaico tetrametro catalectico.
De metro Sotadeo.
De metro ithyphallico etc.

Eiusdem opusculum, in quo he

De literis Grecis et diphtongis et quemadmodum ad nos ueniant.
Abbreuiationes, quibus frequenter Greci utuntur.
Oratio Dominica.
Salutatio ad D. virginem.

Simbolum apostolorum.
Euangelium D. Johannis.
Aurea carmina Pit.
Phocilidis poema ad bene beateque uiuiendum.
Introductio ad Hebraicam linguam.
De constructione Erasmi Roterodami.

28/7135 Epistole diuersorum Grecorum Philosophorum, Oratorum, Rhetorum Sex et Viginti, Quorum nomina sequuntur:

Synesius,	Diogenes,	Theophilactus.
Demosthenes,	Crates,	Aelianus,
Plato,	Anacharsis,	Aeneas,
Aristoteles,	Euripides,	Procopius,
Philippus,	Theano,	Dionisius,
Alexander,	Melissa,	Lysis
Hippocrates,	Mya,	Amasis,
Democritus,	Alciphron,	Musonius.
Heraclitus,	Philostratus,	

Impress. Venetijs per Aldum. In Quartto

29/7136 Lexicon Greco-Latinum In usum Juuentutis Grecarum literarum studiosis. Opera Petri Dasipodij.
Impress. Argentorati, Anno 1539. in Quartto.

30/7137 Jacobi Fabri Stapulensis Elementa Musicalia Quattuor libris demonstrata.
Impress. Parisijs, Anno 1551. in Quartto.

De Arte Canendi ac uero Signorum in Cantibus usu libri Duo, Autore Sebaldo Heyden.
Impress. Norimberge, 1540.

Ad Musicam practicam introducto non modo Precepta sed exempla quoque ad usum puerorum accomodata Conscripta ab Henrico Fabro Lichtenfeldensi.
Impress. Norinberge, 1550.

Nicolai Fabri Vuolazani Rudimenta musice, Sed edita per Joannem Auentinum.
Impress. Auguste, Anno 1516. in 4-to.

Vtilissime Musicales Regule necessarie Plani Cantus simplicis Contrapuncti, rerum factarum, tonorum usualium, necnon artis accentuandi tam speculatiue quam practice Epistolas et Euangelia.
Impresse Parisijs, Anno 1516. in Quartto.

De Arte Bibendi libri Tres, Autore Vincentio Obsopeo.
Impressi Norimberge, Anno 1536. in Quartto.

31/7138 Therentius Latinus Cum Commentatione in lingua Tuscana, exponens Verba Latina de uerbo in Tuscano, Autore Joanne Fabrini Florentini.
Impress. Venetijs, Anno 1548. in 4-to.

32/7139 Musurgia seu Praxis Musice. Illius primo que Instrumentis agitur certa ratio Ab Othmaro Luscimo Argentino libri II absoluta.

Eiusdem de Concentus poliphoni id est ex Pluriuarijs uocibus compositi, canonibus Libri Duo.
Impress. Argentorati, 1536.

Epitome Vtriusque Musices actiue a Joanne Volkmerio ex uarijs autorum elucubrationibus in Duos libros congesta.
(Impress.) 1538.

Musica gedeuczscht vnd ausgezogen durch Sebastian Virdung von Amberg Und alles gesang aus den noten In die Tablaturen, diser dreier Instrumenten, Der Orgeln, Lautten vnd Floten transferirn Zulernen kurzlich gemacht.

Musica theutsch auff die Instrument der grossen vnd klainen Geygen, auch lauten, welcher massen die mit grundt vnd art Irer Composition aus dem gesang in die Tablatur zuordnen vnd zusetzen ist sampt verborgener application vnd kusnt.

Impress. Nurenberge, Anno 1537. in Quarto.

Musica vnd Tablatur auff die Instrument Geygen vnd lautten durch Hans Gerle lauttenmacher zw Nurenberg gemert.

Impress. Nurenberge, anno 1546. in 4-to.

33 Messahale Antiquissimi ac laudatissimi inter Arabes Astrologi libri Tres, Quorum,
7140 contentus est.

Impress. Norimberge, 1549. in 4-to.

Primus: De reuolutione Annorum Mundi.
Secundus: De Significatione Planetarum in Natiuitatibus.
Tertius: De Receptione.

De Elementis et Orbibus celestibus liber Messahale, Cui adiectum est Scriptum Cuiusdam Hebrei de Eris seu Interuallis Regnorum et de diuersis Gentium annis ac mensibus.

Item ijsdem de Rebus Scriptum cuiusdam Saraceni, Continens preterea precepta ad usum Tabularum Astronomicarum utilissima.

Impress. Norimberge, Anno 1549. in Quartto.

Scripta clarissimi Mathematici Joannis Regiomontani de Torqueto, Astrolabio Armillari, Regula magna Ptolomei, Baculoque astronomico et Observationibus Cometarum.

Item Obseruationes motuum Solis ac Stellarum tam fixarum, quam erraticarum.

Libellus Georgij Peurbachij de Quadrato Geometrico.

Impress. Norimberge, Anno 1544. in Quartto.

Epitome totius Astrologie conscripta a Joanne Hispalensi Hispano astrologo.

Impress. Norimberge, Anno 1548. in Quartto.

Henrici Glareani De Geographia liber Vnus.

Impressus Friburgi Prisgoe, Anno 1551. in Quartto.

34 Rudimenta Astronomica Alfragrani.

7141 Albategnius Astronomus De motu Stellarum ex obseruationibus tum proprijs tum Ptolomei, omnia cum demonstrationibus geometricis et additionibus Joannis de Regiomonte.

Oratio introductoria in omnes scientias Mathematicas Joannis de Regiomonte Patauij habita cum Alfraganum publice prelegeret.

Eiusdem introductio in Elementam Euclidis.

Impress. Norimberge, Anno 1537. in Quarto.

Hieronimi Cardani De Supplementorum Almanach liber I.

Eiusdem de Restitutione temporum et motuum celestium libellus I.

Geniture LXVII insignes casibus et fortuna cum expositione.

Impress. Norimberge, anno 1543. in Quartto.

Opus Astronomicum Jacobi Fabri Stapulensis cum explanatione Cristiani Sculpini Gangeltensis.

Impress. Colonie, 1516.

Alkabitius Astronomie Juditiarie principia tractans cum Joannis Saxonij commentario. Additis Annotationibus Petri Turrelli.

Tractatus Turrelli de cognoscendis infirmitatis.

Impress. Lugduni, Anno nescio, in quartto.

Sphere Materialis siue Globi Celestis, Das ist Des Hymmels lauff grundliche ausslegung, szouil Zw de Astronomia dienet, Joannis Driandri genant Eychman Marpurgensis verdeuscht.

Impress. Marpurg, Anno 1539. in Quartto.

Procli Diadochi Hypotiposis Astronomicarum positionum Grece, Que est omnium, que in Almagesto Ptolomei demonstrantur compendium, ad reminiscentiam conducens plurimum.

Impress. Basilee, Anno 1540. In Quartto.

35/7142 Albumasar Astrologus alio nomine Japhar libri Octo De magnis Coniunctionibus annorum reuolutionibus ac eorum profectionibus Titulus alias huiusmodi est. Hic est liber Indiuiduorum superiorum in Summa De significationibus super accidentia que efficiuntur in mundo de presentia eorum respectu ascendentium inceptionum coniunctionalium et aliorum, et sunt 8 Tractatus Editus a Japhar astrologo qui dictus est Albumasar.

Impress. Venetijs, Anno 1515. in Quarto.

Alchabitius cum Commento, Titulus alius huiusmodi est Libellus Isagogicus Abdilazi id est serui gloriosei dei qui dicitur Alchabitius, ad magisterium Juditiorum astrorum, uel ad scrutanda Stellarum magisteria, Interpretatus a Joanne Hispalensi, Scriptumque in eundem a Joanne Saxonie editum anno 1331.

Impress. Venetijs, Anno 1512. In Quartto.

Omar Tiberiallis Astronomi liber De Natiuitatibus et interrogationibus.

Impress. Venetijs, Anno 1503. in 4-to.

Albubatris astrologi, magni Alchasili filij liber genethliacus siue de natiuitatibus.

Excusus Norimberge, 1540.

Antonij De Montulmo De Juditis Natiuitatum liber additionibus Joannis de Monte Regio illustratus.

Impress. Norimberge, 1540.

Libellus Joannis Verneri Nurenbergensis super Vigintiduobus elementis conicis.

Eiusdem Commentarius seu paraphrastica enarratio in Vndecim modis confitiendi eius Problematis, quod Cubi duplicatio dicitur.

Eiusdem commentatio in Dionisodori problema, quo data Sphera plano sub data secatur ratione.

Alius modus idem problema confitiendi ab eodem Joanne Vernero nouissime compertus demonstratusque.

Eiusdem de motu Octaue Sphere Tractatus Duo.

Eiusdem summaria enarratio Theorice motus Octaue Sphere.

Impressum Norimberge, Anno 1522. in Quartto.

Tabella Sinus recti per gradus et singula minuta diuisa, Ad tabulas directionum Joannis de Regio Monte necessariasque cum quibus exemplis partes eiusdem tabelle multum concordant.

Impressum Cracouie, Anno 1514.

36/7143 Ephemeridum opus Joannis Stoeffleri Justingensis mathematici A capite Anni Redemptoris Cristi 1532. In alias XX proxime subsequentes ad ueterum imitationem elaboratum.

Impress. Venetijs Anno 1532. in Quartto.

Ephemeris Joannis Schoneri pro Anno 1532. supputata. Adiecta instructione pro intelligenda Ephemeride.
De Juditijs erigendis.
De Electionibus communibus.
Canones natiuitatum.
Impress. Norimberge, in Quartto.

37/7144 Cosmographicus liber Petri Apiani Mathematici integritati restitutus per Gemmam Phrisium.
Eiusdem Gemme Phrisij libellus De locorum describendorum ratione et de eorum distantijs inueniendis.
Impress. Antuerpie, anno 1533. in Quartto.
Horologiographia Sebastiani Munsteri recognita et aucta atque locupletata.
Impress. Basilee, anno 1533.
Noui Annuli Astronomici per Joannem Driandrum Mathematicum nuper Anno 29 excogitati.
Impress. Marpurgi, Anno 1530.

38/7145 Messahalah De scientia motus Orbis.
Impress. Norimberge, 1504.
Higinij Astronomi De mundi et sphere ac utriusque partium declaratione Cum planetis et uarijs signis historiatis.
Impressis. Venetijs, Anno 1517. in Quartto.
Opusculum de Sphera Joannis de Sacrobusto.
Theorice planetarum excellentissimi Astronomi Georgij Purbachij quo Joanne de Monte Regio olim usque est preceptore.
Impress. Wienne, Anno 1518. in quartto.
Introductorium compendiosum in tractatum Sphere materialis Joannis de Sacrobusto, quem abbreuiauit ex Almagesti Ptolemei per Joannem Glogouiensem recollectum.
Impress. Argentine, Anno 1518.
Globi Stelliferi siue Sphere, Stellarum fixarum usus et explicationes, Quibus quicquid de primo mobili demonstrari solet, id uniuersum continetur, Directionum autem ipsarum, quas uocant ratio accuratissima est exposita Autore Joanne Schonero Carolstadiensi.
Impress. Norinberge, Anno 1533. in Quartto.
Globus mundi. Declaratio siue descriptio mundi et totius orbis terrarum, globulo rotundo comparati, ut sphera solida etc. ab Americo reperta.
Sphera mundi. Ein anfang vnd fundament der Astronomi aus den altten Astronomis durch Joannem de Sacrobusto ins latein zusamen zogen, durch Conradum Hainvogel von Nurenberg verteutscht in 4 tail getailt, des himmels lauff sampt allengestirn leuhtlicher aus beigesaczten figuren Zuerlernen.
Impressum Argentine, anno 1539. in quartto.
Sphera materialis Germanice.
Impress. Norinberge, Anno 1516.
Das Planetenbuech Von natur, eygentumb vnd wirkung der 7 planet vnd 12 Zaichen, auch 28 Mansionibus etc.
Impress. Argentine.
Introductorium Astronomie Cracouiense elucidans Almanach.
Impressum Cracouie, Anno 1513. In Quartto.
Elementale Geometricum, ex Euclidis geometria a Joanne Vogelin Hailpronnensi decerptum.
Impressum Wienne, Anno 1528. in Quartto.

Cosmographice aliquot descriptiones Joannis Stoffleri. De sphera cosmographica hoc est De Globi terrestris artifitiosa structura.

De duplici terre proiectione in planum hoc est qua ratione commodius charte chosmographice, quas Mappas mundi uocant, designari queant per Joannem Driandrum Mathematicum.

Impress. Marpurgi, Anno 1537. In Quartto.

39/7146 Cosmographia Petri Apiani per Gemman Frisium apud Louanienses Mathematicos, iam demum ab omnibus vindicata mendis ac nonnullis est locis aucta.

Impressa Antuerpie, Anno 1545.

Gemme Frisij De Radio Astronomico et Geometrico liber, in quo multa quae ad Geographiam, Opticam, Geometricam et Astronomiam utilissimi sunt, demonstrantur.

Antuerpie, 1545.

Introductio in Ptolemei Cosmographiam, longitudinibus et latitudinibus Regionum et Ciuitatum celebriorum.

Epitoma Europe Aene Syluij.

Situs et distinctio partium totius Asie per brachia Tauri montis ex Asia.

Particularior minoris Asie descriptio ex eiusdem Pij Asia.

Sirie compendiosa descriptio ex Isidoro.

Africe breuis descriptio ex Paulo Orosio.

Terre Sancte et Vrbis Hierusalem apertior descriptio Anshelmi Ordinis minorum.

Impressa Cracouie, Anno 1519. in Quartto.

Scripta Joannis Regiomontani De Torqueti, Astrolabio etc.

Impressa Norinberge, Anno 1544. Vide numerum 33. in Quartto.

L. Gaurici libellus, in quo hec et pleraque alia continentur:

De arcu et sinu 100 000 particularium.
Tabula positionum ad latitudines 37. et 41. Graduum.
Tabula latitudinis lune cum eius problemate.
Tabula declinationis partium signiferi secundum Almeonem.
Latitudines Ciuitatum ex ordine alphabeti.
Latitudo ortus in Sphera recta.
Canon fabricandi Tabulam quantitatis dierum.
Tabelle et canones faciliter reperiendi horas planetarias.
Tabella et Canon inuestigandi altitudinem Θ in meridie.
Tabule et Canones supputandi locum solis.
Tabule supputandi controuersiones annuas, menstruas ac diurnas.
Tabella Joannis Blanchini pro supputandis conuersionibus.
Thema Celi cum horis horologij trifariam fabricare.
Tabula conuertendi horas in Gradus.
Tabula conuertendi horas in Minuta, in Annos ac Menses.
Per tabulas domorum directiones elicere.
Tabella nouiter lucubrata pro directionibus.
Tabule multimode progressionum cuiusque mensis ac dierum.
Tabella utilis pro dirigendo in conuersionis themate.

Impressa Venetijs, Anno 1524. In Quartto.

Joannis Schoneri Opusculum Astrologicum ex diuersorum libris pro studiosorum utilitate collectum, Sequentia continens:

Instructio intelligende Ephemeridos.
Isagoge Astrologie iuditiarie.

De electionibus communibus.
Canones succincti natiuitatum.
Tractatus integer electionum Laurentij Bonicontrij.
Assertio contra calumniatores Astrologie Eberhardi Schleusingeri.

Impress. Norimberge, Anno 1539. in Quartto.

Tabule resolute De supputandis Syderum motibus Joannis Virdungi Haffurdi, Ex quibus omnium Syderum motus tam ad preterea quam ad futura quantumvis longa tempora facile calculari possunt.

Impresse, Norimberge, Anno 1542. in Quartto.

Perspectiua Communis Ideo sic dicta, quae contineat elementa τηξ ωπτικηξ In hac enim doctrina inchoate disputationes philosophorum de natura et proiectione radiorum uisus, luminum, colorum et formarum absoluuntur, In quibus et de Speculis tractatur per Georgium Hartman Norinbergensem emendata et demonstrationibus restituta.

Impressa Norimberge, Anno 1542. In Quartto.

40 Arithmeticæ integræ libri Tres Authore Michaele Stifelio.

7147 Impresse Nurenberge, Anno 1544. in Quartto.

Rechenbuch von der Welschen vnd Deutschen pracktik auff allerley fortteil vnd behendigkeit mit erklerung viller Exempeln auff mancherlei art vnd weiss nach der kurtz vnd vorteil Zumachn Michaelis Stifelij.

Impress. Nurenberge, Anno 1546.

41 Computus Chirometralis, Qui et Ecclesiasticus dicitur, a Joanne Glogouita magistro
7148 Cracouiensi emendatus et explanatus.

Impressus Cracouie, Anno 1507. In Quartto.

Computus nouus et Ecclesiasticus totius fere Astronomie fundamentum pulcherrimum continens Cleruo non minus utilis quam necessarius, cum Additionibus quibusdam adiectis.

Impressus Wienne, Anno 1520. In Quartto.

Computus cum Commento, qui alias sic inscribitur in libello: Incipit Computus Manualis a magistro Aniano metrice compilatus ad ignorantiam temporis expellendam.

Impressus Lugduni, 1504.

Ars Arithmetica Joannis Martini Silicei in theoricen et praxim scissa, omni homini conditioni perquam utilis et necessaria.

Impressa Parisijs, Anno 1514. in Quartto.

Henrici Glareani De geographia liber Vnus.

Impressus Friburgi Prisgoie, Anno 1539. In Quartto.

Introductio Jacobi Fabri Stapulensis in Arithmeticam diui Seuerini Boetij pariter et Jordani.

Ars supputandi tam per calculos quam per notas arithmeticas suis quidem regulis eleganter expressa Judoci Clichtouei.

Questio haud indigna De numerorum et per digitos et per articulos finita progressione ex Aurelio Augustino.

Epitome rerum Geometricarum ex Geometrico introductorio Caroli Bouilli.

De Quadratura Circuli demonstratio ex Campano.

Impressa Colonie, Anno N(escio?), in Quartto.

Orontij liber De Geometria practica siue de practicis longitudinum, planorum et solidorum, hoc est linearum superficierum et corporum mensionibus, alijsque mechanicis ex demonstratis Euclidis elementis corolarius, Vbi et de Quadrato Geometrico et Virgis seu Baculis mensorijs.

Impress. Argentorati, Anno 1544.

Pomponij Gaurici Neapolitani De Sculptura, Vbi agitur:

De Symetrijs.
De lineamentis.
De Physiognomia.
De perspectiua.
De Chimice.
De Ectiposi.
De Celatura, eiusque speciebus.
Preterea de ceteris speciebus statuarum.
De Plastice.
De proplastice.
De paradigmate.
De Tomice.
De Colaptice.
De Claris Sculptoribus, Ac plerisque alijs rebus scitu dignissimis.

Impress. Norimberge, Anno —

Defensio Joannis Reuchlin Phorcensis LL. Doctoris contra Calumniatores suos Colonienses.

Impress. Tubinge, Anno 1514. In Quartto.

Catalogus Episcoporum Olomucensium Augustini N. prepositi Brunensis et Secretarij Regij.

Impressus Wienne.

Ars memoratiua Georgij Sibuti Daripini Contionatoribus et Jurisperitis multum utilis et fructuosa.

Impress. Colonie, Anno 1506.

42 Almanach perpetuum siue Tacuinus Ephemerides et diarium Abraami Zacuti Hebrei.
7149 Theoremata autem Joannis Michaelis Germani Budurensis cum L. Gaurici castigationibus et plerisque tabellis adiectis, quorum index est:

Tabula introitus tabularum ante et post radicem operis.
Tabella reuolutionum 7 planetarum per L. Gauricum.
Tabule ueri motus Θ.
Tabule ueri motus ☾.
Tabule ☌ et ☍ luminarium.
Tabula ueri motus Ω.
Tabula supputandi eclipses luminarium.
Tabula latitudinis ☾.
Tabella motus planetarum in qualibet hora per Gauricum.
Tabule uerorum motuum, centrorum argumentorum et latitudinum planetarum.
Tabula noua equationis ♀ in 30 reuolutionis.
Tabula introitus Θ in quodlibet signum.
Tabula more infantis in utero matris.
Loca stellarum fixarum prime et secunde magnitudinis.

Impress. Venetijs, Anno 1525.

Alphonsi Hispaniarum Regis Tabule et L. Gaurici Doctoris theoremata, quorum hic est index:

Impress. Venetijs Anno 1503.

Quibus seorsum annexe sunt Tabule Elisabeth Regine in calce Temporum differentie ab Adamo ad plerosque Reges.

Tabella supputandi eras.
Tabula partibus proportionalibus oportuna.
Augeni communem bifariam reperire.
Planetarum argumenta et centra media supputare.
Locum solis Θ in zodiaco perscrutari.
Locum ☾ uerum examinare.
Verum locum Ω et latitudinem ☾ inuestigari.

Vera loca aliarum planetarum inquirere.
Modus corrigendi tabulas et planetarum passiones.
Latitudines planetarum comperire.
Domos celicas trifariam fabricare.
Tabella ueri motus Θ in meridie.
Tabella introitus Θ in signa cardinalia.
Tabella anticipationis equinoctiorum et solstitiorum.
Modus corrigendi calendarium et celebrandi Pasche.
Aureum numerum inditionem et epactam indagare.
Qua feria celebrentur mensium calende.
Conuersiones annuas ac menstruas supputare.
Mensium none, idus et calende.
Chronocratores annorum, mensium ac dierum inquirere.
Coniunctiones superiorum medias reperire.
Coniunctiones et ☍ ueras luminarium indagare.
Eclipses luminarium per Alfonsum tabulas examinare.
De sinodis et plenilunijs secundum Gauricum facilius supputare.
Eclipses luminarium supputate in plerisque annis.
Stellarum fixarum nature seu qualitates.
Stellarum fixarum longitudines nuper rectificate.
Tabella diei prolixioris et paralellorum in quolibet climate.
Tabule Elisabeth Regine Hispanie nuper castigate et in ordinem redacte per L. Gauricum cum additionibus et nouis problematibus eiusdem Gaurici.

Impressum ut supra in Quarto.

43 Tetrigonismus id est Circuli Quadratura per Campanum, Archimedem Siracusanum
7150 atque Boetium mathematice perspicatissimorum adinuenta.

Impressum Venetijs, Anno 1503. in Quartto.

Horologiographia Sebastinai Munsteri anno 1533.

Habetur in Numero 37. In 4-to.

Noui Annuli Astronomici Joannis Driandri anno 1536.

Habetur superius in Numero 37, in 4-to.

Ein wolgegrundtes kunstreichs Summari Buchlin aller Sonnen Vren, auff acht ader vierekette Stöklen, In Buchse Zylinder vnd auff guldene Ring, auch auff glas, alle Mawern schrek ader Vnschrek zumachen, auch wie man alle schrege vnaufschlag der grad, an Jedem hawss ader fenster leutlich vnd gerecht finden sol.

Impress. Argentorati, anno 1539. in quartto.

Sonawern aller handt kunstlich zumachen Joannis Driandri.

Impressum Frankfurt, Anno 1535. in Quartto.

An die Mawern vnd wende, auff ein ebne vnd gleichen platz, ad die seytten eins viereketen vnd wüffelichten Klötztruig genannt Copast zw der Sonnen gerecht zuberaitten.

Geometrei von kunstlichen messen vnd absehen allerhand hohe, fleche, ebene, weite vnd braite, als Thurn, Kirchen, Baw, Bawn, Velder vnd Agker etc. durch den Jacobs stab, Phinschen spiegel, schatten vnd Mesruthen, Jacobi Kobel. Anno 1533.

Leyen Compas, ein Sonn Vhr in der linkhen hand beschreiben vnd angezaigt leichtlich zugeprauchn.

Frankfurtt, Anno 1536.

Libellus de compositione Regularum pro mensuratione Vasorum

Habetur superius in numero 25. in quarto.

Abraham Judei De Natiuitatibus hoc est de 12 domiciliorum celi figurarum significatione.

Impress. Colonie, Anno 1537. in 4-to.

Ordnung der Becker, Wie die Zw Frankfurt gesaczt ist vnd gehaltten werden soll, in Mas, Gewicht vnd Zall versucht, probirt vnd gerechnet worden, allenthalben Zw geprauchen. Anno 1540.

44/7151 Gebri De Inuestigatione perfectionis Metallorum liber I.
Summe perfectionis metallorum siue perfecti magisterij libri II.
Eiusdem de Inuentione ueritatis seu perfectionis metallorum liber I.
De fornacibus construendis liber I.

Reliqui Scriptores Alchimici:

Speculum Alchimie Rogerij Bachonis.
Correctorium Alchimie Richardi Anglici.
Rosarius minor de Alchimia incerti Autoris.
Liber Secretorum Alchimie Calidis filij Jazichi Judei.
Tabula smaragdina de Alchimia Hermetis Trismegisti.
Hortulani philosophi commentarius super tabulam smaragdinam Hermetis.

Impress. Berne, Anno 1545. in Quartto.

Raimundi Lullij De Alchimia Opuscula que sequuntur:
Apertorium.
Magia naturalis.
De Secretis nature, seu de Quinta essentia liber I.

Impressa Norinberge, Anno 1546. in Quartto.

Liber Mineralium Alberti Magni In quo continentur sequentia:
De lapidum et Gemarum, Materia Accidentibus Causis Locis Coloribus, Virtutibus, Imaginibus, Sigillis.
Tractatus de Alchimicis speciebus Operationibus et Vtilitatibus.
Tractatus De Metallorum Origine et Inuentione, Generatione et Causis, Congelatione, Liquefactione, Ductibilitate, Cremabilitate, Colore et Sapore, Operatione, Virtute, Transmutatione.

Impress. In Oppenhaim, Anno 1518. in Quartto.

Kalender von allerhandt Ertzney, durch anczaigung der 7 planeten, 12 Zaichen vnd der 36 Bylder des Himels, was die fur Influentz in die vndersten corper haben von Joannem Konigsperger Zusammen Zogen.

Impress. Augsburg 1539.

Thesaurus Pauperum, das ist ein Husapotek der Arczney Zw yeden leibs geprechen für den gemainen man Hieronimi Braunschweig

Impress. Frankfurt, 1539.

45/7152 Deest De Alchimia Dialogi II, Quorum prior genuinam librorum Gebri sententiam de industria ab Autore celatam et figurato sermone inuolutam retegit et certis argumentis probat.

Alter Raimundi Lullij Misteria in lucem producit, Quibus premittuntur 129 propositiones Idem argumentum compendiosa breutitate complectentes.

Impress. Norimberge, Anno 1548.

Alchimia, wie man alle farben Wasser, Olea, Salia vnd Alumina, damit man alle corpora, spiritus vnd calces preparat, sublimirt vnd fixirt machen sol, Vnd wie man disse ding nucze auff das Sol Θ vnd luna ☾. Auch vom soluirn vnd schaidung aller metal, polirung aller Edelgestain, Wasser Zum etzen, schaiden vnd soluirn, Vnd wie die gifftige dempff Zuuerhutten.

Impress. Strassburg, Anno N(escio?), in 4-to.

Rechter geprauch der Alchimei, mit vil und borgen nuczbaren lustigen Kunsten. Anno 1531.

Georgij Werneri de Aquis Scepusiensibus admirandis.

Von Stahel vnd Eysen waich vnd hert zumachen.

Wie man Goldt vnd Silber farben auff yedes Metal machen.

Wie man In Stahel vnd Eysen ader auff Waffen etzen sol.

Desgleichen warm vnd kalt eyssen vnd messing Zulothen.

Impress. Nurenberge, Anno 1532. in Quartto.

Artliche Künste mancherlei weise Tintten vnd allerley farben Zuberaitten.

Gold vnd Sylber aus der feder zusch(...?) sampt allen Metallen, Schreibfedern vnd pergamen allerley farben Zuferben.

Schreyben vnd Zumahlen auff stahlene vnd eysene Waffen vnd Zuotzen.

Impress. Nurenberge, Anno 1532. in 4-to.

Allerley Mackel vnd fleken auff gewandt Zubringen.

Jedem gwandt sein verlorne farb wider Zupringen.

Garn, Leinwat, Holtz vnd Bain Zuferben.

Nurenberge, 1532.

Kunstbuchlin des Inhaltt wie hernach volgt:

Ertzarbeit In vnd ausserhalb fewers.	Löthen	Schreiben.
Hartten.	Etzen.	Illuminiren.
Weychen.	Abformen.	Vergulden.
Schmelczen.	Abgiessen.	Stiken.
Schaiden.	Jede Farben Zuberaiten, erhalten, bessern, vnd widerpringen als zum Malen.	Edelgestain, etc.
Abtreiben.		
Probirn.		

Impress. Frankfurt, N(escio?)

Vrsprung gemainer Bergkrecht Durch Johan Haselberger von Reichenaw Buchfirer publicirt.

Weydt wergkh wie man Vögel, Wild vnd Visch fahen, vnd wie man alles darzu dienlich, beraitten, auffzyhen halttn vnd machen soll.

Impress. Frankfurtt, Anno 1531.

Vogel zufahen mit Raub Vögeln, Netzen, Stricken, Leime Geschoss.

Wild fahen mit Netzen, Stricken, Gruben, Fallen, Schiessen.

Visch fahen mit Netzen, Reusen, Angeln, Kasten, Asse.

Ross Arzney ader Marstallerey.

Impress. Colonie, 1531.

Buchsmaisterey, von Geschos, Buchsen, Puluer, Salpeter vnd Fewerwerk Zuzurichten.

Gemaine Strettz Regeln.

Krigss Rath ader Consilium militare.

Ordnung Namen vnd Regiment alles Krigsvolks, Geschlechte Namen vnd Zall aller Buchsen, Einer ganzen Artelerey, eins Veld Zugs vnd Zeughaws, von ydes gewicht Stam vnd Lott. Ittem fewerpfeill vnd schimpfliche fewerwerck Zuzurichten.

Alberti magni de Secretis mulierum Cum excerptis ex Ludovico Bonacciolo medico Ferrariensi. De affectibus uarijs circa mulieres grauidas.
Impress. Frankfurtt, Anno 1531.

Lustgartten vnd pflantzungen mit arthlicher Vimpfung allerley bawmen, kreuter, Blumen vnd Fruhten, wilder vnd heimischer zuzurichten.
Impress. Frankfurtt, Anno 1531.

Der Schwangern frawen vnd hebamen Rosengartten Eucharij Roslin Doctoris.
Impress. Augspurg, anno 1530.

Kellermaisterei, Ittem wie man mit Wein Vmbgehen soll, Bewaren, Inen helffen, Auch Byer, Medt, Essigkh, Kreuther Wein vnd ander getrank machen soll.
Argentorati, 1536.

46/7153 De Alchimia Opuscula complura philosophorum ueterum vt sequitur:

1. Correctio eorum qui absque studio philosophie conantur artem alchimie percipere.
2. De lapide philosophorum liber, uocatus Clangor Buccine.
3. Tractatus De lapide uegetabili quem Semitam semite uocauit philosophus.
4. Tractatus Auicenne De Tinctura Metallorum.
5. Compendium Anime transmutationis Ruperto Anglorum Regi per Raymundum transmissum.
6. Liber dictus Scala philosophorum.
7. Opus mulierum Tractatulus siue ludus puerorum.
8. Raymundi Lullij De Tincturis compendium.
9. Aristotelis tractatulus De practica lapidis physici.

Impress. Frankfurtt, anno 1550. In quartto, In pergameno Rubeo.

Rosarium philosophorum. Secunda pars Alchimie de lapide physico uero modo preparando, continens exactam eius progressione, cum figuris rei perfectionem ostendentibus.
Impress. Farnkfurtt, 1550.

47/7154 Orlando furioso di Messer Lodouico Ariosto. Et di piu aggiuntoui in fine piu di Cinquecento Stanze del medesimo autore.
In Venegia del 1545. in 4-to.

48/7155 Joannis Hus Opusculorum diuersorum Tomus Primus In Quartto:
De Anatomia AntiCristi liber I.
De Misterijs iniquitatis AntiCristi Fragmentum I.
De reuelatione Cristi et AntiCristi Fragmentum II.
De Abolendis sectis et traditionibus hominum liber I.
De Vnitate Ecclesie et Scismate uitando liber I.
De Euangelica perfectione liber I.
De pernitie traditionum humanarum Fragmentum III.
De Regno, Populo, Vita et Moribus Anticristi liber I.
Fragmentorum collectanea quedam.
Appendix Othonis Brunfelsij.

Joannis Hus Tomus Secundus. Locorum aliquot ex Osee et Ezechiele prophetis capitis V. et VIII. De abhorrenda Sacerdotum et Monachorum papisticorum in Ecclesia Cristi abominatione eorumque impietate detestanda Vita item et Regno Anticristi.

Sermonum Joannis Hus ad Populum. Tomus Tertius Respondens priori de Anatomia Regno et Populo Anticristi.

Liber Egregius De Vnitate Ecclesie, cuius Autor perijt in Concilio Constantiensi.
Impressum anno 1520.

Processus Consistorialis Martirij Joannis Huss cum correspondentia legis gratie ad Ius Papisticum in Simoniacos et fornicatores Papistas. Et de Victoria Cristi. Deque Anticristi degradatione ac depositione.

Ad uetustatis tipum excusus.

Joannis Wicleff Dialogorum libri Quattuor, Quorum

Primus Diuinitatem et Ideas tractat,

Secundus Vniuersarum creationem complectitur,

Tertius de Virtutibus Vitijsque ipsis contrarijs loquitur.

Quartus Romane Ecclesie Sacramenta, eius pestiferam dotationem Anticristi regnum, Fratrum fraudulentam originem atque eorum hipocrisim variaque nostro euo scitu dignissima graphice perstringit. etc.

Impressum N(escio?), anno 1525. in Quartto.

49/7156 Cause quare et amplexe sint et retinendam ducant Doctrinam quam profitentur Ecclesie quae Confessionem Auguste exhibitam imperatores sequntur et quare iniquis Juditibus collectis in Sinodo Tridentina [ut uocant] non sit adsentiendum.

Impress. Wittenberge, 1546.

Kurtzer vnd warhafftiger Bericht von dem Coloquio Szo Im 1546. Jar Zw Rengspurg der Religion halben gehaltten durch Georgem Maior.

Wittenberge, 1546.

Actorum Colloquij Ratisponensis ultimi, quomodo inchoatum ac desertum quoque in eodem extemporali oratione inter partes disputata fuerint, uerissima narratio, Jussu Cesaree Maiestatis conscripta et edita.

Impress. Ingolstadij, Anno 1546. in 4-to.

Acta in Conuentu Ratisponensi continentia que sequuntur:

Librum propositum delectis Collocutoribus.

Articulos oppositos certis in locis in libro.

Responsionem coniunctorum Augustane Confessioni de Libro.

Prefationes quasdam que indicant causas, Cur Articuli quidam reprehensi sint.

Responsionem ad Contareni Scriptum.

Cetera que de Emendatione Abusuum exhibita sunt et historica quedam in alio Volumine complectemur.

Impressa Wittenberge, Anno 1541. in 4-to.

Der Newe Glaub von den Doctoren Zw Louen In 32 artikeln furgegeben, Mit Cristlicher Verwarmung dagegen durch die Prediger Zw Strasburg, Anno 1545.

Sacre Cesaree Maiestatis Declaratio quomodo in negotio Religionis per Imperium usque ad definitionem Concilij generalis vivendum sit In Comitijs Augustanis Anno 1548. proposita et publicata et ab omnibus Imperij Ordinibus recepta. INTERIM.

Der Romische Kaiser Maiestat erklarung wie es der Religion halben In Reich, etc. vt supra mit dem Interim gehaltten etc.

Formula Reformationis per Cesaream Maiestatem Statibus Ecclesiasticis in Comitijs Augustanis ad deliberandum proposita et ab eisdem, ut paci publice consulerent et per eam Ecclesiarum ac Cleri sui vtilitati commodius prouiderent probata et recepta Anno 1548.

Bedenken aufs Interim Philippi Melanthonis 1548.

Bericht vom Interim Der Theologen Zw Meyssen versammlet Anno 1548.

Bedenken auff das Interim von einem hochgelertten vnd erwidigen Herrn einem Erbarn Rath seiner Obrikeith vberreicht 1548.

Ir seydt villeicht beyde puben in d' hauth darumb das Ir euch nit nennen durfft.

Ein gemaine protestation vnd Klagschrifft wider das Interim vnd andere geschwinde anschlege vnd verfolgung des Euangelium Joannis Warenmundt anno 1548. Ist auch ein Auffruriger Predicant gewesen.

Der Prediger der Jungen Hern Johanns Friderichen hertzogen Zw Sachsen Sonen, Bedenken auff das INTERIM.

De Vitandis Superstitionibus que cum sincera fidei confessione pugnant, libellus Joannis Caluini.

Eiusdem excusatio ad Pseudonicomedos Philippi Melanthonis, Martini Buceri, Petri martiris responsa de eadem re.

Caluini ultimum Responsum cum Appendicibus.

Impress. Geneue, 1549.

50/7157 Agenda, das ist Kirchen Ordnung wie sich die Pfarhern vnd Seelsorger In Iren Ampten vnd Diensten haltten sollen fur die Diener der Kyrchen In Herzog Hainrichen Zw Sachsen furstenthumb gesteltt.

Impress. Leipzig, Anno 1540.

Agend Buechlein fwr die Pfarhern auff dem Landt durch Vitum Diterich.

Impress. Frankfurt, 1546.

Ordnung der Kirchen des Raths Zw Schwabischenhall obrigkeit vnd gepiet gelegen, Anno 1543.

Agenda Patauiensis.

Impressa Wienne, Anno 1514.

51/7158 Biblia Hebraica omnium Autenticorum et Hagiographorum librorum In Quartto.

Impressa Venetijs, per Aldum.

52/7159 Biblie totius Sacre Scripture librorum, videlicet Veteris et Noui Testamenti secundum Veterem translationem, Cui e regione Noua translatio Francisci Vatabli posita est, cum diuersis lectionibus adsignatis, Cumque Annotationibus et interpretationibus.

Impresse Parisijs, per Robertum Stephanum, Anno 1545. In Quartto mediano.

53/7160 Exegesis siue expositio Dictionum Hebraicarum litteralis et simples in Quattuor Capita Geneseos pro studiosis lingue Hebraice per Paulum Fagium.

Impress. Isne, Anno 1542. In Quartto.

Sententie uere elegantes pie mireque cum ad linguam discendam tum animum pietate excolendum utiles Veterum sapientum Hebreorum quas Capitula aut Apophtegmata patrum nominant in Latinum uerse Scholisque illustrate per Paulum Fagium.

Impress. Isne, Anno 1541.

Sententie Morales Ben Syre uetustissimi Autoris Hebrei qui a Judeis Nepos Hieremie prophete fuisse creditur, cum Commentariis.

Tobias Hebraice ut is adhuc hodie apud Judeos inuenitur omnia ex Hebreo in Latinum translata in gratiam studiosorum lingue sancte per Paulum Fagium.

Impress. Isne, Anno 1542.

Precationes Hebraice quibus in solennioribus festis Judei cum mense accumbunt adhuc hodie utuntur, e quo modo ordine et ritu dicant.

Impress. Isne, Anno 1542. in 4-to.

Opusculum recens Hebraicum, ab Elia leuita Germano grammatico elaboratum, cui titulum fecit Tisbites in quo 712 uocum que sunt partim Hebraice, Chaldaice, Arabice, Grece et Latine quoque in Dictionarijs non facile inueniuntur et a Rabinis olim Hebreorum in scriptis suis passim usurpantur origo, etymon et uerus usus docte ostenditur et explicatur per Paulum Fagium.

Impress. Isne, Anno 1541.

54 7161 Thesaurus lingue Sancte ex Rabi Dauid Kimchi N. Sancte Pagnino Lucensi authore, Contractior et emendatior.

Impress. Parisijs, per Robertum Stephanum, Anno 1548. in 4-to mediano.

55 7162 Loci communes Philippi Melanthonis, ex Latino in linguam Germanicam translati per Justum Jonam.

Impressi, Wittenberge, Anno 1538.

Luterus contra Sabateos.

56 Nouum testamentum per Joannem Syluestrum in Vngaricam linguam translatum.

7163 Impressum in Wyszyeth, anno 1541. in Quartto.

57 Sedulij mirabilium diuinorum libri IIII Carmine Heroico.

7164 Eiusdem Elegia in qua finis Pentametri est similis principio Hexametri.

Eiusdem Hymnus de Cristo ab Incarnatione usque ad Ascensionem.

Juuenci de Euangelica Historia libri Quattuor.

Aratoris Cardinalis Historie Apostolice libri Duo.

Probe Falconie Cento ex Vergilio de Nouo et Veteri Testamento.

Homero Contra hoc est Centones ex Homero Grece cum interpretatione Latina.

Opusculum ad Annuntiationem beatissime Virginis Grece cum Latino etc.

Lactantij Firmiani De Resurrectione Elegia.

Eiusdem de passione Domini Carmine heroico.

Cyprianus de ligno Crucis uersu heroico.

Typherni Deprecatoria ad Virginem Elegia.

Oratio ad eandem uersu heroico.

Oratio matutina ad Deum uersu heroico.

Sancti Damasi De laudibus Pauli Apostoli Versus hexametri.

Elegia in Hierusalem.

Ode in Natali die Saluatoris.

In die Palmarum.

De Passione Domini.

Ad Cristum ut perdat Turcas.

Epigramma ad beatissimam Virginem.

Vita Sancti Martini Episcopi a Seuero Sulpitio prosa oratione.

De miraculis Sancti Martini Dialogus ab eodem.

De translatione Sancti Martini ab eodem.

Vita Sancti Nicolai e Greco in Latinum a Leonardo Justiniano Veneto.

Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1502. in Quartto.

58 7165 De rebus gestis Ludouici eius nominis XI. Galliarum Regis et Caroli Burgundie Ducis, Philippi Cominei Commentarij uere ac prudenter conscripti, ex Gallico facti Latini a Joanne Sleidano.

Adiecta est breuis quedam illustratio rerum et Gallie descriptio.

Impressum Argentine, Anno 1545. in Quartto.

Joannis Sleidani orationes Due, Vna ad Carolum Quintum Cesarem, Altera ad Germanie Principes omnes ac Ordines Imperij.

Impresse Argentine, Anno 1544.

De Origine Gentis Principumque Bauarorum Commentarius Joannis Tritemij Abbatis Spanheymensis.

Impress. Frankforti, Anno 1549. in Quartto.

De Mirandis Germanie Antiquitatibus Sermones Conuiuales Conradi Peutingeri.

Impress. Argentorati, Anno 1530.

Hori Apollinis Niliaci Hyerogliphica, hoc est De Sacris Aegiptiorum litteris Libelli Duo, de Greco in Latinum sermonem a Philippo Phasiano Bononiensi translati.
Impress. Bononie, anno 1517. in Quartto.

Vegetij Renati Artis Veterinarie siue Mulomedicine libri Quattuor.
Impress. Basilee, Anno 1528. In Quartto.

59/7166 Sprichwörter. schöne, weyse, herrliche klugreden vnd hoffspruche. Darinnen der Alten grosse vernunfft vnd klugheit gespurt vnd begriffen wirdt, Zusammen tragen durch Sebastianum Frank beschriben vnd ausgelegt.
Impressum Frankfurt, 1541.

Ander thail der Sprichwörter, Dorinnen Niderlendische, holendische, Brabendische vnd Westphalische Spichwörter, Zum thail von Eberhardo Tappio vnd Antonio Tunitio Zusammen pracht, In gutte Germanismos gewendt mit hochdeutschen Sprichwörtern verglichen vnd aufgelegt durch Sebastianum Franken.
1541. Zw Frankfurt, in Quartto.

60/7167 Sermonum Decades Due Autore Henricho Bullingero. De potissimis uere Religionis Capitibus. Tomus Primus, quorum catalogus sequitur:
De Verbo Dei, eius origine, progressu, prestantia et uirtute.
De sensu et expositione legitima Verbi Dei.
De fide uera quid sit, unde oriatur, et que sit uirtus fidei.
Expositio breuis siue dilucida simboli apostolorum uel 12 articuli Cristiane fidei.
De Dilectione Dei et proximi.
De lege nature humana et diuina.
Expositio breuis siue perspicua 7 preceptorum decalogi.
De jure jurando.
De magistratu et eius offitijs.
De continentia et jejunio.
Prefatio operis. De certu ratione qua possit iratus peccatis nostris Deus placari.
Item vetustissimorum conciliorum symbola.
Impress. Tiguri, Anno 1549. In Quartto.

Sermonum Decas Tertia Henrichi Bullingeri de rebus, quarum elenchus sequitur. Tomus Secundus:
Expositio breuis trium ultimorum decalogi preceptorum.
De proprietate rerum, de iuste parandis possidendis dispensandisque facultatibus.
De calamitatibus misterijsque patienter ferendis.
De spe consolatione fidelium.
De legibus ceremonialibus.
De sacerdotio et ijs que pertinent ad sacerdotium eorumque significatione.
De tabernaculo et ijs que fuerunt in tabernaculo eorumque significatione.
De tempore sacro, seu serijs populi Dei earumque significatione.
De sacramentis Judaicis, nempe de circumsicione et pascha eorumque significatione.
De sacrifitijs Judeorum, eorumque ritibus uarijs et significatione.
De votis et Nazareis.
De mundo et immundo, ciborumque delectu.
De legibus juditialibus.
De vsu, effectu et impletione legis.
De abrogatione legis.
De similitudine et differentia veteris et noui testamenti populique.

De libertate Cristiana, eius abusu et scandalo.
De bonis operibus et mercede seu premio bonorum operum.
De peccato et uero eius origine.
De peccato originali.
De peccato actuali, eiusque spetiebus uarijs.
De peccato in Spiritum Sanctum.
De iusto certoque peccatorum supplitio.
De euangelio.
De gratia Dei.
Omnes promissiones in Cristo esse impletas, cum ipse sit Messias et plenitudo omnium.
Fide recipi Cristum non operibus.
De penitentia.
De timore et dolore penitentium.
De confessione peccatorum.
De satisfactione pro peccatis.
De indulgentijs.
De vetere et noui homine, hominisque viribus.
De fructibus penitentia dignis et ijs que necessaria sunt penitentibus.

Impress. Tiguri, Anno 1550. in Quartto.

Sermonum Decas Quarta Henrichi Bullingeri de rebus, quarum alenchus sequitur. Ad tomum secundum pertinens:

De Deo et cognitione eius, ubi agitur de vinitate et trinitate Dei.
De creatione vniuersi et prouidentia Dei.
De solo Deo uiuo uero et eterno adorando, inuocando et colendo.
De uera et falsa religione.
De Jesu Cristo uero Deo et homine.
De Jesu Cristo uero rege et sacerdote, de regno et sacerdotio eius, nomineque Cristiana.
De Spiritu Sancto et eius virtute.
De angelis Dei sanctis, eorumque offitijs.
De spiritibus malis siue demonibus.
De anima hominis rationali eius immortalitate et certissima salute post mortem corporis.

Impress. Tiguri, Anno 1550. In Quartto.

Sermonum Decas Quinta Henrichi Bullingeri de rebus, quarum elenchus sequitur. Tomus tertius:

De sancta catholica ecclesia.
De ministerio et ministris Cristi et ecclesie.
De modo et ratione orandi Deum.
Expositio breuis sacre orationis dominice.
De sacramentis Cristi et ecclesie.
De sancto Cristi baptismo.
De sacra Domini cena.
De quibusdam ecclesie Dei institutis.

Impressum Tiguri, anno 1551. in quartto.

Rodolphi Gualtieri Tigurini OIKETHΣ siue Seruus Ecclesiasticus ide est De Offitio ministrorum Ecclesie Oratio anno 1548.

Series et digestio temporum et rerum descriptarum a Beato Luca in Actis Apostolorum Autore Henricho Bullingero.

Tiguri, Anno 1548.

61 / 7168 Le imagini con tutti riuersi trouati et le Vite de gli Imperatori, tratte dalle medaglie et dalle Historie de gli antichi Libro primo.

62 / 7169 Quattuor Euangelia in lingua Syriaca, Que Jesu Cristi et Apostolorum Vernacula fuit.

Impressa Wienne, Anno Domini 1555.

Acta Apostolorum in lingua Syriaca.

Impressa Wienne, Anno 1555.

Epistole Pauli XIIII in lingua Syriaca:

Ad Romanos Vna.
Ad Corinthios prima.
Ad Corinthios secunda.
Ad Galathas Vna.
Ad Philippenses Vna.
Ad Colocenses Vna.
Ad Thessalonicenses prima.
Ad Thessalonicenses secunda.
Ad Ephesios Vna.
Ad Thimoteum prima.
Ad Timotheum secunda.
Ad Titum Vna.
Ad Philemonem Vna.
Ad Hebreos vna.

Epistole vero Jacobi, Petri et Joannis singule in lingua Syriaca. Relique SSS Petri, Joannis et Jude Epistole vna cum Apocalipsi, et si extent apud Syros, tamen in exemplaribus, que sequuti sumus defuerunt.

Syriace lingue prima elementa.

63 / Deest Haupt Artikel Cristlicher lere Im Latein genant Loci theologici, etwa von Doctor Justo Jona In Dewtzsche Sprache gepracht, Jezundt aber In 1555-ten Jar von Philippo Melanthon widerumb durchsehen.

Impress. Wittenberg, Anno 1556.

64 / 7170 Missa Diui Joannis Chrisostomi secundum veterem vsum Ecclesie Constantinopolitane, a forma illa quam magnus Dionisius depingit, non ita multum euarians, A Leone Tusco Emanuelis Imperatoris Constantinapolitani Epistolarum ministro Regnante Friderico primo, eadem recentius ab Erasmo Rotherodamo translata, hic adiecta.

Impress. Colmarie, Anno 1540.

Vom misbrauch der Messen Martinus Luther.

Impress. Wittenberg, Anno 1522.

Missa Latina, que olim ante Romanam circa 700 Domini annum in usu fuit.

Item de uetustatibus misse scitu digna.

Impress. Argentina, Anno 1557. In octauo. (!)

Quadruplex expositio Missalis, seu offitij Misse videlicet Literalis Allegorica, Tropologica et Anagogica per Joannem Bechofen ordinis heremitarum.

Impress. Argentine, Anno 1519.

Von der hailigisten Messe 15 Predige Michael Weich bischoffs zw Mentz.

Impress. Ingolstat, Anno 1548.

Refutatio misse. Widerlegung des sophistischen Buechs des Schwarczen munnichs von der Offer Mess.

Beschreibung der Mess ader Communion Justini, Clementis vnd Dionisij szo 150, auch 200 bis in 300 Jar noch absterben ad nach Cristi gepurt gewesen, durch Mattheum Flaccum Illiricum.

gedrugt Anno 1557.

Etlich predigen des Gotseligten Catholischen vnd hochgelertten Pauli Hirschpeck, Prediger Im Thum Zw Rengspurgkh vom Sacrament imerley gestalt.
Anno 1556.
Apologia id est Ein Vertedig vnd schutz rede Georgij Wicely Worumb Er von der Lutrischen Sect widerumb Zw dem altten glauben kommen sey.
Impress. Anno 1556.
Confessio fidei Augustana, Ader Bekantnüs des glaubens Zw Augusten In 1530-ten Jar.
Impress. Anno 1555.
Vniuersitet Wittenberg handlung die Mess betreffendt.
65/7171 Was die Euangelisch Mess sey, grundtliche vnd Cristenliche anzaigung aus der hailigen geschrifft vnd altten kirchen lerern durch Joannem Fabri von Hailprun Thumprediger Zw Augusten.
Impress. Dilingen, Anno 1556.
Grungtliche historia von der Mess aus den hailigten Euangelisten, Aposteln, Propheten, Altten vnd newen lerern der kirchen, Concilio, Baptischen Decreten vnd Satzungen Zusammen tragt Durch D. Valentinum Vannium, Pfarrer Zw Canstatt, wider die vermaint Mess Joannis Fabri.
Impress. Tubinge, 1557.
Partes due Joannes Caluinus de Reliquijs Sanctorum.
Impress. Geneue, 1548.
Von der hailigten Mess vnd Prister Weyhe Cristlicher bericht D. Joannes Cocleus.
Anno 1534.
Breuis et plana Sacratissime Misse elucidatio per D. Matthiam Kretz.
Impress. Anno 1535.
66/7172 Commentaria Ephemeridum Andree Perlachij.
Impress. Wienne, Anno 1551.
Das Sybendt, Acht vnd Newndt Buech Euclidis, In welchen die operationen vnd regeln, aller gemainer rechnung vrsach grundt vnd fundament angezaigt wirdt Durch Johan Scheybel.
Impress. Auguste, Anno 1555.
Gemisti Pletonis de gestis Grecorum post pugnam ad Mantineam Libri Duo, Marco Antonio Antimacho interprete.
Ad hec Dionisij Halicarnassei precepta De Oratione panegirica, Nuptiali, Natalitia, De Epithalamijs.
Demetrij Phalerei precepta De membris et incisis De Periodis, Componendis epistolis, Characteribus dicendi.
Polieni De Re militari prefatio.
Impress. Basilee, Anno 1540.
Lazari Bayffij annotationum in Legem Vestis feminarum De Auro et Argento legato.
Impress. 1526. Basilee.
Pylger Buech vnd beschreibung der hin vnd widerfart Zw dem heyligen landt gen Jerusalem vnd furter durch die Wüsten Zw dem Berge Horéb, Sinay Brüder Felixen Prediger Munnich Im 1483-ten.
Impress. 1556.

67 / 7173 Confessiones fidei Cristiane Tres, Diuersis temporibus edite, sed cum uere et Catholica sentetia incorrupta congruentes. Quarum exhibita est Imperatore Carolo V: Cesare in Comitijs Auguste Anno 1530. Relique Due oblate sunt sinodoro Tridentine: Altera quidem nomine Ecclesiarum Saxonicarum, altera uero nomine Ducis Wittenbergensis Anno 1552.

Impress. Francforti. 1553.

Apologia Confessionis per Philippum Melanthonem.

Impress. 1551. Francfurti.

Confessio Doctrine Saxonicarum Ecclesiarum Sinodo Tridentine oblata 1551.

Confessio Doctrine nomine Ducis Wirtenbergensis Sinodo Tridentine proposita Anno 1552.

Confessio et apologia Pastorum et reliquorum ministrorum Ecclesie Magdeburgensis Anno Domini 1550.

Impress. Magdeburgi.

Cristianismus sempiternus, verus, certus et immutabilis, in quo solo possunt homines beari, quem acceptum a Cristo, Apostoli uulgarunt. Ritum uero Baptismi et Cene Dominice descripsit Mattheus capitibus 26., 28., per Theodorum Bibliandrum.

Impress. Tiguri, Anno 1556.

Nonnij Poete In Euangelium Joannis Paraphrasis Greca a Cristophoro Hegendorphino Latina facta, Oratione prosaica.

Impress. Hale Sueuorum, Anno 1540.

Matthie Flaccij Illirici wider das heydnisch vnd Epicurisch Büech der Adiaphoristen, szo das Leypzigisch Interim verteydiget.

1549. Magdeburgi.

Antwort der Predicanten in Hessen, auff des Bischofs von Meyntz Brieff De abrogatione matrimonij sacerdotum, Vnd von der Dispensation des sacramentorum sub utraque spem.

Impress. Magdeburgi, 1549.

Matthie Flaccij Illirici vermanung Zur bestendigkeit in der waren religion.

Impress. Magdeburgi, Anno 1550.

Matthie Flaccij Illirici wider die vermainte gewaldt vnd primat des Bapts.

Impress. Magdeburgi.

Matthie Flaccij Illirici Von waren vnd falschen mitteldingen wider die Adiaphoristen.

Impress. Magdeburgi, Anno 1550.

Kayser Sigmundts des Geystlichen vnd Weltlichen standts Reformation.

Impress. Argentine, 1520.

Cronicorum summa.

Impress. Basilee, Anno Domini 1553.

68 / 7174 Confutatio Prolegomenon Brentij, que primum scripsit aduersus Petrum a Soto, Deinde uero P. P. Vergerius apud Polonos temere defendenda suscepit Autore Stanislao Hosio.

Impress. Colonie, 1560.

Refutatio pia et perspicua criminationum, calumniarum et mendatiorum, quibus Stanislaus Hosius non solum Prolegomena Joannis Brentij Verventiam vniuersam uere piam doctrinam contaminare conatus est, Autore Jacobo Andree.

Impress. Frankfurti, Anno 1560.

69
7175 Bericht von der Einigkheit vnd Vnaimigkeit der Augspurgischen Confessions verwantten Theologen Wider den langen Loszedel Anno 1559. Zw Augspurg Im reichstag auffgeschlagen, durch Jacobum Andree.

Impress. Tubinge, 1560.

Cristlicher gegenbericht an den gemainen Layen vom rechten, Waren verstandt des Gotlichen Worts, Von Verdolmetzung der Deutzschen Bibel, vnd von der Ainigkeit der Lutrischen Predicanten, Authore Friderico Staphilo.

Impress. Anno 1561.

Clare vnd helle antwort auff den vngegruntten lesterlichen Gegenbericht Jude Iscarioth szo sich Fridericus Staphilum nent, Durch Jacobum Andree.

Impress. Tubinge, 1561.

Loca precipua fidei Cristiane collecta et explicata a Paulo Weidnero ex Judaismo ad fidem Cristi conuerso.

Impress. Wiennae 1559.

Chaldea translatio Abdie et Jone prophetarum per Joannem Mercerum.

Impress. Parisijs, Anno 1550.

Prima Quattuor Capita Geneseos Hebraica cum Versione Germanica e regione, Hebraicis tamen characteribus exarata per Paulum Fagium.

Impress. Constantie, Anno 1543.

Rudimenta Hebraica Mosche Kimhi a Joanne Boschenstamm reuisa.

Impress. Auguste, Anno 1520.

70
7176 Confessio de presentia Corporis Cristi Tilemanni Heshusio aduersus Joannem Caluminum, Petrum Boquin, Theodorum Beze et Wilhelmum Clemwitzy 1562.

De presentia Corporis et Sanguinis Domini Joannis Brentij 1561.

Tilemannus Heshusius contra Philippum De Cena Domini. 1560.

An mali et indigni sumant verum Corpus et Sanguinem Cristi in Eucharistia. 1561. Martini Rolandi.

Gruntlicher bericht wie die worte Cristi Das ist mein leib Zuverstehen seyen. 1562.

Auszuge der altten Spruche von dem abentmall des herren Wolffgangi Weissenhorn. 1562.

Bekantnüs des Cristlichen glaubens Theodori Beze 156. (!)

Oration Theodori Beze von dem Colloquio Religionis. 1562.

Darauff antwort des Cardinals von Lutringen. 1561.

Abferttigung des Vortrabs Friderici Staphili per Jacobum Andree. 1563.

Julij Pflug Bischofs Ermanung. 1562.

Ordo et Ritus Sancte Metropolitane Ecclesie Strigoniensis. 1560.

Catholice ac Cristiane Religionis precipua quedam Capita Nicolai Olahi Episcopi Strigoniensis.

Impress. 1561.

1 / 7177 Homeri Ilias, Odyssea, Hymni et Batrachomiomachia Grece.
Excusa Venetijs, per Aldum, Anno 1524. in octauo.

2 / 7178 Odyssee Homeri libri XXIIII A Simone Lemnio Emporico, Rhetore Curiensi Heroico Latino Carmine facti, Vna cum Batrachomiomachia.
Impress. Basilee, per Oporinum, Anno 1549. in Octauo.

3 / 7179 Homeri Iliados, De rebus ad Troiam gestis libri XXIIII latino Carmine redditi, Helio Aeobano Hesso interprete.
Impressi Basilee, per Oporinum, Anno 1549. in Octauo.
Adiecta Ausonij Periocha in Iliada Homeri.

4 / 7180 Euripidis Tragedie Septemdecim, Quarum nomina sunt hec:

Hecuba,	Orestes,	Phenisse,	Ion,
Hyppolitus,	Alcestis,	Andromache,	Medea,
Iphigenia in Aulide,	Troades,	Iphigenia in Tauris,	Supplices,
Rhesus,	Helena,	Bache,	Cyclops,
Heraclide,			

Omnia Grece.
Impresse Venetijs, per Aldum, Anno 1503. in Octauo.
Hecuba et Iphigenia in Aulide, Euripides Tragedie in Latinum translate, Erasmo Roterodamo interprete.
Eiusdem Ode De laudibus Britannie Regisque etc.
Eiusdem Ode De Senectutis incommodis.
Impressa Venetijs, per Aldum, Anno 1507. in Octauo.

5 / 7181 Euripidis Tragedie XVIII Latine edite, Dorotheo Camillo interprete, Quarum catalogus sequitur:

Hecuba,	Orestes,	Phenisse,	Medea,
Hippolitus,	Alcestis,	Andromache,	Supplices,
Iphigenia in Aulide,	Iphigenia in Tauris,	Rhesus,	Troades
Bache,	Ciclops,	Heraclide,	Helena,
Ion,		Hercules furens,	

Impresse Berne, Anno 1550. in Octauo.
Euripidis Orestes Tragedia Latino Carmine expressa, Sigismundo Geloo Pannonio interprete.
Impress. Basilee, per Oporinum, 1551.

6 / 7182 Florilegium diuersorum Grecorum Epigrammatum in Septem libris.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1521. in Octauo. Grece.
Agathie Artemidori De Somnorum interpretatione libri Quinque.
De Insomnijs, quod Synesij cuiusdam nomine circumfertur Grece.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1518. in Octauo.

7 / 7183 Pindari Thebani Olympia, Pythia, Nemea, Istmia Grece, id est Encomia illorum, qui in Quattuor istis Gretie ludorum generibus Victores extiterunt.
Callimachi Hymni qui inueniuntur Grece.
Dionisius de situ Orbis Grece.
Licophronis Alexandra. Obscura Poema Grece.
Impress. Venetijs, anno 1523. per Aldum, in octauo.

Didimi antiquissimi auctoris interpretatio in Odisseam Homeri Grece.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1528. in Octauo.

8 Sophoclis Tragedie Septem cum Commentarijs harum nomina sunt:
7184 Aiax flagellifer, Electra, Oedipus Tirannus, Antigone.
Oedipus coloneus. Trachinie, Philoctetes,
Omnia Grece.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1518. In Octauo.

Aeschili Atheniensis Qui primus in lucem protulit tragedias sex:
Prometheum uinctum, Septem ad Thebas, Persas,
Agamemnonem, Eumenides, Supplices.
Omnia Grece.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1518. In Octauo.

9 Aristophanis ciuis Atheniensis, Poete Comicique Comedie Vndecim e Greco in Lati-
7185 num ad uerbum translate, Andrea Diuo Justinopolitano interprete, Qarum nomina sunt:
Plutus, Nabule, Rane, Equites,
Acharnes, Vespe, Aues, Pax,
Concionantes, Sacra cereris celebrantes, Lysistrate,

10 Epigrammata Greca Veterum elegantissima, eademque Latina ab utriusque lingue Vi-
7186 ris doctissimis uersa, atque in rem studiosorum e Diuersis Autoribus per Joannem Soterem collecta.
Impress. Brisgoe, Anno 1544. in Octauo. Autor est Agathias Scolasticus.

Dicta Gretie sapientum interprete Erasmo Roterodamo.
Eadem per Ausonium, Cum Scholiis Erasmi.
Mimi Publiani cum Scholijs eiusdem auctis et recognitis.
Impress. Norimberge, Anno 1535. in Octauo.

Pindari poete uetustissimi liricorum principis Olimpia, Pythia, Nemea, Istmia a Joanne Lonicero Latinitate donata.
Impress. Basilee, Anno 1528. in Octauo.

11 Pauli Aemilij Veronensis Historici De Rebus gestis Francorum libri X.
7187 Cronicon de ijsdem Regibus a Pharamundo usque ad Henricum II.
Impress. Parisijs, Anno Domini 1548. in Octauo.

12 Theodori Gaze Tessalonicensis Introductionis Grammatice libri IIII.
7188 De Mensibus liber eiusdem Grecus.
Georgij Lecapeni De Constructione Verborum.
Emanuelis Moschopuli De Constructione Nominum et verborum.
Eiusdem de Accentibus.
Impressa Venetijs, per Aldum, Anno 1525. in Octauo.

Manuelis Chrysolore Erotemata id est Grammatica Greca.
De anomalis verbis.
De formatione temporum ex libro Calcondile.
Quartus Gaze de Constructione.
De Encleticis.
Sententie monostichi ex varijs Poetis.
Cato Grece.
Erotemata Guarini.
Impressa Venetijs, per Aldum, Anno 1517. in Octauo.

13/7189 Grammatica Greca Philippi Melanthonis iam denuo recognita atque locupletata.
Impressa Hagenoe, Anno 1527. in Octauo.
Georgij Rithameri Compendium in Octo partes Orationis et temporum formationes Grece.
Gregorij Theologi sententie per ordinem literarum singule singulis Jambicis clause Grece.
Verba Anomala barytona Grece.
Verba Anomala in (...?) ex Vrbano Monacho in quoddam Breuiarium a Georgio Rithamero redacta.
Carmina aurea Pitagore Grece.
Sententie monostichi ex uarijs poetis Grece.
Impressa Colonie, Anno 1536. in Octauo.
De Arte Versificandi per Hulderichum Huttenum.
Eiusdem Nemo (?)
In Ebrietatem Exegoria per H. Eobanum Hessum.
Impressa Norinberge, Anno 1542. in Octauo.

14/7190 Marcelli Palingenij Stellati Poete Zodiacus Vite hoc est de hominis Vita, Studio ac Moribus optime instituendis libri XII. Opus mire eruditum planeque phisicum.
Impress. Basilee, Anno 1537.
Tragedia noua Pamachius Autore Thoma Naogeorgo Staubingensi.
Impressa Auguste, Anno 1539. in Octauo.

15/7191 Joannis Rauisij Textoris Niuernensis Epitetorum Opus Que a Poetis alijsque Autoribus omnibus attributa rebus, aut sunt aut adijci apte et eleganter possunt.
Impressum Basilee, Anno N(escio?) in Octauo.

16/7192 Joannis Jouiani Pontani Opera, Carmine cosncripta, que extant:
Vrania siue de Stellis libri V.
Meteororum liber vnus.
De Hortis Hesperidum libri II.
Lepidina siue Pastorales pompe VII.
Item Meliseus.
Meon.
Acon.
Hendecasillaborum libri duo.
Tumulorum liber Vnus.
Nenie Duodecim.
Epigrammata Duodecim.
Que uero in toto opere habeantur.
In Indice uidere licet ad longum.
Impressa Venetijs, Anno 1533. per Aldum, in Octauo.
Johannis Jouiani Pontani Amorum libri II.
De Amore Coniugali libri III.
Tumulorum II qui in superiore aliorum poematon editione desiderabant.
Lyrici I.
Eridanorum II.
Ecloge Due Coryle et Quinquennius superioribus Quattuor addite.
Calpurnij Siculi Ecloge VII.
Aurelij Nemesiani Ecloge IIII.
Explicatio locorum omnium abstrusorum Pontani, autore Petro Summontio.
Index Rerum que in his Pontani lusibus contineantur.
Impressa Venetijs, per Aldum, Anno 1518. in Octauo.

17/7193 Strozae alias Strozij Pater et Filius hic Hercules ille Titus prenomine Poete Ferrarienses. Poemata eorum.
Excudit Aldus, Venetijs, Anno Domini 1513. in Octauo.
Jacobi Sannazarij Opera omnia Latine scripta Carmine.
Impressa Venetijs, per Aldum, Anno 1535. in octauo.
De Partu Virginis libri Tres.
Actij Sinceri Sannazarij De Morte Cristi Domini ad Mortales lamentatio.
Eiusdem Ecloge Quinque.
Elegiarum libri Tres et totidem Epigrammaton.
Impress. Venetijs, per Aldum, Anno 1535.

18/7194 Asconij Pediani expositio in IIII Orationes M. Tulij Ciceronis contra Verrem etc.
In Orationem pro Cornelio.
In Orationem contra C. Antonium et L. Catilinam.
In Orationem contra L. Pisonem.
In Orationem pro Milone.
Atque harum rerum omnium Index.
Victorini Commentarij in libros M. Tulij Ciceronis De Inuentione.
Georgij Trapezuntij in Orationem pro Q. Ligurio.
Impressa Venetijs, per Aldum, Anno 1522. in Octauo.

19/7195 Artemidori Daldiani philosophi De Somniorum interpretatione libri Quinque a Jano Cornario e Greco in Latinam linguam translati.
Deest Impressi Basilee, per Frobenium, Anno 1544. in Octauo.
Imperatorum et Cesarum vite cum Imaginibus ad uiuam effigiem expressis.
Impresse Lugduni, Anno 1550. in Octauo.
Additi sunt cum Icunculis et Elencho Versus Ausonij Mycilli et Vellei Poetarum paucis ingentem historiam complectentes.

20/7196 Commentariorum Cesaris Elenchus:
De bello Gallico libri VIII.
De bello ciuili Pompeiano libri III.
De bello Alexandrino liber I.
De bello Africano liber I.
De bello Hispaniensi liber I.

Ad hec:

Pictura totius Gallie diuise in Tres partes secundum C. Cesaris Commentarios.
Nomina locorum Vrbiumque et Populorum Gallie, ut olim dicebantur Latine et nunc dicuntur Gallice.
Pictura Pontis in Rheno, Item Auarici Alexie Vxelloduni Massilie.
Hec omnia ex Henrici Glareani castigatione et Scholijs eiusdem.
Impressa Friburgi Prisgoie, Anno 1538. in octauo.

21/7197 Commentarij Julij Cesaris Italice per Augustinum Ortica de porta Genuensem.
Impressi Venetijs, Anno 1539. in octauo.
Ludouici ab Auila Commentariorum De Bello Germanico a Carolo Q. Cesare gesto libri Duo a Gulielmo Malineo Brugensi Latine redditi.
Impress Antuerpie, Anno 1550. in Octauo.

22/7198 Lucij Apuleij Afri Madaurensis philosophi opera que extant.
Excusa Venetijs, per Aldum, Anno 1521. in Octauo.

Sunt autem hec:

Metamorphoseos siue lusus de Asino aureo libri XI.
Floridorum libri IIII sic inscripti tum a uerbis florum instar relucentibus et a rebus florum in modum se uariantibus.

De Deo Socratis liber I.
De Philosophia liber I.
Asclepius Trismegisti Dialogus eodem Apuleio interprete.
Eiusdem Apuleij de Dogmatis Platonicis.
Eiusdem liber De Mundo ex Aristotele traductus.
Apologie siue Defensionis Magie pro seipso Orationes Due.
Isagogicus liber Platonice philosophie per Alcinoum philosophum Grece impressus.

23 / 7199 Joannis Rauisij Textoris Niuernensis siue Nauarrensis Officina uel potius nature Historia, in qua copiose dispositum est per locos quicquid habent Autores in diuersis disciplinis plurimi quod et ad rerum Historiarum et Verborum cognitionem ullo modo potest facere.

Impressa Lugduni, Tomis Duobus, Anno 1532. in Quarto

24 / 7200 B. Platine De Vita et Moribus Summorum Pontificum Historia usque ad Paulum II. Cui accesserunt aliorum quoque Pontificum Vite, qui post Platinam uixerunt Vsque ad Pium Tertium.
De falso et Vero Bono Dialogi Tres ad Sixtum Pontificem.
Dialogus contra Amores ad Lodouicum Stellam Mantuanum.
De uera Nobilitate Dialogus Ad Joannem Vrsinum Archiepiscopum.
De Optimo Ciue Dialogi Duo cum Laurentio Medici et Cosimo.
Panegiricus in laudem Bessarionis Episcopi Sabini, Cardinalis Niceni etc.
Ad Paulum II. Pontificem De pace Italie componenda atque de bello Turcis indicendo.
Doctorum aliquot Virorum Panegirici siue Epigrammata in parentalia Platine.
Vita Platine.

Impressa Lugduni, Anno 1512. In Octauo.

25 / 7201 Deest Henrici Cornelij Agrippe ab Netesheym De Incertitudine et Vanitate Scientiarum Declamatio Inuectiua uel Cynica Qua docetur nusquam certi quicque perpetui et diuini nisi in solidis Dei eloquijs atque eminentia Verbi Dei latere.
Loci Communes siue Capita eorum, que in hoc libro tractantur No. III.

Impressa Nescio 1536. in Octauo.

Eiusdam Apologia aduersus propter Declamationem De Vanitate scientiarum et Excellentia Verbi Dei sibi per aliquos lauanienses theologistas intentatas.
Querela super Calumnia ob eandem Declamationem sibi per aliquos sceleratissimos Sycophantas apud Cesaream Maiestatem nefarie ac proditorie intentata.

Impressa Argentorati, Anno 1535. in Octauo.

26 / 7202 Lutiani Dialogi aliquot Desiderio Erasmo Roterodamo et Thoma Moro interpretatibus.

Quorum elenchus sequitur:

Saturnalia,	Icaromenippus,	Dialogi XVIII.
Abdicatus,	Timon,	Conuiuium,
Gallus,	De Sacrifitijs,	De luctu,
De ijs qui mercede conducti degunt	Epistole saturnalie,	Alexander,
	Toxaris,	Erasmi declamatio similis
Eunuchus,	Pro Ti(to?) declamatio,	Hercules Gallicus,
Cronosolon,		De Astrologia.

Aliquot item ex eodem Commentarij Thoma Moro interprete.
Oratio Lutiani calumne non esse temere credende Philippo Melanthoni.

Impress. Basilee, Anno 1534.

27 Aeliani de Varia Historia Libri XIIII nunc primum in lucem editi, Justo Vulteio Wete-
7203 rano interprete.

De Politijs siue Rerum publicarum descriptiones ex Heraclide, eodem interprete.

Impressa Basilee, per Oporinum, Anno 1548, In Octauo.

Polieni Stratagematum libri Octo Quibus Rei Militaris doctrina continetur a Justo Vulteio translati.

Impressum Basilee.

Georgij Agricole De Animantibus subterraneis liber.

Impressus Basilee, per Frobenium, Anno 1549. in Octauo.

28 Pasquillorum Tomi Duo Quorum Primo Versibus ac Rhitmis, Altero Soluta oratione
Deest conscripta quam plurima continentur.

Impressi Eleuteropoli, Anno 1544. in Octauo.

29 Aesopi Phrigis et aliorum Fabule.
7204 Impresse Basilee, per Heruagium, Anno 1534. in Octauo.

His accesserunt Abstemij Hecatomithion Secundum id est Centum fabule Latine ab ipso conficte. Quedam alie incerto interprete Vna cum selectis Poggij facetijs.

Autorum et Interpretum nomina subsequuntur:

Gulielmus Gudanus,	Hadrianus Barlandus,	Anianus,
Gulielmus Hermannus,	Erasmus Roterodamus,	Aulus Gellius,
Angelus Politianus,	Petrus Crinitus,	Joannes Antonius Campanus,
Plinius Secundus Nouocomensis,	Nicolaus Gerbelius,	Laurentius Abstemius
Laurentius Valla,	Rimitius,	Poggius,

Seria Jocique ab Othmaro Luscinio congesta et Domino Antonio Fuggero dedicati.

Impressi Friburgi, Anno 1529.

Jocorum Veterum et Recentium libri Tres Autore Adriano Barlando.

Impressi Colonie, Anno 1529. In Octauo.

Joci ac Sales mire festiui Ab Ottomaro Lustinio Argentino partim selecti ex bonorum utriusque lingue Authorum mundo, partim longis peregrinationibus uisi et auditi ac in Centurias digesti. 1524.

Andree Alciati Jurisconsulti Emblematum liber.

Impressus Auguste Anno 1531. in Octauo.

Querela Ditis Dialogus Authore Thoma Venatorio.

30 Flauij Vegetij Renati De Re Militari libri IIII Ad Valentinianum.
7205 Sexti Julij Frontini Viri Consularis Strategematicon et Strategematum libri III. In Octauo.

Modesti libellus De Vocabulis Rei Militaris ad Tacitum Augustum.

Aeliani de re militari siue de Instruendis Atiebus.

Impressa omnia Colonie, Anno 1532. in Octauo.

De Romanarum Militia et Castrorum metatione liber ex Polibij Historijs per A. Janum Lascarem Rhyndacenum excerptus et ab eodem Latinitate donatus, Ipso etiam Greco libro ex aduerso posito propter collationem.

Eiusdem A. Jani Lascaris Epigrammata et Greca et Latina.

Jacobi Comitis Parliliarum De Re Militari libri Duo ad etatis nostre bellandi rationem apprime utiles et necessarij.

Impressa Basilee, Anno 1537. in Octauo.

31 / 7206 Joannis Ludouici Viuis Valentini natione Hispani De Disciplinis libri Viginti in Tres Tomos distincti.

Impressi Lugduni, Anno 1551. in Octauo.

Tomo primo continentur VII libri De Corruptis Artibus:

I. liber: De corruptis artibus in uniuersis.
II. liber: De corrupta Grammatica.
III. liber: De corrupta Dialectica.
IIII. liber: De corrupta Rhetorica.
V. liber: De corrupta Philosophia nature.
VI. liber: De corrupta Philosophia morum.
VII. liber: De corrupto Jure Ciuili.

Secundo Tomo insunt libri De tradendis Disciplinis siue de Doctrina Cristiana Quinque.

Tertio Tomo continentur De Artibus libri Octo, nempe:

De prima Philosophia libri tres.
De explanatione essentiarum liber I.
De Censura ueri libri Duo.
De Instrumento probabilitatis Vnus.
De Disputatione Vnus.

Elementale Cosmographicum quo totius et Astronomie et Geographie rudimenta certissimis breuissimisque docentur apodixidius.

Adiuncta huic libro Cosmographie introductio cum quibusdam Geometrie et Astronomie principiis ad eam rem necessarijs.

Impressa Parisijs, Anno 1551. in Octauo.

Cosmographie introductio cum quibusdam Geometrie ac Astronomie principijs ad eam rem necessarijs.

Parisijs, 1551.

Nomenclatura Hebraica Autore Helia Leuita Germano grammatico.

Impressa Isne, Anno 1542. in Octauo.

32 / 7207 Lilij Gregorij Gyraldi Ferrariensis libelli Duo, In quorum altero enigmata pleraque Antiquorum, in altero Pytagore Simbola clarius explicata, nunquam antea editi.

Eiusdem libelli Duo Aduersus ingratos.

Impressum Basilee, per Oporinum, Anno 1551. in Octauo.

Augustini Niphi Medices Philosophi Suessani De Augurijs libri II.

Ori Apollinis Niliaci De Hierogliphicis notis libri II, a Bernardino Vicentino Latinitate donati.

Impressum Basilee, per Heruagium, Anno 1534. in Octauo.

Epistolarum Leonardi Aretini libri Octo, Quarum singulis ita sua sunt Argumenta, ut nulla fere non iustus liber uideri nominarique possit, multumque eius temporis habent et factorum et consiliorum que notu digna alias memorie mandata non reperiuntur.

Impressum Basilee, Anno 1535.

33 / 7208 Illustrium Poetarum flores per Octauium Mirandulam collecti et a studioso quodam in locos Communes digesti, Quorum magnus et numerus et ex 25 Poetis collecti.

De his Juditium Beroaldi.

Impress. Argentorati, 1538.

34 / 7209 Petri Bembi Epistolarum Leonis Decimi Pontificis Maximi nomine scriptarum libri XVI.

Impressum Basilee, Anno 1539. in Octauo.

35/7210 Lutiani aliquot Opuscula per Vincentium Obsopeum Latinitate donata.

Quorum catalogus sequitur:

Juppiter confutatus.	Juppiter Tragedus.	Herodotus.
Vita Peregrini.	Vita Demonactis.	Allocutio uel Bachus.
Phalaris secundus.	Scitha uel hospes.	Haltion siue de transformatione.
Harmonides.	Hippias uel balneum.	
De Dipsadibus.	Dissertatio cum Hesiodo.	Apologia pro Imaginibus.
De Saltationibus.	Imagines.	Hermotinus seu de Sectis.
De Parasito uel que Ars sit Parasitica.	Anacharsis seu de Gymnasijs.	Phalaris primus.
		Zeuxis uel Antiochus.
Deorum Concilium.	Patrie Encomium.	De Hedro aut uel (!)

Hercules Prodici ex Xenophonte per Obsopeum.

Impressa Hagenoe, anno 1529.

Lutiani aliquot opuscula et Dialogi incertis Interpretibus.

Quorum Catalogus sequitur:

De Veris Narrationibus.	Terpsion.	De Calumnia.
Scipio.	Thimon.	Tyrannus.
Diogenes.	Philosophorum vite.	Charon.
Carmina in Amorem.	Palinurus.	Virtus Dea.
De asino.	Hercules.	Laus musce.
Schaphidium.		

Impress. Lugduni, anno 1519. in Octauo.

De Aulicorum Erumnis Pierio Valeriano interprete.

36/7211 Nicolai Borbonij Vandoperani Nuge et Epigrammata.

Eiusdem ferraria.

Impressum Basilee, Anno 1533. in Octauo.

Francisci Barbari Patricij Veneti De Re Vxoria libri II.

Impressi Hagenoe, Anno 1533. in Octauo.

Capita libri primi quibus dotata sit Vxor:

Quid sit coniugium et que eius bona?

Qua dote et quibus moribus vxor decens?

Qua etate?	Qua nobilitate?	Qua forma?
Quibus diuitijs?	De ijs quae ad consilia mutanda?	
De munere vxorio.		

Capita libri secundi de vxoris offitio:

De charitate coniugali.	De moderatione vxoris.	De loquela.
De cultu vxoris.	De victu eiusdem.	De coitus ratione.
De cura domestica.	De liberorum educatione et cura.	

Jocorum Veterum ac Recentium libri Tres Autore Adriano Barlando.

Impress. Colonie, Anno 1529. in Octauo.

Epitome Chronicorum ac magis insignium Historiarum mundi, uelut Index Ab Orbe condito ad hec usque tempora ex probatissimis Autoribus.

Impress. Frankforti, Anno 1533. in Octauo.

Priscorum Numismatum ad Nurenbergensem Monete Ualorem estimatio autore Bilibaldo Pirkeymero.

Andre Alciati de Ponderibus et Mensuris libellus.

Budei quedam de eadem Re.

Item eiusdem Breuiarium de Asse et partibus eius.

Philippi Melantonis De ijsdem ad Germanorum usum Sententia Germanie ex uarijs Scriptoribus perbreuis explicatio Autore Bilibaldo Pirkheymero.

Germanie Inferioris Historie et loca aliquot declarata Autore Gerardo Nouiomago.

Genealogia Ducum Burgundie, Brabantie, Flandrie, Holandie ab Hectore Troiano ad Carolum V. usque, Autore Emondo Dintero.

Impressum Frankforti, Anno 1532. in Octauo.

37/7212 Casparis Contareni Patricij Venetij De Magistratibus et Republica Venetorum libri Quinque.

Impress. Basilee, Anno 1544. in 8°.

L. Fenestelle De Magistratibus et Sacerdotijs Romanis libellus.

Pomponij Leti De Magistratibus et Sacerdotijs et preterea De diuersis legibus Romanorum.

Valerij Probi Gramatici De literis Antiquis Opusculum.

Impressi N(escio?), Anno N(escio?), in Octauo.

Joannis Vultei Remensis Galli Epigrammatum libri IIII.
Eiusdem Xenia.

Impressa Lugduni, Anno 1537. in Octauo.

Gratij poete qui Augusti tempore floruit De Venatione liber I.

P. Ouidij Nasonis Halieuticon liber acephalus.

M. Aurelij Olimpij Nemesiani Cynegeticon liber I.
Eiusdem Carmen Bucolicum.

T. Siculi Calphurnij Bucolica.

Impress. Auguste, Anno 1534.

Pannonie luctus Quo Principum aliquot et insignium Virorum mortes, alijque funesti casus deplorantur.

Impressum Cracouie, Anno 1544. in Octauo.

38/7213 Henrici Cornelij Agrippe In Artem breuem Raymundi Lullij commentaria.

Impress. Salingiaci, Anno 1538. In Octauo.

Elementale Cosmographicum Quo totius et Astronomie et Geographie rudimenta, certissimis breuissimisque docentur apodixius.

Impressum Argentorati, Anno 1539. in Octauo.

Stereometria, Ars economica docens certas dimensiones corporum solidorum, ratione Mathematica ac Virga Stereometrico Dimensore, Aequatoreque desuper affabre confectis, Vna cum Tabulis Radicis quadrate, iuxta precepta Euclidis et Eratostenis, Autore Burchardo Mitobio Mathematico.

Impress. Frankforti, Anno 1544.

Annuli cum Spherici tum Mathematici usus et structura, opera Burchardi Mithobij Mathematici.

Impress. Marpurgi, in Octauo.

Auslegung vnd gruntlicher Verstant des Instrumentz Cilindri durch Johan Eychman genant Dryander.

Impress. Marpurg, 1532.

Aritmetice Speculatiue libri Duo Joannis de Muris.

Excusi Moguntie, Anno 1538. in Octauo.

De Numeris libri Duo, Quorum prior logisticen et Veterum numerandi consuetudinem, Posterior Theoremata numerorum complectitur, Joanne Nouiomago Autore.

Impress. Colonie, 1539.

Jodoci Vuillichij Reselliani Arithmetice libri tres.

Impressi Argentorati, Anno 1540. in Octauo.

39 Hieronimi Cardani Practica Arithmetice et Mensurandi singularis.
7214 Impress. Mediolani, Anno 1539. in octauo.

40 Behend vnd hubsch Rechnung durch die Kunstreichen Regeln Algebre, So gemannglich
7215 die Coss genent werden, durch Cristoffen Rudolff vom Jawer Zusammen pracht.
Impress. Argentorati, Anno 1525. in Octauo.

41 Kunstliche Rechnung mit dem Zyffer vnd mit den Zall pheningen, Sampt der Wel-
7216 schen Practica vnd allerley forthei auff die Regel De Tri. Durch Cristoff Rudolff Zw Wien Vergleichung mancherlei. Gewicht, Elnmass, Müntz etc.
Impressum Nurenberge, Anno 1546. In Octauo.

42 Harmonie Poetice Pauli Hofheimeri et Ludouici Senflij Musicorum prestantissimo-
7217 rum, Vns cum selectis ad hanc rem ocis e Poetis accomodationibus seorsim tum decantandis, tum prelegendis.
Impressum Norimberge, in Octauo.
Media vox.

43 Suprema vox.
7218

44 Alta vox.
7219

45 Infima vox.
7220

46 Enchiridion utriusque Musice practice a Georgio Rhauo ex uarijs Musicorum libris pro
7221 Pueris in Scola Wittenbergensi congestum. 1546.
Libellus de compositione Cantus Joannis Galliculi.
Vittenberge, Anno 1546. In Octauo.
Musica Nicolai Listenij.
Impressa Norimberge, Anno 1549. In Octauo.
Wenceslai Philomatis de Noua Domo Musicorum libri.
Impress. Argentorati, Anno 1543. in Octauo.
Musice Rudimenta per Joannem Vogelsangk Lindauiensem (...?)
Questiones Musice in usum Scole Northusiane per Joannem Spangenbergium collecte.
Rudimenta Musice a Nicolao Listenio comportata.
Wittenberge, 1533.
Musica Coralis Deutzsch Martini Agricole.
Wittenberge, 1533.
Enchiridion Musice Mensuralis Georgij Rhaw.
Wittenberge, 1538.

47 Jani Dubrauij De Piscinis, nunc episcopi Olumucensis ad Antonium Fuggerum.
7222 Impressum Wratislauie, Anno 1547. in Octauo.

48 Rudimentorum Cosmographicarum Joannis Honteri Coronensis libri Quattuor cum Tabulis.
Deest Impress. Corone, Anno 1542. in 8.

49 Publij Ouidij Nasonis Opera aliquot.
7223 Impressa Venetijs, per Aldum, Anno 1502. et 1503. in Octauo.

Fastorum libri VI, De tristibus libri V, De ponto libri IIII
Heroidum epistole, Auli Sabini epistole tres,
Elegiarum libri tres, De arte amandi libri tres,
De remedio amoris libri II, In Ibin liber vnus,
Ad Liuiam de morte Drusi epistola, De medicamine fatiei,
De nuce, De pulice, De philomela.

50 Institutiones Grammatice in Hebream linguam Sebastiani Munsteri.
7224 Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1524. in 8.
Dictionarium Hebraicum Autore Sebastiano Munstero.
Impress. Basilee, Anno 1523. In Octauo, per Frobenium.

51 Pretiosa Margarita nouella de Thesauro ac pretiosissimo philosophorum lapide. Artis
7225 huius diuine Typus et Methodus Collectanea ex Arnaldo Raymundo, Rhasi, Alberto
Deest et Michaele Scoto per Janum Lacinium Calabrum.
Impress. Venetijs, Anno 1546. In 8.

52 Philosophie Moralis Epitome Philippo Melanthone Autore.
7226 Impressum Argentorati, Anno 1538. In octauo.

53 Della Geomantia di Pietro de Abano, di latino nella Volgar lingua tradotta per il Tri-
7227 casso Mantoano Parte prima.
Deest In Venetia, Anno 1550. in Octauo.
La Seconda parte della Geomantia di Pietro di Abano.
In Venegia, Anno 1550. In Octauo.
De la Geomantia dell' excell. filosofo Gioanni Geber parte prima, con vna breuissima chiromantica phisionomia noua mente, dal nobil huomo M. Gnosio Piceno Ascolano tradotti. 1550.
Opera del' antica et honorata Scientia de Nomandia Spechio d' infiniti bene et mali, che sotto il Cerchio della Luna possono alli uiuenti interuenire, Per excellentiss. Astrologo, Geomante, Chiromante et Fisionomo M. Annibale Raimundo Veronese ridotta insieme.
In Venegia, Anno 1550. in Octauo.

54 Il Capitano Comedia di M. Lodouico Doloce con la Fauola d' Adone.
7228 In Venegia, Anno 1547. In Octauo.
Il Marito Comedia di M. Lodouico Doloce. 1547.
La Cassaria Comedia di M. Lodouico Ariosto da lui medesimo riformata et ridotta in Versi.
In Vinegia, 1546.
Clizia Comedia di M. Nicolo Machiauelli Fiorentino.
In Firenze, Anno 1548. in Octauo.
Comedia intitulata Alassandro del Sig. Alessandro Piccolomini conominato il Stordito.
In Venegia, 1550.
Comedia del Sacrifitio de gli intronati, Celebrato nei giuochi d'vn Carnouale in Siena.
In Vinegia, 1550.
La cingana Comedia di Gigio Arthemio Giancarli Rhodigino.
In Venegia, 1550.
Cleopatra Tragedia di M. Alessandro Spinello. 1550.

55 Comedia intitolata il filosofo opera di M. Pietro Aretino.
7229 In Vinegia, Anno 1549. in Octauo.
L' Hermafrodit Comedia noua di M. Girolamo Parabosco et noua mente stampata.
In Vinegia, 1549.
Il Geloso Comedia del S. Hercole Bentiuoglio. 1547.
Piouana Comedia, ouero noella del Tasco di Ruzante. 1548.
Il Marinaio Comedia noua di M. Girolamo Parabosco.
Il Viluppo Comedia noua di M. Girolamo Parabosco. 1547.
I Contenti Comedia di M. Girolamo Parabosco. 1549.
Fabritia Comedia di M. Lodouico Dolce.
Anno 1549. per Aldum.

56/7230 Il Petrarca,
nelle case de' figliuoli di Aldo in Venetia, 1546.

57/7231 Esopus fabulaÿ, mellyeket mastan wyionnan magyar nielwre forditot Pesthÿ Gabriel.
Nyomtatot Bechbe, Anno 1536.

58/7232 Nomenclatura Sex linguarum Latine, Italice, Gallice, Bohemice, Hungarice et Germanice.
Wienne, 1538. in Octauo.

59/7233 Biblia cum Concordantijs Veteris et Noui Testamenti etc.
Breuibus Summarijs ad singula Capita appositis.
Adiectoque Quadruplici Repertorio Ad faciliorem Inuentionem.
Necnon additione in marginibus uarietatis diuersorum textuum.
Ac etiam canonibus antiquis 4 Euangeliorum insertis.
Hebraicis dictionibus castigatis.
Adscriptis etiam marginalibus additionibus Annales et Gentis cuiusque secundum ea tempora historias indicantibus.
Totius Biblie Compendiolum per Rhitmos descriptum.
Impressum Venetijs, Anno 1519. In Octauo.

60/7234 Nouum Testamentum Quattuor Euangeliorum In lingua Hungarica per Gabrielem Pestiensem.
Impressum Vienne, Anno 1536. In Octauo.

61/7235 Arnobij Afri Vetusti pariter ac laudatissimi Scriptores Commentarius in omnes Psalmos Sermone Latino, sed tum apud Afros uulgari per Desiderium Erasmum Roterodamum proditi et emendati.
Basilee, 1537. in 8°.
Arnobij Disputationum aduersus Gentes libri Octo.
Impressum Basilee, per Frobenium, Anno 1546. In Octauo.

62/7236 Petri Lombardi Episcopi Parisiensis Sententiarum libri Quattuor, Quibus Vniuerse theologie Summam, Patrum Sententias complexus, Vnde Magister Sententiarum cognominatus. Cum indice.
Item Errores quidam Parisijs reuocati et Articuli quibus Magister qualiter non tenetur folio 400.
Impressum Parisijs, Anno 1550. In Octauo.

63/7237 Enchiridion Cristiane Institutionis in Concilio Prouinciali Coloniensi editum In Quattuor partes distributum, Quibus continentur:
Expositio Simboli Apostolici.
Assertio et Doctrina de VII Ecclesie Sacramentis.
De ratione ac modo Orandi Deum cum expositione Orationis dominice.
De Natura, distinctione, vi ac usu legis cum subiuncta explicatione Decalogi.
Impressum Parisijs, Anno 1550. in Octauo.
Canones Concilij Prouincialis Coloniensis Anno 1536. celebrati, Quibus hec addita sunt:
Reformatio Cleri ad correctionem Vite et Morum ac ad remouendos abusus per Episcopum Sabinem Laurentium legatum Pontificalem Ratispone edita.
Statuta Sinodia Valentini Episcopi Hildeshemensis.
Formula uiunedi Canonicorum, Vicariorum et aliorum presbiterorum seculariorum.
Decreta Concilij Prouincialis Coloniensis sum Adolpho Coloniensi archiepisopo celebrati Anno 1549.
In Octauo Parisijs, 1550.

64 Bede Presbiteri Anglo Saxonis de Schematibus et Tropis.
7238 Locutiones figurate Allegorieque ex operibus Diui Augustini excerpte.
Schemata locutionum ex Diui Crisostomi Operibus selecta.
Impress. Basilee, Anno 1536. In Octauo.
Hymni ac Prose Ecclesiastice uulgo Sequentie dicte cum explanatione Hermanni Terrentini.
Colonie, Anno 15...(!)
Descriptio Terre Sancte Autore Brocardo monacho.
De Nouis Insulis nuper repertis et de moribus Incolarum earundem per Petrum Martirem.
Antuerpie, Anno 1536. in Octauo.
Prouerbia Salomonis iuxta Hebraicam ueritatem per Philippum Melanthonem reddita et recognita.
Norimberge, 1534. In Octauo.

65 Petri Alphonsi Judei ad fidem conuersi Dialogi, In quibus Judeorum opiniones confu-
7239 tantur.
Libellus Rabbi Samuelis ueri Messie parafrasim continens.
Impressa Colonie, Anno 1536. In Octauo.
Catalogus Hereticorum omnium pene qui ad hec usque tempora passim literarum monumentis proditi sunt, Illorum Nomina, Errores et tempora quibus uixerunt ostendens libri V Bernardi Lutzenburgensis monachi predicatorij ordinis in quo et de Lutero.
Colonie. 1537. in octauo.

66 Ruperti Abbatis Tuicensis De Victoria Verbi Dei libri XIII.
7240 Eiusdem De Voluntate Dei liber Vnus.
De Omnipotencia Dei liber Vnus.
Vita Ruperti partim ex Tritemio, partim ex Apologetico ipsius.
Impressum Norinberge, Anno 1524. In Octauo.

67 Ruperti Tuicensis Commentarius in Sex Prophetas posteritas:
7241 Naum, Habacuc, Sophoniam,
Haggeum, Zachariam, Malachiam.
Jonam etiam et Micheam.
Impress. Norimberge, Anno 1524. In Octauo.

68 Joannis Pomerani Bugenhagij in librum Psalmorum interpretatio.
7242 Norimberge, anno 1524. in octauo.

69 Psalterium iuxta ueritatem, Hebraicam ad uerbum fere translatum, Felice Pratensi in-
7243 terprete.
Deest In singulos Psalmos Argumenta per eruditum quendam adiecta cum aliquot Sanctorum Canticis et Preculis sincerioribus.
Basilee, 1524
Psalterum Hebraicum.
Impress. In Octauo. (!)

70 In Euangelia que usitato more in diebus Dominicis et Festis proponuntur annotationes
7244 Philippi Melanthonis.
Wittenberge, 1544.

71 Annotationes Philippi Melanthonis in Epistolam Pauli ad Romanos Vnam, et ad Co-
7245 rinthos Duas.
Norimberge, 1524. In Octauo.

Annotationes Joannis Bugenhagij Pomerani in X Epistolas Pauli scilicet:
Ephesios, Philippenses, Collosenses,
Thessalonicenses I. et II., Timotheum I. et II. Titum,
Philemonem, Hebreos,
Concordia Euangelistarum de Resurrectione ac Ascensione Domini.
Impress. Norimberge, Anno 1524. In Octauo.

72 Francisci Lamberti Auinionensis Commentarij In Oseam prophetam Cum digressione
7246 sub Quartum Caput De Arbitrio Hominis uere captiuo.
In Octauo, Argentorati, 1525.
Eiusdem in Johelem prophetam Commentarij. In Octauo.
In Cantica Canticorum Salomonis libellum quidem sensibus altissimis, in quo sublimia sacri Coniugij misteria, que in Cristo et Ecclesia sunt pertractantur.
Norimberge, Anno 1525. in Octauo.

73 Francisci Lamberti In diui Luce Euangelium Commentarij.
7247 Impressi Argentorati, per Joannem Heruagium, Anno 1525. In Octauo.
Eiusdem Lamberti De Sacro Coniugio Commentarius in positiones 69 partitus.
Eiusdem Antitesis Verbi Dei et Inuentorum Hominum prima positione.
Eiusdem Psalmi siue Cantica VII.
Norimberge, Anno 1525. in 8°.

74 Joannis Oecolampadij Demegorie hoc est homilie Vna et Viginti in Epistolam Joannis
7248 Catholicam primam.
Basilee, 1525.
Joannis Bugenhagij Pomerani Annotationes in Epistolas Pauli ad
Galatas, Ephesios, Titum,
Thessalonicenses I. et II., Timotheum I. et II., Colossenses,
Philippenses, Philemonem.
Impressum, Basilee, Anno 1525. in Octauo.
Cristophori Hegendorphini Annotationes in Euangelia Marci, Matthei, Joannis, Epistolam ad Hebreos, Epistolam Petri, In Passionem.
Impressum Hagenoe, Anno 1525. in Octauo.

75 Joannis Pomerani Annotationes In Deuteronomium, In Samuelem prophetam, Id est
7249 Duos libros Regum.
Conciliata Historia ex Euangelistis passi Cristi et glorificati.
Impress. Norinberge, Anno 1524. in octauo.
Loci Communes seu Hipotiposes theologice Philippi Melanthonis.
Impressi Argentorati, 1523. in Octauo.
De libero Arbitrio Diatribe siue collatio Erasmi Roterodami.

76 Diui Patris Benedicti Regula vtriusque testamenti sententijs approbata ac Sanctorum
7250 patrum scripturis illustrata.
Colonie, 1522.
Celij Secundi Curionis pro uera et antiqua Ecclesie Cristi autoritate in Antonium Florebellum Mutinensem Oratio.
Basilee.
Rodolphi Gualteri Tigurini Anticristus, id est Homilie Quinque, Quibus Romanum Pontificem uerum et magnum illum Anticristum esse probatur, quem prophetarum Cristi et Apostolorum oracula uenturum et cauendum predixerunt.
Impress. Tiguri, in Octauo.
De Vocabulo fidei et alijs quibusdam Vocabulis explicatio uera et utilis, sumpta ex fontibus Hebraicis Autore Mathia Flacio Illirico.
Impress. Wittenberge, Anno 1549. in 8°.

Pro Consolatione afflicte nostre Ecclesie Apocalipseos.
Isagoge et prophetice imaginis nostri temporis explicatio Autore Petro Artopeo. His accessit quoque diligens et erudita eiusdem libri enarratio a Theodoro Bibliandro edita.
Impress. Frankforti, Anno 1549. in Octauo.

77/7251 Apologetica Joannis Oecolampadij.
Impress. Anno 1526.
De dignitate Eucharistie Sermones Duo.
Ad Theobaldum Billicanum quinam in Verbis Cene alienum sensum inserant.
Ad Ecclesiastas Sueuos Antisingrama.
Ad Bilibaldum Pirkhaimerum De Eucharistia Joannis Oecolampadij responsio posterior.
Basilee, Anno 1527. in Octauo.
Vom Sacrament der Danksagung Joannis Oecolampadij auss dem latein verdeuczscht durch Ludwigh Hätzer.
Von dem waren naturlichen verstant der Worthen Cristi Das ist mein leib noch der gar alten lerern erklarung.
Tiguri, 1526.
Das dise Wort Cristi [Das ist mein leib etc.] noch fest stehen wider die Schwerm geister Luteri.
Wittenberge, 1527.

78/7252 Precatio Dominica in VII portiones distributa per Erasmum Roterodamum.
Modus orandi Deum per Erasmum Roterodamum.
Wienne, 1525.
Exomologesis siue modus confitendi per Erasmum Roterodamum.
Basilee, 1524.
Eiusdem in Tertium Psalmum Domine quid multiplicasti.
Duo Diplomata pape Adriani VI. cum Responsionibus.
Epistola de Morte.
Apologia ad Stunice Conclusiones.
Ecclesiastes Salomonis cum Annotationibus Martini Luteri.
Wittenberge, 1532.
Jesus Syrach verdeutscht Martini Luteri.
1533. In Octauo.

79/7253 Confessio ader Bekantnus des Glaubens etlicher Fursten vnd Stende. Vberantwort kays. Maiestet auff dem Reichstag gehaltten Zw Augspurg.
Impress. Wittenberg, 1540. in Octauo.

80/7254 Pandectarum Veteris et Noui testamenti libri XII Othonis Brunfelsij.
Impress. Argentorati, Anno 1527. in Octauo.
Eiusdem Catalogi Virorum Illustrium Veteris et Noui Testamenti.
Argentorati, 1527.
Virorum Obscurorum Vtriusque Testamenti.
Illustrium item Mulierum.
Obscurarum dein Mulierum.
De bellis, Victoria et triumphis Justorum contra Impios.
Orationes, Exhortationes, Obsecrationes patrum, prophetarum, Regum et Virorum illustrium.
De Tirannide et Bellis impiorum contra Justos.

In obscura aliquot capita Geneseos Philippi Melanthonis Annotationes.

Mnemosinon, Bibliorum memorialie, vbi ex igno labore totius Biblie, dempto Psalterio, Etsi non omnes principaliores tamen omnium tum librorum, tum Capitulorum materie, nec non sententie memorie tradi possunt, mira industria compilatum per Conradum Boium Monorensem alio nomine Conradi Bauari Norenbergensis.

Impressum Wienne, 1524.

Verus Autor est Petrus Rosenhaim monachus in Melk Austrie. Canones quidam numero 60 pro Opusculo illius intellectu.

81 Gaistliche Lyeder mit M. Luteri Vorrede.

Deest Leipzig.

Psalmen vnd gaistliche lieder zusamen gelesen.

Impress. Leipzig, Anno 1545. In Octauo. habbs vorschengt.

Darfwr ein rechenbuchlin Joannis Widman.

Impressum Auguste, 1526.

Mer ein Probir Buechlein N.

Impressum N(escio?) Anno 1527. gesetzt.

82/7255 Methodica Juris Vtriusque traditio, Omnem omnium titulorum tam Pontifitij, quam Cesarei Juris materiam et genus Glossarum item et Interpretum abstrusiora uocabula scienter et summatim explicata Postremo et Judiciarij ordinis modum, ad practicam forensem accomodatum complectens, Ex ore Conradi Lagi Jureconsulti annotata.

Excusa Lugduni, 1546. in 8°.

Modus legendi Abbreuiaturas passim in Jure tam Ciuili quam Pontifitio occurrentes integritati sue restitutus.

Huic accessere Tituli Que et Rubrice uulgo nuncupantur in Vniuersum Jus Ciuile ex Holoandri recognitione adscripti.

Lugduni, 1544.

83/7256 Juris uniuersi Justinianea Methodus olim a Cicerone optimo Artifice prescripta, nunc uelut postliminio reuocata per Joannem Droseum Samarianum.

Impress. Parisijs, 1545. in 8°.

84/7257 Sylue nuptialis libri Sex Joanne Neuisano Ascensi Jurisconsulto autore.

Impress. Lugduni, Anno 1545. in Octauo.

(sine numero) Deest Gerichtz Ordnung vnd process aus klarem grund kaiselicher vnd gaistlicher Rechten etc.

Impress. Leiptzig, 1534.

85/7258 Dioscoridis libri Octo Grece et Latine. In Octauo.

Dioscoridis notha, Que videlicet Autori falso adscripta erant.

In Eundem Castigationes.

Impress. Parisijs, Anno 1549.

86/7259 Joannis Mesue Damasceni De Re Medica libri Tres Jacobo Syluio medico interprete.

Lugduni, Anno 1548. In 8°.

87/7260 Leonharti Fuchsij medici Primi de Stirpium Historia commentariorum Tomi, Siue imagines in exiguam angustioremque formam contracte pro deambulantibus.

Impress. Basilee, Anno 1549. In Octauo.

88/7261 Constantini Cesaris selectarum Preceptionum De Agricultura libri Viginti Jano Cornario interprete, addito Indice.

Impress. Basilee, per Frobenium, Anno 1540. In Octauo.

Argumenta in singulos prefixa sunt, que et in Biblioteca Gesneri reperies.

Aemilianus Macer De Herbarum uirtutibus Carmine Hexametri.

Strabi Galli poete et Theologi Hortulus uterque Scholijs Joannis Atrotiani illustratus.

Impress. Basilee, In Octauo.

Macri de materia medica libri Quinque Versibus conscripi per Janum Cornarium medicum physicum emendati ac annotati et nunquam antea ex toto editi. Contenta singulis libris:

I. et II. De Herbis ac Plantis uulgaribus.

III. De Plantis Peregrinis.

IIII. De quibusdam plantis, itemque animalium partibus ac terre spetiebus.

V. De Lapidibus ac Gemmis.

Impress. Frankforti, Anno 1540.

89/7262 De conseruanda bona ualetudine Opusculum, Scole Salernitane ad Regem Anglie uersibus conscriptum cum Arnoldi Nouiconiensis enarrationibus.

Impressum Frankforti, Anno 1545. In Octauo.

Aenee Syluij Senensis De Boemorum Origine ac gestis Historia uariarum rerum narrationem complectens.

Salingiaci, 1538.

90/7263 Alexandri Benedicti physici Anathomice siue Historia corporis humani.
Adiectum est huic Opusculum Georgij Valle Placentini eiusdem rei siue Argumenti.

Colonie, Anno 1527.

Commentarius Anatomicus, in quo est omnium Partium corporis humani diligens enumeratio.

Item De Locustis Dialogus Philosophis, Medicis et Theologis non parum utilis, Autore Jodoco Wilichio Reselliano.

Impress. Argentorati, Anno 1544. In Octauo.

91/7264 Jatrion medicamentorum Simplitium continens Remedia omnium morborum, que tam Hominibus, quam Pecudibus accidere possunt. Opus preclarum, cui hactenus par in lucem non prodijt, digestum in libros IIII. Liber Primus continet medelas omnium Morborum Capitis, Oculorum, Aurium, Oris, Dentium, Gutturis etc. usque ad thoracem.

Basilee.

92/7265 Jatrionices Medicamentorum Simplitium Liber Secundus Othonis Brunfelsij Continens ea que ad Pectus, Ventrem, Interraneaque attinent.

Impressum Basilee, Anno ....(!) In Octauo.

93/7266 Jatrionices Medicamentorum Simplitium liber Tertius per Othonem Brunfelsium Continens ea, que Infernis Corporis partibus accidunt, Vlcerum, Item omnis generis et Vulnerum remedia.

Jatrionices Medicamentorum Simplicitium liber Quartus per Othonem Brunfelsium, Continens Febrium, Morborum muliebrium et omnium Venenorum remedia.

Impress. Basilee, Anno ....(!) In Octauo.

94/7267 Antonij Muse Brassauoli Ferrariensis Examen omnium Simplitium medicamentorum, quorum in Officinis usus est.

Addita sunt insuper Aristotelis Problemata, que ad Stirpium genus et oleratea pertinent.

Impress. Lugduni, anno 1537. in Octauo.

De Re Hortensi libellus, Vulgaria Herbarum, Florum ac Fruticum qui in Hortis conseri solent nomina latinis uocibus efferre docens in puerorum gratiam. Autore Carolo Stephano.

Lugduni, 1536.

95
7268 Opera Joannis de Vigo In Cirurgia et eiusdem Prima pars practice Chrirurgie que inscribitur copiosa, Julij II. quondam Pontificis chirurgici.

Impressa Lugduni, Anno 1534. in Octauo.

Libri IX, quorum Argumenta sunt:

I. De anatomia chirurgo necessaria.
II. De apostematibus in vniuersali et particulari.
III. De vulneribus in vniuersali et particulari.
IIII. De vlceribus in vniuersali et particulari.
V. De morbo Gallico et dislocatione iuncturarum.
VI. De fractura et dislocatione ossium.
VII. De natura simplitium et posse eorum.
VIII. De antoditario tractans de natura compositorum.
IX. De quibusdam additionibus pro operis complemento.

Addita Chirurgia Mariani sancti Barolitani discipuli Joannis de Vigo.

Joannis de Vigo Secunda Pars Practice in profectione Chirurgica que compendiosa nuncupatur totius chirurgie documenta que in Prima parte diffuse explicantur, summatim libris Quinque complectens.

Tractatur autem in primo libro de vulneribus.
In secundo de apostematibus.
In tertio de vlceribus.
In quartto de auxilijs apropiatis vnicuique membro a capite usque ad pedes et morbis eorum.
In quinto de varijs auxilijs sub ordine antidotarij et de parua chirurgicorum capsia nauigantium pro eorum commoditate.

Excusa Lugduni, Anno 1534. in Octauo, cum Mariano Barolitano.

96
7269 Desiderij Erasmi Roterodami Apophtegmatum libri Octo, hoc est egregie dicta ex optimis quibusdam Authoribus collecti.

Impressum Basilee, 1535.

97
7270 Raymundi Lullij Maiorici philosophi et Medici De Secretis nature siue Quinta Essentia libri Duo.

Alberti Magni De Mineralibus et rebus metallicis libri Quinque.

Impressa Anno 1541. In Octauo, Argentorati.

98 Euangelia Dominicalia cum Epistolis Diui Pauli Latine et Italice.
7271 Impress. Venetijs, Anno 1551. in Octauo.

99 Prediche di Bernardino Ochino da Siena
7272 Parte Prima et Secunda.

100 La Terza et
7273 Quarta parte del le Prediche di Bernardino Ochino.

101
7274 Biblia Vtriusque Testamenti secundum Uulgatam editionem, in qua iuxta Hebraicorum uersuum rationem singula Capita Versibus distincta sunt numeris prefixis, qui uersuum numeris, quos in concordantijs illis Roberti Stephani nouis et integris post literas marginales A, B, C, D, E, F, G, addite respondent propter querendi molestiam.

Impress. per Robertum Stephanum, Anno 1555. in Octauo. Ist Roth vnd Vergult.

102 Polidori Vergilij Vrbinatis De Rerum inuentoribus Libri Octo.
7275 Eiusdem in Dominicam precem commentariolum.

Basilee, Anno 1555.

Joannis Sleidani De Quattuor summis Imperijs libri Tres.

1557.

103 Catechismus Vrbani Regij.
7276 Impress. Wittenberge, 1550.
Catechismus Joannis Spangenbergij.
Impress. Francofurti, 1550.
Catechismus Erasmi Sarcerij.
Impress. Lipsie, 1550.
Catechismus Wolfgangi Musculi.
Impress. Auguste.
Catechismus Joannis Caluini.
Impress. Geneue, 1550.
Catechismus Michaelis Sidonij.
Impress. Moguntie, 1550.
Paruus catechismus pro Pueris.
Catechismus paruus Joannis Brentij.
Impress. Norimberge, 1547.
104 Catechismus Luce Lossij.
7277 Impress. Francfurti, Anno 1557.
Catechismus puerilis Philippi Melantonis.
Wittenberge, 1551.
Catechismus Georgij Wicelij.
Impress. Colonie, 1554.
Catechesis Dauidis Chitrei.
Lipsie, 1557.
105 Catechismus Jesuitarum Canisij etc.
7278 Impress. Wienne, 1554.
Refutatio catechismi Jesuitarum per Joannem Wigandum.
Magdeburgi, 1556.
Catechismus Scole Argentoratensis.
Impress. 1544.
Catechismus Jodoci Wilichij.
Impress. Francfurti, 1551.
106 Matthie Flaccij Illirici diuersa Opuscula contra Adiapheristas.
7279 Scriptum contra primatum Pape.
Impress. Magdeburgi.
Enarratio 53 Capitis Esaie ex prelectione Martini Luteri.
1550.
Dialogi Septem: Monius. Carolus. Pietatis et superstitionis pugna. Conciliabulum theologistarum. Apophtegmata Vadisti et Pasquilli. Huttenus captiuus. Huttenus illustris. Autore S. Abideni.
Probe falconie Centones.
Venetijs. 1513.
107 Paradoxa ducenta octoginta, Das ist 280 Wunder red vnd gleichsam Raterschafft auss
7280 der heiligen schrifft durch Sebastian Franken.
108 Refutatio horrende prophanationis Cene Domini Georgij Maioris.
7281 Impress. Wittenberge, 1557.
D. Nicolai Ridelij Episcopi Londinensis de Cena Dominica assertio contra etc.
Impress. Geneue, 1556.

Regnum papisticum Thoma Naogeorgo autore.
1553. Basilee.
In Diui Pauli Epistolam ad Romanos Exegema Andree Hipperij.
1554.
Was von der Mess zuhaltten sey Bedenken Valentini Vannij.
1555.

109/7282 Theodoreti Episcopi Cyri Eranistes seu Polimorphus Dialogi Tres contra Hereticos sui temporis.
Eiusdem Hereticorum compendium.
Eiusdem diuinorum decretorum seu dogmatum Epitome.
Omnia a Gentiano Herueto Latine uerso.
Impress. Basilee, 1549. per Oporinum.
Contextus populi Judaici historia a reditu ex Babilonico exilio usque ad vltimum excidium Hierosolime, Paulo Ebero Autore.
1548. Wittemberge.
Legenda maior Francisci per Bonauenturam.
1509. Florentie.

110/7283 Mithridates. De Differentijs linguarum tum Veterum tumque hodie apud diuersas nationes in toto orbe terrarum in usu sunt Conradi Gesneri obseruatines.
Tiguri, 1555.
Calendarium Historicum Pauli Eberi.
1552. Basilee.
Coriolani Cepionis De Pet. Mocenico Libri III.
Conradi Wengeri de bello Sidismundi Archiducis Austrie cum Venetis.
Michaelis Coccinij de Bellis Italicis.
1544.

111/7284 Athenai Dipnosophistarum siue Cene sapientum libri XV. Natale de comitibus Veneto interprete.
Impress. Basilee, Anno 1556.

112/7285 Sententie et Exempla ex probatissimis quibuscunque scriptoribus collecta et per locos communes digesta per Andream Eborensem Lusitanum Tomi Duo.
Impress. Lugduni, Anno 1557.

113/7286 Missa Euangelica per Joannem Fabri Haillprunensem.
Impress. Wienne, 1558.
Fructus, quibus dinoscuntur heretici eorumque nomina ex Philastro, Epiphanio, Augustino, Eusebio per Joannem Fabri Hailprunensem.
Impress. Wienne, 1558.
De Missa Juditium Valentini Vannij.
Impress. Tubinge.

114/7287 Liber Ecclesiasticorum carminum cum alijs Hymnis et Prosis exquisissimis.
Impress. Basilee, anno 1538. apud Bartholomeum Westhemerum.

Deest Hymni et prose ecclesiastice vulgo Sequentie dicte cum Hermanni Torrentini explanatione.
Impress. Colonie, Anno 1538. per Gimnicum.
Hymni ecclesiastici presertim qui Ambrosiani dicuntur Recogniti et locupletati cum Scholijs et Indice.
Beda de Metrorum generibus ex primo libro De re metrica.
Impress. Colonie, Anno 1556.

115/7288 De concilijs. Quomodo Apostoli Cristi Domini in Primitiua ecclesia suum illud Hierosolimis Concilium celebrauerint, Et quomodo Romani Pontifices a Quingentis et amplius annis sua illa concilia celebrauerint, Authore Henrico Bullingero.

Impress. Tiguri, Anno 1560. (?)

Henrici Bullingeri aduersus Anabaptistas Libri VI, E Germanico in Latinum conuersi per Josiam Simlerum.

Addita est etiam Anabaptistarum Apologia, Eodem interprete.

Impressum Tiguri, apud Cristophorum Frosthouerum, Anno 1560.

116/7289 Formularium Instrumentorum et variorum processum aliisque compluribus Tractatibus et Instrumentis, contractibus ac Instrumentis tam Antiquorum Romanorum, quam hisce temporibus editis ac de nouo additis.

Impress. Frankfurti, Anno 1560.

Artis Notariatus siue Tabellionum Tomus Primus.

Artis Notariatus siue Tabellionum Tomus Secundus.

Impress. Venetijs, Anno 1553.

Bellum Grammaticale Andree Salernitani Cremonensi.

Impress. Lugduni, Anno 1551.

117/7290 Aurelij Prudentij Clementis Opera cum Aelij Antonij Nebrissensis Commentarijs et Scholijs Joannis Sichardi.

Impress. Antuerpie, Anno 1536.

Coelij Sedulij Presbiteri Paschale Opus seu Mirabilium diuinorum libri Quinque cum enarrationibus Aelij Antonij Nebrissensis. Adiuncta Inuenci Hispani Presbiteri Euangelica Historia eiusdem argumenti, cum Commentarijs.

Impress. Basilee, Anno 1541.

118/7291 In Apocalipsim Diui Joannis Commentarius Alphonsi Conradi Mantuani.

Impress. Basilee, per Petrum Pernam, Anno 1560.

119/7292 Germanorum Res preclare olim geste. Itemque Rerum aliarum memoratu dignissimarum perbreuis annotatio ab exordio mundi, Authore Lamberto Schaffnaburgensi.

Impress. Tubinge, Anno 1533.

Arminius Dialogus Huttenicus continens Arminij res gestas P. Cornelii Taciti de moribus et Populis Germanie libellus. Adiecta breuis interpretatio appellationum partium Germanie.

Impress. Wittenberge, Anno 1538.

120/7293 Andree Dominici Flocci Florentini De Potestatibus Romanorum hactenus L. Fenestelle et falso et mutili adscripti.

Pomponij Leti, Raphaelis Volaterrani et Henrici Bebelij eiusdem argumenti libelli.

Impress. Antuerpie, Anno 1561.

Pomponij Leti De Antiquitatibus Vrbis Rome libellus.

Topographia veteris Rome Ioannis Bartholomei Marliani patritij Mediolanensis Epitome.

P. Victoris de Vrbis Rome Regionibus et Locis libellus.

Basilee, anno 1538.

121 Deest De Optimo Reipublice statu, Deque noua Insula Vtopia Libellus Thome Mori Ciuis Londinensis.

Impress. Louanij, 1548.

Aeropageticus Isocratis De Republica a Cristophoro Hegendorf translatus.

Impress. Cracouie, Anno 1534.

Theodori Gaze liber De Mensibus Atticis, Joanne Perello interprete.

Eiusdem interpretis De ratione Lune et Epactarum secundum Gazam cum tabula perfecti ambitus annorum intercalarium. Accessit Theodori Libellus Grece.
Impress. Basilee, Anno 1536.

122/7294 Conuiuiorum Francisci Philephi Libri II.
Colonie, Anno 1537.

Grobianus et Grobiana De Morum simplicitate Libri Tres in gratiam omnium Rusticitatis amantium conscripti per Fridericum Dedekindum.
Impress. Francfurti, Anno 1558.

F. P. Fulgentij Cristiani philosophi Mithologiarum libri Tres, in quibus enarrat omnes insigniores veterum fabulas.
His accessit Palephatus De Fabulis supra fidem confictis Philippo Phasianino Italo interprete.
Albrici Philosophi De Deorum imaginibus Liber.
Phornuti De natura Deorum libellus Jodoco Velareo interprete.
Impress. Basilee, Anno 1543.

De vsuris Wolfgangi Musculi.
Impress. Anno 1558.

123/7295 Hoeffliche Waidtsprueche. Das Bapstum mit seinen glidern.
Wittenberge, 1560.

Dialogus de eo Num Calicem Laicis Et Vxores Sacerdotis permitti. Ac diuina Offitia uulgari lingua peragi fas sit Authore Stanislao Hosio.
Impress. Dilinge, Anno 1559.

Theologie Lutherane trimembris Epitome.
De Topicis predicamentis seu Principijs Theologie Lutherane.
De materia presentium controuersiarum Luteri.
De Successione et Concordia discipulorum Luteri in Confessione Augustana.
Proposita Wormatie durante Colloquio per Fridericum Staphilum.
Impress. Antuerpie, Anno 1558.

Tabule uigentium nunc atque grassantium passim Hereseon Anasteuastice atque analitice ex varijs Wilhelmi Lindani Dordraceni scriptis concinnati.
Impress. Antuerpie, Anno 1558.

Apologia Friderici Staphili cuius precipua argumenta sunt.
De vero Germanoque scripture sacre intellectu.
De sacrorum bibliorum in Idioma uulgare translatione.
De Luteranorum Concionatorum consensione.
Impress. Colonie, 1561.

124/7296 Marbodei Galli Cenomanensis De Gemmarum Lapidumque pretiosorum formis naturis atque viribus cum Scholijs Alardi Emstelrodami.
Impress. Colonie, 1539.

De Re Metallica Cristophori Encelij Salueldensi.
Frankfurti, 1557.

Compendium Alchimie Joannis Garlandi Angli philosophi.
Adiectum compendium Arnaldi de Villa Noua de Salibus et Aluminibus.
Basilee, 1560.

Buchsmeisterey. Krigsrecht.
Frankfurt, Anno 1550.

125/7297 Actiones due Secretarij Pauli Pape huius nominis IIII, quarum altera disputat An Concilium Tridentinum sit instauratum, Altera vero An Vi et Armis Decreta ipsius Concilij possit protestantibus imperare. Accedit Tertia Qua utrumque caput complectitur ac definit Concilium non posse instaurari, Nec Papam tanta esse potentia, ut possit Decreta Vi imperare.

Impress. Anno 1559.

Bulla Julij Tertij Romani episcopi Qua Concilium ad Kalendas May rursus fuit conuocatum Tridentum, cum Commentariolo D. Vide Jureconsulti Justinopolitani.

Anno 1551.

Delle Commossioni et faculta che Papa Giulio III. ha dato a M. Paolo Odescalco Comasco suo Nuntio et Inquisitore in tuto il paese di magnifici signori Grisoni.

Anno 1554.

Catalogo del Arcimboldo Arciuescouo di Melano, oue egli condemna et diffama per Heretici la maior parte de figliuoli de dio et membri di Cristo, i quali ne loro scritti cercana la riformatione della chiesa Cristiana. Cum vna risposta fattagli in nome d' vna parte di quei ualenti huomini. 1554.

Le Copie delle comissioni, di Salui condutti, di Giuramenti, di Decreti, delle protestationi, delle inditioni et D'altre bolle, delle quali e mentione nella historia di maneggi fatti in Trento in nome del Illustrissimo et excellentissimo Signor Duca di Wittenberga Stanze del Berna con tre Sonetti del Petrarca doue si parla del Euangelio et della Corte Romana. Anno 1554.

Historia di papa Giouanni VIII. che fu meretrice e striga 1557.

Lettera d' vno de nepoti del Vergerio. Anno 1558.

Widerruf Petri Pauli Vergerij. Anno 1558.

Jesu Cristi Gnaden vnd Ablas Brieff. Anno 1555. Vergerius.

Aetiologia Roberti Vuasconi Angli propter euangelium incarcerati disceptatio de transsubstantione et reali Cristi presentia in Sacramento.

Ai reuerendissimi Vescoui della Italia che per l' indition di pio Papa IIII. sono chiamati, al concilio di Trento Anno 1561.

Retrattatio del Vergerio. Anno 1558.

126/7298 Summa Conciliorum et Pontificum a Petro usque ad Julium tertium per Bartholomeum Carranzam Mirandensem.

Impressum Parisijs, Anno 1561.

De Concilijs Bullingerus.

Impress. Tiguri, Anno 1561.

127/7299 Acta Romanorum Pontificum a dispersione discipulorum Cristi usque ad tempora Pauli Quartti ex Joannis Ballei Sudouuolgi Angli maiori Catalogo desumpta.

Impress. anno 1560.

Vite Romanorum Pontificum collecte per D. Petrum Barns.

Impress. Basilee.

Antithesis Cristi et Pape.

128/7300 De presentia Corporis Cristi in Cena Domini contra Sacramentarios D. Tilemanus Heshusius. Anno 1560.

Repetitio de vera presentia Corporis et Sanguinis Domini in Cena per Martinum Kemnitium.

Impress. Lipsie, Anno 1561.

Responsio Bullingeri aduersus Brentium de Celo et dextera dei.

Impress. Tiguri, Anno 1562.

Simplex ac dilucida Sententie Cena Domini Jacobi Andree explicatio.
Impress. Anno 1559. Francorfurti.
Confessio Erharti Schnepffij de Eucharistia. 1556.
Exegesis diuine atque humane κωινωνιαξ per Petrum Bokquinum.
Impress. 1561. Fridelberge.
129/7301 De vi et usu sacri ministerij Martini Buceri.
1562. Basilee.
Ritus Ecclesiastici Ducum Megapolensium.
1562. Francofurti.
Precationes ex ueteribus orthodoxis Hymnis et Psalmis per Andream Muscidum.
Impress. 1561.
De Justificatione Lic. Her. Hammelmanno.
1562.
130/7302 Hystoria de Martino Bucero et Paulo Fagio.
1562.
Responsio ad calumnias Hosij per Hieronimum Mencelium.
Philippus Melancton ad impios articulos Bauarice Inquisitionis.
155.(!)
Aduersus anabaptistas Philippus Melancton.
1562.
Misse Anatomia.
1561.
Contra missam Jacobus Andreas.
1561.
131 Germanie res olim preclare geste.
1533.
Deest Arminij Dialogus Huttenicus.
Cornelius Tacitus de Germanis. Steht vor.
Acta Romanorum Pontificum. Steht vor in № 127.

1/7303 Nouum Testamentum Grece et Latine, Quattuor scilicet Euangelia et Acta Apostolorum. In Sedecimo.
Impress. Parisijs, Anno 1549.

2/7304 Epistole Beati Pauli Apostoli Grece et Latine, Vna cum Epistolis canonicis et Apocalipsi.
Impress. Parisijs, in Sedecimo, Anno 1549.

3/7305 M. Antonij Flaminij in librum Psalmorum breuis explicatio.
Eiusdem in aliquot Psalmos Paraphrases.
Parisijs, 1547. in 16mo.

4/7306 Psalterium paraphrasibus illustratum Raynerio Snoygaudano Autore.
Impress. Lugduni, Anno 1545. in Secedimo.

5/7307 Psalterium uniuersum Carmine Elegiaco redditum atque explicatum per Helium Eobanum Hessum.
Impress. Parisijs, Anno 1545. in Sedecimo.

6 Deest Enchiridion psalmorum, Eorundem ex ueritate Hebraica uersionem ac Joannis Campensis e retione Paraphrasim, sic ut uersus uersui respondeat complectens.
Lugduni, Anno 1534. in Sedecimo.

7/7308 Pandectarum legis Euangelice Symone a Corroy monacho celestino autore.
Impress. Lugduni, Anno 1549. in Sedecimo.
Monopanton id est Vnum ex omnibus Epistolis Pauli per locos communes Dionisij Richel.
Lugduni, 1549.

8/7309 Harmonie Euangelice libri Quattuor, In quibus Euangelica Historia ex 4 Euengelijs in vnum Opus est contexta, Autore Andrea Osiandro.
Annotationum eiusdem in Harmoniam Euangelicam liber I.
Lutetie, 1545. In 16º.

9/7310 Joachimi Perionij Benedictini Cormeriaceni De Rebus gestis Vitisque Apostolorum.
Impress. Parisijs, Anno 1551. in Sedecimo.

10/7311 Precationes Bibliace Vtriusque Testamenti.
Item Erasmi Roterodami in Orationem Dominicam precationes.
Item pie Meditationes in Passionem Dominicam Cor. Croci.
Contemplationes idiote.
Compendiaria Vite Cristi per Euangelistas enarratio.
Impress. Antuerpie, Anno 1535. in Sedecimo.

11/7312 Joannis Lodouici Vivis Valentini Ad animi excitationem in Deum commentatiuncule.
Impress. Colonie, 1537. in Sedecimo.
Mathei Philadelphiensis apud Ephesum Metropolitam Precationes, interprete Alardo Aemstelredamo.
Antuerpie, 1536. in 16mo.
De Doctrina moriendi Opusculum.
Antuerpie, 1535. in 16mo.

12/7313 Epistole Sancti Pauli omnes, Et epistole canonice.
Parisijs, 1522.

13 De fide in Cristum sola iustificante et de Vere Bonis Operibus Henrici Bullingeri.
7314 Tiguri, 1548. in Sedecimo.
De gloriosa domini nostri Jesu Cristi Resurrectione et Vita Sanctorum perpetua, libellus Henrici Bullingeri.
Tiguri, 1545. in Sedecimo.

14 Fons Vite Ex quo scaturiunt suauissime consolationes ad flictis mentibus imprimis necessarie.
7315
Norimberge, 1548. In Sedecimo.

15 Marci Tullij Ciceronis Orationum Tomus Primus.
7316 Impress. Lugduni, Anno 1550. in Sedecimo, apud Griphium.

16 Orationum Marci Tullij Ciceronis Volumen Secundum.
7317 Impress. Lugduni, Anno 1550. in Sedecimo.

17 Orationum Marci Tullij Ciceronis Volumen Tertium.
7318 Impress. Anno 1550. in Sedecimo.

18 Marci Tullij Ciceronis De Philosophia Tomus Primus.
7319 Impress. Lugduni, Anno 1548. in Sedecimo.

19 Philosophicorum Marci Tullij Ciceronis Tomus Secundus.
7320 Impress. Lugduni, Anno 1548. in Sedecimo.

20 Marci Tullij Ciceronis Rhetoricorum ad C. Herennium libri Quattuor.
7321 Eiusdem de Inuentione libri Duo.
Lugduni, 1551. in Sedecimo.

21 Marci Tullij Ciceronis Rhetoricorum Tomus Secundus.
7322 Impress. Lugduni, Anno 1551. in Sedecimo.

22 De Offitijs Marci Tullij Ciceronis libri Tres.
7323 De Senectute dialogi II, cum Paradoxis et Somnio Scipionis.
Lugduni, 1550. in 16°.

23 Marci Tullij Ciceronis
7324 Epistole ad Atticum et Q. Fratrem.
Deest Impresse, Lugduni, Anno 1551. in Sedecimo.

24 Marci Tullij Ciceronis Epistolarum ut uocant familiarium libri XVI.
7325 Impresse Lugduni, Anno 1550. In Sedecimo.

25 Titi Liuij Patauini Latine Historie Principis Decas Prima.
7326 Impressa Lugduni, Anno 1548. In Sedecimo.

26 Titi Liuij Patauini Decas Tertia.
7327 Impressa Lugduni, 1548. In 16°.

27 Titi Liuij Patauini Decas Quarta.
7328 Impressa Lugduni, 1548. In 16°.

28 Titi Liuij Decadis Quinte libri V.
7329 Impress. Lugduni, 1548. In 16°.
L. Flori Decadum XIIII Titi Liuij Epitome.
Lugduni, 1548.

29 Caji Julij Cesaris
7330 Rerum a se gestarum Commentarij.
Deest Lugduni, In 16°, 1546.

30 Publij Cornelij Taciti Ab excessu Augusti Annalium libri XVI qui extant.
7331 Eiusdem De Germanis, Dialogus de Oratoribus, Vita Julij Agricole.
Lugduni, 1551. In Sedecimo.

31 C. Suetonij Tranquilli XII Cesares.
7332 Ioannis Baptiste Veneti De Romanis Principibus libri III.
Deest Eiusdem Joannis Baptiste Egnatij Annotationes in Suetonium.
Annotata in eundem Erasmi Roterodami.
Lugduni, 1547. in Sedecimo.

32 Valerij Maximi Dictorum Factorumque memorabilium Exempla
7333 cum Indice.
Deest Impress. Lugduni, Anno 1547. in Sedecimo.

33 Justini ex Trogi Pompei Historijs externis libri 44.
7334 Item ex Aurelio Victore De Vita et moribus Romanorum imperatorum Epitome.
Impress. Lugduni, Anno 1546. in Sedecimo.

34 Polibij Historiographi Historiarum libri Quinque
7335 Nicolao Perotto interprete.
Deest Impress. Lugduni, Anno 1548. In Sedecimo.

35 Quinti Curtij De rebus gestis Alexandri magni Macedonum Regis Historia, Adiectis
7336 que desiderabantur.
Lugduni, 1547. In 16mo.

36 C. Crispi Sallustij de L. Sergij Catiline Coniuratione ac Bello Jugurtino historie.
7337 Eiusdem in Marcum Tullium Ciceronem Inuectiua.
Marci Tullij Ciceronis in C. Crispum Salustium Recriminatio.
Portij Latronis Declamatio contra L. Catilinam.
Fragmenta quedam ex libris historiarum C. Crispi Salustij.
Lugduni, 1545. in Sedecimo.

37 Jambichus de Mysterijs Aegiptiorum, Chaldeorum, Assyriorum.
7338 Proclus in Platonicum Alcibiadum de Anima atque Demone.
Deest Idem De Sacrifitio et Magia.
Porphyrius de Diuinis atque Demonibus.
Psellus de Demonibus.
Mercurii Trismegisti Pinander.
Eiusdem Asclepius.
Impress. Lugduni, Anno 1549. in Sedecimo.

38 Familiarum Colloquiorum Desiderij Erasmi Roterodami Opus
7339 cum Scholijs solitis.
Deest Impress. Lugduni, Anno 1542. In Sedecimo.

39 Aesopi Phrigis et aliorum Fabule cum Iconibus, Quarum interpretes et Auctores sunt:
7340 Laurentius Valla, Gulielmus Gudanus, Hadrianus Barlandus, Gulielmus Hermannus, Rimitius, Erasmus, Angelus Politianus, Petrus Crinitus, Joannes Antonius Campanus, Plinius Secundus Nouocomensis, Aulus Gellius, Nicolaus Gerbelius.
Impress. Lugduni, 1550. in Sedecimo.

40 Joannis Carionis Chronicorum libri Tres in Latinum Sermonem conuersi, Hermanno
7341 Bonno interprete.
Appendix ab Anno Cristi 1532. gestis Ad annum 1547. ex optimis quibusque Historicis et Chronographis excerpta.
Catalogus Regum, Consulum, Cesarum et Pontificum Romanorum.
Impress. Parisijs, 1548. in Sedecimo.

41 Poetarum omnium seculorum longe principis Homeri Ilias, hoc est de rebus ad Troiam gestis descriptio Latino carmine reddita, Helio Eobano Hesso interprete.
Parisijs, 1545. in Sedecimo.
(In margine:) Defuit in 2-a recensione mense Aprilis anno. 1576.

42 Vergilij Maronis Opera, Vna cum Opusculis que eius nomine circumferuntur omnibus.
7342 Lugduni, 1546. in Sedecimo.

43 Quinti Horatij Flacci Opera.
7343 Impressa Lugduni, 1547. in Sedecimo.

44 P. Terentij Afri
7344 Comedie 6.
Deest Impresse Lugduni, 1546. in Sedecimo.

45 Claudij Claudiani poete
7345 Opera.
Deest Impressa Lugduni, 1548. in Sedecimo.

46 Lucij Annei Senece Cordubensis
7346 Tragedie 10.
Deest Lugduni, 1547. in 16°.

47 M. Annei Lucani De bello Ciuili libri 10.
7347 Lugduni, 1546. in 16°.

48 Silij Italici De bello Punico libri 17.
7348 Lugduni, 1547. in Sedecimo.

49 Junij Juuenalis et Auli Persij Satire.
7349 Lugduni, 1547. in Sedecimo.

50 Caij Valerij Flacci Argonautica.
7350 Joannis Baptiste Pij Carmen ex Quarto Argonauticon Apollonij.
Deest Orphei Argonautica innominato interprete.
Lugduni, Anno 1548. in Sedecimo.

51 Catullus, Tibullus, Propertius et Cornelij Galli fragmenta.
7351 Impress. Lugduni, Anno 1546. in Sedecimo.

52 Statij Papinij Neapolitani Syluarum libri V.
7352 Thebaidos libri XII.
Achilleidos libri II.
Impress. Lugduni, Anno 1547. in Sedecimo.

53 Detij Ausonij Burdigalensis Viri consularis Opuscula varia.
7353 1548.

54 Titi Lucretij Cari Poete ac Philosophi uetustissimi De Rerum natura libri VI.
7354 Impressum Lugduni, Anno 1546. in Sedecimo.

55 Merlini Coccaij poete Mantuani Macaroicorum Opera poetica ridicula et Italicis uoca-
7355 bulis ubique permixta.
Impressa Tusculani, Anno 1521. In Sedecimo.

56 Marcelli Palingenij Stellati poete Zodiacij Vite hoc est de hominis Vita studio ac mori-
7356 bus optime instituendi libri 12.
Basilee, 1548. in 16°.

57 Marci Hieronimi Vide Cremonensis Albe Episcopi Opera iuxta catalogum:
7357 Cristiados libri VI.
De Arte Poetica libri III.
De Bombice libri II.
De ludo Scachorum liber I.
Hymni cum nonnullis alijs.
Bucolica.
Epistola ad Joannem Mattheum Gibertum.
Lugduni, 1547. In Sedecimo.

58/7358 Aurelij Cornerij Celsi De re medica libri Octo.
Q. Sereni liber de Medicina.
Q. Rhemnij Fannij Palemonis de Ponderibus et Mensuris liber.
Impress. Lugduni, Anno 1549. in Sedecimo.

59/7359 Institutionum Imperialium siue [si malis] Elementorum Jurisprudentie libri Quattuor.
Impressum Parisijs, 1527. in Sedecimo.

60/7360 Anitij Manlij Seuerini Boetij De philosophie consolatione.
Eiusdem de Scolastica Disciplina.
Deest N(escio?) in Sedecimo.

61/7361 Joannis Eckij Enchiridion aduersus Martinum Luterum.
Impressum Venetijs, Anno 1538. in Sedecimo.

62/7362 Psalterium cum Adnotationibus marginalibus.
Additis in fine Hymnis Ecclesiasticis per totum Annum in Vesperis et Matutinis dicendis.
Impress. Lugduni, Anno 1550. in Sedecimo.

63/7363 Practica Cancellarie Apostolice cum Stilo et formis in Romana Curia usitatis Excerpta etc.
Priunciale omnium Ecclesiarum Cathedralium uniuersi Orbis cum ciuisque Regionis Monete nomenclatura ac ualore ex libro Cancellarie Apostolice excerptum.
Impress. Lugduni, Anno 1549.

64/7364 Arcadia di messer Giacomo Sannazaro.
Impress. Venetijs, 1549.
Sonetti di messer Giacomo Sannazaro.
Impress. Venetijs, 1549.
Le Satire di Lodouico Arioso.
Impress. Venetijs, 1549.
La moglie Comedia di Giouan Maria Cechi.
Venetijs, 155. (!)
Rime della signora Tullia di Aragona et di diuersi a lei.
154. (!)

65/7365 Herodoti Halicarnassei Historiographi libri Nouem.
Eiusdem de Genere Vitaque Homeri libellus eodem Heresbachio interprete.
Impress. Lugduni, Anno 1551. In Sedecimo.

66/7366 Diodori Siculi Bibliotece Historice libri XVII, siue Rerum Antiquarum Historie.
Impress. Lugduni, Anno 1552.

67/7367 Apiani Alexandrini Sophiste De Ciuilibus Romanorum Bellis Historiarum Libri Quinque.
Eiusdem libri Sex Illiricus, Celticus, Libicus, Sirius, Parthicus et Mithridaticus.
Impress. Lugduni, Anno 1551.

68/7368 Xenophontis philosophi Opera que extant omnia. Primus hic Tomus habet:
De Pedia Cyri libros VIII, Francisco Philelpho interprete.
De Cyri minoris expeditione libros VIII, interprete Romulo Amaseo.
Impress. Lugduni, Anno 1551. in Sedecimo.

69/7369 Ammiani Marcellini Rerum gestarum libri Decem et Octo.
Impress. Lugduni, Anno 1552. In Sedecimo.

70/7370 Arriani Nicomedensis Noui Xenophontis appellati.
De rebus gestis Alexandri magni libri VIII, Interprete Bartholomeo Fatio.
Impress. Lugduni, 1552. in Sedecimo.

71 / 7371 Herodiani Historie post Marcum De imperio Vel de suis temporibus, Angelo Policiano interprete.
Impressum Lugduni, 1551.

72 Testamentum Nouum ex Erasmi Roterodami uersione ac recognitione postrema.
Impress. Lugduni, Anno 1550. in Sedecimo.
(In margine:) Deest. Julij. 16. 1575.

73 / 7372 Antiquitatum uariarum Autores, quorum Catalogus est, Tomi Primi:
Marsilij Lesbij De origine Italie et Tirrhenorum liber I.
M. Portij Catonis Originum Liber I.
Archilochi de Temporibus Liber I.
Berosi Babilonij Antiquitatum libri V.
Manethonis de Regibus Aegiptiorum liber I.
Metastatonis Annalium Persuarum liber I.
Xenophontis de Equiuocis liber I.
Q. Fabij Pictoris de Aureo seculo et de Origine Vrbis Rome libri II.
C. Sempronij de diuisione Italie liber I.
Philonis Judei Antiquitatum Bibliacarum liber I.
C. Julij Solini Polihistoris.
Pomponij Mele de situ Orbis libri III cum Olmerij Annotationibus.
Pomponij Leti de Antiquitatibus Vrbis Rome libellus.
Topographie ueteris Rome Joannis Bartholomei Marliani epitome.
P. Victoris de Vrbis Rome regionibus et locis libellus.
L. Fenestelle de Magistratibus Sacerdotijsque Romanorum libri II.

74 / 7373 Cesarum Vite post Suetonium Tranquillum conscripte.
Dion Cassius Niceus.
Aelius Spartianus.
Julius Capitolinus.
Aelius Lampridius.
Vulcatius Gallicanus.
Joannis Baptiste Veneti in eosdem annotationes.
Impressum Lugduni, Anno 1551.

75 / 7374 Xenophontis Operum Tomus secundus, Quorum Catalogus sequitur:
De Rebus Grecorum libri VII Bibibaldo Pyrkhemero interprete.
De Republica et Legibus Lacedemoniorum liber I Francisco Philelpho interprete.
De Agesilai Regis Lacedemoniorum laudibus Oratio, eodem interprete.
De factis et dictis Socratis libri IIII Bessarione Cardinali interprete.
Apologia pro Socrate, Leonardo Aretino interprete.
De Venatione, Omnibono Leoniceno interprete.
Oeconomicus, Raphaele Volaterrano interprete.
Hieron siue Tirannus, Erasmo Roterodamo interprete.
De re equestri libellus, Joachimo Camerario interprete.
Hipparchus.
Conuiuium.
Atheniensium politia.
Pori siue de Vectigalibus, Joanne Ribitio interprete.

76 / 7375 Antonini Augusti Itinerarium Prouintiarum omnium cum fragmento eiusdem.
Impress. Parisijs, Anno 1512. Compactum in pergameno uiridi.

77 / 7376 Imperatorum et Cesarum Vite cum imaginibus. Additi Versus Ausonij Mycilli et Vellei poetarum.
Impress. Lugduni, Anno 1554.

78 / 7377 Alter Tomus Antiquitatum Romanarum Dionisij Alexandrini Incipiens a Septimo usque ad Vndecimum.
Impress. Lugduni, 1555. per Griphium.

79 / 7378 Leonis Impreratioris De bellico apparatu liber e Greco in Latinum conuersus, Joanne Checo interprete.
Deest Impress. Basilee, per Isingrinium. 1554.

80 / 7379 Alter Tomus Antiquitatum Romanorum In posteriores Quinque Dionisij Halicarnassei libri habentur, qui ob Operis molem ab alijs separati sunt.
Impress. Lugduni, apud Griphium, Anno 1555.

81 Il cortegiano del conte Baldesor Castellione.
Noua mente restampato in Vinegga, 1552.
Deest recognitione facta 16ª Julij Anno 1575. H. Gutt.

INDEX MINOR

librorum prescriptorum secundum Numerum Alphabeti
In quo prima Columna significat Numerum Chartarum,
Secunda Columna numerum Librorum,
Tertia uero Columna significat Formam Librorum,
qui videlicet in Folio, Quartto vel in Octauo et Sedecimo sint.

Die nomina Autorum wie Ich secundum Alphabetum hab angefangen, mag man hintzu an sein orth setzen, wo Ichs gelassen hab, ein Jedes an seiner charta, das ist In Folio, Quartto, Octauo vnd sedecimo.

Numerus totius Bibliothecae.	A	Numerus librorum Derrenschuuamij Charta	Liber	Forma
6839	Abbatis Vrspergensis Chronica usque ad Fridericum II.	36	98	F
7005	Abbe Maximi confessoris aphorismorum centurie IIII.	130	266	F
7149	Abrahami Zacuti Hebrei almanach perpetuum	202	42	Q
6837	Abrahami Judei translatio Serapionis ex Arabico	91	96	F
7150	Abrahami Judei de natiuitatibus libellus ex Arabico	204	43	Q
6759	Abrahami Loessheri translatio Pausanie	4	17	F
7214	Abstemij Hecatomition, id est centum fabule	237	39	O
7193	Actij Sinceri Sannazarij elegie, ecloge, epigrammata	234	17	O
o	Accursij glosse in jus ciuile	—	—	—
7126	Adelphine facetie cum alijs	187	19	Q
7204	Adriani Barlandi jocorum veterum et recentium	237	29	O
7211	Adriani Barlandi jocorum veterum et recentium	239	36	O
7135	Aeliani sophiste epistolia rustica XIX Grece	194	28	Q
7203	Aeliani de varia historia libri XIIII Justo Vulteio interprete	236	27	O
7205	Aeliani de instruendis atiebus	237	30	O
6829	Aelius Lampridius de vitis imperatorum Romanorum	32	88	F
6829	Aelius Spartianus de vitis imperatorum Romanorum	32	88	F
6754	Aemilij Probi vite illustrium virorum	3	12	F
6964	Aelie Leuite lexicon Caldaicum, cui Meturgeman nomen	101	224	F
6838	Aetiopie regis legatio ad Clementem pontificem et regem Portugalie	36	97	F
6863	Aegipti descriptio per Jacobum Zieglerum	47	122	F
7135	Aenee sophiste epistole Grece XXIIII	194	28	Q
6806	Aenee Syluij epistolarum opus	20	65	F
6828	Aenee Syluij epitome in Blondum	31	87	F
6850	Aenee Syluij epistola ad Morbisanum Turcarum principem	41	109	F
6852	Aenee Syluij de Boemorum et ex his imperatorum origine et gestis	42	111	F
6921	Aenee Syluij opera omnia	74	181	F
7146	Aenee Syluij epitoma Europe	199	39	Q
7146	Aenee Syluij partes Asie et minoris Asie descriptio	199	39	Q
7262	Aenee Syluij de Boemorum origine et gestis	249	89	O
6865	Aenee Syluij Basiliensis concilij conscriptio	48	124	F
7204	Aesopi et aliorum fabule juxta catalogum	237	29	O
7231	Aesopi fabule in lingua Vngarica	243	57	O
7340	Aesopi et aliorum fabule cum iconibus	269	39	S
6761	Aeschinis rhetoris orationes Grece IIII et vita eiusdem	4	19	F
7184	Aeschili primi tragici tragedie sex Grece	232	8	O
6931	Aetij Amideni librorum medicinalium tomus primus libri 8 Grece	88	191	F
6933	Aetij libri XVI per Montanum et Janum Cornelium uersi Tomi III.	90	193	F
7146	Africe breuis descriptio ex Paulo Orosio	199	39	Q
6834	Agathie de bello Gotico libri V et alijs peregrinis historie	34	93	F

Numerus	A	Charta	Liber	Forma
7182	Agathie scolastici florilegium epigrammatum Grece libri VII	231	6	O
6836	Africanarum gentium mores, leges et ritus Joannis B. Aubani	35	95	F
7186	Agathie scolastici florilegium epigrammatum Latine redditum	232	10	O
6951	Aggeni Vrbici in Julium Frontinum de controuersijs limitum	98	211	F
7157	Agenda Patauiensis et aliorum diocesium	209	50	Q
6788	Agretij grammatici opusculum	12	47	F
o	Agrippa. — Vide Cornelium Agrippam in C			
7126	Alani parabole seu doctrinale altum cum commentarijs	187	19	Q
6749	Alexandri Aphrodisei problematum libri II Grece	2	7	F
6801	Alexandri Aphrodisei problematum liber Latine per Angelum Politianum	18	60	F
6784	Alexander ab Alexandro genialium dierum libri VI	11	43	F
7263	Alexandri Benedicti Veronensis anathomia	249	90	Q
6837	Alexandri Corthesij de regis Mathie laudibus bellicis	35	96	F
6917	Alexandri Hugen formulare in Germanica lingua	74	177	F
7135	Alexandri rhetoris epistole Grece	194	28	Q
7228	Alexandri Picolomini comedia Alexander Italice	243	54	O
7228	Alexandri Spinelli tragedia Cleopatra Italice	243	57(!)	O
6848	Aloysij Cadamusti nauigatio ad terras ignotas	37	107	F
7017	Aloisij Lippomani Methonensis episcopi Cathena in Genesim	135	278	F
7018	Aloisij Lippomani Methonensis episcopi cathena in Exodum	135	279	F
7141	Albategnij Arabis astronomi de motu stellarum	196	34	Q
6934	Albani Torini translatio librorum Pauli Aeginete	90	194	F
6942	Albani Torini paraphrasis in Janum Damascenum medicum	94	202	F
7004	Albani Torini versio historie prophetarum in epiphanio	129	265	F
7151(!)	Alberti Magni de animalibus libri XXVI	23	72	F
6813(!)	Alberti Magni de mineralibus iuxta catalogum	204	44	Q
7270	Alberti Magni de mineralibus et rebus metalicis libri V	251	97	O
7152	Alberti Magni de secretis mulierum	205	45	Q
6859	Alberti Cranczij chronica Danie, Suetie, Noruegie	46	118	F
6860	Alberti Cranczij chronica prescripta Germanice per N.	46	119	F
7013	Alberti Cranczij metropolis siue ecclesie historia Saxonie	134	274	F
6848	Alberici Vesputij nauigationum epitome	39	107	F
6868	Alberti Düreri pictoris et geometre de simetria	49	127	F
7013	Albini siue Alcuini questiones in Genesim	134	274	F
6859	Alberti Crantz Saxonia	46	118	F
o	Albert Crantzij			
6885	Albohasen Halij filij Abenragel de juditijs astrorum	56	144	F
6890	Albohasen Halij de juditijs astrorum per Antonium Stupam	60	149	F
6770	Albubateri genetliacum siue de natiuitatibus	8	29	F
7142	Albubatris astrologi liber genetliacus	197	35	Q
6940	Albucasis cyrurgia cum cauterijs et alijs instrumentis	93	200	F
7142	Albumazar alie nomine Japhat astrologi libri VIII	197	35	Q
7141	Alcabitij astronomie juditiarie principia	196	34	Q
7142	Alcabitius astronomus cum commentario Joannis Saxonij	197	35	Q
6761	Alcidamantis rhetoris orationes Grece	4	19	F

Numerus	A	Charta	Liber	Forma
6761	Alcidamantis oratio Greca contra dicendi magistros	4	19	F
6769	Alcinoi philosophi Platonici de doctrina Platonis liber	7	28	F
7135	Alciphrontis philosophi epistole piscatorie rustice et amatorie 21 Grece	194	28	Q
7151	Alchimica Gebri, Raymundi Lullij, Rogerij, Richardi, Hermetis etc.	204	44	Q
7152	Alchimici dialogi duo cum alijs diuersis libellis	205	45	Q
7152	Alchimistische mer künstlen vnd Buechlein	205	45	Q
7225	Alchimie pretiosa margarita	242	51	O
7153	Alchimica diuersorum philosophorum vna cum rosario philosophorum	206	46	Q
o	Alchim.			
o	Alchim.			
6850	Alcoranus Saracenorum et confutationes eiusdem	40	109	F
6911	Alcoranus franciscanorum in libro conformitatum	70	171	F
7128	Alcorani franciscanorum excerpta ex libro conformitatum	188	21	Q
6997	Aldi Manutij versiones diuersorum carminum in Gregorium Nazianensem	120	258	F
7133	Aldi institutionum grammatice libri quattuor Latine	193	26	Q
7134	Aldi institutiones grammatice Grece, item et Latine	193	27	Q
7011	Alfonsi de Castro ordinis minorum aduersus hereses libri XIIII	131	272	F
7126	Alphonsi Aragonum regis Vafre dicta	187	19	Q
7149	Alphonsi regis Hispanorum tabule et luce Gaurici theoremata	202	42	Q
7141	Alfragani astronomi, continens rudimenta astronomica omnia	196	34	Q
6908	Alpharus. — Vide Aluarus de planctu ecclesie libri II	69	168	F
6883	Almansoris astrologi juditia seu proportiones siue capilla stellarum	55	142	F
6943	Almansoris siue Rasis liber nonus	94	203	F
7149	Almanach perpetuum	202	42	Q
7135	Amasidis rhetoris epistole Grece cum alijs	194	28	Q
6772	Ambrosij Calepini Bergomensis dictionarium	8	31	F
6987	Ambrosij episcopi Mediolanensis operum tomus primus, II et III.	111	247	F
6988	Ambrosij operum tomus quartus et quintus	112	248	F
6989	Ambrosij operum tomus quinque simul in alia litera	112	249	F
o	Ambrosij translatio in Egisippum. — Vide Hegesippum			
6829	Ammianus Marcellinus de imperatoribus	33	88	F
6833	Ammianus Marcellinus de imperatoribus quinque libris auctus	34	92	F
6848	Americi Vesputij nauigationes quattuor	39	107	F
6774	Ammonius de similibus et differentibus dictionibus Grecis	9	33	F
6775	Ammonius de similitudine et differentia dictionum Grecarum	9	34	F
7013	Ammonij Alexandrini ex quattuor euangelistis continuata historia	134	274	F
6769	Anacharsis rhetoris epistole Grece	194	28	F
7148	Aniani computus manualis ecclesiasticus	201	41	Q

Numerus	A	Charta	Liber	Forma
7227	Annibalis Raimondi geomantia, chiromantia, phisiognomia Italice	243	53	O
6761	Andocidis rhetoris orationes Grece	4	19	F
6944	Andree Vesalij de humani corporis fabrica libri VII	95	204	F
7013	Andree Hierosolimitani super salutationem angelicam	134	274	F
7204	Andree Alciati jurisconsulti emblematum tanquam hierogliphe	237	29	O
7211	Andree Alciati de ponderibus et mensuris libellus	239	36	O
7309	Andree Osiandri harmonie euangelice libri IIII	267	8	S
6801	Angeli Politiani opera omnia	18	60	F
6815	Angeli Politiani miscellanearum cent. I. panapistemon, lamia	25	74	F
6887	Angeli Politani opusculum panapistemon et lamia	57	146	F
6847	Angeli Cospi Bononiensis translatio duorum librorum Diodori Siculi	38	106	F
6847	Angeli Cospi versio Joannis monachi de vita Alexandri	38	106	F
6876	Anshelmi N. epiphillides in Plautum	52	135	F
7146	Anshelmi ordinis Minorum terre sancte descriptio	199	39	Q
6761	Antistenis rhetoris orationes Grece	4	19	F
6761	Antiphontis orationes Grece	4	19	F
7013	Antonij abbatis epistole cum alijs	133	274	F
6837	Antonij Bonfini rerum Vngaricarum decades tres	35	96	F
6795	Antonij Codri Vrcei Bononiensis opera	15	54	F
6877	Antonij Constantini Fauensis commentarij in Ouidij libros fastorum	52	136	F
6875	Antonij Mancinelli commentarii in Bucolicam et Georgicon Vergilij	51	134	F
6847	Antonij Mancinelli lima in Vallam	38	106	F
6879	Antonij Mancinelli in Horatij odas et epodon commentarij	53	138	F
7130	Antonij Mancinelli opera grammatica cum Ascensij exempla	189	23	Q
7127	Antonij Margarite Der Judith Glaub	187	20	Q
7005	Antonij monachi liber Melissa inscriptus sententie theologice	130	266	F
7142	Antonij de Montulmo de juditijs natiuitatum	197	35	Q
6934	Antonij Muse de herba Vetonica ad M. Agrippam liber I	90	194	F
7123	Antonij Muse de betonica cum commentarijs Gabrielis Hummelberg	185	16	Q
7267	Antonij Muse Brasauoli examen simplitium medicamentorum	250	94	O
6895	Antonij Lusci Vicentini in orationes aliquot Ciceronis enarratio	61	154	F
6885	Antonij Stupe rheti Pregallensis versio Albohazen	56	144	F
7132	Antonij Tilesij de coloribus	191	25	Q
6877	Antonij Volsci in heroidum epistolas Ouidij commentarius	52	136	F
6799	Aphtonij sophiste rhetorica progimnasmata	17	58	F
6888	Apiani Instrument Buech	58	147	F
6892	Apiani Instrument Buech	61	151	F
6891	Apiani folium populi	60	150	F
7145	Apiani cosmographicus liber	198	38	Q
7146	Apiani cosmographicus liber restitutus per Gemmam Phrisium	199	39	Q

Numerus	A	Charta	Liber	Forma
6919	Apiani opus cesareum astronomicon	74	179	F
6920	Apiani operis cesarei declaratio Germanica	74	180	F
7123	Apitij Celij de re coquinaria cum commentarijs Gabrielis Humelbergij	185	16	Q
7126	Apitij de re coquinaria libri decem	187	19	Q
6934	Apuleij Madaurensis philosophi de virtutibus herbarum	90	194	F
7123	Apuleij de medicaminibus herbarum cum commentariijs Gabrielis Humelbergij	185	16	Q
7198	Apuleij Afri Madaurensis philosophi opera omnia	235	22	O
6798	Apuleij de asino aureo cum commentarijs Philippi Beroaldo	16	57	F
6800	Aquile Romani de figuris sententiarum	17	59	F
6912	Arabie descriptio Jacobi Ziegleri	47	172	F
6939	Arnaldi de Villa Noua medici opera omnia deque philosophorum lapide	93	199	F
6886	Arati Phenomenon fragmentum Germanico Cesare interprete	57	145	F
6886	Arati Phenomena Grece cum interpretatione latina	57	145	F
7164	Aratoris cardinalis historie apostolice libri II ex actis apostolorum	210	57	Q
7235	Arnobij Afri in psalmos. Item disputationum contra gentes libri 8	244	61	O
7262	Arnoldi Nouocomensis in scolam Salernitanam commenttarij	249	89	O
7195	Arthemidori de somniorum interpretatione libri V Grece	235	19	O
7195	Arthemidori de somniorum interpretatione libri V. Iano Cornario interprete	235	19	O
6770	Archimedis mathematici et geometre opera cum commentarijs Eutochij	8	29	F
6761	Arpocrationis dictionarium X rhetorum	4	19	F
7013	Aristeas de LXXII interpretibus bibliorum	134	274	F
6768	Aristophanis comedie nouem Grece	6	26	F
7185	Aristophanis comedie XI Andree Diuo Justinopolitano interprete	232	9	O
6761	Aristidis rhetoris orationes Grece	4	19	F
6746	Aristotelis operum tomus primus et secundus Grece	1	4	F
6747	Aristotelis operum tomus tertius Grece	1	5	F
6748	Aristotelis operum tomus quartus Grece	2	6	F
6749	Aristotelis operum cum Theophrasto et Alexio Aphrodisio tomi V. et VI. Grece	2	7	F
6750	Aristotelis operum omnium Latine tomus primus	2	8	F
6751	Aristotelis operum omnium Latine tomus secundus	2	9	F
6762	Aristotelis de historia animalium lib. 9. partibus 4. generatione 5. per Theodorum Ghazam	5	20	F
6762	Aristotelis de communi animalium gressu liber I, motu liber I, Petro Altionio interprete	5	20	F
o	Aristotelis metaphisicorum libri XIV, Bessarione cardinali interprete	7	28	F

Numerus	A	Charta	Liber	Forma
6800	Aristotelis rhetoricorum libri III, Georgio Trapezuntio interprete	17	59	F
6800	Aristotelis rhetorices liber I, Francisco Philepho interprete	17	59	F
6870	Aristotelis ethicorum libri X cum commentarijs Eustatij et Aspasij	50	129	F
7153	Aristotelis de practica lapidis philosophorum	206	46	Q
7135	Aristotelis epistole Grece cum alijs	194	28	Q
6836	Asianarum gentium mores, leges et ritus Joannis Boemij Aubani	35	95	F
7146	Asie totius situs ex Asia Aenee Syluij	199	39	Q
6826	Ascensij commentaria in Valerium Maximum	30	85	F
6826	Ascensij commentaria in Salustium et alios	30	85	F
6875	Ascensij commentaria in Aeneida Virgilij	51	134	F
6876	Ascensij commentaria in Therentium	52	135	F
6879	Ascensij commentaria in Horatij odas et epodon	53	138	F
6895	Asconij Pediani in orationes Ciceronis enarrationes	61	154	F
7194	Asconij Pediani in quattuor orationes Ciceronis	234	18	O
6870	Aspasij commentarium in libros ethicorum Aristotelis	50	129	F
6801	Athanasij opusculum in psalmos, Angelo Politiano interprete	18	60	F
6994	Athanasij Magni episcopi Alexandrini opera	114	254	F
7013	Athanagore de mortuorum resurrectione Grece et Latine	134	274	F
6763	Athenei dymnosophistarum libri XV Grece	5	21	F
6817	Augustini Dati Senensis opera varia	26	76	F
6862	Augustinus Olomucensis contra Waldenses	47	121	F
6875	Augustini Dati in Aeneida Virgilij	51	134	F
6975	Augustini Hipponensis episcopi operum omnium tomus primus	105	235	F
6976	Augustini operum tomus secundus	105	236	F
6977	Augustini operum tomus tertius	107	237	F
6978	Augustini operum tomus quartus	107	238	F
6979	Augustini operum tomus quintus	108	239	F
6980	Augustini operum tomus sextus	108	240	F
6981	Augustini operum tomus septimus	109	241	F
6982	Augustini operum tomus octauus	109	242	F.
6983	Augustini operum tomus nonus	109	243	F
6984	Augustini operum tomus decimus et index operum	110	244	F
6985	Augustini de ciuitate Dei libri 22 cum commentarijs Ludouici Vivis	111	245	F
6986	Augustini operum epitome per Joannem Piscatorium	111	246	F
6965	Augustini Justiniani octaplus psalterij	102	225	F
7207	Augustini Niphi de augurijs libellus	238	32	O
7253	Augustana confessio Luteranorum	247	79	O
6790	Auli Gellij noctium Atticarum libri XX	13	49	F
7334	Aurelij Victoris de imperatoribus Romanis excerpta, cum Justino	269	33	S
o	Aurelius Nemesianus, vide Nemesianum			

Numerus	A	Charta	Liber	Forma
7353	Ausonij opuscula uaria poetica	270	53	S
6936	Auerrois Arabis de simplicibus medicinis	91	196	F
6813	Auicenna de animalibus libri 19 per Michaelem Scotum	23	72	F
7367	Appiani Alexandrini sophiste de ciuilibus Romanorum bellis	271	67	S
7369	Ammiani Marcellini rerum gestarum libri XVIII.	272	69	S
7370	Arriani de rebus gestis Alexandri Magni libri VIII	272	70	S
7372	Archilochi de temporibus liber I	272	73	S
7048	Abdie Babilonie episcopi de vitis apostolorum libri X	152	309	F
7048	Aeneas Syluius de concilio Basiliensi	152	309	F
7048	Alexandri XII. pontificis Romani vita et gesta	152	309	F
7048	Aribonis archiepiscopi Moguntinensis sinodus	153	309	F
7050	Andreas a Lacuna Secobiensis de Turcis liber I	153	311	F
7050	Aloisij Armerij de Tunete expugnatione	154	311	F
7050	Argiere expeditio	154	311	F
7055	Antonini chronicorum tomus primus et secundus	156	317	F
7056	Eiusdem chronicorum tomus tertius	156	318	F
7375	Antonini Augusti itinerarium	273	76	S
7051	Alberti Argentinensis chronicon a Rudolpho usque ad sua tempora	154	312	F
7059	Aeliani Meliglossi opera omnia Grece et Latine	157	321	F
7060	Alphonsi a Castro minorite aduersus omnes hereses	157	322	F
7061	Agnellus episcopus ad Arminium de ratione fidei	157	323	F
7061	Antonini episcopi Constantiniensis consolatoria	157	323	F
6802	Antiquarum Romanorum numismatum figure	213	61	F
7017	Aloisius Lippomanus	135	278	F
7067	Annonij monachi de regum procerumque Francorum origine libri V	159	329	F
7088	Antonius Luscus in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Antonius Gouiani in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Andreas Helmontani in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Asconius Pedianus in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7172	Andrei Perlachij commentaria ephemeridum	215	66	Q
7284	Athenei dipnosophistarum siue cene sapientum libri XV	253	111	O
7285	Andree Eborensis sententie et exempla tomi duo	253	112	O
7051	Austria Joannis Cuspiniani cum omnibus marchionibus ducibus	154	312	F
7097	Andreae Pernodori institutiones vna cum alijs	168	361	F
7290	Aurelij Prudentij Clementis opera cum commentarijs junctis alijs	254	117	O
7291	Alphonsi Conradi Mantuani commentaria in Apocalypsim diui Joannis	254	118	O
7293	Andreae Dominici Flocci Florentini de potestatibus Romanorum	254	120	O
7297	Actiones duae secretarij Pauli papae hujus nominis IIII. etc.	256	125	O
7299	Acta Romanorum pontificum a dispersione discipulorum Christi usque ad tempora Pauli IIII. junctis alijs	257	127	O

Numerus		Charta	Liber	Forma
	B			
6950	Baldi de Perusio tractatus de tabellionibus cum annotationibus	97	210	F
6799	Baptista Fulgosus de dictis factisque memorabilibus libri 9	16	58	F
6813	Bartholomei Anglici de proprietatibus rerum libri 19	23	72	F
6809	Bartholomei Casseni catalogus glorie mundi libri 12	22	68	F
6842	Bartholomei Georgowitz de Turcis	41	101	F
6879	Bartholomei Fontij commentaria in Persium	53	138	F
6845	Bartholomei Laurentis rapsodus historicus	37	104	F
6866	Bartholomei Marliani topographia vrbis Rome	49	125	F
6877	Bartholomei Merule commentaria in Ouidij Artem et Remedia amoris	52	136	F
6911	Bartholomei de Pisis liber conformitatum	70	171	F
6883	Bartholomei Zamberti translatio in Theonem expositoris Euclidis	55	142	F
6998	Basilij Magni Cesarie Cappadocie episcopi opera omnia per Wuolfgangum Musculum	120	259	F
6799	Bauarorum principum et gentis origo commentarijs Joannis Trithemij	211	58	F
6825	Beati Rhenani annotationes in Liuium	30	84	F
6838	Beati Rhenani rerum Germanicarum libri III, et in Plinium	35	97	F
6890	Bede de natura rerum et temporum ratione libri II	60	149	F
7238	Bede de schematibus et tropis cum alijs	245	64	O
7250	Benedicti regula	246	76	O
7150	Beckhen Ordnung zw Frankfurtt	204	43	Q
6870	Bernardini Felitiani versio commentariorum Eustrati etc.	50	129	F
7239	Bernardi Lucenburgensis monachi catalogus hereticorum	245	65	O
6847	Bernardini Marmite commentarius in tragedias Senece	38	106	F
6876	Bernardi Saraceni obseruationes in Plautum	51	135	F
6796	Beroaldi commentarium in Columellam et alios	16	55	F
6798	Beroaldi commentaria in Apuleij asinum auerum	16	57	F
6815	Beroaldi annotationes, item in Seruium Plinium etc.	25	74	F
6875	Beroaldi commentaria in Bucolica et Georgica Virgilij	51	134	F
6832	Beroaldi commentaria in Suetonium	34	91	F
6879	Beroaldi commentaria in Propertium	53	138	F
6881	Beroaldi commentaria in philippica Ciceronis	53	140	F
6769	Bessarionis cardinalis in calumniatorem Platonis libri IIII	7	28	F
o	Bessarionis correctio librorum Platonis per Georgium Trapezuntium translatum	—	—	—
o	Bessarionis de natura et arte aduersus Trapezuntium	—	—	—
o	Bessarionis translatio 14 librorum Metaphisice Aristotelis	—	—	—
o	Bessarionis translatio libri I. Theophasti Metaphisicorum	—	—	—
6883	Bethen centiloquium de consuetudinibus in astrorum juditijs etc.	55	142	F
6940	Bertapalie cyrurgie practice experte	93	200	F
7013	Bertrani de corpore et sanguine Domini	134	274	F

Numerus	B	Charta	Liber	Forma
6953	Biblie Hebraice et Caldaice cum commentarijs rabinorum tomus I	99	213	F
6954	Biblie Hebraice et Caldaice cum commentarijs rabinorum tomus secundus	99	214	F
6955	Biblia Hebraica translatine e regione locata Sebastiani Munsteri tomus I	99	215	F
6956	Biblie Hebraice translatione e regione locata Sebastiani Munsteri tomus II.	99	216	F
6957	Bibliorum veteris et noui testamenti Sebastiano Castalione interprete	99	217	F
6958	Bibliorum veteris et noui testamenti secundum Vulgatam translatio. In nouo duplex uersio	99	218	F
6959	Biblia vtriusque testamenti Vulgata editio cum scholijs Isidori Clarij	99	219	F
6960	Biblie concordantie maiores	99	220	F
6961	Biblia vtriusque testamenti Grece in tribus tomis	100	221	F
6962	Biblia vtriusque testamenti Latine impresssionis Parisiensis	101	222	F
6963	Bibliorum noui testamenti Grece concordie Xisti Bethuleij	101	223	F
6964	Bibliorum Matthei euangelium Hebraicum cum annotationibus Sebastiani Munsteri	101	224	F
6965	Bibliorum noui testamenti cum epistolis Pauli et catolicis et Apocalypsi	102	225	F
6965	Bibliorum veteris testamenti octaplus psalterij Augustini Justiniani	102	225	F
6966	Bibliorum veteris testamenti in lingua Germanica tomus I.	102	226	F
6967	Bibliorum noui testamenti in lingua Germanica tomus II.	102	227	F
7008	Bibliorum quintaplicis psalterij cum expositione Jacobi Fabri Stapulensis	130	269	F
7009	Bibliorum quattuor euangeliorum cum expositione Jacobi Fabri Stapulensis	131	270	F
7012	Biblia vtriusque testamenti in lingua Boemica	133	273	F
7158	Biblia Hebraica omnia autenticorum et hagiographorum librorum	209	51	Q
7159	Biblia vtriusque testamenti cum duplici uerisone et annotationibus	209	52	Q
7163	Bibliorum noui testamenti in lingua Vngarica	210	56	Q
7234	Bibliorum noui testamenti euangeliorum dumtaxat	244	60	O
7233	Biblia vtriusque testamenti cum concordantijs, summarijs, repertorijs etc.	244	59	O
7303	Bibliorum noui testamenti Grece et Latine	267	1	S
7304	Bibliorum noui testamenti epistolarum Pauli, canonicis et Apocalypsi	267	2	S
7305	Bibliorum epistolarum Pauli	267	3	S
7271	Bibliorum euangeliorum et epistolarum de tempore Latine et Italice	251	98	O
7362	Bibliorum psalterij cum hymnis per totum annum	271	62	S

Numerus	B	Charta	Liber	Forma
o	Bibliothece tomi duo, vide Conradum Gesnerum			
6882	Bilibaldi Pirkhameri uersio Ptolomei geographie et commentarii	54	141	F
6997	Bilibaldi Pirkheimeri uersiones diuersorum opusculorum Gregorij Nazianzeni	118	258	F
7124	Bilibaldi Pirkheimeri de valore numismatum priscorum	185	17	Q
7211	Bilibaldi Pirkhameri priscorum numismatum estimatio	239	36	O
6777	Bilibaldi Pirkhameri Germanie perbreuis explicatio	240	36	F
6803	Boetij opera omnia	19	62	F
7360	Boetij de consolatione philosophica et disciplina scolari	271	60	S
7122	Boemorum conspiratio aduersus regem Ferdinandum	184	15	Q
7124	Boemorum duces et reges	185	17	Q
6836	Boccatij de genealogia deorum libri XV	35	95	F
6836	Boccatij de montium, siluarum, fontium, lacuum, fluuiorum, stagnorum et marium nominibus liber I	35	95	F
6819	Bonifatij Simonete de Romanis pontificibus libri VI et alia opera	27	78	F
7115	Bonifatij octaui pape auctoris sexti liber decretalium	182	8	Q
6939	Boscho Alexandrini in antidotarium Mesue et aliorum	93	199	F
6827	Blondi Flauij Forliuiensis de Roma triumphate libri X.	31	86	F
o	Blondi de Roma instaurata libri tres	—	—	—
o	Blondi de Italia illustrata	—	—	—
o	Blondi historiarum ab inclinato imperio Romano decades III.	—	—	—
6828	Blondi epitome per Aeneam Syluium	31	87	F
o	Brentius, vide Joannem Brentium			
6848	Brocardi monachi terre sancte descriptio	39	107	F
7238	Brocardi terra sancta	245	64	O
6785	Budeus de asse et partibus eius	11	44	F
7211	Budeus de ponderibus et mensuris et asse	240	36	O
6912	Bulla aurea Caroli quartti Germanice	71	172	F
o	Bullingerus, vide Henricum Bullingerum			
6849	Burrerij castigationes in P. Velleium Paterculum	39	108	F
7213	Burkhardi Mitobij mathematici stereometria et annuli spherici	240	38	O
6940	Bruni Longoburgensis cyrurgia magna et parua	93	200	F
6799	Brusonij Contursini facetiarum et exemplorum libri VI	16	58	F
7372	Berosi Babilonij antiquitatum libri V	272	73	S
7372	Bartholomei Marliani topographia veteris Rome epitome	272	73	S
7373	Baptiste Veneti in imperatores enarrationes	272	74	S
6799	Brusonius, vide L. Domitium Brusonium	16	58	F
o	Berosus			
7122	Boemorum conspiratio contra regem Ferdinandum	184	15	Q
7048	Benedicti IX. pontificis Romani vita et gesta	152	309	F
7050	Baptiste Egnatij de origine Turcarum	153	311	F
7048	Boemorum acta in concilio Basiliensi	153	309	F
7272 7273	Bernardini Ochini Senensis sermones Italice partes 4	251	99	O

Numerus	B—C	Charta	Liber	Forma
6837	Bonfini	35	96	F
7080	Brentius in Joannem	262	342	F
7081	Brentius in Eseiam	262	343	F
7088	Bartholomeus Latomus in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
6842(!)	Biblia utriusque testamenti ad solum usum concordantiarum	251	101	F
Deest.	Bullingerus in Apocalipsim	164	354	F
7069	Biblia utriusque testamenti cum duplici translatione tomus I.	159	331	F
7274	Biblia utriusque testamenti secundum uulgatam editionem	251	101	O
7287	Bartholomei Vuesthemeri liber ecclesiasticorum carminum cum alijs hymnis et prosis exquisitissimis junctis alijs	253	114	O
7298	Bartholomei Carranzae Mirandensis summa conciliorum et pontificum a Petro usque ad Julium III. juncto alio	257	126	O

C

6772	Calepini dictionarium, vide Ambrosium Calepinum	8	34	F
o	Callimachus Experiens de Atila	35	96	F
7183	Callimachi hymni Grece	232	7	O
6876	Calphurnij Annotationes in Therentium	52	135	F
7192	Calpurnij Siculi ecloge VII cum Pontano impresse	234	16	O
6881	Calpurnij bucolicum carmen cum commentarijs Diomedis Guidalotti	53	140	F
7151	Calidis Jazichi liber secretorum alchimie	204	44	Q
6766	Callistrati descriptiones et vite philosophorum Grece	6	24	F
7024	Caluinus in omnes epistolas Pauli et canonicas	141	285	F
7045	Caluini institutio totius Cristiane religionis	151	306	F
6807	Campani episcopi Aretini opera omnia	21	66	F
6884	Campani computus maior	56	143	F
7150	Campani tetragonismus id est circuli quadratura	203	43	Q
6883	Campani Galli in Euclidis et Hipsiclis libros commentarij	55	142	F
6884	Capuani commentarij in spheram Joannis de Sacro Busto	56	143	F
6884	Capuani tractatus de sphera Campani	56	143	F
6884	Capuani in theoricas planetarum Georgij Pewerbachij	56	143	F
6963	Candidi Ariani de generatione diuina	101	223	F
6940	Canamusali tractatus de oculis	93	200	F
6909	Canones apostolorum	69	169	F
6850	Cantacuzenus contra fidem Machumeticam	40	109	F
6949	Cantiuncule de ratione studij legalis paranesis	96	209	F
6788	Capri grammatici opusculum cum Diomede impressu	12	47	F
7022	Carmelitarum speculum gesta eorum continens	140	283	F
6820	Carmelitarum mare magnum priuilegiorum	27	79	F
6852	Caroli Magni res geste et vita per Eginhardum	42	111	F
6912	Caroli V. imperatoris constitutiones et reformationes	72	172	F
6913	Caroli V. imperatoris interim, reformatio et constitutiones	73	173	F
6838	Carolus Verardus de expugnatione regni Granate	36	97	F

Numerus	C	Charta	Liber	Forma
6870	Caroli Bouilli opera physica et mathematica	50	129	F
7148	Caroli Bouilli epitome rerum geometricarum	201	44	Q
7267	Caroli Stephani de re hortensi	250	94	O
6830	Casparis Hedionis continuatio historiarum Sabellici usque 1538.	33	89	F
6861	Casparis Hedionis versiones Josephi et Egesippi in Germanica lingua	46	120	F
6894	Casparis Lax arithmetica speculatiua libri 12 et proportiones	61	153	F
7212	Casparis Contareni de magistratibus et republica Venetorum liber I.	240	37	O
6833	Cassiodori variarum libri XII et de anima	34	92	F
6846	Cassiodori chronica Eusebio adiecta	37	105	F
6864	Cassiodori abbreuiatio historie ecclesiastice	48	123	F
6850	Castelli noui Dalmatie expugnatio per Turcas	41	109	F
7188	Cato in Grecam linguam translatus	233	12	O
7130	Cato per Mancinellum expositus	189	23	Q
6796	Cato de re rustica cum scholijs Philippi Beroaldi	16	55	F
7120	Cato de re rustica cum alijs	184	13	Q
6879	Catulli epigrammata cum commentarijs Parthenij et Palladij	53	138	F
7351	Catullus cum alijs	270	45	S
6855	Celij Calcagnini Ferrariensis opera	44	114	F
6771	Cecilij Siculi ecloge dictionum cum Suida impresse	8	30	F
7250	Celij Secundi Curionis de ecclesie autoritate	247	76	O
o	Celum philosophorum, vide Philippum Vlstat			
7002	Celestini pape decreta	126	263	F
7196	Cesaris commentaria cum scholijs Glareani	235	20	O
7197	Cesaris commentaria Italice	235	21	O
7330	Cesaris commentaria in sedecimo	268	29	S
7345	Claudiani poete opera	270	45	S
7002	Clementis episcopi Romani recognitionum libri X ad Jacobum fratrem D.	126	263	F
7010	Clementis Alexandrini omnia que extant opera Grece et Latine	131	271	F
7116	Clementis V. pape autoris septimi libri decretalium	182	9	Q
6887	Cleonide harmonicum introductorium	57	146	F
6774	Cherobosci de encleticis in Greco dictionario	9	33	F
6884	Cychi Esculani commentaria in librum sphere Joannis de Sacro Busto	56	143	F
6791	Ciceronis operum omnium tomus primus et secundus	14	50	F
6792	Ciceronis operum tomus tertius	14	51	F
6826	Ciceronis in L. Catilinam inuectiue quinque cum Sallustio	30	85	F
6826	Ciceronis Inuectina Responsiua in C. Sallustium	30	85	F
6881	Ciceronis philippica cum commentariis Beroaldi et Francisci Maturantij	53	140	F
6949	Ciceronis de perfecto jurisconsulto	96	209	F
7316	Ciceronis operum omnium et orationum tomus primus	268	15	S
7317	Ciceronis operum omnium et orationum tomus secundus	268	16	S

Numerus	C	Charta	Liber	Forma
7318	Ciceronis operum omnium et orationum tomus tertius	268	17	S
7319	Ciceronis operum omnium et de philosophia tomus primus	268	18	S
7320	Ciceronis operum omnium et de philosophia tomus secundus	268	19	S
7321	Ciceronis operum omnium et rhetoricorum ad Herennium tomus I. de inuentione	268	20	S
7322	Ciceronis operum omnium et rhetoricorum tomus secundus	268	21	S
7323	Ciceronis de offitijs, senectute, amicitia, somnio Scipionis et paradoxa	268	22	S
7324	Ciceronis operum omnium et epistolarum ad Atticum	268	23	S
7325	Ciceronis operum omnium et epistolarum familiarium	268	24	S
7337	Ciceronis de inuentione et recriminatio in Sallustium	269	36	S
6879	Cyllenij commentarij in Tibullum	53	138	F
6999	Cipriani episcopi Cartaginensis opera	122	260	F
7164	Ciprianus de ligno crucis versu heroico	210	57	Q
6775	Cyri Theodori dialogus de exilio amicitie Grece et Latine	9	34	F
7000	Cyrilli patriarche Alexandrini opera	125	261	F
6775	Cirilli opusculum de dictionibus	9	34	F
7135	Cratetis philosophi epistole Grece XIIII	194	28	Q
o	Crisoloras, vide Manuelem Crisoloram			
6838	Cristophorus Colombus de prima lustratione insularum Indianorum	36	97	F
6848	Cristophori Columbi nauigatio ad insulas incognitas	39	107	F
6949	Cristophori Hegendorffini epitome tirocinij juris ciuilis	96	209	F
6949	Cristophori Hegendorffini exegesis In XII libros codicis	96	209	F
7248	Cristophori Hegendorffini in Marcum et epistolas Pauli	246	74	O
6866	Cristophori Milei de scribenda uniuersitate rerum historia	49	125	F
6850	Cristophori Richerij de rebus Turcarum ad regem Gallie	41	109	F
7215	Cristoff Rudolfs Rechenbuch auff die Regel Algebre	241	40	O
7216	Cristoff Rudolfs Rechenbuch auff die Regel de Trigonometrie	241	41	O
7006	Cristophori Porsena uersio Theophilactis in Paulum	130	267	F
6877	Cristophori Zaroti commentarium in Ibin Ouidij	52	136	F
7148	Computus chirometralis siue manualis ecclesiasticus	201	41	Q
6904	Conciliorum omnium tam generalium quam particularium tomus primus	67	164	F
6905	Conciliorum omnium tomus secundus	68	165	F
6906	Concilium Constantiense cum figuris Germanice	68	166	F
6906	Concilium Constantiense per Joannem Stumpff Germanice	68	166	F
6909	Conciliorum aliquot ueterum constitutiones et decreta pontificalia	69	169	F
7002	Conciliorum quattuor insigniorum ab ecclesia approbatorum decreta	126	263	F
7128	Concilij Basiliensis de annatis non soluendis	188	21	Q
6865	Concilium Basiliense per Aeneam Syluium	48	124	F
7237	Concilij prouincionalis Coloniensis constituta et reformationes	244	63	O
7156	Colloquij Ratisponensis acta	208	49	Q
6913	Coloniensis diocesis inquisitionis formula	73	173	F

Numerus	C	Charta	Liber	Forma
6796	Columella de agricultura cum commentarijs Philippi Beroaldi	16	55	F
7120	Columella de re rustica	184	13	Q
7126	Concubinarum fides in sacerdotes questio quodlibetica	187	19	Q
6821	Conradi Gesneri bibliotheca siue catalogus omnium scriptorum	28	80	F
6822	Conradi Genseri pandectarum libri XXI	28	81	F
6871	Conradi Genseri historia animalium quadrupedum tomus I.	51	130	F
7005	Conradi Gesneri uersiones autorum N. sententiarum theologicarum	130	266	F
7254	Conradi Boij Monorei monachi mnemosinon bibliorum carmine	248	80	O
6852	Conradi episcopi chronicon rerum Magunticarum	42	111	F
7005	Conradi Clauseri versiones autorum N. sententiarum theologicarum	130	266	F
7255	Conradi Lagi methodica juris utrisque traditio	248	82	O
7028	Conradi Pellicani operum utriusque Testamenti commentaria. Tomus I. et II.	148	289	F
7029	Conradi Pellicani operum tomus tertius et quartus	148	290	F
7030	Conradi Pellicani operum tomus quintus et sextus	149	291	F
7031	Conradi Pellicani in omnes epistolas Pauli et canonicas	149	292	F
7032	Conradi Pellicani loci communes, index bibliorum inscriptus	149	293	F
6834	Conradi Peutingeri de gentium quarundam emigrationibus	34	93	F
7165	Conradi Peutingeri de mirandis Germanie antiquitatibus	211	58	Q
6845	Conradi Tigemani auctarium historiarum naucleri	37	104	F
6852	Conradi Vecerij de rebus gestis Henrici septimi imperatoris	42	111	F
6850	Constantinapolis expugnatio a Mahumete secundo	41	109	F
7002	Constantini imperatoris confessio othodoxa	126	263	F
7261	Constantini cesaris de agricultura libri XX	249	88	O
6936	Constantini Aphricani medici operum tomus primus Latine	91	196	F
6800	Consulti Chirij Fortunatiani rhetoricorum libri III	17	59	F
6774	Corinthius de proprietatibus linguarum	9	33	F
6775	Corinthij de proprietate lingue Grece excerpta	9	34	F
6788	Cornelij Frontonis de nominibus uerborum differentijs liber	12	47	F
6838	Cornelij Taciti annalium libri 16, de Germanis, claris oratoribus	35	97	F
7331	Cornelij Taciti annalium libri 16, de Germanis, claris oratoribus	268	30	S
7351	Cornelij Galli fragmentum cum alijs poetis	270	51	S
7358	Cornelij Celsi de re medica libri octo	271	58	S
6802	Cornelij Agrippe de oculta philosophia libri tres	18	61	F
7201	Cornelij Agrippe de vanitate scientiarum	236	25	O
7201	Cornelij Agrippe apologia, querela super calumnia intentata	236	25	O
7213	Cornelij Agrippe in artem breuem Lullij	240	38	O
6879	Cornuli philosophi commentarium in Persium	53	138	F
7013	Cromatij de octo beatudinibus et alia eiusdem opuscula	133	274	F
6856	Cosmographie vniuersalis libri VI Sebastiani Munsteri	45	115	F

Numerus	C	Charta	Liber	Forma
7206	Cosmographie elementa et introductio	238	31	O
7213	Cosmographicum elementale	240	38	O
6826	Cotte oratio ad populum	30	85	F
7211	Chronicorum epitome usque ad hec tempora ab orbe condito	239	36	O
7017	Catena in genesim Aloisij Lippomani	135	278	F
7018	Cathena in Exodum Aloisij Lippomani	135	279	F
6960	Concordantie Biblie maiores	99	220	F
7032	Concordantie Veteris et Noui Testamenti. Conradi Pellicani index dictionum	149	293	F
7341	Carionis chronicorum libri tres	269	40	S
7050	Constantinopolis expugnatio et alia	154	311	F
7050	Coriolani Capionis de rebus Venetorum contra Turcas	154	311	F
7050	Callimachus de clade Varnensi	154	311	F
7050	Calcidis siue Nigroponti expugnatio	154	311	F
7051	Caroli Sigonij de consulibus dictatoribus et censoribus Romanorum	155	312	F
7059	Claudij Aeliani Prenestini pontificis et sophiste opera omnia Grece et Latine	157	321	F
7061	Cerealis episcopus Aphricanus contra Maximinum arianum	157	323	F
7065	Choniates	158	327	F
7072	Concordantie Bibliorum Roberti Stephani	160	334	F
7076	Conradi Gesneri historia animalium liber secundus et tertius de auibus	160	338	F
7088	Celij Secundi Curionis in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Cristofori Hagendorfini in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Cristofori Cornei in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
Desunt	Caluini harmonia in Euangelia	164	354	F
Desunt	Caluini commentarij in psalmos	164	354	F
Desunt	Caluini commentarij in Esaiam	164	354	F
7171	Caluinus de reliquijs sanctorum	215	65	Q
7173	Confessiones fidei tres Saxonum et Wirttenburgensium	216	67	Q
7173	Confessio et Apologia pastorum Magdeburgensium	216	67	Q
7276	Catechismus Vrbani regij	251	103	O
7276	Catechismus Spangenbergij	251	103	O
7276	Catechismus Erasmi Sarcerij	251	103	O
7276	Catechismus Wolfgangi Musculi	251	103	O
7276	Catechismus Joannis Caluini	251	103	O
7276	Catechismus Michaelis Sidonij	251	103	O
7276	Catechismus paruus pro pueris	251	103	O
7276	Catechismus Joannis Brentij	251	103	O
7277	Catechismus Luce Lossij	252	104	O
7277	Catechismus puerilis Philippi Melanthonis	252	104	O
7277	Catechismus Georgij Wicelij	252	104	O
7277	Catechismus Dauidis Chitrei	252	104	O
7278	Catechismus Jesuatarum Canisij etc.	252	105	O
7278	Refutatio Wigandi catechismi Jesuatarum	252	105	O

Numerus		Charta	Liber	Forma
7278	Catechismus Scole Argentoratensis	252	105	O
7276	Catechismus Jodoci Willichij	251	103	O
7050	Chalcondyles de rebus Turcicorum	153	311	F
7051	Cassiodorus de consulibus Romanorum	154	312	F
6820	Ceremonie Romane ecclesie	27	79	F
7094	Conradi Licostenis Rubeaquensis prodigiorum ac ostentorum chronicon	167	358	F
7099	Caroli Sigonij fasti consulares ac triumphi acti a Romulo usque ad Tiberium cesarem. Junctis alijs	169	363	F
7283	Conradi Gesneri Mithridates, junctis alijs	252	110	O

D

Numerus		Charta	Liber	Forma
6788	Danielis Caietani in Priscianum de accentibus	12	47	F
6847	Danielis Caietani in tragedias Senece	38	106	F
6938	Damasceni medici aphorismi	92	198	F
6942	Damasceni medici Arabis libri VI, Albano Torino interprete	94	202	F
7124	Damasci de laudibus Pauli apostoli et alia pia carmina	210	17	Q
7114	Decreta juris canonici per Gratianum monachum comportata	182	7	Q
7115	Decretales Gregorij pape noni libri quinque	182	8	Q
7116	Decretalium liber VI et VII Bonifatij VIII. et Clementis V. cum extrauagantibus Joannis 22.	182	9	Q
6761	Demadis rhetoris oratio Greca	4	19	F
7135	Democriti Abderite epistola Greca cum alijs	194	28	Q
6756	Demostenis orationes LXII Grece et vita eiusdem	3	14	F
6761	In XIII orationes Demostenis enarrationes Grece	4	19	F
6757	Demostenis opera omnia per Hieronimum Vuolfium translata	3	15	F
7135	Demostenis epistole Grece cum alijs	194	28	Q
6771	Dictionarium Grecum Suide	8	30	F
6771	Dictionarium Grecum Hesichij	8	30	F
6774	Dictionarium Grecum cum interpretatione Latina	9	33	F
6775	Dictionarium Greco-Latinum Joannis Vualderi	9	34	F
6776	Dictionarij siue thesauri Latine lingue tomus primus	10	35	F
6777	Dictionarij siue thesauri Latine lingue tomus secundus	10	36	F
7232	Dictionarium quinque linguarum	243	58	O
7186	Dicta Gretie sapientum cum scholijs Erasmi	232	10	O
6761	Dinarchi rhetoris oratio Greca	4	19	F
7183	Didimus in Odisseam Homeri Grece	232	7	O
6940	Dini expositiones in Auicennam, deque ponderibus et mensuris	93	200	F
6829	Dionis Cassij de imperatoribus quedam per Georgium Merulam translata	32	88	F
6841	Dionisij Halicarnasei antiquitatum libri XI Latine	36	100	F
7007	Dionisij Areopagite opera cum scholijs Jacobi Fabri Stapulensis	130	268	F
7013	Dionisij Areopagite epistole Latine	133	274	F

Numerus		Charta	Liber	Forma
7135	Dionisij philosophi cuiusdam epistole Grece	194	28	Q
7121	Diogenis Laertij de vitis philosophorum libri X	184	14	Q
7135	Diogenis cuiusdam epistole Grece	194	28	Q
7183	Dionisius de situ orbis Grece	232	7	O
7308	Dionisij Richel monopanton ex epistolis Pauli	267	7	S
6788	Diomedis uetustissimi grammatici opus	12	47	F
6881	Diomedis Guidaloti commentaria in Calpurnij et Nemesiani bucolicum carmen	53	140	F
6847	Diodori Siculi libri II de rebus gestis Philippi et Alexandri	38	106	F
6935	Dioscoridis Anaczarbei de medica materia libri sex	90	195	F
7258	Dioscoridis libri octo Grece et Latine	249	85	O
6815	Domitij Calderini obseruationes quedam	25	74	F
6875	Domitij Calderini in Aeneida Virgilij commentaria	51	134	F
6877	Domitij Calderini In Ibin Ouidij commentarium	52	136	F
6878	Domitij Calderini commentaria in Martialem	52	137	F
6878	Domitij Marij Nigri commentarium in Ouidij Nucem et Medicaminem faciei	52	137	F
6784	Domitij Nani Mirabelli polianthea	11	43	F
6788	Donati grammatici opusculum	12	47	F
6875	Donati in Bucolica et Georgica Virgilij commentaria	51	134	F
6876	Donati in comedias Terentij commentaria	52	135	F
6857	Donati Veronensis uersio in Eusebij de Euangelij demonstratione	45	116	F
7366	Diodori Siculi bibliothece historice libri XVII	271	66	S
7373	Dion Cassius Niceus de imperatoribus	272	74	S
6773	Dictionarium Latino-Germanicum Petri Colini	8	32	F
7063	Dominici Marij Nigri geographie commentaria	157	325	F
7379	Dionisij Halicarnasei libri quinque posteriores	273	80	S
7172	Eiusdem precepta de oratione panegirica, nuptiali, natalitia, de epithalamijs	215	66	Q
7172	Demetrij Phalerei precepta de membris et incisis, de periodis, epistolis comp.	215	66	Q
7377	Dionisij Alexandrini alter tomus antiquitatum Romanarum	273	78	S

E

Numerus		Charta	Liber	Forma
7146	Eberhardi Schleusingeri assertio contra calumniatores astrologie	200	39	Q
7122	Eckius dedolatus	186	18	Q
7361	Eckij enchiridion locorum communium aduersus Luterum	271	61	S
6852	Egesippus de rebus Judeorum libri V	42	111	F
6861	Egesippus idem in lingua Germanica	46	120	F
7124	Egidij Tschudi de prisca ac uera Alpina Rhetia	185	17	Q
6852	Eginhardus de vita et gestis Caroli Magni	42	111	F
6829	Egnatius, vide Joannem Baptistam Egnatium	33	88	F

Numerus	E	Charta	Liber	Forma
7149	Elisabeth regine Hispanie tabule cum L. Gaurici additionibus	203	42	Q
7160	Elie leuite Tisbites Hebraice, Caldaice, Grece, Arabice et Latine nominum	210	53	Q
7023	Elucidatorium ecclesiasticum ad offitium ecclesie pertinentium	141	284	F
6774	Emanuelis Moschopuli ecloge Atticarum dictionum	9	33	F
7188	Emanuelis Moschopuli de constructione nominum et verborum Grece	233	12	O
6848	Emanuelis regis Portugalie de victorijs in India habitis	39	107	F
7211	Emondi Dinteri genealogia ducum Burgundie, Flandrie, Brabantie	240	36	O
o	Eobanus Hessus, quere Helium Eobanum Hessum			
6801	Epicteti stoici enchiridion e Greco per Angelum Politianum	18	60	F
6820	Epigrammata antique vrbis Romane	27	79	F
7186	Epigrammata Grece, eademque Latine	232	10	O
6864	Epiphanij scolastici versiones Sosomeni et Socratis in H. E.	48	123	F
7004	Epiphanij Cipri Salamine vrbis episcopi contra 80 hereses opus	128	265	F
6769	Epistole diuersorum Grecorum philosophorum, oratorum, rhetorum Grece	194	28	F
7126	Episcopatus totius ecclesie catholice	187	19	Q
7148	Episcoporum Olumucensium catalogus	202	41	Q
6829	Erasmi Roterodami annotationes in imperatores Romanos	33	88	F
6848	Erasmi Stelle de Borussie antiquitatibus libri II.	39	107	F
6882	Erasmi Osualdi Schrekenfuchsij in Almagestum Ptolomei annotationes	54	141	F
6896	Erasmi Roterodami operum omnium que ad institutionem literarum spectant tomus I.	62	156	F
6897	Erasmi Roterodami operum Adagiorum chiliades tomus secundus	62	157	F
6898	Erasmi Roterodami operum omnium tomus III. epistolas complectens uniuersas	62	158	F
6899	Erasmi Roterodami tomus IIII. que ad morum institutionem pertinent complectens	62	159	F
6900	Erasmi Roterodami tomus V. que ad pietatem instituunt complectitur	63	160	F
6901	Erasmi Roterodami tomus VI. Nouum Testamentum complectens	64	161	F
6902	Erasmi Roterodami tomus VII. paraphrases in Nouum Testamentum continens	64	162	F
o	Erasmi Roterodami tomus VIII. theologica ex Grecis ab ipso translata continet	—	—	—
6903	Erasmi Roterodami tomus IX. complectens ipsius apologias	65	163	F
7186	Erasmi Roterodami dicta Gretie sapientum cum scholijs eiusdem	232	10	O
7269	Erasmi Roterodami apophtegmatum libri octo	251	96	O
7252	Erasmi Roterodami diuersa parua opuscula	247	78	O
Deest	Erasmi Roterodami Nouum Testamentum in sedecimo	272	72	S

Numerus	E	Charta	Liber	Forma
7311	Erasmi Rotherodami pie precationes cum alijs	267	10	S
7332	Erasmi Rotherodami in Suetonium annotàtiones	269	31	S
7339	Erasmi Rotherodami familiarium colloquiorum opus cum scholijs	269	38	S
6937	Esculapij morborum cura liber I	91	197	F
7152	Eucharij Roslin Schwanger frawen Rosengartten	206	45	Q
6883	Euclidis libri XV cum commentarijs Theonis et duabus translationibus	55	142	F
6771	Eudemi de dictionibus Grecis cum Suida impressus	8	30	F
6771	Eugenij de uarijs dictionibus cum Suida impressus	8	30	F
7135	Euripidis rhetoris epistole Grece	194	28	Q
7180	Euripidis poete tragedie XVII Grece	231	4	O
7181	Euripidis tragedie XVII per Dorotheum Camillum Latine reddite	231	5	O
7181	Euripidis Hecuba et Iphigenia per Erasmum Roterodamum Latine reddite	231	5	O
7181	Euripidis Orestes per Sigismundum Geloum Vngarum Latino carmine	231	5	O
7146	Europe epitome Aenee Syluij	199	39	Q
6836	Europe gentium mores, leges et ritus Joannis Boemi Aubani	35	95	F
6769	Eusebius contra Hierodoclem conferente Tianeum Cristo Grece	7	28	F
6769	Idem Latine redditus per Zenobium Accialum	7	28	F
6846	Eusebij Pamphili chronicon diuo Hieronimo interprete	37	105	F
6857	Eusebij Pamphili Cesariensis opera omnia que inuenta sunt Latine reddita	45	116	F
6864	Eusebij Pamphili Cesariensis libri IX. Ruffino interprete cum alijs	47	123	F
6864	Eusebij de euangelica preparatione Georgio Trapesuntio interprete	48	123	F
6869	Eusebij Pamphili Cesariensis Episcopi Libri IX. Ruffino interprete	48	128	F
6774	Eustatij quedam de proprietatibus linguarum apud Homerum in Greco dictionario	9	33	F
6872	Eustatij archiepiscopi Tessalonicensis commentaria in Iliada Homeri tomus I Grece	51	131	F
6873	Eustatij commentariorum in Iliada Homeri tomus II. Grece	51	132	F
6874	Eustatij commentariorum in Odisseam Homeri tomus III. Grece	51	133	F
6870	Eustatij explanatio in libros ethicorum Aristotelis per N.	50	129	F
6770	Eutochij Ascalonite commentaria in I. et II. libros Archimedis Grece et Latine	8	29	F
6762	Eutropij Romane historie volumen Grecorum imperatorum vite	5	20	F
6765	Eutropij Romane historie et Grecorum imperatorum vite cum alijs	6	23	F

Numerus		Charta	Liber	Forma
o	Experimentarius medicine	—	—	—
7271	Euangelia et epistole dominicales Italice	251	98	O
o	Epistole Erasmi, Aenee Syluij, Augustini Dati, Marsilij Ficini, Philelphi, Plinij, Bembi, Grecorum, Hieronimi, Sabellici, Cassiodori, Gregorij, Codri, Jacobi Picolomini, Petrarche, Ouidij, Campeni, Senece, Bon. Simonete, Celius, Horatij, Sidonius Appolonius, Manardi, Augustini, Plinij, Ludiuici Viuis, Luteri in tomis VII, Joannis Pici, Claudij Aeliani.	—	—	—
7088	Eubuli Dinateri in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7172	Euclidis liber 7., 8. et 9. per Joannem Schewbelium	215	66	Q
7106	Ecclesiastica historia	171	370	F
7107	Eusebij Pamphili euangelicae praeparationis libri 15	171	371	F
7313	Epistolae Sancti Pauli omnes et epistolae canonicae	267	12	S

F

6868	Fasciculus rerum expetendarum et fugiendarum	48	124	F
6829	Flauij Vopisci de imperatoribus Romanis	33	88	F
7305	Flaminij in librum psalmorum breuis explicatio	267	3	S
6797	Francisci Philelphi epistolarium familiarium libri XXXVII	16	56	F
6800	Francisci Philelphi rhetorice Aristotelis translatio	17	59	F
6805	Francisci Petrarche opera	20	64	F
7230	Francisci Petrarche carmina Italica	243	56	O
6818	Franchini Gaffori Laudensis practica musices libri 4	26	77	F
6852	Francorum priscorum origo et sedes Hermanni comitis	42	111	F
6881	Francisci Maturantij in philippica Ciceronis	53	140	F
7011	Francisci de puteo Cartusiani Cathena aurea in Psalmos	131	272	F
6888	Francisci Zarzosi in equatorem planetarum	58	147	F
7124	Franciscus Albertinus de mirabilibus veteris et noue vrbis Romane	185	17	Q
7131	Francisci Mutinensis oratio de poetice excellentia	191	24	Q
6876	Francisci Marij Grapaldi obseruationes in Plautum	52	135	F
7133	Francisci Marij Grapaldi de partibus aedium	192	26	Q
7211	Francisci Barbari de re vxoria libri duo	239	36	O
7246	Francisci Lamberti in Oseam, de libero arbitrio, Cantica canticorum	246	72	O
7247	Francisci Lamberti in Lucam, de sacro coniugio, Antitesis	246	73	O
6828	Francisci Irenici Germanie exegesios	31	87	F
6850	Felicis Petancij cancellarij Segnie quomodo Turci aggregiendi	41	109	F
6951	Felicis Malleoli de nobilitate et rusticitate dialogus	98	211	F
7243	Felicis Pratensis psalterij translatio secundum Hebraicam ueritatem	245	69	O
7212	Fenestella de magistratibus et sacerdotijs Romanorum	240	37	O
6852	Freculphi episcopi chromicorum tomus duo	42	111	F
6912	Friderici tertij imperatoris reformatio anno 1442.	71	172	F

Numerus	F	Charta	Liber	Forma
6817	Formulare instrumentorum in usum notariorum	26	76	F
7315	Fons vite	267	14	S
7124	Formulare instrumentorum et ars notariatus	185	17	Q
6916	Formulare Deutsch vnd Notariat Buech. bis (!)	74	176	F
6950	Formulare summa totius artis notarie inscriptum	97	210	F
o	Folengius, vide Joannem Baptistam Folengium			
6825	Flori epitome in Liuij quattuordecim decades	30	84	F
7329	Flori decadum XXIV Titi Liuij epitome	268	28	S
6754	Flori de gestis Romanorum libri IIII cum annotationibus Camertis	3	12	F
7182	Florilegium diuersorum Grecorum epigrammatum libri VII Agatie Scolastici	231	6	O
7186	Florilegium Grecorum epigrammatum Latine redditum	232	10	O
7208	Flore illustrium poetarum per Octauium Mirandulam collecti	238	33	O
6887	Frontini de aqueductibus liber I	57	146	F
7205	Frontini Strategematum libri III	237	30	O
7003	Fulgentij Aphri episcopi Ruspensis opera	127	264	F
6886	Fulgentij Placiadis episcopi Cartaginensis mitiologuarum libri III	57	145	F
6886	Fulgentij eiusdem de vocum antiquarum interpretatione	57	145	F
7372	Fenestella de magistratibus sacerdotijs Romanis libri II	272	73	S
7048	Felicis pape coronatio in concilio Basiliensi	152	309	F
7059	Franciscus Robortellus interpres Aeliani de militaribus ordinibus	157	321	F
7061	Faustus episcopus de ratione fidei	157	323	F
7061	Fulgentius de predestinatione libri tres	157	323	F
o	Eiusdem de coniugali debito et uoto epistola	—	—	—
	Eiusdem de consolatione super morte mariti epistola	—	—	—
	Eiusdem de virginitate simul atque humilitate epistola	—	—	—
	Eiusdem de oratione ad Deum et compunctione cordis epistola	—	—	—
	Eiusdem de charitate, conuersione a seculo, penitentia epistole	—	—	—
	Eiusdem de orthodoxa fide liber, sermo de duplici natiuitate Christi	—	—	—
	Sermo de Sancto Stephano, Innocentibus et Magis	—	—	—
	Eiusdem Mythologiarum libri tres	—	—	—
	Folengius	—	—	—
7088	Francisci Syluij in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Francisci Jamnentij Textoris in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Francisci Maturantij in Ciceronis orationes	163	350	F
7091	Ferdinandi Cortesij de nouis insulis Hispanis in India	164	355	F
o	Fuchsij herbarium	—	—	—
7289	Formularium instrumentorum et uariorum processuum	253	116	O
7294	Francisci Philelphi conuiuiorum libri II	255	122	O

Numerus		Charta	Liber	Forma

G

Numerus		Charta	Liber	Forma
6943	Gabrielis de Zerbis Veronensis anatomia	94	203	F
7123	Gabrielis Humelbergij commentaria in Sextum philosophum, Serenum etc.	185	16	Q
7124	Gabrielis Biel de monetarum potestate et utilitate	185	17	Q
7127	Gabrielis monachi franciscani Vngari Terre Sancte descriptio	188	20	Q
6922	Galeni operum tomus primus et secundus Grece	77	182	F
6923	Galeni operum tomus tertius et quartus Grece	78	183	F
6924	Galeni operum tomus quintus Grece	80	184	F
6925	Galeni operum tomus primus Latine	80	185	F
6926	Galeni operum tomus secundus, tertius et quartus Latine	81	186	F
6927	Galeni operum tomus quintus et sextus Latine	83	187	F
6928	Galeni operum tomus VII. vna cum alijs spurijs nullo tomo complexi	84	188	F
6929	Galeni operum epitome per Andream Lacunam collecta	86	189	F
6747	Galeni de philosopho historia Grece cum Aristotelis impressa	1	5	F
o	Grapaldus, vide Franciscum Marium Grapaldum			
7212	Gratij poete de venetionibus cum alijs	240	37	O
7114	Gratiani monachi autoris decreti papalis	182	7	Q
7146	Gaurici L. tabule mathematice	199	39	Q
7149	Gaurici L. castigationes almanach cum tabulis astronomicis	202	42	Q
7148	Gaurici Pomponij de sculptura	201	41	Q
7188	Guarini erothemata Greca	233	12	O
6892	Gualteri Riuij [Ineptie] de perspectiua et geometria	61	151	F
6893	Gualteri Riuij [Ineptie] in Vitruuium Germanice	61	152	F
6915	Geberi philosophi de alchimia libri III Latine et Germanice	74	175	F
7151	Gebri de alchimia libri cum alijs	204	44	Q
7144	Gemme Phrisij de locorum describendorum ratione	198	37	Q
7146	Gemme Phrisij de radio astronomico et geometrico	199	39	Q
6940	Gentilis de Fulgineo super tractatu de lepra	93	200	F
7013	Gentilis de Florentia de dislocationibus et fracturis	93(!)	274	F
7010	Gentiani Herueti Aureliani uersio operum Clementis	131	271	F
7013	Gennadij patriarche et sinodi Constatinopolitanis epistola	133	274	F
6852	Germanicorum imperatorum epitome, opera Jacobi Wimpfelingij collecta	42	111	F
6852	Germanorum imperatorum res geste per Reginonem	42	111	F
6838	Germanicarum rerum Beati Rhenani libri III.	35	97	F
6828	Germanie exegeseos per Franciscum Irenicum	31	87	F
7165	Germanie antiquitates mirande per Conradum Peutingerum	211	58	Q
6838	Germani per Cornelium Tacitum descripti	35	97	F
6790	Germanorum origo, mores, instituta, leges libri 31 H. Mutij	13	49	F
7211	Gerardi Nouiomagi de Germania inferiori historie et loca	240	36	O
7124	Gerardi Nouiomagi Historia Batavica, de vetustate Germanorum	185	17	Q
6942	Gerardi Jatro metaphrasis in Janum Damascenum Arabem	94	202	F

Numerus	G	Charta	Liber	Forma
6798	Georgij Agricole de ortu et causis subterraneorum libri V	16	57	F
o	Eiusdem de natura eorum, que effluunt ex terra libri IIII	—	—	—
	Eiusdem de natura fossilium libri X	—	—	—
	Eiusdem de veteribus et nouis metallis	—	—	—
	Eiusdem Bergmannus siue de re metallica dialogus	—	—	—
	Eiusdem interpretatio Germanice vocum rei metallice	—	—	—
6867	Georgij Agricole de mensuris et ponderibus Romanorum et Grecorum libri V	49	126	F
o	Eiusdem de externis ponderibus et mensuris libri II	—	—	—
	Eiusdem contra Alciatum de ponderibus et mensuris defensio liber I	—	—	—
	Eiusdem de mensuris quibus interualla metimur liber I	—	—	—
	Eiusdem de pretio metallorum et monetis libri III	—	—	—
7203	Georgij Agricole de ammatibus subterraneis liber	236	27	O
6800	Georgij Trapezuntij rhetoricorum libri V. cum alijs	17	59	F
6800	Georgij Trapezuntij uersio trium librorum rhetoricorum Aristotelis	17	59	F
6857	Georgij Trapezuntij uersio XIIII librorum Eusebij de preparatione Euangelij	45	116	F
6882	Georgij Trapezuntij translatio Almagesti Ptolemei	54	141	F
6895	Georgij Trapezuntij in orationem Ciceronis pro Ligario	61	154	F
6929	Georgij Trapezuntij uersio Joannis Damasceni, Historie Josaphat et Barlaam	86	189	F
7000	Georgij Trapezuntij translatio operum Cirilli	125	261	F
7194	Georgij Trapezuntij in orationem Ciceronis pro Ligario	234	18	O
6787	Georgij Valle Lima in Tortellium	11	46	F
6823	Georgij Valle de expetendis et fugiendis rebus tomus primus	29	82	F
6824	Georgij Valle de expetendis et fugiendis rebus tomus secundus	29	83	F
6882	Georgij Valle translatio Procli Diadochi hipotiposes	54	141	F
6887	Georgij Valle Placentini uersio Cleonidis Hamonici introductorium	57	146	F
7263	Georgij Valle Placentini anatomia	249	90	O
6863	Georgij Colimitij scholia in secundum librum Plinij	47	122	F
6878	Georgij Merule commentarium in Martialem. Bis	52	137	F
6884	Georgij Purbachij theorice noue planetarum cum expositione Campani	56	143	F
6884	Georgij Pewerbachij tabule eclipsium	59	143	F
7140	Georgij Pewerbachij de quadrato geometrico	196	33	Q
7145	Georgij Pewerbachij Theorice planetarum	198	38	Q
7013	Georgij Flori de oratione et precibus compendium	134	274	F
7148	Georgij Sibuti ars memoratiua	202	41	Q
7188	Georgij Lecapeni de constructione verborum Grece	233	12	O
7189	Georgij Rithameri grammatica Greca	233	13	O
7125	Georgij Werneri de aquis admirandis Vngarie	186	18	Q
o	Georgij Werneri de aquis admirandis auctarium	—	—	Q
7221	Georgij Rhaw musice enchiridion	241	46	O

Numerus	G	Charta	Liber	Forma
7228	Gigij Arthemij comedia cingana Italice	243	54	O
7229	Girolami Parabosci comedia hermaphrodit Marmaio Philuppo contenti Italice	243	55	O
6761	Gorgie rhetoris orationes Grece	4	19	F
6834	Gotticum bellum per Agathiam L. Aretinum Jornandem	34	93	F
o	Glorie mundi catalogus, vide Bartholomeum Cassenum			
7227	Gnosij Piceni Ascolani de geomantia, chiromantia, phisiognomia Italice	242	53	O
6755	Gregorij primi pape epistole ecclesiastice	3	13	F
6990	Gregorij I. pape operum omnium tomus primus et secundus	113	250	F
7115	Gregorij IX. pape autoris quinque librorum decretalium	182	8	Q
6997	Gregorij Nazianzeni opera Grece et Latine	118	258	F
7013	Gregorij Neocesariensis episcopi in ecclesiasten commentaria et alia	133	274	F
7189	Gregorij theologi sententie Grece	233	13	O
6876	Guidonis commentaria in Therentium	52	135	F
6885	Guidonis Bonati de astronomia tractatus X.	56	144	F
6940	Guidonis chirurgia parua	93	200	F
6940	Guidonis de Cauliaco cirurgia	93	200	F
6820	Guilelmi Duranti rationale diuinorum offitiorum	27	79	F
6851	Guilelmi Tirensis episcopi belli sacri historia libris XXIII	41	110	F
7048	Gregorij VII. Romani pontificis qui et Hildebrandus	152	309	F
7048	Gregorius IX. pontifex	152	309	F
6818	Glareani musica	26	77	F
7061	Gelasius episcopus Romanus de duabus naturis in Christo aduersus Euth.	157	323	F
7061	Gennadij Scolarij patriarche Constantinopolitani libellus vita salutis inscriptus	157	323	F
7079	Groperus de sacramento in vulgari	162	341	F
7086	Guilelmi Rondelitij de piscibus partes due	163	348	F
7087	Georgij Agricole de re metallica et animalibus subrerraneis	163	349	F
7088	Guarini Veronensis in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Georgij Trapezuntij in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Georgij Merule in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7090	Georgius furst von Anhalt vom Sacrament	164	352	F
7172	Gemistij Pletonis de Grecorum pugna ad Mantineam	215	66	Q
7102	Gotfridi Viterbiensis pantheon siue vniueristatis libri	170	366	F
7104	Guilhelmi Grataroli uerae alchimiae modus	170	368	F
7281	Georgij maioris refutatio horrendae profanationis Caenae dominj	252	108	O
7364	Giacomo Sannazaro Arcadia di messer	271	64	S

Numerus		Charta	Liber	Forma
	H			
o	Halij, vide Albohazen			
6848	Haythoni Armeni ordinis Premonstratensis de Tartaris	39	107	F
7127	Haythonis passagium orientis et Terre Sancte	188	20	Q
6761	Harpocrationis rhetoris oratio Greca	4	19	F
7139	Hanss Gerle musica vnd lautten tablatur	195	32	Q
o	Henricus Cornelius Agrippa, vide Cornelium Agrippam			
6818	Henrici Glareani decachordi libri tres	26	77	F
6825	Henrici Glareani chronologia in historiam Romanam	30	84	F
6841	Henrici Glareani chronologia in historiam Dionisij comprehensorum	36	100	F
6951	Henrici Glareani de asse et partibus eius	98	211	F
7140	Henrici Glareani de geographia liber vnus	196	33	Q
7148	Eiusdem de geographia liber	201	41	Q
6852	Henrici IIII. imperatoris vita et eius epistole ad pontificem et alios principes	42	111	F
6852	Henrici VII. imperatoris rerum gestarum per Conradum Vecerium	42	111	F
7034	Henrici Bullingeri in Mattheum, Marcum et Lucam commentarij	150	295	F
7035	Henrici Bullingeri in Joannem commentarij	150	296	F
7036	Henrici Bullingeri in XIIII epistolis Pauli et VII canonicis commentaria	150	297	F
7167	Henrici Bullingeri sermorum decades V et series temporum	212	60	Q
7314	Henrici Bullingeri de iustificatione bonis operibus et resurrectione	267	13	S
7125	Henrici Vuelpij de minutijs phisicis et practicis arithmeticis regulis	186	18	Q
7126	Henrici Bebelij facetiarum et aliorum opuscula	187	19	Q
7129	Henrici Bebelij in hymnos ecclesiasticos interpretatio	189	22	Q
7132	Henrici Grammatei de compositione regularum pro mensuratione uasorum	191	25	Q
7150	Eiusdem iterum	203	43	Q
7137	Henrici Fabri Lichtenfeldensis ad musicam practicam introductio	194	30	Q
6771	Helladij de dictionibus Grecis cum Suida	8	30	F
7307	Helij Eobani Hessi psalterium carmine elegiaco	267	5	S
Deest	Helij Eobani Hessi Ilias Homeri carmine	270	41	S
7138	Helie leuite nomenclatura Hebraica	238	31	Q
6850	Hermanni Dalmate de generatione, educatione et doctrina Machumet	40	109	F
6852	Hermanni comitis Nuenarij de origine et sedibus priscorum Francorum	42	111	F
6846	Hermanni Contracti chronicon sex aetatum	37	105	F

Numerus	H	Charta	Liber	Forma
7023	Hermas cuius liber pastor nuntius penitentie inscriptus continens N.	141	284	F
6770	Hermetis centiloquium	8	29	F
6883	Hermetis uetustissimi astrologi centum aphorismorum liber I	55	142	F
7151	Hermetis Trismegisti tabula smaragdina de alchimia	204	44	Q
7238	Hermanni Torrentini explanatio in hymnos et prosas	245	64	O
6800	Hermogenis rhetorice paraphrasis	17	59	F
6815	Hermolai Barbari castigationes in Plinium	25	74	F
7126	Hermolai Barbari orationes in Margarita facetiarum	187	19	Q
7135	Heracliti philosophi epistole Grece	194	28	Q
6761	Herodis rhetoris oratio Greca	4	19	F
Deest	Heroditi Halicarnasei historiographi libri IX Grece	6	27	F
7203	Heraclides de politijs, Justo Vulteio interprete	236	27	O
Deest	Heroditi libri IX a Laurentio Valla translati	6	27	F
6774	Herodiani quedam de encleticis	9	33	F
6801	Herodiani historia e Greco in Latinum per Angelum Politianum	18	60	F
6829	Herodianus de imperatoribus libri VIII	33	88	F
7229	Herculis Bentiuoli comedia geloso Italice	243	55	O
6771	Hesichij grammatici Alexandrini lexicon Grecum	8	30	F
6764	Hieronimi Wolffij uersio orationum et epistolarum Isocratis	5	22	F
6757	Hieronimi Wolffij translatio operum Demostenis	3	15	F
6850	Hieronimi Sauanarole de secta Machometanorum	40	109	F
6866	Hieronimi Cardani de subtilitate libri XXI	48	125	F
6867	Hieronimi Cardani iterum de subtilitate	49	126	F
6890	Hieronimi Cardani artis magne siue de regulis algebraicis	60	149	F
7214	Hieronimi Cardani practica arithmetica et mensurandi	241	39	O
7141	Hieronimi Cardani de supplemento almanach et alia astronomica	196	34	Q
7125	Hieronimi Balbi epigrammata	186	18	Q
7151	Hieronimi Braunschweig Haws Apotek	204	44	Q
7357	Hieronimi, vide opera carmine	271	57	S
6938	Hieronimi Manfredi centiloquium	93	198	F
6968	Hieronimi Stridonensis operum omnium tomus I., II. et III.	102	228	F
6969	Hieronimi operum tomus quartus et quintus	103	229	F
6970	Hieromini operum tomus sextus et septimus	103	230	F
6971	Hieronimi operum tomus octauus et nonus	103	231	F
6972	Hieronimi operum tomus primus, secundus, tertius et quartus	103	232	F
6973	Hieronimi operum tomus quintus, sextus et septimus	104	233	F
6974	Hieronimi operum tomus octauus et nonus	104	234	F
7004	Hieronimi translatio historie epiphanij de interitu prophetarum	129	265	F
6846	Hieronimi uersio chronicorum Eusebij et completio usque ad sua tempora	37	105	F
6857	Hieronimi translationes in Eusebio	45	116	F
6886	Higini fabularum liber I., Poeticon astronomicon libri IIII	57	145	F

Numerus	H	Charta	Liber	Forma
7145	Higinij de mundi et sphere ac utriusque partium declaratione	198	38	Q
7001	Hilarij Pictauorum episcopi lucubrationes quotquot extant	125	262	F
6937	Hildegardis abbatisse Theutonici phisicorum libri IIII	91	197	F
7238	Hymni ecclesiastici responsoria prose 141/284., item 189/22.	245	64	O
6856	Historie ecclesiastice autores 47/123., item 50/128.	45	115	F
6930	Hippocratis Coi medici 80 volumina per M. Fabium uersa	86	190	F
6931	Hippocratis opera omnia Grece	88	191	F
6932	Hippocratis opera omnia quae extant translata per Janum Cornarium	89	192	F
6937	Hippocratis dieta per singulos menses	91	197	F
6938	Hippocratis uaria opuscula	92	198	F
7135	Hippocratis philosophi epistole Grece	194	28	Q
6883	Hipsiclis expositiones in II. libros Euclidis per Bartholomeum Zamberti uersi	55	142	F
6863	Holmie regie vrbis clades in Noruegia per Jacobum Zieglerum	47	122	F
6949	Holoandri in jus ciuile titulus. Et Jurisperitorum nomenclatura	96	209	F
7164	Homerocentra	210	57	Q
7177	Homeri Ilias, Odissea, hymni batrachomiomachia Grece	231	1	O
7178	Homeri Odissee libri XXIIII per Simonem Lemnium carmine	231	2	O
7179	Homeri Iliados libri XXIIII per Eobanum Hessum carmine cum Ausonij periocha	231	3	O
Deest	Homeri Ilias per Eobanum Hessum carmine	260	41	F
6879	Horatij opera cum commentarijs Porphirij Mancinelli Britani Ascensij	53	138	F
7343	Horatij Flacci opera	270	43	S
7165	Hori Apollonis hierogliphica per Philippum Phasianum	211	58	Q
7207	Hori Apollinis hierogliphice note libri II per Bernardinum Vicentinum	238	32	O
7151	Hortulani super tabulam smaragdinam Hermetis	204	44	Q
6790	H. Mutij de Germanorum origine, moribus, institutis, legibus libri 31	13	49	F
7038	Huldrichi Zuinglij operum tomus primus	150	299	F
7039	Huldrichi Zuinglij operum tomus secundus	150	300	F
7040	Huldrichi Zuinglij operum tomus tertius	151	301	F
7041	Huldrichi Zuinglij operum tomus quarttus	151	302	F
7132	Huldrici Hutteni opus inuectiuarum in ducem Wittenbergensem et alia	192	25	Q
7189	Huldrici Hutteni de arte versificandi et nemo eiusdem	233	13	O
6862	Hussitarum historie, vide Joannem Cocleum	47	121	F
7371	Herodiani historie de imperio post Marcum	272	71	S
7365	Herodoti Halicarnassei historiographi libri IX	271	65	S
7048	Henrici IIII. imperatoris vita, bauari	152	309	F
7048	Henrici Pantaleonis chronographia ecclesie Christiane	153	309	F
7050	Hydruntis vrbis expugnatio	154	311	F
7050	Henrici Penie epistola de gestis Sophi contra Turcos	154	311	F
7050	Hieronimi Cardani de rerum varietate	157	320	F

Numerus		Charta	Liber	Forma
7067	Herodoti Halicarnasei historiographi libri IX	159	329	F
7067	Homeri vita per Heresbachium	159	329	F
7088	Hieronimi Ferrarij in Ciceronis orationes	163	350	F
7091	Henrici imperatori quartti historia	164	355	F
7091	Handel Buech von Wexel, Pfundt, Ellen vnd Muntz	165	355	F
7091	Hans Sweycker Buechaltten	165	355	F
7128	Heresiarche quattuor predicatorum Bernenses	189	21	Q
7084	Harmonia ex tribus prioribus euangelistis composita cum commentarijs	162	346	F
7288	Heinrici Bullingeri liber de concilijs junctis alijs	253	115	O
7295	Hoffliche waidt sprüch, junctis alijs	255	123	O

I

Numerus		Charta	Liber	Forma
6950	Iacobi Butrigarij de renunciationibus juris et contractibus occurentis	97	210	F
7205	Iacobi comitis Parliliarum de re militari libri II	237	30	O
7150	Iacobi Kobel Deutsch Geometrei	203	43	Q
6884	Iacobi Fabri Stapulensis commentaria in spheram Joannis de Sacrobusto	56	143	F
6887	Eiusdem introductorium astronomicum libri II cum commentarijs Jodoci Clithouei	57	146	F
6894	Iacobi Fabri epitome in libros arithmetice Boetij cum commentarijs	61	153	F
6929	Iacobi Fabri translatio Jani Damasceni de ortodoxa fide	86	189	F
7008	Iacobi Fabri in quintuplex psalterium expositio	130	269	F
7009	Iacobi Fabri in quattuor euangelia commentarij	131	270	F
7137	Iacobi Fabri elementa musicalia	194	30	Q
7141	Iacobi Fabri opus astronomicum cum explanatione Cristophori Sculpini	196	34	Q
7148	Iacobi Fabri introductio in arithmeticam Boetij	201	41	Q
6795	Iacobi Picolomini epistole uariarum historiarum et commentarij rerum	15	54	F
6939	Iacobi de Manlijs luminare maius apotecariorum	93	199	F
6850	Iacobi Sadoleti de Hungaria a Turcis oppressa et capta	41	109	F
6949	Iacobi Spiegelij lexicon juris cum alijs	95	209	F
o	Eiusdem in duodecim tabulas scholia	—	—	—
o	Eiusdem de imperatoribus in libros codicis insertis	—	—	—
o	Eiusdem de Romanis legibus introductis et oppressis	—	—	—
7213	Iacobi (!) Wilichij arithmetice libri tres	241	38	O
6852	Iacobi Wimpfelingij epitome Germanicorum imperatorum	42	111	F
7193	Iacobi Zannazarij opera omnia Latine scripta carmine	234	17	O
6862	Iacobi Ziegleri contra Waldenses siue Pickhardos libri V.	47	121	F
6863	Iacobi Ziegleri terrae sancte Palestine scilicet Sirie, Arabie et Aegipti	47	122	F

Numerus	I	Charta	Liber	Forma
6863	Iacobi Ziegleri in secundum librum Plinij commentarium	47	122	F
6863	Iacobi Ziegleri organum quo Catolica fiderum apud Plinium docetur	47	122	F
6864	Iacobi Ziegleri in Genesim et Exodum conceptiones	101	223	F
o	Eiusdem super arbitrio humano exempla Scripture	—	—	—
o	Eiusdem de raptu Pauli ad tertium celum	—	—	—
o	Eiusdem de solenni festo Pasce ad veteres collatio	—	—	—
o	Eiusdem in historiam Judit elucubratio et chronographica censura	—	—	—
6769	Iamblicus de misterijs Aegiptiorum, Caldeorum et Assyriorum Latine	7	28	F
7338	Iamblicus cum alijs Marsilio Ficino interprete	269	37	S
6932	Iani Cornarij translatio Hippocratis	89	192	F
6933	Iani Cornarij translatio secundi tomi Aetij	90	193	F
7195	Iani Cornarij translatio Arthemidori de somniorum interpretatione	235	19	O
6942	Iani Damasceni Decapolitani Arabis medici	94	202	F
7222	Iani Dubrauij de piscinis, nunc episcopi Olumucensis	242	47	O
7225	Iani Lacinij preciosa Margarita, Alchimie	242	51	O
7205	Iani Lascaris epigrammata Greca et Latina	237	30	O
7125	Iani Pannonij episcopi Quinque Ecclesiensis sylua panegirica et epigrammata	186	18	Q
6940	Iesu filij Hali tractatus de oculis	93	200	F
7007	Ignatij epistole XI	130	268	F
7013	Ignatij Antiocheni episcopi epistole	133	374	F
6852	Imperatorum et regum Europe res geste per Liutprandum	42	111	F
7156	Interim et reformatio ecclesiasticorum imperatoris Caroli V.	208	49	Q
7195	Imperatorum et cesarum vite cum imaginibus, cum Ausonij Micilli Vellei uersibus	235	19	O
6882	Ioachimi Camerarij quadripartite Ptolemei duorum librorum uersio	54	141	F
6895	Ioachimi Camerarij commentarij utriusque lingue Grece et Latine	61	154	F
6909	Ioachimi Camerarij translatio librorum V Theoderiti	70	164	F
7310	Ioachimi Perionij de rebus gestis vitisque apostolorum	267	9	S
6760	Ioachimi Vadiani in Pomponium Melam commentarij	4	18	F
6863	Ioachimi Vadiani scholia in secundum librum Plinij	47	122	F
7035	Ioachimi Vadiani aphorismorum libri VI de consideratione eucharistie	150	296	F
6849	Ioannis Alberti Burerij castigationes in P. Velleum Paterculum	39	108	F
7124	Ioannis Aquile de monetis	185	17	Q
7261	Ioannis Atrotiani scholia in Macrum poetam	249	88	O
6829	Ioannis Baptiste Egnatij Romanorum imperatorum libri III cum annotationibus	33	88	F
7332	Eiusdem de Romanis principibus libri III et annotationes in Suetonium	269	31	S

Numerus		Charta	Liber	Forma
6751	Eiusdem de origine Turcarum	36	9	F
7014	Ioannis Baptiste Folengij monachi commentarij in psalterium	134	275	F
6879	Ioannis Baptiste Plautij commentarij in Persium	53	138	F
6815	Ioannis Baptiste Pij annotationes cum alijs	25	74	F
6880	Ioannis Baptiste Pij commentaria in Lucretium	53	139	F
6876	Ioannis Baptiste Pij obseruationes in Plautum	51	135	F
6880	Ioannis Baptiste Pij retractiones ex commentarijs Plautinis	53	139	F
6815	Ioannis Baptiste Pij racemationes cum alijs	25	74	F
6870	Ioannis Bernardi Felitiani versio commentariorum Eustratij in Ethicam Aristotelis	50	129	F
6836	Ioannes Boccatius, vide Boccatium	35	95	F
6836	Ioannes Boemus Aubanus libri III. de omnium Gentium moribus	35	95	F
7033	Ioannis Brentij commentarij in Esaiam	149	294	F
6879	Ioannis Britannici in Horatium commentarij	53	138	F
6879	Ioannis Britannici in Juuenalem commentarij	53	138	F
6879	Ioannis Britannici in Persium commentarij	53	138	F
7045	Ioannis Caluini institutio Christiane religionis, et catechismus	151	306	F
7156	Ioannis Caluini de vitandis superstitionibus	209	49	Q
6826	Ioannis Camertis in solinum commentarij	30	85	F
6850	Ioannis Cantacuzeni contra Machumeticam fidem libri IIII	40	109	F
6770	Ioannis Cantuariensis archiepiscopi perspectiua communis	8	29	F
Deest	Ioannis Campensis psalmorum enchiridion	267	6	S
7127	Ioannis Capistrani vita a monachis Wiennensibus conficta	188	20	Q
6810	Ioannis Capnionis rudimentorum lingue Hebraice libri III	22	69	F
6810	Ioannis Capnionis de verbo mirifico	22	69	F
6810	Ioannis Capnionis ars cabalistica	22	69	F
7124	Ioannis Capnionis acta judiciorum contra Jacobum Hochstraten	185	17	Q
7148	Ioannis Capnionis contra calumniatores suos Colonienses	201	41	Q
6884	Ioannis Cremonensis theorica planetarum	56	143	F
6995	Ioannis Crisostomi operum tomus primus et secundus	115	255	F
6996	Ioannis Crisostomi operum tomus tertius et quartus	115	256	F
6996	Ioannis Crisostomi operum tomus quintus	117	256	F
6862	Ioannis Coclei historie Hussitarum libri XII	47	121	F
o	Eiusdem philippica septima	—	—	—
o	Eiusdem de resolutione imperatoris Caroli V. ratione interim	—	—	—
7124	Ioannis Cuspiniani de bonitate Hungarie et bello Turcis inferendo	185	17	Q
6929	Ioannis Damasceni de othodoxa fide libri IIII per Jacobum Fabrum Stapulensem	86	189	F
7141	Ioannis Driandri sphera materialis Germanice	196	34	Q
7144	Eiusdem annulus astronomicus	198	37	Q
7145	Eiusdem de duplici terre proiectione in planum pro mappis	199	38	Q
7150	Eiusdem iterum annuli astronomici	203	43	Q
7150	Eiusdem Sonnen Vrn zumachen	203	43	Q

Numerus	I	Charta	Liber	Forma
7213	Eiusdem Auslegung des Cylinderss	241	38	O
7256	Ioannis Drosei Samariani methodus uniuersi Juris Justiniani	248	83	O
7138	Ioannis Fabrini in Therentium commentarium Italicum	194	31	Q
7021	Ioannis Fabri episcopi Wiennensis opusculorum prima et secunda pars	139	282	F
7022	Ioannis Fabri episcopi Wiennensis operum pars tertia	140	283	F
6888	Ioannis Fernelij monolospherium, et proportiones eiusdem	58	147	F
6773	Ioannis Frisij et Petri Colini dictionarium Latino-Germanicum	8	32	F
6818	Ioannis Frosthij rerum musicalium opusculum	26	77	F
o	Irenicus, vide Franciscum Irenicum			
7126	Ioannis Kayserspergi tropi siue sales	187	19	Q
7221	Ioannis Galliculi de compositione cantus	241	46	O
6774	Ioannis Grammatici quedam de proprietatibus linguarum Grece	9	33	F
6774	Ioannis Grammatici Caracis quedam de encleticis Grece	9	33	F
7019	Ioannis Gersonis operum pars prima et secunda	136	280	F
7020	Ioannis Gersonis operum pars tertia et quartta	138	281	F
6775	Ioannis Grammatici quedam de proprietate lingue Grece	9	34	F
7148	Ioannis Glogouite in computum chirometralem ecclesiasticam	201	41	Q
6851	Ioannis Heroldt belli sacri historie continuate libri VI	41	110	F
7140	Ioannis Hispalensis epitome totius astrologie	196	33	Q
7142	Ioannis Hispalensis translatio Alkabitij	197	35	Q
Deest	Ioannis Honteri rudimentorum cosmographicorum libri IIII	242	48	O
7155	Ioannis Huss opuscula, tomi II	207	48	Q
6950	Ioannis Jacobi Canis libellus de tabellionibus	97	210	F
6899	Ioannis Indagine chiromantia, phisiognomia, periaxiomata, canones astrologici et astrologia naturalis	60	159	F
7117	Ioannis Iouiani Pontani operum soluta oratione tomus I.	183	10	Q
7118	Ioannis Iouiani Pontani operum soluta oratione tomus II.	183	11	Q
7119	Ioannis Iouiani Pontani operum soluta oratione tomus III	184	12	Q
7192	Ioannis Iouiani Pontani operum carmine conscriptorum tomi duo	234	16	Q
6882	Ioannis Iouiani Pontani uersio centiloquij Ptolemei	54	141	F
7186	Ioannis Loniceri translatio Pindari soluta oratione	232	10	O
6850	Ioannis Ludouici Viuis censura de Machumete et Alcorano	40	109	F
7206	Ioannis Ludouici Viuis de disciplinis libri XX in tribus tomis	238	31	O
7312	Ioannis Ludouici Vivis pie meditationes	267	11	S
6847	Ioannis monachi de vita Alexandri regis ab Angelo Cospo uersa	38	106	F
6941	Ioannis Manardi epistole medicinales libri XX	94	201	F
7259	Ioannis Mesue Damasceni de re medica libri III per Jacobum Siluium	249	86	O
7125	Ioannis Melber Gerlitzhofiensis vocabularius predicantium	189	18	Q
6884	Ioannis de Monte Regio disputatio contra Cremonensia deliramenta	56	143	F
6890	Ioannis de Monte Regio tabula primi mobilis	59	149	F

Numerus	I	Charta	Liber	Forma
6963	Ioannis de Monte Regio de cometa libellus	101	223	F
7140	Eiusdem de torqueto, astrolabio armillari, regula magna Ptolemei, baculoque astronomico, et obseruationibus cometarum	195	33	Q
7141	Eiusdem oratio introductoria in omnes scientias mathematicas et elementa Euclidis	196	34	Q
7142	Eiusdem additones in Antonium Montulmum	197	35	Q
7146	Eiusdem de Torqueto astrolabio armillari ut supra	199	39	Q
7151	Eiusdem applicatio astronomie ad medicinam Gerinam	204	44	Q
7213	Ioannis de Muris arithmetice speculatiue libri II	241	38	O
6845	Ioannis Naucleri chronica cum auctuario Nicolai Baselij	37	104	F
7257	Ioannis Neuisani Ascensij Sylua nuptialis	248	84	O
7213	Ioannis Nouiomagi de numeris libri II	241	38	O
7248	Ioannis Oecolampadij homelie XXI in epistolam Ioannis	246	74	O
7251	Ioannis Oecolampadij apologetica de eucharistia Antisingrama.	247	77	O
7006	Ioannis Oecolampadij translatio Theophilactis in 4 euangelia	130	267	F
6949	Ioannis Oldendorpij in XII tabulas scholia et alia	96	209	F
o	Eiusdem diuersa alia ad jus spectantia	—	—	—
6929	Ioannis patriarche Constantinopolitani de vita Joannis Damasceni	86	189	F
6819	Ioannis Pini Tolosani de claris feminis	27	78	F
6862	Ioannis Przibram de VII sacramentis et ceremonijs ecclesie	47	121	F
6986	Ioannis Piscatorij epitome omnium operum diui Augustini	111	246	F
7242	Ioannis Pomerani in psalmos commentarium	245	68	O
7245	Eiusdem in X epistolas Pauli, Concordia euangelistarum	246	71	O
7248	Eiusdem iterum in Pauli epistolas	246	74	O
7249	Eiusdem in Deuteronomium, Samuelem, Conciliatio euangelistarum de passione	246	75	O
o	Ioannes Reuchlin, vide Ioannem Capnionem			
7191	Ioannis Rauisij Textoris officina siue nature historia	235(!)	23(!)	O
7199	Ioannis Rauisij Textoris epitetorum opus	233(!)	15(!)	O
6765	Ioannis Ribitij translationes aliquot opusculorum Xenophontis	6	23	F
7005	Ioannis Ribitij versiones in Melissam, Antonium et Maximum	136	266	F
6862	Ioannis Rokiczan de VII sacramentis et ceremonijs ecclesie	47	121	F
6945	Ioannis Ruellij de natura stirpium libri tres	95	205	F
6786	Ioannis Stobei sententie Grece et Latine per Conradum Gesnerum	11	45	F
7141	Ioannis Saxonij in Alcabitium commentarium	196	34	Q
6884	Ioannis de Sacro Busto sphera tractatus IIII cum commentarijs Jacobi Fabri Stapulensis	56	143	F
7145	Ioannis de Sacrobusto sphera Latine et Germanice	198	38	Q
7145	Ioannis de Sacrobusto cum introductione Joannis Glogouite	198	38	Q
6889	Ioannis Schoneri opera mathematica omnia At impressa	59	148	F
7143	Ioannis Schoneri ephemeris et intelligenda instructio	197	36	Q
7145	Ioannis Schoneri sphere usus et explicatio	198	38	Q
7146	Ioannis Schoneri opusculum astrologicum	200	39	Q

Numerus	I	Charta	Liber	Forma
7165	Ioannis Schleidani orationes II ad imperatorem et principes	211	58	Q
7165	Ioannis Schleidani de rebus Ludiuici regis et Caroli Burgundie ducis a Philippo Commineo	211	58	Q
7117	Ioannis Soteri Grecorum epigrammatum collectoris	232	10	Q
6886	Ioannis Stofleri variorum astrolabiorum compositiones libri II	57	145	F
6886	Ioannis Stofleri in Procli Diadochi spheram commentarius	57	145	F
6888	Ioannis Stofleri von Abmessung durch astrolabium vnd quadrantem	58	147	F
6890	Ioannis Stofleri tabule astronomice, coniunctionum et oppostionum supputatio, ciclorum antiquorum redargutio, eclipsium predictio	60	149	F
6891	Ioannis Stofleri calendarium magnum	60	150	F
6891	Ioannis Stofleri uariorum astrolabiorum compositio et eorundem usus	60	150	F
7143	Ioannis Stofleri ephemeris usque ad annum 1552.	197	36	Q
6891	Ioannis Stofleri Von Abmessungen	60	150	F
7145	Ioannis Stofleri cosmographice aliquot descriptiones	199	38	Q
Deest	Ioannis Stumpff chronica Heluetiorum Germanice	61	155	F
o	Ioannis Stumpff concilium Constantiense Germanice	—	—	F
6878	Ioannis Sulpitij in Lucanum commentarium	52	137	F
6787	Ioannes Tortelius de ortographie et lima Georgij Valle	11	46	F
6802	Ioannis Trithemij abbatis Spanhemensis poligraphia	18	61	F
7125	Ioannis Trithemij de septem secundeis	186	18	Q
7165	Ioannis Trithemij de origine Bauarorum	211	58	Q
7142	Ioannis Verneri Norimbergensis scripta mathematica	197	35	Q
7146	Ioannes Virdung tabule resolute de supputandis syderum motibus	200	39	Q
7155	Ioannis Vuicleff dialogorum libri IIII	207	48	Q
7268	Ioannis de Vigo cirurgie partes due	250	95	O
7145	Ioannis Vogelein elementale geometricum	199	38	Q
7221	Ioannis Vogelsangk questiones musice	241	46	O
7139	Ioannis Volkmeri epitome utriusque musices actiue	195	32	Q
7212	Ioannis Vultei epigrammatum libri IIII et Xenia	240	37	O
6826	Iodoci Badij Ascensij in Valierium commentarius	30	85	F
6875	Iodoci Badij Ascensij in Aeneida Virgilij commentarius	51	134	F
6876	Iodoci Badij Ascensij in Therentium commentarius	52	135	F
6879	Iodoci Badij Ascensij in Horatium commentarij	53	138	F
6826	Iodoci Badij Ascensij in Salustium commentarij	30	85	F
7213	Iodoci Wilichij Reselliani arithmetice libri tres	241	38	O
7263	Iodoci Wilichij de locustis dialogus	249	90	O
6886	Iodoci Clichtouei in Jacobi Fabri Stapulensis introductionem astronomicam	57	145	F
7023	Iodoci Clichtouei explanatio in elucidatorium ecclesiasticum	141	284	F
7148	Iodoci Clichtouei ars supputandi	201	41	Q
6834	Iornandis siue Iordani de origine rebusque Gottorum liber	34	93	F
o	Eiusdem de regnorum ac temporum successione	—	—	—

Numerus	I	Charta	Liber	Forma
7131	Iordani Nemorarij de ponderibus proportiones XIII	191	24	Q
6835	Iosephi de antiquitatibus Judeorum libri XX	34	94	F
o	Eiusdem de bello Judaico libri VII	—	—	—
o	Eiusdem de antiquitatibus contra Apionem grammaticum	—	—	—
o	Eiusdem de imperatrice ratione vbi de Machabeis agitur	—	—	—
6858	Iosephi dictorum operum noua translatio per Sigismundum Gelenium	46	117	F
6861	Iosephi opera in lingua Germanica per Casparem Hedionem	46	120	F
6848	Iosephi Indi nauigationes	39	107	F
7002	Irenei episcopi Lugdunensis opus in V libros digestum	126	263	F
6761	Isei rhetoris oratio Greca	4	19	F
6804	Isidori episcopi Hispalensis ethimologiarum libri XX	19	63	F
6761	Isocrates recognitus et auctus Grece cum orationibus etc.	4	19	F
6764	Isocratis orationes XXI et epistole IX per Hieronimum Wolfium	5	22	F
6829	Iulij Capitolini de vitis imperatorum Romanorum	32	88	F
6883	Iulij Firmici matheseos siue astronomicarum libri VIII	55	142	F
6951	Iulij Frontini de controuersiis limitum	98	211	F
7013	Iuliani Pomerij contra Judeos libri tres	134	274	F
7013	Iusti episcopi Cantici canticorum explanatio	133	274	F
6771	Iustini Julij sophiste epitome glossarum Pamphili librorum 91	8	30	F
7013	Iustini martiris admonitorius liber	133	274	F
7108	Iustiniani imperatoris digestorum seu pandectarum juris ciuilis tomus I.	181	1	Q
7109	Iustiniani imperatoris tomus secundus uulgo Infortiatum dictum	181	2	Q
7110	Iustiniani imperatoris tomus tertius Digestum nouum uocatum	181	3	Q
7111	Iustiniani imperatoris codicis libri IX cum catalogo consulum Romanum	181	4	Q
7112	Iustiniani imperatoris volumen cum annotationibus Andree Alciati et Pirchi	181	5	Q
7113	Iustiniani imperatoris institutiones legales libri IIII	182	6	Q
7359	Iustiniani institutionum libri IIII	271	59	S
7203	Iusti Vultei translatio XIIII librorum Aeliani de varia historia	236	27	O
o	Eiusdem versio de politijs ex Heraclide	—	—	—
o	Eiusdem versio octo librorum strategematum Polieni	—	—	—
6879	Iuuenalis satire XVI cum commentarijs Joannis Britannici	53	138	F
7349	Iuuenalis satire in minima forma	270	49	S
7164	Iuuenci de euangelica historia libri IIII	210	57	Q
7334	Iustini ex Trogo Pompeio historia libris XXXXIIII	269	33	S
6959	Isidori Clarij Vulgata editio utriusque testamenti	99	219	F
7373	Iulius Capitolinus de imperatoribus	272	74	S
7046	Ioannis Auentini annalium Boiorum libri septem	151	307	F
7048	Ioachimi Perionij de vitis apostolorum	152	309	F
7048	Juliani cardinalis litere de solutione concilij Basiliensis	152	309	F
7049	Joannes Scheubelius in priores VI libros Euchlidis	153	310	F

Numerus	I	Charta	Liber	Forma
7050	Joannis Rami de rebus Turcicis	153	311	F
7048	Joannis XX. pontificis Romani vita et gesta	152	309	F
7048	Joannis de Wesalia paradoxorum condemnatio	153	309	F
7050	Isidori cardinalis de capta Constantinopoli	154	311	F
7050	Jacobi Fontani de bello Rhodio libri III	154	311	F
7050	Joannis Etrobij de Tunete urbis expugnatione	154	311	F
7050	Joannis Crispi de Naxo insula expugnata a Turca	154	311	F
7050	Joannis Tzetze variarum historiarum per Paulum Lacisium translati	154	311	F
7051	Joannes Cuspinianus de consulibus Romanorum	154	312	F
7051	Eiusdem Austria, et Oratio de inferendo Turcis bello	154	312	F
7052	Joannis Magni Gothi historia Gothorum et Sueonum	155	314	F
6918	Jubilei anni reductio de centesimo ad annum 33-m	74	178	F
7057	Joannis Spangenbergij tabule in euangelia dominicalia et epistolas	156	319	F
7057	Joannis Rutheni tabule locorum communium in vetus et nouum testamentum	156	319	F
7059	Justi Vultei translatio librorum Aeliani de animalibus, Varie historie	157	321	F
7061	Idatij Clari Hispani contra Varimadum Arianum liber	157	323	F
7061	Joannes episcopus Romanus de duabus naturis aduersus Eutichianistas	157	323	F
7062	Joannis Baptiste Folengij monachi commentaria in psalterium	157	324	F
7064	Ioannis Pici Mirandule opera omnia	158	326	F
7065	Ioannes Monachus Zonaras	158	327	F
7066	Ioannis Sleidani de statu religionis et reipublice commentarij	159	328	F
7080	Ioannes Groperus de sacramento in uulgari	162	341	F
7080	Joannes Brentius in Joannem	162	342	F
7088	Joachimi Camerarij in plures orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Ioannis Saxonij in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Ioannis Tislini in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Ioannis Benigni in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Ioannis Sturmij in aliquot Ciceronis orationes	163	350	F
7088	Iodoci Badij Ascensij in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Jacobi Omphalij in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Jacobi Bugelij in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Jacobi Philomusi in orationes Ciceronis	163	350	F
7089	Joannis Lodouici Vivis omnium operum tomi duo	163	351	F
7275	Joannis Sleidani de quattuor summis imperijs	251	102	Q
Vide inferius in littera I. (Littera I invenitur in fine codicis: charta 342.)				
7172	Ioannis Scheybelij in 7., 8. et 9. librum Euclidis	215	66	Q
7172	Ierusalemische Pylgerschafft	216	66	Q
7095	Joannis Huss opera	167	359	F
7083	Joannis Caluini commentarij in Isaiam prophetam	162	345	F
7098	Justini Gobleri speculum juris — junctis alijs	169	362	F
7100	Jacobi Meyeri annales rerum Flandriarum — juncto alio	169	364	F

Numerus		Charta	Liber	Forma
7101	Justiniani philosophi opera Perionio interprete	169	365	F
7169	Le imagini con tutti riuersi trouati et le vite de gli imperatori, tratte delle medaglie et dalle historie de gli antichi, libro primo	213	61	Q
7175	Jacobi Andreae von Einigkeit vnd Vneinigkeit des Augsburgischen Confessions verwantten Theologen	217	69	Q
7286	Joannis Fabri missa euangelica — junctis alijs	253	113	O
7376	Imperatorum et cesarum uitae cum imaginibus	273	77	S

L

6841	Lapi Biragi translatio vndecimi libri Dionisij Halicarnasei	36	100	F
7003	Lactantij Firmiani opera omnia	127	264	F
7164	Lactantij de resurectione et passione domini carmine	210	57	Q
7125	Lapidarium incerto autore, de gemmis tractans	186	18	Q
6829	Lampridius de imperatoribus Romanorum	32	88	F
6788	Lanciloti grammatice institutiones libri X	12	47	F
6940	Lanfranci Mediolanensis cirurgia magna et parua	93	200	F
7013	Lanfranci de sacramento eucharistie	134	274	F
7015	Laurentij Justiniani Veneti patriarche tomus primus	134	276	F
7016	Laurentij Justiniani Veneti patriarche operum tomus secundus	135	277	F
6789	Laurentij Valle opera omnia	13	48	F
6826	Laurentij Valle in Salustij Catilinam commentarij	30	85	F
6847	Laurentij Valle commentariorum grammaticorum secundum elegantiam lingue libri 6	38	106	F
7132	Lazari Bayfij de re nauali	191	25	Q
7132	Lazari Bayfij de vestimentorum et vasculorum generibus	191	25	Q
7121	Leonis Baptiste Florentini de re Edificatoria	184	14	Q
6834	Leonardi Aretini de bello Italico contra Gothos libri IIII	34	93	F
7207	Leonardi Aretini epistolarum libri octo	238	32	O
6937	Leonardi Fuchsij versio Nicolai Mirepsi medici	91	197	F
6947	Leonardi Fuchsij de historia stirpium commentarij cum figuris	95	207	F
7260	Leonardi Fuchsij de stirpibus tomus primus in octauo	249	87	O
7164	Leonardi Justiniani de vita Sancti Nicolai e Greco	211	57	Q
6761	Lesbonactis rhetoris oratio Greca	4	49	F
6756	Libanij sophiste in orationes Demosthenis argumenta Grece	33	14	F
6756	Eiusdem de vita Demostenis Grece	3	14	F
7183	Lycophronis Alexandria, obscurum poema Grece	232	7	O
6761	Licurgi rhetoris oratio Greca	4	19	F
6853	Lilij Gregorij de deis gentium, uaria et multiplex historia	43	112	F
7207	Lilij Gregorij aenigmata antiquorum et Pytagore simbola explicata	238	32	O
6761	Lysie rhetoris Syracusani orationes et vita eius Grece	4	19	F
7135	Lysidis Pytagorici epistola Greca ad Hipparchum	194	28	Q
6855	Ludouici Celij Calcagnini, vide Celium superius in C	44	114	F

Numerus	L	Charta	Liber	Forma
6782	Lodouici Celij Rhodigini lectionum antiquarum libri XVI	10	41	F
6783	Lodouici Celij Rhodigini lectionum antiquarum auctio libri XXX	10	42	F
6848	Ludouici Romani nauigationum Aetiopie, Aegipti, Arabie, Persidis, Indie libri 7	39	107	F
o	Ludouicus Vivis, vide Joannem Ludouicem Vivem			
7197	Ludouici Auile Hispani de bello Germanico Caroli V. imperatoris	235	21	O
7228	Lodouici Dolce comedie Italice Capitano Marito Fabritia	243	54	O
7228	Lodouici Ariosto comedia cassaria Italice	243	54	O
o	Longobardorum historie, vide Paulum Diaconum et Freculphum			
6771	Longini Cassij de dictionibus	8	30	F
6156	Louaniensium articulorum confutatio	208	49	Q
o	L. Anneus Seneca, vide Senecam			
6878	Lucani bellorum ciuilium libri X cum Joannis Sulpitij et Omniboni commentarijs	52	137	F
7347	Lucani de bello ciuili libri X	270	47	S
6882	Luce Gaurici annotationes in Almagestum Ptolomei	54	141	F
7146	Luce Gaurici tabularum astronomicarum libellus	199	39	Q
o	Lucius Florus, vide Florum			
6766	Lutiani dialogi et alia diuersa opera Grece	6	24	F
6767	Lutiani opera que extant omnia per Jacobum Micillum et alios translata	6	25	F
7202	Lutiani dialogi a diuersis translati	236	26	O
7210	Lutiani dialogi per Vincentium Obsopeum et alios translati	239	35	O
6880	Lucretij poete et philosophi de rerum natura cum Pij Boniensis commentarijs	53	139	F
7354	Lucretius de rerum natura libri VI	270	54	S
6771	Luperti Beritij de Atticis dictionibus	8	30	F
6852	Luitprandi rerum ab Europe imperatoribus ac regibus gestarum libri VI	42	111	F
6951	L. Volusij Metiani de asse et partibus eius	98	211	F
6799	L. Domitij Brusonij Contursini Lucani facetiarum libri VII	16	58	F
o	Lippomani Catena in N., vide Alcisium Lippomanum	135	—	—
7373	Lampridius de imperatoribus	272	74	S
7048	Leonis IX. pontificis Romani vita et gesta	152	309	F
7048	Leonardi Aretini contra hypocritas libellus	153	309	F
7050	Laonici Chalcondile de rebus Turcicis libri X	153	311	F
7050	Leonis Chien...(?) de capta Constantinopoli	154	311	F
7061	Lactantius Firmianus institutionum libri septem	157	323	F
o	Eiusdem de ira dei	—	—	—
o	Eiusdem de opifitio dei	—	—	—
o	Epitome in libros suos liber acephalos	—	—	—
o	Eiusdem phenix	—	—	—
o	Eiusdem carmen de dominica resurrectione	—	—	—

Numerus		Charta	Liber	Forma
7063	Laurentij Coruini Nouoforensis geographia	158	325	F
o	Luterus 286, 287, 288, 308.			
7088	Leodegarij a quercu aliquid in orationes Ciceronis	163	350	F
7091	Lorentz Meder Handel Buech	165	355	F
7172	Lazari Bayffij in legem vestis feminarum de auro et argento legato	215	66	Q
7378	Leonis imperatoris de bellico apparatu	273	79	S
7292	Lamberti Schafnaburgensis Germanorum res praeclare olim gestae. Junctis alijs quibusdam	254	119	O

M

Numerus		Charta	Liber	Forma
6790	Macrobij in somnium Scipionis a Cicerone confictum libri II	13	49	F
6790	Macrobij saturnalium libri VII	13	49	F
6850	Machumetis eiusque successorum vite. Doctrina ac ipse Alcorani	40	109	F
o	Magnentius Rabanus Maurus, vide Rabanum			
o	Mancinellus, vide Antonium Mancinellum			
7188	Manuelis Crisolore erothemata id est grammatica Greca	233	12	O
o	Manuelis Moschopuli, vide Emanuelem Moschopulum			
7129	Manuale coratorum et manuale parochialium	189	22	Q
6935	Martiani Capelle Carthaginensis de nuptijs philologie et Mercurij libri II et de VII artibus libri singuli	90	195	F
o	Marcus Actius Plautus, vide Plautum			
6880	Martialis epigrammata cum Domitij Calderini et Georgij Merule commentarijs	53	139	F
7013	Martialis apostoli epistole	133	274	F
6826	M. Aemilij oratio Lepidi ad populum Romanum	30	85	F
7261	Macer de virtutibus herbarum cum explanatione N.	249	88	O
6878	Martialis cum commentarijs secundario	52	137	F
7190	Marcelli Palingenij stellati poete zodiacus vite	233	14	O
7356	Marcelli Palingenij zodiacus vite	270	56	S
6935	Marcelli Virgilij translatio sex librorum Dioscoridis	90	195	F
7125	Marbodei Galli de lapididibus pretiosis	185	18	Q
7126	Margarita faceciarum diuersorum autorum	187	19	Q
7131	Margarita philosophica cuiusdam N. Reyschij	191	24	Q
7225	Margarita pretiosa alchimie	242	51	O
6793 } 6794 }	Marij Nizolij obseruationes in Ciceronem. Bis.	15	52 } 53 }	F
o	Magni Aurelij Cassiodori etc, vide Cassiodorum			
6883	M. Manilij poete astronomicum ad Augustum cesarem libri V carmine	55	142	F
6787	M. Fabij Quintiliani oratoriarum institutionum libri XII cum (annotationibus) Raphaelis Regij	11	46	F

Numerus	M	Charta	Liber	Forma
6787	M. Fabij Quintiliani oratoriarum institutionum libri X et declamationes XIX	11	46	F
6826	M. tribuni plebis ad pleben oratio	30	85	F
7013	Marci heremite de lege spirituali Grece et Latine	133	274	F
6769	Marsilij Ficini in Theophrastum de sensu phantasia, intellectu	7	28	F
o	De triplici vita libri duo	—	—	—
o	De voluptate liber	—	—	—
o	De sole et lumine libri duo	—	—	—
o	Apologia in librum suuum de lumine	—	—	—
o	De magis libellus	—	—	—
o	Quare necessaria sit tranquillitas animi	—	—	—
6797	Epistolarum libri duodecim	16	56	F
6761	De sole opusculum	187(!)	19	F
6884	Marsilij Patauini de potestate imperatoris et pape. Defensor pacis.	56	143	F
6930	Marci Fabij Calui translatio LXXX librorum Hippocratis	86	190	F
6963	Marij Victorini Afri de generatione verbi divini. Confutatorium Candidi Ariani	101	223	F
o	Marcus Antonius Sabellicus, vide Sabellicum			
6852	Martini Frechti annotationes in Witichindum	42	111	F
7124	Martini Cutheni catalogus ducum regumque Boemorum	185	17	Q
6918	Martini monachi historie imperatorum et pontificum aliquot	74	178	F
7164	Martini vita a Seuero Sulpitio descripta prosa oratione	211	57	Q
7025	Martini Luteri operum tomus primus	142	286	F
7026	Eiusdem operum tomus secundus	144	287	F
7027	Eiusdem operum tomus tertius	147	288	F
7042	Eiusdem enarrationes in Genesim tomus primus et secundus	151	303	F
7044	Eiusdem sermones in lingua vulgari	151	305	F
7127	Eiusdem de nomine Schemhamphoras in vulgari	187	20	Q
7128	Eiusdem aduersus papatum Latine et Germanice	188	21	Q
7161	Eiusdem contra sabatheos Germanice	210	54	Q
7251	Eiusdem de verbis cene domini contra Oecolampadium	247	77	O
7252	Eiusdem Ecclesiastes siue Jesus Syrach Germanice	247	78	O
Deest	Eiusdem cantiones Germanice	248	81	O
7221	Martini Agricole musica Germanica	242	46	O
6848	Matthie a Miechow de Sarmatia Asiana et Europea libri II	39	107	F
6846	Matthie Palmerij temporum et historia continuatio Eusebio adiectarum	37	105	F
6857	Eiusdem Palmerij Florentini secundario simul et Pisani	45	116	F
6846	Matthie Palmerij Pisani temporum et historie continuatio Eusebio adiectarum	37	105	F
6890	Mathematicorum Wiennensium catalogus	59	149	F
6964	Matthei euangelium ex uersione Sebastiani Munsteri et annotationibus	101	224	F
7250	Matthie Flacci Illirici de vocabulo fidei	247	76	O
7013	Maximi monachi de charitate centurie IIII Grece et Latine	133	274	F

Numerus	M	Charta	Liber	Forma
7003	Maxentij Joannis serui dei opera	127	264	F
6912	Maximiliani imperatoris reformatio anno 1495.	71	172	F
7135	Melisse rhetoris epistole Grece	194	28	Q
6769	Mercurij Trismegisti Pinander et Asclepius per Marsilium Ficinum	7	28	F
7338	Eiusdem in minima forma	269	37	S
7355	Merlini Coccai poete Macaronicarum opus ridiculum	270	55	S
7126	Meretricum fides in suos amatores	187	19	Q
o	Mesue, vide Joannem Mesue			
6754	Messale Coruini de progenie Augusti	3	12	F
6883	Messahalach de ratione circuli et stellarum liber I	55	142	F
7145	Messahalach de scientia motus orbis	198	38	Q
7140	Messahale astrologi libri tres	195	33	Q
6870	Michaelis Ephesij explanatio librorum Aristotelis Ethicorum Grece	50	129	F
6884	Michaelis Scoti in spheram Joannis de Sacrobusto commentarij	56	143	F
6907	Michaelis de Cesena libellus de N. cum Ockan dialogis	69	167	F
7135	Mye rhetoris epistole Grece	194	28	Q
6837	Michaelis Riczij epitome de regibus Hungarie libri II	35	96	F
7147	Michaelis Stiefel arithmetice integre libri tres	200	40	Q
7125	Michaelis Stiefel Deutsche Arithmetica [Inhalttendt die] Hausrechnung, Deutsche coss-vnd KirchRechnung	186	18	Q
7043	Missale dominorum Theutonicorum	151	304	F
6826	Mitridatis epistola ad Arsacem	30	85	F
7147	Michaelis Stiefel Rechenbuch von Welschen vnd Deutschen practik	200	40	Q
7195	Micilli versus de imperatoribus Romanorum	235	19	O
7205	Modesti de vocabulis rei militaris libellus	237	30	O
6760	Moguntiacarum rerum chronicon per Conradum episcopum	42	18	F
6943	Mondini anatomia	94	203	F
6933	Montani Veronensis translatio primi et secundi tomi Aetij	90	193	F
6850	Morbisani Turcarum principis ad Pium pontificem responsio	41	109	F
7135	Musonij rhetoris epistole Grece	194	28	Q
o	Musica 241, 46, Item 26, 77, Item 26, 72. Item	—	—	—
6790	Mutius de origine Germanorum	13	49	F
o	Moscouiticarum rerum			
7372	Mirsilij Lesbij de origine Italie et Tirrenorum	272	73	S
7372	M. Portij Catonis originum liber I	272	73	S
7372	Manethonis de regibus Aegiptiorum liber I	272	73	S
7372	Metasstenis annalium Persicarum liber I	272	73	S
7047	Martini Luteri tomus quartus	151	308	F
7048	Matthie apostoli vita incerto authore	152	309	F
7048	Martini episcopi vita per Sulpitium Seuerum	152	309	F
7050	Martini Barleti de expugnatione Scodre vrbis a Turcis	154	311	F
7050	Melchioris Soiteri de bello Pannonico	154	311	F

Numerus	M—N	Charta	Liber	Forma
7053	Martini Cromeri de rebus gestis Polonorum sed mendax	155	315	F
6918	Marsilij Patauini de translatione imperij	74	178	F
7254	Mnemosinon bibliorum memoriale Conradi Boij	248	80	O
7068	Marggraff Albrecht famose Schrifften wider Bischof Wyrtzburgk vnd Brandenburg	159	330	F
7073	M. Luteri operum tomus quintus	160	335	F
7074	M. Luteri operum tomus sextus	160	336	F
7075	M. Luteri operum tomus septimus	160	337	F
7082	Musculus in Esaiam	162	344	F
7088	Micaelis Toxite in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Martini Boleri in orationes Ciceronis	163	350	F
7170	Missa Joannis Crisostomi	214	64	Q
7170	Misse abusus M. Luteri	214	64	Q
7170	Missa Latina	214	64	Q
7170	Misse sermones Michaelis Sidoniensis	214	64	Q
7170	Missa quadruplex	214	64	Q
7170	Misse Matthie Illirici	214	64	Q
7171	Missa euangelica Joannis Fabri	214	65	Q
7171	Misse historia Valentini Vannij	214	65	Q
7171	Missa Coclei	214	65	Q
7171	Missa Matthie Kretz	214	65	Q
Vide inferius in littera M (Littera M invenitur in fine codicis: charta 344.)				
7093	Matthiae Flacci Illyrici ecclesiastica historia	166	357	F
7279	Matthiae Flacci Illyrici uaria opuscula contra Adiapheristas	252	106	O
7283	Mithridates Conrado Gesnero autore, junctis alijs	252	110	O
7296	Marbodaei Galli Cenomanensis de gemmarum lapidumque pretiosorum formis, naturis atque uiribus, junctis alijs	255	124	O
7301	Martini Buceri de ui et usu sacri ministerij cum alijs	257	129	O
7302	De Martino Bucero et Paulo Fagio historia, junctis alijs	257	130	O

N

6881	Nemesiani poete bucolicum cum Diomedis Guidaloti commentarijs	53	140	F
7192	Nemesiani ecloge IIII cum Pontano impresse	234	16	O
7212	Nemesiani cinegeticon liber I	240	37	O
6804	Nestoris dictionarium	19	63	F
6759	Nicolai Sophiani Circerei tabula descriptionis Gretie libri VII	4	17	F
6759	Nicolai Gerbelij declaratio tabulę Gretie Sophiani	4	17	F
6845	Nicolai Baselij auctarium chronicorum Naucleri	37	104	F
7211	Nicolai Borbonij nuge et epigrammata	239	36	O
6816	Nicolai Peroti translatio librorum Polibij	25	75	F
7128	Nicolai de Clemangis opuscula in concilio Constantiensi producta	188	21	Q
6894	Nicolai Copernici de reuolutionibus orbium celestium libri VI	61	153	F

Numerus		Charta	Liber	Forma
6850	Nicolai de Cusa cribratio in Alcoranum libri III	40	109	F
7137	Nicolai Fabri Vulzani rudimenta musice	194	30	Q
6788	Nicolai Feretti opera Grammatica	12	47	F
6882	Nicolai Leoniceni translatio Ptolemei inerrantium stellarum	54	141	F
6942	Nicolai Leoniceni Vicentini philosophi et medici opuscula	94	202	F
6787	Nicolai Listenij musice rudimenta 241/46.	242	46	O
6937	Nicolai Mirepsi Alexandrini medicamentorum opera	91	197	F
7228	Nicolai Machiauelli comedia Italica, Clisia inscripta	243	54	O
7164	Nicolai vita e Greco per Leonardum Justinianum	211	57	Q
6869	Nicephori ecclesiastice historiae incerto interprete	50	128	F
7013	Nicephori de soluendi et ligandi potestate fragmentum	133	274	F
6848	Nouus orbis de insulis nouiter repedis autores	39	107	F
6794	Nisolius	15	53	F
6965	Nouum testamentum ex bibliotheca regis N. per Robertum Stephanum	102	225	F
7050	Nicolai Euboici de origine et rebus gestis Turcarum	153	311	F
7050	Nicolai Villagagnoni de expeditione ad Argieram	154	311	F
7169	Nouum testamentum cum epistolis in lingua Syriaca	254	62	Q
7068	Nurenberger Verantwurttung contra Marchionem	159	330	F
7077	Nicephori Calisti ecclesiastice historie libri XVIII	161	339	F
	Nicolai Agricole in orationes Ciceronis	—	—	—

O

Numerus		Charta	Liber	Forma
7126	Obscurorum virorum epistole, et lamentationes	187	19	Q
7126	Obscurorum virorum et celebrium dialogus excribratus	187	19	Q
6907	Ockam Anglici ordinis minorum dialogorum opus libri VII de imperatorum et pontificum potestate	69	167	F
o	Eiusdem compendium errorum Joannis XXII. pontificis	—	—	—
7208	Octauij Mirandulani flores illustrium poetarum	238	33	O
6937	Octauiani Horatiani de curationibus omnium fere morborum mulierumque	91	197	F
o	Oebanus Hessus, vide Helium Oebanum Hessum	—	—	—
o	Olai Magni Gothi tabula septentrionalium terrarum	—	—	—
7212	Olimpij Nemesiani poete cinegeticon cum carmine bucolico	240	37	O
7013	Olimpiodori in ecclesiasten Salomonis enarratio	133	274	F
6826	Oliuerij Arziganensis in Valerium Maximum commentarij	30	85	F
6878	Omniboni Vincentini in Lucanum commentarij	52	137	F
6895	Eiusdem in oratorem Ciceronis commentarij	61	154	F
6826	Eiusdem in Salustium commentaria	30	85	F
6883	Omar astronomi de natiuitatibus et interrogationibus libri IIII	55	142	F
7142	Eiusdem de natiuitatibus etc.	197	35	Q
6909	Onus ecclesie miranda et obstupenda continens de statibus ecclesie	70	169	F
6774	Orbitius de nominibus ordinum militarium	9	33	F

Numerus	O	Charta	Liber	Forma
6775	Orbitibus de ordinibus exercitus	9	34	F
6934	Oribasij Sardiani de victus ratione	90	194	F
6937	Oribasij de simplitium virtutibus	91	197	F
6991	Origenis Adamantij operum pars prima	113	251	F
6992	Origenis operum pars secunda	114	252	F
6888	Orontij quadratura circuli inuenta et demonstrata	58	147	F
	Eiusdem de circuli mensura et ratione circumferentie ad diametrum	—	—	—
	De multangularum omnium et regularium figurarum descriptione	—	—	—
	De inuenienda longitudinis locorum differentie	—	—	—
	Planispherium geographicum	—	—	—
6888	Eiusdem arithmetica practica libri IIII, 1542.	59	147	F
6891	Arithmetice practice libri IIII, anno 1535.	60	150	F
7148	De geometria practica	201	41	Q
7139	Othmari Luscinij musurgia que instrumentis agitur	195	32	Q
7204	Othmari Luscinij seria et joci	237	29	O
6852	Othonis primi imperatoris res geste per Wituchindum	42	111	F
6883	Othonis Brunfelsij de diffinitionibus et terminis astrologie	55	142	F
6938	Othonis Brunfelsij onomasticon medicine	92	198	F
6946	Othonis Brunfelsij herbarij tomi tres	95	206	F
7254	Othonis Brunfelsij pandectarum veteris et noui testamenti. Catalogus virorum et mulierum illustrium et obscurorum	248	80	O
7264	Othonis Brunfelsij jatrionices tomus primus	250	91	O
7265	Othonis Brunfelsij jatrionices tomus secundus	250	92	O
7266	Othonis Brunfelsij jatrionices tomus tertius	250	93	O
o	Orthwinus Gratius de obstupendis fasciculus collectus	—	—	F
7126	Orthwini Gratij lamentationes obscurorum virorum	187	19	Q
7154	Orlandus furiosus Italice Ludovici Ariosti	207	47	Q
7350	Orphei argonauticon incerto interprete	270	50	S
6877	Ouidij operum Metamorphosis libri XV cum commentarijs	52	136	F
	Ouidij fastorum libri VI cum commentarijs	—	—	F
	Ouidij epistole heroides XXI cum commentarijs	—	—	F
	Ouidij in Ibin cum commentarijs	—	—	F
	Ouidij de arte amandi libri III, et remedio amoris libri III cum commentarijs	—	—	F
	Ouidij de tristibus libri V cum commentarijs	—	—	F
6878	Ouidij de ponto libri III cum commentarijs	52	137	F
6878	Ouidij amorum libri III cum commentarijs	52	137	F
6878	Ouidij de medicamine faciei et nuce cum commentarijs	52	137	F
6878	Ouidij Pulex et Philomela. Sed notha et alterius cuiusdam.	52	137	F
7212	Ouidij halieuticon liber acephalus	240	37	O
7223	Ouidij opera quedam littere Aldine	242	49	O
7067	Olahi magni Gothi historia de gentibus septentrionalibus	159	329	F
7088	Ottonis Wardemülleri in oratorem Ciceronis	163	350	F
7092	Osterreichische Ordnungen merlaij (?) belangendt	165	356	F

P

Numerus		Charta	Liber	Forma
6771	Pacati de consuetudine Attica Grece cum Suida	8	30	F
6796	Palladij de re rustica libri XIIII cum commentarijs Beroaldi	16	55	F
7120	Palladius de re rustica cum alijs	184	13	Q
6879	Palladij cuiusdam commentarij in Catullum	53	138	F
7358	Palemonis de ponderibus et mensuris	271	58	S
6886	Palephati de fabulosis narrationibus liber I	57	145	F
7132	Palephati libellus vnde veterum aliquot fabule tracta sint	192	25	Q
6863	Palestine descriptio cum tabulis Jacobi Ziegleri	47	122	F
6771	Pamphili pratum uariarum dictionum cum suida	8	30	F
7013	Panthaleonis de luminibus sanctis sermo Grece et Latine	134	274	F
7212	Pannonie luctus	240	37	O
6804	Papie dictionarium	19	63	F
6849	P. V. Paterculus Romane historie	39	108	F
6879	Parthenij in Catullum commentarij	53	138	F
7205	Polibij rerum militie et castrorum metatione excerpta	237	30	O
o	Pastor nuntius penitentie, vide Herman			
Deest	Pasquillorum tomi duo versibus scilicet et soluta oratione	237	28	F
6762	Paulus Diaconus de gestis Lombardorum libri VI	5	20	F
6765	Paulus Diaconus secundario	6	23	F
6848	Pauli Jouij de Moscouitarum legatione	39	107	F
6850	Pauli Jouij rerum Turcicarum commentarij	41	109	F
6848	Pauli Veneti de regionibus orientalibus libri III	39	107	F
6854	Pauli Constantini Phrigionis Germani chronicon	43	113	F
6931	Pauli Aeginete medici libri VII Grece	88	191	F
6934	Pauli Aeginete opus translatum ab Albano Torino	90	194	F
7187	Pauli Aemilij de gestis Francorum libri X	232	11	O
6964	Pauli Fagij versio commentariorum Rabi Dauid Kynchi in X psalmos	101	224	F
7160	Eiusdem expositiones dictionum Hebraicarum in IIII capita Genesis	209	53	Q
	Eiusdem veterum Hebraicarum sententiarum translatio cum scolijs	—	—	—
	Eiusdem sententiarum moralium Ben Syre cum commentarijs	—	—	—
	Eiusdem Tobie translatio ex Hebreo	—	—	—
7160	Eiusedem Hebraicarum precationum translatio	210	53	Q
7160	Eiusedem dictionarium Hebraicarum Thisbites	210	53	Q
7217 } 7220 }	Pauli Hofhaimer harmonie poetice quattuor partes	241	42	O
6877	Pauli Marsi piscinatis commentarij in libros fastorum Ouidij	52	136	F
6939	Pauli Suardi thesaurus aromatariorum	93	199	F
6758	Pausaniae de uniuersa Gretia geographia cum eius historijs	3	16	F
6759	Pausanie descriptionis Gretie per Abrahamum Lesthorum	4	17	F
o	Pellicanus, vide Conradum Pellicanum			
o	Petantius, vide Felicem Petantium			

Numerus	P	Charta	Liber	Forma
6773	Petri Colini et Joannis Frisij dictionarium Latino-Germanicum	8	32	F
6848	Petri Alonsi nauigatio ad insulas incognitas	39	107	F
6848	Petri Aliaris nauigatio ad insulas incognitas	39	107	F
6848	Petri martiris de insulis nuper repertis	39	107	F
6850	Petri abbatis Cluniacensis de translatione Alcorani epistola	40	109	F
6884	Petri de Aliaco questiones in spheram mundi Joannis de Sacro Busto	56	143	F
7128	Petri de Aliaco de emendatione ecclesie	188	21	Q
7227	Petri de Albano geomantia Italice partes due	242	53	O
7229	Petri Aretini comedia philosophus Italice	243	56	O
7239	Petri Alphonsi contra Judeos	245	65	O
7250	Petri Artopei Apocalipseos isagoge	247	76	O
o	Petrus Apianus, vide Apianum			
7013	Petri Alexandrini episcopi de penitentia canon	133	274	F
7209	Petri Bembi epistole	239	34	O
6950	Petri de Boaterij in summam Rolandini	97	210	F
6904	Petri Crabbe monachi Franciscani collectio conciliorum generalium	67	164	F
6948	Petri de Crescentijs de agricultura libri XII cum alijs	95	208	F
7136	Petri Dasipodij lexicon Grecolatinum	194	29	Q
6910	Petri Galatini de archanis catholice ueritatis in defensionem Joannis Reuchlin	70	170	F
6940	Petri de Largelata chirurgia	93	200	F
7236	Petri Lombardi episcopi Pariensis sententiarum libri IIII	244	62	O
7238	Petri martiris de nouis insulis	245	64	O
o	Petrus Rosenhaim, vide Conradum Boium			
6997	Petri Mosellani aliquot opusculorum Gregorij Nazianzeni translatio	119	258	F
6943	Petri de Tusignano recepte super nono Almasoris	94	203	F
6976	Petri Valle observationes in Plautum	51	135	F
7146	Perspectiua communis in qua et de speculis tractatur	200	39	Q
6879	Persij satire cum commento Cornuti et Britanici	53	138	F
7349	Persij satire in minima forma	270	49	S
6769	Psellus de demonibus cum alijs	7	28	F
7338	Psellus de demonibus in minima forma	269	37	S
6747	Philonis Judei de mundo Grece	2	5	F
6766	Philostrati imagines Grece, item Heroica et vite sophistarum	6	24	F
6769	Philostratus de vita Apollonij Tianei libri VIII Grece	7	28	F
6769	Iidem translati per Alemannum Rinutium Florentinum	7	28	F
7135	Philostrati epistole Grece	194	28	Q
6819	Philippi Bergomatis de claris mulieribus	27	18	F
6849	Philippi Bergomantis supplementum chronicorum	39	108	F
6826	Philippi oratio in senatu contra Lepidum	30	85	F
o	Philippus Beroaldus, vide Beroaldum superius			
7135	Philippi rhetoris epistole Grece	194	28	Q

Numerus	P	Charta	Liber	Forma
7165	Philippi Cominei commentarij de Ludouico 11. rege Galliarum et Carolo Burgundie duce	211	58	Q
7013	Philonis Judei antiquitatum et alia que extant opera	133	274	F
7165	Philippi Phasiani translatio Hori Apollinis et Palephati	211	58	Q
7022	Philippi Riboti Hispani de gestis Carmelitarum libri X	140	283	F
6950	Philippi Decij de reprobatione testamenti	97	210	F
6915	Philippi Vlstatt celum philosophorum de secretis nature	74	175	F
6888	Philipp Weissthoff Geometrisch Instrument zum abmessen	58	147	F
6850	Philippi Melanthonis ad Alcorani lectorem premonitio	40	109	F
6949	Philippi Melanthonis de scripto jure et dignitate ueterum interpretum juris	96	209	F
6949	Eiusdem censura de legibus	96	209	F
7162 } 7249 }	Eiusdem loci communes Latine et Germanice 210/55 Q	246	75	Q
7189	Eiusdem grammatica Greca	233	13	Q
7211	Eiusdem de monetis	240	36	Q
7238	Eiusdem prouerbiorum Solomonis recognitio	245	64	Q
7244 } 7245 }	Eiusdem in euangelia dominicalia et in Paulum annotationes 245/70.	246	71	Q
7226	Eiusdem philosophie moralis epitome	242	52	Q
7254	Eiusdem in Genesim aliquot obscura capita	248	80	Q
6788	Phocas Grammaticus de flatili nota siue aspiratione	12	47	F
7134	Phocilidis poema ad bene beateque uiuendum	193	27	Q
o	Phrigionis chronica, vide Paulum Constantinum Phrigionem			
6774	Phrinichi ecloge Atticorum nominum et uerborum	9	33	F
7183	Pindari poete lirici Olimpia, Pithia, Nemea, Istmia Grece	232	7	O
7186	Pindari translatio per Joannem Lonicenum	232	10	O
6848	Pinzonis nauigatio	39	107	F
7023	Pici Joannis Francisci Mirandulani hymni cum commentarijs eiusdem	141	284	F
6876	Piladis Brixiani obseruationes in Plautum	51	135	F
6769	Pytagore philosophi aurea verba et symbola Latine	7	28	F
7189	Pytagore aurea carmina Grece	233	13	O
6743	Platonis opera omnia Grece	1	1	F
6744	Platonis opera omnia Latine, Marsilio Ficino interprete	1	2	F
6786	Platoni adscripti libelli de justo et an virtus doceri possit	11	45	F
7135	Platonis epistole Grece	194	28	Q
7200	Platina de vitis pontificum cum alijs operibus	230	24	Q
6876	Plauti comedie XX cum commentarijs et figuris	51	135	F
7145	Planeten Buech	198	38	Q
6814	Plinij naturalis historie libri XXXVII cum indice	24	73	F
6863	In Plinij librum secundum scholia Vadiani et Georgij Collimitij	47	122	F
6785	In Plinium commentaria Stephani Aquei	11	44	F
7125	In magiam Plinij cuiusdam anonimi	186	18	Q
6934	Plinij Secundi de re medica libri V	90	194	F

Numerus	P	Charta	Liber	Forma
6745 •	Plotini philosophi opus de rebus philosophicis libri LIIII per Marsilium Ficinum	1	3	F
6752	Plutarchi opuscula morialia omnia LXXXXII Grece	2	10	F
6753	Plutarchi Parallela hoc est vite illustrium virorum Grece	3	11	F
6754	Plutarchi illustrium virorum vite No. 48 a diuersis translata	3	12	F
6755	Plutarchi opuscula moralia omnia Latine	3	13	F
6756	Plutarchi de vita Demostenis Grece	3	14	F
6801	Plutarchi amatorie narrationes per Angelum Politianum	18	60	F
6819	Plutarchi de claris mulieribus Alamanno Rinuctio interprete	27	78	F
6847	Poggij Florentini opera omnia	38	106	F
6771	Polionis Alexandrini Atticarum dictionum collectanea	8	30	F
7203	Polieni strategematum libri VIII Justo Vulteio interprete	236	27	O
6784	Polianthea Nani Mirabelli	11	43	F
6816	Polibij libri V et epitome duodecim Grece	25	75	F
6816	Polibij libri priores V Nicolao peroto, et sequentes usque ad 17 W. Musculo interprete	25	75	F
7335	Polibij historiarum libri V priores Nicolao Perotto interprete	269	34	S
7205	Polibij de Romana militia per A. Janum Lascarem liber excerptus	237	30	O
6840	Polidori Virgilij Anglice historie libri XXVI	36	99	F
7007	Policarpi epistola una cum Dionisio impressa	130	268	F
7013	Policarpi Smirneorum episcopi ad Philippenses epistola	133	274	F
6829	Pomponij Leti compendium historie ab interitu Gordiani usque Justinum	33	88	F
7121	Pomponij Leti compendium historie ab interitu Gordiani usque ad Justinum III.	184	14	Q
o	Pomponij Leti de Romanorum magistratibus, sacerdotijs, jurisperitis, legibus	—	—	—
o	Pomponij Leti de antiquitatibus vrbis Rome. Epistole. Vita per Sabellicum	—	—	—
7212	Pomponij Leti de magistratibus, sacerdotijs, et diuersis legibus Romanorum	240	37	O
6838	Pomponij Leti de exortu Machometis liber	36	97	F
7148	Pomponij Gaurici Neapolitani de sculptura et alijs artibus.	201	41	Q
6760	Pomponius Mela de situ orbis libri III cum commentarijs Vadiani	4	18	F
6825	Pompei Magni epistola ad senatum Romanum	30	84	F
6909	Pontificum decreta antiquiora	69	169	F
6746	Porphirij uniuersalia Grece cum Aristotelis impressa	1	4	F
6769	Porphirius de diuinis atque demonibus Latine	7	28	F
7338	Porphirius de diuinis atque demonibus Latine in 16°	269	37	S
6879	Porphirius quidam in Horatij odas et epodon	53	138	F
6876	Portij Latronis declamatio contra L. Catilinam, cum Salustio impressa	30	85	F
7337	Eiusdem iterum in minima forma cum Salustio	269	36	S
7128	Predicatorum monachorum quattuor heresiarche Bernenses	188	21	Q

Numerus	P	Charta	Liber	Forma
6769	Prisciani philosophi Lidi expositio in Theophrastum de sensu etc.	7	28	F
6788	Prisciani Cesariensis grammatici volumen maius de VIII partibus orationis libri XVI cum expositione Joannis de Aingre	12	47	F
o	Eiusdem volumen minus	—	—	—
6800	Prisciani de rhetorice preexercitamentis ex Hermogene	17	59	F
6788	Probi gramatici catholica	12	47	F
7164	Probe Falconie cento ex Vergilio de nouo et veteri testamento	210	57	Q
6769	Proclus in Platonicum Alcibiadem Latine	7	28	F
6778	Proclus in Platonicum Alcibiadem	269	37	F
6769	Proclus de sacrifitio et magia	7	28	F
6882	Procli Diadochi hypotiposes Georgio Valla interprete	54	141	F
6886	Procli de sphera libellus Grece et Latine	57	145	F
7141	Procli Diadochi Hipotiposes Grece	196	34	Q
6884	Procopius de rebus Gothorum libri III per Raphaelem Volaterranum	34	93	F
o	Procopius de bello Persico libri II, Vandalico libri II	—	—	—
o	Procopius de edificijs Justiniani Augusti	—	—	—
7135	Procopij rhetoris epistole Grece	194	28	Q
6879	Propertij elegie IIII cum commentarijs Beroaldi	53	138	F
7351	Propertius cum alijs in minima forma	270	51	S
6846	Prosperi Aquitanici ad chronicam Eusebij adiectio	37	105	F
6857	Prosperi Aquitanici temporum continuatio vsque annum 447.	45	116	F
7311	Precationes biblice	267	10	S
7023	Prudentij hymni cum expositione Jacobi Spiegel	141	284	F
6882	Ptolemei Pelusiensis omnia que extant opera cum annotationibus	54	141	F
o	Ptolemei Almagesti opus a Georgio Trapezuntio translatum libri XIII	—	—	—
o	Ptolemei quadripartite constructionis libri IIII	—	—	—
o	Ptolemei centiloquium a Joanne Pontano translatum	—	—	—
o	Ptolomei inerrantium stellarum significationes per Nicolaum Leonicenum	—	—	—
o	Ptolomei geographie vniuersalis libri VI cum commentarijs	—	—	—
6883	Ptolemei quadripartitum libri IIII, Inerrantium stellarum liber I, Centiloquium	55	142	F
6884	Ptolemeus de speculis	56	143	F
6885	Ptolemei liber fructus cum commentarijs Georgij Trapezuntij	56	144	F
7146	In Ptolemei cosmographiam introductio	199	39	Q
6851	Ptolemeidos vrbis expugnatio	41	110	F
7186	Publij mimi cum scholijs	233	10	O
6800	Publij Rutilij de figuris	17	59	F
7008	Psalterium quintuplex Iacobi Fabri Stapulensis	130	269	F
o	Philiberti	—	—	—
o	Poligraphia Trithemij, vide Joannem Trithemium			
7128	Papatus M. Luteri	188	21	Q

Numerus		Charta	Liber	Forma
7372	Philonis Judei antiquitatum bibliacarum liber I	272	73	S
7372	Pomponij Mele de situ orbis libri III cum Olmerij annotationibus	272	73	S
7372	Pomponij Leti de antiquitatibus vrbis Rome libellus	272	73	S
7372	P. Victoris de vrbis Rome regionibus et locis libellus	272	73	S
6965	Psalterium octaplum Augustini Genuensis	102	225	F
7050	Petri Pecondini de vita Tamerlanis	154	311	F
7050	P. Callimachi de clade Varnensi	154	311	F
7059	Petri Gillij versio librorum Aeliani de animalibus	157	321	F
7061	Proclus episcopus Constantinopolitanus ad episcopos per Armeniam	157	323	F
7061	Prosper Aquitanicus de libero arbitrio	157	323	F
7064	Pici Mirandule opera omnia	158	326	F
Deest	Philippi Melanthonis loci communes Deutzsch vergulten	214	63	Q
7078	Petrus Viretus de sacramentis et cena domini	161	340	F
7085	Plinij Junioris epistole. Panegericus de viris illustribus cum commentarijs	162	347	F
7088	Philippus Melanthon in plures orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Petri Pellitarij in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Petri Rami in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Pauli Manutij in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Petri Nannij in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Philippi Beroaldi in orationes Ciceronis	163	350	F
Vide inferius in littera P (Littera P invenitur in fine codicis: charta 346.)				
7275	Polidori Vergilij de inuentoribus rerum libri VIII	251	102	O
7091	Petrus Montius de re militari	165	355	F
7172	Pylger Buech gen Jerusalem	216	66	Q
7128	Predicatorum monachorum quattuor heresiarche	189	21	Q
7103	Petri Justiniani patricij Veneti rerum Venetarum historia	170	367	F
7363	Practica cancellariae apostolicae, juncto alio	271	63	S

Q

7336	Quintus Curtius de rebus gestis Alexandri Magni	269	35	S
	Quintilianus, vide Marcum Fabium Quintilianum			
7123	Q. Sereni poete de re medica cum commentarijs Gabrielis Humelbergij	185	16	Q
7358	Q. Sereni Samonici poete de re medica	271	58	S
7358	Q. Remnij Fanij Palemonis de ponderibus et mensuris	271	58	S
6939	Quiricus de augustis luminare apotecariorum 93/198.	93	199	F
7372	Q. Fabij Putoris de aureo seculo et origine vrbis Rome libri II	272	73	S

R

Numerus		Charta	Liber	Forma
7007	Rabani Mauri Sexti archiepiscopi Moguntini de laudibus Sancte Crucis	130	268	F
6938	Rabi Moysis aphorismi	92	198	F
6964	Rabi Dauid Kimhi in X priores psalmos per Paulum Fagium	101	224	F
7013	Rabi Samuelis libellus de veri Messie parastasis	134	274	F
7239	Rabi Samuel libellus de vero Messia	245	65	O
7151	Raymundi Lullij de alchimia opuscula	204	44	Q
7270	Raymundi Lullij de secretis nature siue quinta essentia distillatione	251	97	O
7306	Rayneri Snoygoudani in psalterium paraphrasis	267	4	S
6811	Raphaelis Volaterrani commentariorum vrbanorum libri 38	22	70	F
6877	Raphaelis Regij commentaria in Ouidij Metamorphoses	52	136	F
6936	Rasis de simplicibus medicinis	91	196	F
6938	Rasis ad Almansorem liber	92	198	F
6942	Rasis siue Almansoris liber nonus	94	202	F
6820	Rationale diuinorum offitiorum, vide Guilelmum Duranti	27	79	F
6852	Reginonis abbatis annales de vitis augustorum et Germanorum gestis	42	111	F
7128	Reliquiarum sitorum catalogus Wiennensis	188	21	Q
6850	Richardi confutatio legis Machometane	40	109	F
7151	Richardi Anglici correctorium alchimie	204	44	Q
6820	Rituum ecclesiasticorum siue ceremoniarum Romane ecclesie libri III	27	79	F
6838	Roberti monachi de bello Cristianorum contra Saracenos	36	97	F
6850	Roberti Reteniensis prefatio de Alcorani versione	40	109	F
6884	Roberti Linchoniensis compendium sphere etc.	56	143	F
6914	Roberti Gaguini de origine et gestis Francorum	74	174	F
7240	Ruperti abbatis Tuicensis de victoria verbi Dei	245	66	O
7241	Ruperti Tuicensis in VI prophetas posteriores	245	67	O
6850	Rodolphi Gualteri versio Joannis Cantacuzeni contra Machumet	40	109	F
7250	Rodolphi Gualteri Anticristus homilie V	247	76	O
6940	Rogerij cirurgie practice tractatus IIII	93	200	F
7151	Rogerij Bachonis speculum alchimie	204	44	Q
6808	Romanarum antiquitatum collectanea diuersorum locorum	21	67	F
6808	Romanorum antiquitates Moguntie	21	67	F
6820	Romane vrbis antique epigrammata	27	79	F
6866	Rome topographia Bartholomei Marliani	49	125	F
7124	Romane veteris et noue vrbis mirabilia Francisci Albertini	185	17	Q
6820	Romanorum antiquitates in Transsyluania adscripta N.	27	79	F
6909	Romane ecclesie primatus Pij secundi	70	169	F
6912	Romischen Reichs Ordnungen, Satzungen Reformation, Abschiedt, Kammergericht	71	172	F
6913	Romischen Reichs Abschiedt, Interim, Reformation, Kammergerichtz Ordnungen	73	173	F

Numerus	R—S	Charta	Liber	Forma
6940	Rolandini cirurgie libelli IIII	93	200	F
6950	Rolandini Rudolphini summa notarie artis	97	210	F
7151	Rosarius minor de alchimia 206/46	207	44	Q
7153	Rosarij philosophorum secunda pars	207,	46	Q
6945	Ruellius, vide Joannem Ruellium	95	205	F
6864	Ruffini translatio autorum ecclesiastice historie 45, 116.	47	123	F
6869	Ruffini libri duo, addite historie ecclesiastice	50	128	F
6997	Ruffini translationes aliquot opusculorum Gregorij Nazianzeni	120	258	F
7002	Ruffini Torani Aquileiensis versio X librorum Clementis	126	263	F
6945	Ruellius	95	205	F
7050	Rhodi expugnatio Jacobi Fontani libri III	154	311	F
7167	Rodolphi Gualteri de offitio ministrorum ecclesie	213	60	Q
7270	Raymundi Lullij de secretis nature, quinte essentie libri II	251	97	O
7061	Rusticus diaconus contra Acephalos liber	157	323	F
7086	Rondelitius de piscibus partes due	163	348	F
6820	Ritus ecclesiasticorum seu sacrarum ceremoniarum Romane ecclesie	27	79	F

S

6830	Sabellici Aenneadum rapsodie quinque. Tomus primus	33	89	F
	Sabellici loci communes exemplorum ethicorum et Cristianorum libri X	—	—	—
6831	Sabellici Enneadum sex posteriorum rapsodie historice tomus II.	33	90	F
6800	Sabellici opera diuersa, ut sequitur:	17	59	F
	Epistolarum libri XII			
	Orationes XII			
	De situ vrbis Venete libri III			
	De Venetis magistratibus liber I			
	De pretoris offitio liber I			
	De reparatione Latine lingue libri II			
	De offitio scribe liber I			
	De uetustate Aquileie libri VI			
	Poemata diuersa			
6815	Sabellici ex Plinio, Liuio et alijs autoribus annotationes	25	74	F
6938	Saladini de Esculo juditium de ponderibus medicinalibus	92	198	F
7013	Salonij episcopi Vuienensis in parabolas Salamonis dialogi II	133	274	F
6826	Salustij bellum Catilinarium cum commentarijs Valle, Omniboni, Ascensij	30	85	F
	Salustij bellum Jugurtinum, Inuectiue cum commentarijs	—	—	—
7337	Salustij Catilina, Jugurta et Inuectiue	269	36	S
7161	Sanctis Pagnini thesaurus lingue sancte	210	54	Q
6850	Saracenorum hereses et secta	40	109	F
6839	Saxonis grammatici Danorum historie libri XVI	36	98	F

Numerus	S	Charta	Liber	Forma
6758	Strabo de situ orbis libri XVII Grece	3	16	F
6760	Strabo Latine redditus a Guarino Veronensi et Gregorio Triffernale	4	18	F
7261	Strabi Galli poete et teologi hortulus	249	88	O
7352	Statij syluarum V, Thebaidos XII, Achilleidos II libri	270	52	S
6848	Sebastiani Munsteri in tabulam cosmographie introductio	39	107	F
6856	Sebastiani Munsteri cosmographie vniuersalis libri VI	45	115	F
6882	Sebastiani Munsteri tabule noue Ptolemaice	54	141	F
6884	Sebastiani Munsteri organum Vranicum theorias planetarum explicans	56	143	F
6888	Sebastiani Munsteri rudimenta mathematice libri II	58	147	F
6964	Sebastiani Munsteri versio Hebraica euangelij Matthei cum annotationibus	101	224	F
7144	Sebastiani Munsteri horologiographia 203/43, 60/150	198	37	Q
7224	Sebastiani Munsteri institutio grammatice Hebraice cum dictionario	242	50	O
6997	Sebastiani Guldebectij versio tragedie Cristi pacientis Gregorij Nazianzeni	120	258	F
7139	Sebastiani Virdung Deutsch Musica auff Instrument	195	32	Q
7166	Sebastiani Frank Dewtsche Sprichwortter partes due	211	59	Q
7137	Sebaldi Heyden de arte canendi	194	30	Q
7164	Sedulij mirabilium diuinorum libri IIII heroico carmine	210	57	Q
6812	Senece opera omnia que extant	23	71	F
6847	Senece tragedie X cum commentarijs B. Marmite et D. Caietani	38	106	F
7346	Senece tragedie in minima forma	270	46	S
6788	Seruij grammatici opusculum	12	47	F
6788	Sergij grammatici opusculum	12	47	F
6875	Seruij in Virgilij Bucolica, Georgica et Aeneida commentarij	51	134	F
6876	Seruius in Terentium	52	135	F
7035	Serapionis Arabis de simplicibus medicinis	91	296	F
o	Serenus medicus, vide Q. Serenum			
7164	Seuerus Sulpitius de vita S. Martini prosa oratione	211	57	Q
6754	Sexti Ruffi de historia Romana libellus	3	12	F
6829	Sexti Aurelij Victoris de imperatoribus Romanorum	33	88	F
7123	Sextus Platonicus de medicina animalium cum commentarijs	185	16	Q
7141	Sphera materialis Germanice per Joannem Driandrum	196	34	Q
7145	Sphera materialis Germanice per Conradum Hainuogel	198	38	Q
6769	Speusippi de Platonis diffinitionibus	7	28	F
6780	Stephani Doleti commentariorum Latine lingue tomus primus	10	39	F
6781	Stephani Doleti commentariorum Latine lingue tomus secundus	10	40	F
6785	Stephani Aquei Bituricensis commentaria in Plinium	11	44	F
6952	Stephani Werbewczi decreti Vngarici libri III	98	212	F
7213	Stereometria Burkhardi Mitobij cum annulo spherico	240	38	O
6829	Suetonij XII cesares cum alijs imperatorum vitis	32	88	F

Numerus	S	Charta	Liber	Forma
6832	Suetonius cum commento Beroaldi	34	91	F
7332	Suetonius cum aliorum imperatorum vitis et annotationibus	269	31	S
6769	Sinesius Platonicus de somnijs Marsilio Ficino interprete	7	28	F
7182	Sinesius de insomnijs Grece	231	6	O
7135	Sinesij epistole Grece	194	28	Q
6834	Sidonij Apollinaris epistola de Theoderico rege Gothorum	34	93	F
6881	Sidonij Apollinaris poema et epistole cum annotationibus Joannis Baptiste Pij	53	140	F
6825	Sigismundi Gelenij annotationes in Liuium	30	84	F
6841	Sigismundi Gelenij versio X librorum Dionisij Halicarnasei	36	100	F
7126	Sigismundi et Friderici imperatorum prouerbia	187	19	Q
7348	Silij Italici de bello Punico libri XVII	270	48	S
7148	Silicei Joannis Martini arithmetica theoretica et practica	201	41	Q
6938	Simonis Januensis clauis sanationis opusculum	92	198	F
6936	Simonis Januensis translatio Joannis Serapionis	91	196	F
7308	Simonis Corroi pandecte euangelice et monopanton in Paulum	267	7	S
7013	Simachi episcopi apologeticum	133	274	F
6948	Sinonima herbarum in quadruplici lingua	95	208	F
7131	Sinonima ex Cicerone et alijs excerpta	191	24	Q
6863	Sirie descriptio Jacobi Ziegleri	47	122	F
7146	Syrie compendiosa descriptio ex Isidoro	199	39	Q
6771	Suide Grecum dictionarium cum alijs	8	30	F
Deest	Schweiger Cronika Joannis Stumpff	61	155	F
6864	Socratis Constantinopolitanis libri XII in historiam ecclesiasticam abbreuiati	48	123	F
6869	Socrates abbreuiatus is historiam ecclesiasticam per Cassiodorum	50	128	F
6826	Solinus polihistor cum enarrationibus Joannis Camertis	30	85	F
6759	Sophiani tabule descriptionis Gretie	4	17	F
7184	Sophoclis tragedie VII Grece	232	8	O
6934	Sorani Ephesij in artem medicam isagoge	90	194	F
6869	Sosomenus abbreuiatus in historiam ecclesiasticam 47/123.	50	128	F
7262	Scola Salernitana	249	89	O
6786	Stobei sententie Grece et Latine	11	45	F
7193	Strotij pater et filius poete Ferrarienses	234	17	O
o	Sybuti ars memoratiua	—	—	—
o	Sequentie	—	—	—
7372	Sempronij de diuisione Italie liber I	272	73	S
7372	Solinus polihistor	272	73	S
7373	Spartianus de imperatoribus	272	74	S
6802	Spanhemensis abbas Trithemius	18	61	F
6949	Spiegelius	95	209	F
7048	Sulpitius Seuerus de vita beati Martini episcopi	152	309	F
7048	Syluestri XI pape vita	152	309	F
7050	Sabellicus de clade Sontiaca liber I	154	311	F
7050	Stella de Turcis in Hungaria	154	311	F

Numerus		Charta	Liber	Forma
7050	Eiusdem de expugnatione Aphrodisij	154	311	F
7050	Scodre vrbis expugnatio a Turcis	154	311	F
7050	Sophi gesta contra Turcos	154	311	F
7053	Sigismundi a Herberstain rerum Mosscouiticarum commentaria	155	315	F
7054	Santis Pagnini isagoge in sacras literas et mistica interpretatio	155	316	F
7056	Sebastiani Munsteri dictionarium trilingue	156	318	F
7059	Sebastianus Guldenbekus interpres rusticarum epistolarum Aeliani	157	321	F
7063	Strabonis epitome per D. Hieronimum Geniusensem translatum	158	325	F
7066	Sleidani de statu religionis et reipublice libri IX	159	328	F
7275	Idem de quattuor summis imperijs	251	102	O
7096	Sachsen Spiegel Lateinisch vnd Deutsch mit addicionibus	168	360	F
7105	Stanislai Hosij confessio catholicae fidei Christiana	170	369	F
7174	Stanislai Hosij confutatio prolegomenon Brentij. Juncto alio	216	68	Q
7280	Sebastiani Franck paradoxa ducenta octoginta	252	107	O

T

6943	Tacuini tabule in re medica cuiusdam N.	94	203	F
7013	Talassij sententiarum hecatontades quattuor	133	274	F
6850	Tamerlanus Parthus	41	109	F
7005	Tatiani Assirij oratio contra Grecos	130	266	F
6884	Tebith de imaginatione sphere	56	143	F
7135	Theani rhetoris epistole Grece	194	28	Q
6876	Terentij comedie VI cum quinque commentarijs	52	135	F
7138	Terentius Latinus cum commento Italico	194	31	Q
7344	Terentij comedie VI in minima forma	270	44	S
6863	Terre Sancte descriptio Jacobi Ziegleri	47	122	F
6863	Terre sancte alia descriptio Wolfgangi Weissenburgij	47	122	F
6848	Terre Sancte locorum descriptio per Brocardum monachum	39	107	F
7146	Terre sancte et vrbis Hierusalem descriptio per Anshelmum monachum	199	39	F
7127	Terre sancte passagium Haithonis	188	20	Q
7127	Terre sancte vrbis Hierusalem et locorum descriptio Gabrielis monachi	188	20	Q
6993	Tertulliani Carthaginensis presbiteri opera	114	253	F
6829	Trebellij Pollionis de imperatoribus Romanorum	32	88	F
6850	Theodori Bibliandri apologia pro editione Alcorani	40	109	F
7250	Theodori Bibliandri in Apocalipsim Joannis	247	76	O
7188	Theodori Gaze Tessalonicensis introductiones grammatice libri IIII	233	12	O
6937	Theodori N. dieta quibus nam utendum et abstinendum	91	197	F

Numerus	T	Charta	Liber	Forma
o	Theodori Gaze Tessalonicensis introductiones grammatice libri IIII Grece	133	—	—
6909	Theodoriti episcopi Cirensis rerum ecclesiasticarum libri V per Camerarium	70	169	F
6909	Eiusdem Catalogus episcoporum et cesarum aliquot et sectarum precipuarum	70	169	F
6869	Theodericus episcopus Cirensis abbreuiatus in historiam ecclesiasticam 47/123.	50	128	F
6869	Theodoriti episcopi Cirensis libri V a Joachimo Camerario uersi	50	128	F
7011	Theodoriti Cirensis episcopi in XIIII epistolas Pauli, Gentiano Herueto interprete	131	272	F
6940	Theoderici episcopi Ceruiensis ordinis predicatorum cirurgie libri III	93	200	F
6865	Theodoreti a Niem de scismate inter Vrbanum et Clementem papam	48	124	F
6778	Theodosij Trebellij promptuarium Latine lingue tomus I.	10	37	F
6779	Theodosij Trebellij promptuarium Latine lingue tomus II.	10	38	F
6951	Theodosiani codicis libri 16	97	211	F
6884	Theodosij philosophi de spheris libri II	56	143	F
6883	Theonis expositio in priores XIII libros Euclidis	55	142	F
7006	Theophilactis archiepiscopi Bulgarie in 4 euangelia et epistolas Pauli	130	267	F
7135	Theophilactis rhetoris epistole Grece	194	28	Q
7005	Theophili Sexti Antiocheni episcopi libri III	130	266	F
6747	Theophrasti vita ex Laertio Grece	1	5	F
6747	Theophrasti de igne liber I Grece	2	5	F
6747	Theophrasti de ventis liber I Grece	2	5	F
6747	Theophrasti de lapidibus Grece	2	5	F
6749	Theophrasti de historia plantarum libri X Grece	2	7	F
6749	Theophrasti de causis plantarum libri VI Grece	2	7	F
6749	Theophrasti metaphisicorum liber I Grece	2	7	F
6762	Theophrasti de historia plantarum libri IX et decimi principium, Theodoro Gaza interprete	5	20	F
6762	Theophrasti de causis plantarum libri VI per Theodorum Gazam	5	20	F
6769	Theophrasti metaphisicorum liber I, Bessarione interprete	7	28	F
7151	Thesaurus pauperum Hawss Apotek	204	44	Q
6879	Tibulli elegiarum libri IIII cum commentarijs Cillenij Veronensis	53	138	F
7351	Tibullus cum alijs in minima forma	270	51	S
7164	Tipherni elegia et orationes carmine	210	57	Q
6825	Titi Liuij decades 3 1/2 cum Beati Rhenani et Sigismundi Gelenij annotationibus	30	84	F
7326	Titi Liuij decas prima in sedecimo	268	25	S
7327	Titi Liuij decas tertia	268	26	S

Numerus	T—V	Charta	Liber	Forma
7328	Titi Liuij decas quarta	268	27	S
7329	Titi Liuij decadis quinte cum floro	268	28	S
7156	Tridentine sinodus confutatio	208	49	Q
6775	Triphonis excerpta de passionibus dictionum in Greco dictione	9	34	F
6864	Tripartita historia que et ecclesiastica	47	123	F
7160	Tisbites Pauli Fagij dictionarium	210	53	Q
o	Textor, vide Joannem Rauisium Textorem			
7120	Tobias Hebraicus a Paulo Fagio translatus	210	13	Q
6894	Thome Aluari de triplici motu cum propositionibus	61	153	F
6774	Thome magistri ecloge Atticorum nominum et verborum	9	33	F
7126	Thome Mori epigrammata	187	19	Q
7190	Thome Naogorgi Tragedia Pamachius	133(!)	14	O
7204	Thome Venatorij dialogus querela ditis	237	29	O
6787	Tortellius de ortographia cum Lima Georgij Valle	11	46	F
6937	Trotule experimentarius muliebrium morborum curationes	91	197	F
6764	Tucidides de bello Peloponensi libri VIII Grece	5	22	F
6764	Tucidides libri VIII Laurentio Vallensi interprete	5	22	F
6838	Turcarum origo Joannis Baptiste Egnatij	36	97	F
6848	Turcarum res Pauli Jouij	39	107	F
6850	Turcarum origo et res geste	40	109	F
Deest	Testamentum nouum ex Erasmi Roterodami versione et recognitione	272	72	O
7050	Theodori Gaze de origine Turcarum epistola	153	311	F
7050	Turcarum et Cristianorum bella diuersa opuscula	153	311	F
7059	Theodori Gaze translatio libri Aeliani de militaribus ordinibus	157	321	F
7061	Theophili Alexandrini episcopi tres libri ad episcopos Aegipti	157	323	F
7061	Thimotheus episcopus ad ecclesiam catholicam libri quattuor	157	323	F
7070	Testamenti Veteris tomus II.	159	332	F
7071	Testamentum Nouum secundum ueterem translationem tomus III.	159	333	F

V

o	Vadianus, vide Joachimum Vadianum			
7002	Valentianiani et Martiani imperatorum sanctiones contra Eutichianos	126	263	F
6834	Vandalicum bellum Procopij	34	93	F
6869	Vandalica persecutio	50	128	F
6820	Valerij Probi de notis antiquarum literarum	27	79	F
7212	Eiusdem de literis antiquis libellus	240	37	O
6826	Valerij Maximi exempla siue loci communes cum commentarijs	30	85	F
7333	Valeri Maximi dictis factisque memorabilibus libri IX	269	32	S
7350	Valerij Flactij argonautica	270	50	S
6857	Valerij Anshelmi Ried catalogus annorum ab homine condito vsque A. (!)	45	116	F

Numerus	V	Charta	Liber	Forma
6862	Vualdensium heresis et confessio Jacobi Ziegleri	47	121	F
6796	Varro de re rustica cum commentarijs Beroaldi	16	55	F
7120	Varro de re rustica cum alijs	184	13	Q
6877	Vbertini Crescentinatis commentaria in epistolas Heroides Ouidij	52	136	F
7165	Vegetij veterinaria siue mulomedicina libri IIII	211	58	Q
7205	Vegetij de re militari libri IIII	237	30	O
o	Vesalius, vide Andream Vesalium			
6808	Vuiennensium rerum Austrie Wolffgangi Lazij	21	67	F
6842	Vincentij Beluacensis episcopi ordinis predicatorum speculum historiale libri 31	37	101	F
6843	Vincentij speculum naturale libri 32	37	102	F
6844	Vincentij speculum morale libri 3, doctrinale libri 17	37	103	F
7221	Vuenceslai de noua domo musicorum liber	241	46	O
6852	Vuitichindi Saxonis historiarum libri IIII	42	111	F
6852	Vita Henrici quartti imperatoris	42	111	F
6869	Victoris episcopi libri III de persecutione Vandalica	50	128	F
6875	Virgilij Opera omnia que extant cum commentarijs	51	134	F
7342	Virgilij Opera omnia in sedecimo	270	42	S
7210	Vincentij Obsopei dialogorum aliquot Lutiani uersio	239	35	O
7005	Vincentij Obsopei uersio sententiarum Antonij	130	266	F
7137	Vincentij Obsopei de arte bibendi libri III	194	30	Q
7194	Victorini commentaria in libros Ciceronis de inuentione	234	18	O
o	Vopiscus, vide Flauium Vopiscum			
6819	Volerandi de gestis Joanne Virgilis Gallice	27	78	F
7129	Vocabularius predicantium Joannis Melber	189	22	Q
7232	Vocabularius quinque linguarum	243	58	O
6887	Vitellionis mathematici perspectiua libri X	57	146	F
6893	Vitruuij architectura Germanice per fatuum Gualterum Riuium	61	152	F
6887	Vitruuij Pollionis de architectura libri X	57	146	F
6876	Vgoleti obseruationes in Plautum	51	135	F
6757	Vlpiani rhetoris commentaria in Demostenem per Hieronimum Wolfium	3	15	F
6761	Vlpiani commentaria in Olintiacas Philippi, orationes Demostenis Grece	4	19	F
7129	Vlrichi Hurgant manuale curatorum	189	22	Q
o	Vuofgangi Latz rerum Wienensium, vide Vuinensium supra			
6863	Vuolffgangi Weissenburgij terre sancte descriptio	47	122	F
6816	Vuolffgangi Musculi versio epitome librorum Polibij usque librum 17.	25	75	F
6997	Vuolffgangi Musculi versiones diuersorum opusculorum Gregorij Nazianzeni	118	258	F
6998	Vuolffgangi Musculi translatio Basilij Magni	120	259	F
7037	Vuolffgangi Musculi commentaria in psalmos	150	298	F
o	Vrspergensis cronica, vide Abbatem Vrspergensem			

Numerus		Charta	Liber	Forma
7373	Vulcatius Gallicanis de imperatoribus	272	74	S
7048	Vualdensium fratrum professio fidei	152	309	F
7048	Vuilhelmus Wydefordus aduersus Joannem Wycleph	153	309	F
7048	Vuiclefitarum origo. Joannis Hus et Hieronimi condemnatio.	153	309	F
7050	Vuolfgangi Drexleri de Turcis et Saracenis	154	311	F
7050	Vuilhelmi Canoersin de oppugnatione Constantinopoli, Nigroponti Rhodo	154	311	F
Deest	Vuolfgangi Latzij commentarij reipublice Romane	155	313	F
7061	Victorini Afri aduersus Arium libri IIII	157	323	F
o	Eiusdem hymni tres de trinitate	—	—	—
o	Eiusdem de homusio recipiendo	—	—	—
o	Eiusdem carmen de Machabeis	—	—	—
7061	Virgilij contra Euthicen libri V	157	323	F
7061	Vincentij Lirinensis aduersus prophanas omnium hereseorum nouationes	157	323	F
7212	Vulteius poeta	240	37	O
7068	Wilhalm von Grundpach, wide Bischoue N. vnd Nurenberger	159	330	F
7068	Wirtzburger bischoffs verantwurtung	159	330	F
7082	Vuolfgangi Musculi commentarij in Esaiam	162	344	F
7088	Valentini Eritrei in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Viti Amerpachij in orationes Ciceronis	163	350	F
o	Vualdensium confessio ad Vuladislaum regem			

X

Numerus		Charta	Liber	Forma
6763	Xenophontis opera que extant omnia Grece	5	21	F
6765	Xenophontis opera olim et nunc a diuersis translata	6	23	F
6811	Xenophontis oeconomus per Raphaelem Volateranum translatus	22	70	F
6769	Xenocratis philosophi de morte per Marsilium Ficinum translatus	7	28	F
6895	Xichonis Polentini super aliquot Ciceronis orationibus et inuectiuis argumenta	61	154	F
6963	Xisti Betulei concordantie noui testamenti Grece	101	223	F
7368	Xenophontis philosophi operum que extant tomus primus	272	68	S
7374	Xenophontis philosophi operum tomus secundus	273	75	S
7372	Xenophontis de equiuocis liber I	272	73	S
7088	Xichonis Polentoni in orationes Ciceronis	163	350	F
7088	Xisti Betulei in orationes Ciceronis	163	350	F

Z

Numerus		Charta	Liber	Forma
6883	Zahelis Arabis de electrionibus liber I	55	142	F
6938	Zoar de cura lapidis	93	198	F
6771	Zozimi Gazei de dictionibus rhetoricis	8	30	F
6769	Zenobij Actioli translatio Eusebij contra Hieroclem	7	28	F
o	Zuinglius, vide Huldrichum Zuinglium			
7065	Zonaras	158	327	F

(ANNOTATIONES CHRONOLOGICAE JOANNIS DERNSCHWAMMII)

Sigismundus imperator obijt anno 1437. in Cznaim, sepultus Waradini.
Matthias rex obijt anno 1490. Wienne, feria tertia post Palmarum 6. Aprilis.
Maximilianus imperator obijt anno 1519. die 12. Januarij in Welss, sepultus in Iloua ciuitate.
Carolus V. imperator obijt anno 1558. die 24. Februarij in Hispania.
Sigismundus archidux Austrie obijt anno 1497.
Anno 1504. Ist der Bayerisch Krieggewest mit den Pfaltzgraff Ruprecht.
Anno 1506. natus Ludouicus rex Hungarie, occisus anno 1526. die 29. Augusti a Solimano imperatore Turcarum in campis Muhatz.
Maximilianus imperator vixit annos 59, menses 9, diebus 21, imperij sui 32, mense 11.
Anno 1521. duxit Ferdinandus Annam reginam Vngarie nuptie fuerunt in Lintz.
Anno 1519. die 21. Februarij expulsi Judei Ratisbone qui ibi fuerunt 1824 annos.
Anno 1515. die 15. Julij conuenerunt imperator Maximilianus, Ladislaus, Ludouicus Vngarie et Sigismundus reges Polonie Wienne.
Anno 1524. captus Franciscus rex Frantie a Carolo V.
Anno 1453. die 29. Maij capta Constantinapolis.
Anno 1457. die 23. Nouembris obijt Ladislaus rex Vngarie et Bohemie in Praga, filius posthumus Alberti regis, archiducis Austrie.

A.D.C. I.P.

Anno 1396. profligatus Sigismundus imperator a Turcis apud Nicopolim.
Anno 1410. Initium Hussitarum.
Fridericus imperator obijt anno 1493. die Augusti.
Anno 1519. die 21. Februarij expulsi Judei de Ratisbona qui ibidem habitauerunt annos 1824.
Anno 1529. die 21. Septembris obsedit Solimanus Turcarum imperator Wiennam et in die Luce hoc est 18. die Octobris soluit obsidionem propter insperatam niuem.
Anno 1532. reuersus iterum Solimanus Turcarum imperator obsedit oppidum Güntz, sed adueniente Carolo V. imperatore fugit per Stiriam versus Albam Grecum in regionem suam.
Anno 1516. profligauit Selimus Turcarum imperator sultanum Aegipti et obtinuit eius regnum.
Anno 1521. die 21. Augusti cepit Soliman Turcarum imperator Nandoralbam.
Anno 1517. profligati Moscouite a Sigismundo rege Polonie ad Boristenem.
Anno 1522. die corporis Cristi expulsi Bernardini monachi Wratislauie.
Anno 1443. profligatus Ladislaus rex Hungarie apud Varnam et una cum Juliano cardinali interfectus ab Amurathe Turca.
Anno 1456. obsedit et oppugnauit Nandoralbam Amurates (Mechmet), quem repulit Joannes Hunyad pater Matthie.
Anno 1484. accepit Bayazethes Turca Kiliam et Nestor Feyerwar sub rege Matthia.
Anno 1240. deuastarunt Tartari Hungariam, Poloniam et Slesiam.
Anno 1401. Rupertus dux Bauarie, electus rex Romanorum contra Wenceslaum regem Boemie.
Anno 1401. Wenceslaus rex (...?) fessus a Boemis Misnensibus et Morauis.
Anno 1401. Sigismundus rex Hungarie ab Hungaris captus, iterumque liberatus.
Anno 1402. Sigismundus Wenceslaum (...?) ex Praga Wiennam duxit.
Anno 1471. obijt Wenceslaus de Podiebrat rex Boemie.
Anno 1494. die (...?) Martij natus ego Joannes Dernschwam in Brux.

INDEX NOMINUM LOCORUMQUE

Abbreviaturae in indice: ap. = apostol, archiep. = archiepiscopus, card. = cardinalis, ep. = episcopus, ev. = evangelista, gram. = grammaticus, hist. = historicus, imp. = imperator, iun. = iunior, phil. = philosophus, presb. = presbiter, proph. = propheta, saec. = saeculum, St. = Sanctus, sen. = senior, v. = vide.

A

Abdias, ep. 122, 207
—, proph. 77, 122, 167,
Abenragel 44, 47
Abidenus, S. 186
Abraham Judaeus 70, 156, 201²
Abstemius, Laurentius 173, 201
Acciolus Zenobius v. Zenobius Florentinus
Accursius, (Franciscus ?) 138³, 201
Actius Sincerus Sannatarius 201
Adimantus 84
Adolphus, archiep. Coloniensis 179
—, ep. Merseburgensis 116
Adrianus, Marcellus Virgilius 70, 238
Aegyptum 33, 36, 38, 94, 201, 228, 237, 256, 259
Aelianus, Claudius 126
—, Meliglossus 207
Aelius Antonius Nebrissensis 188²
— Spartianus 28³, 197, 201, 253
— Verus, imp. 28
Aemilia v. Flaminia
Aemilius, M. 27, 238
— Macer 184, 238
—, Paulus Veronensis 169, 244
— Probus 9, 201
Aeneas, sophista 148, 201
Aeschines 16, 201
Aeschinos 10
Aeschylus 169, 201
Aesculapius 71, 219
Aesopus 173, 179, 194, 201³
Aetius Amidenus 64, 68, 70, 201², 229
— Samius 60
Afer 179
Afer, Victorinus Marius v. Victorinus Marius Afer
Africa 23, 30, 52, 53³, 152, 171, 201
Agapetus 52
Agatha (Agda) 52
Agathias Scolasticus Smyrnensis 29, 169, 202², 221, 224
Aggenus, Urbicus 22, 75
Aggeus, proph. 77, 122, 180
Agnellus, ep. 126, 207
Agretius 15, 202
Agricola, Georgius 17, 39², 131, 173, 223³, 224
—, Johannes 30, 193
—, Martinus 177, 239
—, Nicolaus 242
Agrippa, Henricus Cornelius (von Nettesheim) 19, 172², 202, 214⁴, 225
—, M. (?) 204
Alanus 142, 202
Alardus von Amsterdam (Abelard) 189, 192
Alba Graeca (Beograd) 259³
Albanus Torinus Vitoduranus 70, 73, 103, 202³, 216, 244
Albategnius 149, 202
Albericus (?), phil. 189
Albert, Habsburg, rex 259
Albertinus Franciscus 141, 220, 250
Albertus, card. et archiep. Moguntinensis 114, 116
— Argentinensis 124, 207
— Florentinus, Leo Baptista 140, 236
— Magnus 22, 156, 158, 185, 202⁴
— Pius 51
— Scotus 178
Albina (Elbia) 22
Albinus Flaccus (Alcuinus, Eginhardus) 35, 106, 202, 211, 217
Albohazen Halius 44, 47, 72, 202², 204, 205, 225
Albrecht, Marggraf 128², 241
Albubather, astrologus 12, 150, 202
Albucase (Albucasis) 72, 202
Albumasar (Japhar) 150², 202
Alchabitius (Abdilazus) 150³, 202², 231, 232
Alciatus, Andreas (1492—1551) 30, 138, 173, 204, 234
—, Andreas (1492—1547) 30, 39, 175, 204, 223
Alcibiades 11, 194
Alcidamas, rhetor 10², 202, 203
Alcinous 11, 172, 203
Alcionius, Petrus (Altionius) 10, 205

Alciphron, phil. 148, 203
Alcuinus v. Albinus Flaccus
Aleander Hieronymus (Aleandrus) 117
Alexander, papa 19, 32[2], 100, 108, 194, 196, 204, 207[2], 231, 249
—, rhetor 148, 202
— ab Alexandro 14, 202
— Aphrodisiensis (Aphrodisius) 9[2], 18, 202[2], 205
— Veronensis, Benedictus 184, 202
— Magnus 32, 217
— Severinus 28
Alexandria 171, 236
Alexius, XI., papa 122
Alexius Comnenos, imp. 127
Alfraganus 149[2], 203
Aliaris, Petrus 33, 245
Almansor v. Rhases
Almeon 152
Aloisius Armenius 123, 207
Aloysius, F. 137
Alpharus v. Pelagius, Alvarus
Alphonsus, rex 15
—, rex Arragoniae 19, 57[3], 142, 203
—, X., rex Hispaniae 34, 154, 155, 203
— de Castro (Zamorensis) 104, 126, 188, 203, 207
— Conradus Mantuanus 188, 207
—, Petrus 180, 245
Alpina Rhetia 141, 217
Altenburg (Ówár) 124
Alvarus Thomas Ulixobonensis 47, 256
Alueldianus Augustinus 117
Amaseus, Romulus 196
Amasis, rhetor 148, 203
Ambrosius, ep. Mediolanensis 86, 87[9], 88[2], 140, 187, 203[4]
— Camaldulensis 90[3]
— Catharinus 116
—, monachus Anglopolitanus 89
Amerpachius, Vitus 258
Ammianus Marcellinus 29[3], 196, 203[2], 207
Ammonius, Alexandrinus 13[2], 107, 203[3]
Amos, proph. 77, 122, 192
Amphilochius, ep. 94
Amsdorfius, Nicolaus 118
Amurates 259[2]
Anacletus, I., papa 100
Anacharsis, rhetor 148, 203
Anastasius, Flavius, imp. 54[3]
Anasthasius, II., papa 54
Anciranum 52, 53
Anconitana Marchia (Picenum) 27
Andernacus, Johannes 61, 62[2], 63, 64
Andocides, rhetor 10, 204
Andreas Divus Justinopolitanus 169, 205
— Eborensis 187, 207
— Hierosolimitanus 107, 204
—, Jacobus 139, 166, 167[3], 191[2], 263
Anglia 31[2], 118
Anianus 89, 153, 173, 203
Anna, regina Hungariae 259
Annibal Raimondus 178, 204
Annonius, monachus Benedictinus 128, 207
Anshelmus, monachus 152, 204, 254
—, N. 41, 204
—, Thomas 21[3]
Antherus, papa 100
Antimachus, Marcus Antonius 165
Antiochia 52[2], 53, 90
Antiphon 10, 204
Antisiodorum (Auxerre) 53
Antistenes, rhetor 16, 204
Antoninus Diadumenus 28
Antonius, abbas 106, 204
—, archiep. Florentinus 125[2], 207
—, ep. Constantiensis 126, 207
—, monachus 104[2], 204, 232, 257
— Constantinus Favensis 41, 204
—, Marcus 171
— de Montulmo 150, 204, 232
— Panormita 15, 57
—, Pius, imp. 28, 126, 197, 207
— Raudensis 14
Antverpia (Antwerpen, Anvers) 126, 136, 151, 152[2], 171, 180, 188[2], 189[2], 192[2]
Aphrodisium (El-Kef) 124, 254
Aphtonius de Antiochia 18, 204
Apianus, Petrus 21, 45, 47[2], 57[2], 151, 152, 204[5], 205[2], 245
Apion, gram. 30, 37, 38, 234
Apitius Celius 140, 142, 205[2]
Apollinaris Sidonius 30, 42, 122, 220, 253[2]
Apollo, Horus Niliacus 162, 174
Apollonius Rhodius 195
— Tyaneus 12, 245
Appianus Alexandrinus 196, 207
Apra 100
Aprutium (Samnitum, Abruzzo) 27
Apuleius Madaurensis, Lucius Afer 17, 70[2], 140, 171, 172[2], 205[4], 208
Apulia 27
Aquaeus Bituricensis, Stephanus 14, 246, 252
Aquila Romanus, rhetor 18, 205
Aquilea 18, 52, 251
Aquileiensis v. Foroiuliana
Arabia 10, 11, 33, 38, 205, 228, 237

Arator, card. 161, 205
Aratus 44, 171, 205[2]
Arausiarum 52[2]
Arcadius, imp. 54
Archilochus 197, 207
Archimedes 12[2], 155, 205, 219
Arelatum 52[3]
Aretinus, Franciscus 90
—, Leonhardus 16, 30, 122, 174, 197, 224, 236[2], 237
—, Petrus 178, 245
Argentoratum (Strassburg) 20, 24, 31, 37[2], 38[3], 46, 57[3], 70, 71[2], 73[4], 74, 89[2], 113[2], 127, 140, 141[2], 142[3], 143, 144[2], 145, 148[2], 151[3], 153, 155, 157, 158, 159, 161[3], 164[2], 166, 172, 174, 176[2], 177[2], 178, 181[3], 182[2], 184, 185, 186
Argiera 123, 207, 242
Aribon, archiep. Moguntinensis 122, 207
Ariostus, Ludovicus 158, 178, 196, 237, 243
Aristeas 106, 205
Aristides, rhetor 10, 205
Aristophanes 11, 169, 205[2]
Aristoteles 9[7], 10, 11, 12, 18, 19[5], 24, 36[4], 40, 127, 136, 148, 158, 172, 184, 205[9], 206[6], 208, 219, 220, 222, 223, 230, 240, 247
Arius de Alexandria (Arrius) 89, 96, 258
Arminius 188[2], 207
Arnaldus de Villa Nova 72, 189, 205
Arnobius Afer 179[2], 205
Arnoldus Novocomensis 184, 205
Arrianus Nicomedensis 196, 207
Arsaces 27, 240
Artemidorus, Agathia 168
Artopaeus, Petrus 182, 245
Aruernia (Auvergne) 52
Ascensius Jodocus v. Badius Jodocus
Ascensius, Johannes v. Johannes Nevisanus
Asclepius 194, 240
Asconius Pedianus, Quintus 48, 145, 171, 206[2], 207
Asia 23, 30, 53, 151[3], 201[2], 206[2]
Aspasius 40, 206[2]
Atensius 51
Athanasius, ep. Alexandriae 18, 50, 89[4], 94, 100, 206[2]
Athenagoras (Athanagoras) 106, 206
Athenaios 187, 207
Atrotianus, Johannes 184, 229
Attila, rex Hunnorum 30, 211
Aubanus, Johannes Boemus v. Johannes Boemus Aubanus
Augusta (Augsburg) 29[2], 30, 53, 55[5], 56[5], 57, 86, 114, 132, 148, 156, 158, 159[2], 165[2], 166, 167[2], 170, 173, 176, 182, 183, 186
Augustinus, Aurelius 79, 80[5], 82[3], 83[2], 84[3], 85[5], 86[4], 88, 100, 109, 122, 131, 153, 180, 187, 206[12], 220, 232
— Datus Senensis 24, 41, 206[2], 220
— Genuensis, Justinianus 78, 171, 206, 209, 249
— N., praepositus Brunensis 154
— Niphus 174, 206
— Olomucensis 38[2], 206
Augustus, imp. 9, 29, 30, 176, 193, 238, 240
Aurelianum (Orleans) 52[5]
Aurelianus 50
—, L. Domitius, imp. 29
Aurelius Victor v. Victor, Sextus Aurelius
Ausonius, Decimus Magnus 168, 169, 171, 195, 207, 227
Austria (Österreich) 76, 124, 133[10], 134, 207, 235, 257
Auxentius Mediolanensis 100
Avaricus Alecius Uxelladunus 171
Aventinus, Johannes 121, 148, 234
Averroes 70, 207
Avicenna 22, 72, 207, 216
Avidius Cassius, imp. 28

B

Babilon 210
Bacon, Roger (Rogerius Bachon) 72, 203, 250
Badius Ascensius, Jodocus 14, 27[3], 41[4], 104, 144, 145, 204, 206[5], 227, 233[5], 235, 251
Baduillus 128
Bajazid, imp. Turcarum 259
Balamius Siculus, Ferdinandus 61
Balbinus, Caelius Calvinus 28
Balbus, Hieronymus 142, 226
Baldus de Perusio (Balthasar d'Perusio) 75, 208
Baldvinus 34
Baldvinus, dux Flandriae 127
Balleus, Johannes 190
Bamberg 128
Baptista Mantuanus 87
Barbarus, Franciscus 175, 220
—, Hermolaus 23, 142[2], 226[2]
Barbatus, Angelus (?) 20
Barlandus, Hadrianus 173[2], 175, 194, 201[2]
—, Hupertus 63
Barletus, Martinus 123, 240
Barn, Petrus 190
Bartholomaeus 34
— Anglicus 22, 208
— de Pisis 54, 208

Bartolus Senensis (?) 15
Baruch, proph. 77, 119
Baselius, Nicolaus 31, 232, 241
Basilea (Basel) 10, 11^{4}, 12, 13^{2}, 14^{2}, 15, 16^{4}, 17^{4}, 19, 21, 22^{2}, 23, 24^{2}, 26^{3}, 28^{2}, 29^{4}, 30^{6}, 31^{4}, 32^{2}, 33^{2}, 34, 35^{2}, 36^{2}, 37^{3}, 38^{2}, 39^{3}, 40^{2}, 42, 43^{3}, 44^{4}, 45, 46, 47, 48^{4}, 49, 50^{3}, 51^{2}, 53, 54, 56, 57, 58^{2}, 59^{2}, 60^{2}, 61^{3}, 62^{2}, 63^{3}, 64^{2}, 65^{2}, 69, 70^{3}, 71, 72, 73^{5}, 74, 75^{2}, 76^{5}, 77^{2}, 78^{3}, 79, 80, 84, 86^{3}, 89^{3}, 90, 91, 94^{2}, 95, 97^{2}, 100^{3}, 101^{2}, 102^{2}, 104, 107^{3}, 108, 113, 120, 122^{8}, 123^{2}, 124^{5}, 125, 126^{4}, 127^{4}, 130^{3}, 131^{5}, 132, 134^{2}, 137^{4}, 140, 141^{2}, 142, 143, 146, 150, 151, 162, 165^{2}, 166, 168^{3}, 169, 170^{2}, 171, 172, 173^{5}, 174^{4}, 175, 176, 178^{2}, 179^{2}, 180^{2}, 181^{3}, 182^{2}, 183^{2}, 184^{4}, 185^{2}, 187^{5}, 188^{3}, 189^{3}, 190, 191, 195, 198, 201, 207, 210, 213^{3}, 221, 234
Basilides 97
Basilius Magnus 50, 87, 94^{3}, 95^{3}, 97, 208, 257
Bavaria 161, 191
Bayer, Christianus 117
Bayfius, Lazarus 146, 165, 236^{2}, 238
Beatrix 25
Bebelius, Henricus 142, 144, 188, 225^{2}
—, Johannes 28, 31, 59
Bechius, Philippus 131
Bechofen, Johannes 164
Beda Venerabilis 46, 51, 180, 187, 208^{2}
Bellisarius, Ludovicus 64
Bembus, Petrus 174, 220, 245
Benedictus, papa 108
—, IV. papa 107
—, IX. papa 122, 210
—, St. 181, 208
Benignus, Johannes 235
Bentivolus, Hercules 178, 226
Beograd v. Alba Greca
Bergomatis, Jacobus Philippus 25, 33, 245^{2}
Beritensa (Beyruth) 52
Beritius, Lupertus 237
Berna (Berne) 37, 142, 143, 156, 168
Bernardinus, monachus Wratislaviae 259
— Marmita 32, 208, 252
— Senensis 143
— Vicentinus 174, 227
Bernardus Brixianus, Lucas 90
— Lutzenburgensis 180, 208
— Saracenus 41, 208
Bernhard, Bartholomaeus 117
Beroaldus, Philippus 17^{2}, 23, 29, 30, 41^{2}, 42^{2}, 145, 174, 205, 208^{7}, 212^{2}, 214, 244, 245, 248, 249, 253, 257
Berosus Babilonius 197, 210
Bertapalia, Leonhardus 72, 208
Bertinus 128
Bertramus 106, 208
Berytius, Lupertus 12
Bessarion 12^{2}, 172, 197, 205, 208^{5}, 255
Bethenus 43, 208
Bethuleius, Xystus 77, 132, 209, 258^{2}
Beza, Theodorus 128, 167^{3}
Bibliander, Theodorus 33^{2}, 166, 182, 254^{2}
Biel, Gabriel 141, 222
Bildius v. Rhenanus, Beatus
Billicanus, Theobaldus 182
Bircken, Xixtus v. Betuleius
Bithinia 53
Bladus Asalanus, Antonius 40^{2}
Blanchinus, Johannes 152
Blondus, Flavius 27, 28, 57, 201, 210^{5}
Boccatius, Johannes (Boccaccio) 30, 210^{2}, 230
Bocquinus, Petrus 167, 191
Boethius, Anicius Manlius Torquatus Severinus 19^{5}, 26, 47, 153, 155, 196, 210^{2}, 228^{2}
Boius Monoreus, Conradus (Conradus Bavarus Norimbergensis) 183, 214, 241
Bolerus, Martinus 241
Bonacciolo, Ludovico 158
Bonatus Forliviensis, Guido 44, 224
Bonaventura 187
Bonfinius, Antonius 30, 204, 211
Bonhomme, Matthias 131^{2}
Bonicontrius, Laurentius 153
Bonifatius, papa 82^{2}, 84, 125
—, I. papa 54
—, VIII. papa 139^{2}, 210, 216
— Simoneta 24, 210, 220
Bonnus, Hermannus 194
Bononia (Bologna) 17, 24, 29^{2}, 42^{3}, 162
Bonosus 29
Borbonius Vandoperanus, Nicolaus 175, 241
Boristenes 259
Boschenstam, Johann 167
Boschus Alexandrinus 72, 210
Bovillus Samarobrinus, Carolus 40, 153, 212^{2}
Brabantium 176, 218
Bracarensa (Braga) 53^{3}
Brachius 21
Braitenbach 123
Brassó v. Corona
Brentius, Johannes 120, 130^{2}, 166^{2}, 167, 186, 190, 210, 211^{2}, 215, 230, 235, 254
Brisgoa (Breisgau) 55, 169
Brismanus, Johannes 117
Brixia (Brescia) 107
Brocardus, monachus 33, 180, 210^{2}, 254
Brubach, Peter 130^{2}

Brunfelsius, Otto 43, 71, 73, 158, 182, 184^{3}, 243^{7}
Brunus Longoburgensis 72, 210
Brusonius, Domitius Contursinus Lucanus 18, 210^{2}, 237
Brutus, Marcus Junius 16^{2}, 17
Brüx 259
Bucer, Martin 160, 191^{2}, 241^{2}
Budaeus, Guilhelmus (Guillaume Budé) 14, 175, 210^{2}
Bugelius, Jacobus 235
Bugenhagius, Johannes 180, 181^{3}, 232
Buhahylyha Byngezla 73
Bulgaria 255
Bullingerus, Henricus 120^{6}, 130, 132, 162^{2}, 163^{2}, 164, 188^{2}, 190^{2}, 193^{2}, 210, 211, 225^{5}, 228
Burerius, Johannes Albertus 33, 210, 229
Burgundia 176, 218
Butringarius, Jacobus 75, 228

C

Cabilonum (Chalonnais) 53
Cadamustus, Aloysius 32, 202
Cademustus Valla, Johannes Petrus 41, 245
Caietanus Daniel v. Daniel Caietanus
—, Thomas de Vio 114^{6}
Calabria 27
Calabrus, Lacinius Janus 178, 229
Calcagninus, Caelius 36, 212
Calcedonia 52, 53, 101^{2}
Calcis (Nigropontus) 215
Calderinus, Domitius 24, 217^{4}, 238
Calepinus, Ambrosius 13, 203, 211
Calidonius v. Chávez, José Antonio
Caligula, Caius Julius Caesar 28
Calixtus, papa 58
Callimachus 168
— Experiens 30, 123, 211^{2}, 215, 249
Callistratus 11, 211
Calpurnius Siculus, Titus 41, 42, 170, 176, 211^{3}, 217
Calumius, Johannes 167
Calvinus, Johannes 113, 121, 130^{3}, 132^{3}, 160^{2}, 165, 186, 211^{2}, 215^{5}, 230^{2}, 235
Calvus, Marcus Fabius 65, 239
Cameracum (Cambrésis) 109
Camerarius, Joachimus 40, 42, 48, 54, 197, 229^{3}, 235, 255^{2}
Camers, Johannes 9, 27, 221, 230, 253
Camillus, Dorotheus 168, 219
Campania 27^{2}
Campanus, Johannes Antonius 20^{3}, 44^{2}, 123, 153, 155, 173, 194, 211^{3}, 220, 223
— de Navarra, Johannes 43, 211
Campegius, Laurentius 118
Campensis, Johannes 192, 230
Canamusalus de Baldach 211
Candidus Arianus 72^{2}, 211, 239
Canis, Johannes Jacobus 75, 231
Canisius, Petrus 186, 215
Canoersin (?), Wilhelmus 123, 258
Cantiuncula, Claudius 74
Caper, Flavius 15, 145, 211
Capio, Coriolanus 215
Capito, Wolffgangus Fabritius 117
Capitolinus, Iulius 234^{2}
Capnio, Johannes v. Reuchlin
Capuanus, Johannes Baptista 43, 44, 211^{3}
Caracalla, Marcus Aurelius Antonius 28
Caractiolus, Marinus 117
Cardanus, Hieronymus 39^{2}, 46, 126, 149, 177, 226^{5}, 227
Carinus 29
Carion, Johannes 194, 215
Carolus 186
—, dux Burgundiae 161, 233, 246
—, imp. 125, 136
—, IV. imp. 20, 54, 56, 210
—, V. imp. 31, 34, 38, 56^{2}, 116^{2}, 117^{3}, 127, 136, 161, 166, 171, 176, 211^{2}, 229, 230, 237, 259^{3}
— Magnus 29, 35, 75, 107, 137, 211, 217
Carpentoracensa (Carpentras, St.) 52
Caranza, Bartholomaeus 51, 190, 211
Carsenus, Bartholomaeus 208
Carthago (Karthago) 52^{7}, 53, 99, 100
Carus 29
Chassaneus (Casseneus, Cassenus), Bartholomaeus 21, 224
Cassiodorus, Flavius Magnus Aurelius 29, 32, 38, 40, 124, 212^{3}, 216, 220, 238, 253
Cassius Dio Cocceianus 28, 197, 216, 217
— Longinus, Caius 12, 237
Castellione, Baldesor 198
Castellio (Castelio, Castilio), Sebastianus 76, 209
Catanaeus, Johannes Maria 18, 131
Catena, Laurentius 108, 215^{2}
Catilina, Lucius Sergius 27^{3}, 171, 194^{2}, 212, 236, 247, 251
Cato, Marcus Porcius 13, 17^{2}, 140, 144, 164, 197, 212^{4}, 240
Catullus, Caius Valerius 42^{2}, 195, 212^{2}, 244^{2}
Cecchi, Giovanni Maria 196
Cecilianus 82
Cecilius Siculus 12, 212

Celerinus 98
Celestinus, papa 101, 212
—, I. papa 54
Celestius 84
Celius 220
— Calcagninus, Ludovicus 236
— Rhodiginus, Ludovicus 14^{2}, 237^{2}
Celsus 88, 89
—, Aurelius Cornelius 196, 214
Censorinus 28
Cepio, Coriolanus 123, 187
Cerealis, ep. 126, 215
Cesaraugusta (Zaragosa) 52
Cesarea 57
Caesarius 94
Chalcis (Nigropontus) 123^{2}
Chávez, José de Antonio 98
Checo, Johannes 198
Chemnitius, Martinus 190
Cheroboscus 13^{2}, 212
Chirus Fortunatianus, Caius 18, 97, 214
Choniates Acominatus 127, 215
Chytraeus, David 186, 215
Cicero, Marcus Tullius 16^{10}, 17^{3}, 19, 20, 27^{4}, 36, 42, 48^{5}, 74, 131^{3}, 145^{3}, 171^{2}, 183, 193^{11}, 194^{2}, 204, 206^{2}, 207^{4}, 208, 211, 212^{8}, 213^{9}, 215^{3}, 220^{2}, 221^{3}, 223^{2}, 224^{3}, 228, 235^{9}, 238^{3}, 241^{2}, 242^{2}, 243, 249^{6}, 253, 257, 258^{5}
—, Quintus Tullius 16^{2}, 17, 48, 193
Cillenius Veronensis 255
Cirillus 223
Clarus Idiatus 126, 235
Claudius, Tiberius C. Drusus Nero Germanicus 22, 28^{2}
— Aelianus 120, 148, 173^{2}, 201^{3}, 215, 220, 221, 234, 235, 249, 254, 256
— Claudianus 195, 212
Clauserus, Conradus 104, 123, 214
Clemagis, Nicolaus 143
Clemens 164, 222, 251
—, antipapa 39
—, papa 100, 139, 201, 212, 255
—, I. papa 53
—, IV. papa 100
—, V. papa 139, 212, 216
—, VII. papa 118^{2}
—, VIII. papa 31
—, Titus Flavius (Alexandrinus) 104, 122, 212
Cleonides 45, 212, 223
Cleopatra 178, 202
Clericus Ubertinus v. Ubertinus Crescentinas
Clichtoveus, Jodocus 44, 47, 51, 113, 153, 228, 233^{3}
Clinodius 95^{2}
Clodius Albinus 28
Coccaius, Merlinus 195, 240
Coccinius, Michael 187
Cocleus 118
—, Johannes 38^{2}, 165, 227, 230, 241
Codrus, Antonius Urceus 17, 204, 220
Coelesyria (Syria Secunda) 53
Coelius Ludovicus Rhodiginus v Ricchieri
Colimitius, Georgius 223
Colinaeus, Simon 25, 65
Colinus, Petrus 13, 217, 231, 245
Colonia (Köln) 11^{2}, 14^{2}, 31, 34, 37, 38^{2}, 52, 53, 54^{2}, 55^{2}, 56^{2}, 112^{2}, 116, 125, 128, 130, 142^{3}, 149, 153, 154, 156^{2}, 157, 166, 170, 173^{2}, 175, 176, 179^{3}, 180^{3}, 181, 184, 186, 187^{2}, 192, 213^{2}
Collimitius, Georgius 38, 246
Colmaria (Kolmar) 164
Columbus, Christophorus 31, 32, 213^{2},
Columella, Lucius Junius Moderatus 17, 140, 208, 214^{2}
Cominaeus, Philippus 161, 233, 246
Commodus, Lucius Aelius Aurelius 28, 29
Comnenus, Alexius 127
—, Johannes 127
Conradus, ep. 35, 214, 240
— Bavarus Norimbergensis v. Boius Monoreus
Constantia (Konstanz) 19, 39, 53^{3}, 78, 108^{3}, 122^{2}, 134^{3}, 135, 143, 158, 167, 213^{2}, 233, 241
Constantinopolis (Istambul) 10, 11, 34, 52^{4}, 53^{2}, 57, 94, 101, 106, 122, 123^{3}, 214, 215, 222, 235, 237, 258, 259
Constantinus Africanus 67, 70
—, Flavius Valerius Aurelius 15, 100, 101, 125^{2}, 127^{2}, 183, 214^{3}
— Julianus 29
—, Paleologus 29
Contarenus, Casparus 176, 212
Copernicus, Nicolaus 47, 241
Corinthius 13^{3}, 214^{3}
Coriolanus, Cnaeus Marcius 18
Cornarius, Janus 60, 61^{7}, 62^{7}, 63^{4}, 64^{3}, 68, 70, 103, 171, 183, 184, 201, 227, 229^{3}
Cornelius 98, 99
— Balbus, Lucius 171
— Nepos 16
Corneus, Christophorus 215
Cornutus 42, 214, 245
Corona (Brassó) 177
Corrous, Simon 253
Cortesius, Alexander 30, 202
—, Ferdinandus 132, 221
Corvinus Novoforensis, Laurentius 127, 238

Cospus Bononiensis, Angelus 32², 204, 231
Cosnitz 55
Cotta, Caius Aurelius 27, 215
Crabba, Petrus 245
Cracovia (Krakow) 150, 151², 152, 153, 176, 188
Crantzius Hamburgensis, Albertus 37³, 107, 202⁵
Crassus Patavinus, Julius Paulus 61², 62, 63, 64
Cratandrus, Andreas 11, 16², 17, 58, 70², 73, 89, 90², 91, 94, 100², 101, 104
Crates 148, 213
Crayen 133
Crescentinatus, Ubertinus 41
Crinitus, Petrus 173, 194
Crispinus, Johannes 130, 132
Crispus, Johannes 123, 235
Cristof Rudolf vom Jawer 177², 213²
Cromatius 106, 214
Cromer, Martinus 124, 241
Cruserius Campensis, Hermannus 60, 61, 62
Cruciger, Casparus 118
Ctesiphon 16
Curio, Celius Secundus 181, 212, 215
Cursius, Petrus 51
Curtius Rufus, Quintus 194, 249
Cuspinianus, Johannes 124³, 141, 207, 230, 235
Cuthenus, Martinus 141, 239
Cychus Esculanus 43, 212
Cyllenius Veronensis 42, 213
Cyprianus, Thascius Caecilius 94, 97, 98², 99, 100⁴, 122, 161, 213²
Cyrillus Constantinus 13, 100, 213²
Cyros 196²
Cyrus, Theodorus 213

D

Dalcitius 83
Daldianus, Artemidor 171, 205
Dalmatia 34, 212
Damasus, VI. papa 79, 100, 101, 161
Dania 31, 37², 202
Daniel, proph. 77, 116, 119², 121³
—, Caietanus (Gaietanus) 14, 32, 216², 252
Dasipodius, Petrus 148, 245
David, rex Judeorum 50, 87³, 93, 118², 126
— Ben Joseph, Kimhi (Rabbi David Kimhi) 78, 161, 244, 250
Decius, Philippus 75, 246
Dedekindus, Fridericus 189
Demades 10, 216
Demetrianus, St. 99
Demetrius 34, 63
—, Phalereus 165, 217
Democritus 148, 216
Demosthenes 9³, 10⁵, 16, 148, 216, 226, 236², 247, 257²
Didimus Alexandrinus (Dydimus) 79, 80, 169, 216
Didius Julianus 28
Dieter, Andreas 132
Dilinga 165, 189
Dinarchus 10, 216
Dinaterus, Eubulus 220
Dinterus, Emondus 176, 218
Dinus Florentinus v. Garbo, Dinus de
Diocletianus, imp. 125
Diodorus Siculus 32, 196, 204, 217²
Diogenes Laertius 9, 140, 148, 175, 217³, 255
Diomedes, gram. 15, 211, 217
Dionisodorus 150
Dionysius 148, 168, 217²
— Alexandrinus 198, 217
— Areopagita 104, 106, 216², 247
— Halicarnassaeus 31², 164, 165, 198, 216, 217, 225, 236, 253
Dioscorides 183², 217², 238
Doletus, Stephanus 14², 252²
Doloce, Lodovico 178², 237
Domitianus, imp. 28
Domitius Calderinus 41³, 42
Donatus 15, 41², 80², 82, 84, 111, 144, 145, 217³
—, ep. Carthagiensis 102, 122
—, Hieronymus 90
— Veronensis, Bernardus 37, 61, 217
Dorpius, Martinus 51
Drexelius, Wolfgangus 123, 258
Driander, Johannes (Eychman Marpurgensis) 150, 151, 152, 155², 176, 230, 252
Droseus, Johannes 183, 231
Drusus, Aemilius 177
Dubravius, Janus 177, 229
Durandus, Guilhelmus 25, 224, 250
Dusanus, Wolfgangus 130
Dürer, Albrecht (Albertus Durerus) 39, 202

E

Eber, Paul 187²
Ebutius 22
Eccius, Johannes (Johann Eck) 114, 115⁹, 116, 196, 217²
Edward, VI., rex Angliae 130
Egenolphus, Christianus 11
Eginhardus v. Albinus Flaccus

Egnatius, Joannes Baptista Venetus 24, 29[2], 31, 123, 194[2], 197, 210, 217, 229, 256
Elagabal v. Heliogabalus, Antonius
Eleuteropolis 173
Elias Levita (Elijah Ben Asher) 78, 160, 174, 201, 218, 225
Elisabetha, regina Hispaniae 154, 215, 218
Emanuel, rex Potugaliae 33, 218
— Chrysoloras 63, 213
— Moschopulos 13, 164, 169, 218[2], 238
Emeritus, ep. 84
Emser, Hieronymus 115[2]
Encelius Salvendensis, Christophorus 189
Ens 133[6], 134
Eobanus Hessus, Helius 168, 170, 192, 194, 218, 225[2], 227[2], 242
Epauna v. Pamiers
Ephesos 52[2], 53, 101, 192
Epictetos 18[2], 218
Epicuros 42
Epiphanius, ep. Cyrensis 102, 218
— Scolasticus 38, 40, 187, 218
Episcopius, Nicolaus 132
Eradius 80
Erasistratus 59[2]
Erasmus Albertus 143
— Osvaldus Schrekenfuchsius 42[2], 218
— Roterodamus, Desiderius 22, 29, 37, 48[5], 49, 50[4], 51, 76, 78[5], 79[4], 80[2], 84, 85, 86[2], 88[2], 97, 99, 100[2], 101, 115[2], 116, 118[3], 147, 148, 164, 168, 169[2], 172[2], 173, 179, 181, 182[3], 185, 192, 194[3], 197[2], 216, 218[13], 219[4], 220, 256
— Sarcerius 186, 215
— Stella 33, 218
Eratosthenes 176
Erdély v Transylvania
Esaias, proph. 50[2], 77, 88, 119, 120, 121[5], 130[3], 132, 211, 215, 230, 235, 241, 258
Esechiel, proph. 77, 88[2], 95, 119, 121[3], 158
Esdras, proph. 76, 119[2]
Esslingen 55
Esther, proph. 76, 119[2]
Esztergom v. Strigonium
Etienne, Robert v. Stephanus, Robertus
Etiopia 31, 33, 201, 237
Etrobius, Johannes 123, 235
Etruria 27
Euboicus, Nicolaus 123, 242
Eucharius Cervicornus (Hirtzhorn) 11[2]
Euclides 26, 43, 44, 123[2], 149, 151, 153, 165, 176, 208, 211, 219, 220, 227, 232, 234, 235, 255
Eudemius 12, 219
Eugabinus 51
Eugenius, papa 122, 138
—, IV. papa 15, 27, 52
— ex Augustopoli 12, 219
Eunomius 95
Euripides 148, 168[4], 219[5]
Europa 23[2], 30, 35, 57, 96, 132, 152, 201, 219[2], 229, 237
Eusebius Pamphilus 12[3], 31[3], 37[4], 38[2], 40, 50, 101, 187, 212, 217, 219[6], 220, 223, 226[2], 234, 239[2], 244, 248, 250
Eustathius Thessalonicensis 13, 40[4], 206, 219[5]
Eustratius 40, 208, 230
Euthianus 101
Eutochius Ascalonita (Eutocius) 12, 205, 219
Eutropius 10, 11, 92, 219[2]
Eutyches Archimandrita 102, 258
Evagrius 95
Evaristus, II. papa 101
Eychman Marpurgensis v. Driander

F

Faber, Johannes, ep. Wiennensis 112[4], 231[2], 236, 241
— Florentinus, Johannes 148
— Hailprunensis, Johannes 165[2], 187[2]
— Lichtenfeldensis, Henricus 148, 225
— Stapulensis, Jacobus 43, 44, 47, 51, 65, 104[3], 148, 149, 153, 209[3], 216, 228[8], 230, 232, 233, 248
— Vulzanus, Nicolaus (Faber Wolazanus) 148, 242
Fabius Pictor, Quintus 197, 249
Fabrinus, Johannes 148, 231
Fagius, Paulus 78, 160[4], 167, 191, 241, 244, 250, 256[2]
Fatius, Bartholomaeus 15, 196
Faustinus, presb. 97
Faustus 84
—, ep. 126, 221
Felicianus 84
Felitianus, Johannes Bernardus 40, 61, 63, 208, 230
Felix 84
—, antipapa 32
—, papa 122, 221
—, I. papa 101
—, V. papa 57
—, prediger in München 165
— Pratensis 180, 220
Fenestella, Lucius 176, 188, 197, 220, 221
Ferdinandus 259
—, rex 133, 140, 210[2]
—, rex Hispaniae 30, 31

Ferettus, Nicolaus 15, 242
Fernelius, Johannes 45, 231
Fernus, Michael 20
Ferrara 53
Ferrarius, Hieronymus 228
Fertulus, Antonius 61
Festus, Sextus Pompeius 145
Fichardus Frankfordianus, Johannes 64
Ficinus, Marsilius 9^{2}, 10, 11, 12^{2}, 17, 142, 220, 229, 239, 240, 246, 247, 253, 258
Firmus, imp. 29
Flaccius Illyricus, Matthias 134, 164, 166^{2}, 181, 186, 192, 239, 241^{3}
Flaminia (Romagna) 27
Flaminius, Antonius 192, 220
Flandria 176, 218
Flavianus, patriarcha Constantinopolitanus 101, 102
Floccus Florentinus, Andreas Domininus 188, 207
Florabellus Mutiensis, Antonius 181
Florentia (Firenze) 53, 70, 104^{2}, 178, 187
Florentius 99
Florianus, Marcus Annius 29
Florus, Georgius 107, 223
—, Lutius Annaeus 9, 26, 193, 221^{3}, 237
Folengius, Johannes Baptista 107, 126, 221^{2}, 230, 235
Fontanus Brugensis, Jacobus 123, 235, 251
Fontius, Bartholomaeus 42, 208
Foroiuliana (Friaul) 27
Fortunatianus Cirius v. Chirus Fortunatianus
Fortunatus, presb. 84, 99
Francia 78, 108
Franciscus, rex Franciae 146, 259
— Mutinensis 145, 220
— de Puteo 104, 220
Francofurt (Frankfurt) 11, 45, 47^{2}, 54, 57, 130^{2}, 136^{2}, 141, 155^{2}, 156^{2}, 157^{2}, 158^{4}, 160, 161, 162^{2}, 166^{3}, 175, 176^{2}, 182, 184^{2}, 186^{3}, 188, 189^{3}, 191^{2}, 208, 239
Frank Sebastianus 162^{2}, 186, 252, 254
Freculphus, ep. Lexoviensis 34, 220, 237
Friburg (Freiburg) 55, 149, 153, 171, 173, 191
Fridericus, dux Saxoniae 114^{4}, 115^{3}, 116^{5}, 117^{3}, 118^{3}
—, imp. 253, 259
—, I. imp. 164
—, II. imp. 31^{2}, 138, 201
—, III. imp. 54, 75, 142, 220
Fridrich, Johannes, jun. 160
Frigia (Friesland) 53
Fristius, Johannes 13
Frobenius, Hieronymus 10, 11, 14, 17, 22, 26, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 39, 40, 48^{3}, 49, 50^{2}, 51, 60, 61^{3}, 62^{2}, 63^{3}, 64^{2}, 69, 70, 73, 76, 78^{3}, 79^{2}, 80, 84, 86^{3}, 88, 89, 100, 101, 131^{3}, 146, 171, 173, 179, 183
—, Johannes 30, 33, 38, 89, 97, 113, 141, 178^{2}
Frontinus, Sextus Julius 45, 75, 173, 202, 221^{2}, 234
Fronto, Marcus Cornelius 15, 214
Frosthius, Johannes 24, 231
Frosthoverus, Christophorus 13, 14, 25, 26, 40, 104, 119^{2}, 120^{4}, 121, 130, 188
Fuchsius, Leonhardus 71, 73, 183, 221, 236^{3}
Fugger, Antonius 173, 177
Fulgentius Afer, ep. Ruspensis 101, 126, 221^{2}
—, Fabius Planciades 84, 189, 221^{2}
Fulgiosus, Baptista 17, 208

G, Gy

Gabriel Ungarus, monachus 143, 222, 254
Gabriel de Zerbis, Veronensis 73, 222
Gaffor, Franchinus 24, 220
Gaguinus, Robertus, monachus 56, 250
Gaientanus, Daniel v. Daniel Caietanus
Galatia 53
Galatinus, Petrus 54, 245
Galba, Servius Sulpitius, imp. 28
Galenus, Claudius 9, 26, 58, 59, 60^{4}, 61^{3}, 62^{3}, 63^{5}, 64^{2}, 65, 67, 73, 222^{9}
Gallia 161, 171^{2}
— *Cisalpina* 27
Gallienus, P. Licinius, imp. 28
Gallio, Junius 22^{2}
Gallus, Caius Conrelius 195, 214
Ganges 33
Gangra 52, 53
Garlandus, Johannes v. Johannes de Garlandia
Gaudana, Gerhard Theodorus 63
Gaudentius, ep. 84
Garbo, Dinus de 72, 216
Gauricus, Lucas 152, 154^{4}, 155^{2}, 203, 218, 222^{2}, 237^{2}
—, Pomponius 154, 222, 247
Gaza, Theodorus 10, 123^{2}, 126, 169^{2}, 188, 189^{2}, 205, 254, 255^{3}, 256^{2}
Geber, phil. 57^{2}, 156^{2}, 178, 203, 222^{2}
Gelasius, I., papa 54, 79, 126, 224
Gelenius, Sigismundus 23, 26, 31, 37^{2}, 234, 253^{2}, 255
Gellius, Aulus 16, 145, 173, 194, 206

Gelous Sigismundus Pannonius v. Gyalui Torda Zsigmond
Gemma Frisius (Gemmar, Reinerus) 74, 151², 152², 204, 222²
Gennadius, patriarcha 106, 222
Gennep, Jaspar von 130
Genova (Liguria) 27
Gentilis de Florentia 72, 222
— de Fulgineo 72, 222
Gentilius Hervetus Aurelius 104², 222
Genua (Genf) 78, 113, 121, 128, 130, 132³, 160, 165, 186²
Georg, Fürst zu Anhalt 132, 224
Georgiewitz, Bartholomaeus (Georgiewitz) 34, 208
Georgius, dux Saxoniae 118
Gerardus Cremonensis (Jatrus) 73, 222
— Noviomagus 141, 176, 222²
—, Theodoricus Gaudens 62
Gerbelius, Nicolaus 10, 173, 194, 241
Gerhard Theodoricus v. Gaudana
Germania 51, 71, 161², 188², 191, 210, 214, 222³
Gerina 232
Gerle, Hans 149, 225
Germanicus, Caesar 44, 205
Gerson, Johannes 108, 109³, 110, 111³, 231²
Gerunda (Gerona) 52
Gesnerus, Andreas 126
—, Conradus 14², 25², 40, 60, 104, 126², 130, 183², 210, 214⁴, 215, 216, 232, 241
—, Johannes Jacobus 126
Geta, Antoninus, imp. 28
Giancarli Rhodigio, Gigio Artemio 178, 224
Gibertus, Johannes Matthaeus 195
Gilinus, Camillus 17
Gillius, Petrus 126, 249
Glareanus, Henricus (Loritus) 24², 26², 31, 75, 149, 153, 171, 212, 224, 225⁵, 231
Gnosius Picenus Ascolanus 178, 224
Goblerus Guarinus, Justinus 56³, 136, 235
Gordianus, imp. 28, 29², 140, 247²
Gorgias 10, 224
Gorgonia 94
Gottifredus Viterbiensis 137, 224
Goveanus, Antonius 207
Görtz, Graffschaft 133²
Grabon, Matthaeus 109²
Granata (Granada) 30, 211
Grapaldus Parmensis, Franciscus Marius 41, 146, 220², 222
Grataroius, Guilhelmus 137, 224
Gratianus 138
—, monachus 87, 97, 99, 138², 216, 222
—, D. 138
Gratius, Faliscus 176, 222
—, Ortwinus 142, 243²
Gregorius, ep. Neocesariensis 106, 224
—, papa 9
—, I., papa 9, 88, 224²
—, II., papa 54
—, VI., papa 122
—, VII., papa (Hildebrand) 122
—, IX., papa 139, 216, 224³
—, XIII., papa 220
—, theologus 170, 224
— Nazianzenus 79, 94³, 95², 97, 203, 210, 224, 245, 251, 252, 257
— Trifernas (Triffernas) 10, 161, 252, 255
Gretia 26, 28, 241², 244², 253
Grisonius 190
Grobiana 189
Grobianus 189
Groperus, Johannes 130, 224, 235
Grundpach, Wilhelm von 128, 258
Grunnius 51
Gryphius 13, 14², 193, 198²
Gualterus, Rudolphus 34, 164, 181, 250², 251
Guaricus, Lucas 42
Guarinus Veronensis 10, 141, 169, 222, 224, 252
Guidalottus Bononiensis, Diomedes 42, 211, 217, 241
Gudamus, Guilhelmus 173, 194
Guido 41, 224
— de Cauliaco 72², 224
Guilhelmus, ep. Tirensis 34², 224
— Brugensis (Malineus) 171
Guillard, Carolus 79⁷, 80²
Gulderbeccius, Sebastianus 95, 126, 252, 254
Guletum 123²
Gutt, Helfreich 7, 198
Gymnicus, Johannes (Gimnicus) 187
Gyraldus, Lilus Gregorius 174
Gyalui Torda Zsigmond (Gelous) 168, 219

H

Habacuc, proph. 77, 122, 180
Hadrianus, VI., papa 117², 182
—, Publius Aelius 28²
Haemmerlein, Felix 75
Hagenau 21, 28, 102, 121, 141, 143, 144, 170, 175², 181
Hagendorphinus, Christophorus 74², 166, 181, 188, 213³, 215
Hainvogel, Conradus 151, 252
Hale Sueuorum (Schwäbisch Hall) 160, 166

Hamburg 107
Hammelmannus, Hermannus 191
Harpocration 10, 205, 225
Hartmannus, Georgius 153
Haserberg von Reichenaw, Johann 157
Hätzer, Ludwigh 182
Haythonus Armenus 33, 143, 225, 254
Hedio, Casparus 29^{2}, 38^{2}, 212^{2}, 234
Hegesippus 34, 38, 203, 212, 217^{2}
Heidelberg 114
Heinrich, Herzog 160
Heliogabalus, Antonius (Elagabal) 28
Helladius 12, 225
Helmontanus, Andreas 207
Henricus 127
—, I. imp. 35
—, II. imp. 164
—, IV. imp. 35^{2}, 122, 132, 138, 225, 227, 228, 257
—, VI. imp. 125
—, VII. imp. 35, 138, 214, 225
—, rex Anglorum 117
—, VIII. rex Anglorum 112
— Grammateus Erphoris 146, 225
Heraclides Ponticus 226, 234
Heraclitus 148, 226
Herberstain, Sigismund 254
Herennius, Caius 16, 193, 213
Heresbachius, Conradus 11, 128^{2}, 196, 228
Herman 244
Hermann, comes Neunarius 35, 220
Hermannus 32, 225
— Dalmata 33^{2}, 225
—, Guilhelmus 170, 194
Hermanus 33
Hermes Trismegistus (Mercurius) 43, 156^{2}, 172, 194, 203, 226^{4}, 227, 240
Hermogenes 18^{2}, 89
— (I-II. saec.) 226, 248
Hero Alexandrinus 94
Herodes Atticus 10, 226
Herodianus, gramm. 13, 226
—, hist. 18, 29, 197, 226^{2}, 227
Herodotus Halicarnasseus 11^{2}, 128, 175, 196, 226^{2}, 227, 228
Heroldt Hochstetensis, Johannes 34, 231
Hervagius, Johannes 12, 16, 22, 23, 24, 29^{2}, 30^{2}, 33, 35, 36, 43^{2}, 44, 48, 54, 60, 74, 76, 94, 95, 97, 120, 123^{2}, 124, 130^{2}, 140, 173, 174, 181
Hervetus, Gentianus 187, 255
Heshusius, Tilemannus 167^{2}, 190
Hesiodus 175
Hessus, Simon 116
Hesychius 13, 216, 226
Heyden, Sebaldus 148, 252
Heyl, Christophorus 63
Hierocles 12, 37, 219, 258
Hieron 197
Hieronymus, ep. Brandenburgensis 114
—, Sophronius Eusebius 31^{2}, 32, 37^{2}, 78^{7}, 79^{16}, 80^{5}, 101, 103, 122^{3}, 127, 135, 219, 220, 226^{10}, 258
— Braunschweig 156, 226
— Genusiensis 254
— Pragensis 134, 135^{2}
Hierosolyma 34, 38^{2}, 52, 129, 143, 152, 161, 165, 187, 249, 254^{2}
Hilarion, monachus 18
Hilarius, papa 54
— Pictaviensis 85, 100^{2}, 227
Hildebrand v. Gregorius, VII. papa
Hildegard, abbas 71, 227
Hipparchus 197, 236
Hippias 175
Hipperius, Andreas 187
Hippocrates 26^{2}, 58, 60^{13}, 61^{2}, 62^{4}, 63^{7}, 64^{2}, 65, 66^{2}, 67^{6}, 68^{10}, 69, 71, 72^{6}, 148, 227^{6}, 229, 239
Hirtzhorn v. Eucharius Cervicornus
Hispalensis (Sevilla) 52, 53
Hispania 132, 171, 259
Histria 27
Histrio 97
Hochstrates, Jacobus 114, 115, 141, 230
Hofhaimer, Paulus 177, 244
Hollandia 176
Holmia (Stockholm) 38, 227
Holoander, Gregorius 74, 183, 227
Homeros 13^{2}, 18, 40^{3}, 128, 161^{2}, 168^{4}, 169, 194, 196, 216, 219^{4}, 225, 227^{4}, 228
Honorius 54^{2}
Honterus, Johannes 177, 231
Horarius Cylindrinus 46
Horatianus Octavianus 71, 242
Horatius Flaccus, Quintus 41, 195, 204, 206, 220, 227^{2}, 230, 233, 247
— Limanus 64
Horeb 165
Hormisdas, papa 102
Hormisola, papa 54
Horontius 89
Hortulanus 156, 227
Hoseas, proph. 77, 121, 158, 181, 220
Hosius, Stanislaus 137, 166^{2}, 189, 191, 254^{2}
Hugen, Alexander 57, 202
Hummelbergius, Gabriel 140^{4}, 204, 205^{2}, 222, 249
Hungaria (Pannonia, Magyarország) 123, 141^{2}, 176, 223, 228, 230, 240, 253, 259

Hunyadi János 254
Huss, Johannes 112, 122[2], 134[5], 135[5], 158[3], 159, 231, 235, 258
Hutten, Ulricus de 51, 116[2], 117[6], 146[6], 170, 186[2], 188, 191, 227
Hydruntum (Ortanto) 123, 227
Hyginus, Caius Julius 44, 101, 151, 226, 227
Hypsicles 43, 123, 211, 227

I, J

Jacobus, ap. 77, 80, 113, 120, 164
—, comes 173, 228
—, frater 100, 212
—, patriarcha 83
— Herbipolensis 19
— de Manliis 72, 228
— Syncerus v. Sannazarius
Jamblichus 11, 194, 229[2]
Janus, imp. 10
— Pannonius 141, 229
Japhar v. Albumasar
Jazichus, Calides 156, 211
Jeremias, proph. 77[2], 88, 119, 121[2], 160
Jessinetz, Johannes 135
Jesus Syrach 182, 239
Ignatius, ep. Antiochiae 104, 106, 229[2]
Ilerda (Lérida) 52
Ilova 259
India 33[2], 132, 218, 221, 237
Ingolstadium 21, 45, 47[2], 57[2], 121, 136[7], 159, 164
Innocenius, I. papa 54
—, III. papa 101
—, IV. papa 125
Joannitius 64
Job, proph. 76, 79[2], 83, 88[2], 92, 93, 112, 119
Joel, proph. 77, 121, 181
Johannes, archiep. Beneventuani 21
—, archiep. Cantuariensis 12
—, ep. Chemensis 54
—, ep. Constantinopolitanus 103, 232
—, ev. 77[2], 78, 85[3], 90, 92[2], 93, 100, 113, 120[2], 121, 128, 129, 130[2], 132[2], 148, 160, 164[2], 166, 181[2], 188, 207, 211, 225, 232, 235, 254
—, papa 126, 235
—, I. papa 125
—, II. papa 52
—, VIII. papa 190
—, XX. papa 122, 135
—, XXII. papa 53, 139, 216, 242
—, XXIII. papa 57, 135[3], 139
—, gram. 13[3], 231[3]
Johannes, monachus 32, 204, 231, 235
—, patriarcha Hierosolimitanus (X. saec. ?) 65
— de Aingre 14, 248
— de Aquila 141, 229
— Baptista Pius 195, 230[3]
— Boemus Aubanus 30, 202, 206, 219, 230
— Britannicus Brixianus 41, 42[2], 230[3], 234, 245
— Cantacusenus 34, 211, 230[2], 250
— Capistranus 143, 230
— de Capua (Johannes Baptista Capuanus) 43, 44
— Chrysostomos 27, 50, 89[2], 90[3], 92, 104, 164, 180, 230[3], 241
— Cremonensis 44, 230
— Damascenus (Mesua ?) 65[2], 71, 73, 183, 202, 216[2], 222, 223, 228, 229, 230, 231, 232
— Diaconus 19
— Frisius 13, 231, 245
— Galliculus 177, 231
— de Garlandia 189
— Glogovita 151, 153, 232
— Hispalensis 149, 150, 231[2]
— Indagine 46, 431
— Magnus Gothus 124, 235
— Michaelis Budurensis 154
— de Monte Regio (Regiomontanus) 44, 46, 77, 149[3], 150[2], 151, 152, 231[2], 232[2]
— de Muris 176, 232
— Nevisanus Ascensius 183, 232
— Noviomagus 176, 232
— Politus 61
— Ruthenus 126, 235
— de Sacrobusco 43[3], 151[3], 211, 212, 228, 232[3], 240, 245
— Saxonius 150[2], 202, 232, 235
— de Schonhavia (Ruisbroeck) 108[2]
— Serapion 70, 201, 252, 253
— de Vesalia 122, 235
— de Vigo 185[3], 233
Jonas, proph. 77, 122, 167, 180
—, Justus 119, 161, 164
Jordanes (Jornandes) 30, 224, 233
Josephus Flavius 30, 37[2], 38, 212, 234[3]
— Indus 33, 234
Josue, proph. 76, 119
Jovianus, imp. 10
Jovius, Paulus 33, 34[2], 244[2], 256
Ireneus, ep. Lugduniensis 101, 234
Irenicus, Franciscus 28, 220, 222, 231
Isaeus, rhetor 10, 234
Isengrinius, Michael (Isingrinius) 31, 60, 65, 72, 73, 75, 76[2], 107, 126, 141, 198
Isidorus, card. Rutenus 123, 235

Isidorus, Clarius 76, 209, 234
— Hispalensis 20, 152, 234, 253
Isna (Isny) 78, 160[5], 174
Isocrates 10, 11, 49, 131[2], 188, 226, 234[2]
István, St., I., rex Hungariae v. Stephanus, St.
Italia 18, 27, 137, 172, 210, 240, 253
Jubaianus 99
Judas, ap. 77, 113, 120, 129, 164
Judith, proph. 76, 77, 119, 204, 229
Jugurtha 194, 251
Julianus 63
—, card. 122, 234, 259
—, pelagianus 85
— Flavius Claudius (Apostata) 95
Julius, II. papa 185
—, III. papa 190[3], 211
— Africanus 122
— Alexander Tridentinus 63
— Caesar, Caius 28, 29, 32, 44, 171[3], 193, 212[3]
— Capitolinus 28[3], 197
Juo, ep. Carnotensis 138
Justinianus, imp. 30, 74, 138[5], 231, 234[7], 248
—, philosophus 136, 236
—, Bernardus 107
—, Leonhardus 161, 242
—, Petrus 137, 249
— Venetus, Laurentius 107[2], 236
Justinus, imp. 29, 54, 140, 164, 206, 247[2]
—, martyr 104, 106, 234
— Julius, sophista 12, 234
— Junianus 194, 234
Justus, ep. 106, 234
Juvenalis, Decimus Junius 42, 195, 230, 234[2]
Juvencus Aquilinus, Gaius Vettius 161, 234

K

Karthago v. Carthaginum
Kaysersperg, Johannes 142, 231
Kesler, Nicolaus 24
Kilia 259
Klug, Thomas 129
Knoblochus, Johannes 89
Kobel, Jacobus 47, 155, 228
Koberger, Johannes 22
Konstanz v. Constantia
Köln v. Colonia
Kőszeg (Güntz) 259
Krafft, Hans 132
Krakow v. Cracovia
Kretz, Matthias 165, 241

L

Lacisius Veronensis, Paulus 124, 235
Lactantius, Lucius Caecilius Firmianus 101, 126, 145, 161, 236[2], 237
Lacuna, Andreas 65, 123, 207, 222
Ladislaus, rex Apuliae 135[2]
—, rex Hungariae 259[3]
Laelius, Caius 17
Lagus, Conradus 183, 214
Lambertus Avinionensis, Franciscus 181[3], 220[2]
Lambertus Schafnaburgensis 188, 238
Lampridius Aelius 28[2], 197, 201, 236, 237
Lancilottus, Curius 15, 236
Lanfrancus Mediolanensis 72, 106, 236[2]
Laodicensum (Laodicea) 52, 53
Laonicus Chalcondilae 123, 216, 237
Lapius Biragus 31, 236
Lascaris, Janus 173[2], 229, 247
Lateranum 53[2]
Latina v. Campania
Latomus, Bartholomaeus 211
Latonius, Jacobus 51
Latro, Portius 27, 194, 247
Latzius, Wolffgang 21, 257[2], 258
Laurens, Bartholomaeus 31, 208
Laurentianus, Laurentius 62
Laurentius, papa 100
Laurinus, Marcus 51
Lausitz 133
Lax Arragonensis, gaspar 47, 212
Lecapenus, Georgius 164, 223
Lemnius, Eobanus Simon 168, 227
Leo, imp. 198, 238
—, I. imp. 54
—, III. imp. 54
—, papa 100, 102
—, I. papa 54
—, IX. papa 122, 237
—, X. papa 21, 33, 114[3], 115[3], 116[4], 174
— Chiensis, ep. Mitileneus 123, 237
— Juda 121
Leodegarius 238
Leonicenus, Conrad 60
—, Nicolaus 42, 61, 62[3], 63, 64, 73[2], 242[2], 248
—, Johannes 246
Lepidus, Marcus Aemilius 27[2], 238, 245
Lesbius, Marsilius 197, 240
Lesbonax 10, 236
Letus, Pomponius 29, 31, 140, 176, 188, 197, 247[6], 249
Leus Eduardus 51
Libanus 9, 236

Liberius 101
Licophron 168
Licostenes Rubeaquensis 134, 216
Licurgus 10, 236
Ligarius, Quintus 48, 171, 223[2]
Lilius, Gregorius 35, 236[2]
Limanus, Horatius 61, 62
Linacer, Thomas 60, 61[3], 62[2], 63
Lindanus Dordracenus, Wilhelmus 189
Linz 254
Lipsia (Leipzig) 38, 112, 115[4], 135, 143, 160, 183[3], 186[2], 190
Lippomannus, Aloisius 107, 108, 202[2], 207, 215[2], 237
Listenius, Nicolaus 177[2], 242
Liutprandus Ticinensis 35, 229, 237
Livia 177
Livius, Titus 15, 16, 23, 26[3], 193[5], 208, 221, 251, 253, 255[3], 256[2]
Loestherus, Abrahamus 201
Lollianus, Mavorcius 43
Lombardia (Gallia Cisalpina) 27
Lonicer, Johannes 169, 231
Lopez, Jacobus 51
Lossius, Lucas 186, 215
Lucanus, Marcus Annaeus 18, 41, 195, 233, 237, 242
Lucania 27
Lucas, ev. 77, 87, 89, 92, 120, 129[4], 130, 132, 181, 220, 225
Lucilius Balbus 22
Lucretia 58
Lucretius Carus, Titus 42, 195, 230, 237[2]
Ludovicus 237
—, rex 141, 233
—, II. rex Franciae
—, XI. rex Franciae 161
—, II. rex Hungariae 124, 259[2]
— ab Avila 171[2], 237
— Bavaricus 43
— Bellisarius Mutinensis 61, 64
— Romanus 33, 237
Lufft, Johannes 129[2]
Lugdunum (Lyon) 13, 14[2], 21, 53[3], 56, 72, 88, 110, 125, 131[2], 139, 141, 144, 150, 153, 171, 172[2], 174, 175, 176, 183[3], 184[2], 187, 188, 192[4], 193[16], 194[9], 195[13], 196[9], 197[6]
Lullus, Raymundus 156[2], 158[2], 176, 185, 203, 214, 250, 251
Luscinus Argentinus, Othomarus 148, 173[2], 243[2]
Luscus Vincentinus, Antonius 48, 204, 207
Lutetia v. Parisium
Luther, Martin 51[2], 112[6], 113, 114[15], 115[15], 116[23], 117[16], 118[19], 119[4], 121[11], 122[7], 128, 129[3], 143[4], 161, 164, 180, 182[3], 183, 186, 189[2], 196, 217, 220, 238, 239, 240, 241[4], 248
Lucianus Samosatensis 11[2], 172[2], 175[2], 237[4], 257
Lutius, papa 98
— Stella, Ludovicus 124
Lycophron, 236
Lycostenes, Conradus 131
Lycus 60, 63
Lysis 10, 148

M

Machiavelli, Niccolo 178, 242
Machumet, imp. Turcarum 31, 33[7], 34[3], 214, 225, 231, 238, 247, 250
Macrinus, Opellius Severus (Opilius), imp. 28
Macrobius, Ambrosius Theodosius 16, 145, 238[2]
Macrus, poeta 184, 229
Maffaeus, Raphaelus (Volaterranus) 22, 29, 33, 188, 197, 248, 250, 258[2]
Magdeburg 117, 166[6], 186[2]
Magnentius, Rabanus Maurus 104, 238
Magyarország v. Hungaria
Maimonides, Moses (Moses rabbi) 71, 250
Mainz v. Moguntia
Maior, Georgius 159, 186, 224
Maiorianus, Iulius, imp. 75
Malacha (Malaga) 33
Malachias, proph. 77, 122, 180
Malleolus, Felix v. Haemmerlein, Felix
Manardus Ferrariensis, Johannes 72, 220, 231
Mancinellus, Antonius 32, 41, 144, 204[4], 227, 238
Manethon 197, 240
Manfredus, Hieronymus 72, 226
Manilius, Marcus 43, 238
Mantinea (Mantineia) 224
Mantuanus Veronensis, Johannes Baptista 70, 240
Manuel Chrysoloras 169, 238
Manutius, Aldus 148, 160, 203[3]
—, Aldus (1494—1529) 11[6], 12[4], 13[2], 14, 18, 19, 26, 68[2], 77, 139[2], 140, 147[5], 161, 168[7], 169[4], 170, 171[3], 177
—, Aldus (1533—1536) 68, 170, 171[2]
—, Aldus (1539—1555) 95, 124, 178, 179
—, Paulus 124[2], 136, 249
Marbodaeus Gallus Cenomanensis 141, 189, 238, 241
Marburg 150, 151, 152, 176[2]
Marcellinus 84, 101
Marcellus 100
—, M. 145

Marchia Taruisina (Marca Trevigiana) 27
Marchio 242
Marcus 17, 101, 122, 227
—, eremita 239
—, ev. 77, 79, 80, 92, 109, 120, 129, 130, 132, 181, 213, 225
— Aurelius Antoninus 28
— Toletanus 64
Marg 133
Margareta N. 112
Margaritha, Antonius 143, 204
Maria, Johannes 124
Marianus Sancti Barolitani 185[2]
Marinus 43
Marius Afer, Victorinus v. Victorinus, Marius Afer
Marlianus, Johannes Bartholomaeus 39, 197, 208, 210, 250, 288
Marmaius, Philippus 224
Marsilius Patavinus 43, 53, 57, 241
Marsus Piscinatis, Paulus 41, 244
Martia 22
Martialis 97
—, ap. 106, 238
—, Marcus Valerius 41, 62, 217, 223, 238[2]
Martianus Arelatensis 98
— Capella 70, 238
— imp. 75, 101[2], 256
Martinus 34
—, monachus 57, 239
—, papa 110
— de Fano 75
— Gregorius 61[2]
— Sabariensis 122, 161, 239, 240, 252, 253
Martio (?) 89
Massilia (Marseille) 108, 171
Maternus Firmicus, Julius, iun. 43
Matisconensa (Mâcon) 52, 53
Matthaeus, ev. 50, 77, 78, 79, 80, 83, 89[2], 90, 92, 96, 100, 120, 122, 128, 129, 130, 132, 181, 209, 225, 239, 240, 252
Matthias, I., Corvinus, rex Hungariae 30, 202, 259[3]
Maturantius, Franciscus 42, 212, 220, 221
Maxentius, Johannes 102[2], 240
Maximianus, Marcus Aurelius Valerius, imp. 125
Maximilianus, imp. 19, 29, 55, 114, 133[2], 141, 240, 259[3]
Maximinus, ep. 84, 215
—, imp. 28
Maximus 94, 98[4], 100, 104[3], 106, 201, 232, 239
Mechmet v. Amurates
Meder, Lorentz 132, 238
Medici, Cosimo de 172
—, Lorenzo de 18, 172
Mediolanum (Milano) 17[2], 42, 54, 133, 177, 190
Megalopolis (Megapolis) 191
Megander, Casparus 121
Melanchthon, Philippus 33, 74[3], 112, 114, 115[5], 117, 118[3], 121[7], 129, 159, 160, 161, 164, 166, 167, 170, 172, 176, 178, 180[3], 181, 183, 186, 191[2], 215, 246[2], 249[2]
Melantrich, Georgius 106
Melberius, Johannes 144, 231, 257
Melissa, rhetor 104, 148, 232, 240
Mencelius, Hieronymus 191
Mercerus, Johannes 167
Mercurius Trismegistus v. Hermes Trismegistus
Merhern 133
Merulà, Bartholomaeus 41[3], 208
—, Georgius 28, 41, 42, 216, 223, 224, 238
Messahab 145
Messahala 43, 149[2], 151, 240[3]
Messala Corvinus v. Valerius Messala
Mesue, Johannes 72[2], 210, 240
Metastaton 197
Metastenes 197, 240
Metling 133
Meyerus, Jacobus 136, 235
Michael de Cezena 53, 240
— Ephesius 40, 240
— Scotus 22, 43, 178, 207, 240
— Sidoniensis 241
Micheas, proph. 77, 122, 180
Miechow, Matthias a 33, 239
Milano v. Mediolanum
Mileus, Christophorus 39, 213
Milevitanum (Mila) 52, 101
Milo, T. Annius 171
Miltitz, Carolus de 114, 115[2]
Mimus Publianus 169
Mirandula, Octavius 174, 221
Mithobius, Burchardius 176[2], 210, 252
Mithridates 27, 240
Mocenicus, Petrus (Mocenigo, Pietro) 123, 187
Modestus 173, 240
Moguntia (Mainz) 21[2], 35, 38, 44, 47, 53, 54, 56[2], 176, 186
Mohács (Muhatz) 259
Mommus 101
Montanus, Johannes (Johann vom Berg) 134
Montius, Petrus 133, 249
Morandus, Benedictus 15
Morbisanus, rex Turcarum 34[2], 240
Morus, Thomas 142, 172[2], 188, 256
Moscha Kimhi 167

Moscovia 124^{2}
Moses (Moyses) 98^{2}, 100
Moses, proph. 84, 96, 118, 119, 121, 127, 129
Mundinus (Mondinus) 73, 240
Musa, Antonius 70, 140, 184, 204^{3}
Muscidus, Andreas 191
Musculus, Wolfgangus 24, 94, 95^{4}, 120, 186, 189, 208, 215, 241, 247, 257^{4}, 258
Musonius Rufus, C. 148, 240
Mutianus Scolasticus 90
Mutina (Modena) 70
Mutius, Henricus 16, 222, 227, 240
Münster, Sebastian 32, 37, 43, 44, 45, 47, 76^{2}, 78, 125, 151, 178^{2}, 209^{3}, 214, 239, 252, 254
Mycillus, Ausonius 171, 197, 229, 240
—, Jacobus 11, 30, 237
Mye, Friedrich van (?) 148, 240

N

Nahum, proph. 77, 122, 180
Nándorfehérvár v. Alba Graeca
Nannius, Petrus 249
Nanus Mirabellus, Domitius 14, 217, 247
Naogeorgus, Thomasius 170, 187, 256
Natale de Veneto 187
Nauclerus, Johannes 31, 232, 241
Naxos, insula 123, 235
Nectarius, ep. Constantinopolitanus 95
Nehemias, proph. 119
Nemesianus Olimpius, Marcus Aurelius 42, 170, 176, 206, 217, 241^{3}, 242
Nemorarius, Jordanus 145, 153, 234
Neocaesareum (Niksar) 52, 53
Nero Claudius Caesar Germanicus 22^{2}, 28, 136
Nerva Cocceius 28
Nestor 19, 20, 241
Netholicky, Bartholomaeus 106
Newdorffer, Johannes 133
Nicapolis 259
Nicea 50, 52, 53, 95, 101^{2}
Nicephorus Callistus Xantopulos 40, 106, 130, 242^{3}
Nicetas Acominates Choniates 127
Nicolaus de Clemangis 143, 241
— de Cusa 34, 242
— Mirepsus Alexandrinus 71, 236, 242
— Regiocalabrus 61^{3}, 62, 63, 64^{3}
— Villagagnonus 242
— de Vuille 57
Niger, Domitius Marius 41, 127, 217^{2}
Nigropontus v. Chalcis
Ninus, rex Assiriae 31
Nizolius, Marius 17^{2}, 238, 242
Nonnus Panapolita (Nonnius) 166
Norimberga (Nürnberg) 20, 22, 39^{4}, 44, 46^{2}, 47^{3}, 54, 55^{3}, 56, 121, 128, 132, 133^{2}, 134, 141, 142, 144, 145, 148^{3}, 149^{10}, 150^{3}, 151^{4}, 152, 153^{6}, 154, 156^{2}, 157^{3}, 169, 170, 175, 177^{3}, 180^{5}, 181^{4}, 186, 193
Norvegia 37^{2}, 202, 227
Novatianus 98^{2}, 99
Novatus 22, 98
Numerarius 29
Numidicus, presb. 99
Nürnberg v. Norimberga

O, Ö

Obsopaeus, Vincentius 104, 148, 175^{2}, 237, 257^{3}
Ocham, Guilhelmus 53, 240, 242
Ochino, Bernardino 185^{2}, 210
Octavianus Julius Caesar 28, 34
Octavius Mirandulanus 16, 242
Odescalchus Comasus, Paulus 190
Odilia 50
Oecolampadius, Johannes 104, 112, 181, 182^{3}, 232^{3}, 239
Olahus Magnus, Gothus 128, 242, 243
—, Nicolaus 167
Oldendorfius, Johannes 74^{4}, 232
Olimpiodorus 106, 242
Oliverius Arziganensis 27, 242
Olmerius 197, 249
Olmutium (Olmütz) 154
Omar 43, 150, 242
Omnibonus, Leonicenus Vincentius 27, 41, 48, 197, 237, 242^{2}
Omphalius, Jacobus 235
Oporinus, Johannes 11, 13, 14, 21, 34, 35, 39^{2}, 56, 71, 73, 76, 77^{2}, 107, 122, 124^{4}, 126, 127^{2}, 130^{2}, 131, 132, 134, 168^{3}, 173, 174, 187
Oppenheim 47, 156
Optatus, diaconus 98
Orbitius 13^{2}, 242
Oribasius, Sardianus 70, 71, 243^{2}
Origenes Adamantius 50^{3}, 79^{2}, 88^{3}, 89, 100, 103, 104, 243^{2}
Orontius Finaeus 45, 46, 47, 153, 243
Orosius, Paulus 152, 201
Ortanto v. Hydruntum
Orthuinus Gratius 112
Osiander, Andreas 192, 204
Oswaldus Carthasiensis 109

Otto, imp. 28, 137
—, I. imp. 35, 243
Ovidius Naso, Publius 41[8], 176, 177, 204[2], 208, 213, 217[2], 220, 243[12], 244, 250, 257
Österreich v. Austria

P

Pacatus, Servius 12, 244
Pacimontanus, Baltasar 112
Pagninus, Santes 125, 128[2], 161, 251, 254
Palaemon v. Remmius
Palaestina 38[2], 228, 244
Palephatus 44, 146, 189, 244[2], 246
Paletz, Stephanus 135
Palingenius, Marcellus 170, 195, 238[2]
Palladius, Rutilius Taurus Aemilianus 17, 42, 140, 212, 244[3]
Palmerius Florentinus, Matthaeus 32, 37, 239
— Pisanus, Matthias 32, 37, 239
Pamphilianus 59, 63
Pannonia v. Hungaria
Pantaleon, Henricus 107, 122, 227, 244
Panvinius, Onuphrius 136, 137
Paphlagonia 53
Papias 20, 244
Papinianus, Aemilius 75
Paraboscus, Girolamus 178[4], 224
Parcus, Jacobus 137[2]
Parisium (Lutetia, Paris) 13[2], 14[2], 20, 25, 44, 45[3], 46[2], 47[5], 48, 52[2], 65, 77, 78, 79[7], 80[3], 88, 104[4], 107, 108, 128, 136, 138[6], 139[3], 140[2], 148[2], 153, 160, 161, 167, 169, 174[2], 179[4], 183[2], 190, 192[6], 194[2], 196, 197
Parma 146
Parthenius 42, 212, 244
Parvus, Johannes 108
Patavia (Passau) 73
Patavium (Padova) 160
Pathmos (Patmo) 117
Paulinus 22
Paulus 22[2]
—, ap 50[2], 77[12], 78, 79[2], 80[3], 83, 87, 88, 89, 90, 92, 93[2], 101, 102, 104[2], 110, 113[2], 120[2], 121, 128, 129, 135, 161, 164, 180, 181[2], 185, 187, 192[2], 209[3], 211, 213[2], 214, 216, 217, 220, 225, 229, 232[2], 246, 253, 255[2]
—, II. papa 172[2]
—, IV. papa 190[2], 207[2]
— de Aegina 26, 68, 70, 202, 244[2]
— Diaconus 10, 11, 237, 244[2]
— Samosathensis 103
Paulus Venetus 33, 244
Pausanias 10[3], 201, 244[2]
Pecondinus Pratensis, Petrus 123, 249
Pedatius Dioscorides Anazerbeus 70
Pegius, Martinus 136[2]
Pelagius 81, 82, 84
—, Alvarus 53, 203
Pellicanus, Conradus 119[7], 120[3], 214[5], 215, 244
Pellitarius, Petrus 249
Penia, Henricus 123, 227
Perellus, Johannes 188
Perionius, Joachimus 122, 136, 192, 229, 234, 236
Perlachius, Andreas 165, 207
Perneder, Andreas 136[3], 207
Perottus, Nicolaus 24, 194, 241, 247[2]
Persia 10, 11, 33, 237
Persius Flaccus, Aulus 19, 42, 195, 208, 214, 230[2], 245[2]
Pertinax, Publius Helvius 28
Perusia (Perugia) 20
Pescennius Niger, Caius 28
Pesty, Gabriel 179[2]
Petantius, Felix 34, 220, 244
Petilianus, ep. Cirthensis 84[3]
Petra, Petrus 188
Petrarcha, Franciscus 16, 20[2], 179, 190, 220[3]
Petreius, Johannes 15, 16, 39[2], 44, 133
Petri, Adam 102
—, Henricus 19, 24, 31, 32[2], 37[2], 42, 43, 44[2], 45, 46, 58, 65, 70, 73, 75, 107, 125, 126[2], 127, 134, 137[2]
Petrus, ap 52, 77, 80, 81, 113[2], 120, 129, 164, 181, 190, 211
—, ep. Alexandrinus 106, 245
— de Abano 178[2], 245
— de Aliaco 43, 143, 245[2]
— de Boaterii 75, 245
— Cluniacensis 33[2], 245
— de Crescentiis 73, 245
— de Largaleta 72, 245
— Lombardus 179, 245
— de Luna 108
— Martyrus 33, 160, 180, 245[2]
— Mosellanus 95[5], 245
— de Rosenheim 183, 245
— a Soto 166
— de Tusignana 73, 245
Peutinger, Conradus 30, 161, 214[2], 222
Peuerbachius, Georgius 44, 46, 149, 151, 211, 223[4]
Pfeffinger, Degenhardus 115
Pflug, Julius 167
Pharamundus, rex Francorum 169

Phasinianus, Philippus (Phasianus) 162, 189, 227, 2 4 6
Philelphus, Franciscus 17, 18, 32, 189, 196, 197, 206, 220^{3}, 221
Philibertus 248
Philippus 27, 148, 245^{2}
—, dux Burgundiae 49
—, rex Franciae 128
—, rex Macedoniae 10, 32, 217, 257
— Ulstadius 57, 212, 246
Philo Judaeus 9, 102, 106, 197, 245, 246, 249
Philomusus, Jacobus 235
Philostratus 11^{2}, 12, 148, 187, 245^{3}
Phimostonius 51
Phocas 15^{2}, 246
Phocilides 148, 246
Phorca (Pforzheim) 21, 104
Phornutus 189
Phrigio, Paulus Constantinus 36, 244, 246
Phrynichus 13, 246
Piccolomini, Aeneas Sylvius 20, 35, 38, 57, 112, 152, 184, 201^{9}, 206, 207, 210, 213, 219, 220
—, Alexander 178, 202
—, Jacobus 17, 220, 228
Picenum 27
Pickhardus, Antonius 112
Pico della Mirandola, Johannes Franciscus 113, 127^{2}, 220, 235, 246, 249
Pierius v. Valerianus, Johannes Petrus
Pietro, Alonso 32, 245
Pilas Brixianus 41, 246
Pindarus 168, 169, 231, 246^{2}
Pinus Tolosanus, Johannes 25, 232
Pinzo 33, 246
Pirchus Anglebermeus (Pyrrhus) 138, 234
Pirkheimerus Bilibaldus (B. P.) 42, 94^{22}, 95^{7}, 117, 141, 175, 176, 182, 197, 210^{5}
Pisa 108
Piscatorius, Johannes 86, 206, 232
Piscinas, Paulus Marsus 41
Piso 59, 62
—, Calpurnius 171
Pius, papa 21^{2}, 28, 240
—, II. papa 34^{2}, 250
—, III. papa 172
—, IV. papa 190
— Bononiensis, Johannes Baptista 23, 41, 42^{2}, 230^{2}, 237
Platina, Bartholomaeus 172^{4}, 246
Platon 9^{2}, 11^{2}, 12, 14, 18, 58, 61, 127^{2}, 148, 203, 208^{2}, 246^{4}, 252
Plautius, Johannes Baptista 42^{2}, 230
Plautus, Titus Maccius 14, 204, 208, 220, 230, 238, 245, 246^{2}, 257
Pleto, Gemistius 164, 224
Plinius 23^{3}, 208, 226, 251
— Secundus, Caius 14, 22, 38^{3}, 70, 73, 141, 173, 194, 220, 223, 229^{2}, 246^{5}, 252
— Caecilius Secundus, Caius 30, 131, 220, 229, 249
Plotinus 9, 247
Plutarchus 9^{6}, 13, 16, 18, 25, 48, 247^{7}
Poggius, Jacobus 15, 32, 135, 173^{2}, 247
Polentonus, Sicco 48, 84, 258^{2}
Polibius 22, 24^{2}, 67^{2}, 68, 173, 194, 241, 244, 247^{4}, 257
Policarpus, ep. Smirneorum 104, 106, 247^{2}
Polienus 165, 173, 234, 247
Politianus, Angelus 18, 23, 24, 29, 45, 173, 194, 197, 202, 204^{3}, 206, 218, 226, 247
Pollio Alexandrinus 12, 247
Polonia (Polska) 134, 137, 259
Pomerius, Julianus 107, 234
Pompeius Magnus, Cnaeus 27, 247
— Trogus 194, 234
Pomponius 140^{2}, 145
— Atticus, Caius 16^{2}
— Atticus, T. 193, 213
— Mela 10^{2}, 197, 229, 247, 249
Pontanus, Johannes Jovianus 42, 139^{2}, 140^{2}, 170^{4}, 211, 231^{5}, 241, 248
Pontianus 101
Porphyrius 9, 11, 19^{2}, 41, 194, 247^{4}
Porrus, Petrus 78
Porsena, Christophorus 29^{2}, 89, 104, 213
Portugalia 31, 201
Posidonius 80
Postellus, Guillelmus 136
Praga 106, 134^{2}, 140, 259^{2}
Prieratis, Sylvester 114
Priscianus 11, 14, 15, 18, 216, 248^{3}
—, Theodorus 71
Probus v. Valerius Probus
Proclus, ep. Constantinopolitanus 126, 249
— Diadochus 11^{2}, 42, 44^{2}, 150, 194, 223, 233, 248^{5}
Procopius 29, 30, 148, 248^{4}, 256
Proculus 29
Propertius, Sextus 42^{2}, 195, 208, 248^{2}
Prosperus Aquitanicus 31, 37, 85, 126, 248^{2}, 249
Prudentius, Aurelius Clemens 113, 188, 207, 248
Prumia (Prüm) 35
Przibra, Johannes 38, 232
Psellus 11, 194, 245^{2}

Ptolemaeus, Claudius 42[6], 43[2], 44[2], 46, 140, 149[2], 150[2], 151, 152, 210, 218, 223, 229, 231, 232, 237, 242, 248[9]
Publilius Syrus (Publianus, Publius) 22, 248
Pythagoras 11, 12, 170, 174, 236, 246[2]

Q

Quentel, Petrus 31, 52, 53
Quintilianus, M. Fabius 14[3], 18, 20, 238, 239, 249
Quiricus de Augustis de Terthona 72[2], 249
Quirinus 99[2]

R

Rabanus Maurus Magnentius 104, 250
Ramus, Johannes 123, 235
—, Petrus 249
Raphael, card. 115
Ratisbona (Regensburg) 55[2], 56[2], 159[3], 179, 213, 259[2]
Ravenna 145
Raymundus Arnaldus 178
Rebursus, Petrus 138[2]
Regiae (Regiensis, Rhèges) 52
Regino, abbas Prumiensis 35, 250
Regius, Raphael 14, 41, 238, 250
—, Urbanus 186, 222
Remensis urbs (Reims) 53
Remmius Palaemon, Quintus 196, 249[2]
Reuchlin, Johannes (Capnion) 21[3], 54, 89, 127, 141, 230[5], 232[2], 245
Reyschius, N. 238
Rhases (Rasis, Almansor) 43, 70, 71[2], 73[4], 178, 203[2], 245, 255[5]
Rhavus, Georgius (Rhaw) 177[2], 223
Rhenanus, Beatus (Bildius) 22, 26, 30[3], 48, 88, 89, 208[2], 222, 255
Rhodiginus Coelius v. Ricchieri
Ribitius, Johannes 104, 197, 232[2]
Ribotus Hispanus, Philippus 246
Ricchieri, Lodovico (Coelius L. Rhodiginus) 14, 237[2]
Richardus 34, 250
— Anglicus 156, 203, 250
—, Christophorus 34, 213
Richelius, Dionisius 127, 192, 217
Richinus Florentinus 34
Ridelius, Nicolaus 186
Ried, Valerius Anshelmus (Ryd) 37, 256
Riederer, Friederich 57
Rimitius 173, 194
Rinuctius Florentinus, Alemanus (Rinuccinus) 12, 25, 245, 247
Rithamerus, Georgius 170[2], 223
Ritius, Michael (Riczius) 30, 240
Riverius, Stephanus 65
Rivius, Gultherus 47[2], 222[2], 257
Robertellus v. Robortellus
Robertus, monachus 30, 250
— Linchoviensis 44, 250
— Reteniensis 33[2], 250
Robortellus Utinensis, Franciscus 126, 221
Rodos insula, 123, 251
Rogerius 156, 250
Rokiczan, Johannes 38, 232
Rolandinus, Rudolphus 74, 75, 245, 251[2]
Rolandus 72
—, Martinus 167
Roma 18, 23, 25, 39, 40[4], 52[9], 53, 59, 67, 98[2], 101, 102, 124, 126, 128, 129, 140, 143, 188[3], 197[4], 208, 210[3], 247, 249[3], 250
Romandiola (Romagra) v. Flaminia
Rondelitius, Guilhelmus 131, 224, 251
Rota, Julius Martinus 61, 62, 63[2]
Rudolphus, I. Habsburg, imp. 124, 207
Ruellius, Johannes 73, 232, 251[2]
Ruffinus Toranus Aquileiensis 30, 37[2], 38, 40[2], 88, 95[2], 219[2], 251[4]
Ruffus, Sextius 9, 124, 252
Ruisbroeck v. Johannes de Schonhavia
Rupertus, rex Anglorum 158
—, dux Bavariae 259
—, abbas Tuicensis 180[3], 250[2]
Ruphus 60, 64
Ruprecht, Pfaltzgraff 259
Russia 124
Rusticus, diaconus 126, 251
Ruth, proph. 76, 119
Rutilius Publius 18, 248
Ryd v. Ried

S

Sabellicus, Marcus Antonius Coccius 18, 23, 29[3], 123, 140, 212, 220, 239, 247, 251[5], 253
Sabina, Laurentius, ep. 179
Sabinus, Aulus 177
Sadoletus, Jacobus 34, 228
Saladinus de Esculo 71, 251
Salamon, rex Judaeorum 77[3], 79[2], 89, 106[2], 119, 121, 180, 181, 182, 242, 244, 251
Salentini 27

Salernitanus Cremonensis, Andreas 188
Salingiacum (Solingen) 14, 176, 184
Sallustius, Caius Crispus 16, 27[2], 194[3], 206, 212[2], 213, 233, 236, 242, 247[2], 251[3]
Salonius, ep. Viennensis 106, 251
— Galienus 28
Samnitum v. Aprutium
Samnium (Samnitum, regio) 27
Samuel, proph. 88, 107, 119, 180, 181, 232, 250[2]
Sannazarius, Jacobus (Zannazarius; Jacobus Syncerus) 171[2], 196[2], 224, 228
Sardicensa (Sofija) 52, 53
Sartoninus 50
Sarzosus Cellanus Arragonensis, Franciscus 45, 220
Satirus, frater 87
Saturninus, Lucius Apuleius 29
Saturnus, lector 98
Saul, rex Judaeorum 50
Savonarola, Hieronymus 33, 226
Saxo, gram. 31, 251
Saxonia 37, 107[2], 202[2]
Scala, Bartholomaeus 18
Scapula 89
Scheubelius, Johannes (Scheybelius) 123, 165, 220, 234, 235
Schlackenwaldt 134
Schleusinger, Eberhard 152, 217
Schnepffius, Erhardus 191
Schoffer, Johannes 21, 56
Schoner, Johannes 46, 151[2], 152, 232[4]
Schottus, Johannes 37[2]
Schwabischenhall v. Hale Sueuorum 160
Schweycker, Hans Wolfgang 133, 228
Scipio, Cornelius 16, 17, 32, 131[2], 175, 193, 213, 238
Scolarius, Gennadius, ep. Constantinopolitanus 126, 224
Sculpinus Gangeltensis, Christianus (Christophorus) 149, 228
Scutarum (Scodra, Shkoder) 123, 240, 254
Secundinus 84
Sedulius, Coelius 161, 188, 252
Selestadium (Schlettstadt) 113
Selim, imp. Turcarum 259
Sempronium (Sopron) 197, 253
Seneca, Lucius Annaeus 22[6], 32, 195, 208, 216, 220, 237, 252[3]
Senflius, Ludovicus 177
Serenus Samnionicus, Quintus 22, 140, 196, 222, 249[2], 252
Sergius, papa 15, 104, 252
Servius 15, 23, 41[3], 252[3]
Severianus 92[2]
Sevilla v. Hispalensis
Sextus Platonicus 140, 222, 252
Sibutus, Georgius 154, 223
Sidonius, Michael 186, 215
Siena 178
Sigismundus, archidux Austriae 187, 259
—, Baro in Herberstein 124
—, I., Luxemburg, imp. 142, 143, 166, 253, 259[4]
—, rex Poloniae 124, 259[2]
Sigonius, Carolus 124, 136, 215, 216
Siliceus, Johannes Martinus 153, 253
Silius Italicus 195, 253
Silvius, Jacobus 184, 231
Simachus, ep. 106, 253
Simler, Josias 188
Simon Januensis (Genuensis) 70, 71, 253[2]
Simplitius, papa 54
Sinai, mons 100, 165
Sinetius Platonicus 11, 148, 168, 253[3]
Sixtus, papa 172
Sleidanus, Johannes 127, 161[2], 185, 233[2], 235[2], 254
Slesia 259
Snorgaudanus, Raynerus 192, 250
Socrates 172, 197[2], 218, 253[2]
— Constantinopolitanus 38, 40, 253
Soiter, Melchior a Vinda 123, 240
Soliman, imp. Turcarum 259[4]
Solinus, Julius C. 27, 197, 253[2]
Solon 60
Sophianus Circereus, Nicolaus 10[3], 214[2], 253
Sophocles 169, 253
Sophonias, proph. 122, 180
Sopron v. Sempronium
Soranus Ephesius 68, 70, 253
Sosomenus 38, 40, 218, 253
Soter 101
—, Johannes 169, 233
Spalatinus, Georgius 115
Spangenbergius, Johannes 126, 177, 186, 215, 235
Speusippus 11, 252
Speyer 55[2], 56[2]
Spiegelius, Jacobus 74[5], 113, 228, 248, 253
Spinelli, Alexander 178, 202
Spoletum (Spoleto) 27
Squarzasicus, Hieronymus 20
Stiria (Steyer) 133, 134, 259
Stanislaus de Znoyma 135
Staphilus, Fridericus 167[3], 189[2]
Statius, Papinius 18, 195, 252
Staupitzius, Johannes 114

Steelsius, Johannes 126
Stekelberg, arx 146
Stella, Johannes Christophorus Calvetus 124
—, Johannes Martinus 123, 253
— Mantuanus, Ludovicus 172
Stephanus, St., I. rex Hungariae 21, 99, 101, 102
— Carolus 65, 184, 212
— Robertus 13[2], 77, 78, 128[4], 130[4], 132[2], 160, 161, 185[2], 188, 215, 242
Stifelius, Michael (Steifel) 142, 153[2], 240[3]
Stobeus, Johannes 14, 232, 253
Stockholm v. Holmia
Stoffler, Johannes 44[2], 45, 46, 47[3], 150, 152, 233[9]
Stokes, Johannes 135
Strabon 10[2], 127[2], 252[2], 254
Strabus Gallus 184, 252
Strada, Jacobus 136
Strassburg v. Argentoratum
Strigonium (Esztergom) 167
Strozius, Hercules 171
—, Titus 171
Strutius, Josephus 63, 253
Stumff, Johannes 48, 53, 132, 213, 233[2], 253
Stupa, Antonius 44, 202, 204
Sturmius, Johannes 235
Suardus, Paulus 72, 244
Suecia 37[2], 202
Suetonius, Tranquillus 18, 28, 29, 131, 194[2], 197, 208, 219, 229, 252, 253[2]
Suhardus, Johannes 188
Sulpitius Severus 122, 161, 239, 240, 252, 253
— Verulanus, Johannes 41, 233, 237
Summontius, Petrus 170
Surgaut, Ulrich (Hurgaut) 143, 257
Sutor, Petrus 51
Sybutus 253
Syllanus 73
Sylvanus, Bartholomaeus 60, 61[2], 62, 64
Sylvester, papa 114[3], 125
—, XI., papa 122, 253
—, Johannes 161
Sylvius, Franciscus 221
Symmachus, papa 19, 54, 106
Symon a Corroy, monachus 192
Syncerus, Jacobus v. Sannazarius
Syra, Ben 160, 244
Syria 33, 34, 38, 152, 228, 253[2]
Syritius 54
Syrus 140

T

Tacitus, Publius Cornelius 29, 30, 173, 188, 191, 193, 214[2], 222
Tacuinus 73, 254
Talassius, st. 106, 254
Tamerlanus Parthus 34, 123, 249, 254
Tappius, Eberhard 162
Tarracona 52
Tasco di Ruzante 178
Tatianus Assirius 104, 254
Taurus, mons 152
Tectandrus Cracoviensis, Josephus 63
Telensium (Pomaria) 52
Terentius Afer, Publius 41, 148, 195, 206, 211, 217, 224, 231, 233, 252, 254[3]
Terra Sancta 33, 34, 38[2], 152, 180, 204, 222, 225, 228, 254[6], 257
Terrentius, Hermannus 180
Tertullianus, Quintus Septimus, presb. Carthagiensis 89, 254
Tetzelius, Johannes 114, 124, 235
Textor, Franciscus Jamnitius 221
—, Johannes Ravisius 170, 172, 232[2], 256
Theanus, rhetor 148, 254
Thebith 44, 254
Themeus, Nicolaus Leonicius 63
Theodericus, ep. Cirensis (Theodoretus) 14, 38, 40[2], 54, 104, 187, 229, 255[5]
—, rex Gothorum 30, 72, 253
Theodoretus a Niem 39, 255
Theodorus, monachus 92, 93, 254
Theodosianus, imp. 75, 255
Theodosius, imp. 29, 43, 54, 87, 75, 255
—, imp. iun. 12, 54
Theon 43, 123, 208, 219, 255
Theophilactus, archiep, Bulgariae 104, 213, 232, 255
—, rhetor 148, 255
Theophilus, ep. Alexandrinus 79, 126, 256
— Sextus, ep. Antiochenus 104, 255
Theophrastus 9[9], 10, 11[2], 12, 205, 208, 239, 248, 255[10]
Thessalos 67, 68
Thimon 175
Thomas, magister 13, 256
— Aquinas 21
Thucydides 11[2], 256[2]
Thylesius, Antonius (Tilesius) 146, 204
Tiberius Julius Caesar Augustus 27, 28, 33, 124, 136, 216
Tibullus, Albius 42[2], 195, 213, 255[2]
Tigemannus, Conradus 31, 214

Tigurium (Zürich) 13, 14, 25, 26, 40, 53, 104, 119^{5}, 120^{13}, 121^{2}, 126, 130, 132, 140, 162, 163^{3}, 164, 166, 181, 182, 187, 188^{2}, 190^{2}, 193^{2}
Timotheus, ep. 126, 256
Tiphernus v. (?) Gregorius Tifernas
Tislinus, Johannes 235
Titus, Flavius Vespasianus 28^{2}
Tobias, proph. 76, 87, 119, 160, 244, 256
Toletanum (Toledo) 52^{3}, 53^{9}
Toranus Aquileiensis, Rufinus 100
Tortelius, Johannes Aretinus 14^{2}, 233^{2}, 256
Torrentius, Hermannus 187, 226
Tours v. Turon
Toxita, Michael (?) 241
Tracia 53^{2}
Traianus, Marcus Ulpius, imp. 28, 131
Transylvania (Erdély) 250
Trapezuntius, Georgius 12^{2}, 18^{2}, 37, 38, 42, 44, 48, 65, 89, 100^{2}, 171, 206, 208^{2}, 219, 223^{2}, 224, 248^{2}
Trasimenum 20
Trasimundus, rex 101
Trebatius 16
Trebellius Pollio 28, 254
— Foroiuliensis, Theodosius 13, 14, 255^{2}
Trebunium (Trebunje) 53
Treuna (Drannberg, regio) 35
Tricasso da Mantova 178
Trident 159, 166^{3}, 190^{4}, 256
Trier 54, 55^{2}, 58
Triphon (Tryphon) 13, 256
Trithemius, Johannes, abbas Spanhemansis 19^{2}, 137, 141^{2}, 161, 180, 208, 233^{3}, 248, 253
Troia 26, 168, 194
Trotula (Trota) 71, 256
Tschudius Claronensis, Aegidius 141, 217
Tullia d'Aragona 196
Tunetum (Tunicea, Tunis) 123^{2}, 207, 235
Tunitius, Antonius 162
Turon (Tours) 52^{2}
Turrellus, Petrus 150^{2}
Tusculum (Tusculania, Frascati) 195
Tuscus, Leo 164
Tübinga (Tübingen) 21, 44, 47, 57^{2}, 154, 165, 167^{2}, 187, 188

U

Ubertinus Crescentinus 41, 257
Ugoletus, Angelus 41, 257
Újsziget (Wyszyeth) 161
Ulpinus, Domitius 10^{2}, 257^{2}
Umbria regio, 27
Urbanus, monachus 170
—, papa 39, 98^{2}, 215, 255
—, papa 101
—, papa 57
Ursinus, Johannes (Orsini) 172
Urspergensis (Ursberg) 31^{2}, 201

V

Vadianus, Joachimus 10^{2}, 38, 120, 229^{3}, 247, 257
Vadistus 186
Valentinianus, imp. 29, 54, 75, 101, 156, 173
Valentinum Galliae 52
Valentinum Hispaniae 52
Valentinus, ep. Hildeshemensis 179
—, imp. 87
— a Deitleben 116
— Eritreus 258
Valerianus, Johannes Petrus (Pierius) 175
—, imp., iun. 28
—, imp., sen. 28
Valerius Flaccus, Caius 195, 256
— Maximus 27, 28, 194, 206, 233, 242, 256^{2}
— Messala Corvinus, Marcus 9, 240^{2}
— Probus, Marcus 15, 25, 29, 176, 256
Valla, Georgius 14, 26^{2}, 42, 45, 64^{2}, 184, 223^{6}, 233, 248, 256
—, Johannes Petrus v. Cademustus
—, Laurentius 11^{2}, 15, 27, 32^{3}, 128^{2}, 145^{2}, 173, 194, 204, 226^{4}, 251, 256
Vannius, Valentinus 165, 187^{2}, 241
Varadinum (Nagyvárad) 259
Varanus Abbavillaeus, Volerandus 25, 257
Varimadus, arianus 235
Varensa 52
Varna 215, 249^{2}
Varro, Marcus Terentius 17, 140, 257^{2}
Vasensis 52
Vaseus Meldensis, Johannes 62, 63
Vastonus, Robertus 190
Vatablus, Franciscus 128, 160
Vecerius, Conrad 35, 214, 225
Vegetius Renatus, Flavius 145, 162, 173, 257^{3}
Velareus, Jodocus 189
Veliternus, Antonius Mancinellus 144
Velleius Paterculus 33, 171, 197, 210, 229, 244
Venatorius, Thomas 173, 256
Venetia (Venezia) 11^{7}, 12^{6}, 13^{2}, 14^{3}, 15^{3}, 17^{4}, 18^{5}, 19, 20^{2}, 21, 22, 24^{3}, 25^{2}, 26, 27^{3}, 31^{3}, 32^{3}, 33, 38, 41^{13}, 42^{4}, 45, 47, 52, 68^{3}, 71, 72^{8}, 73^{3}, 75, 76^{3}, 77, 112, 124, 136^{2}, 137, 139^{2}, 140, 142,

147^{2}, 148^{2}, 150^{4}, 151, 152, 154^{2}, 155^{2}, 158, 160, 161, 168^{6}, 169^{5}, 170^{2}, 171^{6}, 177, 178^{11}, 179^{2}, 185, 186, 188, 196^{5}, 198, 251
Verardus, Carolus 30, 211
Vergerius, Petrus Paulus 166, 190^{4}
Vergilius Polidorus 31, 161, 185, 247, 249
—, Publius Maro 24, 41, 131^{2}, 195, 204, 206^{2}, 208, 217^{2}, 233, 248, 252, 257^{2}
Vernerius, Johannes 150^{2}, 233
Verres, Caius 171
Vesalius, Andreas 61, 73, 204, 257
Vespanianus, Titus 22, 28
Vesputius, Americus 33^{2}, 151, 202, 203
Vettius, Gaius v. Juvencus Aquilinus
Viagius, rex Romanorum 108
Vicentia (Vicenza) 18, 48
Victor 97, 101
—, ep. 40, 257
—, Publius 188, 197, 249
—, Sextus Aurelius 29, 194, 206, 252
Victorinus 19, 171, 257
—, Marius Afer 77^{2}, 126, 239, 258
Vida Justinopolitanus 190
—, Marcus Hieronymus 195
Vienna (Wien) 27, 46^{2}, 76, 124, 133^{9}, 134^{2}, 137, 141^{3}, 142^{2}, 143^{4}, 145, 146^{2}, 151^{2}, 153, 154, 160, 164^{2}, 165, 167, 176, 179^{3}, 182, 183, 186, 187^{2}, 259^{4}
Vigilius 126, 258
Villa Gagnolus, Nicolaus 123, 242
—, Theodorus 53
Vincentinus Bellovacensis 31^{3}, 109, 257^{3}
— Liriensis 126, 258
Vinitius, M. 33
Viretus, Petrus 130, 249
Virdung, Johannes 153, 233
—, Sebastian (Virdunius) 149, 252
Virgilius Marcellus v. Adrianus Marcellus
Virgini, Johannes 25, 257
Vitelli 44, 257
Vitellius, Aulus 28
Vitruvius Pollio 45, 47, 222, 257^{2}
Vitus Diterichus 160
— Theodorus 119^{4}, 121
Vives, Ludovicus Johannes 33, 34, 84, 86, 131^{2}, 174, 192, 206, 220, 231^{3}, 235, 237
Vladislaus, rex 30, 38, 58, 122, 257, 258, 259^{4}
Vogelein Hailpronnensis, Johannes (Vögelin) 151, 233
Vogelsangk Lindaviensis, Johannes 177, 233
Volaterranus, Raphaelus v. Maffaeus, Raphaelus
Volkmerius, Johannes 148, 233
Volscus, Antonius 41, 204
Volusius Lutius Metianus 75, 237
Vopiscus, Flavius 29, 220, 257
Vuelpius, Henricus 142^{2}, 225
Vulcatius Gallicanus 28, 197, 258
Vulteius, Johannes (Vulteus) 176, 233
Vulteius, Justus 126, 173^{2}, 201, 226, 234, 235, 247, 258

W

Wardemüller, Otto 243
Walderus, Johannes 13^{2}, 216
Weich, Michael, ep. in Mentz 164
Weinder, Paulus 167
Weisschoff, Philipp 45, 246
Weissenburgius, Wolfgang 38, 254, 257
Weissenhorn, Wolfgang 167
Wenceslaus, rex v. Vladislaus, rex
— Philomater 177
Wenger, Conrad 187
Werbőczy, Stephanus 76, 252
Werner, Georg 141, 157, 223^{2}
Westfalia 44
Westhemerus, Bartholomaeus 187, 211
Wicelius, Georgius 165, 186, 215
Wicleph, Johannes 122^{4}, 134^{2}, 135^{3}, 159, 233, 258
Widefordus, Wilhelmus 122^{2}, 258
Widman, Johannes 183
Wigandus, Johannes 186, 215
Willichius Reselianus, Jodocus 176, 184, 186, 216, 228, 233^{2}
Wimpfeling, Jacob 35, 222, 228
Winter, Robertus 30, 102
Witichindus Saxonis 35^{2}, 239, 243, 257
Wittenberg 78^{2}, 113^{2}, 118^{3}, 121^{2}, 128, 129^{3}, 132, 143^{3}, 146, 159^{3}, 161, 164^{2}, 165, 177^{5}, 180, 181, 182^{3}, 187, 188, 189
Wolf, Hieronymus 10^{3}, 11, 127, 216, 226^{2}, 234, 257
Wormatia (Worms) 55^{11}, 53, 56, 116^{3}, 117^{2}, 189
Wratislava (Pozsony) 259
Wratislavia (Breslau, Wroclaw) 177
Würzburg 128, 141

X, Y

Xenocrates 12
Xenophon 11^{2}, 22, 49, 175, 196^{2}, 197^{2}, 232, 258^{6}
Xistus, papa 101
Yber v. Geber

Z

Zacharias, proph. 77², 129², 180
Zacutus, Abraam 154, 201
Zahel, phil. 43, 258
Zak, Johannes 115
Zambertus Venetus, Bartholomaeus 43, 123, 208, 227
Zannazarius v. Sannazarius
Zarotus, Christophorus 41, 213
Zenobius Florentinus, Acciolus 12, 219, 258
Zenon 54
Zenselinus de Cassanis 139
Zephirinus 101
Ziegler, Jacob 38⁴, 77, 201, 205, 227, 228², 229³, 244, 253, 254, 257
Znaim (Cznaim) 259
Zoar 72, 258
Zobel, Cristof 135
Zonaras, Johannes 127², 258
Zoperon 12
Zosimus Gazaeus 12, 54, 258
Zosomenus v. Sosomenus
Zürich v. Tigurium
Zwingli, Ulrich 120, 121², 227⁴, 258

APPENDIX

Ex libris Joannis Dernschwammii qui in Bibliotheca Viennensi asservantur

De marginalibus Joannis Dernschwammii vide: Hermann Zsuzsanna: Hans Dernschwam könyvei között. In: Az Egyetemi Könyvtár évkönyvei (Annales Bibliothecae Universitatis de Rolando Eötvös nominatae) IV. 1968. 167—176.

Ephemeridum opus Joannis Stoefleri Juſtingenſis mathematici a capite anni Redemptoris Chriſti 1532 in alios 20 proxime ſubſequentes: ad veterum imitationē accuratiſſimo calculo elaboratum.

Anno 1532 Venetijs.

In Edibus Petri Liechtenſtein.

J. Stöffler: Ephemerides. Venetiis, 1532 (36/7143; ÖNB 72 V 32)

Angarus

angarus fieret/hoc eſt opprimeretur/ſeruiretque/non iam Chriſto
domino benigniſſimo/ſed Turco/tyrannorum omniū immaniſſimo/
nec in libera Hieroſolymorum vrbe/ſed Babyloniorum/omnis con
fuſionis/ac ſeruitutis domicilio/ immo carcere teterrimo. Vbi
pro dolor/multa hoc tempore Chriſtianorum milia/ non tantum
corpore/ verum etiam animo/huic hoſti ſeruitutem ſeruiunt plus
quam Aegyptiacam. A quo/cum ſuperioribus ſeculis maiores no
ſtri glorioſum ſępe reportauerint triumphum/ac orbi Chriſtiano/ſuo
ſanguine pacem pepererint/ nunc viribus fracti/ ac ope deſtituti/
moerent/non ſecus atque liberi parentibus orbati. At nouam
illis recuperandę libertatis ſpem addidit hoc tempore/primum
progenitor Celſ. V. qui/vt verus regni Hungarię hęres eſt/ita
omnem defendendi huius curam in ſe iam olim recepit. Deinde
vos qui legitimi eſtis ſucceſſores. Quę etiam res efficit/vt
nemo de cętero noſtrorum orbitatem deflere poſſit ſuam.

Peruersus interpres una cu[m] suo Ep[iscop]o ex mui[illegible] dia.

Nouam itaque dei legem/ſecundum vt inſtitueram/in noſtram
verti linguam/quàm feliciter haud ſcio/ non tamen ſine ſummis
et vigiliis/et laboribus. Quippe qui/in hoc ſtudio/multis verſatus
ſum annis. Quam ſi gens ipſa noſtra amplecti volet/nulla de cęte
ro illi ſeruitus erit metuenda. In hoc mihi ſtudio hortator/
ſimul et adiutor fuit/Spectabilis/ac Magnificus dominus Tho
mas a Nadasd/ Conſiliarius Regius/ ac Comes Comitatus
Caſtri ferrei/Thauernicorū Regalium magiſter/ fidelis Celſ. V.
dominus meus. Huius ergo opera/cura/ſtudio ſingulari/ſum
mis impenſis conſequuti ſumus/vt diuinum hoc Noui teſtamenti
opus/lingua noſtra patria/in oppido ſuo excuderetur. Quod mul
tis nominibus Celſ. V. nuncupandum duxi. Primum quòd et
Eraſmus

Nadasdi Thomas

liberos/adoleſcentes/ſenes/firmos/infirmos/diuites/pauperes.
Admonet maritos/vxores/parentes/filios/viduas/virgines/
finaliter omnes/qui Chriſto domino nomen dederunt. In hoc
enim ſermo gratię/ac reconciliationis/in hoc verbum veritatis/
in hoc cibus animę ſpiritualis/in hoc fons aquę viuę/in hoc
porro verbum vitę ęternę. Quam ſuis largiri dignetur Deus/
cuius nomen ſit benedictum in ſecula. Amen. Dat. Neaneſi
Anno ſalutis 1.5.41.

Joannes Sylueſter. peruersus interpres
in Vno nomine et nebulo maximus vna
cum ſuo Domino et patrono Nadasdi.
Deus retribuat uobis pro vris
meritis hic et in futuro ſeculo
Rotas et Ignem perpetuum

Modestia vestra no-
ta sit omnibus homi-
nibus.

Uy Testamentum magiar nelwen .... Uyssighet, 1541.
RMNy. 49. (56/7163; ÖNB BE 9 Q 35)

DOMINICI

Marii Nigri Veneti

GEOGRAPHIAE

Commentariorum libri XI, nunc primùm

IN LVCEM MAGNO STVDIO EDITI, QVIbus non ſolum orbis totius habitabilis loca, regiones, prouinciæ, urbes, montes, inſulæ, maria, flumina, & cætera, ut noſtro tempore ſunt ſita & denominata, uerum etiam omnium ferè populorum & uariarum gentium mores, leges ac ritus tam ſacri quàm prophani exactè deſcribuntur, ita ut uel ipſo Strabone utilior noſtris temporibus, autor hic doctorum quorundam iudicio meritò habeatur.

VNA CVM
LAVRENTII CORVINI NOuoforenſis Geographia. 593

ET

STRABONIS EPITOME PER D. HIERONYMVM GEMVSAEVM tranſlata, quam adiecimus ut quo cum Marium hunc noſtrum Lector conſerat, habeat. 675

Adiecto rerum & uerborum memorabilium Indice locupletiſsimo.

Cum gratia & priuilegio Imperatoriæ Maieſt. & Chriſtianiſs. Galliarum Regis, cuius exemplum ſubiecimus.

BASILEAE.

D. M. Niger: Geographiae commentariorum libri XI. Basileae, 1557. (325/7063; ÖNB 47 P 26)

hic quoq; dicatus, tranſitu difficilis, nõ ſpacio ſolum aquarũ ſed etiam ſaxorũ congerie, quib. conuoluitur, A quo ad Gangẽ 10. dierũ per campeſtres & uaſtas ſolitudines etiã Indis ipſis ignotas, iter eſt, beſtijs fœtas, diues tamen terra, & opib. abundans, Hypaſis tandẽ Soæ fluuio ex Vindio monte profluenti iungit̃, ſimulq; in Gangẽ labuntur. ultra quẽ cauit Alexander progredi, unde Solinus Hypaſis fluuius nobiliſs. qui Alexandri magni iter terminauit, ſicuti aræ in ripa eius poſitæ probãt, quas 12. fuiſſe Curcius ſcribit, ex quadrato ſaxo monimentũ expeditionis ſuæ. Poſt Hypaſim Dyardenes effunditur, minus celeber auditu, quia per extrema atq; inuia propè regionis currit, cæterũ non crocodilos modo uti Nilus, ſed & delphines, & ignotas peregrinis beluas alit, quẽ Ethimãthis poſt eum crebris flexib. ſubinde curuatus excipit, unde ab accolis ad irrigandos cãpos carpit̃, ea cauſa eſt quur tenues reliquas iam ſine nomine in mar emittat aquas. Diamuna ex montib. aquilonaribus cadẽs in Gangẽ influit, inde ex iiſdem montib. Ganges originẽ ex pluribus fontib. trahit, licet quidã incertis ut Nilũ exoriri dicãt, Arthemidorus ex Emodis montib. Poſt Diamunã ad orientem magis Sarabus fluuius excurrit, qui etiam in Gangem ab ea parte irrumpit in cuius alueo Indiam de qua nũc ſcribimus terminari Ptolemæus author eſt. Hoc aũt loco Gangem depingere non erit indecens, quando ad eius fontes deuenimus. Is maximus omniũ fluuiorũ prædicatur, quem ſacræ literæ Phiſon uocant, in quo maximã fertilitatẽ eſſe, terra ea inundata, apparet, in eum triginta amnes influere ſcribit Plinius, ex his nauigabiles, præter iam dictos, Crenacã, Rhramnum, Bouã, Caſphagã, Somin, Alicum, Oedanem, magno ſtatim ex ſuis fontib. fragore erũpere, deiectumq; per ſcopulos et abrupta ad meridianã regionẽ, ubi primum molles planities contingat, in quodã lacu hoſpitari. Inde in eum obiectæ rupes inclinãt ad orientẽ lenemq; fluere uſq; Palimbothram ciuitatẽ atq; inde ad meridiẽ conuerti, ubi minimũ 8. mil. paſſ. latitudine quidã 10. ubi maximũ ſupra 12. ſunt qui dicãt 20. Altitudine nuſquã minore pedum 20. nutririq; in eo Crocodilos, & delphines, Plinius plataniſtas ab ijs uocari, roſtro & cauda delphini, magnitudine autem 15 cubitorum, anguillæ quoq; tricenos pedes. Eſſeq; in eodem Seboſus uermes brãchijs binis 60. cubitorum, cęruleos, qui nomen à facie traxerũt, ijs tantas eſſe uires ut elephantos ad potum uenientes mordicus comprehenſa manu eorum abſtrahãt, Cetas quoq; ineſſe. Scinditur Ganges ſurſum à mari haud modico interuallo in 5. flumina ut in deſcriptione oſtiorum eius in litoralib. meminimus: Verũ extrema duo longiſſime inter ſe diſtant. Sed quoniã ab incœpto ordine aliquantũ diſceſſimus ad Cylindrinã remeandũ eſt, eam Gymnoſophiſtæ, id eſt, ſapiẽtes nudi habitãt, Iſti philoſophi huius tractus mundi ſunt, tantæ continentiæ, ut uel pomis arborum, uel alia ſimplici re alantur, hyemem æſtatemq; nuditate agere, & qui quum

CC 3 ad flam

Handwritten marginalia:

Quouſq; Alexãder in India progreſſus

Ganges origo

Crocodili

Seboſi

Gymnoſophiſte

fatui ſive ... ſicut apud Turcas illi ... qui dicunt Turcica lingua Derwisch. Et tales ſunt ees fatui naturales et Simplices homines Qui ſibi Religionem ex neceſſitate et paupertate atq; ignorantia fecerunt Et ob id ... Simplicitate ... preſentant. Atq; videas Aſini ees ſunt tollerant et fovent a Turcis. Sequunt Caſtra Ceſaris Vna cũ aliis Mendicis ſub ſingulari vexillo. Sed tamen ut mendici et valde contempti. Et tales vna cũ Judeis ſolent pecuniis Captivos emere atq; in Turcia ſive Conſtatinopoli iterum vendere Vt ego H D Anno 1553 p aliquot annos vidi frequentes / Ridiculum eſſet de Superſtitione Turcarum Religione plura ſcribere / Sunt enim alii Gymnoſophiſte

OPERA OMNIA

IOANNIS PICI, MIRANDVlæ Concordiæque comitis, Theologorum & Philoſophorum, ſine controuerſia, principis: Viri, ſiue linguarum, ſiue rerum, & humanarum & diuinarum, cognitionem ſpectes, doctrina & ingenio admirando.

SVNT AVTEM HAEC QVAE AB hoc autore feliciſsimè ſcripta ſunt.

Heptaplus, de Dei creatoris ſex dierum opere Geneſeos.

Concluſiones nongentæ, Romæ publicè propoſitæ, præcipuos Theologiæ locos, & pleraque in quibus philoſophorum omnis labor & ſtudium cernitur, continentes.

Apologia aduerſus eos qui aliquot propoſitiones Theologicas carpebant.

De ente & uno opus, in quo plurimi loci, in Moſe, in Platone & Ariſtotele, explicantur.

De hominis dignitate.

Ad Chriſtianæ uitæ inſtitutionem, regulæ ſiue præcepta, quibus adiutus homo poſsit uincere mundum & tentationes.

In pſalmum, Conſerua me Domine, qui eſt XV, commentarius.

De Chriſti regno & uanitate huius mundi.

Epiſtolarum Liber.

De Aſtrologia diſputationum Lib. XII.

Elegiæ aliquot.

In Platonis Conuiuium Lib. III. Italicè ſcripti.

Item Cabala Ioannis Reuchlini, ad intelligenda loca quædam Pici, magno uſui futura Lectori.

Cum Cæſareæ Maieſtatis gratia & priuilegio.

BASILEÆ.

J. Picus Mirandula: Opera omnia. Basileae, 1557. (326/7064; ÖNB 71 N 3)

in perſonam Othonis: de quo legitur in c. in ſynodo. lxiij. diſtin. & regum: in omnibus locis indifferenter extra regnum Franciæ ſemper imperator ſedet à dextris, & rex Franciæ à ſiniſtris, & ſic præcedit regem Frãciæ propter autoritatem & præeminentiam quam habet ab eccleſia, ex vnctione & coronatione quam recipit ab eccleſia Romana, vt dictum eſt, & habetur in c. per venerabilẽ. extra de electio. & notatur in pluribꝰ locis. De huiuſmodi trãſlatione eſt magna altercatio: ſed cùm non ſit magnæ vtilitatis, & ſit iam hæc pars ſatis onerata, me remitto ad tractatum Ioannis le Cirier de primogenitura, in xij. quæſtione ſecundi libri: vbi per vij. aut viij. colum.

VIgeſimanona conſideratio. An etiam ſi electus in imperatorem nondũ ſit coronatus, qui ante coronationem dicitur tãtum rex Romanorum, præcedere debeat regem Franciæ. Hęc quæſtio fuit hoc anno domini 1521. in menſe ſeptẽbris, in oppido Caleti, vbi fuerunt ambaſſiatores & legati Caroli illuſtriſſimi electi in imperatorẽ & regis Hiſpanorum: inter quos erat nobilis & præſtantiſſimus vir dominus Mercurinus cancellarius electi in imperatorem, & legati Franciſci Chriſtianiſſimi regis Franciæ, inter quos erat nobilis & excellentiſſimus vir dominus Antonius de prato cancellarius regis Franciæ: inter quos fuit quæſtio de præcedentia. Mouebatur prædictus Antonius ea ratione, quia prædictus Carolus licet fuiſſet electus in imperatorẽ, non tñ erat adhuc vnctus & coronatus, & ſic tãtum erat rex Romanorũ, qui tanquam rex Romanorũ non vngitur nec coronatur ab eccleſia: & etiam licet eſſet rex Hiſpaniæ, tñ quia nõ vngitur, ideo dictus cancellarius Franciæ debuit præcedere cancellarium prædicti electi in imperatorem: eo quia rex Franciæ erat vnctus & coronatus, prædictus verò electus in imperatorem & rex Hiſpanorum non erat vnctus nec coronatus.

Ex parte verò dicti domini Mercurini cancellarij electi in imperatorem multa in contrarium dicebantur: & quod prædictus electus erat vnctus & coronatus ab archiepiſcopo Colonien. ad quem pertinet eidem regi primã vnctionem & coronationem impendere, prout tenet Innoc. in c. venerabilem. extra de electio. dicam plenius.

Deciſio huius controuerſiæ pendet ex dubio ſequenti, videlicet: Nunquid electus in regem ſeu in imperatorẽ à principibus habentibus poteſtatem eligendi vel à maiori parte, poſſit ſtatim ex ipſa electione licite nomen regis aſſumere, ac bona regni & imperij, tanquam habens eandem poteſtatẽ quam imperator in Italia & in alijs prouincijs regno & imperio ſubiectis adminiſtrare.

Ad iſtud dubium videtur primò dicendum, quod electus in imperatorem non poteſt ſibi aſſumere nomen regis, niſi poſt approbationem ſuam ab eccleſia factam: quod ſic probatur. Examinatio perſonæ electi in regem Romanorum pertinet ad eccleſiam Romanam. c. venerabilem. §. verum. extra de electione. clemen. Romani. verſi. præfatis itaque. de iureiuran. & non ſolum examinatio imo approbatio & nominatio, vt dicit ibi text. quæquidem examinatio non videtur fieri ad alium finem, niſi vt examinata prius perſona ipſius vel ſaltem perſona eiuſdem electi approbetur, vt ſic ex tali approbatione demum poſſit, ſicut in electis ad dignitates eccleſiaſticas regulariter obſeruatur: vt patet in c. noſti. extra de elect. & in c. qualiter. eodem titulo. & c. auaritiæ. eodem titu, libro vj. Ergo videtur quod approbatio electi in regem Romanorum, etiam ſi ſit electus à principibus in cõcordia peti debet ab eccleſia Romana antequã adminiſtret, nec nomen imperatoris aſſumere, vt dicit glo. in dicta clemen. Romani. in verbo, futurus. ibi: ego enim. quem ad hoc allegat Felin. in c. eam te. in ij. col. extra de reſcriptis. vbi amplè ponitur materia de electo, quam poteſtatem habeat ante conſecrationem ſeu confirmationem.

Secundò ſic: Si rex Romanorum ex electione cõcordi vel à maiori parte principum electorum facta poſſet ſtatim adminiſtrare iura & bona regni & imperij, ergo vnctio & coronatio quæ regi Romanorum Aquiſgrani per archiepiſcopum Colonien, & vnctio & coronatio quæ per archiepiſcopum Mediolanen. in villa Modinen. ſecundario eidem ante vnctionem & coronationem imperialem conſueuerunt impendi, vt etiam notatur per Io. an. And. in dicta clemen. Romani. viderentur ſuperfluæ & inanes, & de nihilo viderentur ſeruire: quod eſt abſurdum & inconueniens, cùm tales vnctiones & coronationes non videntur eſſe ſine rationabili cauſa inductæ.

Tertiò ſic: Rex Romanorũ nõ habet eandẽ poteſtatẽ quam imperator, qui non dicitur imperator niſi poſt vnctionem & coronationem: cùm, vt habemus in l. bene à Zenone. C. de quadrien. præſcriptio. in fi. vbi imperator nõ concedit priuilegiũ ante infulas imperiales ſuſceptas, per quarũ ſuſceptionẽ intelligimus coronationẽ imperialem: & ſic videtur quod rex Romanorum non habet eandem poteſtatem quã poſtea factus imperator. & facit tex. in l. athletæ. ff. de excuſa. tutorum. quem ad hoc allegat Barba. in c. eam te. in ij. colum. extra de reſcriptis.

Quartò faciũt tex. in c. in nomine dñi. verſi. eligatur autẽ. ibi: & futurus. xxiij. diſt. & in c. venerabilem. §. verum. ibi: eligendũ in regem, in imperatorem poſtmodũ promouẽdũ. extra de electio. & in cle. Romani. verſi. priuſquam. de iureiurãdo. vbi dicitur. Ego enim rex Romanorum, futurus imperator. Ex quibus omnibus patet quòd primò quis efficitur rex, & poſtmodum futuro tempore imperator, & ſic rex non videtur habere eandem poteſtatem quã imperator: cùm rex prius exiſtens poſtmodum promoueatur in imperatorẽ, vt ſic aliquid importet plus promotio in imperatorem, quàm in regem.

Quintò ſic probatur, nam nihil operatur antequam ſit. l. j. ff. de collatio. bonorum. §. ſi impuberi. vbi dicit, præmatura eſt enim collationis ſpecies, cùm adhuc viuat is cuius de bonis quarta debetur. l. j. §. ex hoc reſcripto. ff. de ventre inſpiciendo. l. quoties. ff. de nouatio. Sed imperator in ſua coronatione dicitur oriri, & ſic incipere eſſe. l. omnes. C. de ferijs. ibi: vel ortus imperij protulerũt. & ibi in gloſ. quæ exponit: id eſt coronatus, ergo ante hoc non operatur quæ ad imperatorẽ pertinẽt, vt de hoc dicit Io. An. in data, li. vj. in gl. quæ incipit, ſcire debes. Et tribꝰ corõis coronari debet, vt notatur per eũ in cle. Romani. de electio. & dixi ſupra.

Sextò probatur ſic: Furtiuus eſt omnis actus & illicitus qui exercetur in re præter volũtatẽ dñi vel cuſtodis, etiã exerceatur per eũ cui traditio fieri debet. l. ſi ex ſtipulatione. ff. de acqui. poſſeſſio. l. nec ex vera. C. de quadriẽ. præſcriptio. ſed per Chriſtũ beato Petro & ſucceſſoribus tradita ſunt vtriuſque regni gubernacula, cœleſtis ſcilicet & terreni. xxij. diſt. c. oẽs. xv. q. vj. c. alius. & c. nos ſanctorũ. & c. iuratos. j. q. iiij. c. quia prælatus, in principio. & c. ad apoſtolicæ. de re iudicata. in vj. Quicunque ergo ſine volũtate ſucceſſoris beati Petri terreni regni gubernaculum aſſumit, tenus illicitam facit: quod optimè probat Innocentius, per rationes in c. licet ex ſuſcepto. de foro competenti. & probatur in d.

B. Chassanaeus: Catalogus gloriae mundi. Lugduni, 1546 (68/6809; ÖNB P 7)

Alfonſi à Caſtro, Zamorenſis,

Ordinis Minorum regularis Obſeruantiæ, Prouinciæ ſancti Iacôbi, aduerſus omnes Hæreſes, Libri. XIIII.

OPVS HOC NVNC POSTREMO AB AVTORE RECOGNITVM EST, ET TAM multis ab eo locis ſupra omnes priores æditiones auctum atq; locupletatũ eſt, vt meritò nouum opus *cenſeri poßit, prout Autor ipſe in EpiStola Nuncupatoria apertè demonſtrat, quæ addita ſunt, pagina ſeptima per breuem epiſtolam reperies.*

ANTVERPIÆ,

In ædibus Ioannis Steelſij. Anno,

M. D. LVI.

Cum Gratia & Priuilegio.

Alfonsus a Castro: Adversus omnes haereses libri XIIII. Antverpiae, 1556 (272/7011; ÖNB 19 B 12)

Peroratio.

HAE ſunt Sereniſsime REX, hæreſes quæ ab Apoſtolicis temporibus ad hunc vſq; diem Eccleſiam vexauerunt. An autem omnes collegerim, me latet, quoniam multæ fuerunt hæreſes adeò occultæ, vt in paucorum & fortè nullius notitiam venerint. Aliæ rurſum quæ & ſi multis fuerunt notæ, non tamen fuerunt qui de illis vllam in ſuis libris facerent memoriam: quapropter neceſſum eſt vt ſint longo temporis decurſu traditæ obliuioni. Hoc tamen fateor, me nullam aſſertionem in hoc opere omiſiſſe ex iis quas Eccleſia proſcripſit, cuius memoria apud aliquem ſcriptorem ex his quos videre licuit, habeatur.

FINIS.

M. Iodocus Naſſ.
Anno M D LXIIII.

AVGVST. IN CANONICAM IOAN.

Omnia quæ leguntur in ſcripturis ſanctis, ad inſtructionem & ſalutem noſtram intente oportet audire. Maxime tamen memoriæ commendanda ſunt quæ aduerſus hæreticos valent plurimum, quorum inſidiæ, infirmiores quosq; & negligentiores circumuenire non ceſſant.

SOLI DEO GLORIA.

Omisi [Minoritarum] fratrum Franciscanorum haeresim omnium in toto Orbe pestilentissimam. Qui Anno Domini 1385, edito quodam blasphemissimo libro a Bartholomeo de Pisis fidei Cristianae adverso, infelicem et miserabilem illum franciscum suum Cristo in omnibus conformem finxerant, diabolico quodam instinctu commoti, Imitati in eo Hieroclem, qui ex Philostrati historia comparavit Apollonium Tianeum Salvatori nostro Jesu Cristo. Contra quem Eusebius specialem librum scripsit, Charta 203. Vide et Philostratum in Vita Apollonij. Sed Vae illis melius enim esset, Ut fraterculi illi, una cum Patre suo Francisco nati non fuissent. Institutio autem huius Ordinis et Sectae cepit Anno 1207, Die vero 16 mensis Aprilis. Alij Ordines pauperum Dominarum Anno sexto a conversione Ordo autem fratrum de Penitentia nono Anno ab eius conversione, Obijt Anno 1226. Dicti vero Tres Ordines ab eo sunt instituti. Abierunt postea Minoritae in duas factiones in Observantes et Conventuales, autore Bernardino Vide Sabellicum Aeneade 10 lib. 5. Accepit autem Ordo franciscanorum adeo incrementum Ut teste Sabellico Aeneade 9 lib. 6 ad numerum Sexaginta Millium suo tempore accederet. Excogitatus circa Annum 1499 Ordo Minorum novus, familiae Militum in Gallia subiectus. Carnibus et caseo ... abstinentes Vide polidorum De Inventoribus Li. 7 ca. 5. Canonisatus est franciscus a Gregorio Nono Pont. Vide platinam

HERBA=RVM

VIVAE EICONES

ad naturæ imitationem, ſum̃a cum
diligentia & artificio effigiatæ,
una cum EFFE=
CTIBVS earundem, in gratiam ue=
teris illius, & iamiam renaſcentis
Herbariæ Medicinæ,
PER OTH. BRVNF.
recens editæ. M. D. XXXII.

¶ Quibus adiecta ad calcem,
APPENDIX iſagogica de uſu & ad=
miniſtratione SIMPLICIVM.
Item Index Contentorum ſingulorum.

Argentorati apud Ioannem Schottũ, cum
Cæſ. Maieſt. Priuilegio ad Sexennium.

ἰατρὸς ἀνήρ, πολλῶν
ἀντάξιος ἄλλων.
οὐκ ἔστ' ὑγείας κρεῖττον
οὐδὲν ἐν βίῳ.

Inuentũ Medicina meũ
eſt, opiferq; per orbẽ
Dicor, & Herbarũ ſub-
iecta potentia nobis.

IO. SCHOTTVS Librarius Lectori S.

VT EST multorum diſpar ſenſus,uariaq; cenſura eorum , qui in alienis curioſius nonnunq̃ quam in proprijs uigilant,ita & in Herbarij hoc Opere nimirum eueniet:plæraq; in illo deſyderabuntur fortaſse, uel ex ſylueſtribus,uel Germaniæ ignotis herbis. Sciant illi,ex præſcripto boni Autoris Catalogo,ſingulas Rhapſodias ſubordinaſſe,eiuſdem Medicæ profeſſionis uirum doctiſſimum D. Michaelem Herum : qui precibus noſtris uix eo etiam tractus,ut æque commodo publico , atq; Othonis gloriæ operas ſuas locaret. Quæ ergo hic uides,Lector candide, parte aliqua ſuppleta ſunt,fatemur. Nam autor ipſe fatis concedens, incompletum reliquit Opus,ita ut ſupra dimidium eius, non ſine magna rerum inquiſitione,reliqua ex Catalogo illius relicto , ſubdita ſunt: ea certe fide, ut iniuſta queraris expoſtulatione,hæc,uel illa deeſse. Neq; enim licet, Scriptoris cuiuſq; argumentũ ſuffringere, aut emẽdicato titulo,quæ alioqui clara ſunt obfuſcare. Adde,quod Herbarum indagatio,uti inmenſum eſt chaos, ita pro CREATORIS ininueſtigabili donorum collatione, humanum longe ſuperat ingenium, Neq; omnia noſse uni datum. Quod ſi ueterum quoque in ea re cuncteris ſedulitatem , & illis multa deeſse fatearis, neceſſe eſt. Num Dioſcorides,num poſt illũ Theophraſtus, Plinius, & cæteri omnia perſcripſerunt,atq; id ſine cauillatione? Sed & interim quiſnam Dioſcoridis aperiet ſtudium,ut ille ſaltem nobis citra digladiationem pateat? Quũ igitur(ut aiunt)nihil uſquequaq; beatum, ſitq; quiddam prodijſse tenus, ſi non datur ultra, ob doctiſſimi uiri obitum, ijs contenti ſimus,quæ citra controuerſiam hic deſcripta ſunt. Inſunt nempe Operi huic, Herbę nedũ Medicinales,ſed & Culinariæ, ſubiectis Leguminum, Arbuſtorũ, & Arborum effectibus compendiario quodam uſu. Tuum fuerit Lector optime,quæ paſsim hic ſuſtuleris, ueteribus conferre , num certa,ueraq; ſint, illorum itẽ ſcriptis conſona: quæ fidelius licet tradita, ob uitæ noſtrę ignauiam, forte capere non poſſumus uti uere tradita ſunt. Vnde non iniuria in hac, quemadmodum et in alijs ſcientijs, imploranda Domini gratia, ut ſublata a nobis aorizia, deſinat tandẽ cæcutire infelix & ingrata ſeculi huius nequitia, quæ pedibus etiam conculcat auro longe precioſiora. Boni ergo hæc conſulant legentes, & candorem præferant impoſturæ, ſicubi falſo, in hoc ſcribendi genere, offendant Brunfelſiana. Nam hic rerum ſuarum finis deſtinatus. VALE.

O. Brunfelsius: Herbarium vivae eicones ad naturae imitationem ... effigiatae, Argentorati, 1532 (206/6946; ÖNB 69 P 29)

Mirabilia Rome.

Opuſculū de Mirabilibus
Noue et Veteris Urbis
Rome editū a Fran
ciſco Albertino
Florentino.

Cum Priuilegio.

F. Albertinus: Mirabilia Romae. Lugduni, 1520 (17/7124; ÖNB 53 G 2)

BERLÁSZ JENŐ

Johann Dernschwam könyvtára

I.

DERNSCHWAM János nevét történetírásunk egyes szakterületein hosszabb idő óta ismerik. Legrégebben és leginkább gazdaságtörténészeink tartják számon — a hazai bányászatnak a XV—XVI. század fordulóján történt kapitalizálódásával kapcsolatban.[1] DERNSCHWAM volt ti. az emlékezetes THURZÓ-FUGGER-féle besztercebányai rézbányászati és rézkereskedelmi vállalkozásban a FUGGEReknek évtizedeken át (1525—1548) magyarországi megbízottja. Működésének emlékét e téren elsősorban saját memoárja tartotta fenn az utókor számára, egy 1563-ban készült, kortörténeti szempontból sem érdektelen emlékirat. Az ebben foglalt tények — bár a kéziratot már a XVIII. században megtalálta, sőt közzé is tette ENGEL János Keresztély[2] — csak századunk elején váltak közismertekké a besztercebányai erdő- és bányabirtokok történetének ZIVUSKA Jenő által publikált okmánytára révén.[3]

Nem sokkal később, századunk második évtizedében más tudományszakok, az etnológia és az írástörténet is felfigyeltek DERNSCHWAM nevére. A magyar rovásírás kutatóinak egy másik DERNSCHWAM-kézirat került a kezükbe: egy 1553—1555-ben tett konstantinápolyi és kisázsiai utazásról készült útinapló, benne török földön gyűjtött számos feliratmásolattal. E jobbára antik inscriptioszövegek között előbukkant egy 1515. évi konstantinápolyi rovásírásos felirat mása is, s ez egy időre nemzetközi érdeklődés tárgya is lett: Franz BABINGER marburgi kutatón,[4] a másolat felfedezőjén kívül SEBESTYÉN Gyula magyar etnológus[5] és Wilhelm THOMSEN világhírű dán nyelvész is behatóan foglalkoztak a szakirodalomban.[6] Magáról az útinaplóról egyébként a német tudományos élet — H. KIEPERT és H. ZIMMERER recenziója révén — már 1887, illetve 1899 óta tudott.[7] Ismerte a külföld DERNSCHWAM tudományos tevékenységét a

[1] Neve és működése a XIX. századi történeti irodalomban először WENZEL Gusztáv tanulmányában: *A Fuggerek jelentősége Magyarország történetében.* Bp. 1882. (Értekezések a történelmi tudományok köréből. 10. k. IV. sz.) fordul elő (27. l.), továbbá egy másik WENZEL-közleményben: *Okmánytár a Fuggerek magyarországi nagykereskedése és rézvállalatának történetéhez,* a függelékben, Történelmi Tár. 1883. 489. l.

[2] ENGEL, Johann Christian von: *Geschichte des Ungarischen Reichs.* I. Theil. Halle, 1797. (Allgemeine Welthistorie 49. Theil.) Az emlékirat *Extract aus der Beschreibung des Mitternhauss, in Neusohl gelegen, durch Hansen Turnschwamb, der Herrn Fugger gewesen Factorem daselbst, samt anderm, was sich in der Kron Hungern zugetragen, geschrieben im Ein Thaussend Fünfhundert drey und sechzigsten Jahr* címmel a 190—209. l.-on található. — Egy XVIII. századi kéziratos másolata van az Országos Széchényi Könyvtár kézirattárában Quart. Germ. 273. jelzet alatt.

[3] *A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság régi okiratainak tartalomjegyzéke.* Összeállította és bevezetéssel ellátta ZIVUSKA Jenő. Besztercebánya, 1906. ZIVUSKA DERNSCHWAM memoárját magyarra fordította (7—30. l.), s hozzá történetírói megjegyzéseket fűzött, nemegyszer tévesen.

[4] BABINGER, Franz: *Hans Dernschwam's Tagebuch einer Reise nach Konstantinopel und Kleinasien (1553/55.).* München—Leipzig, 1923. (Studien zur Fugger-Geschichte. Hrsg. von Jacob STRIEDER. 7. Heft) — Erről az útról, a BUSBEEK-VERANCSICS—ZAY—féle követségjárásról ld. a magyar történetirodalomban THALLÓCZI Lajos: *Csömöri Zay Ferenc. 1505—1570.* Bp. 1885. 71—106. l. THALLÓCZI DERNSCHWAMról, aki csak magánemberként csatlakozott a követséghez, semmiféle említést nem tesz. Forrásai között sem szerepel DERNSCHWAM útinaplója.

[5] SEBESTYÉN Gyula: *A magyar rovásírás hiteles emlékei.* Bp. 1915. A DERNSCHWAM-féle ún. konstantinápolyi felirattal a munka IV. fejezete foglalkozik (69—81. l.).

[6] *Uo. 70. l.*

[7] *KIEPERT, Heinrich: Hans Dernschwam's orientalische Reise 1553—1555. aus Handschriften im Auszuge mitgetheilt.* Globus. LII. (1887) 186., 202., 214., 230. ZIMMERER, Heinrich: *Eine Reise nach Amasia im Jahre 1555.* Programm des K. Gymnasiums Ludwigshaven am Rhein. 1899. Ezek BABINGER adatai: *I. m. XIX., XXXII. l.*

klasszika epigráfia területén is; Theodor MOMMSEN és munkatársai korszakos jelentőségű nagy feliratkiadványukban, a *Corpus inscriptionum Latinarum*ban ismételten közöltek olyan anyagot, amely DERNSCHWAMnak egy harmadik kéziratából, a bécsi udvari könyvtár őrizetében fennmaradt, 1520—1530. évi magyarországi és erdélyi feliratgyűjteményéből került elő.[8]

Mindezek a tények a kutatás figyelmét fokozott mértékben irányították DERNSCHWAM Jánosra. Szükségessé vált annak tisztázása, ki is volt tulajdonképpen ez a tudománytörténeti szempontból oly érdekes ember, s milyen események kísérték életét. Emellett hátrahagyott iratainak közzétételére is sort kellett keríteni. A feladatra elsősorban ismét német történészek vállalkoztak. Alapvető volt a már említett Franz BABINGERnek 1923-ban megjelent munkája: a FUGGERek augsburgi levéltárában őrzött eredetiből sajtó alá rendezett keleti útinapló és ennek bevezetőjében DERNSCHWAMnak mintegy másfél nyomtatott ívre terjedő életrajza. Tanulmányában BABINGER saját kutatásai mellett számba vett mindent, ami a forgó időig a német és magyar szakirodalomban idevágólag napvilágot látott.[9] Egy évtizeddel később magyar folyóirat-kiadvány, az *Ungarische Jahrbücher* közölt a FUGGER-levéltárból egy negyedik DERNSCHWAM-kéziratot az erdélyi sóbányászat 1528-i állapotáról — J. STRIEDER müncheni gazdaságtörténész közreadásában és kísérő tanulmányával.[10] Ez a memoár DERNSCHWAMnak ismét a hazai bányásztörténetben játszott szerepét világította meg új oldalról. Ugyanezt a vonatkozást tárta fel részletekbe menően egy erdélyi szász kutató, G. GÜNDISCH 1941-ben, *Lupaş emlékkönyv*beli tanulmányában.[11] Végül a közelmúltban, 1958-ban G. von PÖLNITZnek hatalmas FUGGER-monográfiája, a kitűnő Anton FUGGER-életrajz számos új adalékkal bővült DERNSCHWAM-képünket szerves összefüggéseibe illesztette be.[12]

Az ismertetett irodalomból mint kétségtelen tény szűrődik le a csehországi német származású DERNSCHWAMnak tulajdonképpen Magyarország volt a hazája: 20 éves korában (1514-ben) szakadt hozzánk, s alkalmi utazásait leszámítva, 74 éves korában történt haláláig (1568) Magyarországon élt, Magyarországon dolgozott. Itt rendezte be otthonát, itt házasodott meg, magyarokból került ki baráti körének zöme, s — habár a FUGGER-érdekeket szolgálta — a magyar társadalom tagja lett.

Ebből a körülményből a magyar történettudomány számára szükségképpen adódik a DERNSCHWAM-kutatás feladata. Történetírásunknak vállalkoznia kell DERNSCHWAM életének és életművének további feltárására, magától értetődően együttműködve a szintén érdekelt szomszédos népek, németek és szlovákok történészeivel.

Rész jut e feladatból a magyar könyvtártörténelemnek is. Útmutatást a BABINGER-féle életrajz ad. Ebből ti. kiderül, hogy DERNSCHWAM hosszú élete folyamán besztercebányai otthonában nagyszerű könyvtárt gyűjtött, amely halála után, 1570-ben az örökösöktől adásvétel útján a bécsi udvari könyvtárba került.[13] Közlésének hitelességét kétségbevonhatatlanul igazolja az osztrák könyvtártörténeti irodalom. Az udvari könyvtár múltját feltáró első monográfia

[8] *Inscriptiones Romanae e lapidibus in territorio Hungariae et Transylvaniae annis 1520—1530. collectae.* Vö. *Tabulae codicum manuscriptorum.* VII. Bd. Wien, 1875. S. 269. Nr. 13821. (Supplementum 1601. d. XIX, 20,8&.) Szintén BABINGER adatai: *I. m.* XVIII. l.

[9] BABINGER: *I. m.* XIV—XXXVI. l.: *Hans Dernschwam's Leben und Wirken (1494—1568).* A FUGGER-levéltárra nézve ld. DEININGER, Heinz Friedrich: *A herceg és gróf Fugger-féle augsburgi családi és alapítványi levéltár története.* Levéltári Közl. IV (1926) 177—208. l.

[10] STRIEDER, Jacob: *Ein Bericht des Factors Hans Dernschwam über den Siebenbürger Salzbergbau um 1528. Ung. Jahrb.* XIII (1933) 260—290. l.

[11] GÜNDISCH, Gustav: *Die siebenbürgische Unternehmung der Fugger 1528—1631.* Bucureşti, 1941. (Sonderabdruck aus der Festschrift „Omagiu profesorului Ioan Lupaş".)

[12] PÖLNITZ, Götz Freiherr von: *Anton Fugger.* Bd. I. 1453—1535. Tübingen 1958. Különösen a 72., 135—151., 182—189., 193—225., 234—236., 298. l.

[13] BABINGER: *I. m.* XX., XXI., XXVIII—XXX. l.

írója, Ignaz Fr. MOSEL már 1835-ben megemlékezett a DERNSCHWAM-hagyatékról, mint a Bibliotheca Palatina Vindobonensis egyik alapvető gyűjteményéről.[14] Azóta e tény átment a német tudományos köztudatba,[15] s századunk elején újabb megerősítést nyert Rudolf BEER által, aki a császári kéziratgyűjteményről értekezve, beszámolt a DERNSCHWAM-könyvtár egykorú eredeti invertáriumának a Hofbibliothekban történt megtalálásáról.[16]

Ettől fogva a DERNSCHWAM-tékával kapcsolatos feladat világosan ki volt tűzve a magyar könyvtártörténeti kutatás számára, sőt a feladat megoldásához szükséges alapvető forrás is rendelkezésre állt. Annak idején azonban könyvtárosaink sokáig nem figyeltek fel a BEER-féle cikkre, s így a hazai szaktudomány csak 1932-ben szerzett tudomást a DERNSCHWAM-gyűjteményről.[17] SAMBUCUS könyvtára mellett az egyedüli magyarországi humanista bibliotékáról, amely nem szóródott szét a világban, nem semmisült meg; amelynek nyomtatott könyvanyaga nemcsak fennmaradt, hanem úgy látszik együtt is maradt mindmáig.

A DERNSCHWAM-könyvtár jegyzékének a magyar tudományhoz való eljuttatása csak napjainkban történt meg. Az eljuttatás érdeme GYULAY Zoltán műegyetemi tanáré, aki bányászattörténeti kutatásai közben bukkant rá erre a rendkívül becses emlékre. Neki köszönhető, hogy a jegyzék teljes egészében lefényképezve a kezünkbe került, s tanulmányozása alapján a DERNSCHWAM-könyvtár megismertetése e helyen lehetővé vált.[18]

II.

A DERNSCHWAM-gyűjtemény invertáriumát az Österreichishe Nationalbibliothek ma is ugyanazon jelzet, Cod. 12 652 szám alatt őrzi, mint félévszázaddal ezelőtt, amikor R. BEER hírt adott róla. Részletes leírására akkoriban nem került sor: a cikk csak egy-két adattal jellemezte a kódexet. Ezek közül nekünk, akik az eredetit nem láthattuk, csak egyet kell figyelembe vennünk, azt, amely szerint az invertárium kis-ívrét nagyságú bőrkötéses könyv.[19] Erősen kicsinyített fényképmásolatunkból ugyanis ez nem tűnhet ki.

A GYULAY-féle felvétel alapján az invertáriumról a következő leírást adhatjuk.

Fotokópiánk 163 darab 21 × 15 cm nagyságú levélben tárja fel a kódexet. Függelékként elöl még 4 levélnyi felvétel csatlakozik hozzá; e levelek közül azonban csak egy tekinthető a kódex szerves részének, a többi egy kései, valószínűleg a múlt század végén íródott DERNSCHWAM-vonatkozású nyomtatott cikk mása. Meg kell jegyezni, hogy a felvételek nem egyenkint ábrázolják a kódex lapjait, hanem kettesével, vagyis a szétnyitott könyvnek mindig teljes tükrét mutatják: valamely fólió verzóját és a következő fólió rektóját egyszerre.

[14] MOSEL, Ig. Fr. von: *Geschichte der Kaiserl. Königl. Hofbibliothek zu Wien.* Wien, 1835. 26. l.

[15] BOGENG, G. A. E.: *Die grossen Bibliophilen.* Geschichte der Büchersammler und ihre Sammlungen. Leipzig, 1932. I. k. 239. l. Különös, hogy a *Lexikon des gesamten Buchwesens* (Hrsg. von Karl LÖFFLER und Joachim KIRCHNER unter Mitwirkung von Wilhelm OLBRICH. I—III. k. Leipzig, 1935—1937) nem szentelt figyelmet DERNSCHWAMnak. (Rövidítése a következőkben LGB.)

[16] BEER, Rudolf: *Zur Geschichte der kaiserlich Handschriftensammlung.* Wien, 1912. (Sonderdruck aus der Weinachtsbeilage der Wiener „Montags-Revue".) 5—7. l.

[17] A jegyzéket kivonatosan először Iványi Béla közölte (Magy. Könyvszemle 1932—34. 20—21. l.), majd Uö.: Könyvek, könyvtárak, könyvnyomdák Magyarországon. Bp. 1937. 135. l. — Később Gulyás is felfigyelt Dernschwamra (Magyar írók élete és munkái. Új sorozat. V. köt. Bp. 1943. 638. h., de könyvgyűjteményéről még ekkor sem tett említést. — Újabban a szóban forgó jegyzék alapján egy német tudós adott tömör jellemzést a tékáról. Probst, Günther Friedrich: Das deutsche Element im Personal der niederungarischen Bergstädte. München, 1958. 35—36. l.

[18] Hálás köszönetet kell mondanom GYULAY Zoltán professzornak, nemcsak az inventáriumnak tudományos feldolgozásra való átengedéséért és az általa gyűjtött idevágó irodalmi anyag rendelkezésemre bocsátásáért, hanem sokoldalú támogatásáért is.

[19] BEER: *I. m.* 5. l.

Az első felvétel kódexünk kötéstábláját szemlélteti. Tipikus XVI. századi vaknyomású bőrkötés-ornamentika áll előttünk. A felső és az alsó táblát ugyanaz a jellegzetes reneszánszkeret övezi: fel nem ismerhető személyek portréiból és stilizált növényi díszekből szerkesztett, görgőkkel nyomott minta, jobb- és baloldalon álló, fenn és lenn fekvő helyzetben. E szegélyen belül elhelyezkedő mezőt függőleges, vízszintes és haránt irányú vonalak, vonalsorok osztják kisebb-nagyobb részekre. A felső tábla közepén egy átlós rombusz uralkodik, — az alsó tábla hat, egymás mellé helyezett átlós téglalapjával rácsos ablakhoz hasonlít. Felírást csak a felső táblán látunk, a legfelső mezőben. Ez a capitalisokból összeállított háromsornyi könyvkötői címirat betűhíven a következő:

INVENTARIVM LIBRORVM
IOAN. DERSCHWAM
MDLII

Valószínűleg a kötéstábla belső oldalán szerepel egy másik, közel egykorú kéziratos cím is. Ez a részben rajzolt capitalisokból álló, részben humanista kurzív írással rögzített feljegyzés már a császári könyvtár registruma: CATALOGVS LIBRORVM IOANNIS DERNSCHWAMMII, *ita ut mense Julio 1575. a Mag. CO D. Helfrico Gutt et Hugone Blotio recensione facta, fuit inventus.*

Ami a kódex bensőjét (terjedelmét és beosztását, írását és bibliográfiai szerkezetét) illeti, arról a következőket állapíthatjuk meg. Kötetünk eredetileg — az egykorú lapszámozás tanúsága szerint — összesen 346 paginára terjedt. Benne a szorosan vett lajstrom — néhány üresen maradt lapot is beleszámítva — az első 273 paginát töltötte ki, a 282—346. paginákra pedig a lajstrom segédletét alkotó index került. (Az indexet követő 2. paginán eredeti, de az invertáriumhoz nem tartozó feljegyzés található, egy 1437—1532-ig terjedő, Közép-Európa történetére vonatkozó kronológiai táblázat.) Kódexünk azonban sajnos ma már nem teljes. Az eleje az idők során megcsonkult: az első két fólió kiszakadt és elveszett. Fényképünkön az invertárium az 5. paginával kezdődik. A kötet belsejében és végén azonban csonkulásnak nincs nyoma.

Az invertárium és indexe elejétől végig, csaknem teljes egészében egyazon kéz írása. Más kezek nyomát csak szórványosan, rövid marginúliákban s más apró-cseprő részletekben ismerhetjük fel. A főkéz írása — jellegét tekintve, félkurzív humanista könyvírás basztard vonásokkal — tisztán kiírt, biztosan olvasható, nagy gyakorlottságot, magas kultúrát eláruló manuscriptum. A scriptor műveltsége két tényben fejeződik ki: egyfelől az írás kifinomultságában, másfelől az alapos nyelvi tudásban, a latin, német, olasz idiomával való biztos bánásban.

Bibliográfiai tekintetben a kódex különösen érdekes tanulmányt nyújt. A mintegy harmadfélszáz lapra terjedő jegyzék gondos áttekintése nyomán legelsősorban a szerkezetben érvényesülő józan egyszerűségre, feltűnő mesterkéletlenségre kell rámutatnunk. Különösen meglepő az ekkoriban már általában dívó szakcsoportosítás teljes mellőzése. A szisztémát egyedül a forma szerinti elrendezés képviseli minden egyéb tagolás nélkül. A könyvek négy osztályban sorakoznak: in folio, in quarto, in octavo, és in sedecimo. Az egyes kategóriákon belül nincsen sem szerzői betűrend, sem tárgyi címszavak szerinti alfabetum, sem kronologiai egymásután, hanem csupán egyszerű, minden külső és belső szemponttól független folyószámozás. Némi komplikációt legfeljebb abban láthatunk, hogy a numerus currens rend kettős: az egyes formacsoportokon belül 1-gyel kezdődő sorszámokat — ezektől törtvonallal elválasztva — négyjegyű, de szintén folyamatosan növekvő számozás kíséri. Pl. 1/7108, 2/7109 stb. Hogy azonban ez sem valami oktalan bonyolultság, az a későbbiek során majd kiderül.

Hasonlóképpen világos és messzemenően következetes a címleírás módja. E tekintetben is teljesen logikus, a modern címleírás elveivel összhangban álló szerkezetiséget figyelhetünk meg. Az alapstruktúra a következő:

Szerző — cím — impresszum — forma
vagy: *Cím — szerző — impresszum — forma*

Pl. Alexandri ab Alexandro Iurisperiti Neapolitani Genialium dierum Libri Sex, Varia ac recondita eruditione referti.
Impress. Colonie Anno 1539. in folio.

Polyanthea, Opus suauissimis floribus exortum. Authore Dominico Nano Mirabellio auctius factum.
Impress. Salingiaci Anno 1539. in folio.

A szerző tehát olykor nemcsak puszta névvel van megjelölve, hanem egyéb adatokkal (képzettségével, rangjával, lakóhelyével) is; persze nyilván csak olyankor, ha ez a címlapról megállapítható volt.[20]

Ha valamely művet magyarázatok, kommentárok kísérnek, vagy ha a mű fordítás, akkor a kommentárok, illetőleg a fordító neve is belekerül a leírásba a cím után. Ugyancsak helyet kapnak a címfelvételben más fontos körülmények is, mint amilyen a műnek indexszel való felszereltsége vagy illusztrált kivitele.

Pl. Apuleius de Asino Aureo cum Commentarijs Philippi Beroaldi, et cum figuris.
Impress. Venetijs Anno 1516. in folio.

Vitruuij de Architectura Libri X per Gualterum Ruum in germanicum translati. Impressum Norimberge Anno 1548.

Joannis Bocatij de Montium, Sylvarum, Fontium, Lacuum, Fluuiorum, Stagnorum et Marium nominibus Liber I. Index fabularum copiosissimus.
Impress. Basilee Anno 1532. in folio per Heruagium.

Az impresszumban a nyomdász is meg van nevezve az esetek többségében; mindannyiszor amikor a címlapról a tipográfus leolvasható volt.[21]

Több kötetes művek, ha egyszerre jelentek meg, inventáriumunkban közös cím alatt szerepelnek; ha részcímesek, helyet kapnak a leírásban a részcímek is.

Pl. Eusebii Pamphili Cesariensis Opera omnia, que hactenus inueniri potuerunt. Quorum Catalogus sequitur.
Tomus primus
De Euangelij preparatione Georgio Trapezuntio interprete
Libri XIIII —
Tomus Secundus
De Euangelij demonstratione, quas Donatus Veronensis transtulit Libri X. etc.
Impress. Basilee per Henricum Petri Anno 1542. in folio.[22]

Ha azonban valamely több kötetes mű folytatólagosan, különböző években került sajtó alól, akkor köteteit külön-külön mint önálló műveket tekinti a katalógus.

[20] Az említett két példát ld. *Inventarium.* Fol. 43/a, 43/b.
[21] Példák: *Invertarium.* Fol. 57, 152, 95/b.
[22] Példa: *Invertarium.* Fol. 116.

Pl. Commentariorum lingue latine Tomus Primus Stephano
Doleto Gallo Aurelio autore.
Impress. Lugduni Anno 1536. in folio per Griphium.

Commentariorum lingue latine Tomus Secundus Stephano
Doleto Gallo Aurelio autore.
Impress. Lugduni Anno 1538. in folio per Seb. Griphium.[23]

Részletező címleírást kapunk gyakran a többi „könyv"-ből álló nagyobb művekről, s még inkább a különböző szerzők kisebb munkáit egyesítő gyűjteményes kiadásokról.

Pl. Plinij Secundi Naturalis Historie Libri XXVII.
Elenchos librorum omnium
Primo Prefatio Operis ad Titum Vespasianum Imp.
Secundo De Mundo, Elementis et Syderibus.
Tertio Primus et Secundus Europe sinus.
Qaurto Tertius Europe sinus.
Quinto describitur Africa
Sexto Asie descriptio continetur.
Annotationes Sigismundi Gelenij in Plinium.
Indices Duo copiosissimi, primus Materias, Secundus
Geographica continentes.
Impress. Basilee Anno 1535. in folio Regal. per Heruagium.[24]

Teljes címleírást ad az inventárium a kolligátumoknak egyes darabjairól is.

Pl. Epitome compendiosaque introductio in Libros Arithmeticos
Boetij per Jacobum Fabrum Stapulensem. Cum Commentario
Judoci Clichtouei Neoportuensis. Impress. Parisijs Anno 1503.
Arithmetica Speculatiua Casparis Lax Arragonensis de Sarinyena
Duodecim Libris demostrata. Impress. Parisijs 1515.
Eiusdem proportiones. Impress. Parisijs Anno 1515. in folio.
Nicolai Copernici Torinensis De Reuolutionibus orbium Celestium
Libri Sex. Impressum N[o]r[im]b[er]ge Anno 1543. in folio.[25]

Ezt a feltűnően akribiás leíró lajstromot az anyagnak szerzők szerint való indikálása követi. Nélkülözhetetlen kiegészítő része ez az index az inventáriumnak, mivel csakis általa volt pótolható a jegyzékbe foglaláskor mellőzött szorosabb elrendezés. Ezzel kapta meg az érdeklődő az eligazodáshoz szükséges támpontokat. Mindegy 60 sűrűn teleírt lapon, két hasábban, a latin ábécé 20 betűjének rendjében, gondos besorolásban követik egymást a lajstromozott művek szerzői s egyéb szellemi kimunkálói: sajtó alá rendezői, magyarázói, fordítói, — vagy szerző nélküli művek esetében a lényeget kifejező tárgyi címszavak *(Biblia, Formularium, Dictionarium* stb.). A szerző nevét minden esetben rövidített könyvcím is kíséri, hogy azonnal tudni lehessen, a szerzőnek melyik művéről van szó. Az utalás három adattal történik: lapszám (charta), sorszám (liber) és alak (forma) megjelölésével. A formátumot az index azért közli, mert — mint tudjuk — a könyvek sorszámozása az inventáriumban a négy formacsoporton belül újra kezdődik. Azt is említettük, hogy az inventáriumban kétszeres a sorszámozás: az 1-gyel kezdődő folyószámokat törtvonallal elválasztott négyjegyű (6000—7000-es) folyószámok kísérik. Megmutatkozik ez a kettősség az indexben is; az inventárium folyószámai közül a törtvonal feletti kisebb számot az indikált szerzőnév után a liber feliratú rovatban kap-

[23] Példák: *Invertarium.* Fol. 39, 40
[24] Példa: *Inventárium.* Fol. 73, 74.
[25] Példa: *Inventárium.* Fol. 153.

juk, a törtvonal alatti négyjegyű számot pedig az indikált szerzőnév előtt. Az index szerkezete tehát így alakul

		Charta	Liber	Forma
6837.	Alexandri Corthesij de Regis Mathie Laudibus bellicis	35	96	Q
7135.	Alexandri Hugen formulare in Germanica lingua	74	177	F

Meg kell még jegyezni, hogy az index nemcsak szerkezetében gondos, hanem utalásaiban is. Sokszoros próbatételekkel arról győződtünk meg, hogy a hibás eligazítás benne a legnagyobb ritkaság.

*

A DERNSCHWAM-inventárium formai ismertetése nem lenne teljes, ha a fenti leíráson túl kísérletet nem tennénk annak a jelentős kérdésnek megvizsgálására, kik voltak ennek a kitűnő gonddal készült lajstromnak és idexének összeállítói.

Szó volt már arról, hogy az inventárium s a hozzá csatlakozó index túlnyomórészt egyazon kéz írása, de szerepelnek benne két további kéztől származó részletek is. Ha ez utóbbi részleteket közelebbről megfigyeljük, kitűnik, hogy ezek mind kiegészítő jellegűek, a lajstromhoz és mutatójához utólagosan hozzáírt pótlások. Közéjük tartoznak az ismételten emlegetett négyjegyű homályos értelmű sorszámok is. A három írás jellege közötti különbséget gyakorlott szem biztosan felismeri: az első kéz, mint fentebb mondottuk, basztard vonásokat is mutató félkurzív humanista betűket vetett papírra, a második és harmadik kéz inkább humanista kurzívát írt. Kérdés: kit kereshetünk a főírás, s kiket a másik két kézírás mögött? Szerencsés véletlen folytán a kérdésre aránylag könnyen meg tudunk felelni: maga az inventárium adja kezünkbe a kulcsot mindhárom scriptor meghatározásához.

Formai leírásunk kezdetén bemutattuk az inventárium elején olvasható két címiratot. Ezek közül a másodikról, a kötéstáblán belül szereplőről megemlítettük, hogy részben ez is humanista kurzívával íródott. Közelebbi szemrevétel nyomán kiderül, hogy a cím ugyanattól a kéztől származik, amely az inventáriumban az utólagosan bejegyzett margináliák egy részét — leginkább a hiányokat jelző „Deest" megjegyzéseket — is írta. De — láttuk — ennél többet is elárul a címirat: név szerint megjelöli azokat a személyeket, akik 1575 júliusában császári megbízásból az udvari könyvtárba bekebelezett DERNSCHWAM-gyűjteményt átvették. Nyilvánvaló tehát, hogy az inventárium utólagos bejegyzőit ezekben a császári megbízottakban: Helfreich GUTT udvari tanácsosban és Hugo BLOTIUSban, a Hofbibliothek ekkortájt kinevezett könyvtárosában, a híres humanista tudósban kell keresnünk.[26] Ők hasonlították össze a Bécsbe került DERNSCHWAM-bibliotéka állományát a hozzátartozó s valószínűleg vele együtt átvett inventáriummal; ők pótolták a lajstromban nem szereplő, de a gyűjteményben meglevő könyvek címeit; ők kísérték a revíziót különböző széljegyzetekkel. Most már megvilágosodik az is, hogy az inventárium kettős sorszámozása is az ő munkájukból származik: ők voltak azok, akik az eredeti folyószámokat ama bizonyos négyjegyű (6000—7000-es) számokkal kombinálták azzal a célzattal, hogy a császári könyvtár állományához csatolt DERNSCHWAM-gyűjtemény darabjai ezentúl a császári bibliotéka raktári numerus currens rendjében is megtalálhatók legyenek. Az új számozás azt mutatta, hogy a DERNSCHWAM-könyvtár 1575 nyarán az

[26] H. GUTTról MOSEL: *I. m.* 34—35. l.; BLOTIUSról *uo. 33—38. l.*

akkor már 6741 könyvtári egységből álló császári könyvállományhoz csatlakozott, és a 6742—7739-ig terjedő számsort foglalta el. A további írásösszehasonlítás során az is kiderül, hogy ezek az inventáriumbeli és indexbeli kisegítő sorszámok s velük együtt a címanyagpótlások nem a belső címirat és a *Deest*-jegyzetek írójától, vagyis nem a második kéztől erednek, hanem a harmadiktól. De éppen ez a harmadik írás az, amelynek scriptora szinte önmagától megmutatkozik, s így tisztázódik: melyik írás melyik császári revizortól származik. Az inventárium 263. pagináján a sedecim formacsoport végén ugyanis ugyanezzel az írással egy kétsoros vizsgálati záradékot (recognitiot) találhatunk. alatta H. GUTT aláírásával. A harmadik kéz írása tehát vitathatatlanul Helfreich GUTTÉ; a másodiknak így minden valószínűség szerint Hugo BLOTIUSénak kell lennie.

Hátra volna még az első, a főírás scriptorának megállapítása. Viszonylag ez is könnyen és biztosan végbemehet. Nyomravezetőnk az a köztörténeti kronológiai táblázat, amely — mint a formai leírásunk kezdetén említettük — a lajstromkönyvben, túl az indexen, az utolsó lapok egyikén foglal helyet, és 1437-től kezdve 1532-ig bezárólag a közép-európai országok életének némely kiemelkedő eseményeit rögzíti, különös tekintettel a magyar—török küzdelmekre. Ennek a táblázatnak utolsó sora így szól: *„An[n]o 1494. Die 23. Martij natus ego Jo: Dernschwam in Brux."* Minthogy pedig ezt a sort ugyanaz a kéz vetette papírra, amely az inventáriumot és indexét is zömében írta, vagyis az első kéz, — kimondhatjuk, hogy a mintaszerű könyvjegyzék a könyvtár tulajdonosának és gyűjtőjének, magának DERNSCHWAM Jánosnak műve és írása, minden valószínűség szerint a kötésen szereplő 1552 körüli évekből.

III.

Az inventárium szerkezetének, bibliográfiai rendszerének, összeállítójának és kiegészítőinek megismerése — úgy véljük — még nem nyújt elegendő alapot a benne foglalt könyvanyag vizsgálatához. Ki kell szélesíteni ezt DERNSCHWAM János életének, életkörülményeinek némely, tárgyunk szempontjából kiváltképpen fontos mozzanatával. Rá kell mutatnunk a kutatás által már feltárt olyan adatokra, amelyek a DERNSCHWAM-könyvtár keletkezésének társadalmi hátterét világítják meg.

Mint elhatározóan fontos tényre legelőbb DERNSCHWAM János származására kell utalnunk. A fent elmondottakból már tudjuk, hogy DERNSCHWAM egy Cseh-Érchegységbeli német városban Brüxben született 1494-ben.[27] De alapvetően fontos tudni azt is, hogy szülei minden bizonnyal módos polgárok voltak, hiszen családjának egyik tagját mint szenátort emlegetik a város annalesei.[28] Ez a társadalmi helyzet — csehországi német polgári környezet — a XV—XVI. század fordulóján általában kitűnő lehetőségeket nyitott az iskolázásra, a műveltségszerzésre. Ismeretes, hogy az egész szláv-német kultúrkörben Csehország volt az a terület, amelyen először alakult meg az írásbeliség és az írásos kultúra széles körű kibontakozására hi-

[27] BABINGER: *I. m.* XIV. l. ZIVUSKA Jenőnek azt az állítását *(i. m.* 2. l.), hogy DERNSCHWAM a Szepességben született, feltétlenül tévesnek kell nyilvánítanunk. Az idevágó idézett forráshelyek is tévesek. A „Wagner, Carolus: Analecta Scepusii IV. 1. (a)" utalás nem létező irodalmi hely; az *Analecta Scepusii sacrae et profanin*ak csak I—II. kötete jelent meg (I. köt. H. n. 1776, II. köt. Viennae, 1774.); a *Supplementum*okból is csak I—III. pars: 1802-ben BÁRDOSY János, 1889-ben SCHMAUK Mihály és 1908-ban WEBER Samu gondozásában. De DERNSCHWAMra vonatkozó okmány ezek egyikében sem fordul elő. Téves a PRAY György-féle *Epistolae procerum regni Hungariae* Pars I. Posonii, 1806. 356. l.-ra való utalás is; itt szerepel ugyancsak egy DERNSCHWAMot felemlítő irat, de ebben születéshelyéről nem esik szó. Különben is perdöntő magának DERNSCHWAMnak saját kezű bejegyzése az inventárium végső lapján.

[28] BABINGER: *I. m.* XV. l.

vatott intézmény, az egyetem. 1348 óta Prágában, a német-római császári székhelyen működött Közép-Európa első univerzitása, s működésének nyomán kezdett megvilágosodni a társadalom tudatában ezen a tájon az írásba foglalt tudás *(scientia, doctrina)* értéke és jelentősége.[29] A prágai kezdeményezés adott ösztönzést nem sokkal utóbb a lengyel és az osztrák államhatalomnak a másik két közép-európai főiskola, a krakkói (1364) és a bécsi (1365) egyetem életrehívásának.[30] Nyilván előljárt Csehország Európa közepén a tudomány elvilágiasodásának nagy jelentőségű társadalmi folyamatában is: az *ars clericalis*-nak, vagyis az írás-olvasásnak s vele a könyvkultúrának a világi társadalom részéről történt elsajátításában. DERNSCHWAM születésének idejében a vezető laikus társadalmi osztályok körében már minden közép-európai országban alapvető szükséglet volt a magasabb műveltség megszerzése, mégpedig az ekkortájt kibontakozó, új, humanista világnézet és műveltségeszmény felfogása szerint. A tudomány — a vallás és a jog mellett — a kultúrának önálló, a társadalomtól is elismert ágává emelkedett.[31] A XV—XVI. század fordulóján — az egyetemi anyakönyvek tanúsága szerint — Magyarországról is tömegesen jártak Bécsbe és Krakkóba tanulni az országkormányzatra hivatott főúri sarjak és a városok vezetését intéző nagypolgári családok fiai.[32] DERNSCHWAM János mint Csehország szülötte s mint német patrícius-ifjú számára feltétlenül kötelező volt a tanulás egészen az egyetemi fokig. Életirata valóban beszámol felsőbb tanulmányairól: két német egyetemnek, a bécsinek és a lipcseinek látogatásáról.[33] Prága főiskoláján nyilván azért nem tanult, mert a huszita mozgalmak óta köztudomásúlag itt németellenes éllel, cseh nemzeti szellemben tanítottak.[34] DERNSCHWAM műveltségének jellegére, szellemi igényeinek szintjére a bécsi és lipcsei tanulás nyilván elhatározó jelentőségű volt. A bécsi egyetem éppen ekkoriban, 1490 óta élte egyik virágkorát: ekkortájt vetette le magáról a túlhaladottá vált, szillogizáló skolasztikus racionalizmus nyűgét, és falai között I. MIKSA császár (1459—1519) védelme alatt Johannes CUSPINIANUS (1473—1529), Conrad CELTIS (1459—1508) és Joachimus VADIANUS (1484—1551) ekkoriban hirdette meg az Itáliából kisugárzó új műveltség formai és tartalmi eredményeit; a klasszikus latin-görög poézis és elokvencia művészetét. Ezenfelül ugyanekkor (1501) nyílt meg a bécsi egyetem mellett a híres *Collegium poetarum*, az új kultúra terjesztésére alakult független intézmény.[35] Nem kevésbé fontos szerepet játszott a XVI. század elején Lipcse egyeteme. Ide is ebben az időben tört be a humanista műveltség árama. Számos, Olaszországban tanult vándorpoéta (Hermannus BUSCHIUS, Johannes RHAGIUS, Aesticampianus és ennek tanítványa, Ulrich von HUTTEN) került katedrára és követelte az arisztotelészi textusok barbár fordításainak és a skolasztikus kommentároknak félretételét, illetőleg az olasz-görög humanisták fordításainak tanítását. Az egyetem éveken át színtere volt a humanista poéták és a szofistáknak gúnyolt skolasztikusok ádáz szellemi küzdelmének.[36]

29 PAULSEN, Friedrich: *Geschichte des gelehrten Unterrichts auf den deutschen Schulen und Universität vom Ausgang des Mittelalters bis zur Gegenwart.* 2. Aufl. 1. Bd. 26., 129—130. l. A hazai marxista irodalomban újabb alapos tájékoztatást kapunk idevágólag KARDOS Tibor *A magyarországi humanizmus kora.* Bp. 1955. c. munkájából (39—43. l.)

30 PAULSEN: *I. m.* I. köt. 26., 129—130. l.

31 *Uo.* I. k. 49. l. KARDOS; *I. m.* uo.

32 SCHRAUF Károly: *A bécsi egyetem magyar nemzetének anyakönyve 1453-tól 1630-ig.* Bp. 1902. (Magyarországi tanulók külföldön 4.) SCHRAUF Károly: *Regestrum bursae Hungarorum Cracoviensis. A krakói magyar tanulók-háza lakóinak jegyzéke (1493—1558.).* Az eredeti kéziratból közli és magyarázza —. Bp. 1893. (Magyarországi tanulók külföldön 3.) A krakkói egyetemről a XVI. század elején ld. még: BALÁZS János: *Sylvester János és kora.* Bp. 1958. 21—49. l. A főúri családok művelődési igényeiről igen jellemző egykorú megnyilatkozást közöl ECKHARDT Sándor: *Az ismeretlen Balassi Bálint.* Bp. 1943. 46—47. l. Ld. még: FRANKL Vilmos: *A hazai és külföldi iskolázás a XVI. században.* Bp. 1873.

33 BABINGER: *I. m.* XVI. l.

34 PAULSEN: *I. m.* 129. l. KARDOS: *I. m.* 41. l.

35 PAULSEN: *I. m.* 126—129. l. A bécsi egyetem XVI. század eleji viszonyairól és a bécsi humanizmus jellegéről ld. még BALÁZS János: *I. m.* 322—328. l.

36 PAULSEN: *I. m.* 92—107. l.

DERNSCHWAM tehát mindkét helyen az egyetemi forradalom légkörében, erősen humanizálódó környezetben ismerkedett meg a tudomány világával, de még a peripatetikus tanrendszer túlsúlya idején, 1507 és 1510 között. A skola konzerváló, spekulatív tudományossága és a klasszikus irodalomnak és tudománynak teremtő újjáélésére törekvő, egyszersmind a természeti valóság tapasztalására irányuló új kultúra egymás mellett élt és egyszerre hatott. A tanulmányok tengelyében még változatlanul a *septem artes liberales* állt a maga hagyományos tárgyaival, de éppen ez a tananyag volt az, amelybe legkönnyebben tudott behatolni a görög-római világnézetet propagáló *„nuova scientia"*. DERNSCHWAM tanulása is az artes területére esett, amely az írásfogalmazástól a bölcseletig és a természettudományokig minden közkeletű ismeretanyagot felölelt, s tulajdonképpen az általános intellektuális meggyúrás célját szolgálta.[37] Ő is, mint a legtöbb ifjú, egyetemi tanulásának célját ennek az általános műveltségnek a megszerzésében látta; különleges életpályákra képesítő szaktudományok (jog, orvostan, teológia) megtanulására nem törekedett, bizonyos azonban, hogy — a kor szokása szerint — alapvető tájékozódást az egyetemi kultúrának ezeken a területein is szerzett. Három évi főiskolai tanulás után DERNSCHWAM is baccalaureusi fokozattal s nyilván jeles enciklopedikus készültséggel, a tudománynak minden ága iránti tisztelettel és érdeklődéssel, s ezenfelül alapos filológiai felszereléssel lépett ki az életbe.[38]

Mint a mesterlegények felszabadulásuk után, úgy indultak el a diákok is az egyetemi évek múltán világot látni, tapasztalatokat szerezni, az iskolás ismereteket az élet gyakorlatával gyarapítani. Az Alpoktól északra fekvő országokból a litterátus elemek szinte kivétel nélkül Itáliába iparkodtak, a humanista gondolkodásirány és gondolkodásmód szülőhazájába, a klasszikus világ kőbefaragott és tollal rögzített nagyszerű emlékeinek földjére.[39] 1510—1512 között DERNSCHWAM is megfordult olasz földön, időzött Rómában[40] s bizonyosan más olasz városokban is, a polgári életmegújulás fészkeiben. Életének e szakaszát közelebbről nem ismerjük, de alig lehet kétségünk az iránt, hogy német földön szerzett *„sapiens et eloquens pietas"*-a itt jelentékenyen elmélyült, kiteljesedett. Nyilván itt tárult fel előtte a maga csodás gazdagságában a humanista műveltség birodalma annak társadalmi alapjaival együtt: a *studia humana* és a *studia divina* differenciálódása, az új világi ideológiának elsődlegesen reneszánsz városi-polgári jellege, az antik irodalom és művészet tartalmi és formai jelentősége, a múlttal való kapcsolat szerepe a jelen megismerésében, a természetismeretre is kiterjedő szekularizált műveltség roppant gazdagsága (a *humanista polihisztoria)*, a kozmopolita mozgalomból kibontakozó olasz nemzeti érzés és nemzeti nyelv kultusza, végül mindennek ragyogó, konkrét megjelenése az olasz patrícius-fejedelmi udvari kultúrában. Nem kétséges, hogy Itáliában ismerte meg és sajátította el DERNSCHWAM az epigrafia tudományát, azt a készséget, amellyel későbbi élete folyamán idegen országokban oly értékes, máig is méltányolt gyűjtőtevékenységet folytathatott. De — ami szempontunkból még nagyobb jelentőségű — most találkozott az itáliai könyvnyomtató művészettel, és ennek társadalmi és szellemi hatásaival. Nagyszerű bőségben láthatta, forgathatta, tanulmányozhatta Velence, Firenze, Róma, Bologna, Nápoly és Milánó officináinak tudós akribiával és kiváló műgonddal készült, s mégis széles körben, könnyed formában publikált remekeit, az új könyveket; tapasztalhatta a nyomtató műhelyeknek szinte az egyetemekével vetekedő szerepét a humanizmus kibontakozásában; megismerkedhetett az új kor műveltségeszményével, a könyvkultúrával és új embertípusával, a könyvemberrel;

[37] HAJNAL István: *Kézművesség, írásbeliség és európai fejlődés.* (Kéziratban.) PAULSEN *I. m.* 29—30. l.

[38] BABINGER: *I. m.* XVII. l.

[39] A magyar ifjak itáliai továbbtanulására ld. VERES Endre: *Olasz egyetemeken járt magyarországi tanulók anyakönyve és iratai (1221—1864).* Kiadja —. Bp. 1941. (Olaszországi magyar emlékek 3.)

[40] BABINGER: *I. m.* XVII. l.

megfigyelhette a humanista társadalmi rétegek könyvkultúrájának, a bibliofiliának kialakulását és megcsodálhatta annak gyakorlati eredményeit, a nagyszerű magánkönyvtárak (kiváltképp a firenzei Laurenziana, a velencei Marciana, a vatikáni könyvtár) létrejövetelét.[41] Nemigen férhet kétség hozzá, hogy a DERNSCHWAM-könyvtár keletkezésének gyökereit ezekben a benyomásokban kell keresni. A könyvkedvelés és a könyvgyűjtés szenvedélye nyilván ebben az időszakban keríthette hatalmába a brüxi polgárifjút, sőt feltehetőleg könyvtárának megalapozása — első darabjainak vásárlása — is megkezdődött már az itáliai vándorlás során.

DERNSCHWAM életútjának következő állomása már Magyarország volt. Nem lehet tudni mi hozta őt hazánkba éppen 1514-ben, a DÓZSA-féle nagy parasztfelkelés évében.[42] Olaszország ragyogó humanista világából a múzsátlan hírben álló magyar földre jönni bizony nagy elhatározás kellett. Közép-európai viszonylatban azonban Magyarország korántsem volt már ekkor annyira kultúrátlan tájék, mint fél évszázaddal korábban. A XV. század közepén különben Itáliához képest nemcsak Magyarország, hanem Ausztria is barbár országnak számított; így találta ezt a nagy AENEAS SYLVIUS, Közép-Európa első humanista tanítómestere.[43] Azóta azonban nagyot fordult a világ. DERNSCHWAM már bécsi egyetemi tanuló korában sokat hallhatott Magyarországról az ott tanuló magyar diákoktól, hiszen ő maga is, mint a *„natio Hungarica"* egyetemi corporatiojának tagja végezte tanulmányait.[44] Hallhatott MÁTYÁS király egykori híres humanista társaságáról, a nagy magyar humanista püspökökről, VITÉZ Jánosról és JANUS PANNONIUSról, s tudomása lehetett a JAGELLÓK kisebbszerű, de ugyancsak rétorokat és poétákat vendégül látó és humanista kancelláriával dolgozó budai udvaráról. Tapasztalhatta, hogy a magyar egyetemisták körében sok a polgárifjú, s ebből a magyar városok humanista műveltségi igényeire is következtethetett. Mindezen felül tanulmányaiból azt is tudhatta, hogy Magyarország — mint Pannónia és Dacia — hajdan integráns része volt a római birodalomnak. Emberi kíváncsiság, tudományos érdeklődés, humanista kalandvágy együtthatása vezethette DERNSCHWAMot Budára, II. ULÁSZLÓ udvarába. Szerencséjét itt a király olasz bizalmasa, a velencei származású Hieronymus BALBI (†1530) mellett kereste és találta meg.[45] BALBI 1501 óta élt Magyarországon, de a *Sodalitas Danubiana* révén már a kilencvenes évek óta szoros kapcsolatban állt a magyar humanistákkal, köztük főleg az ifjabb VITÉZ Jánossal. Most ULÁSZLÓ király bőkezűségéből gazdag egyházi javadalmakat élvezett, s ezeknek fejében diplomáciai feladatokkal szolgálta urát.[46] Mellette tehát igen jó iskolája lehetett egy becsvágyó fiatal humanistának. DERNSCHWAM három éven át (1514—1517) állt BALBI szolgálatában, s ez alatt az idő alatt nyilván elsajátította az udvari embernek nemcsak az életformáját, hanem funkcióit is. Minden valószínűség szerint részt vett BALBI 1515. évi innsbrucki követségjárásában I. MIKSA császárnál, s jelen volt az ugyanez évben lezajlott pozsonyi lengyel-magyar királytalálkozón is.[47] A *cortesiano* készségeinek megszerzésével DERNSCHWAMnak lehetősége nyílt az egyszerű polgái életkereteken való felülemelkedésre, illetőleg olyan életfeladat vállalására, aminőre az ő társadalmi osztályához tartozóknak Magyarországon nem igen nyílt alkalmuk.

41 Minderről általában BURCKHARDT, Jacob: *Die Kultur der Renaissance in Italien.* 2. Aufl. Wien, é.n. Phaidon. 107—109. l. KARDOS: *I. m.* 16—29. l. A könyvkultúráról BOGENG: *I. m.* 221—233. l.

42 BARBINGER: *I. m.* XVII. l.

43 HUSZTI József: *Aeneas Sylvius humanista törekvései III. Frigyes udvarában.* Egy. Philol. Közl. 43 (1919) 96—107., 220—238. l. BURCKHARDT: *I. m.* 100. l.

44 BABINGER: *I. m.* XVI. l. Megjegyzem: SCHRAUF: *A bécsi egyetem magyar nemzetének anyakönyve* c. id. munkájában (XXXVII. l.) DERNSCHWAM neve nem fordul elő; nincsen nyoma a névmutatóban sem. Magyarország humanista felfedezéséről érdekes képet nyújt TURÓCZI-TROSTLER József: *A magyar nyelv felfedezése.* Bp. 1933. c. tanulmánykötetében (55—64. l.).

45 BABINGER: *I. m.* XVII. l.

46 HORVÁTH János: *Az irodalmi műveltség megoszlása.* Bp. 1935. 232. l.

47 BABINGER: *I. m.* XVII. l.

Néhány ismeretlen évre terjedő intermezzo után 1525-ben DERNSCHWAM mint a világhírű augsburgi FUGGER kereskedő- és bankház magyarországi megbízottja (előbb mint sindicus, utóbb mint factor) kezdett szerepelni.[48] Kitűnő tehetsége és sokoldalú felkészültsége ebben a felelősségteljes állásban nyert elismerést. A bankház ekkori zseniális vezetői, Jakob FUGGER der Reiche (1459—1525),[49] illetőleg Anton FUGGER (1493—1560)[50] nyilván csak a legjobb garanciák mellett alkalmaztak valakit olyan fontos üzletágban, mint amilyen a magyarországi réziparvállalat volt. S DERNSCHWAM méltónak bizonyult erre a bizalomra. A mohácsi vész körüli válságos években s a későbbi anarchisztikus viszonyok között is derekasan helytállt a vállalat szolgálatában. Működését 1525 nyarán a legsúlyosabb körülmények között kezdte, abban a tumultusban, amely a ZÁPOLYAI-párt politikai agitációja nyomán a FUGGERek budai ügynökségének, raktárainak feldúlását, a besztercebányai tárnáknak és műhelyeknek lefoglalását és rézbányászati jogosítványuk megszüntetését eredményezte.[51] Jeles diplomáciai képességeit, bányászati és üzleti szakértelmét DERNSCHWAM éppen e nehéz helyzetből kivezető út megtalálásában mutatta meg. Az ő közreműködésével jött létre II. LAJOS király és a FUGGERek között 1526 tavaszán az a haszonbérleti szerződés, amely 15 évre ismét a FUGGERek kezébe adta a besztercebányai vállalatot; majd 1528 elején I. FERDINÁNDdal az a jóvátételi megállapodás, amely a két évvel korábban elszenvedett budai károk fejében az erdélyi sókamarák jövedelmének lekötésével kárpótolta a FUGGEReket;[52] végül az 1541. évi pótszerződés, amely a besztercebányai haszonbérletet további 5 évi időtartamra meghosszabbította.[53] Ezen túl más kényes missziókat is teljesített DERNSCHWAM, különösen 1530/31-ben JÁNOS királynál, hogy vele is elismertesse a FUGGEReknek FERDINÁND által biztosított jogait.[54] Természtesen nem kevésbé volt jelentékeny az a gyakorlati siker sem, amelyet a besztercebányai bánya-, kohó- és hámorüzemnek 1548/49-ig tartó műszaki és üzleti vezetésével, s közben 1528—1531-ig az erdélyi (tordai) sóbányák üzemszervezésével elért.[55]

A FUGGERek szolgálatában eltöltött csaknem negyedszázados gyakorlati gazdasági tevékenység nem térítette el DERNSCHWAMot a humanista tudománykedvelés és gyűjtés útjától, ellenkezőleg jelentős segítséget nyújtott neki abban, hogy szellemi passzióinak a kispolgári kereteken messze túlmenően élhessen. Ha a városi jegyző szerény sorsát kellett volna vállalnia valahol, valószínűleg sohasem lett volna lehetősége nagyszerű könyvtárának összegyűjtésére és balkáni-kisázsiai tanulmányútjának megtételére. Nem tudjuk, hogy FUGGERék milyen mértékben honorálták DERNSCHWAMnak kiválóan értékes, komoly hasznot hajtó szolgálatait, feltehető azonban, hogy nem voltak szűkmarkúak vele szemben. Erre vall, hogy DERNSCHWAM Nagyszombatban mellett birtokot, talán szőlőt szerzett.[56] De nemcsak az anyagiakon múlott DERNSCHWAM színvonalas, humanista életformájának kialakulása. A FUGGER-szolgálatból adódó egyéb alkalmak is hatékonyan hozzájárultak kulturális vágyainak, bibliofil hajlamainak kibontakozásához. Ilyennek kell tekintenünk mindenekelőtt a FUGGERekkel való személyes érintkezés tényét. Augsburg, a FUGGER-ház székhelye ebben az időben Németországnak

[48] *Uo.* XVIII. l.

[49] Életrajzát legújabban ugyancsak Götz Freiherr von PÖLNITZ írta meg: *Jacob Fugger.* I—II. Bd. Tübingen, 1949—1951.

[50] PÖLNITZ: *Anton Fugger.* I. Bd.

[51] Ezekről az eseményekről maga DERNSCHWAM is szól a 2. jegyzetben említett emlékiratában: ENGEL: *I. m.* 199—207. l.; továbbá ZIVUSKA: *I. m.* 20—25. l. Elbeszéli a történteket WENZEL: *A Fuggerek jelentősége.* 27—29. l.

[52] PÖLNITZ: *A. Fugger.* 72. l. BABINGER: *I. m.* XIX. l. ZIVUSKA: *I. m.* 3. l. WENZEL: *I. m.* 32—33. l.

[53] WENZEL: *I. h.* 45. l.

[54] PÖLNITZ: *A. Fugger.* 182—219. l.

[55] STRIEDER: *I. h.* GÜNDISCH: *I. m.* BABINGER: *I. m.* XIX. l.

[56] BABINGER: *I. m.* XX—XXI. l.

egyik legragyogóbb városa volt. Mint a Velence, illetőleg Antwerpen és Lisszabon felé irányuló kontinentális kereskedelem egyik főállomása óriási forgalmával, 18 000 főt számláló, nagyrészt vagyonos lakosságával, korszakunkban a reneszánsz művészetnek és a humanista tudományosságnak egyik főhelyévé nőtt. Itt működött a klasszika-archeológus Conrad PEUTINGER (1465—1547) tudós társasága, tárt kapuval a tudomány minden rendű művelője számára;[57] s a FUGGER-palotában — amely Németországban a MEDICI-udvar szerepét játszotta — éppen ebben az időben, az 1520-as években kezdte meg a gazdagnak nevezett FUGGER két unokaöccse, Raymund és Antal nagyszerű könyvgyűjtői és mecénási tevékenységét.[58] Nem kétséges, hogy ez a környezet, amelyben DERNSCHWAMnak olyan gyakran volt alkalma megfordulni, a legerősebb ösztönzést gyakorolhatta rá; minden bizonnyal itt lehet gyanítani már csaknem a fényűzés határait súroló könyvszeretetének okát.[59] De még ez sem volt minden! Feladatainak ellátása Augsburgon túl is kitekintést nyújtott DERNSCHWAM számára a virágjába szökkenő északi humanizmus központjainak és képviselőinek megismerésére. A besztercebányai réz- és ezüstszállítás ügyeiben bizonyára nem egyszer meg kellett fordulnia a Danzig, Antwerpen, Velence és Nürnberg felé irányuló főútvonalak közelebbi állomásain, s ilyenkor szinte magától kínálkozott számára a lehetőség olyan kiválóságokkal való megismerkedésre, mint Sebastian MÜNSTER, az id. Joachim CAMERARIUS, Joannes CUSPINIANUS, Caspar BRUSCHIUS, Hieronymus WOLF[60] vagy Ogier Ghislen van BUSBEEK, DERNSCHWAM kisázsiai útitársa, az ancyrai felirat felfedezője volt.[61] Mindezeknek a személyes hatása — feltárandó levelezésükből — egyszer majd nyilván lemérhető lesz DERNSCHWAM tudós törekvésein, kiváltképpen könyvgyűjtő tevékenységén. Ma még csak Sebastian MÜNSTERnek egyik műve elé írt nagyszerű dedikációja sejtet valamit abból a szoros kapcsolatból, amelyben a besztercebányai humanista ezekkel a szellemi előkelőségekkel állt.[62]

Magának a DERNSCHWAM-könyvtárnak kialakulásába az életrajz gyér adatai sajnos nem igen engednek bepillantást. A kezünkben levő inventárium kötésén feltüntetett évszám arról tanúskodik, hogy a kitűnő bibliotéka zöme 1552-ben már együtt volt. Ekkorig nyilván annyira felgyülemlett a könyvanyag, hogy DERNSCHWAM — az aktív szolgálatból visszavonulva — elérkezettnek látta az időt a gyűjtemény lajstromozásához. A gyűjtés persze tovább folyt még vagy egy évtizedig. 1562-ben az újonnan megjelent kiadványok még kimutathatók a könyvtár állományában. Különösen jelentősek voltak DERNSCHWAMnak 1553—1555. évi törökországi útján végzett vásárlásai; ennek keretében szerzett kódexei azonban, köztük Joannes ZONARAS híres kódexe, valószínűleg még a vásárló életében átkerültek az augsburgi FUGGER-könyvtárba.[63] 1562 után megjelent nyomtatványok után azonban már hiába kutatunk a jegyzékben. Életének utolsó szakaszában, 70. és 75. életéve között DERNSCHWAM új kiadványokkal többé nem frissítette gyűjteményét. Valószínűnek tartható, hogy a könyvtár nagyjából DERNSCHWAM

57 BOGENG: *I. m.* 233., 235. l. Továbbá BOGENG, G. A. E.: *Geschichte der Buchdruckerkunst* II. Bd. von Hermann BARGE. Berlin, 1941. 10., 39. l. Ebben a korszakban a 10 000 lakoson felüli városok jelentették az igazi nagyvárosokat; ilyen mindössze 10—12 volt Németországban. Id. BECHTEL, Heinrich: *Wirtschaftsstil des Spätmittelalters.* Breslau, 1930. 35—36. l.

58 LEHMANN, Paul: *Eine Geschichte der alten Fuggerbibliotheken.* I—II. Bd. Tübingen, 1956—1960. 10—40. l.

59 *Uo.*

60 BABINGER: *I. m.* XXVII. l.

61 *Uo.* XIV. l. THALLÓCZI: *I. m.* 75—76., 93—94. l.

62 MÜNSTER, Sebastianus: *Rudimenta mathematica.* Basel, 1551. Az ajánlás szövegét közli BABINGER: *I. m.* XXVIII. l. Rotterdami ERERASMUS-nak P. S. ALLEN által kiadott gazdag levelezését *(Opvs epistolarvm* Des. ERASMI Rotterdami. Denuo recognitvm et avctvm per P. S. ALLEN. Tom. I—XI. Oxonii, 1906—1947) áttekintettem e szempontból, de eredménytelenül.

63 BABINGER: *I. m.* XIX. l. LEHMANN: *I. m.* 35—40. l.

faktori szolgálatának idején alakult ki, s a besztercebányai ódon piactéren levő lakásában, a ma is álló THURZÓ-FUGGER házban volt felállítva egészen a tulajdonosnak 1567/68 fordulóján bekövetkezett haláláig. Ezután a város nem sokáig büszkélkedhetett a bibliotékával; az örökös, DERNSCHWAM Márk ugyanis már 1568-ban, de legkésőbb 1569-ben eladta a gyűjteményt a bécsi udvarnak.[64] A császári könyvtár részéről történt hivatalos számbavétel — mint tudjuk — 1575 nyarán történt meg.

Hirtelen úgy látszik tehát, mintha a DERNSCHWAM-könyvtár csak múló epizód lett volna Besztercebánya és a hazai polgári humanizmus történetében. Ha azonban fontolóra vesszük a tényeket, be kell látnunk, hogy ez korántsem így van. Nem felejthetjük el, hogy az a negyvenegynéhány év, amely alatt a város a könyvtárt magába zárta, sorsdöntően fontos korszak volt. Ezekben az években Európában, Magyarországon is világot mozgató társadalmi-kulturális folyamatok zajlottak le. A népek előtt nagyszerű új távlatok nyíltak, mintha csak kárpótlást akartak volna nyújtani az ugyanakkor végbement feudális tobzódások és nemzetközi háborúk megpróbáltatásaiért, a magyarságnak kiváltképpen a török előnyomulás okozta mérhetetlen ember- és értékveszteségéért. A kultúra demokratizálódására gondolunk, amely hazánkban a reformáció nyomán mind a német lakosságú városokban, mind a magyar mezővárosi parasztpolgárság körében hatalmas előhaladást tett; az új embert formáló új módszerekre: a társadalmi szükségletből kinőtt új világi iskolákra, nemkülönben a könyvnyomtatásra, a technika nagy reneszánsz kori vívmányára, amelyek együttesen egy-két generáció élete során szinte a semmiből jelentékeny írni-olvasni tudó réteget teremtettek,[65] hihetetlenül kiszélesítették az élet írásosságát, kibontakoztatták az írásgondolkodást, a közvetlen szokásoktól szabályozott életviszonyokat mindinkább a betű és a szám uralma alá vetették, s közkeletűvé tették a nyomtatott könyv használatát.[66] Ebben a lenyűgözően nagyszerű, valósággal a török ágyúk árnyékában végbemenő folyamatban szükségképpen valamelyest szerepet kellett betöltenie a DERNSCHWAM-könyvtárnak is. Besztercebánya azok közé a felvidéki városok közé tartozott, amelyek legkorábban intellektualizálódtak. A reformáció és humanizmus szellemében működő, ekkortájt alakult gimnáziuma már az 1530—40-es években messze földön híres volt;[67] falai között olyan előkelő főúri gyermekek is tanultak, mint a RÉVAY-fiúk és — úgy lehet — BALASSI Bálint.[68] De a városi polgárfiúk ezzel nem is érték be; az ő számukra szinte kötelező volt a külföldi protestáns egyetemek látogatása. A Wittembergből s egyébünnen hazatérő itthon magas műveltség birtokában folytatták polgári foglalkozásukat s intézték a közügyeket. Ilyen szakszerűsödő miliőben egy előkelő városi magánkönyvtár a XVI. század közepén semmi esetre sem térhetett ki bizonyos közfunkciók teljesítése elől. DERNSCHWAM János aligha zárkózott el a könyvkölcsönzésért hozzáforduló besztercebányai művelt polgárok vagy a vele kapcsolatban álló főpapok és főurak — pl. keleti útitársai: VERANCSICS Antal vagy ZAY Ferenc — kérése elől. Ezt annál kevésbé tehette, mert Olaszországban is, Németországban is híres humanisták példája arról győzhette meg, hogy az igazi könyvgyűjtő számára öröm és büszkeség a kölcsönzés. A humanista bibliofilek szigorúan tartották magukat AENEAS SYLVIUS tanításához, amely kötelezően írta elő a könyvek minden úton-módon, kölcsönzés által való terjesztését

64 DERNSCHWAM Márk könyvtáreladásáról BABINGER: *I. m.* XXIX—XXX. l.

65 *A magyar irodalom története 1849-ig.* Szerk. BÓKA László, PÁNDI Pál. Bp. 1957. 54. l. A régebbi irodalomban: FRANKL: *I. m.* 5—9, 195—196. l. TAKÁTS Sándor: *Rajzok a török világból.* I. köt. Bp. 1915. 2—42. l.

66 HAJNAL: *I. m.* THIENEMANN Tivadar: *Irodalomtörténeti alapfogalmak.* 2. kiad. Pecs, 931. 137—162. l.

67 ROSENAUER Károly: *A besztercebányai ág. h. ev. gymnasium története.* Besztercebánya, 1876.

68 *Uo.* 20. l. és FRANKL Vilmos: *Révai Ferencz nádori helytartó fiainak iskoláztatása 1538—1555.* Pest, 1873. (Értekezések a történeti tudományok köréből 2.) 8—9. l. ECKHARDT Sándor: *Balassi Bálint.* Bp. [1942]. (Magyar írók.) 10. l.

is.[69] Így jártak el ez időben a többi magyarországi könyvgyűjtők is.[70] Megfigyelhető, hogy minden magánkönyvtár a maga környezetében közvetítője volt a tudás, az ismeretek felgyülemlett kincseinek. A DERNSCHWAM-könyvtár elveszett darabjai (42 mű) bizonyos fokig e gyakorlat mellett látszanak tanúskodni. Mindenesetre egyszer, majd ha DERNSCHWAM belföldi humanista kapcsolatait is feltárja a hazai és a szlovák történettudomány összehangolt levéltári kutatása, konkrét kézzelfoghatósággal is meg fog bizonyosodni a besztercebányai könyvtár társadalomformáló funkciója: ki fog derülni, mely körökben váltak általa az új kultúrjavak közkinccsé: a társadalmi fejlődést segítő, emelő, irányító eszközökké.

IV.

Az előadottak után most sor kerülhet magának a könyvgyűjteménynek bemutatására: elsősorban az állomány mennyiségi felmérésére, aztán a nyomdai provenienciák feltárására, végül a tudománytörténeti elemzésre és méltatásra.

1. A könyvtár számszerű nagyságának a kifejezése, ismerve az inventárium pontosságát, első pillanatban problémamentesnek tűnik. Említettük, hogy a lajstrom négy formacsoportba osztva sorolja elő a könyvanyagot, az egyes csoportokon belül újrakezdődő sorszámozással. Úgy látszik, mintha az állomány számbavételéhez nem kellene egyebet tenni, mint összegezni a négy nagyságosztály végső sorszámait. E szerint a fólió-csoportban 369 (ténylegesen az inventárium csonkasága és egy belső számozási hiba miatt 349), a kvartban 70, az oktávban 131, a sedecimben 81 számot találunk, vagyis összesen 651 tételt. Rögtön felvetődik azonban a kérdés: mit fejeznek ki ezek a számok? Köteteket, műveket avagy kiadványokat? Bevezetőben, a címleírás módszerének ismertetésekor már szóltunk arról, hogy az inventáriumban többféle leírási forma szerepel; egy-egy szám alatt nemcsak magányos önálló művekkel találkozunk, hanem két, három vagy még több opusból álló gyűjteményes kiadványokkal, illetőleg kolligátumokkal is, azaz egyszerre több művel; más esetben meg valamely önálló műnek csak egy részével, egy-egy kötetével. Ebből arra lehetne következtetni, hogy a jegyzék kötetekben számol, s így a tételszám tulajdonképpen kötetszámot jelent. Ez a feltevés azonban nem áll meg, mert — mint említettük — előfordulnak olyan esetek is, amikor többkötetes művek egyazon szám alatt szerepelnek, amikor ti. egyszerre megjelent kötetekről van szó. Voltaképpen tehát a tételszám nem azonos sem a művek számával, sőt a kolligátumok miatt még a kiadványokéval sem. Így aztán, ha a könyvállomány nagyságát valamely bibliográfiai egységben ki akarjuk fejezni, a tételeket megfelelő szempontból végig kell elemeznünk. A nagy mennyiségben előforduló kolligátumokra tekintettel, legcélszerűbbnek a kiadványok kimutatását véltük. Kiadvány-egységnek az önálló impresszum alatt megjelent nyomtatványokat tekintettük: így — az egykötetes műveken kívül — az egyszerre megjelent többkötetes műveket együttesen, a különböző években megjelent többkötetes műveknek minden egyes kötetét, a gyűjteményes műveket, végül a kolligátumok alkotó elemeit külön-külön. Ezen az alapon számolva, az említett négy nagyságcsoport tételszámait a következőképpen sikerült felfejtenünk. (A táblázatot lásd a köv. lapon.)

Az inventárium alapján tehát a könyvtárban 1162 önállóan megjelent művet tudunk kimutatni. Ez a szám persze nem egészen fedi a valóságot, mert hiszen a megcsonkult inventárium elejéről hiányzó 19 tételben foglalt kiadványok nem voltak számbavehetők. Kiadvány és

[69] HUSZTI: *I. h.* 234—235. l.

[70] Pl. IVÁNYI Béla: *Batthyány Boldizsár könyvtára. (A Magyar Könyvszemle* 1948. évi meg nem jelent számában. Országos Széchényi Könyvtár kézirattára, Fol. Hung. 2903. 96. l.)

Forma-csoport	Tételszám	Önálló kiadvány	Kolligált kiadvány	Kiadványok száma összesen
Fólió	349	218	335	553
Kvárt	70	31	211	242
Oktáv	131	64	213	277
Sedecim	81	77	13	90
Összesen	631	390	772	1162

mű nem egészen azonos fogalmak. A reneszánszkori könyvnyomdászat tudvalevőleg igen kedvelte a gyűjteményes kiadványokat: az olyan köteteket, amelyek egyazon szerzőnek több művét vagy különböző szerzőknek különböző műveit ölelték fel. Egy ilyen irányú számlálás az inventáriumban — megfelelő könyvpéldányokon végezhető ellenőrzés hiányában — nem adhatnak teljesen megbízható eredményt. Korlátolt pontossággal azonban megállapíthatjuk, hogy az 1162 kiadvány mögött kb. 2100 mű rejlik.

Ki kell még egészítenünk e képet a könyvgyűjteménynek egykorúlag — valószínűleg Dernschwam kölcsönzéseiből — előállt tényleges hiányaival. Ezekre nézve a Blotius-Gutt-féle 1575. évi revízió nyújt felvilágosítást. Említettük volt, hogy a hagyaték bécsi átvételekor a revizorok az állományban egyidejűleg meg nem talált könyveket az inventárium megfelelő helyén *„Deest"* megjegyzéssel jelölték. Ilyen megjelölés a fólió-csoportban 12, a kvartban 3, az oktávban 11, a sedecimben 16, mindössze 42 fordul elő. Ennyire tehető tehát a könyvtárnak a használatból eredő eredeti vesztesége.

Mennyiségi szemlénk meggyőző bizonyítékát adja a bevezetőben már előrebocsátott véleményünknek, amely szerint a Dernschwam-könyvtárban egy egészen rendkívüli jelentőségű humanista gyűjteményt kell látnunk: a Sambucus-könyvtárat megközelítőt.[71]

2. Nem kevésbé fontos következtetéseket lehet vonni valamely könyvgyűjtemény értékére nézve a tipográfiai származási-adatok (provenienciák) vizsgálatából is. A Dernschwam-könyvtár e tekintetben is tanulságos adatokkal szolgál.

Itt több kérdést lehet felvetni: *a)* mely országokban, illetőleg városokban nyomtatták a könyveket? (földrajzi proveniencia), *b)* mely nyomdák voltak az előállítók? (nyomdai proveniencia), *c)* mely időkből származnak a nyomtatványok? (időbeli proveniencia). Vegyük ezeket sorra!

a) Más vonatkozásban beszéltünk már arról, hogy Dernschwam János mint a Fugger-cég szolgálatában álló külkereskedelmi főtisztviselő, feladatai ellátása kapcsán széleskörű külföldi utazásokat tett. Ezekről az üzleti utakról azonban naplójegyzetek, itineráriumok — sajnos — nem maradtak fenn, vagy legalábbis nem ismeretesek. Idevágólag csak szórványos adatok állnak rendelkezésre. Mégis meglehetős biztonsággal meg lehet vonni Európa térképén azokat a határokat, amelyeken belül ilyen hivatalos utakat vagy legalább levelezési érintkezést feltételezni lehet. Ezek a határok a Fugger-ház üzleti emporinumainak (nagyfaktorátusainak és faktorátusainak, levelezőállomásainak, bánya- és olvasztóműveinek) összekötéséből adódnak. Götz von Pölnitz, a Fugger-ek modern monográfusa kartográfiailag is rögzítette a cég üzleti hálózatát. Rajzából kitűnik, hogy Augsburgból mint középpontból nagyjában öt irányban

71 A Sambucus-könyvtár számszerű adatairól Gulyás: *Bibliotheca J. Sambuci 31—32. l.*

orientálódott a vállalat: keletre, Salzburgon és Bécsen át Budáig, Besztercebányáig és Erdélyig; északra-északkeletre Krakkóig, illetőleg Lipcsén és Breslaun át Danzigig; északnyugatra Nürnberg főügynökségen, Frankfurt am Mainon, Kölnön keresztül Antwerpenig; délre Innsbruck főállomáson, Villachon át Velencéig és Rómáig; végül délnyugatra, mint mellékirányba Milánón és Genuán át Madrid, illetőleg Sevilla felé. Vagyis Ausztria, Szilézia és Csehország, Lengyelország, Szászország és a Keleti-tenger partvidéke, a Rajna-vidék és Németalföld, Észak- és Közép-Itália, valamint Spanyolország alkotta az augsburgi bankház érdekkörét.[72] Így a cég exponensei is közvetlenül vagy közvetve érintkezésben voltak vagy lehettek mindezekkel a területekkel. Nyilvánvaló tehát, hogy Dernschwamnak kitűnő alkalma nyílt az említett országok és városok könyvtermését, illetőleg könyvpiacát figyelemmel kísérni és az őt érdeklő nyomtatványokat mindenünnen beszerezni.

Valóban, ha az inventáriumban rögzített impresszumos-anyagot statisztikailag feldolgozzuk, arra az érdekes megállapításra juthatunk, hogy a könyvtár anyagának származási területe jobbára egybeesik a Fuggerek üzleti érdekterületével. Az első alapvető, egyben magától értetődő tény az, hogy a könyvgyűjtemény legnagyobb hányadát a Németbirodalom területén nyomtatott kiadványok alkotják, különös súllyal Dél-Németországra, a Rajna-vidékre és Szászországra. További jellemző eredmény, hogy a gazdasági érdekeltség fontosságának megfelelően, uralkodó szerepet játszanak az olaszországi nyomtatványok. Viszont a keleti területek, Lengyelország, Csehország—Szilézia és Magyarország könyvtermése, bár szintén képviselve van a bibliotékában, erősen alárendelt tényező. Végül jelen van, de ugyancsak mellékes összetevőként a németalföldi könyv is. Ami a proveniencia-térképen nem egyezik a gazdasági térkép adataival, az egy jelentéktelen hiány és két lényeges többlet. A hiány, hogy spanyolországi eredetű könyv egyáltalán nem fordul elő a gyűjteményben. A többlet, hogy elsőrangú, a németországival vetekedő szektort alkotnak a svájci könyvek, illetőleg hogy az itáliai nyomdatermékekkel csaknem azonos mértékben lépnek fel a franciaországiak.

Számokban rögzítve ez a helyzet:

Az előállító ország	Németország	Svájc	Itália	Franciaország	Ausztria	Németalföld	Lengyelország	Csehország és Szilézia	Magyarország	Bizonytalan	Összesen
Kiadványok száma	350	328	173	161	31	14	6	3	2	94	1162

Ha a földrajzi eredet kutatását tovább részletezzük, vagyis ha adataink az egyes országokon belül városonként is szemügyre vesszük, akkor kialakul előttünk a nyomdavárosoknak a Dernschwam-gyűjteményre jellemző rangsora: a különböző kulturális központokból származó könyvanyagnak a könyvtár összetételében vitt szerepe. Értelmet ennek a vizsgálatnak nemcsak az a körülmény ad, hogy a XVI. század kultúrája Európa nyugatán és közepén már par exellence városokhoz kötött műveltség volt, hanem az is, hogy a városok korántsem élték még a nemzet, hanem inkább a kommunák öncélú életét, s ez az elkülönültség művelődési igényeikben, törekvéseikben, műveltségükben mint eredményeikben sajátos eltéréseket hozott létre.[73] Ennek folyománya az, hogy minden város könyvtermése bizonyos sajátos színezetet, elvi irányzatot, tárgyi meghatározottságot fejez ki: Köln pl. mint nagy skolasztikus hagyományok őrzője az *„obskurantizmus fővárosa”*-ként szerepelt a köztudatban, Mainz viszont, Albrecht von Brandenburg, a *„német X. Leó”* hatása alatt a humanista műveltség egyik erőssége volt.[74] Wittemberg, Zürich, Genf, Basel vagy Löwen különleges viszonyulását a koreszmék-

[72] Pölnitz: *J. Fugger* c. kötetének végéhez csatolt térképmelléklet: *Niederlassungen und Handelswege der Fugger im Zeitraum von 1495 bis 1525.*

[73] Hajnal István: *Az európai város kialakulása.* Városi Szle. 27 (1941). 801—841. l.

[74] Paulsen: *I. m.* 118—119. l.

hez magyarázat nélkül is tudjuk, s közismertek Velence, Firenze, Róma és Nápoly kultúrájának sajátszerű egyéni vonásai is. Ilyen megfontolások alapján mutatjuk be az alábbiakban DERNSCHWAM könyvanyagának városok szerinti statisztikáját.

Németország nyomdatermékei[75] pl. a következőképpen oszlanak meg az egyes nyomdavárosok között:

Strassburg 67, Nürnberg 66, Köln 40, Frankfurt am Main 37, Wittemberg 34, Ingolstadt 19, Tübingen 12, Hagenau 10, Augsburg, Mainz és Leipzig 9—9, Insy 7, Magdeburg 6, Marburg 4, Freiburg im Breisgau, Solingen, Konstanz 3—3, Dillingen, Oppenheim, Pforzheim 2—2, Brixen, Colmar, Mutzschen, Steckelberg és Würzburg 1—1 kiadvánnyal szerepel.

A svájci nyomtatványok[76] városközi arányai így alakulnak: Basel 259, Zürich 46, Genf 18 és Bern 5 kiadvánnyal.

Itália[77] a következő nyomdavárosokkal és kiadványmennyiségekkel van képviselve: Velence 138, Róma 10, Milánó és Bologna 6—6, Firenze 5, Genua, Parma, Ostrona, Toscolano, Vincenza és Capo d'Italia 1—1 kiadvánnyal.

A franciaországi nyomtatványok[78] két városból kerültek ki, mégpedig: Lyonból 88, Párizsból pedig 73 darab.

Az ausztriai nyomtatványokat, 31 darabot egyedül Bécs szolgáltatta.[79]

Németalföld[80] ismét két várossal szerepel: Antwerpennel, ahonnan 13, és Löwennel, ahonnan 1 nyomtatvány származik.

Végül, ami a közép-keleteurópai területeket illeti, a lengyelországi nyomdatermékek Krakkóból, a csehországiak Prágából, a sziléziaiak Breslauból,[81] a magyarországiak Brassóból, illetve Sárvár—Újszigetről kerültek ki.

b) Fokozott jelentőséget nyer ez a földrajzi statisztika, ha a nyomdászprovenienciával is kiegészül. A nyomdásznevek feltárásának szükségességét lényegében ugyanazok a szempon-

[75] Proveniencia-vizsgálataim során német vonatkozásban egy modern nyomdászattörténeti kézikönyvre támaszkodhattam: BENZING Joseph: *Buchdruckerlexikon des 16. Jahrhunderts. (Deutsches Sprachgebiet.)* Frankfurt am Main, 1952.

[76] A svájci vonatkozásokat is tartalmazza BENZING *i. m.*

[77] Az olasz nyomdatörténetre nézve két új feldolgozásunk is van: ASCARELLI, Fernanda: *La tipografia cinquencentina Italiana.* 1953. (Contributi alla Biblioteca Bibliografica Italica Diretta da Marino Parenti 1.) és NORTON, F. J.: *Italian printers 1501—1520. London, 1958. (Cambridge Bibliographical Society monograph 3.).* De nem lehet nélkülözni Giuseppe FUMAGALLI két régebbi munkáját sem: 1. *Dictionnaire géographique d'Italie pour servir à l'histoire de l'imprimerie dans ce pays.* Florence, 1905. (Lexicon Typographicum Italiae.) 2. *Giunte e correzioni al Lexicon Typographicum Italiae. Firenze, 1939.* Ezeken kívül alapvetően fontos RENOUARD, Ant. Aug.: *Annales de l'imprimerie des Aldes.* 3. éd. Paris, 1834, 1834., továbbá a British Museum vonatkozó modern kiadványa: *Short-title catalogue of books printed in Italie and of Italian books printed in other countries from 1465 to 1600 now in the British Museum.* London, 1958.

[78] A francia nyomdatörténetre vonatkozólag sajnos egyetlen összefoglaló jellegű modern kézikönyvhöz sem tudtam hozzájutni, s így csak régi kiadványokra támaszkodhattam. Ezek BEAULIEUX, Charles: *Catalogue de la réserve XVIe siècle (1501—1540) de la Bibliothèque de l'Université de Paris.* Paris, 1910. RENOUARD, Ant. Aug.: *Annales de l'imprimerie des Estienne ou histoire de la famille des Estienne et de ses éditions.* 2. éd. Paris, 1843. Kisegítőként itt is a British Museum egy új katalóguskötetét használtam: *Short-title catalogue of books printed in France and of French books printed in other countries from 1470 to 1600 now in the British Museum.* London, 1924.

[79] Segédkönyvem itt MAYER, Anton: *Wiens Buchdruckergeschichte 1482—1882* (1. Bd. Wien, 1883.) volt.

[80] Erre a fontos területre nézve csak RUELENS, C. — BACKER, A. de: *Annales Plantiniennes.* Paris, 1866. c. jeles munkája állt rendelkezésemre. PLANTIN-nyomtatványokat azonban egyelőre nem tudtunk felfedezni a DERNSCHWAM-könyvtárban.

[81] Sajnos ezeknek a szomszédos országoknak hasznavehető nyomdászattörténeti irodalmához sem tudtam hozzájutni.

tok értetik meg, amelyeket a városok egyéni kultúraalakító szerepével kapcsolatban fentebb vázoltunk. A nyomdákat ti. a városok a várospolitika alárendelt szerveiként kezelték, akárcsak az iskolákat. Egy-egy város és a benne működő nyomdák eredetileg ugyanazt a társadalmi-ideológiai irányzatot fejezték ki. A XVI. században azonban a műveltségváltás nagy fordulójában a városi polgárság társadalmi-kulturális megoszlásának következményeként a nyomdászok is részesei lettek a városokban lefolyt pártharcoknak, s nem képviseltek többé ugyanazon a helyen sem azonos irányzatot. A nyomdák irodalmi, tudományos vagy propagandatevékenységét esetenként az a társadalmi-szellemi front határozta meg, amely a nyomdászt a maga táborába tudta csalogatni vagy kényszeríteni. Minden nyomdásznév tehát szűkebb-tágabb határok között bizonyos társadalmi-kulturális program kifejezője. De ezen túlmenően is jelentős az officinák ismerete, mert minden műhely, minden mester más technikai, művészi és tudományos színvonalat képviselt.[82] A nyomtatott könyv autoritása, tudományos értéke ebben a korban legalább annyira múlott a tipográfuson, mint a szerzőn, hiszen a tudós könyvnyomtatók műhelyeiben bontakoztak ki a kéziratos hagyományból a modern nyomtatott irodalom (elsősorban a tudományos irodalom) alapformái.[83] Az alábbiakban városról-városra menve, felsoroljuk a DERNSCHWAM-jegyzékben kimutatott valamennyi nyomdát, figyelmen kívül hagyva azonban egyelőre előforduló kiadványaik számát. Ezt majd csak később közöljük, egy összefoglaló, nagy statisztikai táblázat keretében. Megjegyezzük azonban, hogy a nyomdásznévsorunk nem teljes; DERNSCHWAM ugyanis sok esetben mellőzte vagy nem is ismerte az előállító tipográfust.

A németországi nyomdászok közül gyűjteményünkben a következők szerepelnek:

Strassburgból egy-egy nyomtatványunk van az idősebb Joannes HERVAGIUStól, továbbá a skolasztikus, humanista és reformációs kiadványokat egyaránt előállító Johann KNOBLAUCHtól (CNOBLOCHIUS), a Bécs és Közép-Keleteurópa felé is kapcsolatokkal bíró Hans SCHOTTENtől és Wendelin RIHELtől, CALVIN, SLEIDAN, Johann STURM és M. BUCER kiadójától.[84] A nürnbergiek közül az ekkoriban már lehanyatlott híres KOBERGER-család egyik tagja, Johann KOBERGER szerepel és a flandriai származású neves hangjegy-nyomtató, Johann von BERG (Joannes MONTANUS); ugyaninnen van nyomtatványunk a tudományos képzettségű, szabatosságáról híres Johann PETREIUStól is.[85] Kölnből Peter QUENTEL, Eucharius CERVICORIUS (eredetileg HITZHORN) és a katolikus egyház harcos nyomdásza, egyben író és fordító, Jaspar von GENNEP van képviselve.[86] Frankfurt am Mainnak két tipográfusa mutatható ki: Peter BREUBACH, a reformációt lelkesen szolgáló nyomdász és Cristoph EGENOLPHIUS a híres betűöntő, MELANCHTHON barátja, a legműveltebb tudós tipográfusok egyike.[87] Wittenbergből szerepel Hans LUFT, a lutheri mozgalom főnyomdásza, a 100 000 példányos LUTHER-biblia előállítója, s mellette Josef KLUG (CLUG) és Johann KRAFFT (CRATO).[88] Ingolstadt méltán híres officinájának mestereitől, Peter és Georg APIUStól is van művünk.[89] Tübingen, Hagenau és Pforzheim nagy humanista nyomdásza a MELANCHTHONt korrektorként foglalkoztató Thomas ANSHELM néhány művel szintén jelen van.[90] A kimutatható németországi nyomdászok sorát a sokoldalú és gazdag munkásságot folytató Johann SCHÖFFERrel, Mainz jóhírű nyomdászával zárhatjuk.[91]

82 Vö. BOGENG: *Geschichte der Buchdruckerkunst.* 2. 3—34. l.
83 THIENEMANN: *I. m.* 154. l.
84 BENZING: *I. m.* 159., 161., 163. l. BEAULIEUX: *I. m.* 310. l.
85 BENZING: *I. m.* 129., 131., 134. l. BEAULIEUX: *I. m.* 309. l.
86 BENZING: *I. m.* 87—90. l.
87 *Uo.* 51—52. l.
88 *Uo.* 182—184. l.
89 *Uo.* 81. l.
90 *Uo.* 67., 144., 171. l.
91 *Uo.* 117. l.

Nem kevésbé nagy nevekkel találkozhatunk gyűjteményünkben a svájci városköztársaságok nyomdászainak köréből, különösen Baselből, a XVI. századi humanista tipográfiának az Alpokon inneni legjelentősebb központjából. Ebből az egy városból nem kevesebb, mint 13 műhely kiadványait tudjuk kimutatni. Főszereplő sok szebbnél szebb, hibátlanságáról közmondásos remekművel a világhírű FROBENIUS-officina, ERASMUS Desiderius és Hans HOLBEIN egykori kedves munkahelye, korszakunkban a reformációval szemben tartózkodó Hieronymus FROBEN vezetése alatt. Mellette s vele szinte dinasztikus érdekközösségben a következő kitűnő mestereket említhetjük: Johann HERWAGENT, Hieronymus FROBEN mostohaapját és üzlettársát; Nicolaus EPISCOPIUST, szintén FROBEN-rokont; a szép és hibátlan klasszikus kiadványok mesterét, Johann OPORINUST, PARACELSUS hívét, FROBEN tanítványát; Robert WINTERT, OPORINUS sógorát. A FROBEN-rokonságba tartozott, de annak nobilis hagyományait nem mindenben követte az orvosdoktori diplomás Heinrich (Henricus) PETRI; ennek nevét jogosulatlan utánnyomásai (kalózkiadásai) tették bizonyos fokig hírhedtté. Egy másik kisebb érdekcsoport Andreas CRATANDER körül alakult ki Johann BEBEL és a hibátlan munkájáról híres ARISTOTELES-kiadó Michael ISENGRIN részvételével. Ezeken túl négy egyedülálló nyomdászt kell még említenünk, mint könyvtárunkban művekkel szereplőt: A XV—XVI. század fordulóján működött Nicolaus KESSLERT, Johann WALDERT (WALDERUS), Jacob KÜNDIGET (PARCUS) és a század közepéről Peter PERNÁT, az olasz bevándoroltat.[92]

A zürichi nyomdászok közül gazdagon van képviselve Christoph FROSCHAUER (FROSTHOVERUS), ZWINGLI és BULLINGER nyomdásza, a bibliakiadványok nagymestere; mellette csak mutatóban a GESSNER-testvérek, Andreas és Hans Jacob.[93] Genfből, a kálvinizmus szülővárosából jónéhány nyomtatványunk van az itt emigrációban élő világhírű párizsi filológus-nyomdásztól, Robert ESTIENNE-től (Robertus STEPHANUS), KÁLVIN és Théodore de BÈZE munkatársától. Említhető még ugyaninnen Johann CRISPINUS.[94]

Aránylag kevés nyomdászt tudunk kimutatni az olasz városokból. Örvendetes tény, hogy Velence officinái közül igen tekintélyes számú kiadvánnyal szerepel a nagyszerű MANUZIO-üzem, mégpedig három különböző korszakával: a nagy Aldo idején készült művekkel (1515 előtt), Andrea TORRESANO kiadványaival (1529-ig) s végül az ifjú Aldus-fi Paolo MANUZIO produkcióival.[95] Csak jelentéktelen nyoma van egy másik velencei nyomdász, Michael SCOTO (SCOTUS) működésének.[96] A többiek homályban maradnak. Rómának két tipográfusáról szerzünk tudomást a könyvanyagból: a zenei művek nyomtatásával s héber és etióp kiadványokkal kitűnt Antonio BLADOról, valamint Giovanni Maria VIOTTIról. Felbukkan egy genuai nyomdász is Pietro Paolo PORRO személyében.[97]

A francia városok neves mesterei sorából csak hatról tesz említést inventáriumunk: Sébastien GRIPHE (GRYPHIUS) és Mathias BONHOMME lyoni tipográfusról,[98] valamint Párizs nagy tudós-nyomdászáról, a genfi vonatkozásban már említett európai hírű Robert ESTIENNE-ről (STEPHANUS), továbbá Simone de COLINES (COLINAEUS), Josse BADE (Jodocus BADIUS Ascensius) és Charlotte GUILLARDról, szintén jónevű párizsi tipográfusokról.[99]

92 *Uo.* 22—29. l. Basel jelentőségéről egy kitűnő, széles történeti távlatokba állított új feldolgozásunk is van; programja és módszere nemcsak nyomdatörténet, hanem igen helyesen tudománytörténet is. LUCHSINGER, Friedrich: *Der Basler Buchdruck als Vermittler italienischen Geistes (1470—1529).* Basel, 1953. ERASMUS és FROBENIUS együttműködéséről világhírű monográfia: HUIZINGA, J.: *Erasmus.* Basel, [1928]. 181—192. l.

93 BENZING: *I. m.* 191, 193. l.

94 RENOUARD: *Annales de l'imprimerie des Estienne.* 283—373. l. CRISPINUSról *LGB* I. k. 381. l.

95 ASCARELLI: *I. m.* 158—162. l.

96 *Uo.* 180. l.

97 *Uo.* 70. l.

98 BEAULIEUX: *I. m.* 310—311. l.

99 *Uo.* 312. l.

Németalföldnek csak egy műhelyét fedi fel a könyvjegyzék, az antwerpeni Joannes Steelsius-félét.[100] A közép-keleteurópai nyomdászmesterek nevéről egyáltalán nem közöl adatokat az inventárium.

c) Gyűjteményünk nyomdászati provenienciájára irányuló vizsgálatainkat az impresszumok időadatainak elemzése teszi teljessé. Itt azt a módszert alkalmazzuk, hogy az egyes művek megjelenési évszámait — a korlátolt pontosság elve alapján — csak mint évtized-adatokat értékeljük, s állítjuk számoszlopokba. Számadataink mindenekelőtt azt mutatják meg, hogy a könyvtár a maga korában szorosan vett modern könyvtár volt: a gyűjtő minden igyekezetét elsősorban a saját korában megjelent kiadványok megszerzésére fordította, s aránylag csekély érdeklődést mutatott a korát megelőző nyomdatermékek iránt. Azaz a Dernschwam-gyűjtemény ma mint tipikus antikva-könyvtár jelenik meg; az ősnyomtatvány-anyag benne egészen jelentéktelen tényező.[101] Másik eredményünk: egy kifejező számsor, amely módot ad a könyvtár gyarapodási ütemét szemléltető grafikon megrajzolására. E szerint a XVI. század első évtizedétől ötödik évtizedéig (1540-ig) állandó, egyre fokozódó állománynövekedést lehet megfigyelni; a hatodik évtizedben (1550-től) megkezdődik a visszaesés, s ez a hetedik évtizedben (az 1560-as években) eléri az első évtized színvonalát. Íme a vázlatos táblázat:

Sorszám	Az előállító ország	Ős-nyomtatvány	1500	1510	1520	1530	1540	1550	1560	Év nélkül	Összesen
			évtized								
1.	Németország	2	5	29	35	105	91	54	15	14	350
2.	Svájc	—	1	4	38	88	96	75	7	19	328
3.	Itália	17	34	47	25	5	18	17	1	9	173
4.	Franciaország	3	2	19	6	16	71	38	3	3	161
5.	Ausztria	1	—	8	6	3	2	7	1	3	31
6.	Németalföld	—	—	—	—	6	3	3	2	—	14
7.	Lengyelország	—	1	3	—	1	1	—	—	—	6
8.	Csehország és Szilézia	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3
9.	Magyarország	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
10.	Bizonytalan	—	1	2	5	7	11	32	18	18	94
	Összesen	23	44	112	115	231	298	226	47	66	1162

100 *Uo.* 310. l. és *LGB* 3. k. 328. l.

101 A gyűjteményben előforduló 23 incunabulumot a leginkább közkeletű ősnyomtatvány jegyzékekben előforduló sorszámaik szerint az alábbiakban közlöm: 1. H 151. — BMC II. 421. l. 2. H 1282. — C 5671. — GW 2268. 3. H 1287. — BMC VI. 773. l. 4. HC (+Add) R 1639. — GW 2324. 5. H 2250. — GW 3181. 6. H 2421. — GW 3340. 7. H 4371. 8. H 4813. — BMC V. 453. l. 9. H 5451. 10—12. 6241. — BMC V. 358—359. l. — 13. H 6707. — GW 4445. 14. H 7059. — BMC V. 486. l. 15. H 7274. 16. H 7412. 17. H 10 030. 18. H 11 938. 19. H 11 946. 20. H 12 380. — BMC V. 477. l. 21. H 13 218. — BMC V. 559. l. 22. H 13 896. — BMC V. 438. l. 23. GW 8348.

További részletszámításokkal ezek az adatok a városokra, sőt a nyomdászokra kiterjedően is felbonthatók. S ezen a ponton kerülünk abba a helyzetbe, hogy a provenienciákra vonatkozó összes adatainkat egy összesített statisztikai táblázatba foglalhatjuk.

Sorszám	Az előállító: ország	város	nyomdász	Ősnyomtatvány	1500.	1510.	1520.	1530.	1540.	1550.	1560.	Év nélkül	Összesen
					évtized								
46.	Svájc	Basel	*Bebelius*					2				1	3
47.		„	*Cratander*			1	10	6					17
48.		„	*Episcopius*							1			1
49.		„	*Frobenius*			2	17	28	26	3			76
50.		„	*Hervagius*					17	8	5			30
51.		„	*Isengrenius*					2	6	3		1	12
52.		„	*Kesler*		1								1
53.		„	*Oporinus*						15	15		1	31
54.		„	*Parcus*							1			1
55.		„	*Perna*								1		1
56.		„	*H. Petri*				2	6	7	11	1		27
57.		„	*Walterus*					1					1
58.		„	*Winter*						2				2
59.		„	*Hervagius & Oporinus*							2			2
60.		„	*Hervagius & Frobenius*					1					1
61.		„	—			1	8	17	10	9	1	7	53
62.		Bern	—						2	2		1	5
63.		Genf	*Crispinus*							1			1
64.		„	*R. Stephanus*					2	1	10			13
65.		„	—						1	3			4
66.		Zürich	*Frosthoverus*					2	6	3	2	3	16
67.		„	*Gesnerus*										1
68.		„	—				1	4	12	5	2	5	29
		Összesen			1	4	38	88	96	75	7	19	328
69.	Itália	Bologna	—	1	4	1							6
70.		Capo d'Italia	—							1			1
71.		Firenze	*Porro*		1		1		1	2			5
72.		Genua	—			1							1
73.		Milano	—	1	3	1		1					6
74.		Ostrona	—			1							1
75.		Parma	—			1							1
76.		Róma	*Bladus*						1	1			2
77.		„	*Viotti*							1			1
78.		„	—	1		1	2		2	1			7
79.		Toscolano	—				1						1
80.		Venezia	*Aldus*	1	9	11	11	1	2	2		3	40
81.		„	*Scotus*			1							1
82.		„	—	12	17	29	10	3	12	9	1	6	99
83.		Vicenza	—	1									1
		Összesen		17	34	47	25	5	18	17	1	9	173
84.	Franciaország	Párizs	*Ascensius*			1		1					2
85.		„	*Colinaeus*				1		1				2
86.		„	*Guillard*						9				9
87.		„	*R. Stephanus*					2	4	1			7
88.		„	—		1	13	4	7	15	10	1	2	53
89.		Lyon	*Bonhomme*							2			2
90.		„	*Griphius*			1			3	1	2		7
91.		„	—	3	1	4	1	6	39	24		1	79
		Összesen		3	2	19	6	16	71	38	3	3	161

Sorszám	Az előállító: ország	város	nyomdász	Ősnyomtatvány	1500.	1510.	1520.	1530.	1540.	1550.	1560.	Év nélkül	Összesen
					évtized								
1.		Augsburg	—					7		1		1	9
2.		Brixen	—		1								1
3.		Colmar	—						1				1
4.		Dillingen	—							2			2
5.		Frankfurt a. M.	*Breubach*							2			2
6.		,,	*Egenolphius*						1				1
7.		,,	—					10	10	12	2		34
8.		Freiburg i. B.	—					1	1	1			3
9.		Hagenau	*Anshelmus*									1	1
10.		,,	—			4	4	1					9
11.		Ingolstadt ...	*Apius*					1					1
12.	Németország	,,	—					3	3	6	6		18
13.		Isny	—						7				7
14.		Konstanz	—			1			2				3
15.		Köln	*Cervicornus*					1	1				2
16.		,,	*Gennep*							1			1
17.		,,	*Quentel*					2	1				3
18.		,,	—		1	2	4	15	4	4	2	2	34
19.		Leipzig	—			1		3	2	2	1		9
20.		Magdeburg ..	—						2	3		1	6
21.		Mainz	*Schöffer*				1					1	2
22.		,,	—				1	3	2	1			7
23.		Marburg	—					4					4
24.		Mutzschen ..	—	1									1
25.		Nürnberg	*Koberger*			1							1
26.		,,	*Montanus*							1			1
27.		,,	*Petreius*					2	2	1			5
28.		,,	—	1		2	9	13	26	4		5	60
29.		Oppenheim	*Köbel*			1							1
30.		,,	—			1							1
31.		Pforzheim ...	*Anshelmus*		2								2
32.		Solingen	—					3					3
33.		Strassburg ...	*Hervagius*				1						1
34.		,,	*Knoblauch*				1						1
35.		,,	*Rihelius*							1			1
36.		,,	*Schotten*						1				1
37.		,,	—		1	12	11	27	8	2		2	63
38.		Steckelberg ..	—			1							1
39.		Tübingen	*Anshelmus*			1							1
40.		,,	—			2	1	3		1	3	1	11
41.		Wittenberg ..	*Clug*							1			1
42.		,,	*Krafft*							1			1
43.		,,	*Lufft*							2			2
44.		,,	—				2	6	16	5	1		30
45.		Würzburg ...	—						1				1
		Összesen		2	5	29	35	105	91	54	15	14	350

Sorszám	ország	Az előállító: város	Az előállító: nyomdász	Ősnyomtatvány	1500.	1510.	1520.	1530.	1540.	1550.	1560.	Év nélkül	Összesen
					évtized								
92.	Ausztria	Wien	—	1		8	6	3	2	7	1	3	31
93.	Németalföld	Antwerpen ...	*Steelsius*					1		1			2
94.		„ ...	—					4		2	1		7
95.		„ ...	—					1	2		1		4
96.		Löwen	—						1				1
		Összesen						6	3	3	2		14
97.	Lengyelorsz.	Krakkó	—		1	3		1	1				6
98.	Csehorsz.	Prága	—						2				2
99.	Sziléziа	Breslau	—						1				1
		Összesen							3				3
100.	Magyarország	Brassó	—						1				1
101.		Újsziget	—						1				1
		Összesen							2				2

3. A Dernschwam-könyvtár ismertetésének utolsó programpontja: a könyvállomány minőségi vizsgálata. Itt módszertanilag eléggé ki nem taposott útra lépünk. Az ezernél több kiadványból álló gyűjtemény irodalmi-tudományos jelentőségét egy vázlatos ismeretetés keretében nyilván nem lehet maradéktalanul felmérni, mégis elkerülhetetlenül számot kell adni az egész gyűjtemény belső tartalmi értékéről. Úgy véljük, ez nem mehet végbe másként, mint sokoldalú tudománytörténeti megfontolás alapján végzendő szelekcióval. Erre teszünk kísérletet az alábbiakban.

A kiindulásnál azonban itt is a számok segítségéhez kell folyamodnunk. El kell végeznünk a következő háromrendbeli számítást: *a)* milyen nyelvű kiadványok, hány százalékban szerepelnek a könyvtár anyagában? *b)* mekkora hányadát alkotják a könyvállománynak az ókori, a középkori és a reneszánsz kori alkotások? *c)* hogyan aránylanak egymáshoz az egyetemeken tanított fő tudománycsoportok (a szabadművészetek, a jogi, az orvosi és a hittudomány) körébe vágó kiadványok?

a) Az első számítás igen jellemző, semmiképpen sem meglepő eredményt mutat. Kiderül, hogy könyvgyűjteményünkben négy nyelvnek van fontos szerepe: a latinnak és a görögnek, a németnek és az olasznak, mégpedig a latin-görögnek, együttesen 88%, a másik kettőnek 9% és 2.5%-os arányban. Ezeken kívül egészen jelentéktelen hányadban (összesen 0,5%) előfordul még néhány magyar, egy cseh és egy szír nyelvű kiadvány. Ez a százalékarány nyelvi oldalról a humanista könyvtár egyik tipikus jellemvonását szemlélteti. Mert biztosra vehető az, hogy itt nem Dernschwam Jánosnak a német vagy az olasz nyelvű művek iránti csekélyebb érdeklődése nyilvánul meg (ezt legfeljebb magyar és cseh viszonylagban lehet megállapitani), hanem a középkori és a humanista műveltség uralkodó jellege fejeződik ki: az élő és a holt, a vulgáris és a klasszikus latinság, az egyház, illetve a *bonae litterae* arisztokratikus szellemi közösségének nemzetek feletti nyelve s vele együtt, bár igen alárendelten a görög. De tipikus jelenség az olasz, német, magyar nyelvű kiadványok szereplése is: jelzi, hogy a kozmopolitiz

mus programjával fellépő humanizmus Itáliában megmutatta olasz öntudatát, kezdettől fogva népi-nemzeti törekvések hordozására és kifejezésére irányuló hivatását; az Alpoktól északra eső országokban pedig — keresvén a latin nyelvhez vezető legcélszerűbb, legjobb utat — akaratlanul is felfedezte a szerény eszközül szolgáló „barbár” nemzeti nyelveket, s ezek immár többé-kevésbé beléptek az irodalmat hordozó nyelvek sorába.[102] A *vulgus profanum* betört a műveltek céhének, a *respublica litterarum*-nak a falai közé.

b) Egészen szabályszerű az a kép is, amely a művelődéstörténet három nagy korszakában létrejött irodalmi-tudományos alkotások arányszámait tárja fel. Eszerint a reneszánsz kori művek 66.5%-át teszik a könyvállománynak, az antik világ írásai 21.2%-át, a középkor szellemi termékei pedig 12.3%-át. Mit mutatnak ezek a számok? Elsősorban azt, hogy a Dernschwam-könyvtár állományának túlnyomó többsége 21.2+66.5 = 88.7%) a tulajdonos reneszánsz-humanista műveltségeszményének felel meg; a 12.3%-os középkori eredetű anyag viszont arra mutat, hogy a humanista műveltség feudális-középkori keretekből nőtt ki. Tudott dolog, hogy a reneszánsz és a humanizmus polgári műveltség volt, amely a városokban alakult új tőkés termelési mód talajából sarjadt ki, de korai polgári műveltség, amely minden oldalról feudális társadalmi környezetbe volt beágyazva. Ez a korai polgári kultúra tulajdonképpen még a feudális város érdekeit és nézeteit fejezte ki. Annyit jelent ez, hogy az új intellektualizmus lett légyen bár az antik kultúrának bármilyen lelkes rajongója és propagátora, állhatott ugyan döntő ellentétben a középkor tudományos felfogásával, megvethette, lenézhette a skolasztikus logikát, fizikát, metafizikát és etikát, tekinthette mindazt barbár és értelmetlen szószátyárkodásnak, *„szofizmus”*-nak, — az őt körülvevő feudális társadalomban elfoglalt helyénél fogva mégsem tudott teljesen szakítani a középkor egyházi-feudális kultúrájával. Nem merte nyíltan kimondani, hogy a tudományt a vallás trónjára akarja ültetni. Nem tehette ezt, mert hiszen az új kultúrát nem az antik hatás hozta létre, hanem a kor aktuális társadalmi szükségletei. A humanizmus tehát egyfelől nem lehetett kizárólagos követője, utánzója, másolója az antik hagyományoknak, másfelől — bármily messze távolodott is el a keresztény filozófiai és erkölcsi felfogástól, — nem szakíthatott teljesen a középkori kultúrával, mert benne élt abban.[103]

A humanista kultúra nem nélkülözhette a középkor könyveit. Rá volt utalva ezekre először is azért, mivel a XVI. századi Európában még javában folyt a műveltségváltás, a középkor és az újkor egymást szinte áthatva, egyszerre élt még, s ebben a tomboló világnézeti-tudományos harcban, különösen a német egyetemi forradalomban egyik fél sem nélkülözhette polemikus fegyvertárából a másik irodalmi termését.[104] Másodszor: nem lehetett mindenestől elvetni a középkori tudományosságot azért sem, mivel tulajdonképpen az is az antik világ hagyatékán alapult, és gazdag klasszikus műveltségi anyag megőrzője, továbbszármaztatója volt, csakúgy mint az arab kultúra. A reneszánsz humanizmus sajátos érdeme nem is annyira az ókori kultúrjavak felfedezésében áll, bár ezen a téren is sokat tett, hanem az antik világ irányában elfoglalt értékelő álláspontjában: abban, hogy a görög-latin írásművek tartalmát nemcsak világnézeti szempontból vizsgálta, mint a középkor tette, hanem minden oldalról; vagyis a tudománynak és irodalomnak az antik kultúrához való viszonyát, amely a középkorban megmerevedett, újra fejlődésképessé tette.[105] Harmadszor: a kapitalista pénzgazdálkodás

[102] A latin nyelvűségről Burckhardt: *I. m.* 139—152. l. Az olasz népies humanizmusról Kardos: *I. m.* 16—25. l. A nemzeti nyelvek felfedezéséről Turóczi-Trostler *I. m.* 8—9., 27—30. l., A nemzeti eszme szerepéről a humanizmusban Epstejn, A. D.: *A reneszánsz korának világnézete és kultúrája.* Irodalomtud. Ért. III. (1953). 116—119. l.

[103] Minderről Epstejn: *I. m.* 115., 121—122., 130. l.

[104] Paulsen: *I. m.* 59., 69—74. l.

[105] Burdach, Konrad: *Reformation, Renaissance, Humanismus.* Aufl. Berlin—Leipzig, 1926. 130—131. l.

légkörében nevelkedett polgári humanizmus semmi esetre sem mondhatott le arról, hogy a középkor könyvkultúrájában rejlő pozitív tudást felül ne vizsgálja, s azt, ami belőle hasznos, értékesíthető, ne tőkésítse.[106] A dolgokhoz való ilyen viszonyulás magyarázza meg azt, hogy éppen a reneszánsz korában ment végbe a középkor kéziratos könyveinek magányukból való kiragadása; különös módon éppen a humanizmus változtatta nyomtatott könyvekké nemcsak az ókor, hanem az arab és a keresztény középkor szellemi hagyatékát is. Végül negyedszer vegyük tekintetbe azt is, ami talán leginkább jellemző a humanistáknak a középkor kultúrája iránti toleranciájára, az Alpoktól északra fekvő területeken az ún. biblikus humanizmus kialakulását. A *humanitas Erasmiana*, mint a tudományos gondolkodást megújító olasz kritikai szellem kiteljesítője, a humanisták eredeti programját megbővítve vallotta, hogy nemcsak az antik-klasszikus, hanem a keresztény embereszményt is fel kell fedezni, s e felfedezésben szintén a forrásokig kell visszamenni. Az „*ad fontes!*" jelszó Északon már nemcsak a görög-latin emlékek feltárását tette a humanisták kötelességévé, hanem a kereszténység ősforrásainak, az egyházatyák írásainak s különösképpen a bibliának a filológiai vizsgálatát és sajtó alá rendezését is. Végső fokon ugyan a humanizmus elvben elhatárolta magát a középkori tudományosságot képviselő teológiától, s éppen ERASMUS és REUCHLIN által deklarálta, hogy a *bonae litterae* és a teológia egymástól független értékrendszerek, — a literatura és a biblicizmus mégis a legszorosabb kapcsolatba került egymással.[107] Ez a helyzet, a reneszánsz műveltség antik és középkori talajban való gyökerezése fejeződik ki a DERNSCHWAM-könyvtár középkori könyvanyagának az arányában!

c) Ami a könyvtár szaktudományi megoszlását feltáró harmadik számításunkat illeti, erre nézve — a legközkeletűbb humanista tudományrendszerezést, a Conrad GESNER-féle kategóriákat követve[108], — a következő számadatokkal szolgálhatunk.

1. Az ún. *lényeges mesterségek és tudományok* (artes et scientiae substantiales) csoportjába tartozó *a)* keresztény hittudomány (theologia Christiana) részesedése a DERNSCHWAM-gyűjteményben 34% volt, *b)* a különböző filozófiáké (philosophia naturalis, prima philosophia sive metaphysica, philosophia genitilium, philosophia moralis, philosophia oeconomica) és a politikáé (res politica id est civilis ac militaris) együttvéve 3.7%, *c)* az orvostudományé (res medica) 9.3%, *d)* a jogtudományé (iurisprudentia) ismét 3.7%.

2. Az *előkészítő mesterek és tudományok* (artes et scientiae praeparantes) csoportjában pedig *a)* a beszéd művészetére (sermonicales) és a számok világára (mathematica) oktató ún. *szükséges tudományok* (necessaria), azaz tulajdonképpen a hét szabadművészet (septem artes liberales) könyvanyaga összesen 30%-os hányadban volt jelen, *b)* az ún. *díszítő tudományok* (orantes) körébe sorolt történelem (historia), földrajz (geographia), műszaki mesterségek (diversae artes mechanices) és a jóslás-varázslat (divinatio, magia) kiadványanyaga pedig 19.3%-ban

A könyvtár állományának ehhez a megoszlásához a következő magyarázó megjegyzéseket fűzhetjük.

A legfeltűnőbb tény kétségtelenül a *sacrae litterae* könyveinek főtényezőként szereplése. Ennek oka nem azonos azzal, amit a humanizmusnak a középkor tudományosságához való viszonyáról fentebb elmondottunk. Ez a hatalmas könyvtömeg (mintegy 400 kiadvány) zömében nem a skolasztika és a misztika, de még nem is az antik keresztény teológia anyagából ke-

106 EPSTEJN: *I. m.* 120. l.

107 HUIZINGA: *I. m.* 132—133., 203—204. l. TRENCSÉNYI-WALDAPFEL Imre: *Erasmus és magyar barátai.* Bp. 1941. 15—17., 29., 36. l. A „devotio moderna" irányzatáról és ERASMUSról KARDOS: *I. m.* 33—35. l. THIENEMANN: *I. m.* 157. l.

108 GULYÁS Pál: *A bibliográfia kézikönyve.* Bevezetés a könyvészetbe. I. k. A leíró és rendszerező bibliográfia, Bp. 1941. 245—246. l. GESNER értékeléséről TURÓCZI-TROSTLER: *I. m.* 78. l.

rült ki, hanem a katolikummal szembenálló frontot képviselte, ti. a reformációt. Felvetődhetik a kérdés: természetes-e, hogy a könyvtár anyagának túlnyomó többsége a reformáció világnézetét képviseli? Úgy véljük, igen, minthogy Dernschwam a humanista ember természetes érdeklődésével fordult a reformáció minden áramlata felé. Természetesnek mondhatjuk ezt az érdeklődést, mivel a reformációnak két alaptétele — világnézeti véleményszabadság és egyházi decentralizáció — régi humanista programot volt hivatva megvalósítani. Dernschwam tehát mint humanista szükségképpen magáénak érezhette ezeket a reformációban kifejeződött elveket, bár a lutheri irányzat nem volt mentes az evangéliumi misztika elemeitől.[109] E mellett okvetlen erősítette Dernschwam érdeklődését a reformáció iránt egy másik körülmény is: az a nyilvánvalóan felismert tény, hogy a reformáció is, mint a humanizmus, lényegében a városi polgárság antifeudális érdekeit fejezte ki, mégpedig nemcsak kálvini és zwingliánus irányzatában, hanem a lutheriben is. Ahogyan Melachthon, Ulrich von Hutten és társaik teljesen harmonikusnak érezték a *pietas*-t és a *sapientiá*-t,[110] ugyanúgy, sőt még teljesebb egységben foglalta össze Dernschwam könyvtára a kereszténység minden felekezetének irodalmi termését a humanitas közkinccsé vált tudásanyagával.

A hét szabad művészet irodalmi anyagának tekintélyes arányszáma is szükségessé teszi egy kérdés felvetését: megtartott-e valamit a humanizmus a *septem artes liberales* antik-középkori eredetű ismeretkánonából? Válaszunk a következő: igen, a humanizmus megtartotta az artes formai kereteit, de teljesen új tartalommal töltötte meg azokat. Így jelentkezhetett a *trivium* régi keretei között az új literatura (az ünnepi beszéd, az elegáns levél, az újlatin poézis),[111] továbbá az antik örökséget az új kornak közvetítő „modern” szakismeret, a szövegeket tartalmilag, nyelvileg, stilisztikailag tanulmányozó klasszika-filológia, a humanizmus vezértudománya is.[112] Még szembetűnőbb volt az új tartalom a *quadrivium* keretei között. Itt jutott kifejeződésre az új ember- és társadalomszemlélettel párhuzamosan kibontakozó reneszánsz természetszemlélet is. Ismeretes, hogy a városi pénzgazdálkodásból született polgári hatalmi akarat a természet erőinek fokozott kihasználására törekedett, s ennek útját a természet megismerésében kereste *(scientia est potestas)*. S ez a társadalmi szükséglet új, a középkoritól lényegesen eltérő természetvizsgálat kiindulópontja lett. A quadrivium régi, merőben spekulatív erudíciója nem volt többé kielégítő, új gondolkodási formákra és módszerekre volt szükség: kutatásra, kísérletre. A *scientia experimentalis*-ban új jelentőséget nyert a matematika. Ennek a középkorban elért eredményei tették lehetővé a mechanikai törvények felismerését s általuk a polgári naturalisztikus világkép megszerkesztését, illetőleg az élethatalmat jelentő technika kialakítását.[113] Érthető tehát, hogy a quadrivium szekularizált és kibővült matematikai tudománycsoportja csakúgy mint a belőle kiszakadt és önállósult *artes mechanices* (építészeti, hajózási, bányászati és haditechnika) az új világrend úttörőinek, a humanistáknak körében kitűnő aktualitást nyert, s kifejeződött a Dernschwam-könyvtár állományában is.

A könyvtár anyagának szakonkénti megoszlásához fűzött fenti felvilágosításaink csakúgy, mint az állomány nyelvi és korbeli arányaival kapcsolatos, például kiragadott, nagyon is hézagos megjegyzéseink mintegy tudománytörténeti prológusként szolgálnak a könyvgyűjtemény felett tartandó részletes szemlénkhez. Célunk az volt, hogy a humanizmust, amelyben a

[109] Lortz, Joseph: *Die Reformation in Deutschland.* Freiburg i. Br. 1941. 1. k. 297—304. l., 2. k. 53—54. l. Paulsen: *I. m.* 196—197. l. Luther és Erasmus vitájáról Huizinga: *I. m.* 192—202. l.

[110] Lortz: *I. m.* 1. k. 67. l. Paulsen: *I. m.* 198—208. l.

[111] Burckhardt: *I. m.* 128—134., 143—152. l.

[112] Horváth János: *I. m.* 7. l. Trencsényi-Waldapfel: *I. m.* 15—17. l.

[113] Burckhardt: *I. m.* 160—166. l. — Epstejn: *I. m.* 120—121. l. Az újabb tudománytörténeti irodalomból ld. még: Perrin, Fernand: *Histoire des sciences.* Essai sur l'évolution des connaissances scientifiques. Paris, 1956. 67—101. l., valamint Störig, Hans Joachim: *Kleine Weltgeschichte der Wissenschaft.* Stuttgart, 1957. 209—275. l.

leszűkített közkeletű értelmezés a reneszánsz-mozgalomnak csupán nyelvi-stilisztikai-irodalmi területen való jelentkezését látja, legtágabb jelentése szerint érzékeltessük. Azt akartuk megmutatni, hogy a humanista műveltség voltaképpen átfogja az élet egész területét: a reneszánsz kultúrának teljes eszmei tartalmát jelenti, az egyetemes világképben gyökerező egységes ember-, társadalom- és természetszemléletet.[114]

Mindezek után kitűzött feladatunkra térhetünk: a DERNSCHWAM-gyűjtemény állományának tartalmi vizsgálatára. Kikeressük és bemutatjuk a tudománytörténetileg jelentős műveket, hogy rajtuk keresztül érzékeltessük a könyvtárnak belső, szellemi értékét. Szemlénket a történelem nagy korszakain, az ókoron, a középkoron és a reneszánszon keresztül tartjuk meg irodalomról és tudományról.

1. A humanizmus eszményképét, az antik kultúrát DERNSCHWAM könyvtára hatalmas arányokban, csaknem teljességében reprezentálja. Az emberben, a társadalomban és a természetben gyökerező nagyszerű szellemi értékek, az irodalom és a tudomány sokoldalúan lenyűgöző gazdagságában lépnek elénk mind a görög, mind a római műveltség alkotásaiban.

a) Legelsősorban a görög társadalom fokozatos tudatra ébredésének kifejező irodalmi műveket kell számba vennünk, a költői műfajoknak abban a sorrendjében, ahogy azok bizonyos törvényszerűséggel követik egymást: elsősorban az epika, majd a líra, végül a dráma termését.[115] Majd az irodalommal szerves strukturális kapcsolatban megjelenő filozófiát és az ebből kibontakozó szaktudományokat.[116]

A görög irodalomtörténet első tényét alkotó csodát, HOMEROS eposzait,[117] a könyvtárban 4 kiadvány mutatja be: két *Ilias* latin fordításban (Párizs, 1545, ny. n.; Basel, 1549, OPORINUS), egy latin nyelvű *Odyssea* (Basel, 1549, OPORINUS) és egy görög nyelvű antológia az *Ilias*szal, az *Odysseá*val, a *Hymni*vel és a *Batrachomiomachiá*val (Velence, 1524, ALDUS).

Az epika után jelentkező líra mestere, PINDAROS, a *„lyricorum princeps"*[118] két kiadásban fordul elő: egy görögben (Velence, 1523, ALDUS) és egy latinban (Basel, 1528, ny. n.).

A dráma képviselői mind jelen vannak. A három tragédiaíró: AISCHYLOS görögül (Velence, 1518, ALDUS), SOPHOKLES görögül (uo. é. n. ALDUS) és EURIPIDES 3 kiadvánnyal, mégpedig egy görög és egy latin gyűjteménnyel (Velence, 1503, ALDUS; ill. Bern, 1550, ny. n.) és egy magános tragédiával, ORESTESszel latinul (Basel, 1551, OPORINUS). Ugyancsak szerepel a vígjátékíró ARISTOPHANES is egy latin kiadással (impr. n.) és egy göröggel (Velence, 1516, ALDUS).[119]

AESOPUS[120] a meseíró megvan latinul (Basel, 1534, HERVAGIUS) és magyarul PESTI Gábor fordításában (Bécs, 1536).

A szépirodalom és a történetírás határán álló HERODOTOSnak egy latin (Köln, 1537, Eucharius CERVICORNUS), THUKYDIDESnek[121] egy görög és egy latin kiadása van (Velence, 1502, ALDUS és Köln, 1544, Eucharius CERVICORNUS).

A szó hatalmát felfedező és tanító nagy rétorok, DEMOSTHENES és ISOKRATES[122] négy, illetőleg két kiadásban találhatók meg. Az előbbinek három görög kiadása közül kettőről nem tudunk számot adni, mert az inventárium hiányzó részében voltak feljegyezve, csak egyről tudjuk biztosan, hogy ALDUS nyomta Velencében. Az utóbbinak is csak egyik kiadását ismerjük (Basel, 1548, OPORINUS).

114 Ugyanezt az álláspontot vallja EPSTEJN: *I. m.* 106. l.

115 Vezetőül e vonatkozásban a *The Oxford classical dictionary.* Edited by M. CARY, J. D. DENNISTON etc. Oxford, (1948) c. lexikont használtam. (Rövidítése a következőkben *OCD.*)

116 Szemlémben e tekintetben az *OCD* mellett részint SARTON, George: *A history of science.* Ancient science through the golden age of Greece. Cambidge, 1952. c. munkájára támaszkodtam, részint PERRIN és STÖRIG id. művére. A bibliográfiai adatokat, amelyeket az inventárium közöl, ennek az ismertetésnek keretében ellenőrizni nem tartottam szükségesnek. Ez majd az inventárium közzétételével járó forráskritikai feladat lesz.

117 *OCD* 435—437. l.

118 *Uo.* 692—693. l.

119 *Uo.* 14—16., 848—850., 347—350. l.

120 *Uo.* 355. l. *Fable* címszó alatt.

121 SARTON: *I. m.* 304—325. l. STÖRIG: *I. m.* 96—98. l.

122 *OCD* 268—269., 460—461. l.

Az első memoáríró XENOPHON[123] négyszeresen is fellelhető görögül (Velence, 1525, ALDUS) és latinul (Basel, 1545, ny. n.; két kiad. impr. n.).

Az i. e. VI. században megjelenő görög filozófiát PYTHAGORAS[124] képviseli egy-egy vegyes gyűjteményes kötetben latinul, görögül (Velence, 1516, ALDUS; Köln, 1536, ny. n.) és HERAKLEITOS két vegyes gyűjteményes kötetben (Velence, é. n., ALDUS; Basel, 1548, OPORINUS).

Az V. század tudományosságából a matematikusok közül abdarai DEMOKRITOS szerepel különböző filozófusok és rétorok gyűjteményében görögül (Velence, é. n. ALDUS). Rajta kívül jelen van a szofista ANTIPHON is görögül (impr. n.).[125]

Az V. századi görög orvostudomány képviselőjének és reformátorának, az ókor leghíresebb orvosának, HIPPOKRATESnek nevéhez kapcsoltan hatalmas könyvgyűjtemény maradt ránk, az egykori orvosok elmélkedő kedvének és szorgalmának fényes bizonysága.[126] Könyvtárunk is hat kiadást őriz ebből az anyagból: két görögöt (Velence, 1526, ALDUS; uo., é. n., ALDUS) és négy latint (Velence, 1514, ny. n.; Strassburg, 1544, ny. n.; Basel, 1546, FROBENIUS; H. é. ny. n.).

A IV. század nagy filozófusa, a tudomány társadalomreformáló mindenhatóságát hirdető PLATON[127] kétszer van meg görögül (gyűjteményben Velence, é. n., ALDUS; ismeretlen kiad.) és kétszer latinul (Zürich, 1543, FROSTHOVERUS; ismeretlen kiad.).

A görög szaktudományi kutatás megalapítójának, ARISTOTELESnek[128] államfilozófiai, etikai és természettudományi (biológiai) munkássága 13 kiadványban tárul elénk, mégpedig görögül három editio (impr. n.), a többi latinul (Basel, 1510, ny. n.; Velence, 1516, ALDUS; Velence, 1523, ALDUS; kétszer: Basel, 1534, CRATANDER; gyűjt. Frankfurt, 1550, ny. n.; három esetben impr. n.; Velence, é. n., ALDUS).

Kimutathatók a könyvtár állományában a hellenisztikus kor tudományosságának jeles képviselői is. Mindenekelőtt ARISTOTELES tanítványa, az alexandriai Museion büszkesége, eresosi THEOPHRASTOS, a mineralógia, és a botanika atyja,[129] aki jelentőségének megfelelően tíz kiadvánnyal szerepel; ezek közül 7 görög nyelvű (ismeretlen kiadványok) és csak három latin (gyűjt. Velence, 1516, ALDUS; Basel, 1534, CRATANDER).

Két matematikussal is találkozunk az alexandriai tudósok közül: EUKLEIDESszel egy gyűjteményes kiadásban (Basel, 1537, HERVAGIUS) és a kísérleti tudomány jeles képviselőjével, ARCHIMEDESszel (Basel, 1544, HERVAGIUS).[130]

A kései hellenisztikus kor (i. u. I—IV. század) természettudósai közül az alexandriai csillagásztól, Klaudios PTOLEMAIOStól,[131] a geocentrikus világkép nagytekintélyű megerősítőjétől 5 kiadványt őriz a könyvtár (Krakkó, 1514. ny. n.; Velence, 1518, ny. n.; gyűjt. Basel, 1533, HERVAGIUS; gyűjt. Basel, 1550, ny. n.; kettő: Basel, 1551, H. PETRI), — STRABONtól[132] a földrajztudóstól csak egy munkát (Basel, 1557, H. PETRI).

Ugyanebből a korból megtaláljuk a pergamoni GALENUSt[133] is, HIPPOKRATES mellett egészen PARACELSUS fellépéséig a világ legnagyobb orvosi szaktekintélyét műveinek görög (Basel, 1538, CRATANDER; uo. 1538, BEBELIUS; uo. 1538, HERVAGIUS és FROBENIUS; uo. 1538, ISENGRENIUS) és latin kiadásaival (nyolc kiadv.: Basel, 1549, FROBENIUS; egy ismeretlen kiadv.).

A hellenisztikus társadalomtudományok művelői közül négy történetírót említhetünk: POLYBIOSt[134] (gyűjt. Basel, 1537, ny. n.; Lyon, 1548, ny. n.; gör. és lat. kiad. Basel, 1549, HERVAGIUS), DIODOROS SICULUSt[135] (Velence, 1518, ny. n.) és PLUTARCHOSt[136] (gyűjt. Velence, 1498, ALDUS; gyűjt. Párizs, 1521, COLINAEUS; öt ismeretlen kiadvány). Itt kell említeni a grammatikus és költő KALLIMACHOSt[137] is, az

123 SARTON: *I. m.* 455—466. l. STÖRIG: *I. m.* 99. l.
124 SARTON: *I. m.* 199—217., 239—241. l. STÖRIG: *I. m.* 68—70. l.
125 SARTON: *I. m.* 277., 285—286. l. PERRIN: *I. m.* 21. l. DEMOKRITOSról.
126 SARTON: *I. m.* 348—383. l. STÖRIG: *I. m.* 91—94. l.
127 SARTON: *I. m.* 395—430. l. STÖRIG: *I. m.* 78—79. l. PERRIN: *I. m.* 28—29. l.
128 SARTON: *I. m.* 467—500. l. STÖRIG; *I. m.* 85—89. l. PERRIN; *I. m.* 30—31. l.
129 SARTON: *I. m.* 547—551. l. STÖRIG: *I. m.* 89—91. l.
130 STÖRIG: *I. m.* 104—113. l.
131 *Uo.* 117—119. l. PERRIN: *I. m.* 41—42. l.
132 STÖRIG: *I. m.* 128. l. PERRIN: *I. m.* 27. l.
133 STÖRIG: *I. m.* 130. l.
134 *Uo.* 131—132. l.
135 *Uo.* 132. l.
136 *Uo.* 132—133. l.
137 *OCD* 157—158. l.

alexandriai Museion könyvtárának vezetőjét, a tudományos bibliográfia megalapítóját (gyűjt. Velence, 1528, ALDUS; ismeretlen kiad.).

A klasszikus filozófiai gondolkozásnak utolsó nagy képviselőjét is megemlíthetjük, az itáliai reneszánszban különösen nagyrabecsült PLOTINOST[138] a III. századból (ismeretlen kiadv.) és két másik újplatonikust: IAMBLIKOST[139] (gyűjt. Lyon, 1549. ny. n.; ismeretlen kiav.) és PORPHYRIOST[140] (gyűjt. Lyon, 1549, ny. n.; két ismeretlen kiadv.)

b) Hasonlóképpen gazdag irodalmi, tudományos anyaggal jelenik meg a DERNSCHWAM-gyűjteményben a görögök szellemi hagyatékának első örököse: a római kultúra is.

A köztársaság korának közismert nagy íróművészei szinte egytől egyig kimutathatók a címjegyzékben: PLAUTUS,[141] görög komédiák átdolgozója (Velence, 1518, ny. n.), TERENTIUS[142] már önálló drámaíró (Velence, 1515, ny. n.; Lyon, 1546, ny. n.; Velence, 1548, ny. n.), CATO,[143] az első híres latin prózaíró (görögül gyűjt. Bologna, 1504, ny. n.; Lyon, 1511, ny. n.; Velence, 1517, ALDUS; gyűjt. Basel, 1535, HERVAGIUS), LUCRETIUS,[144] a latin költészet első nagy alkotója (Bologna, 1511, ny. n.; Lyon, 1546, ny. n.), CATULLUS[145] (gyűjt, Velence, 1520, ny. n.) és CICERO[146] (gyűjt. Bologna, 1501, ny. n.; gyűjt. Velence, 1514, ny. n.; Basel, 1528, CRATANDER; gyűjt. uo. 1544, HERVAGIUS; Lyon, 1548, ny. n.; uo. 1550, GRIPHIUS; uo. 1551, ny. n.), — a görög szellem legnagyobb avatottjai és terjesztői: CAESAR[147] mint emlékíró (Freiburg i. Br. 1538, ny. n.; Velence, 1539, ny. n.; Lyon, 1546, ny. n.; Antwerpen, 1550, ny. n.) és SALLUSTIUS[148] (gyűjt, Velence, 1514, ny. n.; Lyon, 1545, ny. n.).

Az ún. aranykor irodalmáról is teljes képet kapunk. Megvannak a következő remekírók: VERGILIUS,[149] a latin *Ilias* megteremtője (gyűjt. Velence, 1515, ny. n.; Lyon, 1546, ny. n.), HORATIUS,[150] a sokszínű urbánus poéta (Velence, 1520, ny. n.; Lyon, 1547, ny. n.), TIBULLUS,[151] a szerelmes elégiaköltő (gyűjt. Velence, 1520, ny. n.; gyűjt. Lyon, 1546, ny. n.), PROPERTIUS[152] szintén elégiaköltő (gyűjt. Velence, 1520, ny. n.; gyűjt. Velence, é. n. ALDUS), a harmadik nagy elégikus, OVIDIUS[153] (Velence, 1502, ALDUS; uo. 1507, ny. n.; uo. 1509, ny. n.; uo. 1511, ny. n.; uo. 1514, ny. n.; uo. 1515, ny. n.; két kiadv. uo. 1518, ny. n.; uo. 1520, ny. n.; uo. é. ny. n.; gyűjt. Augsburg, 1537, ny. n.) és LIVIUS,[154] a történetíró (két kiadv. Basel, 1534, FROBENIUS; négy kiadv. Lyon, 1548, ny. n.).

Ugyanígy hiánytalan az ezüstkor írógárdájának képviselete. Szerepelnek: SENECA,[155] a sztoikus filozófus és drámaíró (Velence), 1522, ny. n.; Basel, 1537, HERVAGIUS; Lyon, 1547, ny. n.), LUCANUS,[156] a retorikus eposzköltő (Velence, 1511, ny. n.; Lyon, 1546, ny. n.), JUVENALIS,[157] a nagy szatírikus (Velence, 1512, ny. n.; Lyon, 1547, ny. n.), MATRIALIS,[158] a csípős epigrammaköltő (Velence, 1514, ny. n.; gyűjt, uo. 1514, ny. n.; gyűjt. Basel, 1550, H. PETRI), TACITUS,[159] a kor legnagyobb írója (Basel, 1533, FROBENIUS; Lyon, 1551, ny. n.).

138 *Uo.* 705—706. l. PERRIN: *I. m.* 45. l.
139 *OCD* 447—448. l.
140 *Uo.* 719—720. l.
141 *Uo.* 702—703. l.
142 *Uo.* 884—885. l.
143 *Uo.* 173—174. l.
144 *Uo.* 516—517. l.
145 *Uo.* 175—176. l.
146 *Uo.* 191—192. l.
147 *Uo.* 153—154. l. STÖRIG: *I. m.* 133. l.
148 *OCD* 789—790. l. STÖRIG: *I. m.* 133—134. l.
149 *OCD* 949—951. l.
150 *Uo.* 438—440. l.
151 *Uo.* 907—908. l.
152 *Uo.* 737. l.
153 *Uo.* 630—632. l.
154 *Uo.* 509—510. l. STÖRIG: *I. m.* 134. l.
155 *OCD* 826—828. l. PERRIN: *I. m.* 29—30., 39. l.
156 *OCD* 514. l.
157 *OCD* 474. l.
158 *Uo.* 542—534. l.
159 *Uo.* 876—878. l. STÖRIG: *I. m.* 134. l.

A hanyatlás korának íróit a következők reprezentálják: QUINTILIANUS,[160] a szónoklattanár, a humanistáknak CICERO mellett elsőrangú mintaképe (ismeretlen kiadv.) SUETONIUS,[161] a pszichológus történetíró (Bologna, 1506, ny. n.; gyűjt. Basel, 1533, FROBENIUS; Lyon, 1547, ny. n.), id. PLINIUS,[162] a nagy természettudós-enciklopedista (gyűjt. Basel, 1528, CRATANDER; Párizs, 1530, ny. n.; Basel, 1535, HERVAGIUS; Würzburg, 1548, ny. n.; gyűjt. Köln, 1550, ny. n.) és APULEIUS[163] (Velence, 1516, ny. n.; uo. 1521, ALDUS; gyűjt. Basel, 1528, CRATANDER; gyűjt. Zürich, é. ny. n.).

A római tudomány nagyjai közül a következőkre hivatkozhatunk: Marcus Terentius VARRORA,[164] a legnagyobb római polihisztorra, a rómaiak ARISTOTELESére (Bologna, 1504, ny. n.; gyűjt. Basel, 1535, HERVAGIUS), az AUGUSTUS-kori műépítő és mérnök VITRUVIUS Pollióra,[165] pontosan *De architectura* c. művére (gyűjt. Velence, 1497, ny. n.; Nürnberg, 1548, ny. n.), a két VEGETIUSra:[166] Flavius Renatusra, a katonai szakíróra (gyűjt. Köln, 1532, ny. n.) és Publiusra, az egyetlen római állatorvosi mű szerzőjére (Basel, 1528, ny. n.), azután a történetíró HERODIANUSra[167] (gyűjt. Velence, 1498, ALDUS; gyűjt. Basel, 1533, FROBENIUS), aki a császárok történetét írta meg, továbbá AMMIANUS Marcellinusra,[168] TACITUS folytatójára (Bologna, 1517, ny. n.; Basel, 1533, FROBENIUS) és COLUMMELÁra,[169] a rómaiak legjelentősebb mezőgazdasági írójára (gyűjt. Basel, 1535, HERVAGIUS; ismeretlen kiadv.).

A másod-harmadrangú tudósok és műveik egész sorát nem említhetjük.

c) Külön kell szólnunk a keresztény ókor irodalmáról, a könyvtárnak szintén nagy bőségben kimutatható anyagáról. Az őskereszténység irodalmi szükséglete — az értékek a társadalomban kialakult új táblája szerint — tudjuk merőben más volt, mint a pogány görög-római világé. Bár a keresztény auctorok pogány iskolázású litterátorok közül regrutálódtak, s az antik szellemi alkotásokból és az új hitből alakították ki a keresztény kultúrát, tőlük nem elégiák, ódák, szatírák maradtak ránk, nem is az ész és tapasztalat ismeretforrásából eredő világi érdekű tudományos írások, hanem a hitet magyarázó és védő vagy áhítatot keltő sajátos új műfajok: homiliák, apológiák, filozófikus levelek, szentírásmagyarázatok és énekszövegek, himnuszok. Az alábbiakban az új világkép szellemi összetevőinek, a *stylus Christianus*-nak és a *doctrina Christiana*-nak legkiemelkedőbb művelőitől származó s a DERNSCHWAM-jegyzékben szereplő alkotásokat vesszük számba.

A sor elején áll ORIGENES,[170] a keresztény hitrendszernek a görög filozófia nyelvére fordítója (két kiadv. Basel, 1536, FROBENIUS), JUSTINUS mártír[171] (gyűjt. Basel, 1550, H. PETRI) és KLEMENS ALEXANDRINUS[172] (Firenze, 1550—1551, ny. n.) két apologeta, aztán TERTULLIANUS,[173] a klasszikus kultúrát kárhoztató hitvitázó (Basel, 1521. FROBENIUS), végül LACTANTIUS,[174] a keresztény CICERO, a *Divinae institutiones* szerzője (gyűjt. Basel, 1527, Adamus PETRUS; gyűjt. Velence, 1502, ALDUS).

Utánuk következnek a legkiválóbb görög és latin egyházatyák: BASILIUS Magnus[175] (Basel, 1540, HERVAGIUS), JOANNES Chrysostomos[176] (1—5. k.; Basel, 1521—1522, CRATANDER), GREGORIUS

160 *OCD* 753—754. l.
161 *Uo.* 865—866. l. STÖRIG: *I. m.* 134. l.
162 STÖRIG: *I. m.* 123. l. PERRIN: *I. m.* 39—40. l.
163 *OCD* 73—74. l.
164 *Uo.* 937. l. — STÖRIG: *I. m.* 136. l. PERRIN: *I. m.* 39. l.
165 *OCD* 952—953. l.
166 *Ókori lexikon.* Szerk. PETZ Vilmos. Bp. 1902—1904. 2. k. 1194. l.
167 *OCD* 421. l.
168 *Uo.* 43. l.
169 *Uo.* 215. l.
170 *Uo.* 625—626. l. *Lexikon für Theologie und Kirche.* 2. Aufl. Hsrg. von Michael BUCHBERGER. Freiburg i. B. 1930—1938. 7. k. 776—781. h. (Rövidítése a következőkben: *LTK).*
171 *LTK* 5. k. 733. h.
172 *OCD* 200. l. LTK 6. k. 34—35. h.
173 *OCD* 886—887. l. *LTK* 9. k. 1053—1055. h.
174 *OCD* 477. l.
175 *LTK* 2. k. 26—28. h.
176 *LTK* 2. k. 951—955. h.

Nasiansenus[177] (Basel, 1550, HERVAGIUS), HIERONYMUS,[178] a görög, zsidó és latin műveltség nagy egyesítője, a *Vulgata*-fordítás alkotója (összes művek 1—8. k.: Basel, 1536—1537, FROBENIUS; 1—8. k.: Párizs, 1546, Carola GUILLARD; gyűjt. Basel, 1545, Rob. WINTER) és Aurelius AUGUSTINUS,[179] a legnagyobb keresztény gondolkodó és író (összes művek 1—10. k.: Basel, 1529, FROBENIUS; egyes művek. Augsburg, 1537, ny. n.; Basel, 1542, FROBENIUS).

A szűkebben vett irodalom művelői közül megtalálhatók: HILARIUS,[180] a legrégibb latin himnuszköltő (Basel, 1535, FROBENIUS), AMBROSIUS, az egyházi költészet és énekszerzés nagymestere (összes művek, 1—4. k.: Basel, 1538, FROBENIUS; 5. k.: Párizs, 1549, ny. n.), PRUDENTIUS,[181] a jeles őskeresztény dalnok (Schlettstadt, 1520, ny. n.) és GREGORIUS Magnus pápa[182] (összes művek: 1—2. k.: Lyon, 1540, ny. n.), a musica sacra legnemesebb középkori anyagának összegyűjtője és végső kialakítója, végül EUSEBIUS,[183] az első keresztény egyháztörténetíró, a tudós alexandriai hagyományok folytatója (gyűjt. Basel, 1549, H. PETRI; összes művek: Basel, 1542, H. PETRI; gyűjt. uo. 1523, FROBENIUS; Basel, 1544, FROBENIUS).

De még felbukkannak az antik költői és tudományos műfajok utolsó mohikánjai is: CLAUDIUS,[184] STILICHO udvaronca, panegriszek, epillionok és egyéb gúnyversek költője (Lyon, 1548, ny. n.), PROKOPIOS,[185] JUSTINIANUS császár korának történetírója (gyűjt. Basel, 1531, HERVAGIUS; gyűjt. Velence, é. n., ALDUS), TRIBONIANUS[186] jogtudós, a JUSTINIANUS császár neve alatt ismert római kódex főszerkesztője (Párizs, 1531, ny. n.; uo. 1536, ny. n.; két kiadv. uo. 1538, ny. n.).

A könyvtárban még számos történeti szerzőre, illetőleg műre lehetne rámutatni, de a kevésbé jelentős darabok felemlítéséről eleve le kell mondanunk.

2. A középkort a modern irodalom- és tudománytörténet mint a „megőrzés és incubatio" nagy korszakát fogja fel.[187] Valóban, Európa mindkét kultúrakörében: mind a bizánci-arab, mind a latin világban kiváltképpen arra irányult a literátorok igyekezete, hogy megmentsék és a késői korok számára fenntartsák az antik szellem örökségét.

a) A germán és arab népvándorlás viharait átvészelt Bizáncnak, amely az antik görög kultúrát anyanyelvén és közvetlen dokumentumokban őrizte meg, a XVI. század közepéig csak kevés középkori alkotása került sajtó alá. Így aztán a DERNSCHWAM-könyvtárban is csak elvétve fordul elő egy-egy kisebb jelentőségű opus, mint pl. Johannes ZONARASnak,[188] a XI—XII. századi szerzetes történetírónak *Epitomé historias*-a (Basel, 1557, OPORINUS).

Jóval több emléke mutatható ki a barbárságból kivetkőző és a VIII. századtól kezdve a régi művelt népek (perzsák, görögök) örökébe lépő arab kultúra termésének. Megvan mindenekelőtt az iszlám szentírása és első irodalmi terméke, a könyvvé összeszerkesztett *Korán*[189] (gyűjt. H. ny. n. 1550.). Az Abbaszidák korában kibontakozott, s előbb (VIII—IX. század) Mezopotámiában, majd (X—XI. század) Spanyolországban is felvirágzott kompiláló jellegű, lényegében görög tartalmú tudományosságból[190] különösképpen filozófiai, asztronómiai és orvosi művek keltették fel a nyugati világ figyelmét. Könyvtárunkban a következő, jobbára aristotelianus polihisztorok szerepelnek egy-két munkával: AVICENNA[191] filozófiai (impr. n.) AVERROES (gyűjt. Strassburg, 1531, ny. n.), ALBUCASIS (gyűjt. Velence, 1500, ny. n.), MESUA (Lyon, 1548, ny. n.) és ALMANSOR, más néven RHAZES (Velence, 1514, ny. n.; gyűjt. Strassburg, 1531, ny. n.; gyűjt. Basel, 1543, H. PETRI) orvosi művekkel.[192] A csillagászat és asztrológia[193] művelői

177 *LTK* 4. k. 676—679. h.
178 *OCD* 427—428. l. *LTK* 5. k. 13—17. h.
179 *OCD* 121. l. *LTK* 1. k. 827—833. h.
180 *LTK* 5. k. 25—27. h.
181 *OCD* 742. l. *LTK* 8. k. 531—533. h.
182 *LTK* 4. k. 660—661. h.
183 *OCD* 351. l. *LTK* 3. k. 856—859. h.
184 *OCD* 196. l.
185 *Uo.* 732—733. l.
186 STÖRIG: *I. m.* 141—142. l. *OCD* 472—473. l. *(Justinian, Jurisprudence* címszók alatt), 923. l.
187 STÖRIG: *I. m.* 166. l.
188 *LTK* 10. k. 1092—1093. h.
189 STÖRIG: *I. m.* 143—144. l.
190 *Uo.* 144—149. l.
191 *Uo.* 148—149., 155—156. l.
192 *Uo.* 158—159. l.
193 *Uo.* 152—153. l.

közül előfordul: ALFRAGANUS (gyűjt. Nürnberg, 1537, ny. n.), ALBOHASEN (Velence, 1520, ny. n.; Basel, 1551, H. PETRI), ALBUBATER (Nürnberg, 1540, ny. n.; ismeretlen kiadv.), ALBUMAZAR (Velence, 1515, ny. n.) és ALCABITIUS (Velence, 1512, ny. n.; Lyon, é. ny. n.).

b) A népvándorlás következtében elbarbárosodott, az írásbeliségből kivetkőzött latin kultúrkörben a kora-középkor (650—1100) kulturális tevékenysége a kolostorok falai közé szorult, és az antik műveltségi hagyaték feljegyzésének, magyarázatának, fordításának, egyszóval megmentésének jegyében folyt.[194]

A kolostori műveltség nagyjai közül két nevet emel ki a tudománytörténet: a THEODORIK udvarában élt BOËTHIUSét[195] és CASSIODORUSét[196] mint a középkori enciklopédizmus megalapítóiét. Könyvtárunk mindkettő munkásságáról tanúskodik. BOETHIUS összes művei az elveszett jegyzékrészben voltak feljegyezve, CASSIODORUS *Vivarium*a és más két műve azonban ismert (gyűjt. Basel, 1523, FROBENIUS; Augsburg, 1533, ny. n.; gyűjt. Basel, 1549, H. PETRI). Az ugyanilyen jellegű munkásságot folytató spanyol ISIDORUS Hispalensis[197] (Párizs, 1509, ny. n.), az angolszász BEDA Venerabilis[198] (Basel, 1529, H. PETRI; Basel, 1536, ny. n.) és a német HRABANUS MAURUS[199] (Pforzheim, 1503, ny. n.) egy-egy munkáját is felmutathatjuk. Nem hiányoznak a kisebb kompilációk és kivonatok sem, pl. a gót JORDANESnek[200] CASSIODORUS nyomán írt gót története (gyűjt. Basel, 1531, HERVAGIUS), PAULUS DIACONUSnak,[201] a montecassinói bencésnek longobárd története (két ismeretlen kiadv.), s megvan az önállóságnak első nyomát mutató EINHARDnak[202] (EGINHARDUS) NAGY KÁROLY császár életét és tetteit megörökítő életrajza (Basel, 1532, HERVAGIUS) is.

A félévezredes előkészület után kibontakozó, az írásbeliséget egyre szélesebb körben alkalmazó un. nagyközépkorban (XII—XVI. század) a kultúra kilép a kolostorokból. Előbb Párizsban és Bolognában, majd Nyugat- és Közép-Európában számos teológiai-filozófiai főiskola, egyetem alakul, s ezeken hatalmas arányú ismeretrendszerezés megy végbe. A természet és a társadalom létrendjét akarja a tudományos gondolkodás megállapítani, mégpedig az arisztotelesi filozófia segítségével, Kialakul a skolasztikus tudományosság, és ennek eredményeként létrejönnek a tudás egészének rendszerét nyújtó summák.[203]

Könyvtárunk erről a folyamatról bizonyos fokig hiányos áttekintést nyújt, amennyiben a nagy skolasztikus gondolatrendszereket kidolgozó művek közül csak ALBERTUS Magnus[204] (Oppenheim, 1518, ny. n.; Velence, 1519, ny. n.; Frankfurt a. M. 1531, ny. n.; Strassburg, 1514, ny. n.) és a rendi társadalom falait döngető nominalista Guilelmus OCKHAM[205] (Lyon, 1495, ny. n.) munkáit tartalmazza, de pl. AQUINÓI TAMÁSnak egyetlen művét sem. Ez nyilván a humanisták antiskolasztikus felfogásának megnyilvánulása.

Nagy bőségben jelen vannak azonban a skolasztika korának egyes résztudományok területén híressé vált tudósai, a reneszánsz tudományosságnak mindegy előfutárai; elsősorban említhetjük ezek közül azokat a gondolkodókat, akiknek nevéhez az önálló nyugati matematika és természettudományok születése fűződik, így a német dominikánust, JORDANUS Nemorariust,[206] aki elsőnek függetlenítette magát az iszlám befolyástól (Nürnberg, 1533, ny. n.), és a fizikában (statika, mechanika) új eredményeket ért el, aztán a ferences Roger BACONt[207] (gyűjt. Bern, 1545, ny. n.), aki az optika terén lépett fel eredeti új ta-

[194] *Uo.* 166—172. l.
[195] *LTK* 2. k. 416—418. h.
[196] *Uo.* 2. k. 785—786. h.
[197] *Uo.* 5. k. 626—627. h.
[198] *Uo.* 2. k. 82—83. h.
[199] *Uo.* 160—161. h.
[200] *Uo.* 5. k. 557. h.
[201] *Uo.* 8. k. 45—46. h.
[202] *Uo.* 3. k. 599—600. h.
[203] STÖRIG: *I. m.* 173—179. l.
[204] *Uo.* 192—193. l. *LTK* 1. k. 214—217. h. PERRIN: *I. m.* 81. l.
[205] *LTK* 7. k. 667—670. h.
[206] STÖRIG: *I. m.* 183. l.
[207] *Uo.* 184—189. l. PERRIN: *I. m.* 81. l.

nokkal, továbbá a spanyol ARNOLDUS DE VILLANOVÁT[208] (Lyon, 1532, ny. n.), az orvostudomány első reformátorát, a kísérleti és tapasztalati módszer nagy úttörőjét. Végül egy újonnan életrekelő tudományterületnek, a jogtudománynak első képviselőiről is szólni kell: IRNERIUSról,[209] a bolognai jogi iskola megalapítójáról, a JUSTINIANUS-féle *Corpus Iuris* kommentátoráról (Basel, 1528, FROBENIUS) és ennek tanítványáról, GRATIANUSról,[210] az egyházjog első kodifikátoráról (Párizs, 1518, ny. n.), továbbá BALDUS de PERUSIOról,[211] a postglossatorok egyikről, a római jog egyik „modernizáló"-járól, a kialakuló városi élet új jogterületeinek művelőjéről (gyűjt. Velence, 1546, ny. n.).

Ezekkel a teljesítményekkel a skolasztikus tudományosság a csúcsra ért. Velük már tulajdonképpen bontogatni kezdi szárnyait egy új világszemlélet. De egyéb is történik. A XIII—XIV. század fordulóján a hittudományba ágyazott, a társadalmi univerzalizmus alapján álló száraz logikus iratok özönében egyszerre csak megjelennek DANTÉnak, PETRARCÁnak és BOCCACCIÓnak az okszerűt, az egyénit, a szépet klasszikus formában kifejező írásai, s megkezdődik a humanitás életrekelése.[212]

3. Francis BACON a reneszánsz irodalmat és tudományosságot „instauratio magna"-nak nevezte. Ma már tudjuk, hogy jóval több volt ennél: hosszú társadalomfejlődés eredményeképpen létrejött korai polgári kultúra az antik teljesítményeket messze felülmúló eredményekkel.[213] Ez a folyamat először az itáliai városokban jutott érvényre a XIV. század közepétől kezdve; az Alpoktól északra fekvő városok körében csak egy évszázaddal később jelentkezett többé-kevésbé eltérő formák között és más törekvésekkel.[214] A polgárság új világi műveltségének e két változatát a nyomtatásban objektiválódott tudás tükrében külön-külön fogjuk figyelemmel kísérni.

a) Az itáliai humanizmusnak már első jelentkezése megállapítható PETRARCA (Velence, 1501, ny. n.; Velence, 1546, ALDUS) és BOCCACCIO (Basel, 1532, HERVAGIUS) műveiben.[215] Az új műveltség fejlődésének lökést adott még a trecentoban egy bizánci görög nyelv- és irodalomtanárnak, Manuel CHRYZOLORASnak megjelenése (Velence, 1517, ALDUS) Firenzében; *Erotemata* című nyelvtanának és PLATON *Politeiá*jának latinra fordításával első propagátora volt a görög kultúrának olasz földön.[216] Utána más szerencsét próbáló görög tudósok is tanítottak és dolgoztak Itáliában. Könyvtárunk különösen Georgius TRAPESUNTIUS[217] (Párizs, 1520, ny. n.; Velence, 1522, ALDUS; gyűjt. Velence, 1523, ALDUS; Basel, 1524, ny. n.; uo. 1539, H. PETRI; uo. 1542, H. PETRI; uo. 1551, H. PETRI), Theodoros GHAZA[218] (Velence, 1517 és 1525, ALDUS; gyűjt. Basel, 1556, Lucius & Stella; gyűjt. Zürich, 1556, GESSNER) és Basilius BESSARION[219] (Velence, 1516, ALDUS) fordítói és interpretátori munkásságának nyomait őrzi. Szorosan együttműködött velük ALDO Manuzio,[220] a tudós velencei nyomdász, 28 görögbetűs editio princeps kiadója, maga is neves grammatikus, fordító és egy görög nyelvtan írója (Velence, 1515, ALDUS; Basel, 1550, HERVAGIUS). Ennek a görög tudós kolóniának az ösztönzésére keletkezett Firenzében egy neoplatonikus szellemű

208 STÖRIG: *I. m.* 198. l.
209 *Uo.* 206. l.
210 *Uo.* 205—206. l.
211 *Uo.* 206—207. l.
212 *Uo.* 203—205. l. FUETER, Eduard: *Geschichte der neueren Historiographie* München—Berlin, 1911. *(Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte.* Hrsg von G. v. BELOW und F. MEINECKE.) 2—9. l.
213 EPSTEJN: *I. m.* 107., 114—116. l. STÖRIG: *I. m.* 208. l.
214 KARDOS: *I. m.* 7—53. l. A reneszánsz nemzeti sajátosságairól az egyes országokban ld. még EPSTEJN: *I. m.* 132—135. l.
215 BURCKHARDT: *I. m.* 114. l. KARDOS: *I. m.* 16—18. l. STÖRIG: *I. m.* 204—205. l.
216 BURCKHARDT: *I. m.* 111. l. STÖRIG: *I. m.* 263. l. FIRMIN-DIDOT, Ambroise: *Alde Manuce et l'hellénisme à Venise.* 1875. 20—22. l.
217 BURCKHARDT: *I. m.* 111. l. FIRMIN-DIDOT: *I. m.* 24—25. l.
218 BURCKHARDT: *I. m.* 111. l. FIRMIN-DIDOT: *I. m.* 24—25. l.
219 BURCKHARDT: *I. m.* 111. l. FIRMIN-DIDOT: *I. m.* 26. l.
220 FIRMIN-DIDOT: *I. m.* 6—16., 45—432. l.

filozófiai-filológiai társaság, az ún. platoni akadémia,[221] hasonlóképpen Rómában is, Nápolyban is egy-egy efféle intézmény.[222]

A firenzei akadémikusok közül Angelo POLITIANO,[223] a kitűnő episztolográfus (gyűjt. Velence, 1497, ny. n.; uo. 1498, ALDUS; gyűjt. uo. 1508, ALDUS) és Marsiglio FICINO,[224] PLATON és PLOTINOS műveinek remekbekészült fordításával a filológia (Velence, 1495, ny. n.; Strassburg, 1509, ny. n.; Velence, 1516, ALDUS), Giovanni PICO DELLA MIRANDOLA[225] pedig *Conclusiones philosophicae cabalisticae et theologicae* című forradalmi vitatételeivel a bölcselet terén lépett fel új kezdeményezésekkel (Összes művek: Basel, é. ny. n.; Strassburg, 1511, ny. n.). A kor- és pályatársak közül Georgios MERULA[226] (Velence, 1507, ny. n.) Giovanni Baptista EGNAZIO[227] (gyűjt. Basel, 1533, FROBENIUS; gyűjt. uo. 1533, H. PETRI; Lyon, 1547, ny. n.), Domizio CALDERINO[228] (gyűjt. Velence, 1508, ny. n.; két kiadv. uo. 1515, ny. n.), Ermolao BARBARO[229] (Róma, 1493, ny. n.; Strassburg, 1509, ny. n.), Philippo BEROALDO[230] (Velence, 1515, ny. n.; uo. 1516, ny. n.; uo. 1520, ny. n.; Bologna, 1506, ny. n.) görög és római auktorok kiadói és interpretátorai tolmácsolják gyűjteményünkben a klasszika-filológia kibontakozását. Külön figyelmet érdemel Pietro BEMBO,[231] a stilisztika, az episztolográfia mestere (Basel, 1539, ny. n.), Ambrosio CALEPINO,[232] a híres *Dictionarium Latino-Germanicum* írója (Lyon, 1538, GRIPHIUS) és Georgius VALLA,[233] többek közt egy 42 könyvből álló hatalmas enciklopédia szerzője (Velence, 1501, ALDUS; gyűjt. Basel, 1551, H. PETRI).

Hasonló, jobbára filológiai tevékenység folyt a római és a nápolyi akadémiában és egyetemen is Lorenzo VALLA[234] (Georgius nagybátyja) HOMEROS, HERODOTOS, és THUKYDIDES fordítója, *De donatione Constantini Magni* c. híres kúria-ellenes mű szerzője, egyben a filológiai történeti kritika megalapítója (Velence, 1513, ny. n.; gyűjt. uo. 1514, ny. n.; Basel, 1540, PETREIUS) és POMPONIUS LAETUS,[235] az első kritikai VERGILIUS kiadás sajtó alá rendezője (gyűjt. Basel, 1533, H. PETRI; gyűjt. Basel, 1533, FROBENIUS; Lyon, 1537, ny. n.; Strassburg, 1515, ny. n.) szellemi vezetése alatt. De nem veszthetjük szem elől az itáliai humanizmus egyik legjellegzetesebb, leglelkesebb, legsokoldalúbb apostolát, a költőnek, szónoknak, grammatikusnak, pedagógusnak és életrajzírónak, geográfusnak és archeológusnak, diplomatának és politikusnak egyaránt kiváló, könyvtárunkban 10 művel szereplő Enea Silvio PICCOLOMINIT[236] sem (Nürnberg, 1481, ny. n.; Basel, 1533, BEBELIUS; gyűjt. H. n. 1550, ny. n.; Basel 1532, HERVAGIUS; uo. 1551, H. PETRI; Krakkó, 1519, ny. n.; Solingen, 1538, ny. n.; Köln, 1535, ny. n.).

Külön ki kell emelnünk a gyűjteményben a két nagy kéziratfelfedezőt, GUARINO VERONENSIST[237] (Basel, 1553, OPORINUS) és Poggio BRACCIOLINIT,[238] a „levéltárak Columbus"-át (Basel, 1538, H. PETRI).

Természetesen nem hiányzik a hírhedt Pietro ARETINO,[239] mint jeles vígjátékok szerzője (Velence, 1549, ny. n.) és már a maga korában is nagyszerű Niccolo MACCHIAVELLI[240] sem, ugyancsak mint komédiaíró (Firenze, 1548, ny. n.).

A klasszika-filológiai működés mindent elnyomó uralma, az antik retorikai forma kultusza és a polihisztoriára való hajlam miatt még roppant nehéz az olasz tudományosságban egy-egy jeles szaktudóst, szaktudományi munkát felfedezni. A kezdetek azonban kimutathatók a matematika, az építéstudomány,

221 BURCKHARDT: *I. m.* 122. l. *Plotinos a szépről és a jóról.* Bp. 1925. (Filozófiai könyvtár 9.)
222 BURCKHARDT: *I. m.* 158—159. l.
223 BURCKHARDT: *I. m.* 203. l. *Nouvelle biographie universelle* (később: *Générale*). Publiée par M. M. FIRMIN-DIDOT frères sous la direction de M. le HOEFER. 1—46. k. Paris, 1852—1870. (Rövidítése a következőkben: *NBG*)
224 STÖRIG: *I. m.* 264. l.
225 BURCKHARDT: *I. m.* 112. l. *NBG* 40. k. 44—47. h. EPSTEJN: *I. m.* 130. l.
226 *NBG* 35. k. 126—127. h.
227 *Uo.* 15. k. 735—736. h.
228 *Uo.* 8. k. 169—170. h.
229 *Uo.* 4. k. 418—419. h.
230 *Uo.* 5. k. 654. h.
231 *Uo.* 5. k. 313—315. h.
232 *Uo.* 8. k. 180—181. h.
233 *Uo.* 45. k. 881—882. h.
234 *Uo.* 45. k. 877—881. h. STÖRIG: *I. m.* 264. l.
235 BURCKHARDT: *I. m.* 158. l.
236 *Uo.* 103—104., 161—162., 170., 191., 201. l. FUETER: *I. m.* 116—118. l.
237 BURCKHARDT: *I. m.* 119. l.
238 *Uo.* 102., 108—109. l. STÖRIG: *I. m.* 263—264. l. FUETER: *I. m.* 22—23. l.
239 BURCKHARDT: *I. m.* 94—96. l.
240 FUETER: *I. m.* 61—69. l. STÖRIG: *I. m.* 269—272. l.

a jogtudomány, a felfedező utazásokkal kibontakozó földrajz és különösen a történetírás területén. Tanúságul szolgálnak könyvtárunkból a következők: a zseniális matematikus, Geronimo CARDANO,[241] a harmad- és negyedfokú egyenletek megoldásának felfedezője több művel (Milánó, 1539, ny. n.; Nürnberg, 1543, ny. n.; uo. 1545, ny. n.; uo. 1550, PETREIUS), Leone Battista ALBERTI,[242] a művészetelmélet mestere *De re aedificatoria* c. nagyszerű munkájával (Párizs, 1512, ny. n.), Andrea ALCIATI,[243] a jogtudománynak humanista alapra fektetője, főleg *Emblematum libellus* c. könyvével (Augsburg, 1531, ny. n.; gyűjt. Frankfurt a. M. 1532, ny. n.) és egy *Nouus orbis regionum ac insularum veteribus incognitarum* c. (Basel, 1532, HERVAGIUS) gyűjteményes munka Christophoro COLOMBÓnak[244] *Navigatio ad insulas hactenus incognitos*, valamint Amerigo VESPUCCInak[245] *Navigationes quatuor* c. útleírásával.

Külön áttekintést kívánnak az olasz nemzeti eszme szolgálatában létrejött laicizált történetírás emlékei. A Leonardo BRUNI[246] által megalapított humanista retorikai annalisztikát, az esztétikai és politikai célokat egyaránt szolgáló történetírói irányzatot gyűjteményünkben a velencei Marcus Antonius SABELLICUS, olaszosan Marcantonio COCCIO[247] (Velence, 1502, ny. n.; gyűjt. uo. 1508, ny. n.; Basel, 1538, HERVAGIUS) és a nápolyi Giovanni Joviano PONTANO[248] (Velence, 1513, ALDUS; uo. 1518, ALDUS; uo. 1518—1519, ALDUS; gyűjt. Basel, 1545, H. PETRI) képviseli. Egyéb irányok reprezentánsai: Paolo GIOVIO vagy Paulus JOVIUS[249] kortörténetíró, a zsurnalisztikai történetírás elindítója (Basel, 1532, HERVAGIUS; H. ny. n. 1550.) és Flavius BLONDUS,[250] a régészeti alapokra helyezett tudományos történetírói iskola megalapítója *Italia illustrata* c. nagyhírű mintaművével (Basel, 1531, FROBENIUS; uo. 1533, BEBELIUS).

Utoljára kell említenünk az itáliai reneszánsz-irodalom végét jelző két világhírű írót: Baldassare CASTIGLONÉt[251] az *Il cortegiano*-val (Velence, 1552, ny. n.) és Lodovico ARIOSTÓt[252] egy olasz nyelvű vígjátékával (Velence, 1546, ny. n.).

b) Az északi, az Alpokon inneni humanizmus könyvterméséből magától értetődően még többet ölel fel a DERNSCHWAM-könyvtár, s így a reneszánsz műveltségnek ezt az irányát még részletesebben tudjuk nyomon kísérni. A középpontban természetesen a német kultúra területe (Németország, Svájc, Németalföld és Ausztria) s ennek irodalma áll, a francia, az angol és a szláv-magyar műveltségnek csak legkimagaslóbb tényei jutnak kifejezésre.

A skolasztikus tudományosságról a reneszánsz műveltségre való átmenetet a nagyszerű polihisztornak, Nicolaus CUSANUSnak,[253] a pádual egyetem neveltjének, AENEAS SYLVIUS és Laurentius VALLA barátjának, PLAUTUS-kéziratok felfedezőjének egy munkája jelzi (H. ny. n. 1550). Maga a humanizmus Északon kétféle formában és programmal jelentkezett: egyrészt az olaszokat utánozva, mint a hatásos kifejező képességnek, a retorikának és a poézisnek művészete, másrészt mint a forráskutatás, a tartalom, a nyelv, a stílus elmélyedő vizsgálatának tudománya.[254]

Az ún. egyetemi forradalmat megindító vándorköltők és szónokok népes táborából a legjelentősebbeket bemutatja könyvtárunk, így: Ulrich von HUTTENt, a skolasztikus tudomány szellemes kicsúfolóját, az *Epistolae obscurorum virorum* c. gúnyirat főszerzőjét, a német nemzeti öntudatnak nagy ébresztőjét, a lutheri refomáció bajnokát[255] (Steckelberg, 1519, ny. n.; gyűjt. Nürnberg, 1542, ny. n.) és Helius Eubanus HESSUSt,[256] a *rex poetarum*ot, idillek, epigrammok, alkalmi versek páratlanul ügyes költőjét, HOMEROS és THEOKRITOS finomtollú fordítóját (Párizs, 1545, ny. n.).

241 BURCKHARDT: *I. m.* 192—193. l. STÖRIG: *I. m.* 227. l. — PERRIN: *I. m.* 87. l.
242 BURCKHARDT: *I. m.* 80—82. l.
243 *NBG* 1. k. 696—697. h.
244 BURCKHARDT: *I. m.* 160. l. STÖRIG: *I. m.* 249—250. l. PERRIN: *I. m.* 72—74.
245 STÖRIG: *I. m.* 250. l. PERRIN: *I. m.* 74. l.
246 FUETER: *I. m.* 16—22. l.
247 *Uo.* 30—35. l.
248 *Uo.* 39—40. l.
249 *Uo.* 51—55. l.
250 *Uo.* 106—110. l. STÖRIG: *I. m.* 264. l.
251 *NBG* 9. k. 109—110. h. SZERB Antal: *Az udvari ember.* Bp. 1927. (Minerva könyvtár 7.)
252 *NBG* 3. k. 152—155. l.
253 STÖRIG: *I. m.* 229. l.
254 KARDOS: *I. m.* 30—48. l. STÖRIG: *I. m.* 264—265. l.
255 PAULSEN: *I. m.* 81., 83., 86., 175. l. *NBG* 25. k. 648—655. h.
256 PAULSEN: *I. m.* 79—81, 89—90. l.

Méginkább kibontakozik a szövegkiadó, szövegmagyarázó filológusok köre. A gyűjtemény főhelyén természetesen a *„doctor univesalis"*, a tudományok fejedelme, a biblia humanista fordítója, ERASMUS Rotterdamus áll,[257] nem kevesebb mint 15 munkával (gyűjt. művek 1—9. k.: Basel, 1540—1541, FROBENIUS; Bécs, 1525, ny. n.; Antwerpen, 1535, ny. n.; Basel, 1535, ny. n.; Nürnberg, 1535, ny. n.; Lyon, 1542, ny. n.; uo. 1547, ny. n; uo. 1550, ny. n.). Szerényebb helyet foglal el Joannes REUCHLIN vagy KAPNION,[258] a klasszika-filológia másik nagy alapítója, a görög és héber tanulmányok mestere és propagátora (Pforzheim, 1506, ANSHELMUS; Tübingen, 1514, ANSHELMUS; Hagenoi, 1517, ANSHELMUS; uo. 1518, ny. n.). Rátalálhatunk ERASMUS legközelebbi tudós híveire: löweni egyetemi tanártársára, a spanyol Juan Luis VIVESre,[259] antiskolasztikus hittani, bölcseleti és lélektani művek jeles szerzőjére (Köln, 1537, ny. n.; gyűjt. H. ny. n. 1550; Lyon, 1551, ny. n.), aztán halhatatlan angol barátjára, Thomas MORUSra[260] *(Epigrammata:* Basel, 1520, BEBELIUS), továbbá a legszorosabb munkatársi köréhez tartozó, a vele triumvirként emlegetett Joachimus CAMERARIUSra,[261] a legnagyobb német polihisztorra, a *Commentarii linguae Graecae et Latinae* c. nagyszerű filológiai reál-szótár írójára (Basel, 1536, HERVAGIUS; uo. 1551, HERVAGIUS; gyűjt. uo. 1551, H. PETRI) és Philippus MELANCHTHONra,[262] a protestáns tudományos teológia megalapítójára s a reformáció humanisztikus iskolareformjának elgondolójára (gyűjt. Strassburg, 1523, ny. n.; gyűjt. Hagenoi, 1527, ny. n.; Nürnberg, 1524, ny. n.; gyűjt. Bécs, 1524, ny. n.; Nürnberg, 1534, ny. n.; gyűjt. Frankfurt, 1523, ny. n.; Strassburg, 1538, ny. n.; gyűjt. Basel, 1549, HERVAGIUS; gyűjt. H. ny. n. 1550). De nem hiányzik a MELANCHTHON elvein alapuló gyakorlati pedagógia mestere, Johann von STURM[263] sem (Basel, 1553, OPORINUS).

A svájci németek körében folyó értékes filológiai munkásságra Joachim VADIANUS[264] értekezései nyújtanak példát (gyűjt. Zürich, 1536, ny. n.; gyűjt. Köln, 1550, ny. n.), a franciákéra pedig Johann Ravisius TEXTOR[265] párizsi professzor két munkája (Lyon, 1532, ny. n.; Basel, é. ny. n.).

Amint a latin költészetért és retorikáért való rajongás szükségképpen hozta létre a filológiát, ugyanúgy a filológia is további tudományos fejlődés kiindulópontja lett: a szakszerűen sajtó alá adott és interpretált forrásanyag valósággal kényszerítette a tudósokat a klasszikus szövegekben foglalt tárgyi ismeretanyag kiaknázására. A filológia ösztönzésére így egész sor szaktudomány kezdett kialakulni. A biblicum mellett nagy arányban bontakozott ki a lexikográfia és a grammatika, s velük párhuzamosan a filológiai-kritikai történetkutatás számos történeti segéd- és résztudománnyal (archeológia, kronológia, metrológia stb.), illetőleg a filológiai jogtudomány. — Másfelől az eredeti görög-latin matematikai és természetvizsgáló opusokra támaszkodva lábraálltak a különböző természetismereti ágak s velük az orvostudomány is, és meglepően hamar önálló életet kezdtek élni.[266]

A filológiából a történettudomány felé való eltolódást könyvtárunk anyagában Joannes CUSPINIANUS[267] bécsi egyetemi tanárnak egy tanulmánya (impr. n.) és Joannes TRITHEMIUSnak[268] az értekezései jelzik (Konstanz, 1518, ny. n.; Frankfurt, 1545, ny. n.; uo. 1549, ny. n.). Az első komoly kísérlet a BLONDUS-féle kritikai módszer alkalmazására Beatus RHENANUSnak[269] *Rerum Germanicarum libri III.* c. műve (Basel, 1531, FROBENIUS; uo. 1533, FROBENIUS; uo. 1534, FROBENIUS). Az archeológiai szakosodás német útmutatója az augsburgi Conrad PEUTINGER[270] *De mirandis Germaniae antiquitatibus* c. írásával (Strassburg, 1530, ny. n.) s egy más munkájával (gyűjt. Basel, 1531, HERVAGIUS). A középkori annalisztikus történetírás persze nem tűnt el egyszerre; erre vall Joannes NAUCLERUS[271] világkrónikája (Köln, 1544, P. QUENTEL). BLONDUS és AENEAS SYLVIUS hatása kifejezetten Albertus CRANTIUSnak[272] Észak-Németország és Skandinávia történetét tárgyaló munkáin jelentkezik (Strassburg, 1545, 1548, J. SCHOTTEN, Basel, 1548, OPORINUS). Ugyancsak az *Italia illustrata* mintájára készült az első összefoglaló svájci történelem a zürichi Johann STUMPF[273] munkája (Zürich, 1548, ny. n.). Egy másik svájci történeti monográfia, Egidius TSCHUDIÉ,[274] a BLODUS-iskola aktahűségét a novellisztikus feldíszítés humanista szokásával kombinálta (Basel, 1538, ISENGRENIUS). De más módszerek is utat törtek az északi történetírásban.

257 HUIZINGA: *I. m.* KARDOS: *I. m.* 35. l. STÖRIG: *I. m.* 266—267. l.
258 *NBG* 42. k. 51—59. l. STÖRIG: *I. m.* 265—266. l.
259 *NBG* XLVI. k. 320—322. h. HUIZINGA: *I. m.* 193, 197. l
260 KARDOS: *I. m.* 32—35. l. HUIZINGA: *I. m.* 38., 44., 92., 95., 104., 184., 218., l.
261 *NBG* 8. k. 320—322. h.
262 STÖRIG: *I. m.* 267—268. l. PAULSEN: *I. m.* 203—207. l.
263 FINÁCZY Ernő: *A renaissance-kori nevelés története.* Bp. 1919. 184., 224—231. l.
264 *NBG* 46. k. 597—598. h.
265 *Uo.* 41. k. 7—28. h. STÖRIG: *I. m.* 264—265. l.
271 FUETER: *I. m.* 185. l.
272 *Uo.* 193. l.
273 *Uo.* 207—209. l.
274 *Uo.* 209—211. l.

Így a francia diplomaták történeti módszerének alkalmazását mutatják Johannes SLEIDANUS[275] protestáns kortörténeti művei (Strassbrug, 1544, ny. n.; uo. 1545, ny. n.). Ezen túl bepillantást enged könyvtárunk az Alpoktól északra fekvő egyéb országok humanista történetírásának kialakulásába is, mégpedig: Paulus AEMILIUSnak[276] *De rebus gestis Francorum libri X.* c. művével a francia annalisztikába (Párizs, 1548, ny. n.), Phillippus COMMINAEUS[277] *De rebus gestis Ludovici XI.* c. munkájával a gyakorlati fejedelmi tükör műfajába (Strassburg, 1545, ny. n.), másfelől Polidorus VIRGILIUS[278] Anglicae historiae libri XXVI. c. művén át az angol hivatalos historiográfiába (Basel, 1546, ISENGRENIUS).

Kevesebb mű által, de mégis igen határozottan rajzolódnak ki a humanizmus által megtermékenyített északi matematika és természettudományosság s velük összefüggésben a műszaki gyakorlati szakismeretek körvonalai is. Az önállóságra jutott szaktudományok közül csaknem mindegyiknek teljesítményei lemérhetők a könyvtár anyagán.

A korszaknak legnagyobb jelentőségű, valóban epochális alkotása Nicolaus COPERNICUSnak[279] a ptolemaiosi kétezer éves geocentrikus világképet lerombóló s a heliocentrikus világrendszert meghirdető örökbecsű írása: *De revolutionibus orbium coelestium libri VI.* (Nürnberg, 1543, ny. n.). A matematika és csillagászat terén kifejtett roppant erőfeszítésekről más tudománytörténeti nevek és könyvcímek is tanúskodnak. Így: Georgius PEURBACH[280] bécsi egyetemi tanár bolygótáblái és állócsillag-katalógusa (gyűjt. Bécs, 1514, ny. n.; uo. 1518, ny. n.; gyűjt. Velence, 1518, ny. n.; gyűjt. Nürnberg, 1544, ny. n.), aztán Joannes REGIOMONTANUSnak,[281] szintén bécsi professzornak, a trigonometria megteremtőjének hét munkája (Krakkó, 1514, ny. n.; Bécs, 1514, ny. n.; gyűjt. Velence, 1518, ny. n.; gyűjt. Nürnberg, 1537, ny. n.; Augsburg(?), 1539, ny. n.; gyűjt. Basel, 1540, OPORINUS; gyűjt. Nürnberg, 1544, ny. n.), Joannes STOEFFLERnek,[282] a naptárreform egyik neves propagátorának írásai (gyűjt. Tübingen, 1514, ny. n.; Oppenheim, 1518, J. KÖBEL; Tübingen, 1534, ny. n.; Mainz, 1535, ny. n.; Velence, 1532, ny. n.; H. n. 1537, ny. n.; Zürich, 1548, ny. n.; Frankfurt a. M. 1536, ny. n.), Michael STIEFELnek,[283] az *Arithmetica integra* c., MELANCHTHON bevezetésével megjelent műve (Nürnberg, 1545, ny. n.; Nürnberg, 1546, ny. n.), Sebastian MÜNSTERnek,[284] STOEFFLER tanítványának több, különböző tudományterületről szóló könyve (Basel, 1523, FROBENIUS; uo., H. PETRI; uo. 1532, HERVAGIUS; uo. 1533, ny. n.; uo. 1536, H. PETRI; gyűjt. uo. 1545, H. PETRI), köztük a *Cosmographia universalis* (Basel, 1550, H. PETRI) és a *Rudimenta mathematicae* (Basel, 1551, H. PETRI), amely utóbbi DERNSCHWAMnak szóló ajánlással jelent meg. A francia tudományosságba e vonalon a Collège de Frace-ot megszervező Guillaume BUDAEUSnak,[285] a tudományos metrológia megalapítójának *De asse et partibus eius* (Párizs, 1516, ASCENSIUS) c. műve révén nyerünk bepillantást.

A szintén gyors ütemben fejlődött földrajzot — amelynek területén Sebastian MÜNSTER is tevékenykedett — kiváltképpen a svájci polihisztor, Henricus GLAREANUS[286] reprezentálja könyvtárunkban (Freiburg i. Br. 1551, ny. n.; uo. 1539. ny. n.; egyéb művei: Basel, 1534, FROBENIUS; uo. 1547, H. PETRI; uo. 1549, FROBENIUS; uo. 1550, ISENGRENIUS).

A botanika és a zoologia ismét svájci polihisztorban, Conradus GESNERben[287] a „német Plinius"-ban talált új szellemű és módszerű művelőre (Zürich, 1551, FROSTHOVERUS; egyéb művei: uo. 1545, FROSTHOVERUS; uo. 1546, FROSTHOVERUS, uo. 1547—1549, FROSTHOVERUS). Mellette jeles eredményeket mutattak fel a botanika művelésében az orvos és asztrológus Otto BRUNFELS[288] többek közt a *Herbarum vivae icones* c. munkájával (Strassburg, 1532, 1536, ny. n.; uo. 1534, ny. n.; egyéb művek: Basel, é. ny. n.; Strassburg, 1527, ny. n.; Basel, 1533, HERVAGIUS) és a szintén orvos Leonhard FUCHS,[289] a

275 *Uo.* 188., 201—203. l.
276 *Uo.* 139—141. l.
277 *Uo.* 149—151. l. STÖRIG: *I. m.* 273. l.
278 FUETER: *I. m.* 164. l.
279 STÖRIG: *I. m.* 230—232. l.
280 *Uo.* 229. l.
281 *Uo.*
282 *NBG* 44. k. 513—515. h.
283 *Uo.* 44. k. 502—503. h.
284 *Uo.* 36. k. 952—954. h.
285 *Uo.* 7. k. 718—725. h. PERRIN: *I. m.* 85. l.
286 *NBG* 20. k. 791—793. h.
287 A botanika és a zoológia fejlődéséről általában STÖRIG: *I. m.* 257. l. — GESNERről uo. és *NBG* 20. k. 339—341. h.
288 *NBG* 7. k. 621—622. h.
289 STÖRIG: *I. m.* 257. l.

növény-nomenclatura első úttörője, a *Historia stirpium* szerzője (Basel, 1549, ny. n.). Megemlíthető még egy kelet-európai tudós is, a cseh Janus DUBRAVIUS[290] *De piscinis* (Breslau, 1547, ny. n.) c. művével.

Az újkori ásványtani tudomány és a metallurgia születéséről is tudomást szerezhetünk Georgius AGRICOLÁnak,[291] a joachimstali orvosnak gazdag irodalmi munkássága által; *Bermannus, sive de re metallica dialogus* c. műve az első bányászati szakmunka (gyűjt. Basel, 1546, FROBENIUS; egyéb művei: uo. 1549, FROBENIUS; uo. 1550, FROBENIUS).

A szűkebb orvostudománynak a hippokratesi-galenusi évezredes keretekből való kiemelése és magasabb tudományos szintre állítása érdekében is emlékezetes erőfeszítések történtek Északon, és időtálló új eredmények is születtek. A korszakos kutatásoknak talán a legnevezetesebbikére hívja fel a figyelmünket a könyvtár a németalföldi Andreas VESALIUSnak,[292] a tudományos bonctan megalapítójának *De humani corporis fabrica libri VII* (Basel, 1543, OPORINUS) c. művével.

Négyszáz év távlatából nézve is hatalmas eredmények ezek, már nem az öncélú tudósság terméketlen erőfeszítései, hanem az élet követelte magasabb szakképzettségből fakadt társadalmi produktumok. A mágikus művészetek nagy szédelgője, Henricus Cornelius AGRIPPA AB NETTESHEIM[293] hirhedt könyve, a könyvtárunkban is meglevő *De incertitudine et vanitate scientiarum* (H. ny. n. 1536) s egyéb, részben hasonló szellemű írásai (H. ny. n. 1533; Strassburg, 1535, ny. n.; Solingen, 1536, ny. n.) már nem tudták a tudomány tekintélyét lerombolni, és a szkeptikus jelszó: *Nihil scire felicissima vita*, nem találhatott visszhangra.

Az artes és az orvostudomány mellett a harmadik egyetemi tudománycsoport, a jogtudomány fejlődéséről is képet ad a könyvtár anyaga. Ezt a fejlődést az északi országokban, különösen német földön az ősi particularis jogszokásoknak háttérbe szorulása és a római jognak, helyesebben a XIII—XIV. századi itáliai tudományos jogászi jognak recepciója jellemzi. A forradalmi átalakulásnak néhány tipikus mozzanata állapítható meg Johann OLDENDORP[294] és Jacob SPIEGEL[295] irodalmi munkásságában, főképp a *Lexicon juris civilis* c. kötetben (Basel, 1549, HERVAGIUS).

A legnagyobb irodalmi termést azonban Északon, a társadalmi érdeklődésnek és a társadalmi forradalmak színezetének megfelelően, mégis a hittudomány mutatta fel. Találó az a nézet, hogy az Alpokon inneni Európa reneszánszának tulajdonképpen a reformációt tekinthetjük.[296] Valóban, akár a humanisták finom filológiai elemzéseit, akár a polgári vagy a népi antifeudális mozgalmak harcos ideológiai irodalmát nézzük,[297] a teológiai téma minden más ismeretkört felülmúló mértékben uralkodik a sajtótermékek tömegében. Ezt az állapotot híven tükrözi könyvtárunk.

A reformációs irodalom élén természetesen Martin LUTHER munkásságát[298] találjuk, mégpedig részben önálló, olykor német nyelvű művek formájában (Wittenberg, 1527, ny. n.; uo. 1539, ny. n.; uo. 1544, ny. n.; uo. 1545, ny. n.; Lipcse, 1545, ny. n.; Nürnberg, 1550, ny. n.), részben egy kétkötetes nagy latin nyelvű gyűjteményes kiadványban (Wittenberg, 1545—1557, LUFFT & KLUG). A svájci német reformáció vezérének, Ulrich ZWINGLInek írásaiból[299] ugyancsak egy latinra fordított többkötetes gyűjtemény (1—4. k.: Zürich, é. n. FROSTHOVERUS) kerül elénk. A harmadik nagy reformátornak, a svájci francia Joannes CALVINUSnak[300] elsősorban alapvető nagy munkáját mutathatjuk fel, az *Institutio totius Chris-*

[290] *NBG* 14. k. 897—898. h.
[291] *Uo.* 1. k. 410—411. h.
[292] STÖRIG: *I. m.* 260—261. l.
[293] *NBG* 1. k. 421—423. h.
[294] A római jog recepciójáról STÖRIG: *I. m.* 274—275. l. OLDENDORPról *NBG* 38. k. 598—599. h.
[295] *LTK* 9. k. 723. h.
[296] ENGELS, (Frigyes): *A természet dialektikája.* Bp. 1950. 9. l. HAJNAL István: *Az újkor története.* Bp. 1936. 181. l.
[297] PAULSEN: *I. m.* 173—209. l. STÖRIG: 211—214. l. SZMIRIN, M. M.: *Münzer Tamás népi reformációja.* Bp. 1954. *Weltkirchenlexikon.* Handbuch der Ökumene. Hrsg. v. Franklin H. LITTEL und Hans Hermann VALZ. Stuttgart, 1960, 566—569., 1218—1222. h. (Rövidítése ezután *WKL).*
[298] LORTZ: *I. m.* 1. k. 170., 181., 209., 225., 229., 232., 234., 250., 291., 331., 332., 334., 385., 397., 404., 412., 419., 2. k. 157., 254., 1 *WKL* 859—862. h. *Die Religion in Geschichte und Gegenwart.* Hrsg. von Hermann GUNKEL und Leopold ZSCHARNACK. 2. Aufl. 1—5. k. Register. Tübingen, 1927—1932. 3. k. 1755—1774. h. (Rövidítése a következőkben *RGG).*
[299] *WKL* 1647—1648. h. *RGG* 5. k. 2152—2158. h.
[300] *WKL* 203—206. h. *RGG* 1. k. 1425—1437. h.

tianae religionist (Genf, 1550, ny. n.), aztán egy kisebb iratokat felölelő kötetét, (Genf, 1549, ny. n.). A vezérek opuszai mellett hosszan felsorakoznak a reformáció második vonalbeli teológusainak művei is: *a)* LUTHER köréből Joannes POMERANUS[301] zsoltárfordításai és szentírási annotációi (Nürnberg, 1524, ny. n.; Basel, 1525, ny. n.), Martin BUCER[302] (Basel, 1562, ny. n.) és Caspar HEDIO[303] értekezései (Strassburg, 1532, 1535, ny. n.; Basel, 1538, HERVAGIUS), *b)* ZWINGLI csoportjából Heinrich BULLINGER[304] evangéliumi kommentárjai és beszédei (Zürich, 1540—1549, FROSTHOVERUS), Joannes OEKOLAMPADIUS[305] homiliái (Basel, 1525, ny. n.), egy apologetikai irata (Basel, 1526, ny. n.) és evangéliumi interpretációi (Párizs, 1534, ASCENSIUS), aztán Conrad PELLICAN[306] ószövetségi kommentárjai (Zürich, 1536, 1538, 1540, FROSTHOVERUS), loci communes-e (Zürich, é. n. FROSTHOVERUS), *Szent Pál leveleí*hez írt kommentárjai (Zürich, 1539, ny. n.), *c)* a helvét hívei közül Wolfgangus MUSCULUS[307] zsoltárkommentárjai (Basel, 1551, HERVAGIUS, Nagy Szent VAZUL-fordítása (Basel, 1540, HERVAGIUS) és Nazianzi Szent GERGELY-kiadása (Basel, 1550, HERVAGIUS). Végül meg kell említeni a neves francia bibliafordítót és polihisztort, Jacobus FABERT[308] is hittudományi munkáival (Párizs, 1513, ny. n.; Basel, 1523, CRATANDER, uo. 1539, H. PETRI). Túl az időszerű témákon felsorakoztatta a reformáció a maga eszmei frontjának erősítésére az előfutárok írásait is: sajtó alá került John WICLIF[309] *Dialogorum libri IV.* (H. n. 1525, ny. n.) c. műve, s megjelentek Jan HUS,[310] valamint HIERONYMUS PRAGENSIS[311] hátrahagyott írásai (Nürnberg, 1558, MONTANUS; H. n. 1520 és 1525, ny. n.).

Sokkal jelentősebb műveltségalakító eredménye volt a reformáció — s részben a humanizmus — szellemi tevékenységének a hatalmas arányú biblikus irodalom: a nagyszerű szentírás-kiadások, -fordítások és -magyarázatok. Könyvtárunk állományában nem kevesebb, mint 24 különböző editio fordul elő. Ezek közül a teljes bibliát nyújtja 11 (Velence, 1518, ALDUS; uo. 1519, ny. n.; Basel, 1538, FROBENIUS; Wittenberg, 1514, ny. n.; Velence, 1542, ALDUS; Párizs, 1545, R. STEPHANUS; Párizs, 1546, R. STEPHANUS; Prága, 1549, ny. n.; Basel, 1551, OPORINUS; Párizs, 1555, R. STEPHANUS; Genf, 1557, R. STEPHANUS), csak az ószövetséget 3 (Velence, é. ny. n.; Velence, é. n. ALDUS; Basel, 1546, ny. n.), csak az újszövetséget 5 (Bécs, 1536, ny. n.; Újsziget, 1541, ny. n.; Párizs, é. n. R. STEPHANUS; Párizs, 1549, ny. n.; Velence, 1551, ny. n.), ószövetségi részleteket 3 (Párizs, 1547, ny. n.; Lyon, 1550 és 1551, ny. n.), újszövetségi részleteket 2 kiadvány (Basel, 1537, ny. n.; Párizs, 1549, ny. n.). Nyelv szerint van: 9 latin (Basel, 1551, OPORINUS; uo. 1538, FROBENIUS; Párizs, 1546, R. STEPHANUS; uo. é. n. R. STEPHANUS; uo. 1545, R. STEPHANUS; uo. 1555, R. STEPHANUS; uo. 1557, R. STEPHANUS; Velence, 1519, ny. n.; Lyon, 1551, ny. n.), 3 héber (káld) (Velence, é. ny. n.; Basel, 1546, ISENGRENIUS; Velence, é. n., ALDUS), 2 görög (Velence, 1518, ALDUS; Velence, 1542, ny. n.), 2 görög—latin (2 kiadv.: Párizs, 1549, ny. n.), 2 magyar (RMK I. 6., I. 15.), 1 német (Wittenberg, 1541, ny. n.), 1 cseh (Prága, 1549, ny. n.), 1 latin—olasz kiadás (Velence, 1551, ny. n.), 1 héber—latin (Basel, 1537, ny. n.) és egy héber—latin—francia (Párizs, 1513, ny. n.), Concordanciákat 3 kiadvány nyújt (Basel, 1546, OPORINUS; uo. 1549, HERVAGIUS; Párizs, 1551, R. STEPHANUS), s majd minden kiadványt kommentárok kísérnek.[312]

Ebben a széles körű biblikus irodalomban szinte láthatóvá válik a protestantizmusnak egész Észak-Európát magával ragadó hatalmas árama. De mellette — ha szerény nyomokban is — feltűnnek már a római egyház ellentámadásának első jelei is: megtaláljuk az 1545-től 1563-ig ülésező tridenti zsinat egyik közép-európai delegátusának, a lengyel Stanislaus HOSIUS[313] bíborosnak két munkáját is: a *Confessio catholica fidei Christianat* (Bécs, 1561, ny. n.) és a *Confutatio prolegomenon Brentiit* (Köln, 1560, ny. n.), továbbá egy a zsinat ellen állást foglaló evangélikus iratot (Wittenberg, 1546, ny. n.). De a zsinat előtti hitviták prominens katolikus képviselői közül is fellelhető egy-kettő: így LUTHER híres ellenfele: Jo-

301 *NBG* 7. k. 751—752. h. *Bugenhagen, Jean* címszó alatt. *RGG* 1. k. 1349—1350. h.
302 *WKL* 200—201. h. *RGG* 1. k. 1294—1298. h.
303 *NBG* 23. k. 717—719. h. *RGG* 2. k. 1676. h.
304 *WKL* 195—196. h. *RGG* 1. k. 1357—1358. h.
305 *NBG* 38. k. 504—508. h. *RGG* 4. k. 633—634. h.
306 *NBG* 28. k. 282—284. h. *Kurschner, Conrad* címszó alatt. *RGG* 4. k. 1062. h.
307 *RGG* 4. k. 293. h.
308 *NBG* 30. k. 333—339. h. *Lefèvre d'Étaples, Jacques* alatt. *RGG* 2. k. 492. h.
309 *WKL* 1606—1607. h. *RGG* 5. k. 1903—1906. h.
310 *WKL* 569—570. h. *RGG* 2. k. 2053—2055. h.
311 *RGG* 2. k. 1880. h.
312 A bibliakiadásokról és bibliafordításokról részletesen: *RGG* 1. k. 1004—1010, 1043—1064. h. Tovább a *Luther-bibliáig* bezárólag: *Lexikon des gesamten Buchwesens.* 1. k. 184—186. l. Jelentőségéről: LORTZ: *I. m.* 1. k. 52., 112., 291., 1. 2. k. 184. l.
313 *LTK* 5. k. 150—152. h.

hann Mayr von ECK[314] az *Enchiridion*nal (Velence, 1538, ny. n.) és Johann FABER[315] bécsi püspök két vitairat-gyűjteménnyel (Lipcse, 1547 és Köln, 1539, ny. n.).

A humanizmus és a reformáció jegyében kibontakozott északi kultúrának a XVI. század közepén már integráns részét alkotta a magyar irodalmi műveltség is. Könyvtárunk anyagában ez a tény is kifejeződik, bár korántsem jelentősége szerint. DERNSCHWAM a magyar humanizmus és reformáció sajtótermékeit nem gyűjtötte olyan részletekbe menő igényességgel, mint a külföldét, hanem erős válogatással, csak a kiemelkedőbb művekre szorítkozva. Gyűjteményében így inkább csak nagy nyomjelzőit látjuk a XVI. századi tüneményesen felvirágzott magyar nyelvű, magyar tárgyú és vonatkozású litteratúrának. Mindössze egy tucat könyv az, amelyet az írásművek rengetegéből mint magyar érdekű termést kiemelhetünk. Igaz, hogy ez valóban reprezentáns anyag. Elsőül azt a gyűjteményes kötetet mutathatjuk fel, amely MÁTYÁS király olasz humanistáinak irodalmi működésébe enged bepillantást, kezünkbe adva BONFINInek *Rerum Vngaricum decadesét*, Michael RITIUSnak *De regibus Vngariae libri III.*-ét, P. CALLIMACHUS Experiensnek *Attila* c. értekezését és T. Alexander CORTESIUSnak *De Matthiae regis laudibus bellicis* c. munkáját (Basel, 1543, R. WINTER).[316] Ugyanennek a fényes kornak a humanizmusa magyar szerző által is kifejeződik JANUS PANNONIUSnak *Sylva panegiricá*jával és Epigrammatájával (Basel, 1518, FROBENIUS).[317] A JAGELLO-kori kancelláriai humanizmus ismét művel szerepel: Hieronymus BALBI *Opusculum epigrammatum*ával (Bécs, 1494, ny. n.)[318] és WERBŐCZI *Tripartitum*ával (Bécs, 1545, SINGRENIUS).[319] A Mohács utáni idők Magyarországával és a török veszedelemmel foglalkozó széles körű külföldi irodalomból is adódik egy-két jellegzetes mű: az olasz Jacopo SADOLETO bíboros és pápai titkár *De regno Vngariae ab hostibus Turcis opresso et capto homilia*[320] (Lyon, 1541, GRIPHIUS) c. és a bécsi Joannes CUSPINIANUS *Oratio de bello Turcis inferendo deque interitu Ludovici regis et dotibus Hungariae* (impr. n.)[321] c. munkája. Az utóbbi ritkaság számba megy. Beszámolhatunk még egy-két magyar vonatkozású természettudományi műről: HONTERUS János *Rudimentorum cosmographicarum libri IV.*-járól (Brassó, 1542)[322] és Georgius WERNHER *De admirandis in Hungaria aquis hypomnemation*-járól[323] (Bécs, 1551, Egidius AQUILA). Végül bemutathatjuk a magyar nyelv felfedezésének és humanista recepciójának, a magyar irodalom nyelvi öntudatosulásának első jeles emlékeit: PESTI Gábor *Novum Testamentum*át (Bécs, 1536, SINGRENIUS)[324] és *Esopus fabulait* (Bécs, 1536, SINGRENIUS),[325] valamint SYLVESTER János *Új testamentum*át (Sárvár-Újsziget, 1541, ABÁDI Benedek)[326] és *Nomenclatura sex linguarum*át (Bécs, 1538, SINGRENIUS).[327] A zárókövet e kis magyar gyűjteményen OLÁH Miklós két munkája, az *Ordo et ritvs metropolitanae ecclesiae Strigoniensis* (Bécs, 1550)[328] és a *Catholice ac Cristiane Religionis praecipua quaedam capita* (Bécs, 1561, R. HOFHALTER)[329] c. latin kiadványa alkotja.

*

A DERNSCHWAM-könyvtár anyaga felett tartott irodalmi szemlénknek végére értünk. Ismertetésünk nyilvánvaló fogyatékosságainak ellenére is, úgy véljük, sikerült adnunk annak a szellemi értéknek nagyságáról és minőségéről, amelyet ez a gyűjtemény felölel. Nagy szélességben és mélységben feltárul előttünk egy XVI. századi hazai humanista kulturális érdeklődése, kifejezve a nemzetközi humanista műveltségnek erre az időszakra végbement hatalmas arányú kitágulását, a szellemi életnyilvánulásoknak minden területére való általános kiterjeszkedését.

314 *Uo.* 3. k. 523—526. h. LORTZ: *I. m.* 2. k. 89—91. l.

315 *NBG* 16. k. 894. h.

320 APPONYI: *I. m.* 1. k. 282. sz.

321 APPONYInál sem az 1., sem a 3. kötetben nem szerepel. GRAESSE, Jean George Théodore: *Trésor de livres rares et précieux.* 3. k. Dresde, 1861. 314. l. említ egy tartalmilag egyező munkát CUSPINIANUStól. Azonosságuk bizonytalan.

322 SZABÓ Károly: *Régi magyar könyvtár.* 2. k. Bp. 1885. 28. sz.

323 SZABÓ — HELLEBRANT: *I. m.* 3. k. 395. sz. APPONYI: *I. m.* 1. k. 320. sz.

324 SZABÓ Károly: *I. m.* 1. k. Bp. 1879. 6. sz. Ld. még: *A magyar irodalom története 1849-ig.* Szerk. BÓKA László, PÁNDI Pál. Bp. 1957. 57. l.

325 SZABÓ Károly: *I. m.* 1. k. 7. sz. TURÓCZI-TROSTLER: *I. m.* 43., 45. l.

326 SZABÓ Károly: *I. m.* 1. k. 15. sz. Ld. még: BALÁZS János: *Sylvester.* 239—272. l.

327 SZABÓ Károly: *I. m.* 1. k. 9. sz.

328 SZABÓ — HELLEBRANT: *I. m.* 3. k. 474. sz.

329 *Uo.* 484. sz.

S a DERNSCHWAM-könyvtárnak, mint magyarországi művelődéstörténeti tényezőnek jelentőségét éppen ebben a tényben, az integrált humanizmus közvetítésében ismerhetjük fel. Egyik legkifejezőbb bizonyságát találtuk meg benne annak az eredményeiben ismert, de lefolyásában eléggé fel nem tárt társadalmi-kulturális folyamatnak, amely a XVI. századi Magyarországon a nyomtatott könyv segítségével végbement. Konkrét példát mutathatunk immár arra, hogyan törték át a kor társadalmi törekvéseit kifejező kulturális erők országunk határait, városok, várak falait, s hogyan hatották át meglepő gyorsasággal Európa e szélső területének társadalmát. Kézzelfoghatóvá válik, hogy az iskolázásnak és az írásbeliségnek elterjedése nyomán mely ismeretkörökre terjedhetett ki a XVI. század közepéig a hazai műveltség, s miféle tartalmakkal töltekezhetett. Végül határozott vonásokkal kirajzolódnak kulturális fejlődésünknek ez időbeli nagy nevelőterületei is.

Szerkesztői utószó

Sorozatunk könyvtártörténeti köteteinek második darabjaként egy olyan kódex kiadására vállalkoztunk, amely a hazai könyvtártörténetírás egy régen felfedezett, de kiadót mindeddig nem talált forrása. Berlász Jenő, aki 1964-ben részletesen elemezte a katalógust, most közreműködésünket kérte az általa elkészített olvasat sajtó alá rendezéséhez. Így állt össze ez a kötet, amely első részében a kódex betőhív szövegét tartalmazza, majd újraközöltük Berlász Jenő tanulmányát. Az utószóban megtalálható a Bécsben őrzött kódex formai leírása is, ezért ezzel kapcsolatban itt csupán néhány kiegészítő megjegyzést teszünk.

A tanulmányban Berlász Jenő említette, hogy a kódex első két lapja (charta 1—4.) hiányzik. Az elemzés megírásakor azonban elkerülte figyelmét, hogy az itt feljegyzett 19 tétel az index minor alapján tartalmilag rekonstruálható. A mutató ugyanis utal a könyv mindkét helyrajzi számára, méretére és arra, hogy a kódex hányadik oldalán volt eredetileg feljegyezve. Az így rekonstruált 19 tételt megfelelő helyén, a kódex elején közöltük. A címleírás kiegészítését nem láttuk indokoltnak, mivel nagyobbrészt olyan művekről van szó, melyek — még ha csak a szóbajöhető XVI. századi kiadásokat tekintjük is — számos alkalommal láttak napvilágot, s az indexben feltüntetett adatok alapján a feloldás legjobb esetben is csak hozzávetőleges pontosságú lenne.

A kódex e két lap hiánytól eltekintve teljes; egy helyen azonban hibás az eredeti oldalszámozás: a 170. charta után a 173. következik. Szerencsére ez a kihagyás — vagy elveszett lap — nem teszi hiányossá a könyvanyaggal kapcsolatos ismereteinket, mert bizonyosan állítható, hogy a 171—180. oldalak üresen maradtak a folio méretű kötetek gyarapodásának feljegyzésére. Fenntartható ez az állítás még akkor is, ha tudjuk: a császári könyvtár kurrens számozása pontosan ezen a helyen szakad meg. Nem szerepel ugyanis a jegyzéken 7106-os és 7107-es számú tétel; ám ezekre az index minorban sem található utalás.

A könyveket összeíró Dernschwam is tévedett egy alkalommal. A folio méretű kötetek sorolásakor kihagyta a 257. tételt. E hiányt a revízió alkalmával Helfreich Gutt észrevette, és egy margójegyzetben jelezte (94. oldal). Az index összeállításakor is kimaradt néhány tétel, s e hiányt utóbb ugyancsak Gutt pótolta. Az I, M, és P betűknél azonban nem volt hely e kiegészítésekre, ezért a kódex végére jegyezte fel a hiányt. A kötetben ezt a megfelelő betűk után szedettük, utalva a szövegrész eredeti helyére. Az indexben — összeállítójának minden alapossága ellenére is — található néhány hibás utalás. Ezeket meghagytuk úgy, ahogy azok az eredetiben vannak, és a hibát gömbölyű zárójelbe tett felkiáltójellel jeleztük.

A szöveg gondozásakor általános elvünk volt a betűhív közlés. Ettől csupán a kis- és nagybetűk használatánál tekintettünk el. Nagy kezdőbetűvel írtuk például a szerzők nevét, még ha a kéziratban ez nincs is így.

A kódexben szereplő rövidítések csak nagy általánosságban mondhatók következetesnek. Ezeket mi jelölés nélkül oldottuk fel, s ha bizonytalanok voltunk a feloldás helyességében, akkor ezt gömbölyű zárójelbe tett kérdőjellel jeleztük. A (...?) jellel olyan szövegrészre utaltunk, amelyet nem tudtunk elolvasni, a (!) jel pedig (így!) értékű

Megtartottuk a kódex helyesírását is. Ez elsősorban a névalakokra vonatkozik, továbbá a főnévragozásban szereplő -ae rag nem egységes írásmódjára. Az esetek többségében Dernschwam ezt -e betűvel jelölte, ám ettől több esetben eltért. A Gutt-tól származó bejegyzésekben következetesen -ae szerepel. Az eredeti helyesírás megtartását ott is feladatunknak tekintettük, ahol rövidítést oldottunk fel. Ez esetben a kódexíró által egyébként használt szóalak volt az irányadó. Például ha a feloldás „a" tövű singularis genitivust kívánt, akkor „-e"-vel oldot-

tuk fel. Ha a feloldott szó a kódexben több alakban kiírva szerepelt, akkor a ma elfogadott szótári alakkal éltünk. Például Nürnberg latin neve szerepel Norinberg illetve Norimberg alakban a latin szövegrészekben; ha rövidítve volt, akkor mi az utóbbira, német szövegben a Dernschwam által használt Nurenberg alakra oldottuk fel.

Az említett jeleken kívül csupán a szögletes zárójelet használtuk. Ezzel a kódexben is szereplő zárójelet írtuk át. Saját megjegyzéseink minden esetben gömbölyű zárójelben találhatók.

A személy- és helynévmutatók alapjául a latinos névalakot tettük, mivel a katalógusban szinte kizárólag csak ez szerepel. A nevekhez fűzött kiegészítő megjegyzések is a kódexben előforduló alakjukban állnak, az esetek többségében latinul (imperator, rex, rhetor, stb.), néhány alkalommal német nyelven (pl. Marggraf). A helynevek esetében zárójelben tüntettük fel a közismert nemzeti nyelvi alakot, s amennyiben ez ismertebb a kódexben előforduló névformánál, úgy utalóztuk is a mai alakról. Minden esetben utalás történt a magyar hely- és személynevekről azok latin nyelvű alakjára.

Abban az esetben, ha egy név a kódexben több, különféle alakban fordul elő, akkor egységes, lexikonból vett formában, a variánsok zárójelben való feltüntetésével közöltük.

Az azonos nevű szerzők, pápák, uralkodók, akiket a szövegösszefüggés alapján nem tudtunk elkülöníteni, közös névvel, kiegészítő megjegyzés nélkül; a számunkra feloldhatatlan nevek a katalógusban szereplő alakban találhatók meg a mutatóban.

A bibliai személyek, szentek, mártírok közül csak a szerzőként felfogottak szerepelnek. Nem tüntettük fel a mitológiai személyek, irodalmi hősök neveit, és azokat a helyneveket sem, amelyek uralkodók, egyházi tisztségviselők címeiben szerepelnek, vagy a személynév részének tekinthetők. Kihagytuk az utószóban előforduló neveket is.

A mutatóban nem csak a nevek előfordulási helyét jelöltük, hanem — az oldalszámhoz tartozó kitevő formájában — azt is, hogy az illető név hányszor fordul elő az oldalon.

A katalógus közreadásával művelődéstörténet-írásunknak akartunk szolgálni egy olyan forrással, amelynek feldolgozása — a szakirodalom számos utalása, s Berlász Jenő kiinduló tanulmánya után — csak így válik lehetségessé. A könyvanyag elemzése nem csupán a hazai humanizmus jellemzéséhez szolgálhat alapul, hanem több filológiai részletkérdés tisztázásához is hozzásegíthet. Befejezésül ez utóbbi lehetőség felhasználására álljon itt egy példa:
A Dernschwam-könyvtár 19/7126-os tétele a következő:

Apitij Celij de Re Coquinaria libri X. Impress. Venetijs, 1493. in quarto

E műnek a Gesamtkatalog der Wiegendrucke (Leipzig, 1926. Bd. II.) két kiadását ismeri: Mailand, 1498. Guillaume Le Signerre, in quarto (GW 2267); Velence, 1500 körül, Bernardinus de Vitalibus, in quarto (GW 2268). Borsa Gedeon: Clavis Typographorum Librariorumque Italiae 1465—1600. Tomus I. (Bp. 1980) szerint Bernardino Vitali Velencében 1494—1507. jíliusig nyomtatott. A Dernschwam-könyvtár katalógusa alapján talán feltehető, hogy a GW 2268-as nyomtatvány volt az, amely Velencében 1493-ban megjelent, s hogy a nyomdász is talán már az év végén felállította sajtóját.

Végezetül köszönetet mondunk Karácsonyi Béla tanár úrnak, a latin szövegrészek értelmezésében nyújtott segítségéért, és Szajbély Mihálynak, aki segítségünkre volt abban, hogy a Bécsi Nemzeti Könyvtár tulajdonában lévő Dernschwam-kötetekről fotómásolatokat kaphassunk. Ezek közül néhányat a kötet képmellékleteként adunk közre.

Keveházi Katalin — Monok István

Die Bibliothek des Johann Dernschwam
Buchverzeichnis eines Humanisten in Ungarn

Archiv zur Geschichte der ungarischen Geistesströmbungen in 16—18. Jh. Band 12. Hrsg. von Bálint Keserü)

Johann Dernschwam (1494—1568) hat als Kurator der Thurzó-Fugger Kupferbergbauunternehmung den grössten Teil seines Lebens in Oberungarn verbracht. In seinem Haus in Besztercebánya (Neusohl, heute Banska Bystrica in der Slowakei) hat er eine äusserst bedeutende Bibliothek zusammengestellt, die neben seiner eigenen Benutzung zugleich den Lesebedürfnissen seiner Freunde als Leihbibliothek dienen konnte. Für diese Leihtätigkeit spricht die Tatsache, dass man im Invertar der Bibliothek bei der späteren Wiener Übernahme (1575) mehrere Bücher für vermisst oder verloren erklären musste.

Die wissenschaftliche Untersuchung und Auswertung dieser bedeutenden Bibliothek ist für die ungarische Bildungsgeschichte eine Aufgabe von grösster Wichtigkeit. Die vorliegende Veröffentlichung des Bücherkatalogs der Bibliothek wird jetzt als Basis der weiteren Forschungsarbeit benutzt.

Der Katalog wurde von dem Besitzer selbst im Jahre 1552 zusammengestellt, weitere Ergänzungen stammen von Hugo Blotius und Helfreich Gutt aus dem Jahre 1575, als die Büchersammlung der Wiener Hofbibliothek verkauft wurde.

Der Band enthält also die textkritische Ausgabe des Kodexes, der als ein reiches Quellenmaterial für die Erforschung des ungarländischen Humanismus und zugleich für die Geschichte der Hofbibliothek in Wien betrachtet werden kann: die Ziffer vor dem Titel eines Buches bedeutet nämlich die Nummer des damaligen Bestandverzeichnisses.

Die textkritische Ausgabe wurde von Jenő Berlász vorbereitet, und von zwei Mitarbeitern der Universitätsbibliothek zu Szeged mit Namen- und Ortsregister dem Drucke übergeben. Der Textausgabe folgt eine Abhandlung von J. Berlász, in der der Verfasser die Büchersammlung zum erstenmal gründlich auszuwerten versucht. Aufgrund seiner Untersuchungen und der offen gebliebenen Fragen werden Anregungen der weiteren Erforschung des hier erschlossenen Materials gegeben.

József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara
Felelős kiadó: Serfőző Lajos
82-2409 — Szegedi Nyomda
Felelős vezető: Dobó József igazgató
Megjelent 1000 példányban 30,1 (A5) ív terjedelemben,
fényszedéssel szedve.